UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale 2014-2020

REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD-VEST OLTENIA

PRAI 2016-2025

Actualizat 2017

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT

infraed

www.infraed.ro

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI)

2016 - 2025

REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD VEST OLTENIA

ACTUALIZARE 2017

Experţii care au elaborat PRAI al Regiunii de Dezvoltare Sud Vest Oltenia, 2016-2025:

Florin Gheorghe Mărginean	– Expert coordinator
Lucia Purcăreanu	– Expert pentru învăţământul profesional şi ethnic
Mihai Demian	– Expert pentru învăţământul profesional şi ethnic
Daniela Roșca	- Expert pentru învăţământul superior
Ionel Vlad	– Expert ethnic

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE 7

1. REZUMAT 8

2. CONTEXTUL EUROPEAN, NAŢIONAL ŞI REGIONAL 8

2.1. CONTEXTUL EUROPEAN 8
2.2. CONTEXTUL NAŢIONAL 10
2.3. CONTEXTUL REGIONAL 14

3. ASPECTE DEMOGRAFICE 17

3.1. EVOLUŢII ŞI SITUAŢIA ACTUALĂ 17
3.1.1. Statistica recensământului populaţiei 2011 17
3.1.2. Structura pe grupe de vârstă 18
3.1.3. Distribuţia pe medii rezidenţiale (urban/rural) 20
3.1.4. Distribuţia pe sexe 21
3.1.5. Structura etnică 21
3.1.6. Mişcarea migratorie 22
3.1.7. Nivelul de trai 23
3.2. PROIECŢII DEMOGRAFICE LA ORIZONTUL ANULUI 2060 25
3.3. PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA DEMOGRAFICĂ. IMPLICAŢII PENTRU IPT 26

4. PROFILUL ECONOMIC REGIONAL 28

4.1. EVOLUŢII ŞI SITUAŢIA ACTUALĂ. PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI 28
4.1.1. Evoluţia produsul intern brut (PIB) şi a valorii adăugate brute (VAB) 28
Sursa: EUROSTAT 29
4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unităţi locale active 31
4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiţii 34
4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create 36
4.2. PROIECŢIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI 39
4.3. ALTE INFORMAŢII ŞI INFORMAŢII PARŢIALE 40
4.3.1. Cercetarea – dezvoltarea 41
4.3.2. INDUSTRIA 43
4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicaţii şi de mediu 43
4.3.4. Agricultura 45
4.3.5.Turismul 45
4.3.6. Dezvoltarea durabilă 45
4.3.7. Zona montană şi dezvoltarea durabilă-aspecte specifice ruralului montan 47
4.4. PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA MEDIULUI ECONOMIC. IMPLICAŢII PENTRU ÎPT 49

5. PIAŢA MUNCII LA NIVEL REGIONAL 50

5.1. EVOLUŢII ŞI SITUAŢIA CURENTĂ – PRINCIPALII INDICATORI AI PIEŢEI MUNCII CONFORM ANCHETEI FORŢEI DE MUNCĂ ÎN GOSPODĂRII (AMIGO) 50
5.1.1. POPULAŢIA DUPĂ PARTICIPAREA LA ACTIVITATEA ECONOMICĂ, PE SEXE, MEDII , GRUPE DE VÂRSTĂ 50
5.1.2. STRUCTURA POPULAŢIEI, DUPĂ PARTICIPAREA LA ACTIVITATEA ECONOMICĂ, PE GRUPE DE VÂRSTĂ, SEXE ŞI MEDII 50

5.1.3. STRUCTURA POPULAȚIEI OCUPATE, DUPĂ NIVELUL DE EDUCAȚIE, PE GRUPE DE VÂRSTĂ,SEXE ȘI MEDII 52
5.1.4. ŞOMAJUL DE LUNGĂ DURATĂ..... 54
5.2. EVOLUŢII ŞI SITUAŢIA CURENTĂ – PRINCIPALII INDICATORI AI PIEŢEI MUNCII CONFORM BALANŢEI FORŢEI DE MUNCĂ (BFM) 56
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică 56
5.2.2. STRUCTURA POPULAȚIEI OCUPATE CIVILĂ PE PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE 58
5.3. EVOLUŢII ŞI SITUAŢIA CURENTĂ PRIVIND ȘOMERII ÎNREGISTRAȚI..... 60
5.4. EVOLUŢII ŞI SITUAŢIA CURENTĂ PRIVIND LOCURILE DE MUNCĂ VACANTE..... 62
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale..... 62
5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații 63
5.5. EVOLUŢII ŞI SITUAŢIA CURENTĂ – EFECTIVUL SALARIAȚILOR LA SFÂRȘITUL ANULUI, PE ACTIVITĂŢI (SECȚIUNI ŞI DIVIZIUNI) ALE INDUSTRIEI 64
5.6. PROIECŢIA PRINCIPALILOR INDICATORI AI PIEŢEI MUNCII (COMISIA NAŢIONALĂ DE PROGNOZĂ) 66
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați 66
5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului 67
5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat 67
5.6.4. Proiecția câștigului salarial mediu net lunar..... 67
5.7. PROGNOZE PRIVIND CEREREA ŞI OFERTA DE LOCURI DE MUNCĂ 68
5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP..... 68
5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale 70
5.7.3. Anchete în firme..... 73
5.8. PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA PIEŢEI MUNCII. IMPLICAŢII PENTRU ÎPT 74

6. ÎNVĂŢĂMÂNTUL PROFESIONAL ŞI TEHNIC DIN REGIUNE..... 75

6.1. INDICATORI DE INTRARE ÎN IPT..... 75
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență 75
6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste) 85
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională 88
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional 90
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal 92
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2017-2018..... 95
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2017-2018..... 98
6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional 99
6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici 102
6.1.10.Rețeaua unităților școlare IPT 104
6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi..... 105
6.1.12. Resursele umane din ÎPT 106
6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT..... 109
6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație..... 111
6.1.15. Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen 114

6.2. INDICATORI DE PROCES *115*
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT *115*
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT *116*
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar *117*
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere *119*
6.3. INDICATORI DE IEȘIRE *120*
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație *120*
6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED *121*
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație *126*
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED *128*
6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație *133*
6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA) *134*
6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare si nici nu au un loc de muncă (NEET) *136*
6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani) *137*
6.4. INDICATORI DE IMPACT *138*
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului *138*
6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație *138*
6.5. CONCLUZII DIN ANALIZA ÎPT *139*
6.5.1.Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire *139*
6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală) *140*

7. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII PRAI **141**

7.1. PROCESUL DE MONITORIZARE *141*
7.2. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PRAI *141*

8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA **145**

9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ŞI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI **146**

ECONOMIE *146*
PIAȚA MUNCII *146*
IPT REGIONAL *147*

10. PLANUL DE MĂSURI **148**

11. CONTRIBUȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR LA DEZVOLTAREA REGIONALĂ **159**

11.1 CONTEXT *159*
Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020 ..... *160*
11.2. PROFILUL DEMOGRAFIC AL REGIUNII S-V OLTENIA DIN PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR *161*
11.2.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor demografice *161*
11.2.2. Implicațiile evoluțiilor demografice pentru învățământul superior *164*
11.3. PROFILUL ECONOMIC AL REGIUNII S-V OLTENIA DIN PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR *168*
11.3.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor economice *168*
11.3.2. Implicațiile evoluțiilor economice pentru învățământul superior *172*
11.4 PROFILUL DE PIAȚA MUNCII AL REGIUNII S-V OLTENIA DIN PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR *176*
11.4.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor privind piața muncii *176*
11.4.2. Implicațiile evoluțiilor pieței muncii pentru învățământul superior *188*
11.5. ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN REGIUNEA S-V OLTENIA *190*

11.5.1. Evoluția ofertei învățământului superior din regiune 190
11.5.2. Cercetare-dezvoltare și inovare *..... 196*
11.5.3. Exemple de bună practică 200

CUVÂNT ÎNAINTE

Planificarea strategică*[1] *a ofertei de formare profesională prin învăţământ profesional şi tehnic (IPT) are caracter naţional şi este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creşterea contribuţiei învăţământului profesional şi tehnic la tranziţia rapidă şi eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare şi cunoaştere, participativă şi inclusivă.

Învăţământul profesional şi tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educaţiei: economic şi social. Prin urmare IPT nu se poate rezuma, în sens restrâns, la satisfacerea cerinţelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru dezvoltarea unei cariere de succes care presupune integrare socio– profesională, inclusiv în plan antreprenorial, și/sau continuarea studiilor. În aceste condiții IPT trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediată sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forţei de muncă şi tranziţia de la şcoală la viaţa activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus şi implementat începând cu anul 2003 urmăreşte asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT **relevantă** în raport cu nevoile previzionate ale pieţei muncii, relevanţă care se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competenţe şi calificări de pe piaţa muncii) cât şi la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei şi calitatea rezultatelor învăţării).

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

-descentralizarea deciziei şi distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv naţional, regional, judeţean şi local

-realizarea exerciţiului participativ bazat pe acţiunea colectivă a partenerilor economici şi sociali multipli (Consorţii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administraţie al unităţii de învăţământ)

-combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus

-elaborarea, implementarea şi monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acţiune pentru Învăţământ (PRAI) - nivel regional ; Planul Local de Acţiune pentru Învăţământ (PLAI) - nivel judeţean; Planul de Acţiune al Şcolii (PAS) - nivelul comunităţii din aria de acţiune a şcolii.

Scopul Planului Regional de Acţiune pentru Învăţământ (PRAI) este de a îmbunătăţi corelarea dintre oferta învăţământului profesional şi tehnic şi nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional şi de a creşte contribuţia învăţământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025. ***PRAI*** cuprinde:

-analiza contextului regional din punct de vedere al evoluţiilor şi previziunilor demografice, de piaţă a muncii şi economice;

-analiza capacităţii sistemului învăţământului profesional şi tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;

-prioritățile, ţintele şi acţiunile pentru dezvoltarea învăţământului profesional şi tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;

-contribuţia învăţământului superior la dezvoltarea regională.

Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referinţă şi de a facilita documentarea pentru elaborarea şi armonizarea documentelor strategice de la nivel judeţean şi local (PLAI, PAS).

[1] Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificaţia de „prognoză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

1. REZUMAT

2. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL ȘI REGIONAL

2.1. CONTEXTUL EUROPEAN

Educația și formarea profesională din România din perspectiva țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

-creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%[2];

-alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;

-obiectivul "20/20/20": reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;

-reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii3 la maximum 10%4 și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%5 în 2020;

-reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008[6].

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții[7];

2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte[8], ar trebui să fie mai mic de 15 %;

3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar[9], ar trebui să fie de cel puțin 40 %;

4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii[10] din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;

5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;

---

[2] Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

[3] Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

[4] Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

[5] Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

[6] Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

[7]Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

[8]Sursă: OCDE/PISA

[9] Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

[10]Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați[11] cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010[12].

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României şi a Uniunii Europene, 28 de state(tabel nr. 1):

Tabel nr. 1

Indicatori	Unitate		România Perioada de referinţă								Media UE-28	Ținta RO	Ținta UE
			2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	**2015**	**2020**	**2020**
Rata de părăsire timpurie a școlii[13]	% (18-24ani)		19,6	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	17,3	**17,3**	**12**	**11,3**	**10**
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar[14]	% (30-34 ani)		11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	**25,6**	**38,7**	**26,7**	**40**
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte[15]	% (15 ani)	Citire		40,4			37,3			**38,7**	**19,7**		**15,0**
		Matematică		47,0			40,8			**39,9**	**22,1**		**15,0**
		Științe		41,4			37,3			**38,5**	**23,5**		**15,0**
Participarea adulților în ÎPV[16]	% (25-64 ani)		1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	**1,3**	**10,7**	**10**	**15**
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6)[17]	% (20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	**68,1**	**76,9**		**82**
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	**59,8**	**70,9**		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	**77,1**	**81,9**		
Rata de ocupare[18]	% (20-64 ani)		63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	**66,0**	**70,1**	**70,0**	**75**

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

-rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;

-ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,6% în 2015. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național şi cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ţinta europeană de 40% pentru 2020;

---

[11] Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar(ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

[12]Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

[13] Sursa: Eurostat (date online, code: *t2020_40*)

[14]SURSA: EUROSTAT (DATE ONLINE, CODE:T2020_41)

[15] Sursa: Educational Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

[16] Sursa: Eurostat (date online, code:*trng_lfs_13)*

[17] Sursa: Eurostat (date online, code:*edat_lfse_32)*

[18]SURSA: EUROSTAT (DATE ONLINE, CODE: T2020_10)

-impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;

-România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA[19]. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 faţă de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competenţe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competenţe scăzute la citire şi la ştiinţe faţă de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, faţă de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La ştiinţe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, faţă de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene Ţinta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică şi ştiinţe;

-în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, faţă de 69,1% în 2009 şi faţă de media UE 28 DE 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;

-în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;

-rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%[20], demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.

2.2. CONTEXTUL NAȚIONAL

Contextul naţional este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanţă deosebită pentru educaţia şi formarea profesională, se numără:

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020;
Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020;
Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România;
Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020;
Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020;
Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
Strategia naţionala privind incluziunea sociala si reducerea sărăciei 2015-2020;
Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune şi competitivitate teritorială, dezvoltare şi şanse egale pentru oameni;
Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020;

[19] OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education
[20] Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: *educ_uoe_enra13*)

Strategia guvernului României de incluziune a cetăţenilor români aparţinând minorităţii rome pentru perioada 2014-2020;
Strategia Naţională privind Agenda Digitală pentru România 2020;
Strategia Naţională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020;
Strategia naţională de gestionare a deşeurilor 2014-2020;
Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030;
Planul strategic național multianual privind acvacultura 2014-2020;
Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020;
Strategia Naţională de Sănătate 2014-2020.

Strategia educaţiei şi formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice şi direcţiile de acţiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătăţirea relevanţei sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinşi în educaţie şi formare, cu nivel de educaţie ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcţii de acţiune:

1.Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupaţiilor şi calificărilor, a curriculumului şi a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilităţii în educaţie şi formare profesională și pentru creșterea relevanţei pentru piața muncii;

2.Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competenţelor solicitate pe piaţa muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanţă cu abilităţile şi cunoştinţele relevante pentru nevoile pieţei forţei de muncă şi adaptarea programelor de învăţământ la nevoile și tendinţele pieţei muncii;

3. Monitorizarea inserţiei profesionale a absolvenţilor programelor de formare;

4.Îmbunătăţirea învăţării la locul de muncă în formarea profesională;

5.Îmbunătăţirea mecanismelor de finanţare publică şi privată a formării profesionale;

6.Creşterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creşterea participării şi facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ţinte strategice:

a)Creşterea ponderii elevilor cuprinşi în învăţământul liceal tehnologic şi în învăţământul profesional la 60% în 2020, faţă de 49,8% în 2014;

b)Creşterea ratei de participare a adulţilor la programe de învăţare pe tot parcursul vieţii la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcţii de acţiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învăţării dobândite în context nonformal şi informal;

8. Îmbunătăţirea orientării profesionale şi a consilierii în carieră;

9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaştere şi validare a rezultatelor învăţării dobândite în context nonformal şi informal;

10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învăţământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătăţirea calităţii formării profesionale, având ca ţinte strategice:

a)Reducerea ratei abandonului şcolar la învăţământul liceal tehnologic şi la învăţământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 ;

b)Creşterea ponderii absolvenţilor învăţământului liceal tehnologic declaraţi reuşiţi la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014;

c)Creşterea ratei de participare a adulţilor la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcţii de acţiune:

11.Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;

12.Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;

13.Îmbunătăţirea competenţelor persoanelor cu atribuţii în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială şi formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;

14. Îmbunătăţirea infrastructurii formării profesionale inițiale şi continue;

15.Promovarea excelenţei în educație și formare profesională.

Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării şi cooperării naţionale şi internaţionale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

a) Creşterea numărului total de elevi implicaţi în programe de inovare şi dezvoltarea spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014;

b) Creşterea numărului total de elevi implicaţi în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcţii de acţiune:

16.Dezvoltarea componenţelor privind inovarea, creativitatea şi spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;

17. Dezvoltarea mobilităţii internaţionale în formarea profesională;

18.Extinderea învăţării mutuale şi a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piaţă a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmăreşte dezvoltarea învăţământului profesional şi tehnic prin strategiile menţionate mai sus este definit prin Legea Educaţiei Naţionale, nr. 1 din 2011, cu modificările şi completările ulterioare. Structura învăţământului profesional şi tehnic este ilustrată în figura nr. 1.

Fig.nr. 1

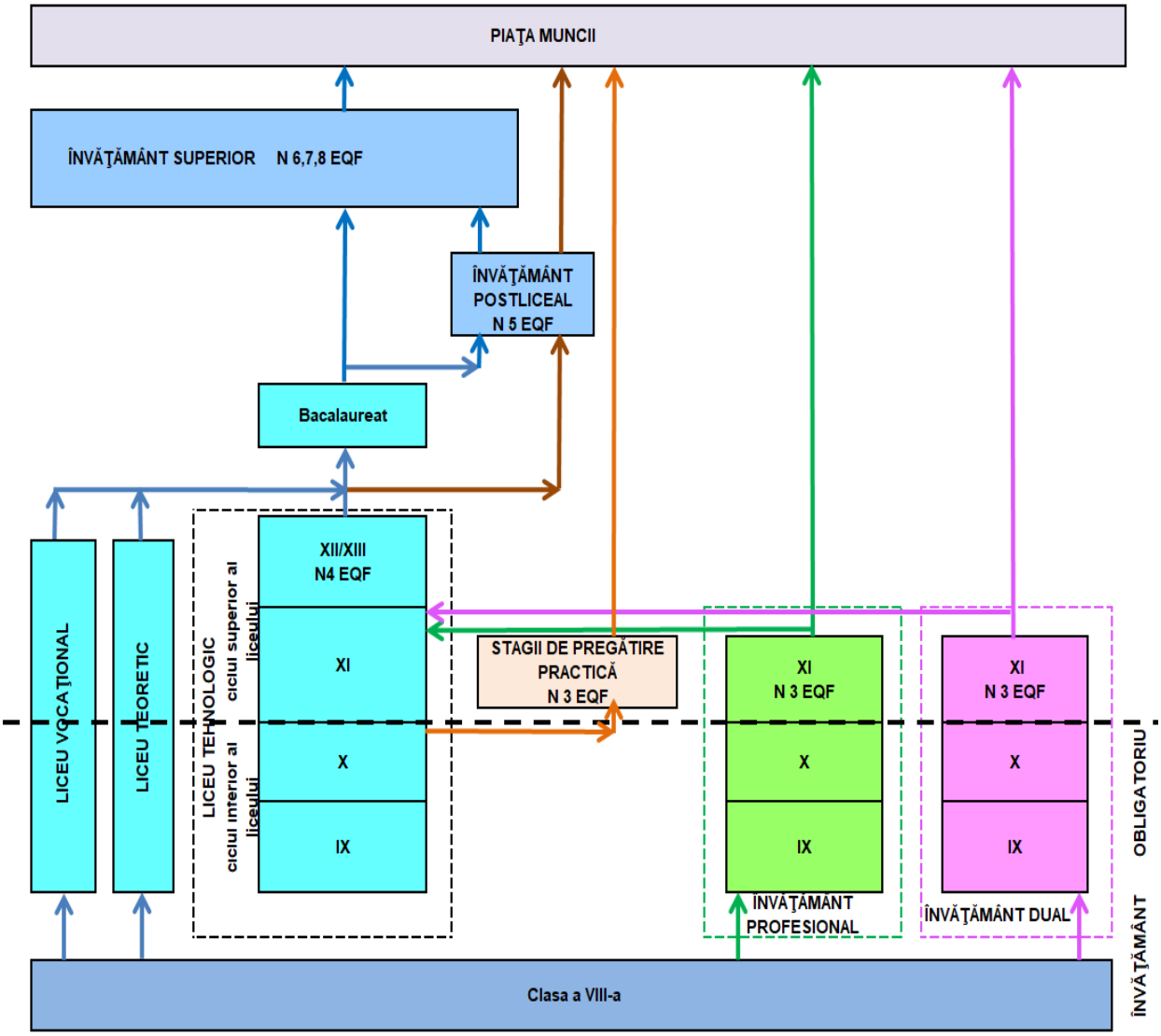

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere şi profiluri:

a) filiera teoretică, cu profilurile umanist şi real;

b) filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale şi protecţia mediului;

c) filiera vocaţională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic şi pedagogic.

Durata studiilor în învăţământul liceal, forma de învăţământ cu frecvenţă, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvenţă şi cu frecvenţă redusă, durata studiilor se prelungeşte cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenţii de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în **învăţământul postliceal** și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

-învăţământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul şcolar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ şi operatorii economici implicaţi în formarea profesională a elevilor;

-învăţământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul şcolar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulţi operatori economici sau între o asociaţie/un consorţiu de operatori economici, unitatea de învăţământ şi unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea şcolară. unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev;

-stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu , formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învăţământul obligatoriu şi modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.3. CONTEXTUL REGIONAL

În regiunea Sud Vest Oltenia, educația și formarea profesională se dezvoltă în contextul larg al dezvoltării regionale și locale, ale căror direcții sunt date de documentele strategice pentru perioada actuală de programare.

Planul de dezvoltare regională Sud-Vest Oltenia 2014-2020 este un instrument care susține includerea în strategiile naționale a obiectivelor de investiții ce vor contribui la dezvoltarea socio-economică a regiunii, fundamentează domeniile de intervenție și necesarul de finanțare din fonduri europene în perioada de programare 2014-2020 și cuprinde un portofoliu de proiecte strategice cu impact regional și local. PDR reprezintă instrumentul prin care regiunea, plecând de la analiza socio-economică regională și având drept cadru obiectivele tematice, prioritățile de investiții și acțiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene, își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic, social etc., reprezentând în același timp contribuția regiunii la elaborarea Strategiei Naționale de Dezvoltare 2014-2020.

Aspectele cele mai importante privind educația și formarea profesională, sunt abordate din punctul de vedere al resurselor umane implicate în proces și din punctul de vedere al infrastructurii de învățământ și de cercetare-dezvoltare.

Prioritățile 2014-2020 ale regiunii sunt stabilite astfel încât să se asigure dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii, punând accent pe avantajele competitive, în centru aflându-se resursa umană. Pornind de la orientarea primordială trasată de UE pentru perioada 2014-2020, aceea că societatea spre care ne îndreptăm este definită ca societate inteligentă, bazată pe cunoaștere, sunt stabilite domeniile de intervenție și operațiunile/activitățile indicative (Anexa Rezumat PDR SV Oltenia 2014-2020).

Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Județului Dolj pentru perioada 2014-2020 a fost elaborată cu scopul de a deveni principalul instrument de planificare strategică și de orientare a investițiilor pentru instituție, pentru administrațiile publice locale, dar și pentru alte categorii interesați, precum cei din mediul privat, universitar sau non-guvernamental.

Pornind de la problemele identificate în capitolul de analiză, au fost identificate și definite obiective strategice care au în vedere evitarea materializării amenințărilor atât prin eliminarea punctelor slabe, cât și prin valorificarea punctelor tari și a oportunităților (Anexa Strategia Dolj 2014-2020).

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Gorj pentru perioada 2011-2020

Principiul central al strategiei este principiul dezvoltării durabile, cu respectarea celor trei dimensiuni (ecologică, economică şi socială) cu toate implicațiile: atingerea performanţelor de mediu impuse de Uniunea Europeană şi de strategia națională privind dezvoltarea durabilă, creșterea competitivității administrației județene și a celor locale în scopul maximizării aportului lor la accelerarea progresului economic şi social prin stabilirea de noi obiective şi identificarea unor oportunități adaptate la noile condiţii şi exigențe, pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil şi realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor şi a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Obiectivele strategice sunt stabilite în concordanță cu cele cinci fațete ale dezvoltării județului.

Domeniile prioritare de intervenție și acțiunile propuse contribuie la atingerea obiectivelor strategice și viziunii în perspectiva anului 2020 (Anexa Strategia Gorj 2011-2020).

Strategia de dezvoltare a județului Mehedinți pentru perioada 2014-2020

Strategia de dezvoltare a județului pentru perioada 2014 – 2020 este fundamentată pe trei piloni principali:

- analiza stadiului actual de dezvoltare socio-economică, concretizată în analiza SWOT;
- domeniile de dezvoltare în corelare cu potențialul existent;
- oportunitățile de finanțare pentru perioada de programare 2014-2020.

Obiectivul general al Strategiei de Dezvoltare a Județului Mehedinți pentru perioada 2014-2020 este dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea calității vieții populației, astfel încât acest județ să devină competitiv pe termen lung și atractiv pentru investiții, cu valorificarea patrimoniului natural și cultural, material și imaterial, mobil și imobil și dezvoltarea unei comunități capabile să gestioneze resursele în mod eficient și eficace.

În urma analizei stadiului actual de dezvoltare a județului și evaluării potențialului existent în contextul oportunităților de finanțare pentru perioada de programare 2014-2020, au fost stabilite obiective specifice și priorități, care vor fi atinse prin operațiuni orientative subsumate acestora, integrând direct cerințele de dezvoltare durabilă a teritoriului pe termen lung (Anexa Strategia Mehedinți 2014-2020).

Strategia de dezvoltare a județului Olt pentru perioada 2014-2020

Principiul central al strategiei este principiul dezvoltării durabile, cu respectarea celor trei dimensiuni (ecologică, economică şi socială) cu toate implicațiile: atingerea performanţelor de mediu impuse de Uniunea Europeană şi de strategia națională privind dezvoltarea durabilă, creșterea competitivității administrației județene și a celor locale în scopul maximizării aportului lor la accelerarea progresului economic şi social prin stabilirea de noi obiective şi identificarea unor oportunități adaptate la noile condiţii şi exigențe, pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil şi realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor şi a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Pornind de la analiza situației actuale a județului Olt în context regional, au fost identificate principalele domenii de intervenție în perspectiva anului 2020 (Anexa Strategia Olt 2014-2020).

Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Vâlcea pentru perioada 2015-2022

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Vâlcea reprezintă exercițiul de planificare a dezvoltării teritoriului pentru orizontul de timp 2022 și furnizează:

• măsuri şi proiecte care să contribuie la creşterea capacității teritoriului de a genera o dezvoltare economică durabilă şi implicit de a menține şi atrage forță de muncă inovativă;

• modalități de identificare a zonelor ce necesită intervenţii specifice pentru valorificarea sau protecţia capitalului natural şi construit;

• căi de asigurare a echilibrului între politicile economice, de mediu şi culturale în vederea planificării coerente a procesului de dezvoltare, precum şi de a conserva identitatea teritoriului;

Pentru a răspunde la aceste probleme, strategia structurează planificarea din perspectivă investiţională. Aceasta are în vedere un ansamblu de măsuri şi acțiuni care operează asupra teritoriului în raport cu traiectoria economică şi demografică şi are drept scop creşterea capacității zonelor de a genera performanță economică şi evoluție demografică pozitivă în condițiile de protecţie a spaţiului natural şi construit (Anexa Strategia Vâlcea 2015-2022).

3. ASPECTE DEMOGRAFICE

3.1. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ[21]

3.1.1. STATISTICA RECENSĂMÂNTULUI POPULAȚIEI 2011

Rezultatele celui mai recent recensământ al populației și al locuințelor, desfășurat în perioada 20-31 octombrie 2011, arată că regiunea Sud Vest Oltenia avea la momentul respectiv o populație de 2.075.642 de persoane, reprezentând 10,31% din totalul populației României. Datele statistice oficiale relevă o scădere cu 10,95% față de recensământul din 2002, când populația din Sud Vest Oltenia era de 2.330.792 de persoane.

Această scădere a fost determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ, precum și de fenomenul migrator al populației către alte regiuni din țară, sau din afara acesteia.

În cadrul regiunii, județul cu cel mai mare număr de locuitori era Doljul, cu 660.544 de persoane, urmat de Olt cu 436.400 de persoane, Vâlcea cu 371.714 de persoane, Gorj cu 341.594 de persoane și Mehedinți cu 265.390 de persoane (fig nr. 2).

Fig. nr. 2

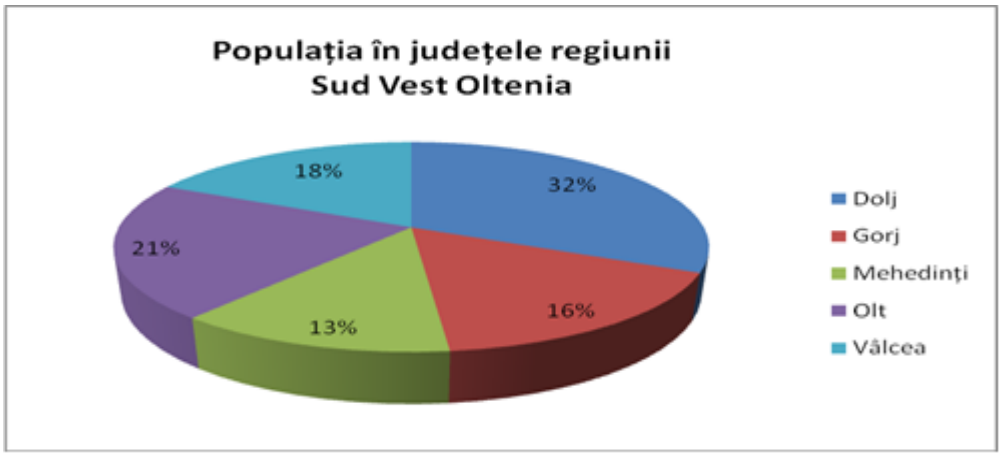

Sursa: calculat pe baza datelor INS, Anuarul Statistic 2013

Exprimat în termeni procentuali, 32% din populația regiunii se regăsește în Dolj, 16% în Gorj, 13% în Mehedinți, 21% în Olt și 18% în Vâlcea.

Structura populației rezidente pe grupe de vârstă la recensământ

În octombrie 2011, la nivel regional, distribuția pe grupe de vârstă se prezenta astfel: grupa de vârstă 0-9 ani deținea o pondere de 9,45% în totalul populației, grupa 10-14 ani reprezenta 5,55% din total, adolescenții de 15-19 ani 5,72%, tinerii de 20-24 de ani 6,15%, grupa 25-29 de ani era în procent de 5,99%, persoanele mature de 30-64 ani formând majoritatea, respectiv 49,49%. Persoanele în vârstă de peste 65 de ani dețineau o pondere de 17,65% din total.

Situația pe județe era în linii mari similară cu cea de la nivel regional, înregistrând-se diferențe de sub 1% la grupele de vârstă 0-64 de ani. La grupa de vârstă de peste 65 de ani, județul Gorj se diferențiază cu procentul mai scăzut de populație din acest interval, respectiv 15,12% față de 17,65% media regională și 16,14% media națională. Acest fapt poate fi explicat prin retragerea unui număr mare de persoane în localitățile de domiciliu, după ieșirea la pensie sau după disponibilizările din sectorul minerit din zonă.

[21] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 DEMOGRAFIE" – pentru vizualizare clic aici

Față de situația la nivel național, în 2011, regiunea Sud Vest Oltenia era deficitară în ceea ce privește ponderea populației din grupa 0-9 ani, situându-se sub media națională de 10,43% cu circa 1%. Toate județele regiunii se aflau sub procentul înregistrat pe țară, situațiile cele mai îngrijorătoare fiind în Olt, unde populația de 0-9 ani era în procent de 9,16% din total și în Dolj, unde acest procent era de 9,35%. Aceste procente scăzute s-au reflectat în scăderea populației școlare în învățământul secundar, pe parcursul perioadei care a urmat.

Consecințele directe asupra educației și formării profesionale se vor vedea și în continuare, populația școlară din anii viitori înregistrând o scădere substanțială, față de nivelul național.

Populaţia rezidentă, pe sexe şi medii rezidenţiale la recensământ

Dintr-un total de **2.075.642 de persoane,** în octombrie 2011, bărbații din Sud Vest Oltenia reprezentau 48,99% (1.016.755 persoane), iar femeile 51,01% (1.058.887 persoane), trend menținut de la recensământul anterior, din 2002. Situația este similară și la nivelul județelor componente ale regiunii.

Populația rezidentă în municipii și orașe înregistra un procent de 46,15% (957.978 persoane), în timp ce în mediul rural procentul era sensibil crescut, de 53,85% (1.117.664 persoane). Situația la nivel regional diferă de cea de la nivel național, unde populația urbană este majoritară (53,97% din total), ceea ce arată, în principal, ruralizarea regiunii.

Studiul cifrelor pe județe arată că singurul județ în care populația urbană o depășește pe cea rurală este Doljul (52,08% urban, 48,92% rural), în celelalte populația de la sate este majoritară. Cel mai scăzut procent de populație urbană este în Olt (39,08%).

3.1.2. STRUCTURA PE GRUPE DE VÂRSTĂ

Datele statistice oficiale arată că la **1 iulie 2016, regiunea SV Oltenia avea o populație de 2.198.718 locuitori**, dinamica în raport cu anul 2008 evidenţiind o scădere cu 2,81%, faţă de creșterea de 3,30% înregistrată la nivel național.

Trendul descrescător în ceea ce privește populația totală s-a menținut în perioada 2008-2016 și în cadrul județelor regiunii, scăderea cea mai mare fiind în județul Olt (4,82%), urmat de Gorj (3,67%), Mehedinți (3,27%), Vâlcea (1,70%) și Dolj (1,46%) (fig. nr.3)

Fig. nr. 3

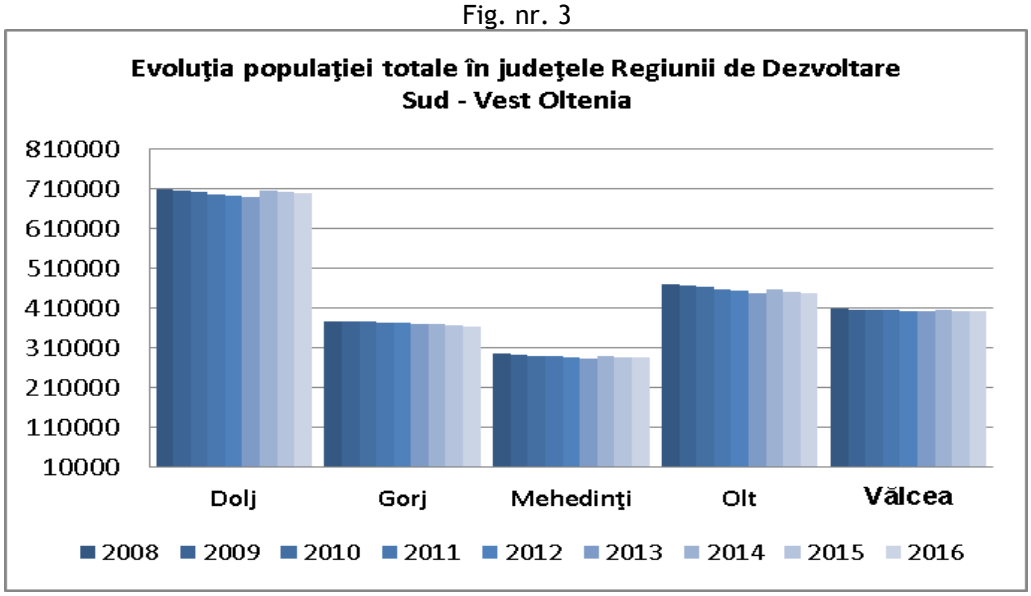

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

În raport cu cifrele din anul anterior se observă că populația din județele regiunii a continuat să descrească în ritm îngrijorător.

Analiza evoluţiei structurii pe grupe de vârstă a populaţiei regiunii Sud-Vest Oltenia relevă apariţia unui proces lent, dar constant de îmbătrânire demografică cu implicaţii negative pentru economie şi societate, fenomen caracteristic tuturor judeţelor componente, cauzat de rata scăzută a natalităţii, ce contribuie în mod direct la reducerea ponderii populaţiei tinere. Datele statistice oficiale de la nivelul regiunii evidenţiază faptul că sunt înregistrate creșteri

ale ponderii populației numai pentru grupele de vârstă matură (peste 25 ani), fenomen prezent în toate județele din Sud Vest Oltenia.

Pentru IPT prezintă interes analiza evoluției grupelor de vârstă corespunzătoare.

La nivel regional, **grupa de vârstă 10-14 ani** a cunoscut o scădere de 12,93% în intervalul 2008-2016, în timp ce la nivel național s-a înregistrat o ușoară creștere, de 0,45%. Procentul regional de scădere este depășit în județele Olt (scădere de 18,75%) și Gorj (scădere de 18,11%), pe când în celelalte județe procentele de scădere sunt sunt sub media regională: în Dolj scăderea este de 7,96%, în Mehedinți de 9,03%, iar în Vâlcea de 11,64%. (fig nr. 4)

Aceste scăderi sunt reflectate în mod direct în planul de școlarizare propus/realizat la clasa a IX-a zi, unde s-au evidențiat scăderi importante în perioada analizată, mai ales la învățământul profesional și tehnic.

Fig. nr. 4

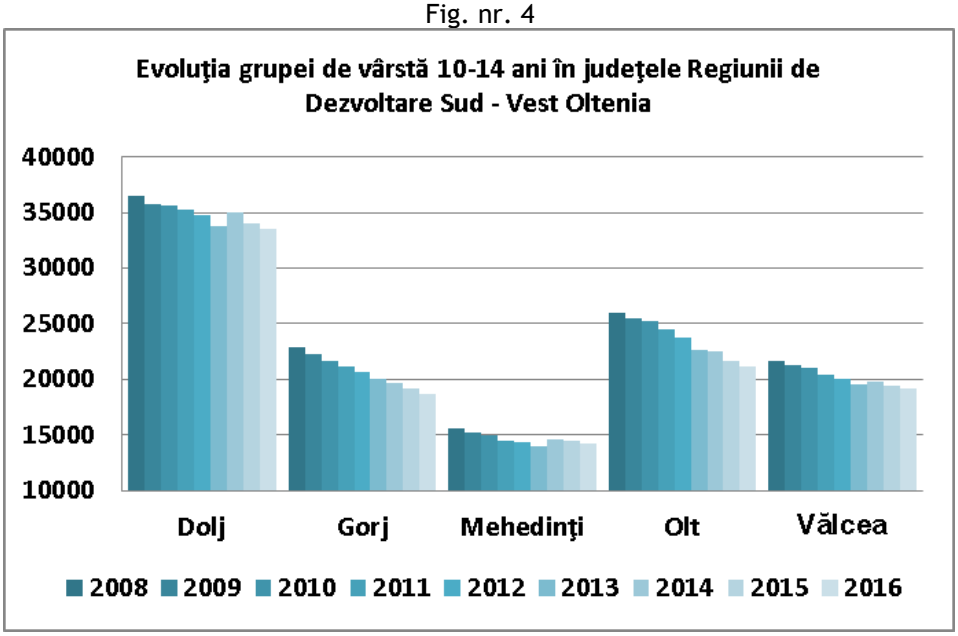

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Scăderea populației este mai pregnantă, în perioada analizată, **în cadrul grupei de vârstă 15-19 ani**, regiunea Sud Vest Oltenia înregistrând o scădere cu 21,14% în 2016 față de 2008, aceeași tendință manifestându-se și la nivel național (scădere de 19,38%). Trendul este menținut și la nivelul județelor, scăderea cea mai mare find în județul Mehedinți (23,76%), urmat de Vâlcea (22,45%), Gorj (22,31%), Dolj (20,41%) și Olt (18,31%) (fig. nr. 5).

Tendința de scădere a populației pentru această grupă de vârstă a constituit una din cauzele de diminuare a cifrelor de școlarizare în învățământul tehnologic, dar și în învățământul superior atât în regiune, cât și la nivel național.

Fig. nr. 5

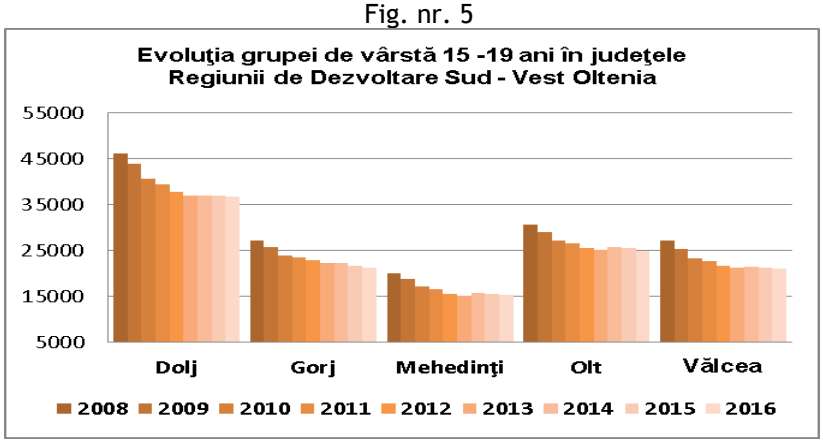

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Populația din grupa de vârstă 20-24 ani prezintă relevanță din punct de vedere al participării în învățământul postliceal și cel superior, cifrele oficiale relevând aceeași tendință

de scădere accentuată (de 23% în perioada 2008-2016), însă sub media națională de 27,99%. Pe județe, trendul este identic, de diminuare a populației din această grupă de vârstă (fig. nr. 6).

Scăderea cea mai accentuată, în 2016 față de 2008, este la nivelul județului Dolj, de 25,12%, urmat de Gorj, cu 23,64%, Olt, cu 22,79%, Vâlcea, cu 22,28% și Mehedinți cu 18%.

Fig. nr. 6

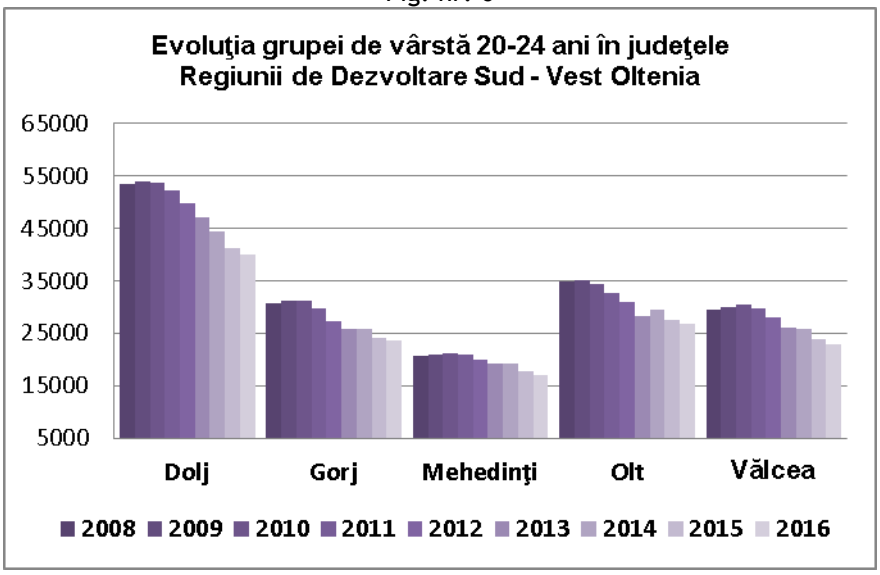

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

3.1.3. DISTRIBUȚIA PE MEDII REZIDENȚIALE (URBAN/RURAL)

Analiza distribuţiei pe medii a populației pe grupe de vârstă relevante pentru educația și formarea profesională, scoate în evidență o serie de aspecte regionale și județene specifice.

La 1 iulie 2016, în cadrul grupei de vârstă 10-14 ani din Oltenia, se remarcă **preponderența populației rurale** cu un număr de 56.342 persoane (52,8%), față de populația din **mediul urban**, ce însumează 50.418 persoane (47,2%). Procentul de populație tânără care trăiește în mediul rural din regiune este superior nivelului național de 49,8%.

Singurul județ din regiune unde procentul de tineri de 10-14 ani din urban este mai mare decât cel din rural este Doljul (49,5% -în rural 50,5%- în urban)

De remarcat este procentul de populație rurală din județul Olt (56,9% în 2016), superior procentelor regional și național, fapt care a condus la dezvoltarea rețelei școlare de nivel liceal și profesional în comunele județului.

Analiza dinamicii grupei de vârstă 10-14 ani pune în evidență o ușoară tendință de creștere a procentului de populație tânără din orașele regiunii, începând cu anul 2012, tendință prezentă și la nivel național.

Procentul de populație din grupa de vârstă 15-19 ani a avut în perioada 2008-2016 o creștere continuă în mediul rural și o scădere proporțională în mediul urban, atât la nivel de regiune, cât și în județe. Analiza datelor la nivel național indică aceeași tendință.

Dacă la 1 iulie 2008 procentul de populație de 15-19 ani în mediul urban al regiunii era de 50,6%, în iulie 2016 acesta a scăzut cu 6,2%, ajungând la 44,4% din total.

Județele regiunii au o evoluție similară, scăderea manifestându-se mai pregnant din anul 2012. Oltul deține procentul cel mai mare de populație rurală de 15-19 ani, în anul 2016 în satele județului fiind 60,1% din totalul grupei de vârstă.

Ruralizarea regiunii se manifestă și din acest punct de vedere.

Tendința de migrare de la urban către rural din Oltenia se evidențiază și în cazul **grupei de vârstă 20-24 ani.** Scăderea pronunțată, cu 8,1%, a numărului de locuitori din mediul urban la această categorie, în perioada 2008-2016, s-a manifestat pe fondul crizei economice din această perioadă, care a dus la dispariția unui mare număr de locuri de muncă la agenții

economici din orașe, în favoarea dezvoltării sectorului agricol și a domeniilor conexe în mediul rural.

3.1.4. DISTRIBUȚIA PE SEXE

Analiza populației din grupele de vârstă relevante pentru educație și formare profesională, în perioada 2008-2016, indică faptul că populația de sex masculin este majoritară pe segmentul 10-24 ani (în jurul valorii de 51%), atât la nivel regional, cât și în județe, situația fiind similară cu cea de la nivel național.

În grupa de vârstă 10-14 ani, procentele au rămas constante în perioada ultimilor patru ani de analiză, 2013-2016, respectiv 51,5% populație masculină și 48,5% populație feminină.

În grupa 15-19 ani, începând din 2012, a crescut foarte ușor procentul de populație masculină, cu 0,1%-0,3%, față de stagnarea de la nivel național în aceeași perioadă de timp.

Grupa de vârstă 20-24 ani este deasemenea cu predominantă masculină, iar evoluția a fost fluctuantă în perioada analizată, variațiile nedepășind 0,2%.

3.1.5. STRUCTURA ETNICĂ

Din punct de vedere al structurii etnice, sunt disponibile numai date centralizatoare de la recensământul din 2011.

În funcție de aceste date, regiunea Sud Vest Oltenia este relativ omogenă din punct de vedere etnic. Rezultatele recensământului indică existența unui procent de 91,6% de etnici români (1.901.330 persoane), 3,08% populație de etnie romă (63899 persoane) și 5,32% populație de alte etnii, din care, în număr mai mare sunt: sârbi (1124 persoane), maghiari (752 persoane), cehi (478 persoane), germani (307 persoane), turci (166 persoane), italieni (160 persoane), macedoneni (141 persoane) și greci (131 persoane).

Fig. nr. 7

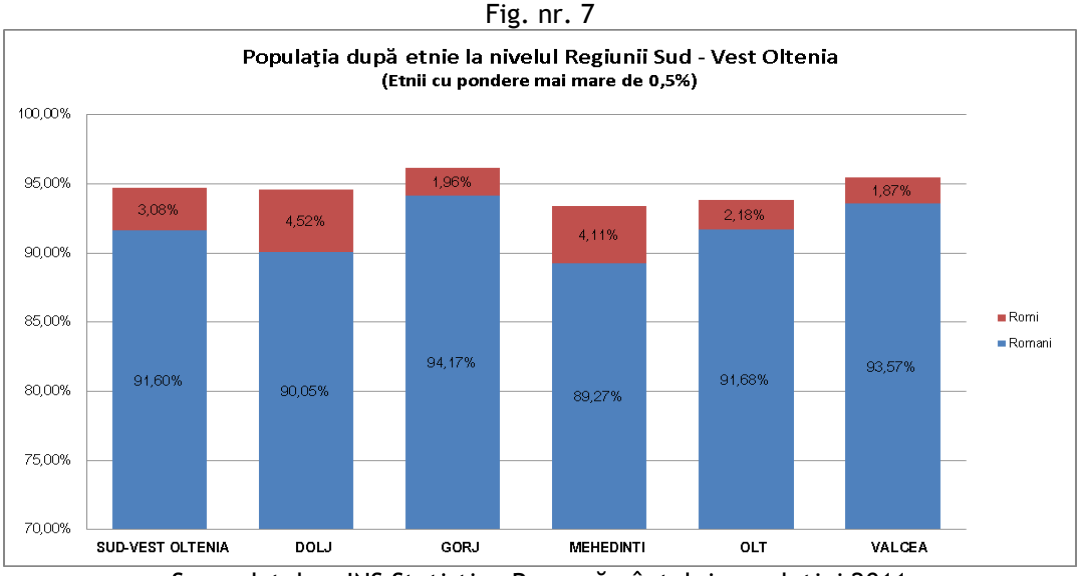

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

La nivelul județelor componente situația era similară, procentele cele mai mari de etnici romi din totalul populației, fiind în Dolj (4,51%) și în Mehedinți (4,11%) (fig. nr. 7).

Statistica recensământului din 2011 oferă și date în ceea ce privește nivelul de educație la populația de 10 ani și peste, pentru fiecare etnie, în funcție de ultima școală absolvită. Datele sunt disponibile pentru fiecare județ, nu și la nivel de regiune.

Analiza datelor la momentul respectiv, arată că cel mai mare procent de populație are nivel de educație secundar superior (liceal, profesional), însă un procent destul de mare, peste 20% are absolvit numai gimnaziul.

În ceea ce privește situația populației de etnie roma din județele regiunii, se remarcă faptul că peste 65% din total nu merge la studii mai departe de gimnaziu, iar procentele de

populație analfabetă sunt mari: Dolj-12%, Gorj-17,7%, Mehedinți- 17,5%, Olt -13,2%, Vâlcea - 11,8%.

Se impun măsuri remediale care să susțină educația și formarea în rândul acestei etnii, în sprijinul unei cât mai complete integrări în societate.

3.1.6. MIȘCAREA MIGRATORIE

Conform INS, emigrația definitivă din regiunea Sud Vest Oltenia a înregistrat o evoluție fluctuantă în perioada 1990-2015. La nivel regional numărul cel mai mare de emigranți s-a înregistrat în anul 1991, similar cu nivelul național. Județele înregistrează în această perioadă aceeași fluctuație ca și regiunea (fig. nr. 8). În anul 2015 se constată o creștere a emigrației definitive în toate județele din Oltenia.

Fig. nr. 8

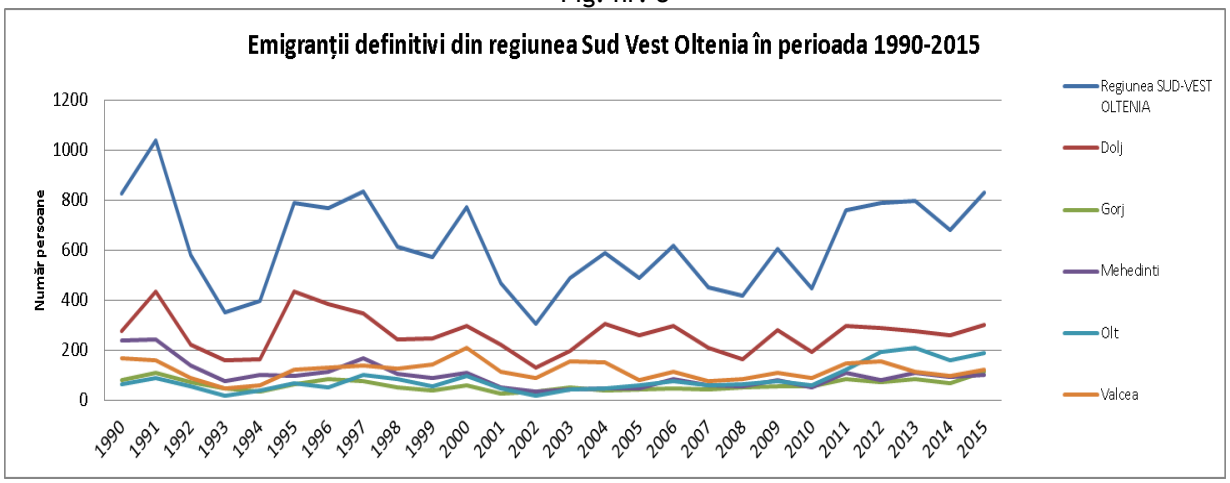

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Cel mai mare număr de emigranți definitivi pe întreaga perioadă 1990-2015, provine din Dolj (6904 persoane), urmat de Vâlcea (3105 persoane), Mehedinți (2534 persoane), Olt (2157 persoane) și Gorj (1592 persoane).

În ceea ce privește vârsta emigranților definitivi, grupa 25-64 ani este cea mai numeroasă, lucru firesc de altfel, dat fiind faptul că, pe de o parte are cel mai mare număr de persoane cuprinse, iar pe de altă parte pentru că își găsesc cel mai ușor un loc de muncă în afara României. Numărul emigranților din grupele de vârstă 0-24 ani au cunoscut o creștere semnificativă în perioada 2010-2013, după ce în 2002-2009 s-au menținut la un nivel destul de scăzut. Situația pe județe este similară, chiar dacă aceste creșteri nu sunt de aceeași intensitate în toate zonele. În perioada 2014-2015 se observă o scădere a emigrației pe segmentele de vărstă 0-14 și 20-24 ani, în majoritatea județelor regiunii, excepția fiind pentru cei de 15-19 ani, care au crescut ca număr (fig. nr. 9). Excepție este județul Olt, la care emigrația definitivă a scăzut pe toate grupele de vârste tinere (0-24 ani).

Plecarea tinerilor din țară are cauze diverse: își urmează părinții (cei de 0-14 ani), nu își găsesc un loc de muncă în țară sau își doresc unul mai bine plătit (cei de 20-24 ani).

Fig. nr. 9

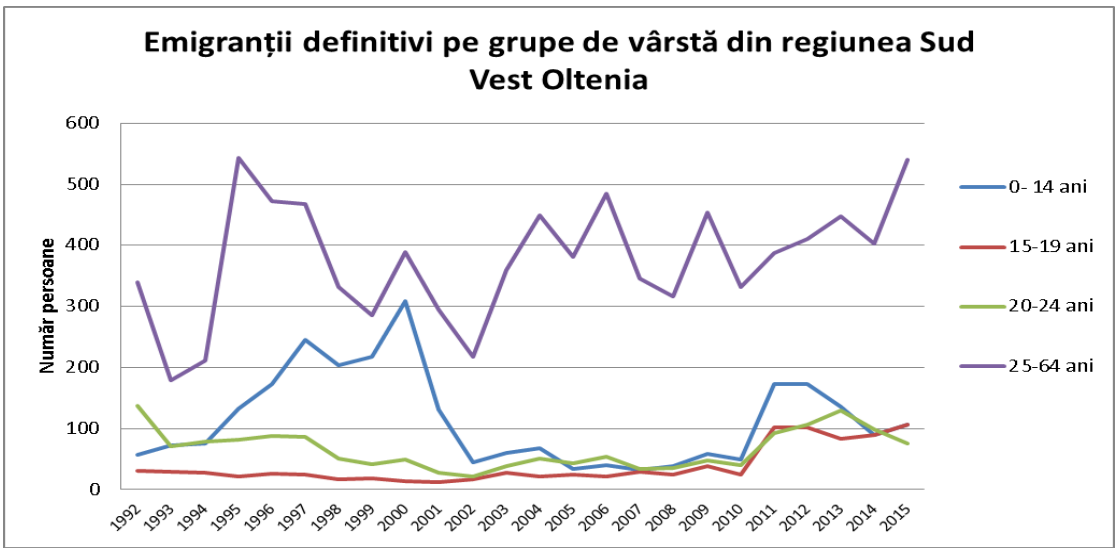

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Prezintă interes și analiza numărului de emigranți temporari la nivelul regiunii și județelor. Datele oficiale disponibile arată că în perioada de după 2012 numărul persoanelor de 0-14 ani care pleacă din țară este în continuă scădere (fig. nr. 10). A crescut, însă, numărul de emigranți temporari pentru celelalte grupe de vârstă, cele mai mari creșteri fiind pentru persoanele de 25-64 ani.

Fig. nr. 10

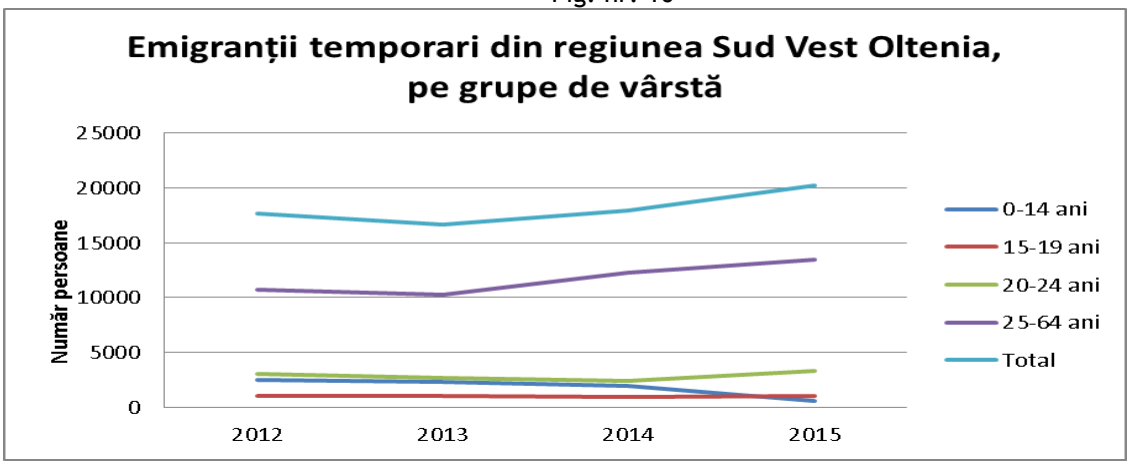

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Datele statistice oficiale înregistrează însă doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate nu poate fi însă ignorat ***fenomenul îngrijorător al emigrației necontabilizate la nivel național***, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu.

Fenomenul migrației s-a declanșat în România imediat după Revoluție, însă a crescut în amploare de la un an la altul, mai ales după ce aderarea la Uniunea Europeană le-a oferit accces nelimitat cetățenilor români la locurile de muncă din țările occidentale.

O cercetare a Națiunilor Unite arată că, între anii 2000 și 2015, numărul românilor de peste hotare a crescut în medie cu 7,3% pe an, datele ONU precizând și faptul că, în anul 2015, 3,4 milioane de români locuiau în străinătate, cei mai mulți în Spania și Italia.

3.1.7. NIVELUL DE TRAI

Nivelul de trai este în mod direct legat de gradul de sărăcie al populației.

Indicatorii principali care măsoară sărăcia, sunt: rata deprivării materiale severe (ce caracterizează persoanele de 18 și peste, care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite un anumit standard de viață considerat decent) și rata riscului de sărăcie.

Datele statistice oficiale furnizate de INS, arată că în România numărul persoanelor care se confruntă cu lipsuri materiale severe se situează încă la un nivel destul de ridicat, deși acest procent a scăzut de la 38% în 2007, la 22,7% în 2015.

În regiunea Sud Vest Oltenia, scăderea ratei deprivării materiale severe este semnificativă, de la 46,7% în 2007 (nivelul cel mai ridicat din țară), ajungând la 20,8% în 2014 (sub media națională) (fig. nr 11).

Fig. nr. 11

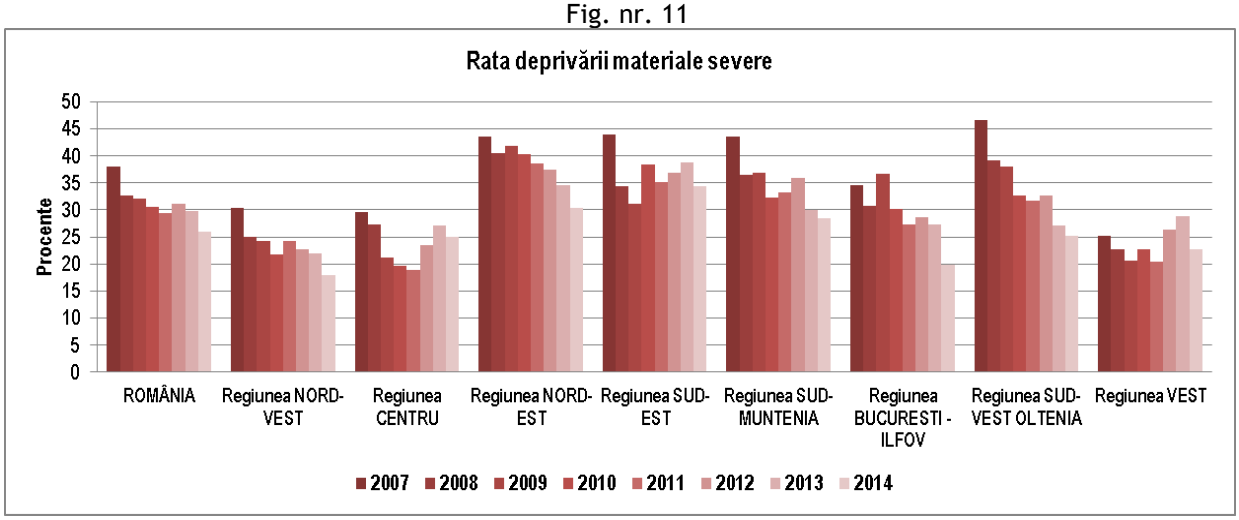

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, este măsurată prin indicatorul AROPE, adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020 de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel putin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Acest indicator prezintă valori ridicate pe perioada de analiză 2007-2015, atât la nivel național, cât și la nivel regional, chiar dacă sunt semnalate scăderi ale procentelor în toate regiunile. România a înregistrat în anul 2007 o rată a sărăciei de 47%, aceasta scăzând la 37,3% în 2015, iar Sud Vest Oltenia, regiunea cu cel mai procent de persoane în risc de sărăcie în 2007, 57%, a înregistrat o scădere de circa 15% (peste media de scădere națională), ajungând la 41,9% în 2015 (fig. nr. 12).

Fig. nr. 12

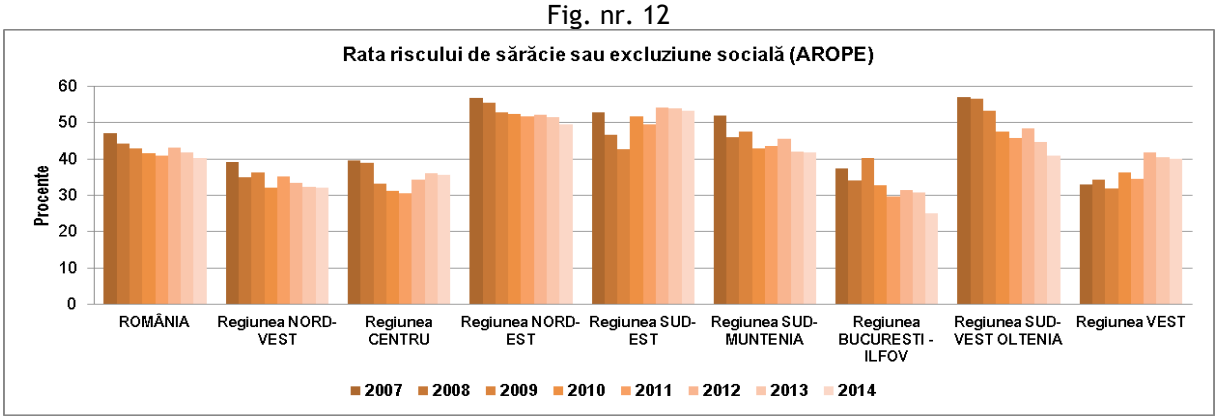

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Impactul sărăciei asupra educației este unul semnificativ, principala cauză a abandonului școlar fiind lipsa resurselor financiare. Asigurarea accesului la învățătură este primordială în ruperea cercului sărăciei și în promovarea unei incluziuni sociale reale.

Unul din principalele ținte ale Strategiei Europa 2020 este diminuarea sărăciei și excluziunii. Obiectivul României în perspectiva 2020, propune la capitolul promovarea

incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei, reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

3.2. PROIECȚII DEMOGRAFICE LA ORIZONTUL ANULUI 2060

În cea mai recentă lucrare elaborată de INS (în anul 2013), ”Proiectarea populației României la orizontul anului 2060”, sunt prezentate posibilele schimbări în mărimea și structura populației, pe baza unor ipoteze privind viitoarele tendințe ale principalelor fenomene demografice (fertilitatea, mortalitatea și migrația externă), în contextul economic, social și legislativ național. Punctul de plecare îl constituie populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă, înregistrată în cadrul recensământului din octombrie 2011 și statistica curentă. Cifrele la care se face referire în continuare sunt cele din varianta constantă (de referință), în care se presupune că se păstrează constante valorile principalelor fenomene demografice înregistrate în 2011.

Datele prognozate în perspectiva 2060 evidențiază scăderea accentuată a grupelor de vârstă preșcolară (de 3-6 ani) și cea școlară (de 7-14 ani și 15-24 ani). Cea mai semnificativă reducere va fi la populația de vârstă preșcolară, în varianta cu migrație externă, unde se anticipează un minus de 52,5%. Pe celelalte segmente de vârstă sunt deasemenea pierderi importante, în jurul valorii de 49% (fig. nr. 13).

Fig. nr. 13

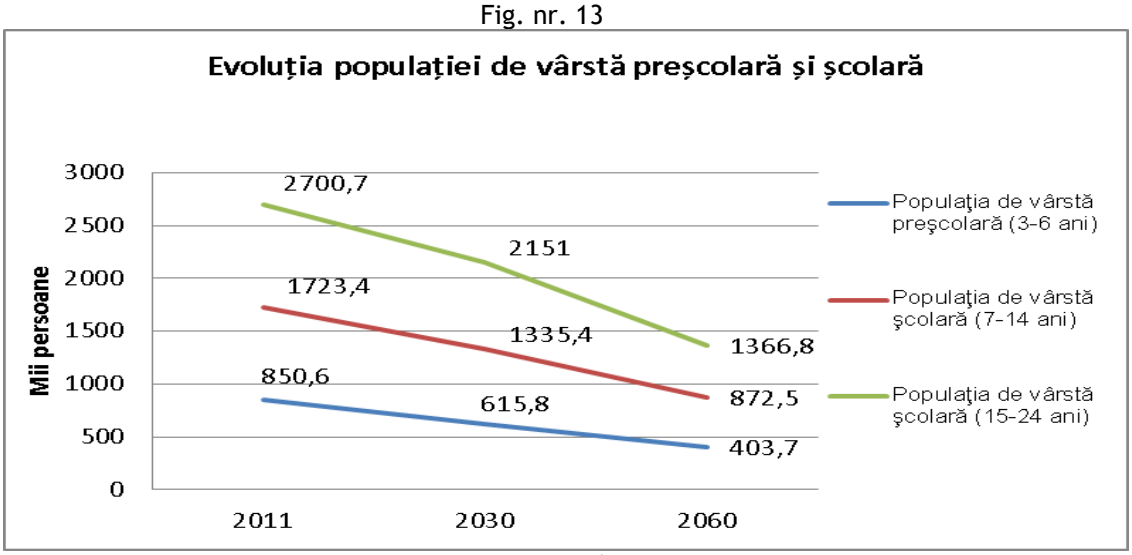

Sursa: INS-Proiectarea populației României la orizontul anului 2060

Pe fondul menținerii unor valori scăzute ale natalității și fertilității, precum și o dată cu înaintarea în vârstă a generațiilor, diferite ca mărime, structura pe grupe mari de vârstă a populației va continua să se modifice, în sensul reducerii numărului tinerilor și al creșterii numărului de persoane adulte și vârstnice.

Aceste modificări vor determina și diminuarea ponderii tinerilor (0-14 ani) în totalul populației, de la 3189,6 mii persoane (15,9%) la recensământul din 2011, la 1567,8 mii persoane (12,1%) în anul 2060. Aceeași tendință este prognozată și la populația adultă (15-64 ani), scăderea cea mai accentuată fiind posibilă în perioada 2030-2060, de la 12099,1 mii persoane (67%), la 7921,9 mii persoane (61,2%) (fig. nr. 14).

În viitor procesul de îmbătrânire demografică va continua, accentuându-se în timp. Pentru populația în vârstă de 65 ani și peste este anticipată o creștere numerică continuă, în mod corespunzător și ponderea în totalul populației crescând de la 16,1% în 2011, la 26,7% în 2060.

Fig. nr. 14

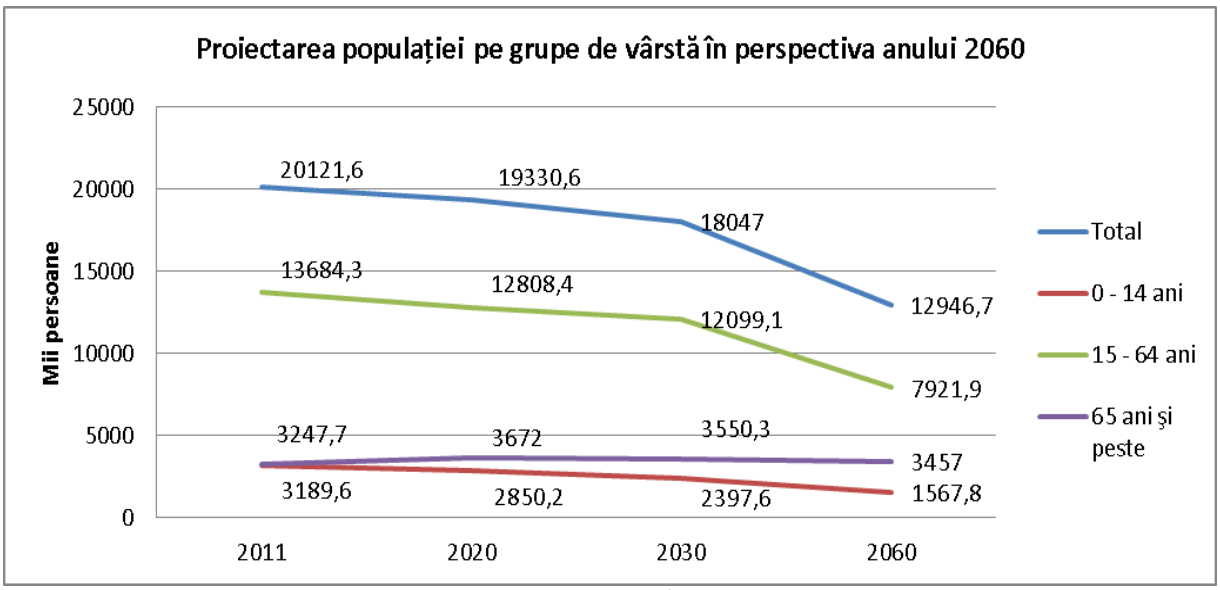

Sursa: INS-Proiectarea populației României la orizontul anului 2060

3.3. PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA DEMOGRAFICĂ. IMPLICAŢII PENTRU IPT

- La nivel regional analiza situației actuale a identificat o scădere semnificativă a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea şi generarea unui spor natural negativ, precum şi de fenomenul migrator al populației către alte zone
- Analiza evoluţiei structurii pe grupe de vârstă a populației regiunii Sud-Vest Oltenia în perioada 2008-2016, relevă apariția unui proces lent, dar constant de îmbătrânire demografică cu implicații negative pentru economie şi societate, fenomen caracteristic tuturor judeţelor componente, cauzat de rata scăzută a natalității, ce contribuie în mod direct la reducerea ponderii populației tinere. Datele statistice oficiale de la nivelul regiunii evidențiază faptul că sunt înregistrate creşteri ale ponderii populației numai pentru grupele de vârstă matură (peste 25 ani), fenomen prezent în toate judeţele din Sud Vest Oltenia.
- Analiza evoluției grupelor de vârstă 10-14 ani, 15-19 ani și 20-24 ani, relevante pentru educație, arată scăderea ponderii pe toate aceste segmente, scăderi care sunt reflectate în mod direct planul de școlarizare propus/realizat la clasa a IX-a zi, unde s-au evidențiat scăderi importante în perioada analizată, mai ales la învățământul profesional și tehnic.
- Tendința de scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani a constituit și una din cauzele de diminuare a cifrelor de școlarizare în învățământul superior și cel postliceal, atât în regiune, cât și la nivel național.
- În prezent, se remarcă preponderența populației rurale faţă de populația din mediul urban, pe toate grupele de vârstă școlară (10-14 ani, 15-19 ani și 20-24 ani), având drept consecință ruralizarea regiunii
- Populația de sex masculin este majoritară pe segmentul 10-24 ani (în jurul valorii de 51%), atât la nivel regional, cât și în judeţe, situația fiind similară cu cea de la nivel național.
- Populația din regiune este relativ omogenă, în 2011 procentul cel mai mare, de 91,6%, era de etnici români, 3,08% era populație de etnie roma și 5,32% populație de alte etnii.
- Rezultatele recensământului din 2011 arată că cel mai mare procent de populație fără școală absolvită este cea de etnie roma, în toate judeţele regiunii Sud Vest Oltenia. Se impun măsuri remediale care să susțină educația și formarea în rândul acestei etnii, în sprijinul unei cât mai complete integrări în societate.
- Emigrația definitivă din regiunea Sud Vest Oltenia a înregistrat o evoluție fluctuantă în perioada 1990-2015, numărul cel mai mare al plecaților definitivi fiind din grupa 25-64 ani

- Nu poate fi însă ignorat ***fenomenul îngrijorător al emigraţiei necontabilizate la nivel naţional***, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu.
- În perspectiva anului 2060, pe fondul menținerii unor valori scăzute ale natalității și fertilității, precum și o dată cu înaintarea în vârstă a generațiilor, diferite ca mărime, structura pe grupe mari de vârstă a populației va continua să se modifice, în sensul reducerii numărului tinerilor și al creșterii numărului de persoane adulte și vârstnice.
- Va continua diminuarea ponderii tinerilor (0-14 ani) în totalul populației, de la 15,9% la recensământul din 2011, la 12,1% în anul 2060. Efectele vor fi resimțite în diminuarea cifrelor de școlarizare, dar și în diminuarea procentului de forță de muncă necesară sectoarelor economice.

4. PROFILUL ECONOMIC REGIONAL

4.1. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ. PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI

4.1.1. EVOLUȚIA PRODUSUL INTERN BRUT (PIB) ȘI A VALORII ADĂUGATE BRUTE (VAB)[22]

Unul din indicatorii economici primari ai unei țări, **PIB/locuitor,** este destinat să ofere o imagine generală asupra competitivității și productivității economiei, cu un nivel de comparabilitate ridicat între regiuni pentru că nu este influențat de diferențele existente între populațiile regiunilor.

Datele statistice oficiale furnizate de Eurostat arată că produsul intern brut/locuitor a avut, în Sud Vest Oltenia, o creștere continuă în perioada 2005-2008 (de la 2900 la 5100 euro), a înregistrat o cădere la 4500 euro în 2009, pentru ca după 2010 să crească în mod continuu până la 5700 euro în anul 2015, trendul fiind identic cu cel național. Valorile absolute sunt însă mult sub media națională pe întreaga perioadă de analiză, situând regiunea pe penultimul loc în țară (fig. nr. 15).

Și față de nivelul european, regiunea Sud Vest Oltenia înregistrează valori extrem de reduse în ceea ce privește acest indicator. Spre exemplu, în 2015, cel mai recent an pentru care se dețin date oficiale, PIB/locuitor regional reprezenta 20% din nivelul mediu înregistrat în țările Uniunii Europene (UE28). În comparație cu celelalte regiuni de dezvoltare, SV Oltenia este pe penultimul loc în țară.

Fig.nr. 1

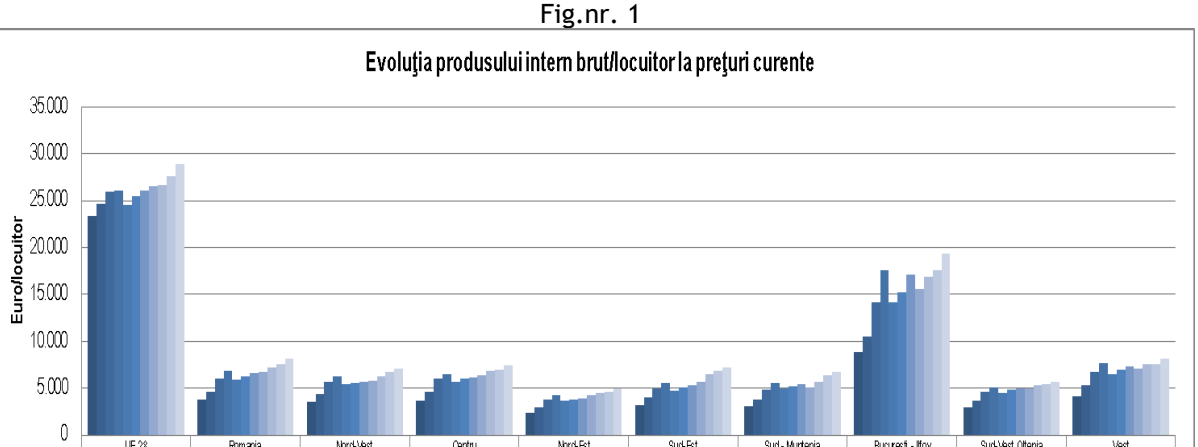

	UE 28	Romania	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud - Muntenia	Bucuresti - Ilfov	Sud-Vest Oltenia	Vest
2005	23.400	3.800	3.500	3.600	2.400	3.200	3.100	8.800	2.900	4.100
2006	24.700	4.600	4.400	4.600	2.900	4.000	3.800	10.500	3.600	5.300
2007	26.000	6.000	5.700	6.000	3.800	4.900	4.800	14.100	4.600	6.700
2008	26.100	6.900	6.200	6.500	4.200	5.500	5.600	17.600	5.100	7.700
2009	24.500	5.900	5.400	5.700	3.700	4.700	5.000	14.100	4.500	6.500
2010	25.500	6.300	5.600	6.000	3.800	5.100	5.200	15.200	4.800	7.000
2011	26.100	6.600	5.700	6.100	3.900	5.300	5.400	17.100	5.000	7.300
2012	26.600	6.700	5.800	6.400	4.200	5.700	5.100	15.600	5.000	7.100
2013	26.700	7.200	6.300	6.800	4.500	6.500	5.700	16.900	5.300	7.500
2014	27.600	7.600	6.700	7.000	4.600	6.800	6.400	17.600	5.400	7.600
2015	28.900	8.100	7.100	7.400	4.900	7.200	6.700	19.300	5.700	8.100

Sursa: EUROSTAT

Indicele de disparitate regional a avut în întreaga perioadă de analiză 2005-2015, valori sub 77%, cu excepția anului 2006 când a înregistrat o valoare ușor mai ridicată, respectiv 78,3%. Disparitățile interregionale sunt reflectate și prin prisma analizei în raport cu alte regiuni de dezvoltare; spre exemplu, în anul 2015, PIB/loc din regiunea SV Oltenia reprezenta numai 70,4% din valoarea la nivel național, în comparație cu regiunea București-Ilfov, al cărei nivel era de 238,3% (fig. nr 16).

[22] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 ECONOMIE" – pentru vizualizare clic aici

Fig. nr. 16

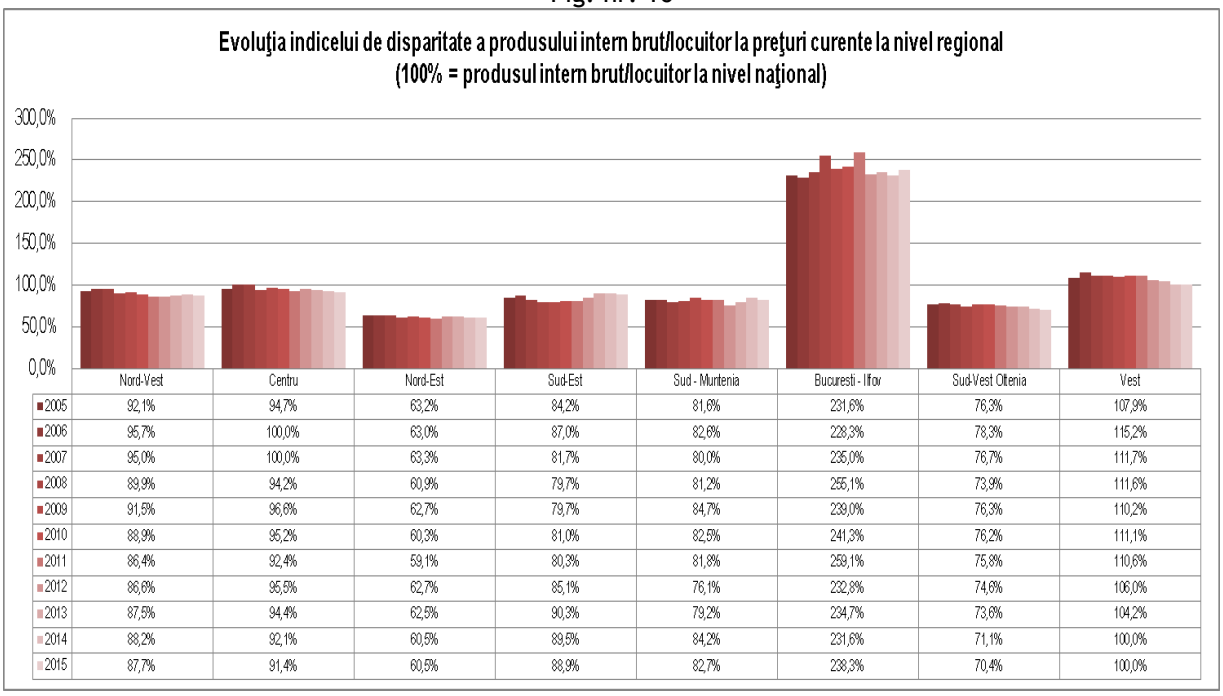

	Nord-Vest	Centru	Nord-Est	Sud-Est	Sud - Muntenia	Bucuresti - Ilfov	Sud-Vest Oltenia	Vest
2005	92,1%	94,7%	63,2%	84,2%	81,6%	231,6%	76,3%	107,9%
2006	95,7%	100,0%	63,0%	87,0%	82,6%	228,3%	78,3%	115,2%
2007	95,0%	100,0%	63,3%	81,7%	80,0%	235,0%	76,7%	111,7%
2008	89,9%	94,2%	60,9%	79,7%	81,2%	255,1%	73,9%	111,6%
2009	91,5%	96,6%	62,7%	79,7%	84,7%	239,0%	76,3%	110,2%
2010	88,9%	95,2%	60,3%	81,0%	82,5%	241,3%	76,2%	111,1%
2011	86,4%	92,4%	59,1%	80,3%	81,8%	259,1%	75,8%	110,6%
2012	86,6%	95,5%	62,7%	85,1%	76,1%	232,8%	74,6%	106,0%
2013	87,5%	94,4%	62,5%	90,3%	79,2%	234,7%	73,6%	104,2%
2014	88,2%	92,1%	60,5%	89,5%	84,2%	231,6%	71,1%	100,0%
2015	87,7%	91,4%	60,5%	88,9%	82,7%	238,3%	70,4%	100,0%

Sursa: EUROSTAT

Analiza valorilor produsului intern brut pe locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), conduce la concluzii similare: regiunea SV Oltenia se situează pe penultimul loc în țară din acest punct de vedere(fig. nr. 17).

Fig. nr. 17

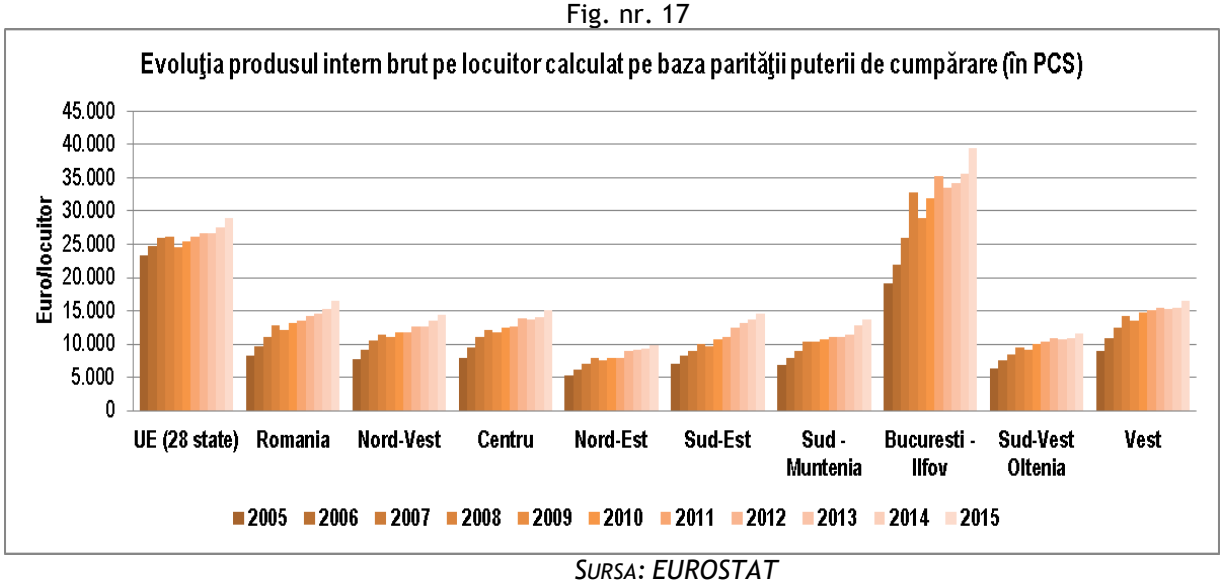

SURSA: EUROSTAT

Valoarea adăugată brută (VAB) reprezintă un alt indicator pe baza căruia se pot extrage concluzii cu privire la dezvoltarea economică la nivelul regiunii. Ea reprezintă valoarea nou creată (rezultată din valoarea noilor produse şi servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora).

Analizând modul în care regiunile au contribuit la formarea VAB națională, se observă că Sud Vest Oltenia are procentul de contribuție cel mai scăzut în perioada pentru care există date oficiale disponibile, respectiv 2008-2014. Studiul valorilor arată că, după o creștere cu 0,2% în perioada 2008-2010 (de la 7,8% la 8%), VAB regională a scăzut continuu în 2011-2014, ajungând la un procent de contribuție de 7,2% în anul 2014 (fig. nr. 18).

Fig. nr. 18

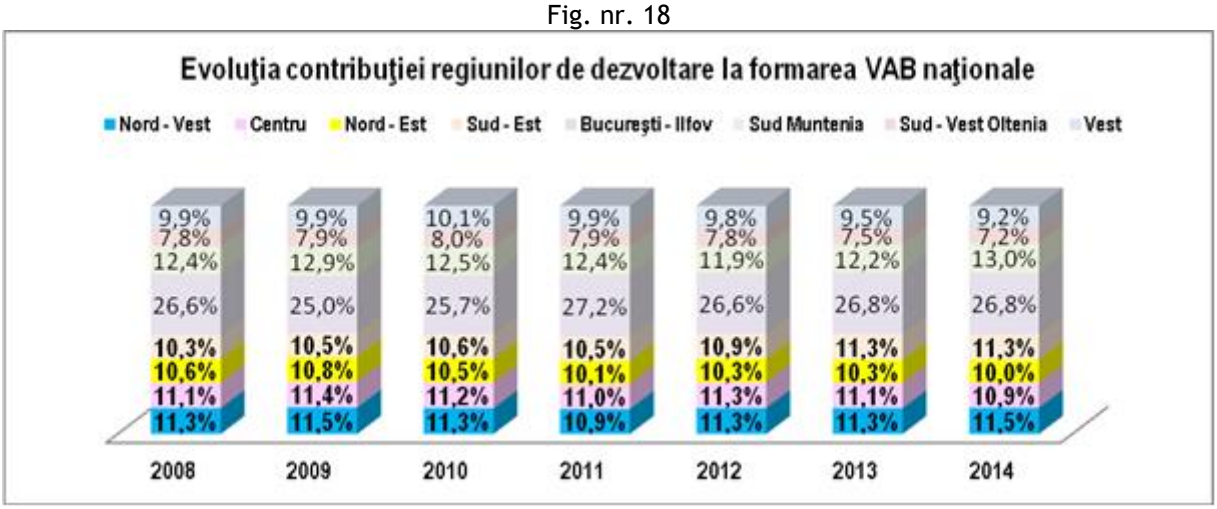

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

Activitățile economice existente în regiune au avut o contribuție diferită la formarea VAB regională. Datele oficiale ilustrează faptul că, pe ansamblul perioadei 2008-2014, procentul cel mai mare de contribuție l-a avut sectorul industrie (A02) (inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor), cu peste 28% pe întregul interval. Maximul de contribuție a fost atins de acest sector economic în anul 2011, când înregistrat un procent de 38,3% din total. Este de remarcat faptul că procentul în care industria a contribuit la VAB regională este peste nivelul național de contribuție al acestui sector.

Pe locul doi s-a situat activitatea A04-Comerţ cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare, urmată de activitatea de administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială (A09). (fig. nr. 19).

Fig. nr. 19

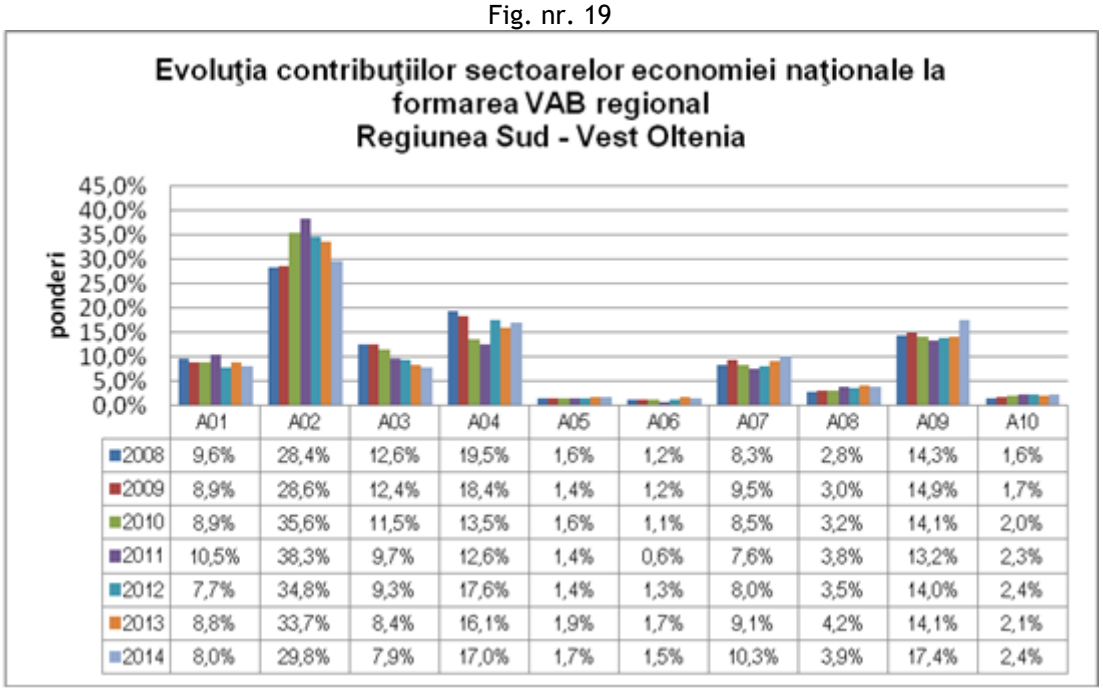

	A01	A02	A03	A04	A05	A06	A07	A08	A09	A10
2008	9,6%	28,4%	12,6%	19,5%	1,6%	1,2%	8,3%	2,8%	14,3%	1,6%
2009	8,9%	28,6%	12,4%	18,4%	1,4%	1,2%	9,5%	3,0%	14,9%	1,7%
2010	8,9%	35,6%	11,5%	13,5%	1,6%	1,1%	8,5%	3,2%	14,1%	2,0%
2011	10,5%	38,3%	9,7%	12,6%	1,4%	0,6%	7,6%	3,8%	13,2%	2,3%
2012	7,7%	34,8%	9,3%	17,6%	1,4%	1,3%	8,0%	3,5%	14,0%	2,4%
2013	8,8%	33,7%	8,4%	16,1%	1,9%	1,7%	9,1%	4,2%	14,1%	2,1%
2014	8,0%	29,8%	7,9%	17,0%	1,7%	1,5%	10,3%	3,9%	17,4%	2,4%

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

De remarcat este creșterea continuă a VAB în activitatea de tranzacții imobiliare (A07) (de la 8,3% în 2008, la 10,3% în 2014) și saltul de 3% în 2014 al activității din administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială (A09).

Agricultura s-a situat la un nivel scăzut de contribuție regională la VAB (sub 10,5% pe întreaga perioadă) cu toate că există condiții favorabile dezvoltării agricole la nivel superior în zonă. Acest lucru a fost posibil din cauza nivelului scăzut de productivitate și al practicării în mare mare măsură a agriculturii de subzistență.

Sunt necesare măsuri active în scopul dezvoltării unor calificări din sectorul agricol, cât și de dezvoltare a infrastructurii educaționale agricole, de natură să dezvolte sectoarele direct productive din agricultură, inclusiv prin antreprenoriat.

4.1.2. DINAMICA GENERALĂ A FIRMELOR DIN REGIUNE - UNITĂȚI LOCALE ACTIVE[23]

Informațiile furnizate de INS pentru perioada 2008-2015, oferă o imagine de ansamblu asupra evoluției firmelor din regiunea Sud vest Oltenia.

Dacă la sfârșitul anului 2008, erau înregistrate, la nivel regional, circa 40.000 de unități locale active, acest număr a scăzut continuu în anii următori, atingând valoarea minimă în anul 2011, ca urmare, în principal, a apariției crizei economice care a afectat și țara noastră. Începând cu anul 2012 situația s-a redresat, însă până în 2015 nu a reușit să recupereze terenul pierdut, astfel că în 2015 numărul a ajuns la 36.694 unități (fig. nr. 20).

Fig. nr. 20

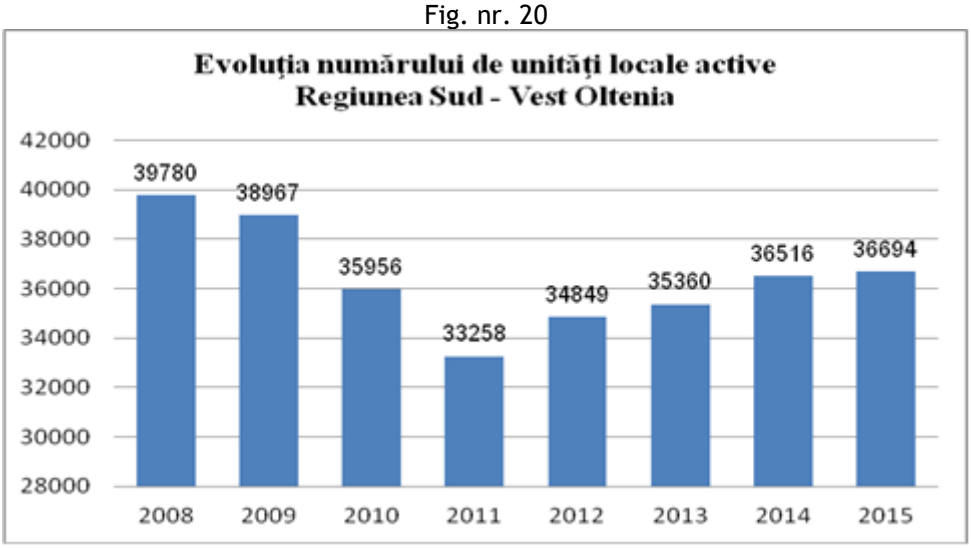

Sursa: INS-Baza de date TEMPO online

Analiza pe sectoare ale economiei naționale relevă faptul că numărul cel mai mare de firme s-a menținut în sectorul comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G) (chiar dacă a scăzut constant până în anul 2013), urmat de industria prelucrătoare (C), distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, construcții (F) și de transport și depozitare (H) (fig nr. 21).

Începând din anul 2014 se observă o creștere a numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune. Situația pe județe prezintă aceleași tendințe ca și cele de la nivel regional.

[23] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 ECONOMIE" – pentru vizualizare clic aici

Fig. nr. 21

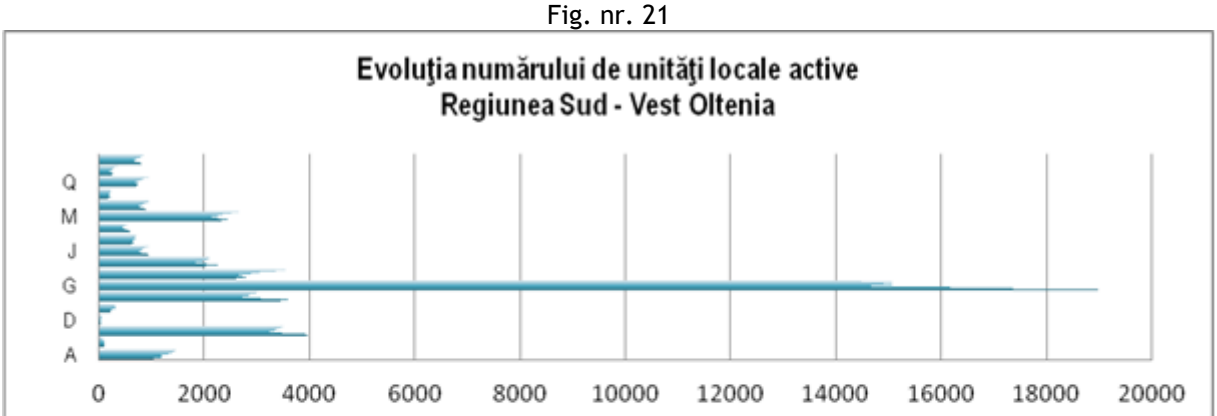

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	P	Q	R	S
2015	1455	84	3504	46	296	2997	14488	3543	2095	948	719	539	2649	956	230	946	357	842
2014	1433	84	3452	48	312	2991	15062	3366	2089	869	687	501	2509	938	220	858	298	799
2013	1387	88	3380	46	319	2856	14907	3051	2041	826	694	485	2351	874	211	802	268	774
2012	1313	94	3345	37	317	2850	15072	2901	1981	815	679	462	2247	840	203	741	235	717
2011	1190	99	3234	32	276	2733	14678	2650	1827	767	639	466	2146	767	195	687	209	663
2010	1205	111	3485	28	242	3071	16180	2732	2041	814	632	509	2252	784	205	734	233	698
2009	1185	106	3914	28	223	3597	17357	2799	2264	919	670	583	2449	847	218	739	279	790
2008	1033	100	3966	29	227	3455	18974	2614	2033	945	625	602	2339	896	183	704	242	813

Sursa: INS-Baza de date TEMPO online

Analiza evoluției numărului de unități economice în funcție de clasa de mărime, relevă faptul că, în perioada 2013-2015 a crescut numai numărul microîntreprinderilor (cu 0-9 angajați) și întreprinderilor mici și mijlocii, cu până la 249 de angajați. Situația întreprinderilor mari, însă, a fost contrară, numărul acestora diminuându-se în aceeași perioadă de timp.

Prezintă importanță faptul că, în ultimii patru ani pentru care sunt publicate oficial date, a crescut numărul microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din majoritatea sectoarelor de activitate, mai puțin cel al comerțului, în care numărul s-a diminuat.

Numărul total de personal al firmelor din regiune a avut o evoluție similară cu cea de la nivel național, respectiv o scădere în perioada 2008-2010, urmată de o ușoară creștere în anii 2011-2012 (fig nr. 22). Pentru perioada 2013-2015 nu dispunem de date oficiale disponibile în ceea ce privește totalul de personal.

Fig. nr. 22

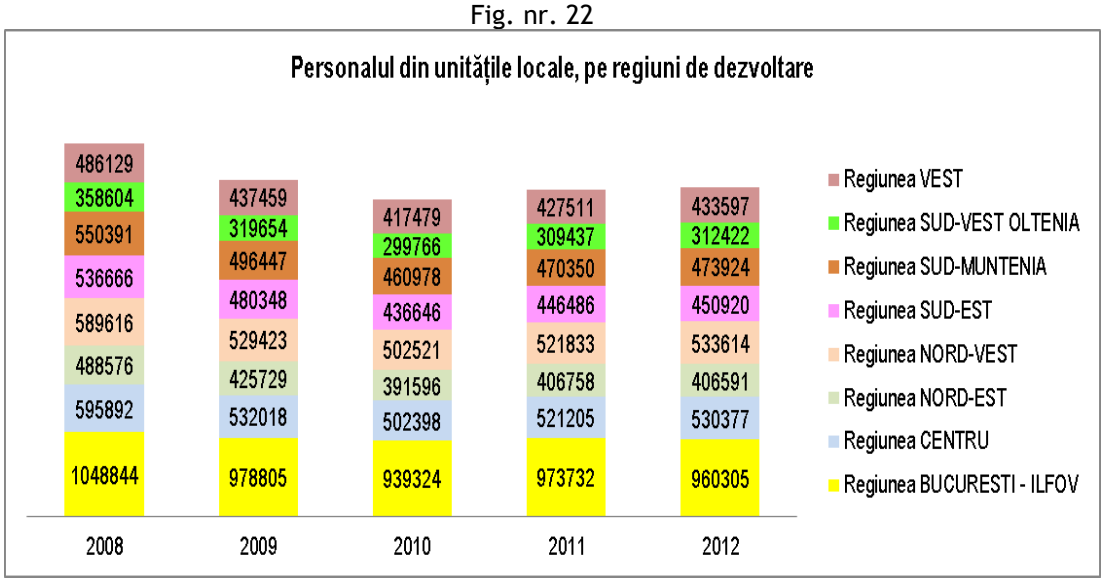

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Pe activități economice, conform datelor oficiale disponibile în perioada 2008-2015, personalul cel mai numeros a fost în industria prelucrătoare (C), urmat de cei din comerț cu

ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G), din construcții (F) și din tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (K) (fig. nr. 23 și fig. nr. 24). Pentru agricultură, silvicultură și pescuit nu sunt date disponibile în perioada 2013-2015, astfel că nu se poate analiza seria completă de date.

Fig. nr. 23

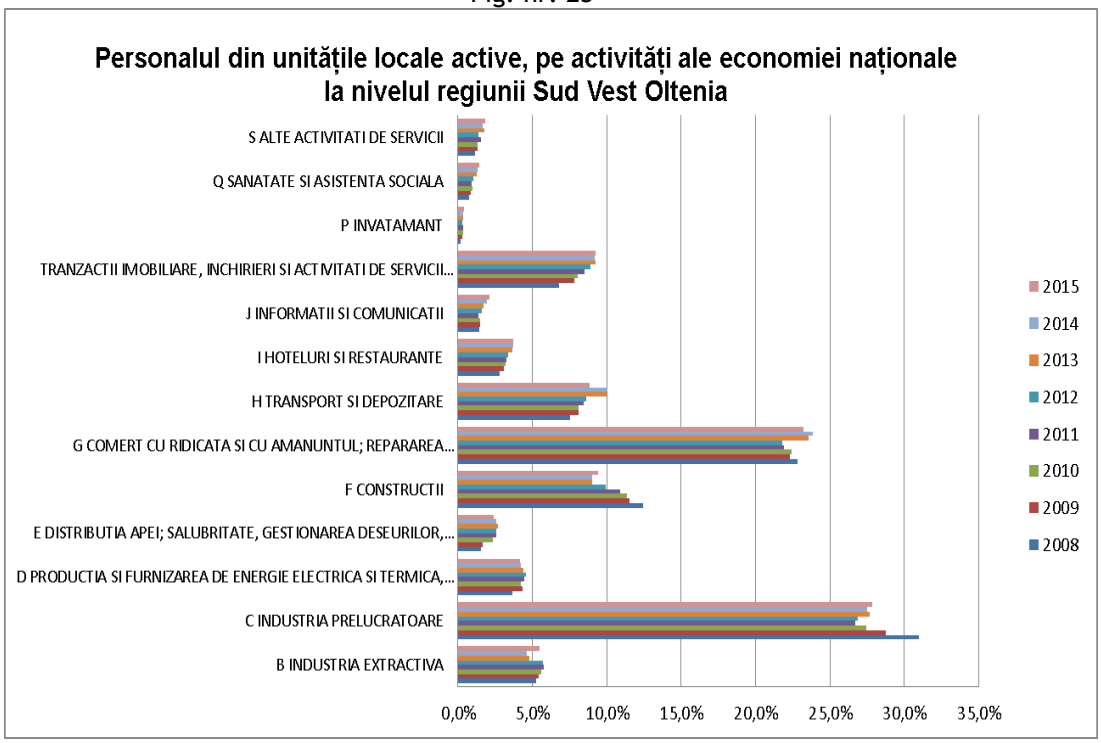

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Fig. nr. 24

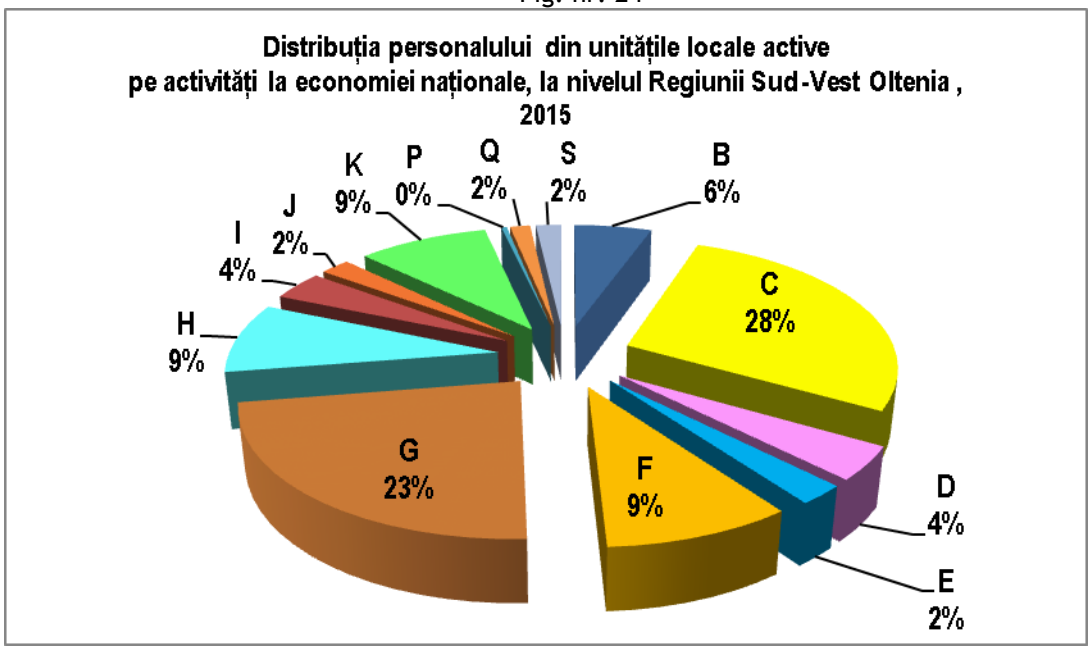

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Județele urmăresc în mare trendul regional; fac excepția județul Gorj, care are un procent însemnat de personal în industria extractivă și județul Vâlcea cu un procent semnificativ de personal în hoteluri și restaurante (având în vedere dezvoltările economice specifice ale acestor zone).

4.1.3. DINAMICA GENERALĂ A FIRMELOR DIN REGIUNE – INVESTIȚII[24]

Analiza **investițiilor brute** totale regionale în bunuri corporale pentru anii 2008-2012, pentru care există date oficiale, arată că acestea au cunoscut o creștere în această perioadă (de la 8979 mil lei în 2008, la 12083 mil lei în 2012). Valoarea investițiilor în Sud Vest Oltenia este însă scăzută față de nivelul național și față de regiunea București-Ilfov, care este pe primul loc din această perspectivă (fig. nr.).

Se remarcă, însă valoarea investițiilor brute din anul 2012, care este, ca valoare, pe al treilea loc, după București-Ilfov și Sud Muntenia(fig. nr. 25).

Fig. nr. 25

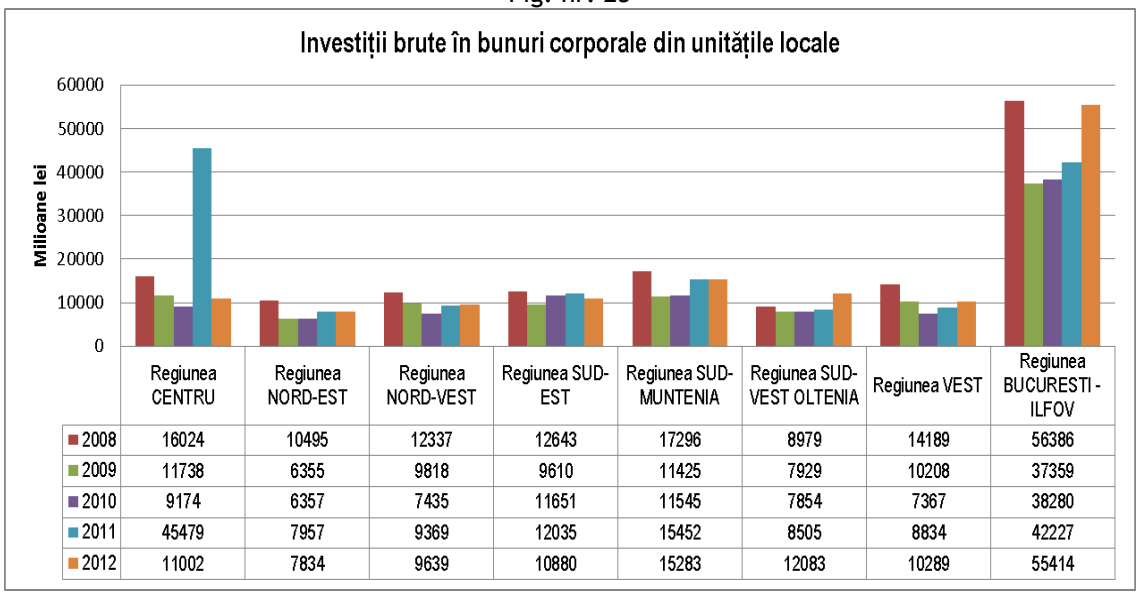

	Regiunea CENTRU	Regiunea NORD-EST	Regiunea NORD-VEST	Regiunea SUD-EST	Regiunea SUD-MUNTENIA	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	Regiunea VEST	Regiunea BUCURESTI - ILFOV
2008	16024	10495	12337	12643	17296	8979	14189	56386
2009	11738	6355	9818	9610	11425	7929	10208	37359
2010	9174	6357	7435	11651	11545	7854	7367	38280
2011	45479	7957	9369	12035	15452	8505	8834	42227
2012	11002	7834	9639	10880	15283	12083	10289	55414

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Pe activități ale economiei naționale, nivelul cel mai ridicat al investițiilor brute este în industria prelucrătoare (C), urmată de cele în producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (D), indusrtria extractivă (B) și comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G) (fig. nr. 26).

Fig. nr. 26

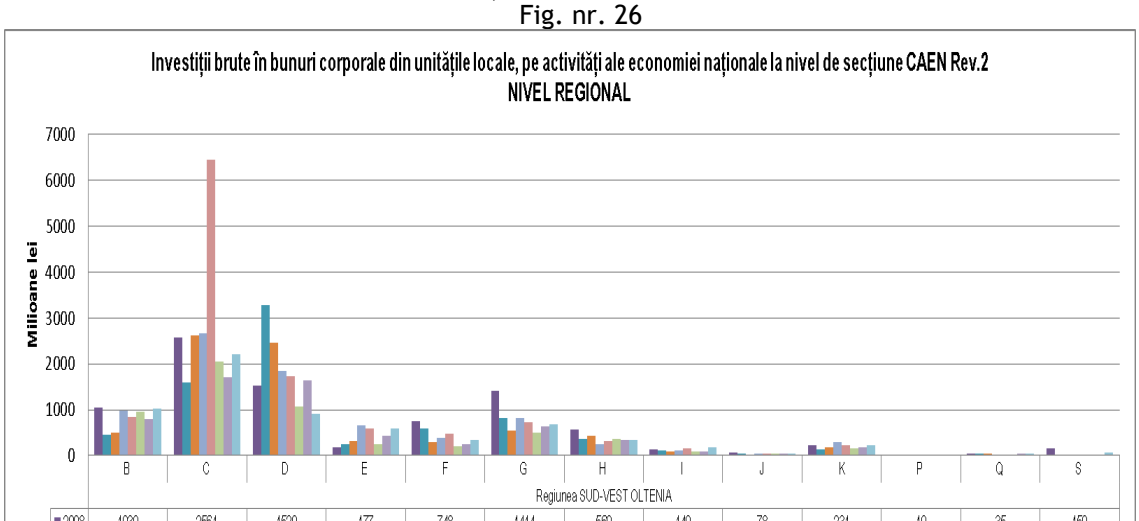

	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	P	Q	S
	Regiunea SUD-VEST OLTENIA												
2008	1039	2561	1529	177	748	1414	569	140	78	231	10	35	150
2009	454	1584	3275	248	594	813	363	122	48	144	5	43	27
2010	493	2623	2447	327	299	551	436	95	25	171	7	37	13
2011	970	2662	1845	682	378	827	256	109	46	288	5	25	21
2012	851	6438	1730	602	487	719	319	152	41	224	5	30	24
2013	946	2052	1067	245	206	508	370	93	45	169	4	33	14
2014	800	1700	1642	423	257	631	347	99	42	179	4	41	19
2015	1022	2207	916	596	348	680	345	171	56	231	4	48	59

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

[24] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 ECONOMIE" – pentru vizualizare click aici

Pentru agricultură sunt disponibile date numai în perioada 2008-2012. Se remarcă este faptul că, deși la nivel modest, acestea au crescut în continuu în această perioadă, fiind de altfel singurul sector cu creștere investițională constantă.

Analiza valorilor investițiilor brute în învățământ arată că acestea s-au menținut la nivel scăzut de-a lungul perioadei 2008-2014 și în continuă descreștere. Spre exemplu, în 2012, acestea reprezintă 0,04% din totalul investițiilor brute din regiune. Situația la nivel național prezintă aceleași caracteristici.

Investițiile nete totale și la nivel de sectoare de activitate, urmăresc aceleași tendințe cu cele ale investițiilor brute, în toate regiunile de dezvoltare și la nivelul țării (fig.nr. 27 și fig. nr. 28).

Fig. nr. 27

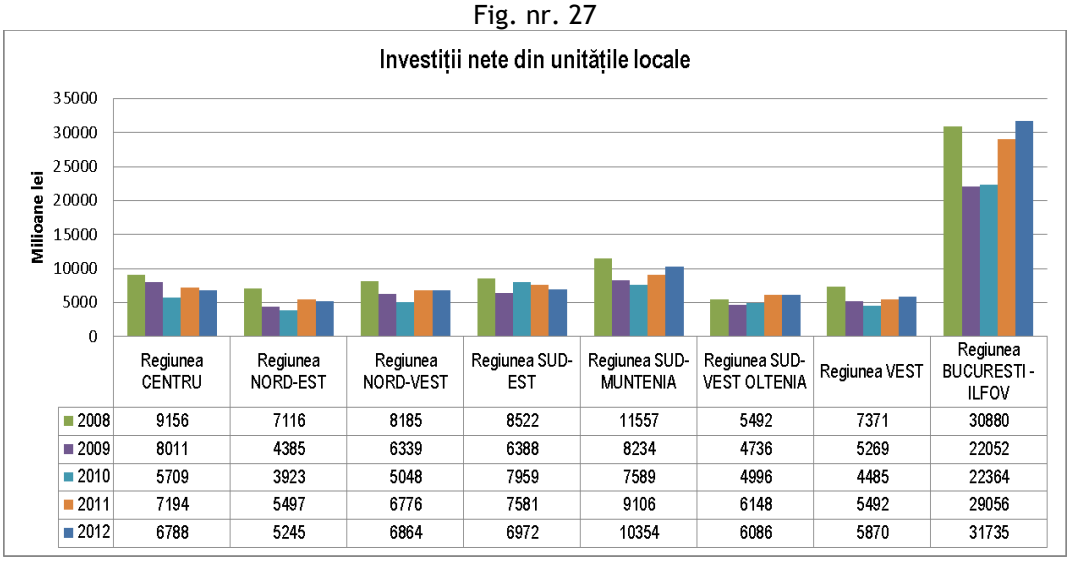

	Regiunea CENTRU	Regiunea NORD-EST	Regiunea NORD-VEST	Regiunea SUD-EST	Regiunea SUD-MUNTENIA	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	Regiunea VEST	Regiunea BUCURESTI - ILFOV
2008	9156	7116	8185	8522	11557	5492	7371	30880
2009	8011	4385	6339	6388	8234	4736	5269	22052
2010	5709	3923	5048	7959	7589	4996	4485	22364
2011	7194	5497	6776	7581	9106	6148	5492	29056
2012	6788	5245	6864	6972	10354	6086	5870	31735

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Fig. nr. 28

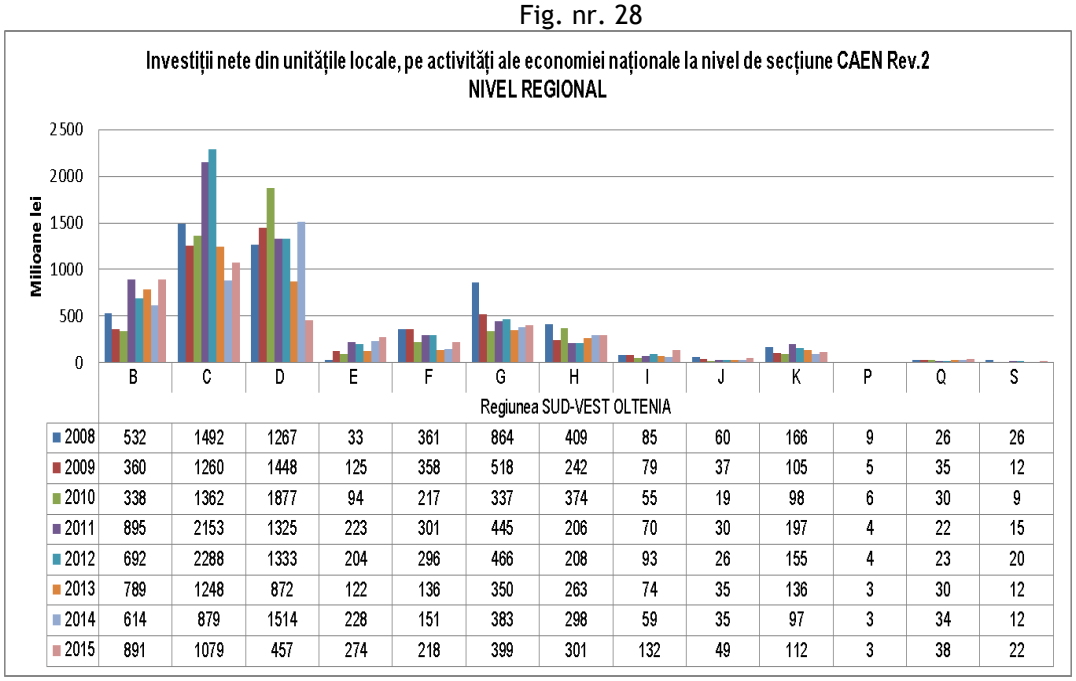

	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	P	Q	S
	Regiunea SUD-VEST OLTENIA												
2008	532	1492	1267	33	361	864	409	85	60	166	9	26	26
2009	360	1260	1448	125	358	518	242	79	37	105	5	35	12
2010	338	1362	1877	94	217	337	374	55	19	98	6	30	9
2011	895	2153	1325	223	301	445	206	70	30	197	4	22	15
2012	692	2288	1333	204	296	466	208	93	26	155	4	23	20
2013	789	1248	872	122	136	350	263	74	35	136	3	30	12
2014	614	879	1514	228	151	383	298	59	35	97	3	34	12
2015	891	1079	457	274	218	399	301	132	49	112	3	38	22

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

4.1.4. DEMOGRAFIA ÎNTREPRINDERILOR - ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE NOU CREATE[25]

Forța de muncă din întreprinderile active nou înființate cu capital străin din Sud Vest Oltenia reprezintă încă un procent scăzut din totalul forței de muncă regionale.

Evoluția acestui indicator a fost fluctuantă în perioada 2008-2012: de la 6,6% în anul 2008, a scăzut la 3,6% în 2009, pentru a crește din nou în anul 2010 la 10,5%. Perioada până în 2012 a fost una deficitară, ponderea forței de muncă scăzând la 2,4%. Aceste fluctuații au fost determinate și de situația de criză economică, ce a avut repercursiuni negative directe în activitatea firmelor. Din 2013 procentul a început să crească odată cu numărul de companii cu capital străin, ajungând în anul 2015 la un procent de 17,6%, din total (fig. nr. 29).

Fig. nr. 29

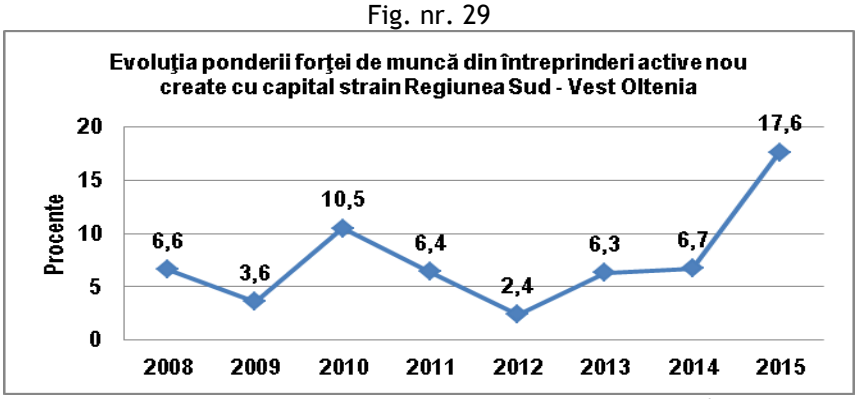

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor

În ceea ce privește profilul educațional al întreprinzătorilor, din analiza datelor oficiale disponibile pentru intervalul 2014-2015, cele mai multe întreprinderi noi, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia (ca și la nivel național), au fost inițiativa absolvenților de învățământ liceal și universitar, chiar dacă procentul a fost în scădere în anul 2015 față de anul precedent. A crescut și procentul de întreprinderi noi create de absolvenții de gimnaziu, de la 34% în 2014, la 39,5% în 2015 (fig. nr. 30). Nicio întreprindere nouă nu a fost creată în 2015 la inițiativa absolvenților de învățământ primar.

Fig. nr. 30

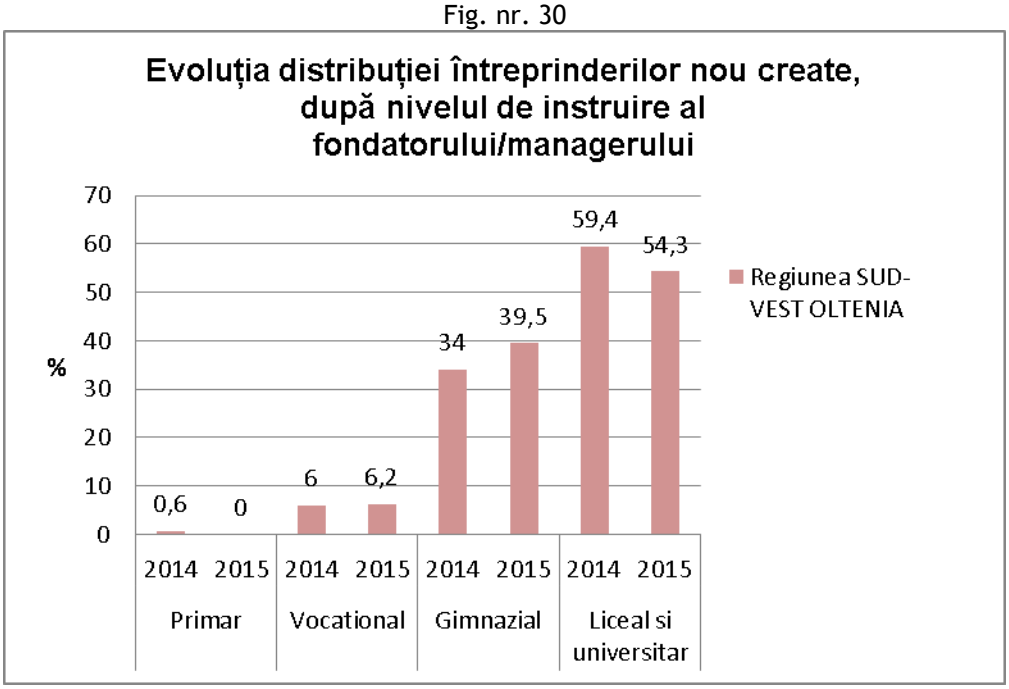

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor

[25] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 ECONOMIE" - pentru vizualizare clic aici

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, în anul 2015, Sud Vest Oltenia se situează pe al treilea loc în ceea ce privește întreprinderile active nou create de absolvenții de gimnaziu, la mijlocul clasamentului la cele înființate de către absolvenții de învățământ liceal și universitar și pe ultimul loc la întrepinderile noi inițiate de absolvenții de învățământ vocațional (fig. nr. 31).

Fig. nr. 31

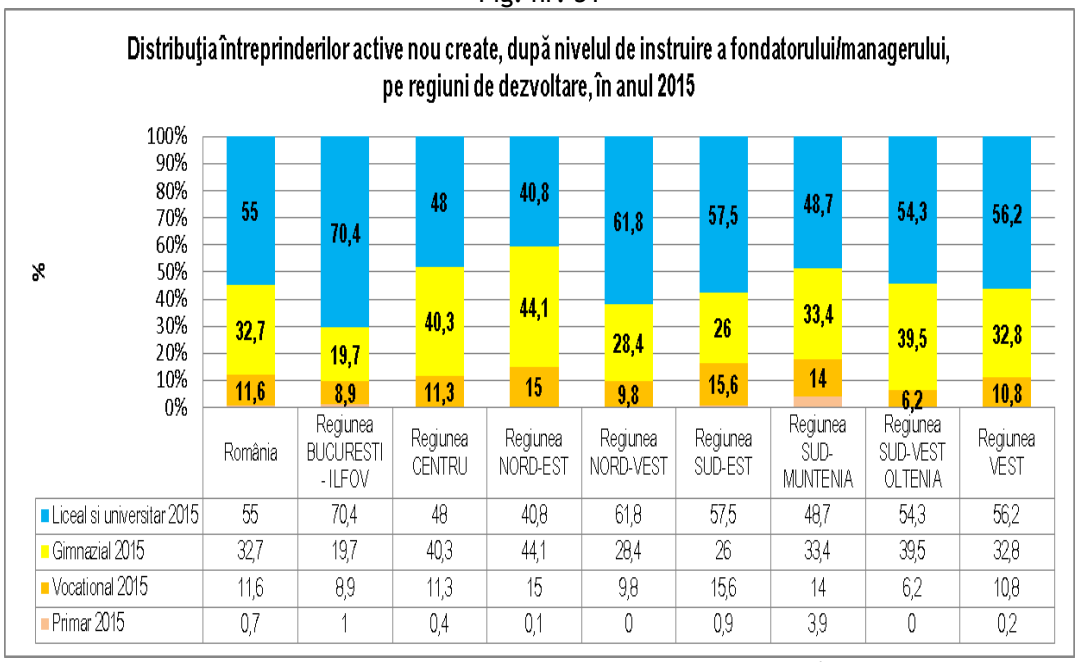

	România	Regiunea BUCURESTI - ILFOV	Regiunea CENTRU	Regiunea NORD-EST	Regiunea NORD-VEST	Regiunea SUD-EST	Regiunea SUD-MUNTENIA	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	Regiunea VEST
Liceal si universitar 2015	55	70,4	48	40,8	61,8	57,5	48,7	54,3	56,2
Gimnazial 2015	32,7	19,7	40,3	44,1	28,4	26	33,4	39,5	32,8
Vocational 2015	11,6	8,9	11,3	15	9,8	15,6	14	6,2	10,8
Primar 2015	0,7	1	0,4	0,1	0	0,9	3,9	0	0,2

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor

Se menține în continuare concluzia că dezvoltarea unei afaceri proprii este susținută de competențele dobândite și dezvoltate de-a lungul școlarității.

În funcție de categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului întreprinderii, în regiunea Sud Vest Oltenia se observă că, în perioada 2014-2015, a scăzut procentul întreprinderilor nou create fondate/conduse de persoane cu profesii tehnice (de la 37,7% la 23,6%). În schimb, a crescut destul de mult procentul celor înființate de muncitori calificați (de la 22,6% la 39,8%). Procentul cel mai mic, cel al persoanelor care au deținut, anterior înființării întreprinderii, funcții de conducere, a scăzut și mai mult în anul 2015 față de 2014 (cu circa 4%) (fig. nr. 32).

Fig. nr. 32

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor

Comparativ cu restul regiunilor de dezvoltare, Sud Vest Oltenia se situează pe primul loc în ceea ce privește procentul întreprinderilor nou create fondate/conduse de persoane care au deținut, anterior înființării întreprinderii, funcții de conducere (în condițiile în care acest

procent a scăzut față de anul 2014). Pe celelalte segmente, regiunea se situează pe o poziție de mijloc (fig. nr. 33).

Fig. nr. 33

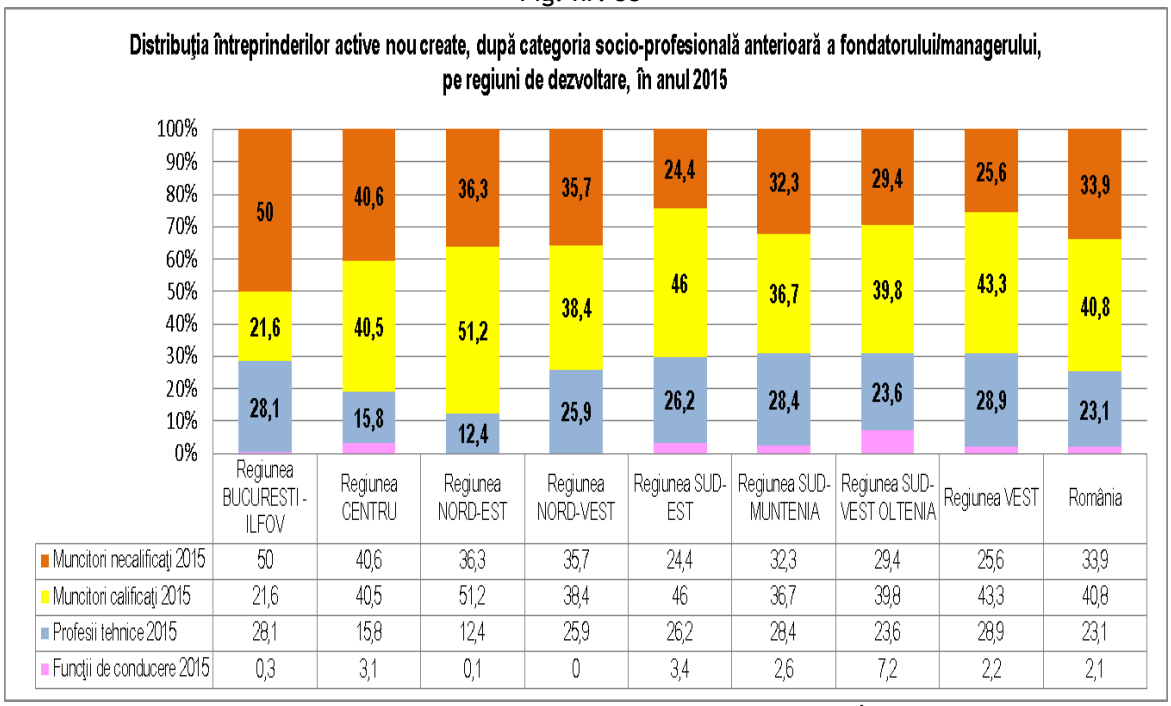

	Regiunea BUCURESTI - ILFOV	Regiunea CENTRU	Regiunea NORD-EST	Regiunea NORD-VEST	Regiunea SUD-EST	Regiunea SUD-MUNTENIA	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	Regiunea VEST	România
Muncitori necalificaţi 2015	50	40,6	36,3	35,7	24,4	32,3	29,4	25,6	33,9
Muncitori calificaţi 2015	21,6	40,5	51,2	38,4	46	36,7	39,8	43,3	40,8
Profesii tehnice 2015	28,1	15,8	12,4	25,9	26,2	28,4	23,6	28,9	23,1
Funcţii de conducere 2015	0,3	3,1	0,1	0	3,4	2,6	7,2	2,2	2,1

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor

Analizând situația întreprinderilor nou create la un an de la înființare, se constată că numărul întreprinderilor active a avut creșteri în perioadele 2009-2011 și 2012-2014. De remarcat este faptul că în anul 2015 se constată din nou o scădere a acestui segment. Perioadele 2011-2012 și 2013-2015 au reprezentat perioade de stagnare în activitatea întreprinderilor noi, având în vedere creșterea numărului de firme noi inactive în aceste intervale. Procentul de întreprinderi desființate s-a micșorat aproape continuu în perioada 2008-2012, a avut un salt în anul 2013 (13,1% din total), iar în perioada 2013-2015 a continuat să scadă până la 6% în 2015 (fig. nr. 34).

Fig. nr. 34

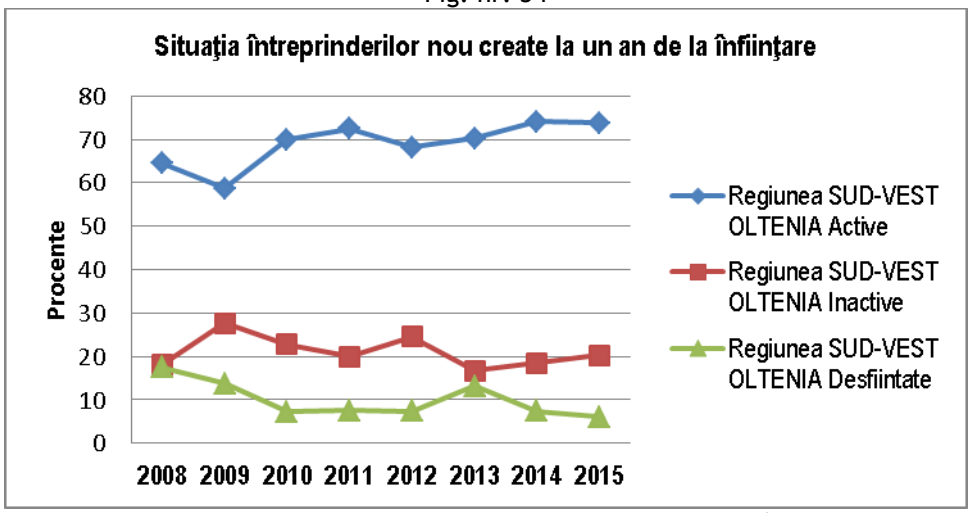

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor

4.2. PROIECȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI [26]

Având ca atribuție principală elaborarea de prognoze privind dezvoltarea economico-socială a României pe termen scurt, mediu și lung pe baza tendințelor din economia națională și cea mondială, Comisia Națională de Prognoză elaborează periodic o proiecție a principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial. Cea mai recentă lucrare, apărută în mai 2017, furnizează informații referitoare la acești indicatori în perspectiva anului 2020. Prognoza în profil teritorial s-a realizat pe baza prognozei pe termen mediu 2017-2020, varianta de primăvară 2017, pentru Programul de Convergență.

Conform acestui document, evoluția prognozată a PIB la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, este în sensul creșterii acestuia până în 2020, plusurile fiind de minim 5,6% de la an an, începând cu anul 2017 (fig. nr. 35).

Fig. nr. 36

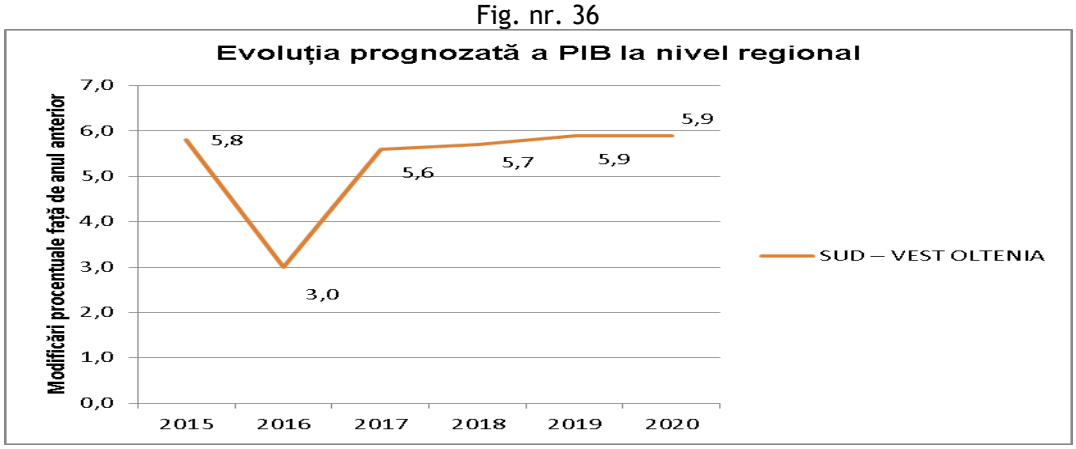

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză

Creșterea PIB regional în 2020, față de valoarea din 2015 se preconizează a fi cu 41,6%.

Prognoza PIB pe județe urmărește evoluția regională, cea mai însemnată creștere față de anul 2015 fiind estimată în județul Mehedinți (cu 44,39%), urmat de Vâlcea (cu 43,47%), Gorj (cu 41,19%), Dolj (cu 41,02%) și Olt (cu 39,86%) (fig. nr. 37).

Fig. nr. 37

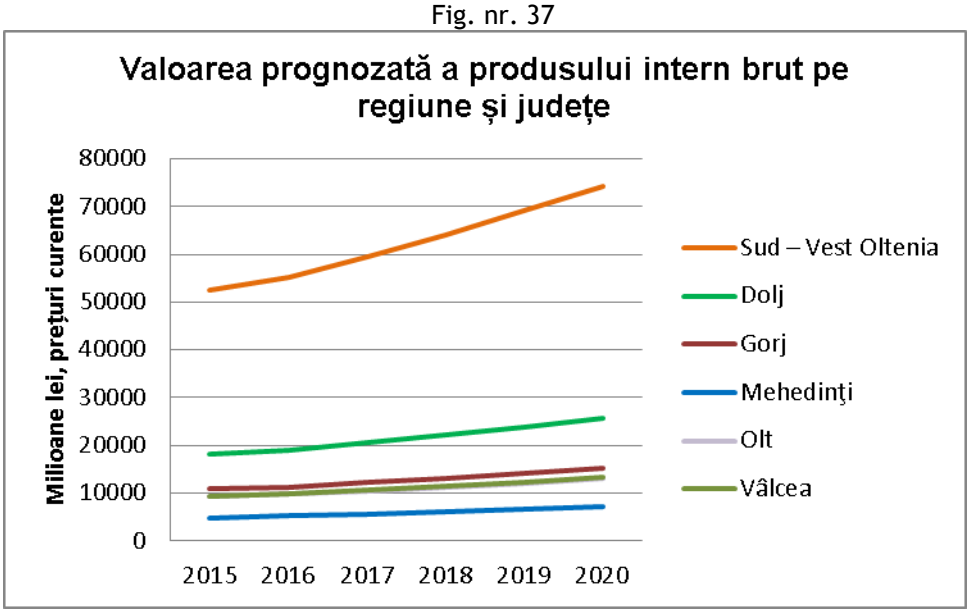

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză

[26]Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „05 Prognoza_profil_teritorial_mai_2017" - pentru vizualizare clic aici

Numărul mediu de angajați în regiune va avea deasemenea un trend ascendent, fiind prognozată o creștere de 23,2% în 2020 față de 2015. În județe creșterile vor fi și mai mari, în ordine acestea fiind: Olt (+29,6%), Gorj (+26,7%), Dolj (+22,1%), Gorj (+20,7%) și Vâlcea (+ 20,1%) (fig. nr. 38).

Fig.nr. 38

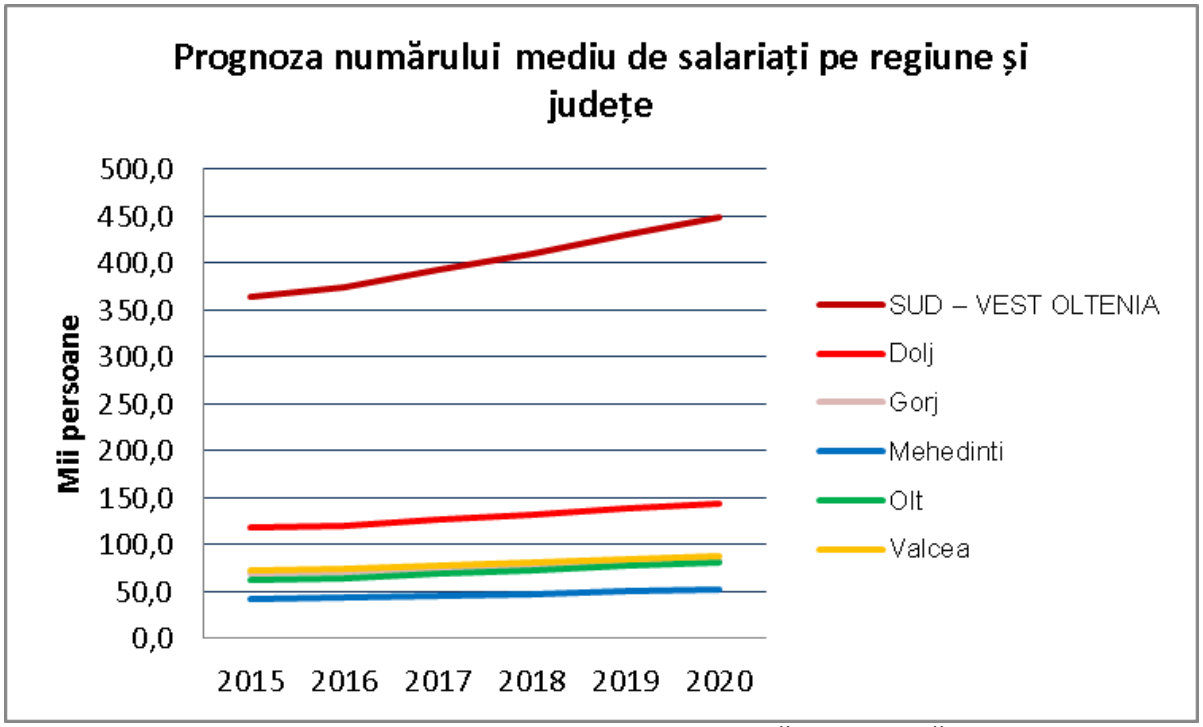

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză

Indicii de disparitate la nivel regional, calculaţi conform metodologiei Institutului Naţional de Statistică, prin raportarea nivelului regional la nivelul național, relevă faptul că se prognozează în medie o creștere a ponderii PIB/locuitor regional în PIB/locuitor național ajungând de la 73,2 în 2018, la 74,5% în perspectiva anului 2020.

Câștigul salarial mediu net lunar este prognozat a se situa la circa 85% din salariul net la nivel național, regiunea Sud Vest Oltenia situându-se în anul 2020 pe ultimul loc în clasamentul regiunilor de dezvoltare din acest punct de vedere.

4.3. ALTE INFORMAŢII ŞI INFORMAŢII PARŢIALE

Pentru perioada de programare 2014-2020, la nivelul regiunii, au fost elaborate documente strategice coordonate de Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia, drept condiționalități pentru lansarea programelor operaționale și în scopul utilizării eficiente a fondurilor destinate dezvoltării regionale:

- Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 – 2020;
- Studiu Strategia Regională de Inovare pentru Specializare Inteligentă.

Sunt abordate, în continuare, aspecte relevante privind domeniile economice regionale specifice, subliniate și în cadrul aceste documente, care vin în completarea informațiilor prezentate anterior.

4.3.1. CERCETAREA – DEZVOLTAREA

În regiunea Sud Vest Oltenia, conform datelor statistice oficiale disponibile în perioada 2008-2016, sectorul de cercetare-dezvoltare-inovarte (CDI) a avut un număr redus de salariați.Spre exemplu, în 2016, în Oltenia se regăseau numai 4% din numărul total de persoane implicate în acest sector la nivel național. Județul cu cel mai mare număr de cercetători este Doljul, urmat de Vâlcea, Gorj, Olt și Mehedinți, conform datelor de mai jos:

Număr salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare

Ani	UM: Număr persoane								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	2321	2290	2315	2282	2076	2058	1960	2101	2025
Dolj	1845	1861	1934	1889	1975	1764	1653	1757	1689
Gorj	237	206	166	161	69	85	82	75	74
Mehedinți	2	2	:	:	:	:	:	:	:
Olt	18	13	16	19	26	1	2	15	7
Vâlcea	219	208	199	213	6	208	223	254	255

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Fig. nr. 39

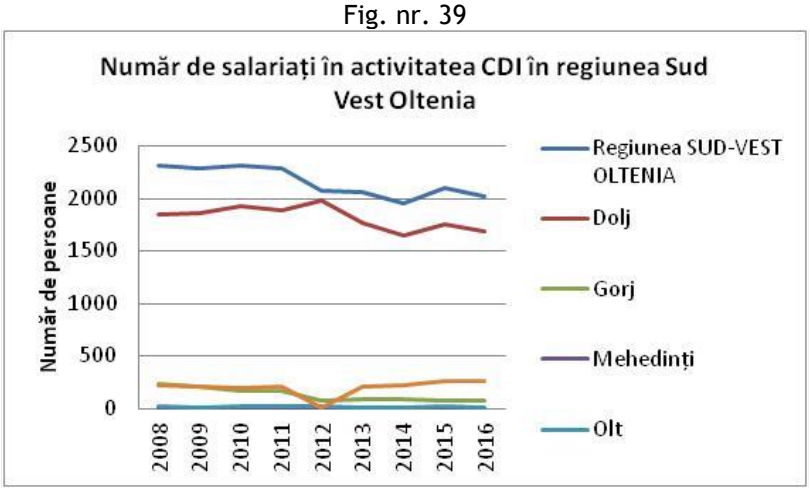

Sursa: INS-Baza de date TEMPO online

Și cheltuielile pentru CDI au avut o evoluție modestă în anii 2008-2016, conform datelor statistice oficiale, prezentate în continuare:

UM: mii lei RON

	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	88164	75738	70137	125644	58321	89023	73198	108776	80555
Dolj	59395	46011	41142	56322	55362	46649	16941	23669	27632
Gorj	4031	3663	1537	18352	2203	1923	2436	2051	2358
Mehedinți	19	3	:	:	:	:	:	:	:
Olt	510	436	611	624	712	194	406	798	1368
Vâlcea	24209	25625	26847	50346	44	40257	53415	82258	49197

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Nivelul de cheltuieli la nivel de regiune, a scăzut în anul 2016, după o creștere substanțială în 2015 (fig. nr. 40), iar în județe situația este diferită: în județele Dolj și Olt sumele alocate activității de CDI au avut o creșteri continue în perioada 2014-2016, în timp ce în Gorj și Vâlcea evoluțiile au fost fluctuante. Pentru județul Mehedinți nu sunt date disponibile.

Fig. nr. 40

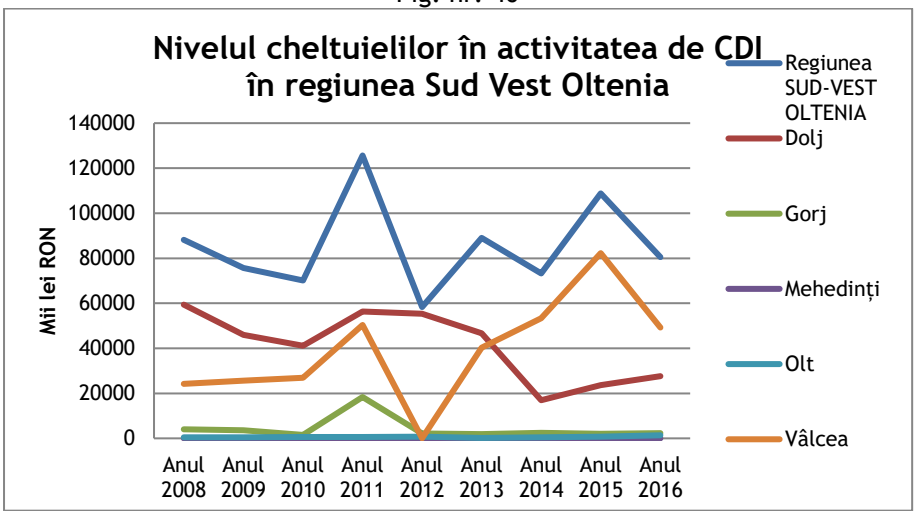

Sursa: INS-Baza de date TEMPO online

Conform Strategiei de Dezvoltare Inteligentă pentru regiunea Sud Vest Oltenia (pag. 136) și PDR Sud Vest Oltenia 2014-2020 (pag 179), în regiune își desfășoară activitatea următoarele entități de cercetare-dezvoltare-inovare:

- **Institute de interes național:** Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice - ICSI Râmnicu Vâlcea; INCD și ÎNCERCĂRI pentru ELECTROTEHNICĂ - ICMET Craiova; Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Ecologie Industrială ECOIND - Sucursala Vâlcea, Râmnicu Vâlcea;
- **Institute, centre de cercetare și stațiuni de cercetare:** Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Pomicolă Craiova; Stațiunea de Cercetări Agricole Șimnicu de Jos; Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Legumicolă Ișalnița; Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare pentru Cultura Plantelor de Nisipuri Dăbuleni, Stațiunea Didactică Experimentală Craiova, Institutul de Criogenie și Separări Izotopice Râmnicu Vâlcea; Centrul Național de Cercetare pentru Hidrogen și Pile de Combustie Râmnicu Vâlcea; Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare în Pomicultură Râmnicu Vâlcea; Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Viti-vinicolă Drăgășani; Stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă Tg. Jiu; Stațiunea de Cercetare Pomicolă Strejești; Institutul de Cercetări Socio Umane "C.S. Nicolăescu Plopșor"; Institutul de Cercetare Științifică, Inginerie Tehnologică și Proiectare Mine pe Lignit Craiova;
- **Universități:** Universitatea din Craiova; Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova; Universitatea "Constantin Brâncuși" Târgu Jiu;
- **Societăți comerciale:** Artego SA Tg. Jiu, Popeci Craiova, INDA Craiova, INAS Craiova, Softronic Craiova.

Pentru perioada de programare 2014-2020, prin Strategia Regională de Inovare pentru Specializare Inteligentă, în urma analizei regionale și a cercetărilor de teren, sunt propuse domeniile cu potențial de dezvoltare care pot asigura o specializare inteligentă a regiunii Sud-Vest Oltenia:

1. Inginerie industrială și transporturi
. Energie durabilă și mediu
3. Medicină inovativă fundamentală și aplicativă
4. Agricultură și industrie alimentară
5. Turism și identitate culturală

4.3.2. INDUSTRIA

(informații preluate din PDR SVO 2014-2020, pag 268 - 290)

Sectorul industrial s-a dezvoltat la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia încă din prima jumătate a secolului XX, motiv pentru care toate oscilațiile acestui domeniu au avut efecte puternice și asupra populației. Închiderea unor unități industriale în zonele monoindustriale a determinat apariția unor grave probleme economice și sociale, în special în zonele amintite.

Pe județe, printre firmele care concentrează importante resurse umane și financiare, se numără:

-în Dolj: Complexul Energetic Craiova S.A care are ca obiect de activitate producția și distribuția energiei electrice și termice și exploatarea minelor și carierelor de lignit; aceasta este compusă din 3 sucursale: Sucursala Electrocentrale Ișalnița, Sucursala Electrocentrale Craiova II și Sucursala Minieră Prigoria; CEZ Distribuție, care deservește șapte județe, respectiv Dolj, Gorj, Olt, Mehedinţi, Vâlcea, Argeş și Teleorman; Ford România S.A a cărui activitate economică este aceea de fabricare a autovehiculelor de transport rutier;

-în Gorj: Complexul Energetic Turceni cea mai mare termocentrală din România, care include termocentrala Turceni, carierele Jilț Sud, Jilț Nord și mina Tehomir; Complexul Energetic Rovinari companie de stat producătoare de energie electrică și termică, pe bază de lignit, în principal din minele Rovinari, Tismana și Pinoasa;

-în Mehedinți: Compania C&C MH Confort S.R.L. care activează în construcții civile și industriale; șantierul naval SEVERNAV

-în Olt: Alro SA, cea mai mare companie producătoare de aluminiu din Europa Centrală şi de Est (exceptând Rusia); compania Pirelli Tyres România, parte din Grupul de firme Pirelli & C Spa, care produce anvelope perfomante și cabluri metalice; TMK Artrom Slatina specializată în producția de țevi din oțel fără sudură; SC Cord România SRL, societate comercială unde sunt acţionari companiile Pirelli şi Continental, care produce fir otonat destinat fabricării anvelopelor; Prysmian Group, companie specializată în dezvoltarea, proiectarea, producerea, furnizarea și instalarea unei game variate de cabluri pentru o mare diversitate de aplicații la nivelul industriei energetice și de telecomunicații.

-în Vâlcea: Oltchim S.A., companie de produse chimice, care deține și Fabrica de conserve Râureni, complexul Suinprod, S.C. Vel Pitar S.A., reprezentativă pentru morărit și panificație; US Govora care produce sodă calcinată ușoară si grea, silicat de sodiu lichid, silicat de sodiu solid și derivați ai sodei.

4.3.3. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT, TEHNICĂ, EDILITARĂ, DE COMUNICAȚII ȘI DE MEDIU

Regiunea Sud Vest Oltenia este traversată de Axa prioritară 7 rutieră ă a rețelei europene de transport rutier-TEN-T (fostul Coridor Pan-european IV), ramura sudică: Lugoj – Drobeta Turnu Severin – Craiova – Calafat, cu varianta Șimian – Maglavit. De asemenea, regiunea este traversată și de 4 drumuri europene: E70 (Timișoara – Orşova - Drobeta Turnu Severin – Filiaşi – Craiova – Caracal - Roșiori- Alexandria – București - Giurgiu); E79 (Oradea – Deva – Târgu Jiu – Filiaşi – Craiova - Calafat); E81 (Satu Mare – Cluj – Sebeş – Sibiu - Râmnicu Vâlcea - Pitești); E574 (Craiova – Slatina – Pitești – Câmpulung – Brașov - Bacău) (Strategia de Dezvoltare Inteligentă pentru regiunea Sud Vest Oltenia -pag. 27).

Conform INS, în anul 2017, regiunea deținea 11293 km de drumuri publice, din care 4692 km drumuri modernizate (41,5%). Din total, 2190 km sunt drumuri naționale, 4650 km drumuri județene și 4453 km drumuri comunale.

Drumurile naționale din regiune sunt modernizate în proporție de 90% (1976 km), cele județene în proporție de 35% (1597 km), iar cele comunale în proporție de 25% (1119 km).

Nu există autostrăzi în regiunea SV Oltenia.

Rețeaua de căi ferate în exploatare în anul 2017 (conform INS), de 990 km, reprezintă 9,2 % din totalul național. Liniile electrificate au o lungime de 507 km, reprezentând 51,2 % din lungimea căilor ferate ce străbat regiunea (peste media națională de 37,4 %) și 12,6% din totalul căilor electrificate naționale. Cu toate acestea, densitatea căilor ferate în regiune este cea mai mică din țară – 33,8 km/1000 km², fiind sub media națională (45,2 km/1000 km²). Principalul nod feroviar este Craiova având legături cu localitățile din regiune și din țară.

O caracteristică importantă a infrastructurii de transport feroviar din regiune este determinată de prezența Coridorului de Cale ferată IV, pe ramura Sofia-Salonic, Sofia-Istanbul, care pune în legătură Arad, Timișoara, Craiova și Calafat. Acest tronson face parte din proiectul prioritar TEN-T 22, Axa de cale ferată Atena – Sofia – Budapesta – Viena – Praga - Numberg/Dresden.

Un eveniment important pentru dezvoltarea infrastructurii de transport, a fost finalizarea, în anul 2013, a lucrărilor la podul Vidin-Calafat de pe Dunăre și deschiderea acestuia pentru trafic. Podul permite atât circulația autovehiculelor, cât și a trenurilor, și dispune pe lângă cele două benzi de circulație rutieră în fiecare direcție, și de o linie de cale ferată, contribuind astfel la asigurarea unui flux direct pentru traficul de călători și de marfă, la creșterea capacității de transport feroviar și la reducerea timpul necesar pentru parcurgerea distanței Craiova - Golenți – Vidin. (Strategia de Dezvoltare Inteligentă pentru regiunea Sud Vest Oltenia -pag. 30)

Traficul pe căi navigabile este în exclusivitate realizat pe Dunăre. De-a lungul celor 1.075 km ai fluviului din România, în cele 20 orașe localizate pe malul românesc sunt de asemenea porturi fluviale din care 5 aparțin regiunii Oltenia: Orșova, Drobeta Turnu-Severin, Calafat, Bechet și Corabia. Pe lângă acestea, regiunea Oltenia mai dispune și de porturile din comunele: Svinița, Dubova (unde se află și portul Tisovița), Gruia, Cetate și Rast (PDR SVO, pag. 145).

Traficul aerian este asigurat prin Aeroportul Internațional Craiova, obiectiv de maximă importanță în dezvoltarea zonei de sud vest a țării, așa cum este precizat în documentele strategice regionale. Aeroportul deservește întreaga zonă a Olteniei, fiind cea mai apropiată poartă aeriană pentru cele cinci județe : Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea.

Includerea aeroportului în Master Planul de Transport al României s-a dovedit o oportunitate de investiții importante în modernizarea infrastructurii și permițând creșterea capacității de operare a acestuia.

Rețeaua de străzi orășenești din SV Oltenia era în 2016 de 3014 km (conform ultimelor date statistice disponibile), care reprezintă 9,7% din totalul național. Un număr de 2052 km sunt modernizați, care reprezintă 68% din totalul regional.

Principalele mijloace de transport rutier sunt autobuzele și microbuzele, prezente în toate județele regiunii. În Dolj, în municipiul Craiova, funcționează și transportul prin intermediul tramvaielor, iar în Gorj, municipiul Târgu Jiu, transportul cu troleibuzele.

Analiza datelor cu privire la caracteristicile infrastructurii de telecomunicații la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia evidențiază nevoia dezvoltării acesteia, pornind de la relativ slaba dezvoltare a acestei infrastructurii comparativ cu restul regiunilor de dezvoltare ale țării. Eforturi trebuie depuse și pentru dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații în zonele mai puțin accesibile ale regiunii.

În ceea ce privește serviciile de acces la internet la puncte fixe, analiza datelor furnizate de Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) evidențiază faptul că gradul de penetrare a acestor servicii a crescut constant începând cu anul 2007, la nivelul anului 2014, acesta fiind dublu comparativ cu începutul perioadei de analiză. Astfel, la nivel național, în anul 2014, gradul de penetrare a serviciilor de acces la internet la puncte fixe era de 54%, regiunea Sud Vest Oltenia înregistrând și de această dată un procent sub media națională: de doar 41%, în creștere cu 4 puncte procentuale comparativ cu anul 2012.

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, județele Dolj și Gorj înregistrau în anul 2014 cel mai mare grad de penetrare a serviciilor de acces la internet la puncte fixe la nivel de gospodărie: de 47%, respectiv 46%, cel mai redus grad fiind înregistrat în județele Mehedinți și Olt (34%) (Strategia de Dezvoltare Inteligentă pentru regiunea Sud Vest Oltenia -pag. 35-38).

4.3.4. AGRICULTURA

(informații preluate din PDR SVO 2014-2020, pag 384- 459)

Regiunile prezintă anumite particularităţi în ceea ce privește structura lor economică, ceea ce face ca anumite sectoare să joace un rol hotărâtor în dezvoltarea lor viitoare. Astfel economia regiunilor din sudul țării, cum este și regiunea Sud Vest Oltenia este influențată de evoluția sectorului agricol, acesta deținând în zonele respective ponderi importante, ceea ce face ca în anii cu condiții vitrege pentru agricultură creșterea produsului intern brut să fie influențată negativ.

Regiunea Sud Vest Oltenia, cu o suprafață agricolă de 1.797.633 hectare, se situează se afla pe locul 7 între regiunile țării deținând 12,32% din suprafața agricolă națională. Oltenia deține deasemenea locul 2 în ceea ce privește viile și pepinierele viticole, de 38.261 hectare, ca și pentru suprafața ocupată cu pomi și pepiniere pomicole (de 40.410 hectare) și locul 5 în privința suprafeței de păduri (872.508 hectare).

40,09% din populația ocupată în economia regiunii la sfârșitul anului 2011, era reprezentată de populația ocupată în agricultură. Ponderi superioare mediei regionale se inregistrau in judetele Olt (48,09%), Mehedinti (46,77%) si Dolj (41,94%) si ponderi inferioare mediei regionale in udetele Valcea (34,47%) si Gorj (28,43%).

Regiunea Sud-Vest Oltenia este de tip agricol echilibrat, cu ponderi mai ridicate ale culturilor de cereale si plante uleioase.

In regiune există unități de cercetare-dezvoltare în subordinea A.S.A.S. organizate ca institute, centre și stațiuni de cercetare-dezvoltare.

4.3.5.TURISMUL

(conform PDR SVO 2014-2020, pag 331-383)

Potențialul turistic al regiunii este diversificat, regiunea dispunând de arii protejate, parcuri naturale, munți, peșteri, zone rurale nepoluate, ape minerale și stațiuni balneare, pescuit și vânătoare, atracții culturale.

Baza o constituie turismul social, destinat persoanelor în vârstă și subvenționat de la bugetul de stat. Cu toate că regiunea dispune de resurse pentru turismul montan, speologic, balnear, rural, de vânătoare și pescuit, bazele de tratament aferente unor stațiuni balneare au un grad înalt de uzură și sunt neadaptate la standardele concurenţei europene, infrastructura turistică în regiune putând fi caracterizată mai degrabă ca având un standard calitativ scăzut, inclusiv în ceea ce privește infrastructura de agrement precum și de o calitate slabă a serviciilor de cazare.

Turismul reprezintă pentru regiunea Sud-Vest Oltenia un sector economic care dispune de un valoros potenţial de dezvoltare, neexploatat încă suficient şi care poate deveni o sursă de atractivitate atât a investitorilor cât şi a turiştilor (români şi străini). Marele avantaj al acestei regiuni pentru dezvoltarea turismului este oferit de prezenţa resurselor naturale şi culturale de o mare diversitate şi armonios repartizate în teritoriu care dau posibilitatea practicării întregii game de forme de turism.

Valorificarea surselor de finanțare pentru dezvoltarea resurselor umane din domeniu, la nivel liceal, universitar și la nivelul formării profesionale continue a adulților constituie o oportunitate de dezvoltare a turismului în Oltenia, prin prisma îmbunătățirii serviciilor oferite și creșterea calității factorului uman care operează în turismul din regiune.

4.3.6. DEZVOLTAREA DURABILĂ

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil şi realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru

cunoaştere şi inovare, orientat spre îmbunătăţirea continuă a calităţii vieţii oamenilor şi a relaţiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.
Ca orientare generală, documentul vizează realizarea următoarelor obiective strategice pe termen scurt, mediu şi lung:
Orizont 2013: Încorporarea organică a principiilor şi practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor şi politicilor publice ale României;
Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al ţărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile;
Orizont 2030: Apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al ţărilor UE.

Îndeplinirea acestor obiective strategice a avut în vedere pe termen mediu şi lung, o creştere economică ridicată şi, în consecinţă, o reducere substanţială a decalajelor economico-sociale dintre România şi celelalte state membre ale UE.

În acest moment pot fi analizate rezultatele deja înregistrate, în raport cu obiectivele stabilite pentru orizontul 2013, și pot fi reconsiderate obiectivele rămase relevante pentru Orizontul 2020 și 2030; astfel, indicatorul sintetic prin care se masoară procesul de convergenţa reală, produsul intern brut pe cap de locuitor al României, era estimat să depășească în anul 2013 media UE din acel moment, să se apropie de media UE în anul 2020 și să fie ușor superior nivelului mediu european în anul 2030.

Direcţiile principale de acţiune, printre care se regasește și educația și formarea profesională, detaliate pe sectoare şi orizonturi de timp sunt:

-Corelarea raţională a obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiţionale în profil inter-sectorial şi regional, cu potenţialul şi capacitatea de susţinere a capitalului natural;

-Modernizarea accelerată a sistemelor de educaţie şi formare profesională, sănătate publică şi servicii sociale, ţinând seama de evoluţiile demografice şi de impactul acestora pe piața muncii;

-Folosirea generalizată a celor mai bune tehnologii existente, din punct de vedere economic şi ecologic, în deciziile investiţionale;

-Anticiparea efectelor schimbărilor climatice şi elaborarea atât a unor soluţii de adaptare pe termen lung, cât și a unor planuri de măsuri pentru situaţii de criză generate de fenomene naturale sau antropice;

-Asigurarea securităţii şi siguranţei alimentare;

-Identificarea unor surse suplimentare de finanţare pentru realizarea unor proiecte şi programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecţiei mediului, siguranţei alimentare, educaţiei, sănătăţii şi serviciilor sociale;

-Protecţia şi punerea în valoare a patrimoniului cultural şi natural naţional; racordarea la normele şi standardele europene privind calitatea vieţii să fie însoţită de revitalizarea, în modernitate, a unor moduri de viețuire tradiţionale, în special în zonele montane şi cele umede.

In cadrul Temeleor inter - și trans – sectoriale sunt abordate două sectoare de interes din perspectiva elaborării PRAI, și anume: 1.1. Educaţie şi formare profesională și 1.2. Cercetarea ştiinţifică şi dezvoltarea tehnologică, inovarea
Tabelul nr. 2 prezintă mai jos pe scurt Obiectivele pe termen scurt, mediu și lung aferente acestor teme, cu exemple de direcţii de acţiuni și măsuri.

Tabel nr. 2

	Tema inter,- și trans,-sectorială	
	1.1. Educaţie şi formare profesională	1.2. Cercetarea ştiinţifică şi dezvoltarea tehnologică, inovarea
Orizont 2013 termen scurt Obiectiv național	Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivităţii prin corelarea educaţiei şi învăţării pe tot parcursul vieţii cu piața muncii şi asigurarea oportunităţii sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.	Atingerea mediei UE la indicatorii de bază ce descriu structura şi performanța sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare.
directii de actiune / masuri	-Conţinuturi de educaţie socio-culturală pe teme locale şi universale -Conţinuturi de educaţie ambientală	Crearea de cunoștinţe și creșterea vizibilităţii internaţionale a cercetării românești Creșterea competitivităţii economiei românești prin promovarea inovării

	-Conţinuturi de educaţie şi formare tehnică şi profesională prin competenţe şi pro- atitudini, abilităţi şi aptitudinI; etica în mijlocul dezvoltării durabilităţii sociale.	Creşterea calităţii sociale a cercetării
Orizont 2020 - termen mediu Obiectiv national	Atingerea nivelului mediu de performanţă al UE în domeniul educaţiei şi formării profesionale, cu excepţia serviciilor în mediul rural şi pentru grupurile dezavantajate, unde ţintele sunt cele ale UE pentru 2010.	Încadrarea cercetării româneşti în fluxul principal al evoluţiilor ştiinţifice şi tehnologice din UE; generalizarea activităţilor inovative; apariţia unor centre de excelenţă cu impact internaţional.
directii de actiune / masuri	-Restructurarea ciclurilor de învăţământ pe baza Cadrul Naţional al Calificărilor -Dezvoltarea capacităţii şi inovaţiei instituţionale, -Profesionalizarea managementului educaţional şi şcolar -Deschiderea sistemului formal de educaţie prin recunoaşterea achiziţiilor de învăţare dobândite în contexte non-formale sau informale. -Dezvoltarea bazei instituţionale şi logistice a sistemului educaţional naţional, -Creşterea calităţii procesului de formare a personalului didactic şi de conducere din învăţământ -Accentuarea pregătirii tinerilor pentru a se instrui pe tot parcursul vieţii, -Dezvoltarea unor programe de studiu diferenţiate conform specificului regiunilor şi nevoilor elevilor/ -Extinderea învăţământului şi formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalităţii de şanse şi atragerea în sistemul educaţional a tinerilor din grupurile defavorizate. -Extinderea cooperării internaţionale	Se are în vedere perfecţionarea, în continuare, a cadrului legislativ, regulatoriu şi instituţional, dezvoltarea interfeţei cu firmele inovative şi promovarea cofinanţării cu capitalul privat. Cheltuielile publice pentru cercetare-dezvoltare-inovare în universităţi şi unităţi specializate se vor ridica la cel puţin 3% din PIB.
Orizont 2030- termen lung Obiectiv naţional:	Situarea sistemului de învăţământ şi formare profesională din România la nivelul performanţelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privinţa serviciilor educaţionale oferite în mediul rural şi pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilităţi.	Statornicirea principalelor elemente ale societăţii şi economiei bazate pe cunoaştere; contribuţii esenţiale ale cercetării româneşti la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile.
directii de actiune / masuri	-Principiile şi practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaţionale -Eficienţa internă şi externă a sistemului de educaţie va fi în continuare obiectivul principal.. -Metodologia de evaluare, certificare şi atestare a calităţii actului educaţional se va alinia la procedurile de raportare la reperele de performanţă adoptate în Uniunea Europeană -Extinderea în continuare a cooperării internaţionale.	

Sursa: Strategia Naţională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030

4.3.7. ZONA MONTANĂ ŞI DEZVOLTAREA DURABILĂ–ASPECTE SPECIFICE RURALULUI MONTAN

Zona montană defavorizată a României, constituie un teritoriu special, de interes naţional, cu un imens potenţial economic, social, cultural şi de mediu.

La nivel naţional, prin orientările strategice pentru dezvoltarea durabila a zonei montane defavorizate (2014 – 2020) sunt stabilite principalele direcţii de urmat pentru asigurarea creşterii atractivităţii şi dezvoltării durabile a zonei montane defavorizate, prin

punerea în valoare a resurselor, stabilizarea populației, menținerea identității culturale, creșterea puterii economice la nivel local, în condițiile păstrării echilibrului ecologic și protecției mediului natural.

Zona montană defavorizată din România este constituită din suma suprafeţelor unităţilor administrativ-teritoriale (UAT) desemnate conform următoarelor criterii:

- Unităţile administrativ-teritoriale (UAT) situate la altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare şi Control) care aparţin de aceste UAT;

- UAT situate la altitudini medii între 400 – 600 m şi care au o pantă medie egală sau mai mare de 15%, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare şi Control) care aparţin de aceste UAT.

În regiunea Sud Vest Oltenia, județele cu zonă montană sunt Gorj, Mehedinți și Vâlcea.

Aceste zone se disting prin dezavantaje naturale, ce nu pot fi schimbate (altitudine, climă, pantă, fertilitate scăzută a solului, perioade mai scurte de vegetație) și prin dezavantaje structurale, precum scăderea populației tinere, distanțele mari față de centrele decizionale și administrative, izolare față de căile de comunicație și piețele de desfacere.

Populația din zona montană s-a redus constant în ultima perioadă, reducerea principală, fiind pentru categoria de persoane cu vârste cuprinse între 0 și 19 ani, la categoria de vârstă peste 65 de ani înregistrându-se o creștere, ceea ce indică o tendință de îmbătrânire a populației.

Reducerea la categoria de vârstă 0-19 ani a fost influențată de scăderea natalității și creșterii migrației către alte regiuni sau țări. Migrația este cauzată în mare parte de reducerea ofertei locurilor de muncă și accesului deficitar la servicii de interes general (reducerea numărului de școli și spitale în special în zona rurală, infrastructură de transport precară).

Datele analizate arată reducerea drastică a numărului elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial și micșorarea numărului unităților de învățământ primar și gimnazial.

Învăţământul profesional şi tehnic agricol adaptat specificităţii montane a fost creat, fiind accesibile deja o serie de calificări profesionale, după cum urmează: fermier montan, lucrător/tehnician în agroturism, lucrător/tehnician în agricultura ecologică, tehnician agromontan. Totuși, pregătirea practică a elevilor este îngreunată din cauza lipsei unor parteneriate dintre unitățile de învățământ cu profil montan și agenți economici relevanți care să ofere condiții adecvate de pregătire și un model integrat de activitate economică viabilă, adaptat zonei montane care să promoveze principiile fundamentale pe care trebuie să se bazeze dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate.

Măsurile stabilite prin orientări strategice pentru perioada 2014-2020, sunt în acord cu prevederile din cadrul Legii nr 347/2004 a muntelui, republicată care reglementează modalitățile de dezvoltare și protecție a zonei montane prin punerea în valoare a resurselor, pentru stabilizarea populației, creșterea puterii economice la nivel local și național, în condițiile păstrării echilibrului ecologic și protecției mediului natural.

Cu impact direct pentru educația și formare, sunt stabilite obiective specifice care urmăresc menținerea populației tinere în zonele montane defavorizate, cu accent pe zona rurală, dar și modernizarea infrastructurii de transport și pentru serviciile de bază.

În realizarea obiectivelor sunt vizate acţiuni de natură să sprijine dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate, cu precădere prin abordarea următoarelor teme: agricultura, resursele umane, populația tânără, activitățile din sfera economică, turismul, infrastructura de transport și serviciile de bază, resursele forestiere, biodiversitatea, managementul deşeurilor, patrimoniul imaterial și creația contemporană și patrimoniul cultural material.

4.4. PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA MEDIULUI ECONOMIC. IMPLICAŢII PENTRU ÎPT

Diminuarea disparităților interregionale în ceea ce privește sectoarele economice trebuie susținute și prin educație și formare de calitate, care să ofere absolvenților posibilitatea să acceadă pe piața muncii și în același timp să își dezvolte aptitudinile antreprenoriale.

• Planurile de şcolarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporţional cu nevoile pieţei muncii - diversitatea activităţilor industriale, ponderea crescută a serviciilor, importanţa construcţiilor şi nevoile de dezvoltare a agriculturii.

• Adaptările structurale din economie presupun competenţe adecvate şi o mobilitate ocupaţională sporită (inclusiv intersectorială) a forţei de muncă. Se desprind două direcţii de acţiune la nivel regional şi local:

- aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională;
- adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL).

• Ponderea crescândă a IMM reclamă din partea ÎPT un răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forţei de muncă la sarcini de lucru diverse, prin:

- asigurarea unei pregătiri de bază largi, competenţe tehnice generale solide
-consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competenţe specifice economiei de piaţă (competenţe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.)
- promovarea învăţării pe parcursul întregii vieţi

• Ca răspuns la schimbările tehnologice şi organizaţionale induse de investiţiile străine şi cerinţele de competitivitate, trebuiesc avute în vedere:

-Creşterea numărului de absolvenţi cu nivel 3 de calificare
-Limbile străine
-Formarea unor competenţe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare
-Colaborarea între şcoli pentru calificările care presupun competenţe combinate, de exemplu: tehnice şi comerciale/economice, tehnice – artistice
-IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.
- Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile, pentru adaptarea rapidă la cerinţele de competenţe specializate ale angajatorilor

• Parteneriatul şcoală-agenţi economici - indiferent de domeniul de pregătire, trebuie să reflecte:

- diversitatea categoriilor de agenţi economici (pe clase de mărime, tipuri de capital, etc.) şi de activităţi producătoare de bunuri şi servicii.

• Sunt necesare măsuri active în scopul dezvoltării unor calificări din sectorul agricol, cât și de dezvoltare a infrastructurii educaționale agricole, de natură să dezvolte sectoarele direct productive din agricultură, inclusiv prin antreprenoriat.

• Nivelul ridicat al investițiilor din industria prelucrătoare, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, comerț, agricultură, turism vor trebui susținute de dezvoltarea calificărilor profesionale din aceste domenii, care să furnizeze forța de muncă necesară.

5. PIAȚA MUNCII LA NIVEL REGIONAL

Pentru analiza principalilor indicatori, care se referă la piața muncii, se utilizează două serii de date statistice: Balanța Forței de Muncă (BFM) și Ancheta Forței de Muncă în Gospodării (AMIGO). BFM permite comparabilitatea teritorială, pe nivelele de agregare național, regional și județean, iar AMIGO permite comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și comparabilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT).

5.1. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ - PRINCIPALII INDICATORI AI PIEȚEI MUNCII CONFORM ANCHETEI FORȚEI DE MUNCĂ ÎN GOSPODĂRII (AMIGO)

5.1.1. POPULAȚIA DUPĂ PARTICIPAREA LA ACTIVITATEA ECONOMICĂ, PE SEXE, MEDII , GRUPE DE VÂRSTĂ

Încadrarea populației pe categorii, după participarea la activitatea economică, se face conform principiului prioritității ocupării față de șomaj și șomajului față de inactivitate.

Concepută ca sursă importantă de informații intercenzitare asupra forței de muncă, ancheta furnizează date esențiale asupra tuturor segmentelor de populație, cu numeroase posibilități de corelare și structurare după caracteristici demo-socio-economice diverse, în condiții de comparabilitate internațională.

Ultimele reglementări ale Comisiei Europene au adus modificări în definirea sferei de cuprindere a populației ocupate și a celei aflate în șomaj. În scopul armonizării totale cu principiile și metodologiile Uniunii Europene în domeniul statisticii ocupării și șomajului, în anul 2002 au fost reproiectate chestionarele anchetei AMIGO. În consecință, începând din trimestrul I 2002, definițiile principalilor indicatori ai ocupării și șomajului au fost revizuite în concordanță cu noile reglementări europene.

5.1.2. STRUCTURA POPULAȚIEI, DUPĂ PARTICIPAREA LA ACTIVITATEA ECONOMICĂ, PE GRUPE DE VÂRSTĂ, SEXE ȘI MEDII[27]

Populația activă de 15 ani și peste, din regiunea Sud-Vest Oltenia număra, în 2016, 873.649 persoane, reprezentând 10,27% din populația activă a țării, de 8.978.646 persoane.

Urmărind cifrele din perioada 2002-2016, se observă o reducere substantială, de 25% (în 2016 față de 2002) a populației active la nivelul regiunii, procent mult mai mare față de reducerea la nivel național, de 11% în aceeași perioadă. Scăderea este aproape constantă pe perioada analizată, excepție făcând anii 2006, 2008 și 2014 când s-au înregistrat ușoare creșteri ale numărului de persoane active față de anii precedenți.

Pe sexe, situația este similară, scăderea fiind mai evidentă pentru populația activă feminină (32% scădere față de 18% în cazul populației masculine).

Pe medii rezidențiale, analiza relevă faptul că, în mediul urban, populația activă a crescut numai în perioada 2002-2006, iar în restul perioadei a de analiză a avut o evoluție fluctuantă, însă tendința generală a fost de diminuare. Procentul total de scădere în 2016 față de 2002 a fost de 11,5%. În mediul rural situația a fost și mai drastică, scăderea în 2016 față de 2002 ajungând la 34%.

[27] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII" – pentru vizualizare clic aici

Atât pe sexe, cât și pe medii rezidențiale, scăderile de la nivelul regiunii sunt mult peste cele de la nivel național, fapt de natură să conducă la dezechilibre majore în ceea ce privește asigurarea forței de muncă în sectoarele economice.

Rata de activitate totală din regiune a avut, în perioada de analiză 2002-2016, evoluții diferite. În perioada 2002-2014 procentele au oscilat, în jurul valorii de 66%, diminuările și creșterile nedepășind 2% de la un an la altul, similar nivelului național. O situație diferită a fost înregistrată, însă, în perioada următorilor doi ani, când rata de activitate regională a scăzut cu peste 4 % (de la 66,8% în 2014, la 62,2% în 2016).

Analiza pe sexe relevă faptul că rata de activitate a populației feminine din Sud Vest Oltenia a scăzut cu 9% în anul 2016, față de anul 2002, cea mai însemnată scădere anuală fiind de 5,5% (în 2015 față de 2014). În anul 2016, acest indicator a continuat să scadă ca valoare, însă în ritm mai scăzut.

Rata de activitate pentru populația masculină regională a avut evoluții fluctuante, în 2016 înregistrând 71,9%, una dintre cele mai scăzute valori din perioada de analiză 2002-2016. Procentul este însă considerabil mai mare față de rata de activitate pentru populația feminină (care a avut în 2016 valoarea de 52%).

Rata de activitate în mediul urban a avut, deasemenea evoluții oscilante în perioada 2002-2016, de +/- maxim 2%, în jurul valorii de 60%. În mediul rural rata de activitate a înregistrat scăderi continue din 2002, când se înregistra un procent de 70,9%, ajungând în 2016 la 54,5%. Situația este similară și la nivel național, însă procentul de scădere este mai mic de la un an la altul.

Din punct de vedere al educației și formării profesionale este relevantă **rata de activitate a tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani**. La nivel regional acest indicator are valori sub 37%, cea mai ridicată valoare fiind în 2002, de 36,8%, sub media națională, de 38,9% (fig. nr. 41).

Fig. nr. 41

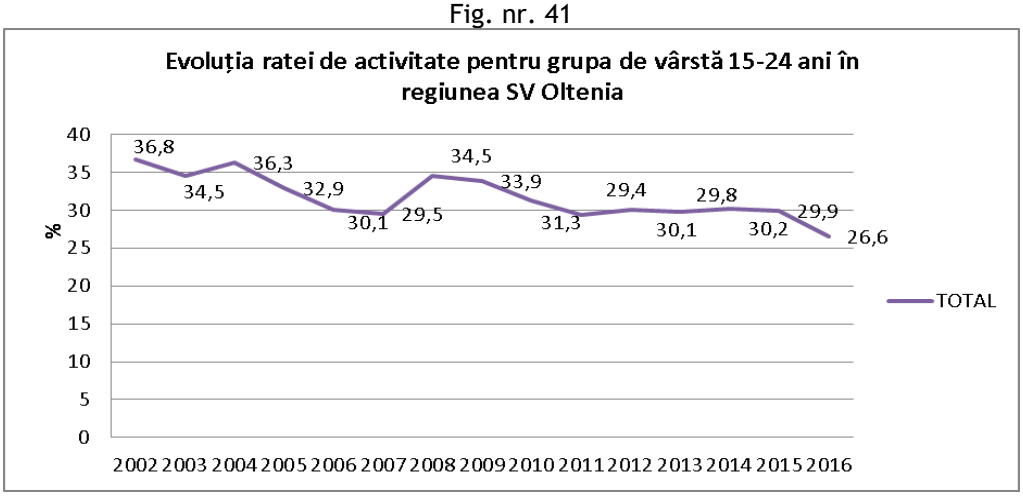

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Procentele au scăzut de la un an la altul, tendința de scădere a ratei de activitate a tinerilor manifestându-se cel mai acut în perioada 2002-2007 la nivel regional, în mod similar cu nivelul național; în anul 2008 în regiune s-a înregistrat o creștere semnificativă, de 5% față de anul anterior (de la 29,5% la 34,5%), pentru ca în perioada următoare să înregistreze diminuări continue, astfel că în anul 2016 rata regională de activitate a tinerilor era de 26,6%, sub media națională, de 28%.

Pe sexe, analiza cifrelor relevă faptul că rata de activitate pentru populația masculină de 15-24 ani este mai mare decât pentru populația feminină, ca și la nivel național, pe toată perioada de anliză 2002-2016, iar din punct de vedere al evoluției cifrele urmăresc, în general, evoluția ratei totale de activitate, cu un maxim în 2008, la ambele sexe, peste mediile naționale. În 2016, în cazul populației masculine, procentul de la nivel regional, de 32,5%, era sub procentul național, de 33,9%, ca și în cazul populației feminine unde rata de activitate, de 20,3%, era sub 21,8%, valoarea înregistrată la nivel național.

Analiza pe medii de rezidență scoate în evidență faptul că, în intervalul 2002-2016, rata de activitate a tinerilor în mediul urban are valori mai mici decât media totală la nivel regional,

în timp ce în mediul rural procentul depășește media regională. Situația este similară cu cea de la nivel național pentru cea mai mare parte a perioadei de analiză. Tendința generală este de diminuare a activității tinerilor, indiferent de mediul de rezidență.

5.1.3. STRUCTURA POPULAȚIEI OCUPATE, DUPĂ NIVELUL DE EDUCAȚIE, PE GRUPE DE VÂRSTĂ,SEXE ȘI MEDII[28]

Regiunea Sud Vest Oltenia avea în anul 2016 un număr de 787161 persoane ocupate și deținea 9,31% din totalul populației ocupate a României, cifrele arătând o descreștere continuă a ocupării în perioada 2002-2007, urmată de o ușoară creștere în 2008, pentru a scădea apoi constant până în 2014. În anul 2015 s-a înregistrat cea mai mare scădere a populației ocupate față de anul precedent (cu 109 mii persoane), pentru ca în anul 2016 scăderea să continue, însă în ritm mai lent. Procentul total de scădere în perioada 2002-2016 este de 27,3%.

Populația ocupată de sex masculin era preponderentă în 2016 (449498 bărbați, față de 337663 femei), în perioada 2002-2016 fiind înregistrată aceeași tendință de scădere ca și la nivel național. Procentele de scădere la nivel regional sunt însă mult mai mari decât cele pe țară: populația ocupată masculină din regiune a scăzut cu 22,23%, față de numai 4,4% diminuare la nivel național, iar populația ocupată feminină a scăzut cu 33,13% în regiune, față de 13,3% procentul de diminuare pe țară.

Cifrele privind populația ocupată pe medii de rezidență, în perioada 2002-2016, arată că în mediul rural numărul de persoane ocupate este mai mare decât în mediul urban pe întreaga perioadă de analiză, însă de-a lungul timpului s-au înregistrat diminuări mai însemnate în rural (scădere de 39%) față de urban (scădere de 8%) în perioada analizată. În comparație cu nivelul național, unde s-a înregistrat o creștere, destul de mică, este adevărat,1%, a populației ocupate urbane, regiunea Sud Vest Oltenia a continuat să piardă din acest punct de vedere, chiar dacă s-a înregistrat o creștere cu circa 10000 de persoane ocupate în 2016, față de 2015.

Rata de ocupare totală a populației de 15-64 ani din regiunea Sud Vest Oltenia a avut, în intervalul 2002-2014 o evoluție oscilantă în jurul valorii de 60% (plus sau minus max 2%). Ca și în cazul ratei de activitate, în anul 2015 s-a înregistrat o diminuare însemnată, de circa 6% față de anul precedent (56,2% în 2015 față de 62,1% în 2014) ca rezultat al unor dezechilibre structurale accentuate, cât și a deficitului de performanță economică și competitivitate. În 2016 procentul a continuat să scadă, ajungând la 55,7%.

În ceea ce privește diferențierea pe sexe, este de remarcat faptul că rata de ocupare a populației de sex feminin este mai scăzută față de cea a populației de sex masculin cu peste 10 puncte procentuale. Această diferență s-a mărit în ultimii ani, ajungând, în 2016, la 15,2%.

În comparație cu nivelul național, unde se constată o creștere a ratei de ocupare, în cazul populației masculine, la nivelul regiunii tendința este de descreștere a procentului de ocupare pentru ambele sexe.

Analiza pe medii rezidențiale relevă faptul că rata de ocupare a fost mai mare în mediul rural decât în mediul urban în perioada 2002-2015. Însă modificări au survenit în ambele medii: dacă în anul 2002 valorile acestui indicator erau mult diferite (70,9% în rural față de 52,3% în urban), în 2015 procentele sunt mult mai apropiate ca valoare (58,3% în rural și 54% în urban). În restul perioadei diferențele se mențin la peste 12%. Analiza evoluției pe medii în intervalul 2002-2015 a cifrelor arată, atât la nivel regional cât și la nivel național, că singura categorie care înregistrează creșteri ale procentelor este cea a populației ocupate urbane.

Anul 2016 a adus o inversare a procentelor, fiind înregistrată o rată de ocupare de 56,9% în mediul urban, față de 54,5% în rural.

Pe parcursul ultimilor ani se constată o subocupare care afectează populația feminină și pe cea din mediul rural.

Grupa de vârstă 15-24 ani din regiunea SV Oltenia, este analizată din perspectiva accesului acesteia pe piața muncii. Rata de ocupare pentru această categorie a avut valori reduse, sub 30%, situându-se mult sub procentele totale de ocupare în întreg intervalul 2002-2016. Scăderea procentului de populație tânără ocupată s-a manifestat și mai acut în perioada

[28] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII" – pentru vizualizare clic aici

2011-2016, astfel că procentul total de scădere în 2016 față de 2002 este de 9,7% . Scăderea înregistrată la nivel regional este peste cea națională, de 8,2% în același interval.

Analiza pe medii de rezidență și pe sexe, relevă faptul că subocuparea pentru tineri se manifestă mai acut în cazul mediului rural și al populației feminine.

Analiza structurii **populației ocupate totale** din regiunea Sud Vest Oltenia **în funcție de nivelul de instruire** arată că în perioada 2008-2016 a scăzut constant procentul de populație cu nivel scăzut de educație (gimnazial, primar sau fără școală absolvită), în timp ce procentul de populație ocupată cu nivel de instruire liceal a crescut, ajungând la 39% în 2016. În același timp, în intervalul 2008-2015 a scăzut procentul de populație ocupată cu instruire de nivel profesional, de la 21,3%, la 13%, urmare a faptului că în perioada anilor școlari 2009/2010-2013/2014 nu s-a alocat cifră de școlarizare la învățământul profesional după clasa a VIII-a, toți absolvenții de gimnaziu îndreptându-se exclusiv spre liceu. În anul 2016, procentul a crescut ușor, la 13,8%.

În perioada de analiză, a crescut constant procentul de populație ocupată cu nivel superior de instruire, de la 13,7% în 2008, la 19,7% în 2016. Nivelul mediu de pregătire (liceal și postliceal) este preponderent în rândul populației ocupate, de peste 53% în întreg intervalul, procentul maxim fiind atins în anul 2016 (58,1% din total) (fig. nr. 42).

Fig. nr. 42

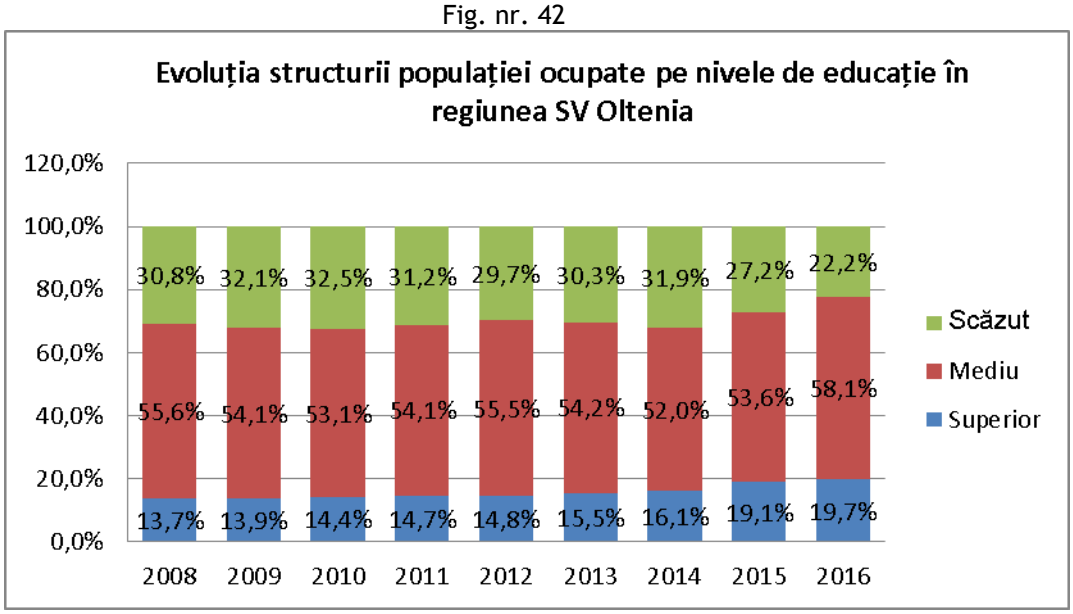

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Analiza pe sexe a populației ocupate din regiune SV Oltenia, relevă următoarele aspecte: cel mai mare procent de populație de sex masculin are pregătire de nivel liceal, care, de altfel, a crescut în intervalul anilor 2008-2016, ajungând în 2016 la 41%. A fost în creștere, desemenea, procentul de populație ocupată masculină cu educație de nivel gimnazial și superior, scăzând, în același timp, procentul celor cu nivel de educație profesional și primar sau fără școală absolvită.

În ceea ce privește populația ocupată de sex feminin, tendințele de-a lungul perioadei de analiză sunt în general similare cu cele ale populației masculine.

Prin compararea valorilor procentuale pe perioada de analiză între cele două sexe, se observă procentul superior al femeilor cu nivel de educație gimnazială și primară, față de bărbați și, deasemenea, al absolventelor de învățământ superior. Populația ocupată masculină este superioară, ca procent, pe segmentele educație profesională și liceală.

La nivel regional, analiza pe medii de rezidență pune în evidență faptul că, în mediul urban, a fost în creștere populația cu nivel de pregătire liceal, postliceal și superior, descrescând procentul celor cu nivel de pregătire scăzut.

În mediul rural, însă, în întreaga perioadă 2008-2016, procentul de populație ocupată cu nivel scăzut de pregătire, preponderent gimnazial, s-a menținut la valori relativ mari (peste 32%) iar procentele de absolvenți de învățământ postliceal și superior s-au menținut la valori

reduse, chiar dacă cifrele au fost în creștere. Spre exemplu, în 2016, numai 2% din populația ocupată rurală avea nivel de educație postliceal și numai 7% nivel universitar.

Analiza comparativă a populației ocupate pe medii rezidențiale, conduce la concluzia că, încă, în mediul rural, este la valori apreciabile nivelul scăzut de educație. Sunt necesare măsuri care să susțină accesul la educație de nivel mediu și superior pentru persoanele rezidente din mediul rural, inclusiv reorganizarea rețelei școlare de nivel profesional și liceal.

5.1.4. ŞOMAJUL DE LUNGĂ DURATĂ[29]

Ca urmare a dezechilibrelor de pe piața muncii (unde oferta de forță de muncă este superioară cererii) și de pe piața bunurilor și serviciilor (unde producția este inferioară cererii) apare fenomenul șomajului. Date statistice oficiale privind acest fenomen sunt furnizate pentru perioada 2008-2016 de către Biroul Internațional al Muncii (BIM).

Conform acestora, numărul de persoane de minim 25 ani fără un loc de muncă timp de 12 luni și peste, a crescut la nivelul regiunii SV Oltenia, în perioada 2009-2013, în special pe fondul manifestării crizei economice, situație similară cu cea la nivel național și european (fig. nr. 43). După anul 2013 șomerii de lungă durată (SLD) au scăzut ușor ca număr în Europa și în România, însă la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia s-a înregistrat o acutizare a fenomenului, în anul 2015 înregistrându-se cel mai mare număr de șomeri de lungă durată din întreaga perioadă de după 2008. În anul 2016, numărul SLD a fost în scădere pe toate cele paliere.

Fig. nr. 43

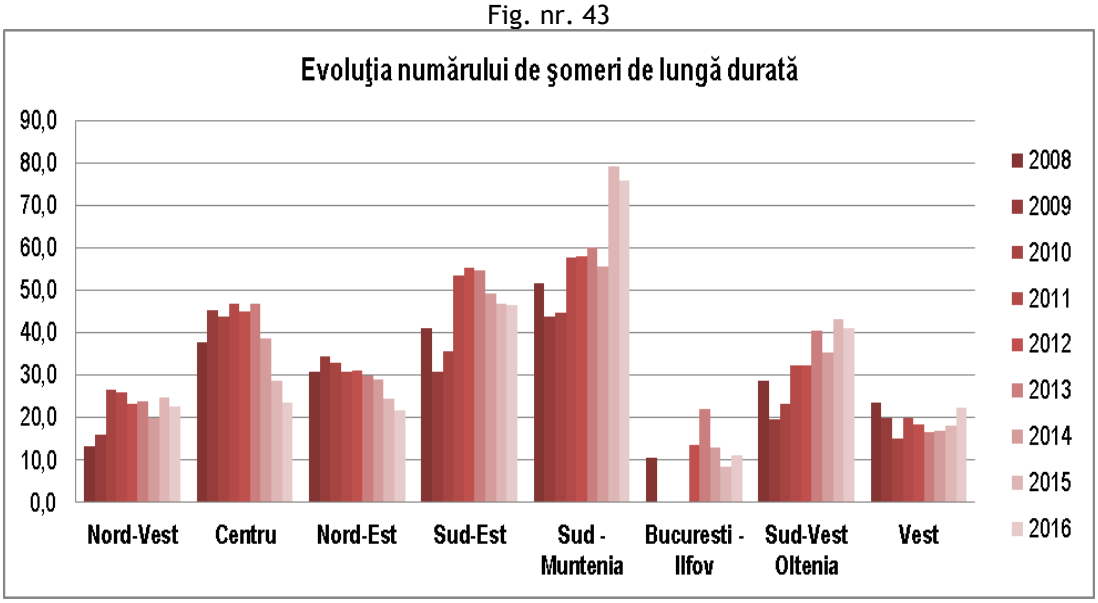

Sursa datelor: Eurostat

În rândul șomerilor, cei de lungă durată dețin un procent important, în Europa procentul maxim fiind atins în 2014 (49,4% din total), iar în România și în Sud Vest Oltenia în 2013 (45,2% din total la nivel național și 59,8% în regiune- cel mai mare procent din întreaga țară). Cifrele arată că nici în anii următori situația la nivel regional nu s-a îmbunătățit foarte mult, procentajul SLD din total șomeri, deși în scădere, s-a menținut totuși la niveluri ridicate: 55,4% în 2014, 47,6% în 2015 și în 2016 (fig. nr. 44).

Fig. nr. 44

[29] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 h PIATA MUNCII" – pentru vizualizare clic aici

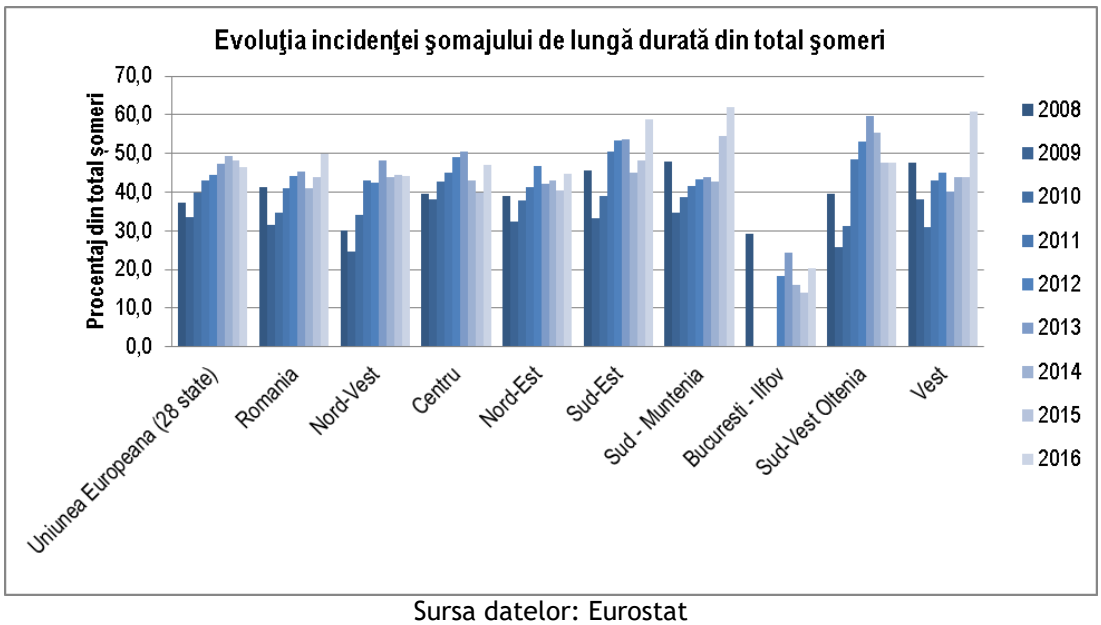

Sursa datelor: Eurostat

Analiza pe medii rezidențiale și pe sexe conduce la concluzia că șomajul de lungă durată este mai acut în rândul populației din mediul urban și în rândul bărbaților.

Anchetele AMIGO furnizează și date privind rata șomajului de lungă durată la nivel regional. Analiza cifrelor pentru SV Oltenia arată că, în perioada 2009-2015, șomajul a crescut continuu până în 2013, când atinge procentul de 4,2%, a scăzut apoi ușor în 2014 (la 3,6%), pentru a crește la nivelul maxim de 4,8% în 2015 (fig. nr. 45)

Rata șomajului de lungă durată (6 luni şi peste) pentru tinerii de 15-24 ani a depășit cu mult rata totală în perioada 2009-2015, maximul fiind atins în anul 2015 (16,9%).

Fig. nr. 45

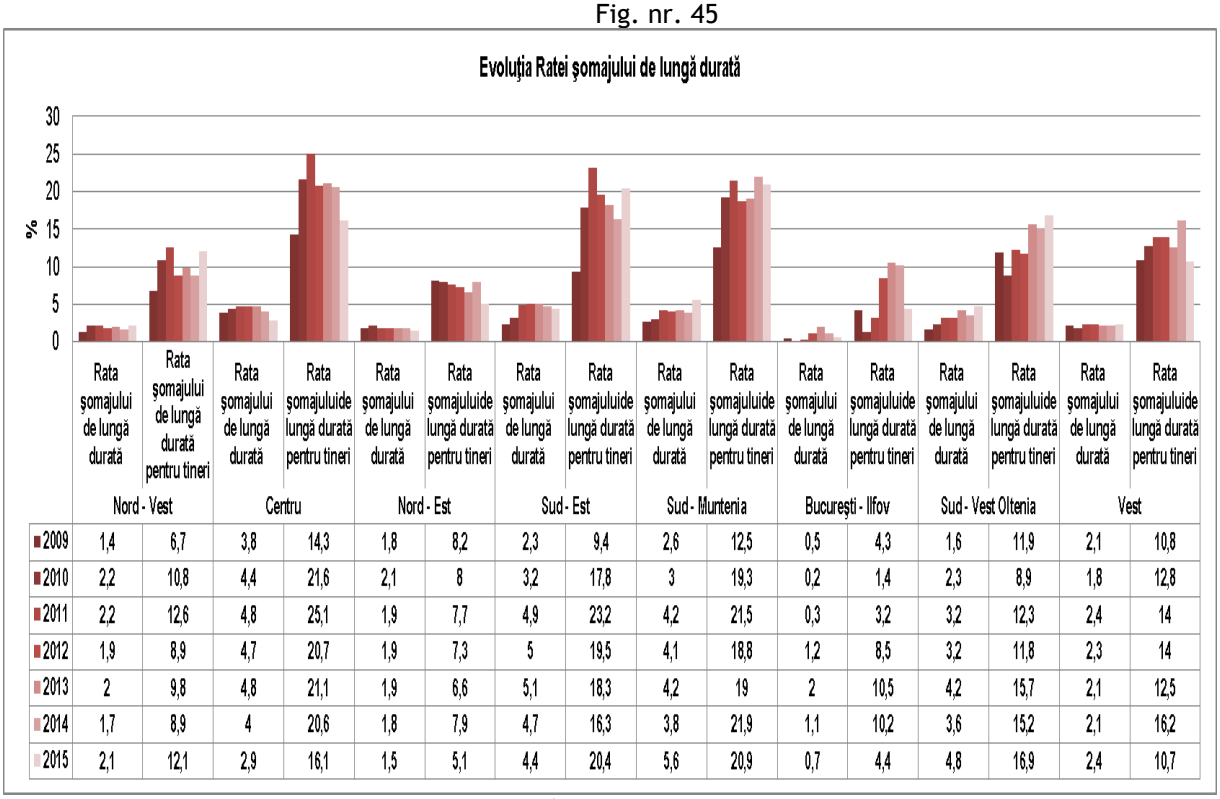

	Nord - Vest		Centru		Nord - Est		Sud - Est		Sud - Muntenia		Bucureşti - Ilfov		Sud - Vest Oltenia		Vest	
	Rata şomajului de lungă durată	Rata şomajului de lungă durată pentru tineri	Rata şomajului de lungă durată	Rata şomajuluide lungă durată pentru tineri	Rata şomajului de lungă durată	Rata şomajuluide lungă durată pentru tineri	Rata şomajului de lungă durată	Rata şomajuluide lungă durată pentru tineri	Rata şomajului de lungă durată	Rata şomajuluide lungă durată pentru tineri	Rata şomajului de lungă durată	Rata şomajuluide lungă durată pentru tineri	Rata şomajului de lungă durată	Rata şomajuluide lungă durată pentru tineri	Rata şomajului de lungă durată	Rata şomajuluide lungă durată pentru tineri
2009	1,4	6,7	3,8	14,3	1,8	8,2	2,3	9,4	2,6	12,5	0,5	4,3	1,6	11,9	2,1	10,8
2010	2,2	10,8	4,4	21,6	2,1	8	3,2	17,8	3	19,3	0,2	1,4	2,3	8,9	1,8	12,8
2011	2,2	12,6	4,8	25,1	1,9	7,7	4,9	23,2	4,2	21,5	0,3	3,2	3,2	12,3	2,4	14
2012	1,9	8,9	4,7	20,7	1,9	7,3	5	19,5	4,1	18,8	1,2	8,5	3,2	11,8	2,3	14
2013	2	9,8	4,8	21,1	1,9	6,6	5,1	18,3	4,2	19	2	10,5	4,2	15,7	2,1	12,5
2014	1,7	8,9	4	20,6	1,8	7,9	4,7	16,3	3,8	21,9	1,1	10,2	3,6	15,2	2,1	16,2
2015	2,1	12,1	2,9	16,1	1,5	5,1	4,4	20,4	5,6	20,9	0,7	4,4	4,8	16,9	2,4	10,7

Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2016/Cercetarea statistică asupra forţei de muncă în gospodării (AMIGO)

De altfel și incidența șomajului de lungă durată pentru tineri a atins valori mari la nivel regional, maximul fiind atins în anul 2013, când 67,1% din numărul total de SLD erau tineri de 15-24 de ani (fig. nr. 46)

Fig. nr. 46

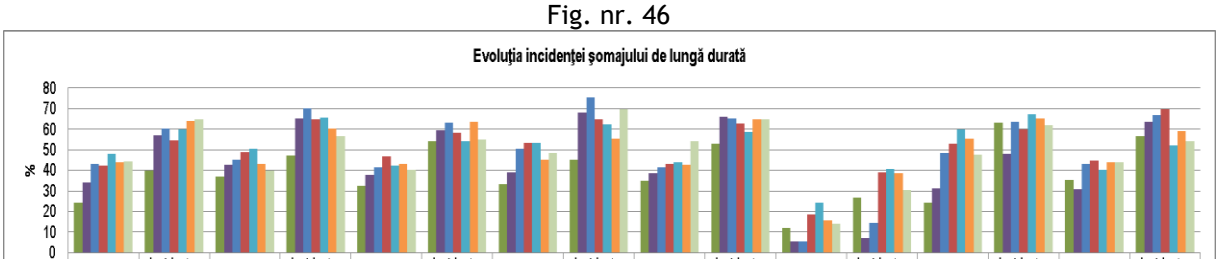

	Nord - Vest		Centru		Nord - Est		Sud - Est		Sud - Muntenia		București - Ilfov		Sud - Vest Oltenia		Vest	
	Incidența șomajului de lungă durată	Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri	Incidența șomajului de lungă durată	Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri	Incidența șomajului de lungă durată	Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri	Incidența șomajului de lungă durată	Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri	Incidența șomajului de lungă durată	Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri	Incidența șomajului de lungă durată	Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri	Incidența șomajului de lungă durată	Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri	Incidența șomajului de lungă durată	Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri
2009	24,3	39,8	37,2	47,4	32,3	54,3	33,2	45	35	53	12,1	26,7	24,5	63	35,5	56,8
2010	34	57,1	42,7	65,1	37,9	59,4	38,9	68,3	38,7	65,9	5,4	7	31,1	48,1	30,8	63,6
2011	43	60,4	45	70,2	41,4	63,4	50,5	75,5	41,7	65,3	5,5	14,3	48,4	63,8	43,1	66,7
2012	42,4	54,6	49	64,9	46,7	58,3	53,4	65	43,2	62,6	18,4	38,9	53	60,1	44,9	69,6
2013	48,1	59,8	50,6	65,7	42,2	54,2	53,5	62,3	43,8	58,7	24,3	40,7	59,8	67,1	40,2	52,1
2014	43,8	64,1	43,1	60,5	43,1	63,6	45,1	55,5	42,7	64,7	15,9	38,7	55,4	65,1	43,8	59,3
2015	44,5	65	39,8	56,6	40,3	55,2	48,3	69,6	54,4	64,7	13,9	30,4	47,5	61,9	44	54,1

Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2016/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

Analiza conduce la concluzia că, încă, un procent semnificativ de tineri absolvenți nu își găsesc un loc de muncă.

Analiza pe sexe și pe medii rezidențiale a șomajului de lungă durată în rândul tinerilor conduce la concluzia că, per ansamblu, fenomenul se manifestă în egală măsură și în rândul populației masculine ca și în rândul populației feminine, în mediul urban ca și în mediul rural.

5.2. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ - PRINCIPALII INDICATORI AI PIEȚEI MUNCII CONFORM BALANȚEI FORȚEI DE MUNCĂ (BFM)

5.2.1. STRUCTURA POPULAȚIEI DUPĂ PARTICIPAREA LA ACTIVITATEA ECONOMICĂ[30]

Perioada de timp la care facem referire este 2002-2016, interval în care, în regiunea Sud Vest Oltenia, numărul de persoane care desfășoară o activitate economică a cunoscut evoluții fluctuante. În perioada 2002-2013 resursele de muncă regionale s-au menținut în general peste valoarea de 1.400.000 persoane,cu mici oscilații în jurul acestui număr. Anul 2014 a marcat o scădere accentuată a resurselor de muncă la nivel regional (de la 1431,7 mii persoane la 1260,6 mii persoane) situație similară nivelului național, scădere care a continuat și în 2015 și în 2016, an când s-au înregistrat 1249,7 mii persoane (fig. nr. 47).

Fig. nr. 47

[30] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 c PIATA MUNCII" – pentru vizualizare clic aici

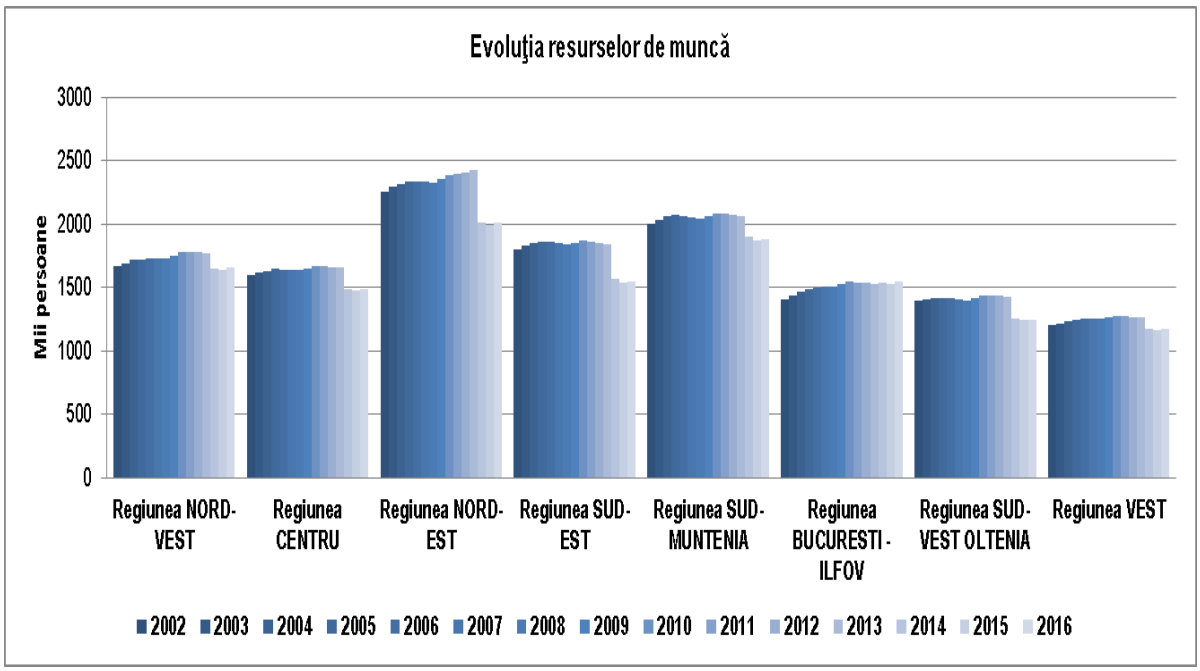

Sursa datelor: INS-Balanța forței de muncă

Reprezentând potențiala forță de muncă din regiune, populația activă civilă era în anul 2002 în număr de 970,2 mii persoane, rata de activitate a resurselor de muncă (raportul dintre populația activă civilă și resursele de muncă) fiind 69,4%. De-a lungul intervalului 2002-2016, din punct de vedere numeric, populația activă a avut o tendință generală de scădere. În anul 2016, era în număr de 830,4 mii persoane, iar rata de activitate a avut valoarea 66,4%, din cauza scăderii demografice (fig. nr. 48 și fig nr. 49). Situația este similară nivelului național.

Fig. nr. 48

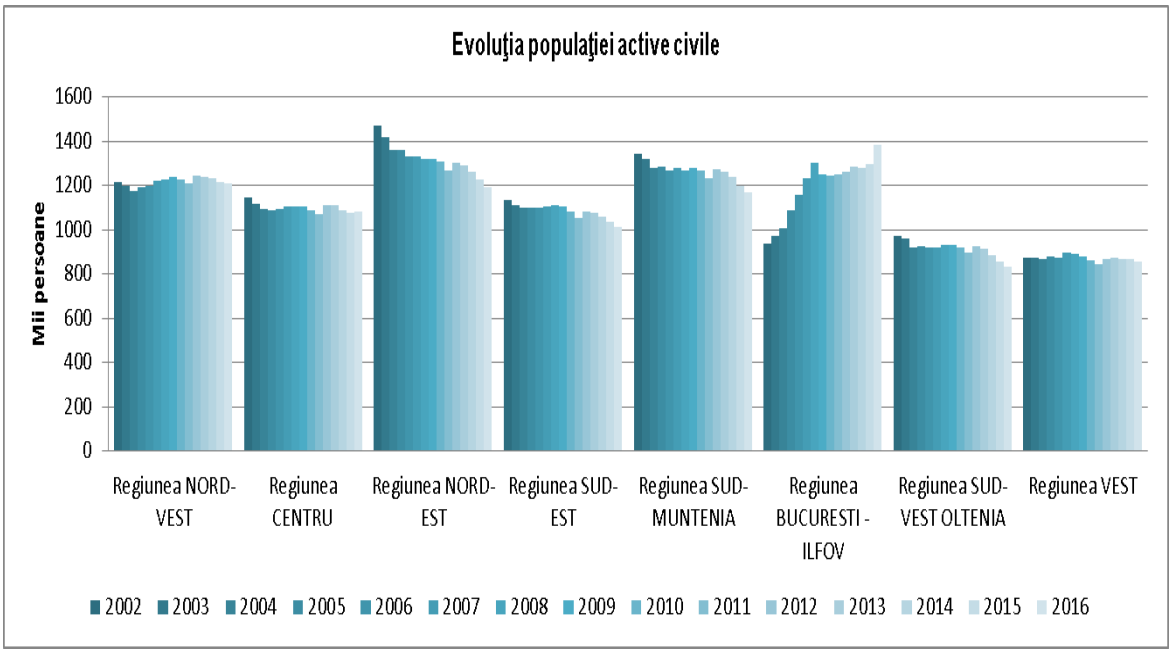

Sursa datelor: INS-Balanța forței de muncă

Fig. nr. 49

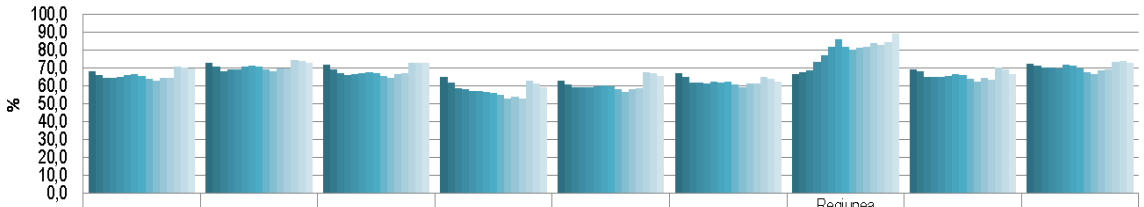

	ROMÂNIA	Regiunea NORD-VEST	Regiunea CENTRU	Regiunea NORD-EST	Regiunea SUD-EST	Regiunea SUD-MUNTENIA	Regiunea BUCURESTI - ILFOV	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	Regiunea VEST
2002	68,1	72,9	71,8	65,0	62,9	67,2	66,4	69,4	72,5
2003	66,2	70,6	69,0	61,7	60,8	64,7	67,5	68,1	71,5
2004	64,2	68,3	66,9	58,7	59,3	62,0	68,5	64,8	70,2
2005	64,5	69,2	65,8	58,0	58,9	61,9	73,1	65,1	70,4
2006	64,7	69,2	66,5	56,8	59,0	61,4	77,0	64,9	69,9
2007	66,0	70,6	67,2	56,9	59,8	62,5	81,8	65,5	71,7
2008	66,6	71,0	67,4	56,6	60,3	62,0	86,2	66,5	71,1
2009	65,7	70,9	67,0	56,1	59,6	62,1	82,0	66,0	69,9
2010	64,1	69,0	65,3	54,9	58,0	60,6	80,4	63,8	67,6
2011	62,8	68,0	64,3	52,8	56,5	59,2	81,0	62,3	66,4
2012	64,6	69,8	66,7	54,0	58,3	61,1	81,9	64,3	68,6
2013	64,6	69,8	67,0	53,1	58,4	61,1	83,8	63,6	69,0
2014	70,7	74,6	72,9	62,9	67,7	65,1	82,9	70,3	73,6
2015	70,3	74,1	72,8	61,5	67,3	63,8	84,6	69	74,1
2016	69,5	72,7	72,7	59,4	65,5	62,1	89,4	66,4	72,8

Sursa: INS Baza de date TEMPO

5.2.2. STRUCTURA POPULAȚIEI OCUPATE CIVILĂ PE PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE[31]

Persoanele cu o ocupație aducătoare de venit într-una din activitățile economiei naționale, erau, la nivel regional, în număr de 879,4 mii persoane în anul 2002, rata de ocupare a resurselor de muncă fiind de 62,9%. În timp, acest număr a scăzut și, proporțional, s-a diminuat și rata de ocupare, astfel că, în anul 2016, populația ocupată civilă era de 761,3 mii persoane, iar rata de ocupare era 60,9%, (fig. nr. 50 și fig. nr. 51).

Fig. nr. 50

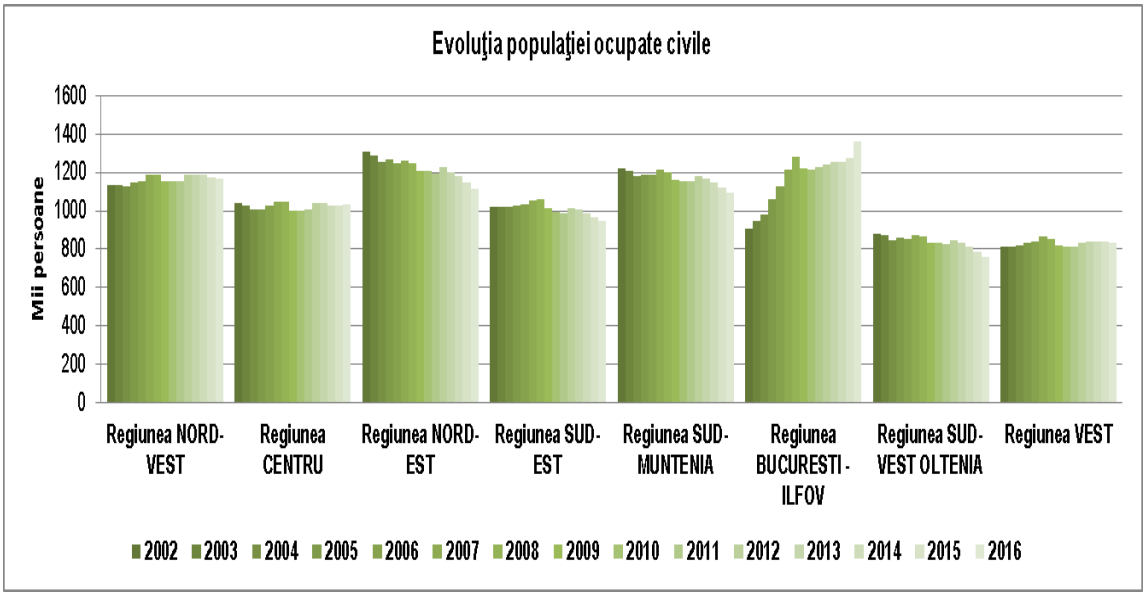

Sursa: INS Baza de date TEMPO

[31] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 d PIATA MUNCII" – pentru vizualizare clic aici

Fig. nr. 51

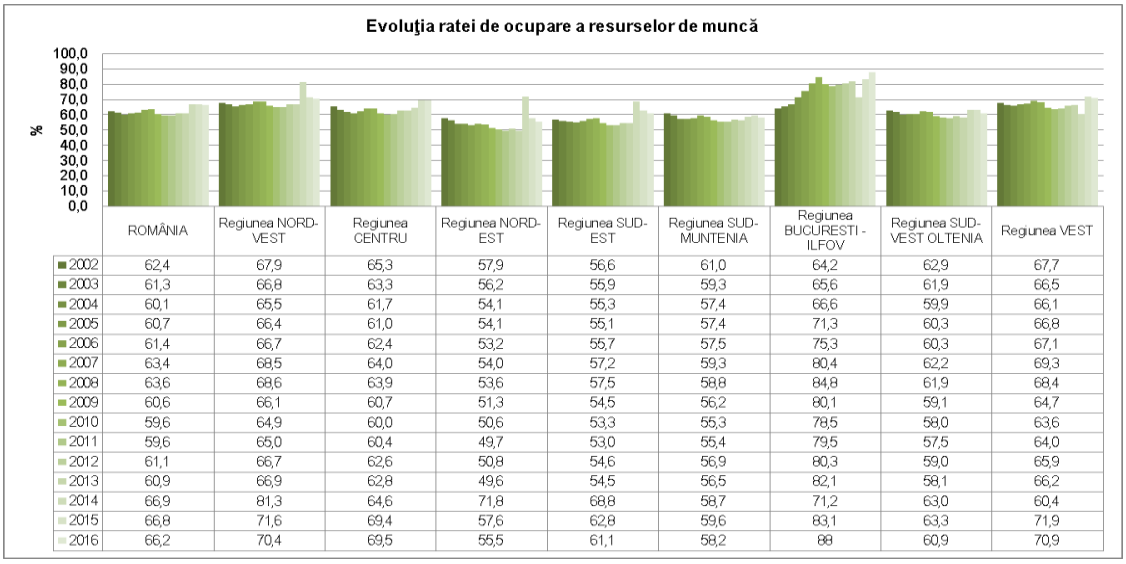

	ROMÂNIA	Regiunea NORD-VEST	Regiunea CENTRU	Regiunea NORD-EST	Regiunea SUD-EST	Regiunea SUD-MUNTENIA	Regiunea BUCURESTI - ILFOV	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	Regiunea VEST
2002	62,4	67,9	65,3	57,9	56,6	61,0	64,2	62,9	67,7
2003	61,3	66,8	63,3	56,2	55,9	59,3	65,6	61,9	66,5
2004	60,1	65,5	61,7	54,1	55,3	57,4	66,6	59,9	66,1
2005	60,7	66,4	61,0	54,1	55,1	57,4	71,3	60,3	66,8
2006	61,4	66,7	62,4	53,2	55,7	57,5	75,3	60,3	67,1
2007	63,4	68,5	64,0	54,0	57,2	59,3	80,4	62,2	69,3
2008	63,6	68,6	63,9	53,6	57,5	58,8	84,8	61,9	68,4
2009	60,6	66,1	60,7	51,3	54,5	56,2	80,1	59,1	64,7
2010	59,6	64,9	60,0	50,6	53,3	55,3	78,5	58,0	63,6
2011	59,6	65,0	60,4	49,7	53,0	55,4	79,5	57,5	64,0
2012	61,1	66,7	62,6	50,8	54,6	56,9	80,3	59,0	65,9
2013	60,9	66,9	62,8	49,6	54,5	56,5	82,1	58,1	66,2
2014	66,9	81,3	64,6	71,8	68,8	58,7	71,2	63,0	60,4
2015	66,8	71,6	69,4	57,6	62,8	59,6	83,1	63,3	71,9
2016	66,2	70,4	69,5	55,5	61,1	58,2	88	60,9	70,9

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Pentru analiza distribuţiei populaţiei ocupate civile pe sectoare de activitate economică în regiunea Sud Vest Oltenia, se face referire la intervalul de timp 2008-2016 (fig. nr. 52). Se evidenţiază o ocupare în procent mare în activităţi agricole, de peste 38%, în perioada 2008-2014, acest procent diminuându-se în următorii doi ani, astfel că, în 2016, 30,6% din populaţia ocupată civilă se regăsea în acest sector economic. Ocuparea în agricultură este semnificativă la nivel regional, valorile depășind cu minim 10% procentul la nivel național.

Agricultura este urmată îndeaproape de sectorul servicii, în care regăsim un procent 33,5% populație ocupată din regiune în 2008, procent care a crescut până în 2016 la 39,4%; cu toate acestea procentul regional este mult sub cel național de 47,5% în 2016. Construcțiile au absorbit o medie de 7% din populația ocupată în intervalul 2008-2015, cu mici oscilații în jurul acestei valori. Se remarcă anul 2016, cînd procentul de ocupare în acest sector economic a crescut la 8,5%, evoluția la nivel regional fiind similară cu cea națională în perioada de analiză.

Fig. nr. 52

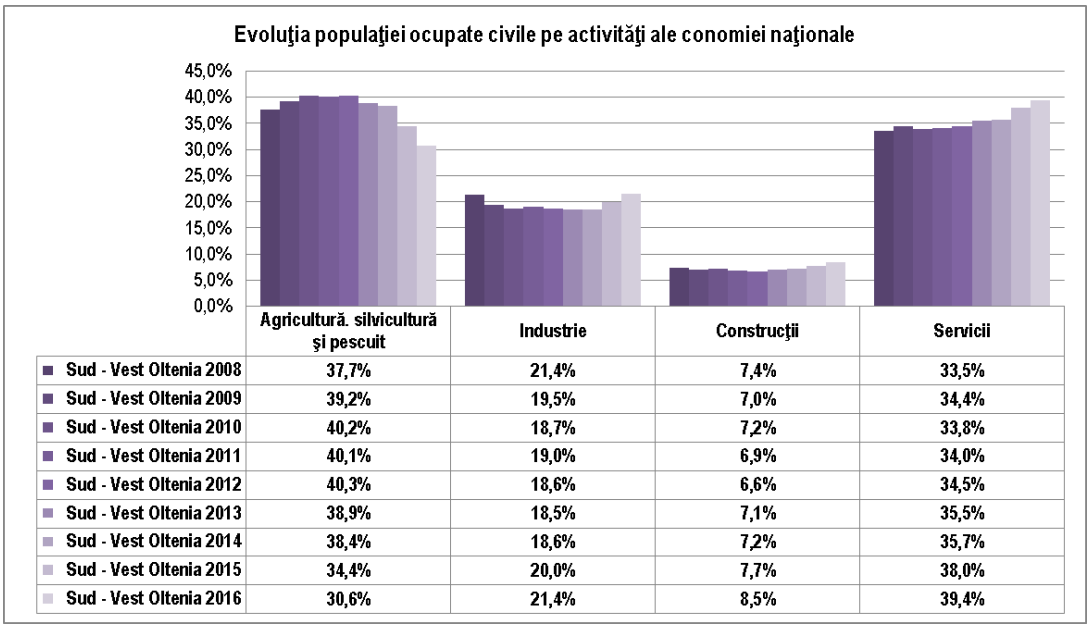

	Agricultură. silvicultură şi pescuit	Industrie	Construcţii	Servicii
Sud - Vest Oltenia 2008	37,7%	21,4%	7,4%	33,5%
Sud - Vest Oltenia 2009	39,2%	19,5%	7,0%	34,4%
Sud - Vest Oltenia 2010	40,2%	18,7%	7,2%	33,8%
Sud - Vest Oltenia 2011	40,1%	19,0%	6,9%	34,0%
Sud - Vest Oltenia 2012	40,3%	18,6%	6,6%	34,5%
Sud - Vest Oltenia 2013	38,9%	18,5%	7,1%	35,5%
Sud - Vest Oltenia 2014	38,4%	18,6%	7,2%	35,7%
Sud - Vest Oltenia 2015	34,4%	20,0%	7,7%	38,0%
Sud - Vest Oltenia 2016	30,6%	21,4%	8,5%	39,4%

Sursa: INS Baza de date TEMPO

În industrie procentul de populație ocupată a fost în scădere continuă de la 21,4% în 2008, la 18,6% în 2014, în cea mai mare parte din cauza concedierilor colective care au avut

loc în sector în această perioadă. Situația s-a redresat în 2015-2016, când procentul a ajuns la 21,4% similar cu situația din 2008. Situația de la nivel regional este similară cu situația la nivel național. Sectorul din industrie care absoarbe procentul cel mai mare de populație ocupată este cel al industriei prelucrătoare, cu peste 13% din total pe întregul interval 2008-2016, procent în creștere în ultimii doi ani de analiză (în 2016 a ajuns la 16,7%).

În învățământ, atît la nivel regional, cât și la nivel național, populația ocupată a fost în procent mediu de 4,5% , cu variații de maxim 0,3% în plus sau în minus pe intervalul 2008-2016.

O economie dezvoltată presupune o preponderență a populației ocupate în servicii, o pondere mai mică a populației ocupate în industrie și construcții și o foarte mică pondere a populației ocupate în agricultură, în regiunea Sud-Vest Oltenia înregistrându-se o inversare a procentelor, cele mai multe persoane fiind ocupate în agricultură.

5.3. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ PRIVIND ȘOMERII ÎNREGISTRAȚI[32]

În perioada 2007-2016, numărul de șomeri înregistrați la la Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă, a avut o evoluție fluctuantă pe total regiune, însă tendința generală a fost de creștere, de la 47307 persoane în 2007, la 69048 persoane în 2016. Maximul perioadei, din 2009 - 97523 de șomeri, a marcat și anul de manifestare pregnantă a crizei economice (fig. nr. 53).

Fig. nr. 53

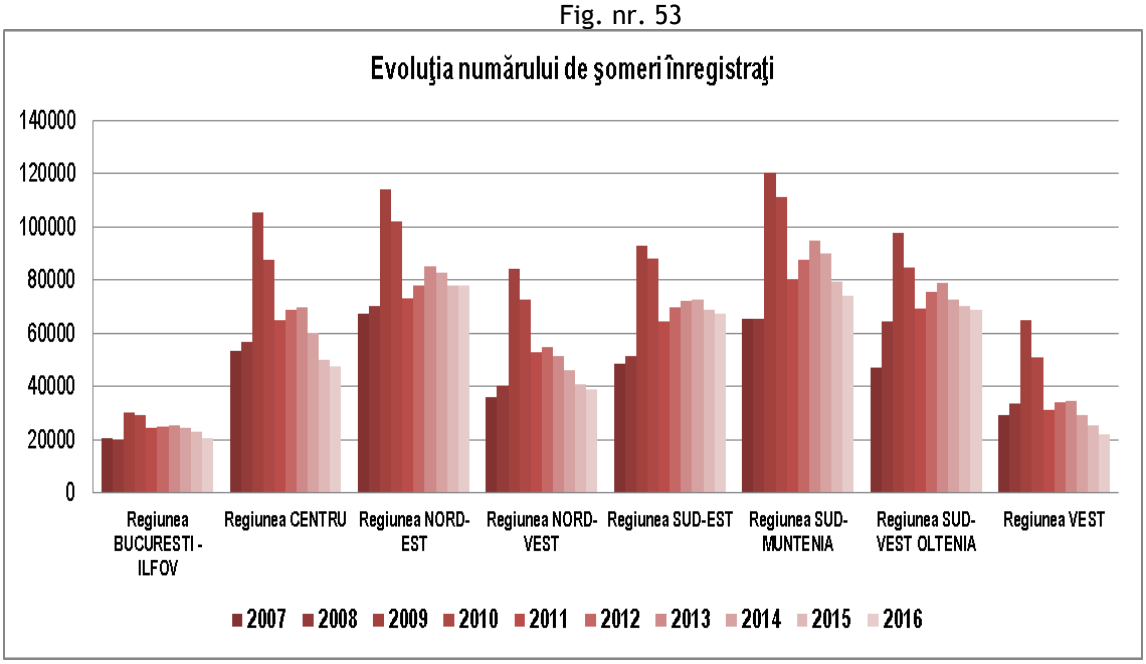

Sursa: INS Baza de date TEMPO

În mod similar, rata șomajului înregistrat (Anexa 3c) a avut o evoluție crescătoare, de la 5,1% în 2007, la 8,3% în 2016, cu un maxim de 10,4% în 2009. Nivelul șomajului înregistrat la nivel regional este superior nivelului național unde procentul era 4% în 2007 și 4,8% în 2016 (fig. nr. 54).

Fig. nr. 54

[32] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 e PIATA MUNCII" – pentru vizualizare clic aici

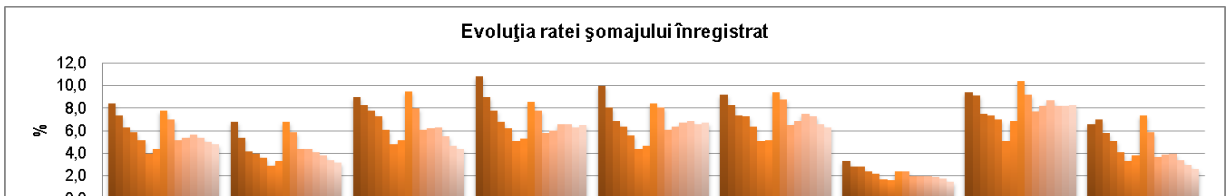

	ROMÂNIA	Regiunea NORD-VEST	Regiunea CENTRU	Regiunea NORD-EST	Regiunea SUD-EST	Regiunea SUD-MUNTENIA	Regiunea BUCURESTI - ILFOV	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	Regiunea VEST
2002	8,4	6,8	9,0	10,8	10,0	9,2	3,3	9,4	6,6
2003	7,4	5,4	8,3	9,0	8,1	8,3	2,8	9,1	7,0
2004	6,3	4,2	7,8	7,8	6,9	7,4	2,8	7,5	5,8
2005	5,9	4,0	7,3	6,8	6,4	7,3	2,4	7,4	5,1
2006	5,2	3,6	6,1	6,2	5,6	6,4	2,2	7,0	4,1
2007	4,0	2,9	4,8	5,1	4,4	5,1	1,7	5,1	3,3
2008	4,4	3,3	5,2	5,3	4,7	5,2	1,6	6,9	3,8
2009	7,8	6,8	9,5	8,6	8,4	9,4	2,4	10,4	7,4
2010	7,0	5,9	8,0	7,8	8,1	8,8	2,4	9,2	5,9
2011	5,2	4,4	6,1	5,8	6,1	6,5	2,0	7,7	3,7
2012	5,4	4,4	6,2	6,0	6,4	6,9	2,0	8,2	3,9
2013	5,7	4,1	6,3	6,6	6,7	7,5	2,0	8,7	4,0
2014	5,4	3,8	5,5	6,6	6,9	7,3	1,9	8,2	3,4
2015	5	3,4	4,7	6,3	6,6	6,6	1,8	8,2	3
2016	4,8	3,2	4,4	6,5	6,7	6,3	1,5	8,3	2,6

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Pe nivele de educație, în regiune, numărul cel mai mare de șomeri înregistrați este din categoria persoanelor cu educație de nivel primar, gimnazial și profesional, iar numărul cel mai mic este al celor cu nivel de educație superior (fig. nr. 55).

Fig. nr. 55

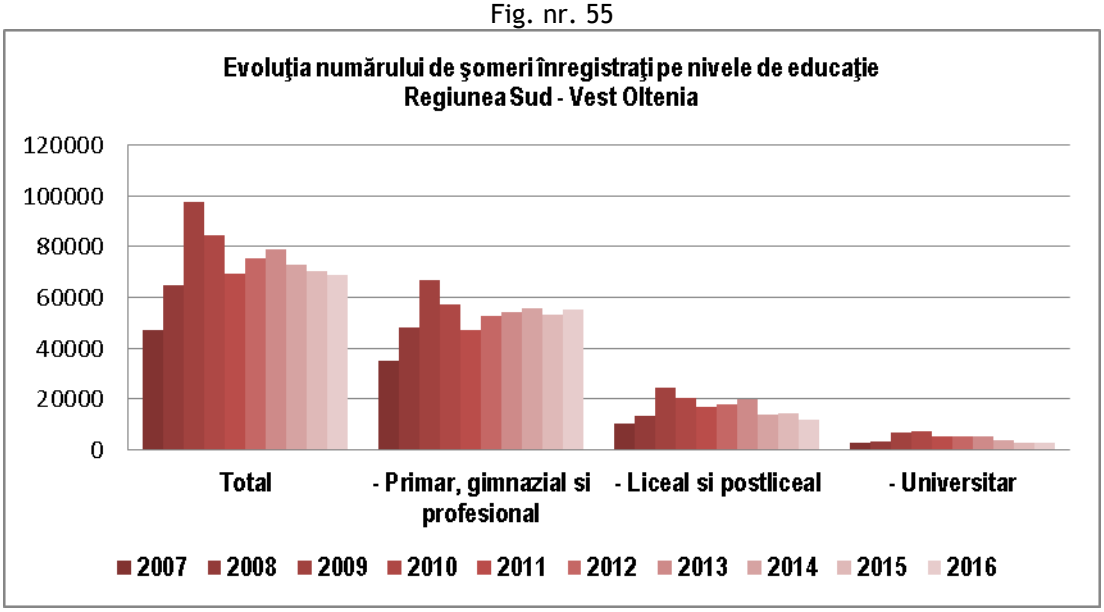

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Evoluția ponderilor de șomeri înregistrați pe nivele de educație, ilustrează faptul că începând din 2010, a scăzut continuu procentul șomerilor cu educație universitară, iar cei cu educație primară, gimnazială și profesională au crescut mult în perioada 2013-2016, ajungând peste procentul din 2007 (79,4% în 2016, 73,8% în 2007). Șomerii cu educație liceală și postliceală au avut o evoluție fluctuantă, menținându-se sub 25% în întreaga perioadă 2007-2016 (fig. nr. 56).

Fig. nr. 56

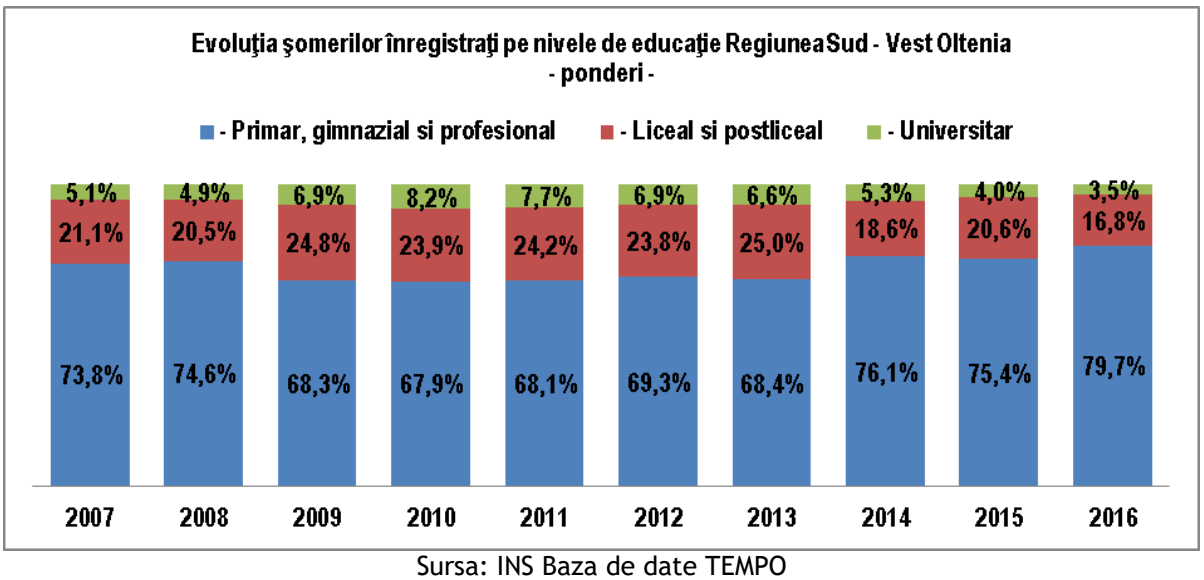

Sursa: INS Baza de date TEMPO

5.4. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ PRIVIND LOCURILE DE MUNCĂ VACANTE

Diminuarea activității economice la nivel regional s-a reflectat și în scăderea drastică a numărului de locuri de muncă vacante. Dacă în 2008 numărul total era de 6447, în anul 2016 acest număr scăzuse la 1875. Se remarcă însă o creștere ușoară în anul 2016, față de 2015, cu 305 locuri de muncă.

Trebuie precizat că datele privind locurile de muncă vacante sunt obținute prin Ancheta locurilor de muncă vacante, cercetare statistică selectivă trimestrială, având ca perioadă de referință luna de mijloc a trimestrului. Cercetarea statistică se realizează pe același eșantion utilizat pentru producerea statisticilor lunare privind câștigul salarial și efectivul de salariați.

Statistica oficială furnizează date privind locurile de muncă vacante:

-pe activități ale economiei naționale (CAEN);

-pe grupe majore de ocupații (ISCO-08).

5.4.1. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ PRIVIND LOCURILE DE MUNCĂ VACANTE PE ACTIVITĂȚI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE[33]

Pe activități ale economiei naționale, se constată că, dacă la începutul perioadei de analiză 2008-2016, cele mai multe locuri de muncă vacante erau în administrație publică și apărare (O), în sănătate și asistență socială (Q) și în industria prelucrătoare (C), numărul acestora s-a diminuat puternic până în 2010-2011, creșterile din perioada următoare (2012-2016) nemaiputând ajunge la nivelul din 2008.

În anul 2016 (fig. nr. 57), din totalul de 1570 locuri demuncă vacante, cele mai multe erau în industria prelucrătoare (C) – 580 (31%), în administrație publică și apărare (O) – 351(19%), în sănătate și asistență socială (Q)- 336 (18%) și în comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G)-132 (7%).

Fig. nr. 57

[33]Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII" – pentru vizualizare clic aici

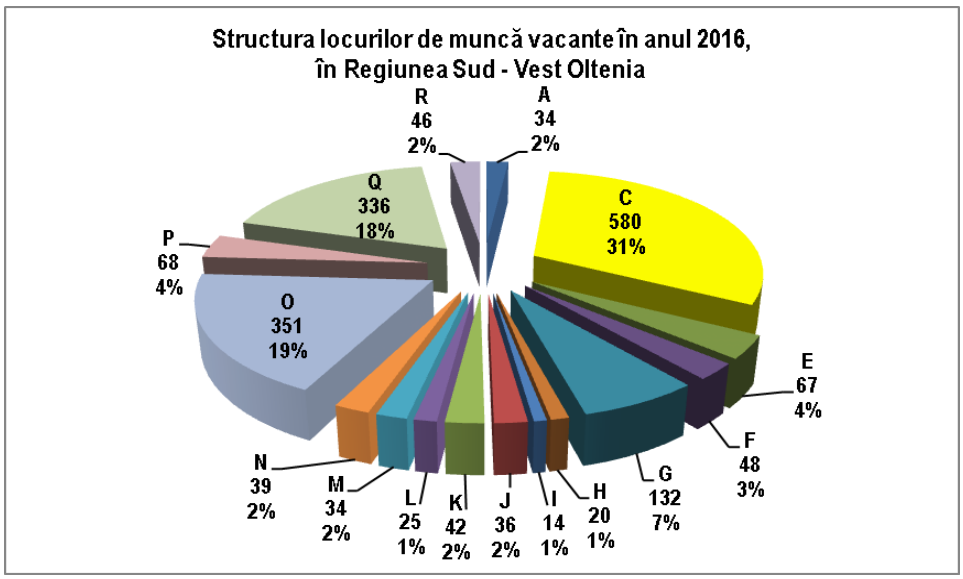

Sursa: INS Baza de date TEMPO

5.4.2. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ PRIVIND LOCURILE DE MUNCĂ VACANTE PE GRUPE MAJORE DE OCUPAȚII[34]

O a doua ierarhizare a locurilor de muncă vacante este pe grupe majore de ocupații conform clasificării internaționale standard a ocupațiilor ISCO-08. Datele oficiale sunt disponibile începând cu anul 2011 și arată că cele mai numerose locuri de muncă sunt pentru specialiștii în diverse domenii de activitate, urmate de cele pentru lucrători în domeniul serviciilor, tehnicieni și alți specialiști în domeniul tehnic, operatori la instalații și mașini muncitori calificați și asimilați și muncitori necalificați. De remarcat este creșterea semnificativă a numărului de locuri vacante pentru muncitori necalificați în perioada 2013-2016 (de la 112 la 354) (fig. nr. 58).

Fig. nr. 58

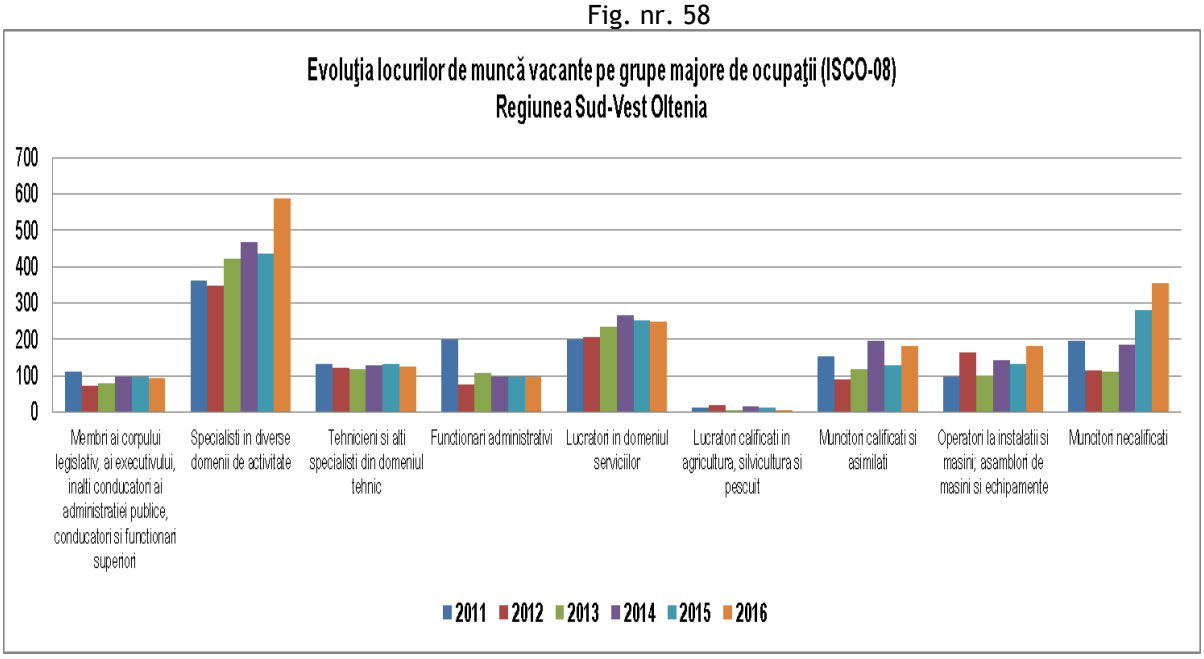

Sursa: INS Baza de date TEMPO

[34] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII" - pentru vizualizare clic aici

5.5. EVOLUŢII ŞI SITUAŢIA CURENTĂ - EFECTIVUL SALARIAȚILOR LA SFÂRȘITUL ANULUI, PE ACTIVITĂŢI (SECȚIUNI ŞI DIVIZIUNI) ALE INDUSTRIEI[35]

Salariații din industria regiunii a avut, per ansamblu, în perioada 2008-2016, o scădere de 35520 de persoane, însă situațiile au fost diferite în funcție de sectorul industrial, înregistrându-se atât creșteri, cât și diminuări ale numărului de persoane salariate.

Astfel, sunt activități economice unde numărul de salariați a crescut, spre exemplu *fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor si semiremorcilor* (cu 5031 persoane), *fabricarea produselor din cauciuc si mase plastice* (cu 1200 persoane), *captarea, tratarea si distributia apei* (cu 451 persoane).

Alte sectoare industriale au înregistrat scăderi ale efectivelor de salariați, cum ar fi *extracția cărbunelui superior și inferior* (cu 8231 persoane), *fabricarea altor mijloace de transport* (cu 6787 persoane), *fabricarea articolelor de îmbrăcăminte* (cu 6143 persoane), *fabricarea substanțelor și a produselor chimice* (cu 5133 persoane).

La sfârșitul anului 2016, analiza distribuției salariaților din SV Oltenia pe sectoare industriale, relevă faptul că efectivele cele mai mari erau în industria alimentară (71,3% din total), fabricarea băuturilor (12,5%) și fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (10,5%- deși acest sector a redus numărul de persoane angajate față de 2008) (fig. nr. 59).

Fig. nr. 59

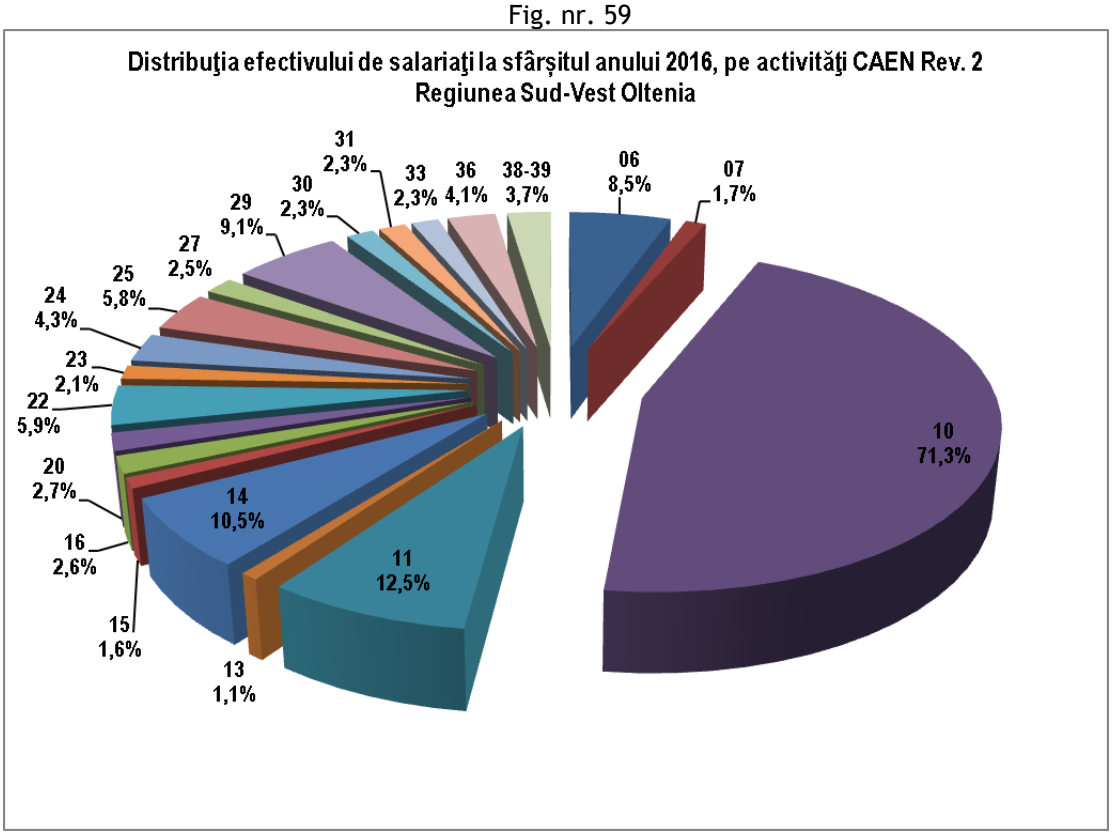

Sursa: INS Baza de date TEMPO

[35] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 g PIATA MUNCII" – pentru vizualizare clic aici

Codificarea CAEN Rev 2

INDUSTRIE
B INDUSTRIA EXTRACTIVA
05 Extractia carbunelui superior si inferior
06 Extractia petrolului brut si a gazelor naturale
07 Extractia minereurilor metalifere
08 Alte activitati extractive
09 Activitati de servicii anexe extractiei
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE
10 Industria alimentară
11 Fabricarea bauturilor
13 Fabricarea produselor textile
14 Fabricarea articolelor de imbracaminte
15 Tabacirea si finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj si marochinarie, harnasamentelor si incaltamintei; prepararea si vopsirea blanurilor
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn si pluta, cu exceptia mobilei; fabricarea articolelor din paie si din alte materiale vegetale impletite
17 Fabricarea hartiei si a produselor din hartie
18 Tiparire si reproducerea pe suporti a inregistrarilor
19 Fabricarea produselor de cocserie si a produselor obtinute din prelucrarea titeiului
20 Fabricarea substantelor si a produselor chimice
21 Fabricarea produselor farmaceutice de baza si a preparatelor farmaceutice
22 Fabricarea produselor din cauciuc si mase plastice
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice
24 Industria metalurgica
25 Industria constructiilor metalice si a produselor din metal, exclusiv masini, utilaje si instalatii
26 Fabricarea calculatoarelor si a produselor electronice si optice
27 Fabricarea echipamentelor electrice
28 Fabricarea de masini, utilaje si echipamente n.c.a.
29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor si semiremorcilor
30 Fabricarea altor mijloace de transport
31 Fabricarea de mobila
32 Alte activitati industriale n.c.a.
33 Repararea, intretinerea si instalarea masinilor si echipamentelor
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE
36 Captarea, tratarea si distributia apei
37 Colectarea si epurarea apelor uzate
38-39 Colectarea, tratarea si eliminarea deseurilor; activitati de recuperare a materialelor reciclabile; Activitati si servicii de decontaminare

5.6. PROIECȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI AI PIEȚEI MUNCII (COMISIA NAȚIONALĂ DE PROGNOZĂ)

5.6.1. PROIECȚIA NUMĂRULUI MEDIU DE SALARIAȚI[36]

Conform Comisiei Națională de Prognoză, numărul mediu de salariați în SV Oltenia va avea un trend ascendent, creșterea prognozată fiind de 84,5 mii persoane până în 2020. În județele regiunii numărul de salariați va avea o evoluție ascendentă astfel: Dolj (+26,1 mii persoane), Olt (+18,5 mii persoane), Vâlcea (+14,7 mii persoane), Gorj (+14,3 mii persoane), Mehedinți (+11,1 mii persoane) (fig. nr. 60).

Fig. nr. 60

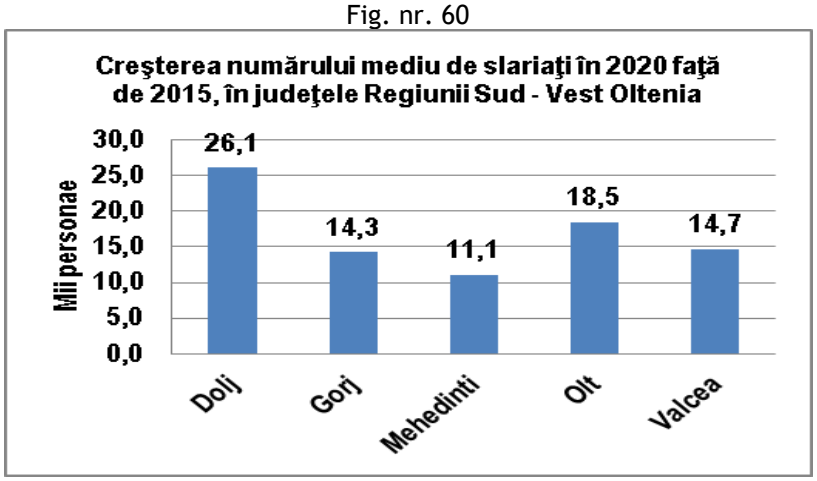

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

Procentual, creșterea prognozată este de 23,2% în 2020 față de 2015. Tendința de creștere se va manifesta în toate regiunile de dezvoltare.

În județe creșterile, în procente, vor fi chiar și mai mari decât media pe regiune, în ordine acestea fiind: Olt(+29,6%), Mehedinți (+26,7%), Dolj (+ 22,1%), Gorj (+20,7%), Vâlcea (+20,1%) (fig. nr. 61).

Fig. nr. 61

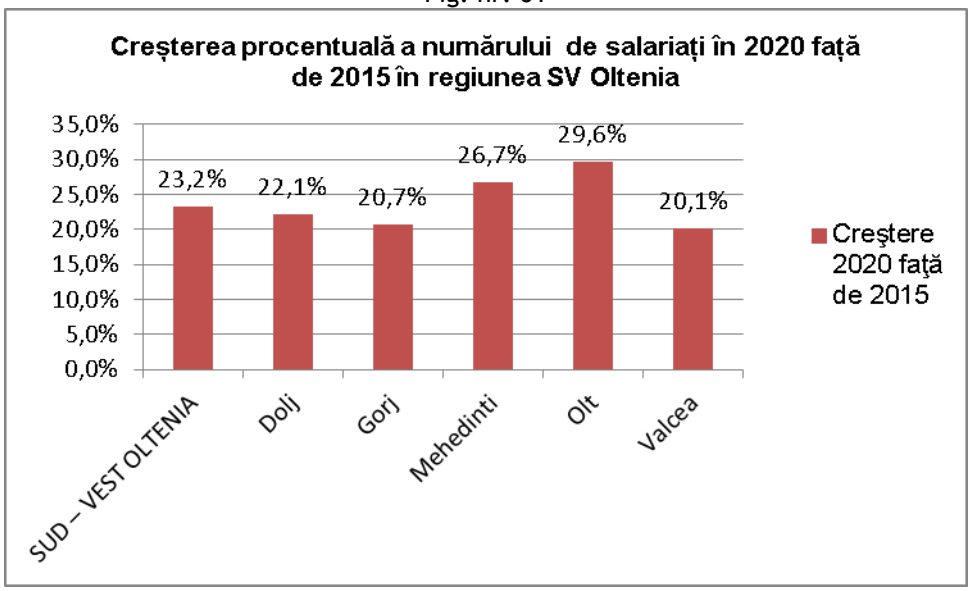

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

[36] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza_profil_teritorial__mai_2017" – pentru vizualizare clic aici

5.6.2. PROIECȚIA ȘOMERILOR ÎNREGISTRAȚI, LA SFÂRȘITUL ANULUI[37]

Prognoza privind numărul de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM la sfârșitul fiecărui an este în sensul scăderii acestuia, pe măsură ce numărul de salariați va crește.

Acest lucru este proiectat la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare, inclusiv în Sud Vest Oltenia. Scăderea la nivelul regiunii se prognozează a fi de 16400 de persoane până în 2020, ajungând la 54000 de persoane, față de 70400 persoane în 2015.

5.6.3. PROIECȚIA RATEI ȘOMAJULUI ÎNREGISTRAT[38]

În corelare cu numărul de șomeri, se prognozează și scăderea ratei șomajului înregistrat la nivelul regiunii și județelor componente.

În anul 2020, se prevede ca rata șomajului la nivel de regiune să fie 6,3%, în scădere cu 1,9% față de 2015.

Procentul cel mai mare de diminuare a șomajului (3,7%) se prognozează în județul Mehedinți (fig. nr. 62).

Fig. nr. 62

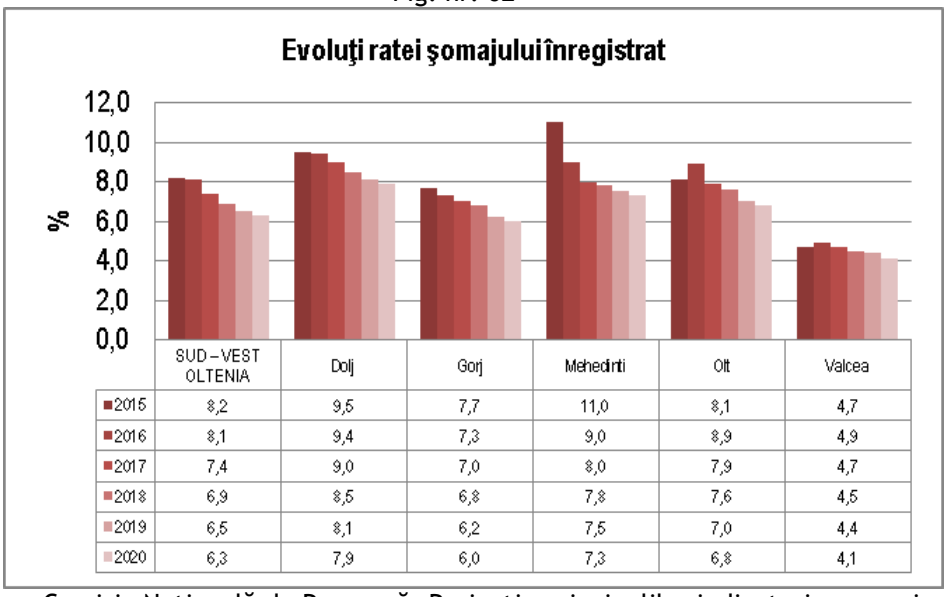

	SUD – VEST OLTENIA	Dolj	Gorj	Mehedinti	Olt	Valcea
2015	8,2	9,5	7,7	11,0	8,1	4,7
2016	8,1	9,4	7,3	9,0	8,9	4,9
2017	7,4	9,0	7,0	8,0	7,9	4,7
2018	6,9	8,5	6,8	7,8	7,6	4,5
2019	6,5	8,1	6,2	7,5	7,0	4,4
2020	6,3	7,9	6,0	7,3	6,8	4,1

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

5.6.4. PROIECȚIA CÂȘTIGULUI SALARIAL MEDIU NET LUNAR

Odată cu creșterea numărului de salariați, se prognozează și creșterea salariului mediu net, atât la nivel național, cât și la nivel regional. În Sud Vest Oltenia creșterea se apreciază a fi de 50,6% în 2020 față de 2015.

În județele regiunii este prognozată, deasemenea, o creștere a câștigului salarial (fig. nr. 63). Nivelul cel mai redus de creștere va fi în județul Gorj, de 45,7%, iar cea mai mare creștere va fi în județul Mehedinți, de 61,1%.

[37] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza_profil_teritorial_mai_2017” – pentru vizualizare clic aici

[38] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza_profil_teritorial_mai_2017” – pentru vizualizare clic aici

Fig. nr. 63

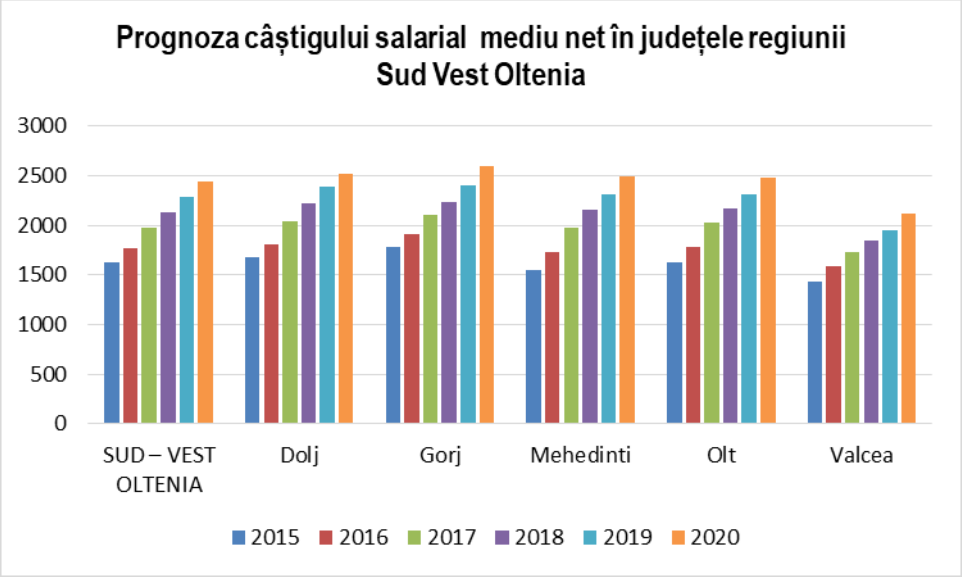

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

5.7. PROGNOZE PRIVIND CEREREA ŞI OFERTA DE LOCURI DE MUNCĂ

5.7.1. PROGNOZA CERERII ȘI OFERTEI DE LOCURI DE MUNCĂ PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG DIN STUDII PREVIZIONALE LA NIVEL EUROPEAN – CEDEFOP

Prognozele CEDEFOP oferă o perspectivă despre posibilitățile de angajare între 2015 și 2025. Totalul de locuri de muncă reprezintă suma de locuri de muncă nou create - cerere expandată - și de locuri de muncă care rezultă din necesitatea de a înlocui oameni care fie ocupă alte locuri de muncă, fie ies de pe piața muncii, de exemplu, ca urmare a pensionării - cerere de înlocuire. De multe ori, cererea de înlocuire oferă mai multe oportunități de angajare decât cererea expandată, ceea ce înseamnă că vor fi în continuare oportunități de angajare, chiar dacă nivelul global al ocupării forței de muncă scade.

Fig. nr. 64

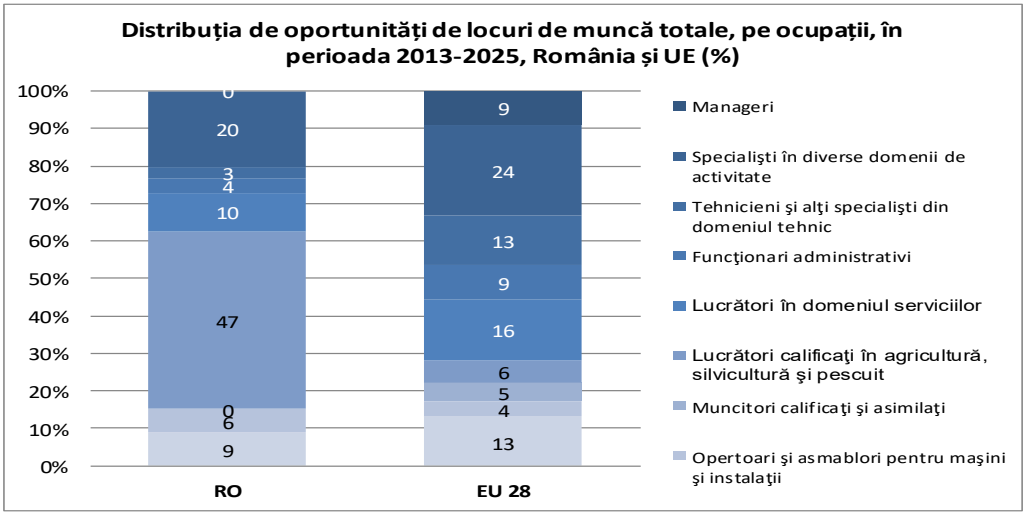

Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

În România, ca urmare a **cererii de înlocuire ridicate**, cele mai multe posibilități de angajare, în jurul valorii de 47%, vor fi pentru calificări în agricultură, silvicultură și pescuit, de aproape opt ori mai mare decât prognoza de 6% pentru aceaste ocupații pentru statele Uniunii Europene (fig. nr. 64). În schimb, oportunitățile de angajare pentru muncitori calificați și asimilați, în România, în jurul valorii de 0%, este semnificativ sub prognoza de 5% pentru Uniunea Europeană în ansamblul său.

Cele mai multe oportunități de angajare în România (fig. nr. 65) vor necesita calificări de nivel inferior, adică ISCED 97 niveluri 1 și 2. Cu toate acestea, va exista și un număr semnificativ de oportunități de angajare care necesită calificări de nivel înalt, adică ISCED 97 niveluri 5 și 6.

Fig. nr. 65

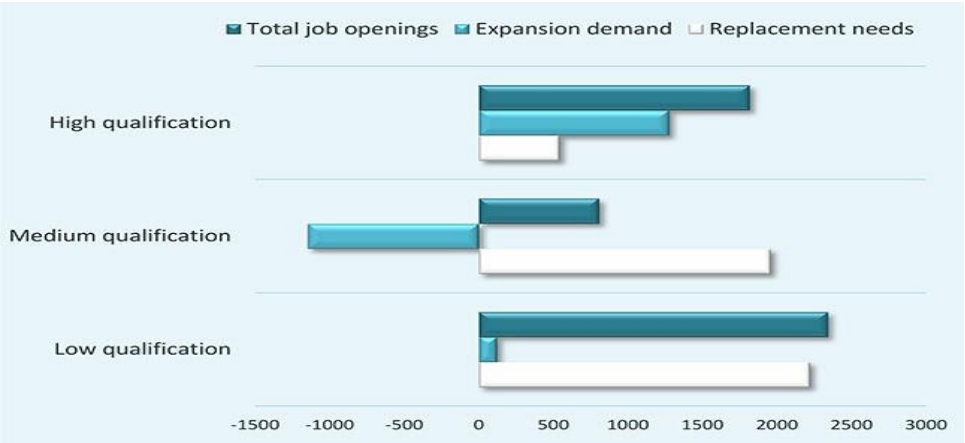

Sursa datelor: Cedefop - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Forța de muncă din România este din ce în ce mai înalt calificată (fig. nr 66). Aceasta se explică prin faptul că mai multe persoane în vârstă, mai puțin calificate, părăsesc piața forței de muncă și mai mulți oameni tineri, cu studii superioare, intră pe piața forței de muncă.

Fig. nr. 66

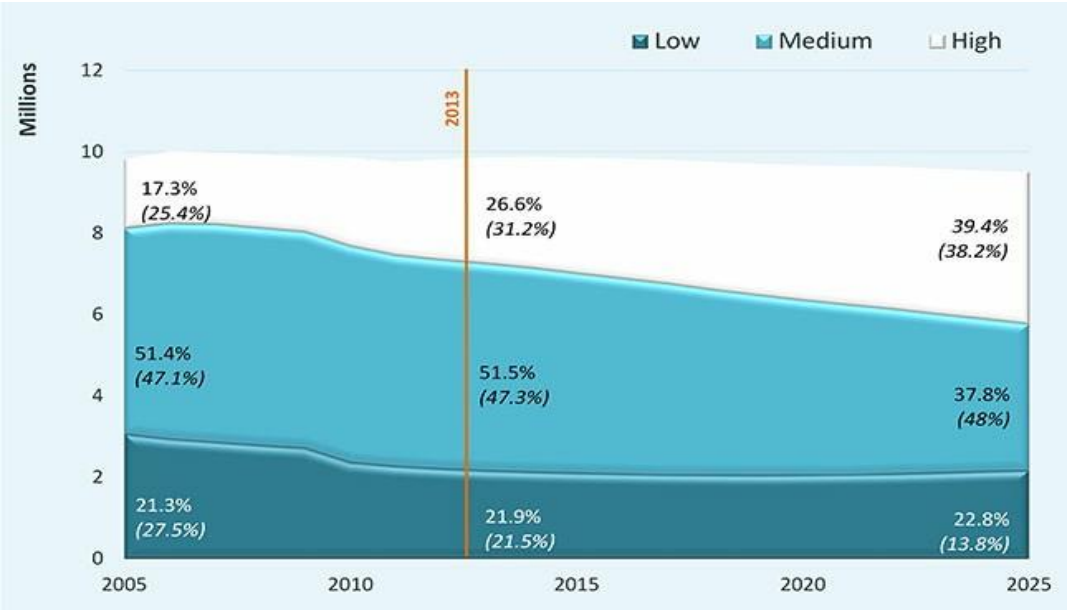

Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Până în 2025, ponderea forței de muncă din România cu nivel înalt de calificare ar trebui să crească până la 39,4%, comparativ cu 26,6% în 2013 și 17,3% în 2005. Persoanele cu

nivel mediu de calificare în 2025 vor reprezenta 37,8% din forța de muncă, comparativ cu 51,5 % în 2013. Ponderea celor cu nivel scăzut sau fără calificări este previzionat să rămână la aproximativ 22% în anul 2025. Conform previziunilor CEDEFOP, până în 2020, în România, în jur de 50% din forţa de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 şi 34 de ani va avea calificări înalte, valoare superioară ţintei UE 28 de 40%. Pe baza tendințelor actuale în jur de 60% din forţa de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 şi 34 de ani în România va avea calificări de nivel înalt, până în 2025.

Pe baza previziunilor realizate de CEDEFOP privind oportunitățile de locuri de muncă în perspectiva 2025 se poate estima care sunt cererile de calificări pe nivele de educaţie şi filiere, în cadrul învățământului preuniversitar profesional și tehnic, având în vedere că acesta se adresează categoriilor de muncitori calificați și tehnicienilor sau maiștrilor.

În acest mod se poate estima că cererea în procentul cel mai mare se adresează nivelului de calificare 3, cel din învățământul profesional.

5.7.2. PROGNOZA CERERII ŞI OFERTEI DE LOCURI DE MUNCĂ PE TERMEN MEDIU ŞI LUNG DIN STUDII PREVIZIONALE NAȚIONALE

Studiul previzional privind cererea de formare profesională în perspectiva anului 2020 a fost realizat de către Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii şi Protecţiei Sociale (INCSMPS) în calitate de partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaţionale a învăţământului profesional şi tehnic cu cerințele pieţei muncii”, implementat de către Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Metodologia de previzionare s-a bazat pe o combinație de metode și tehnici de proiecție bazate pe modele econometrice de tip panel și metode analitice, fiind similară cu cea utilizată de Cambridge Econometrics în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

În vederea formulării scenariilor de evoluție s-au avut în vedere trei tipuri de scenarii (moderat, optimist și pesimist) de evoluție a variabilelor ce au fost incluse în model și care au dovedit că exercită influenţe semnificative asupra populaţiei ocupate la nivel naţional.
În cele ce urmează sunt prezentate concluziile în condițiile scenariului moderat.

PROGNOZA CERERII POTENȚIALE ȘI A CERERII ÎNLOCUITE

Cererea potențială de forță de muncă reprezintă volumul total de forță de muncă (exprimat în număr persoane) estimat ca necesar pentru derularea activităților economice, în termeni de populație ocupată.

Cererea înlocuită reprezintă numărul de locuri de muncă rezultate din retragerea participanţilor la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale pentru orizontul de prognoză.

Pentru regiunea Sud Vest Oltenia, proiecțiile cererii potențiale pe orizontul 2011-2020 au trenduri descrescătoare în toate cele trei scenarii. Ritmul mediu de descreștere anuală este mult mai pronunțat în scenariul pesimist (1.1%), în special ca urmare a ipotezelor pentru agricultură. În cazul scenariului moderat cererea potențială este cvasi-staționară, la fel ca și în cazul scenariului optimist.

Fig. nr. 67

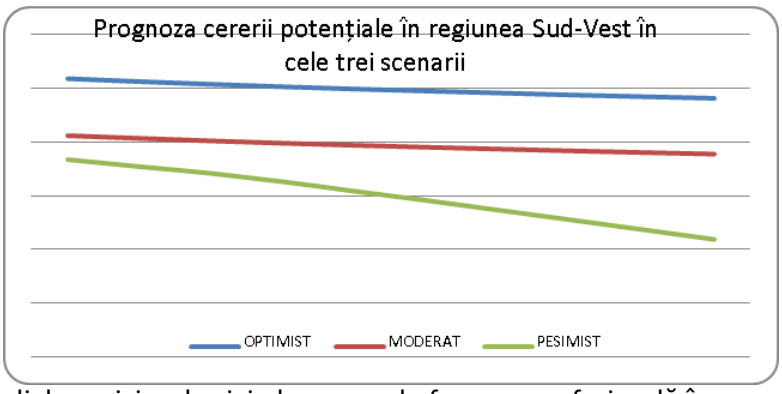

Sursa: INCSMPS-Studiul previzional privind cererea de formare profesională în perspectiva anului 2020

Scenariul moderat pune în evidență proiecții ale cererii potențiale și ale cererii înlocuite relevante pentru pregătirea prin IPT cu tendințe de scădere de 2,1% pentru cererea potențială și de 10,2% pentru cererea înlocuită.

Fig. nr. 68

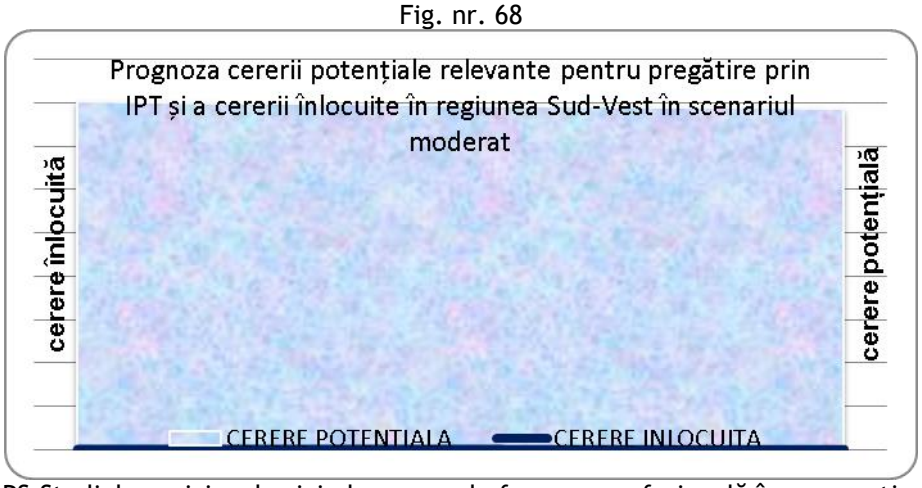

Sursa: INCSMPS-Studiul previzional privind cererea de formare profesională în perspectiva anului 2020

Regiunea Sud-Vest este caracterizată de o scădere importantă a cererii potențiale a forței de muncă în toate scenariile. Pe activități economice, în ipotezele scenariului moderat, cererea potențială este marcată de scăderi importante în cazul construcțiilor și transporturilor, și de creșteri pentru industria extractivă, industria prelucrătoare, energie electrică și termică, gaze și apă, precum și în comerț.

PROGNOZA LOCURILOR DE MUNCĂ DISPONIBILE

Proiecțiile numărului de locuri de muncă disponibile pe regiunea Sud-Vest, obținute în scenariul moderat evidențiază pierderi de locuri de muncă numai pentru județul Mehedinți, iar pentru restul județelor și la nivelul regiunii se estimează valori pozitive ale locurilor de muncă disponibile, cu tendințe de creștere în Gorj, Dolj și la nivelul regiunii.

Fig. nr. 69

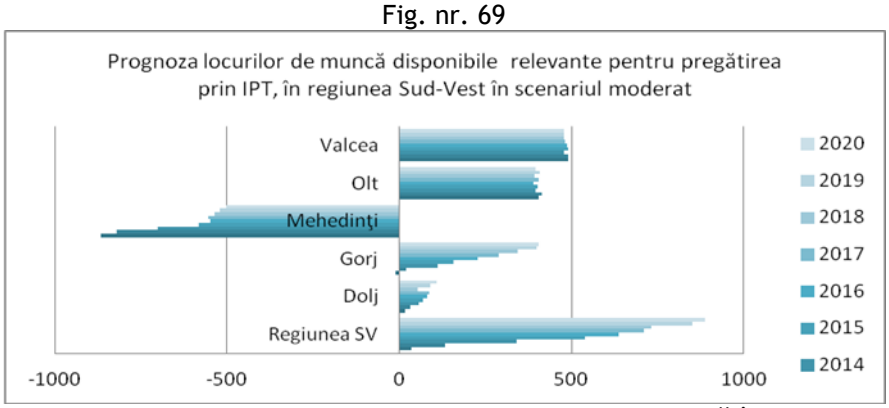

Sursa: INCSMPS-Studiul previzional privind cererea de formare profesională în perspectiva anului 2020

Proiecția locurilor de muncă disponbile în regiunea Sud Vest, în ipotezele scenariului moderat, evidențiază faptul că cele mai mari pierderi de locurilor de muncă sunt estimate pentru subgrupa Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit, urmată de Lucrători în servicii personale și de protecție, Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe. În schimb, se previzionează locuri de muncă disponibile, în creștere,pentru Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați și pentru Tehnicieni în domeniul fizicii și tehnicii, urmați de Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați, Tehnicieni în științele vieții, ocrotirea sănătății si asimilați, iar la o scară mai mică, Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse și Alte ocupații asimilate tehnicienilor. Locuri de muncă disponibile, în scădere însă în perioada 2012-2020, sunt previzionate pentru Conducători de vehicule și operatori la instalații mobile și, la o scară mai mică, pentru Meseriași și muncitori calificați in mecanică fină, artizanat, imprimerie și asimilați.

Față de tendința de la nivelul regiunii, pe județe, apar diferențe. Astfel, nu se pierd locuri de muncă pentru Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit în județele Gorj și Vâlcea. Iar în județul Mehedinți, prognoza arată că se pierd locuri de muncă pentru Tehnicieni în domeniul fizicii și tehnicii și Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați.

PROGNOZA CERERII DE FORMARE PROFESIONALĂ

Pe domenii de pregătire profesională, în ipotezele scenariului moderat, în regiunea Sud-Vest, cererea potențială de forță de muncă pentru domeniul Agricultură se menține la cote destul de ridicate ca pondere în total cerere potențială relevantă pentru IPT, aceasta fiind depășită din acest punct de vedere doar de regiunea Nord-Est. Observăm că după domeniul Mecanic, cu pondere de 27% în total, se plasează domeniile Economic și Comerț cu 26% din total.

Tabel nr. 3
Structura cererii potențiale, pe domenii de formare ale IPT, în ipotezele scenariului moderat, în regiunea Sud-Vest, în perspectiva 2017-2020

Domenii de formare	**%**
Agricultură	6,6
Chimie industrială	0,8
Construcţii instalaţii şi lucrări publice	5,4
Comerţ	13,5
Economic	12,4
Electric	7,2
Electromecanică	3,4
Electronică automatizări	3,4
Fabricarea produselor din lemn	0,7

Industrie alimentară	0,8
Industrie textilă și pielărie	4,8
Materiale de construcţii	4,5
Mecanică	27,0
Turism şi alimentaţie	7,4
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,1
Total	100,0

Sursa: INCSMPS-Studiul previzional privind cererea de formare profesională în perspectiva anului 2020

5.7.3. ANCHETE ÎN FIRME

În cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaţionale a învăţământului profesional şi tehnic cu cerinţele pieţei muncii", implementat de CNDIPT, Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale a realizat ancheta în firme privind cererea de forță de muncă, în cadrul studiului previzional privind cererea de formare profesională. Ancheta de teren în rândul angajatorilor s-a realizat prin interviuri „faţă în faţă" pe baza unui chestionar aplicat pe un eșantion de 460 firme, reprezentativ la nivel regional, în perioada 14 august – 14 septembrie 2011.

Prelucrarea informațiilor obținute din ancheta de teren, pot constitui o bază pentru concluzii legate de nevoile angajatorilor și dezvoltarea ofertei educaționale în anumite domenii de pregătire.

Principalele rezultate de interes pentru sistemul de educație și formare profesionlă sunt următoarele:

•Rata locurilor de muncă vacante din regiune era cea mai ridicată la nivel național. Cele mai multe locuri vacante vizau următoarele grupe ocupaționale: operatori pe instalații, mașini, asamblori și muncitori calificați, urmate de lucrători în servicii.

•Din punctul de vedere a domeniului de calificare relevant pentru pregătirea prin liceu tehnologic și învățământ profesional, la momentul anchetei, cea mai semnificativă cerere de forță de muncă se adresa domeniilor mecanică și electric urmate de construcții, instalații și lucrări publice. În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cele mai multe locuri de muncă vacante se adresa domeniilor servicii și informatică.

•Comparând structura numărului curent de locuri de muncă, cu cea a locurilor de muncă estimate a exista în firme, se constata că întreprinderile din regiunea de dezvoltare Sud Vest anticipau o creștere a ponderii ocupațiilor din GO 7 (Muncitori calificaţi), GO 8 (Operatori pe instalaţii, maşini, asamblori) și a GO 5 (Lucrători în servicii).

•Din punctul de vedere al domeniilor de calificare relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional, la nivel regional, cea mai ridicată cerere de forță de muncă se adresa domeniilor mecanică, construcții, instalații și lucrări publice, industrie alimentară și comerț. În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, marea majoritate a cererii vizează domeniile informatică, servicii și sănătate și asistență pedagogică.

•Pe fondul unei perioade în care firmele au manifestat prudenţă sporită în acţiunile de recrutare şi angajare, o parte dintre firmele investigate în regiunea de dezvoltare Sud Vest Oltenia au angajat tineri absolvenţi. Firmele au avut tendinţa de a recruta în mai mare măsură absolvenţi de învăţământ superior sau absolvenţi de liceu tehnologic/industrial. Legat de gradul de mulţumire privind nivelul de calificare al tinerilor angajaţi, absolvenţii de învăţământ superior erau caracterizaţi de cele mai ridicate nivele de mulţumire, iar gradul cel mai ridicat de nemulţumire caracteriza absolvenţii de liceu tehnologic.

•Din punctul de vedere al domeniului de calificare specific liceului tehnologic și învățământului profesional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenţi necesitau calificări din domeniile comerţ, economic, industrie textilă și pielărie și mecanică. În ceea ce privește domeniile de calificare specifice şcolilor postliceale, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenţi necesitau calificări din servicii, urmate de domeniile sănătate și asistență pedagogică și informatică.

Referitor la cunoștințele și competențele solicitate la angajare, angajatorii indică generic ca fiind importante trăsăturile de personalitate (care țin de atitudini, responsabilitate, relaționare etc.), însă pentru marea majoritate a locurilor de muncă vacante angajatorii solicită competențe tehnice specifice postului. Din sfera competențelor transversale, se solicită comunicare, competențe de a lucra cu tehnologia informației și comunicațiilor și capacitatea de a se autoperfecționa.

5.8. PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA PIEȚEI MUNCII. IMPLICAȚII PENTRU ÎPT

Concluziile rezultate din analiza indicatorilor de piața muncii la nivel regional trebuie să se reflecte și în adaptarea sistemului de educație și formare profesională în sprijinul unei mai bune corelări a ofertei educaționale cu cerințele angajatorilor, prin:
anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii;
intensificarea acțiunilor de informare, orientare și consiliere a elevilor privind cariera;
abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți;
îmbunătățirea calității și relevanței programelor de educație și formare profesională și a celor de FPC pentru piața muncii;
îmbunătățirea nivelului de calificare a tinerilor prin participarea la programe de formare personalizată/stagii;
certificarea competențelor obținute în context formal, non-formal sau informal;
susținerea reconversiei profesionale în funcție de nevoile pieței muncii;
încurajarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu prin furnizarea de servicii de consiliere și formare pentru crearea de întreprinderi, precum și programe de tutorat/mentorat pentru creșterea și consolidarea afacerilor;
sprijin pentru reîntoarcere în sistemul de educație a tinerilor care au părăsit acest sistem;
încurajarea participării angajatorilor la dezvoltarea competențelor necesare pe piața muncii ale viitorilor absolvenți, cu accent special pe asigurarea competențelor de bază și transversale, dar și pentru dezvoltarea acelor competențe necesare în sectoarele economice cu potențial competitiv /domeniile de specializare inteligentă identificate conform SNC și SNCDI;
consolidarea parteneriatelor cu agenții economici, cu AJOFM, utorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar;
Formarea profesională a profesorilor, a formatorilor și a tutorilor, în scopul dezvoltării și furnizării unor programe relevante de învățare la locul de muncă;
îmbunătățirea accesului la educație și formare profesională în mediul rural și în comunitățile dezavantajate, prin susținerea dezvoltării centrelor regionale de formare, reorganizarea rețelei școlare de nivel profesional și liceal și înființarea de unități IPT în mediul rural, acolo unde este cazul;
dezvoltarea și implementarea de programe de formare în sistem parteneriat cu mediul de afaceri.

Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă - trebuiesc avute în vedere pentru:
planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS);
identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare.
Planurile de școlarizare trebuie să reflecte și să susțină tendințele de dezvoltare a sectoarelor economice la nivel local și regional, dar și calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv, cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii.

6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN REGIUNE

6.1. INDICATORI DE INTRARE ÎN IPT

6.1.1. POPULAȚIA ȘCOLARĂ PE NIVELE DE EDUCAȚIE, SEXE, MEDII DE REZIDENȚĂ[39]

Principalii indicatori demografici, cu implicații asupra dezvoltării învățământului profesional și tehnic sunt prezentați și analizați în capitolul Demografie, iar aceștia se referă la: structura și evoluția populației pe grupe de vârstă, medii de rezidență și sex, migrație, structura etnică. Este prezentată și prognoza populației în profil teritorial, în perspectiva anului 2060, cu accent pe grupele de vârstă școlară.

Analiza numărului de elevi cuprinși pe niveluri educaționale oferă o privire de ansamblu asupra evoluției populației școlare în ultimii zece ani școlari, în regiuni și județe.

Definit ca numărul total de elevi înscriși la începutul fiecărui an școlar, indicatorul are nivele de agregare regional, județean, pe niveluri educaționale, pe medii de rezidență și pe sexe.

Numărul total de elevi din învățământul primar din perioada 2007/2008-2016/2017 a avut evoluții diferite. În perioada anilor 2007/2008-2011/2012, acest număr a scăzut constant în regiunea Sud Vest Oltenia, situația fiind similară în toate regiunile țării (fig. nr. 70).

Fig. nr. 70

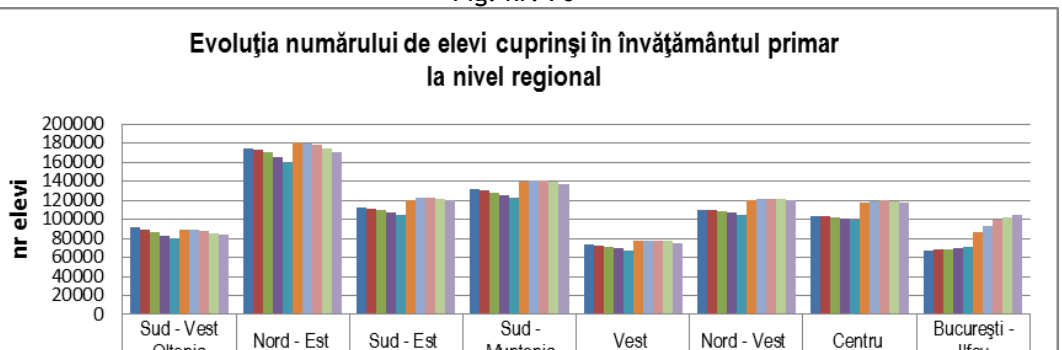

	Sud - Vest Oltenia	Nord - Est	Sud - Est	Sud - Muntenia	Vest	Nord - Vest	Centru	Bucureşti - Ilfov
2007 2008	91170	174780	112294	132269	73669	110365	103725	66903
2008 2009	89308	173594	111721	130798	72183	110139	103474	67952
2009 2010	86304	170855	110003	128209	71185	109027	101664	68432
2010 2011	83184	165532	107396	125303	69697	107314	100986	69441
2011 2012	79895	159683	104956	122136	67820	104600	99881	71155
2012 2013	89101	180407	120579	139994	77459	120308	116969	87134
2013 2014	89167	179385	122209	141342	77808	121068	118608	93160
2014 2015	87519	178519	122507	141315	77365	121346	119727	98907
2015 2016	85409	174102	121377	139156	77051	121359	118799	101894
2016 2017	83344	170842	119898	137067	75048	119929	117806	104311

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

În anul 2012/2013, numărul de elevi din primar a crescut brusc, cu peste 12%, iar în anii următori, până în 2016/2017, acesta scade, însă cu o rată mult mai mică față de perioada anterioară. Această evoluție este evidențiată în majoritatea regiunilor, face excepție regiunea București-Ilfov, în care numărul de elevi a crescut constant în perioada 2012/2013-2016/2017.

[39] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)" – pentru vizualizare clic aici

Analiza în interiorul județelor regiunii relevă faptul că cel mai mare număr de elevi în ciclul primar este în Dolj, iar cel mai mic în Mehedinți, populația școlară fiind corelată cu demografia totală a județelor. Evoluțiile, în timp, la nivel județean sunt similare nivelului regional, cele mai mari scăderi fiind înregistrate în județele Dolj și Olt, unde în 2011/2012 numărul elevilor din primar a scăzut cu peste 3000 persoane, față de 2007/2008. În 2012/2013 numărul elevilor a crescut, cel mai mult în Dolj, cu 2800 persoane, iar cel mai puțin în Mehedinți, cu 1029 persoane. În anii următori, până în 2016/2017, se înregistrează din nou scăderi, în toate județele, însă la nivel mult mai mic (fig. nr. 71).

Fig. nr. 71

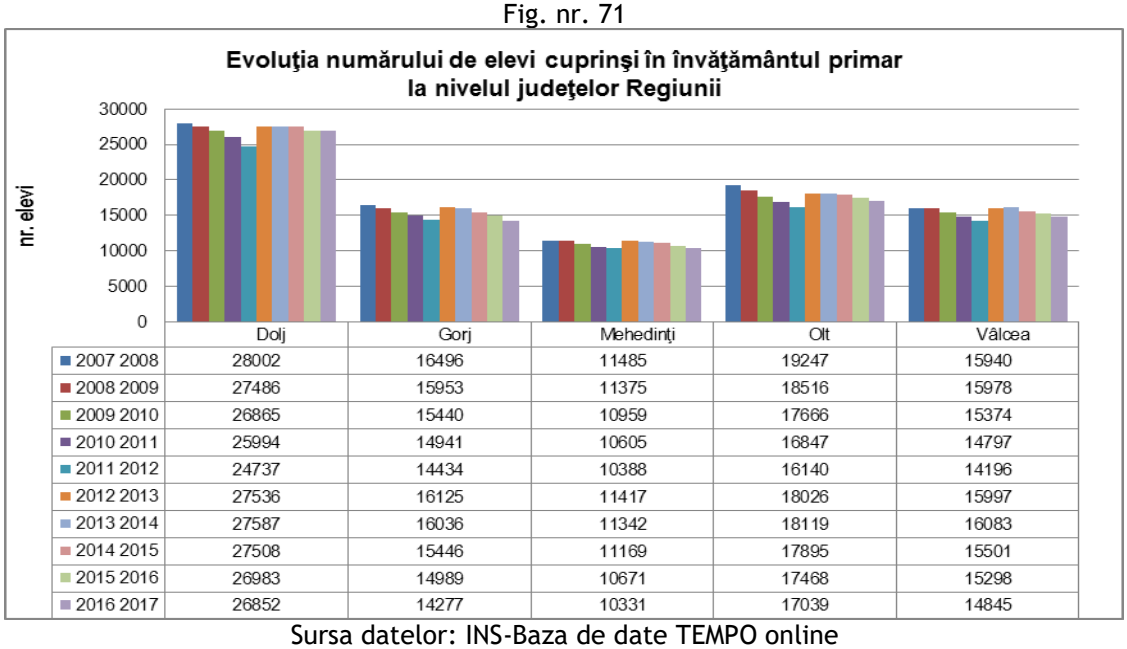

	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2007 2008	28002	16496	11485	19247	15940
2008 2009	27486	15953	11375	18516	15978
2009 2010	26865	15440	10959	17666	15374
2010 2011	25994	14941	10605	16847	14797
2011 2012	24737	14434	10388	16140	14196
2012 2013	27536	16125	11417	18026	15997
2013 2014	27587	16036	11342	18119	16083
2014 2015	27508	15446	11169	17895	15501
2015 2016	26983	14989	10671	17468	15298
2016 2017	26852	14277	10331	17039	14845

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Analiza ponderilor pe sexe în învățământul primar din Sud Vest Oltenia, arată că preponderentă este populația școlară masculină, iar variațiile nu sunt semnificative, pe întreaga perioadă procentele situându-se în jurul a 51-52% masculin și 48-49% feminin (fig. nr. 72).

Fig. nr. 72

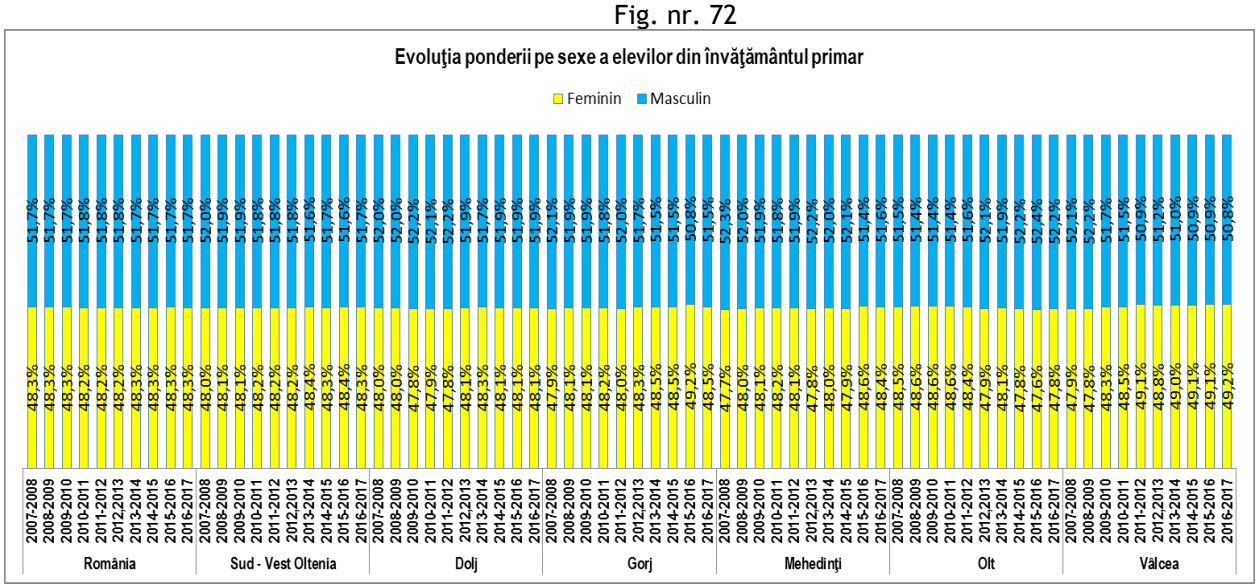

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Analiza cifrelor având în vedere mediul de rezidență al școlii, arată o creștere continuă a numărului de elevi în învățământul primar din urban, în detrimentul mediului rural (fig. nr. 73), situație de altfel întâlnită și la nivel național. Este de remarcat faptul că, la începutul perioadei de analiză, în anul școlar 2007/2008, populația școlară din mediul rural era de peste

50% în toate județele regiunii, pentru ca, în timp, aceasta să scadă, în medie, cu 6%. Migrarea spre urban a școlarolor din învățământul primar este un fenomen îngrijorător, în condițiile în care regiunea este ruralizată din punct de vedere demografic.

Fig. nr. 73

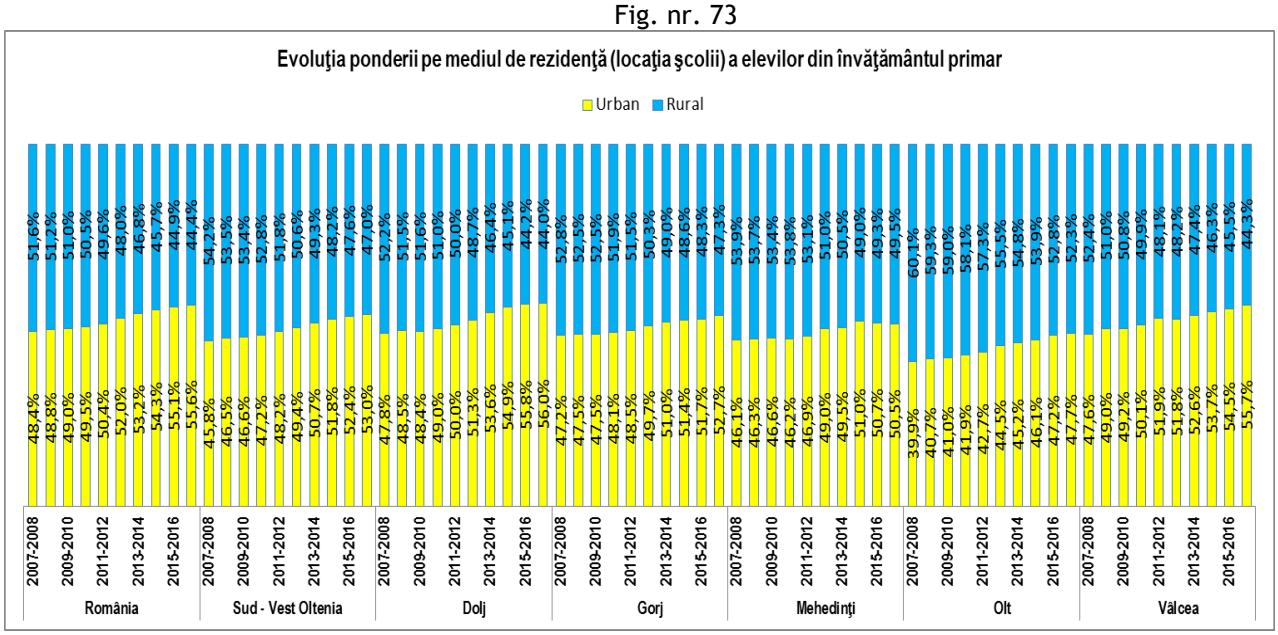

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

În învățământul gimnazial, numărul de elevi a cunoscut o scădere pe întreaga perioadă de analiză 2007/2008-2016/2017, situația fiind similară la nivelul regiunilor, cu excepția regiunii București-Ilfov, a cărei evoluție a fost fluctuantă (fig. nr. 74).

Fig. nr. 74

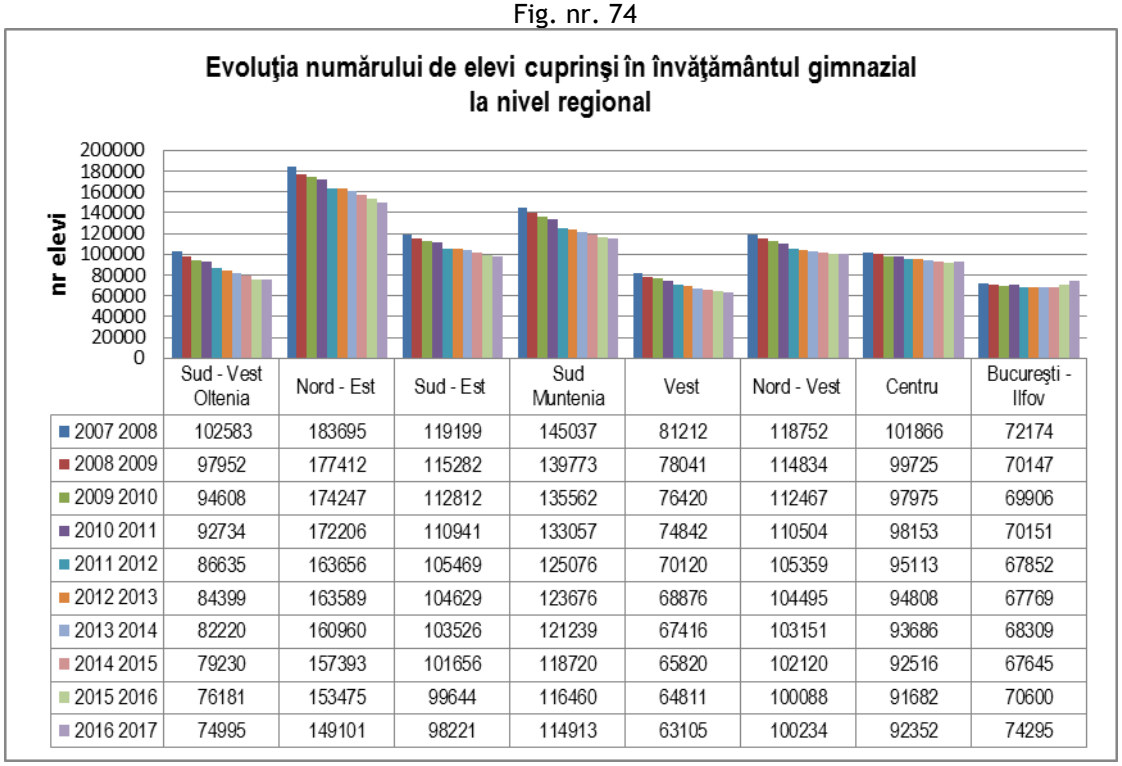

	Sud - Vest Oltenia	Nord - Est	Sud - Est	Sud Muntenia	Vest	Nord - Vest	Centru	București - Ilfov
2007 2008	102583	183695	119199	145037	81212	118752	101866	72174
2008 2009	97952	177412	115282	139773	78041	114834	99725	70147
2009 2010	94608	174247	112812	135562	76420	112467	97975	69906
2010 2011	92734	172206	110941	133057	74842	110504	98153	70151
2011 2012	86635	163656	105469	125076	70120	105359	95113	67852
2012 2013	84399	163589	104629	123676	68876	104495	94808	67769
2013 2014	82220	160960	103526	121239	67416	103151	93686	68309
2014 2015	79230	157393	101656	118720	65820	102120	92516	67645
2015 2016	76181	153475	99644	116460	64811	100088	91682	70600
2016 2017	74995	149101	98221	114913	63105	100234	92352	74295

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

În județele componente ale regiunii Sud Vest Oltenia situația este aproape aceeași ca și la nivel regional, scăderile fiind continue în Dolj, Gorj, Olt și Vâlcea. Singurul județ în care se

semnalează o creștere a numărului de elevi de gimnaziu, în anul școlar 2016/2017, față de anul școlar anterior, este Mehedinți (9481, față de 9265) (fig. nr. 75)

Scăderea cea mai semnificativă, pe perioada de analiză, este înregistrată în județul Dolj (diferență de 7991 de elevi între 2007/2008 și 2016/2017).

Fig. nr. 75

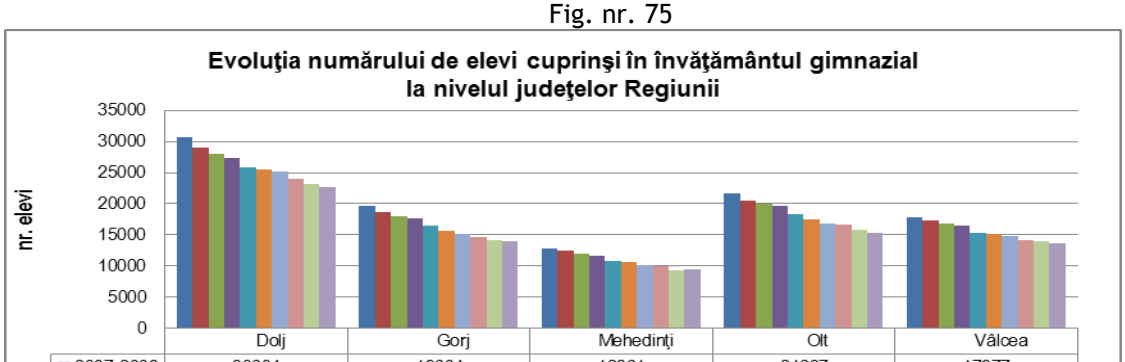

	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2007-2008	30604	19604	12861	21637	17877
2008-2009	29051	18674	12385	20558	17284
2009-2010	27942	17942	11966	19969	16789
2010-2011	27373	17720	11563	19608	16470
2011-2012	25773	16401	10851	18248	15362
2012-2013	25525	15576	10583	17559	15156
2013-2014	25133	15117	10187	16893	14890
2014 2015	24040	14632	9897	16597	14064
2015 2016	23088	14163	9265	15751	13914
2016 2017	22613	14002	9481	15279	13620

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Distribuția pe sexe a elevilor din ciclul gimnazial este 51-53% masculin și 47-49% feminin, situația fiind aceeași atât la nivel național, cât și la nivel regional și județean (fig. nr. 76)

Fig. nr. 76

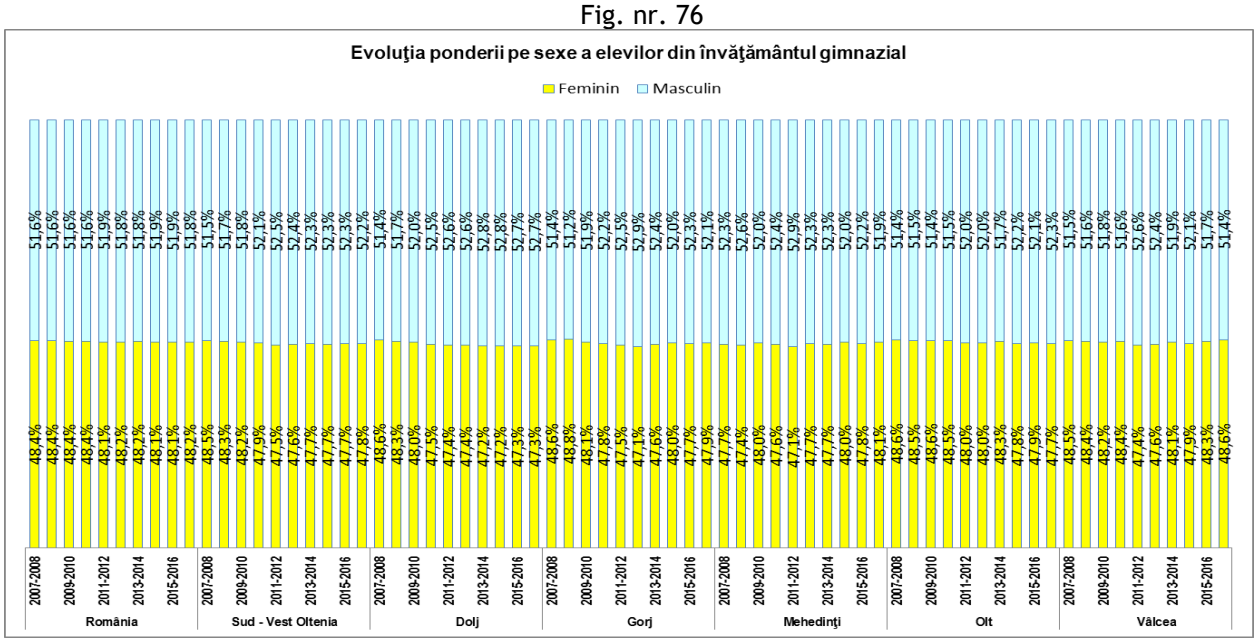

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Distribuția pe medii de rezidență, în funcție de locația școlii, este ușor favorabilă mediului rural, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, cu excepția anului 2016/2017 (fig. nr. 77). Situația este însă diferită la nivelul județelor din regiune: în Dolj și Gorj procentele sunt relativ echilibrate; în Mehedinți se regăsesc peste 51% în mediul urban în perioada 2007/2008-2013/2014, în următorii doi ani de analiză procentele se inversează, iar în 2016/2017 populația gimnazială din urban o depășește din nou pe cea din rural; în Vâlcea procentul de elevi din urban este pe toată perioada superior celui din rural, iar tendința este de creștere în special în

anii școlari 2013/2014-2015/2016; în Olt procentul cel mai mare de elevi este în școlile din rural (peste 55% în toată perioada de referință). Se remarcă, în anul școlar 2016/2017, o creștere a numărului de elevi din urban în toate județele din Sud Vest Oltenia, situație întâlnită și la nivel național.

Fig. nr. 77

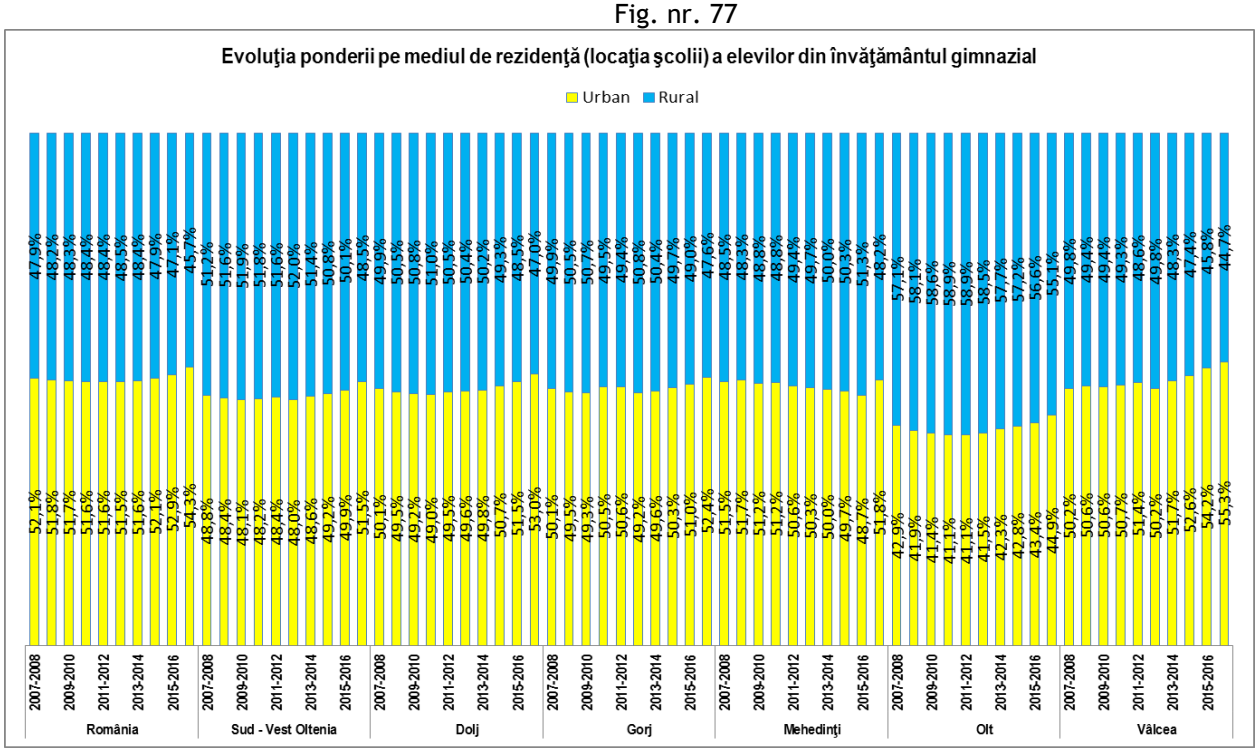

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Învățământul liceal a cunoscut o creștere continuă a numărului de elevi în toate regiunile de dezvoltare, în perioada anilor școlari 2007/2008-2011/2012, regresând în același mod continuu în intervalul 2012/2013-2016/2017 (fig nr. 78).

Fig. nr. 78

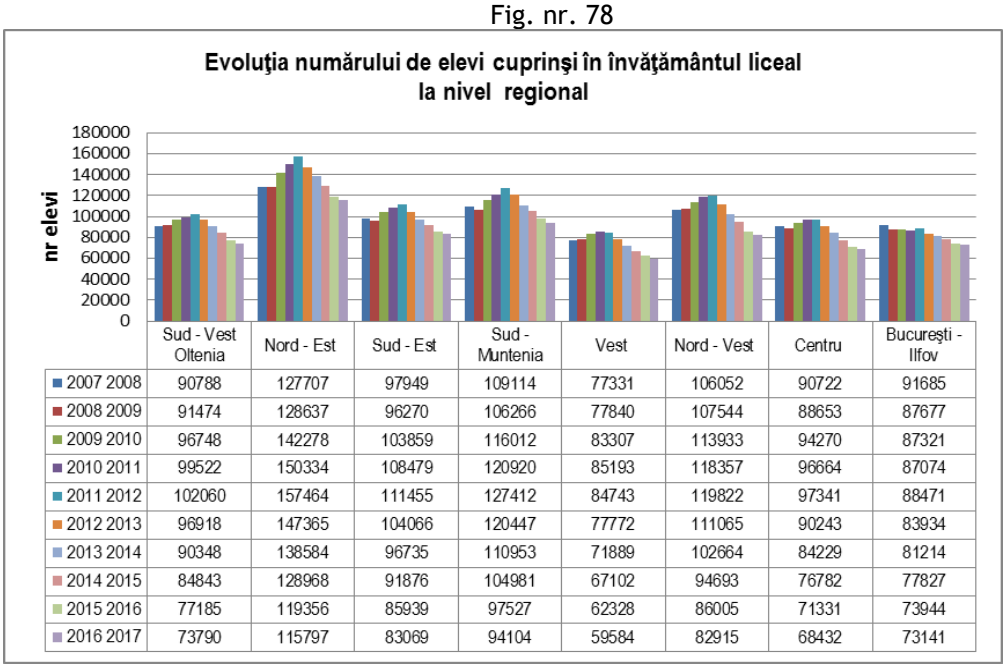

	Sud - Vest Oltenia	Nord - Est	Sud - Est	Sud - Muntenia	Vest	Nord - Vest	Centru	Bucureşti - Ilfov
2007 2008	90788	127707	97949	109114	77331	106052	90722	91685
2008 2009	91474	128637	96270	106266	77840	107544	88653	87677
2009 2010	96748	142278	103859	116012	83307	113933	94270	87321
2010 2011	99522	150334	108479	120920	85193	118357	96664	87074
2011 2012	102060	157464	111455	127412	84743	119822	97341	88471
2012 2013	96918	147365	104066	120447	77772	111065	90243	83934
2013 2014	90348	138584	96735	110953	71889	102664	84229	81214
2014 2015	84843	128968	91876	104981	67102	94693	76782	77827
2015 2016	77185	119356	85939	97527	62328	86005	71331	73944
2016 2017	73790	115797	83069	94104	59584	82915	68432	73141

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Situația este similară și în județele componente ale regiunii Sud Vest Oltenia, scăderea continuă din perioada 2012/2013-2016/2017, aducând numărul de elevi de liceu mult sub

nivelul din 2007/2008, în Dolj, Gorj, Mehedinți și Vâlcea (fig. nr. 79). În județul Olt, populația școlară de liceu din 2016/2017 este sensibil egală cu cea din 2007/2008.

Fig. nr. 79

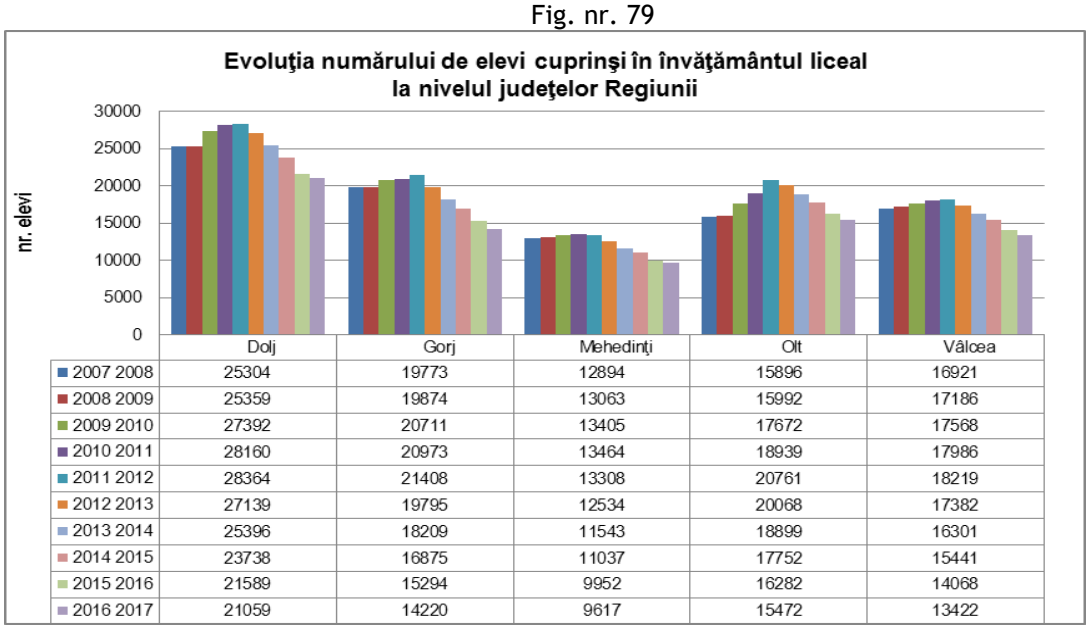

	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2007 2008	25304	19773	12894	15896	16921
2008 2009	25359	19874	13063	15992	17186
2009 2010	27392	20711	13405	17672	17568
2010 2011	28160	20973	13464	18939	17986
2011 2012	28364	21408	13308	20761	18219
2012 2013	27139	19795	12534	20068	17382
2013 2014	25396	18209	11543	18899	16301
2014 2015	23738	16875	11037	17752	15441
2015 2016	21589	15294	9952	16282	14068
2016 2017	21059	14220	9617	15472	13422

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Ponderea pe sexe a fost fluctuantă de-a lungul perioadei de analiză, în cadrul județelor regiunii, situație similară nivelului național, diferențele situându-se în maximul a 6% (fig. nr. 80)

Fig. nr. 80

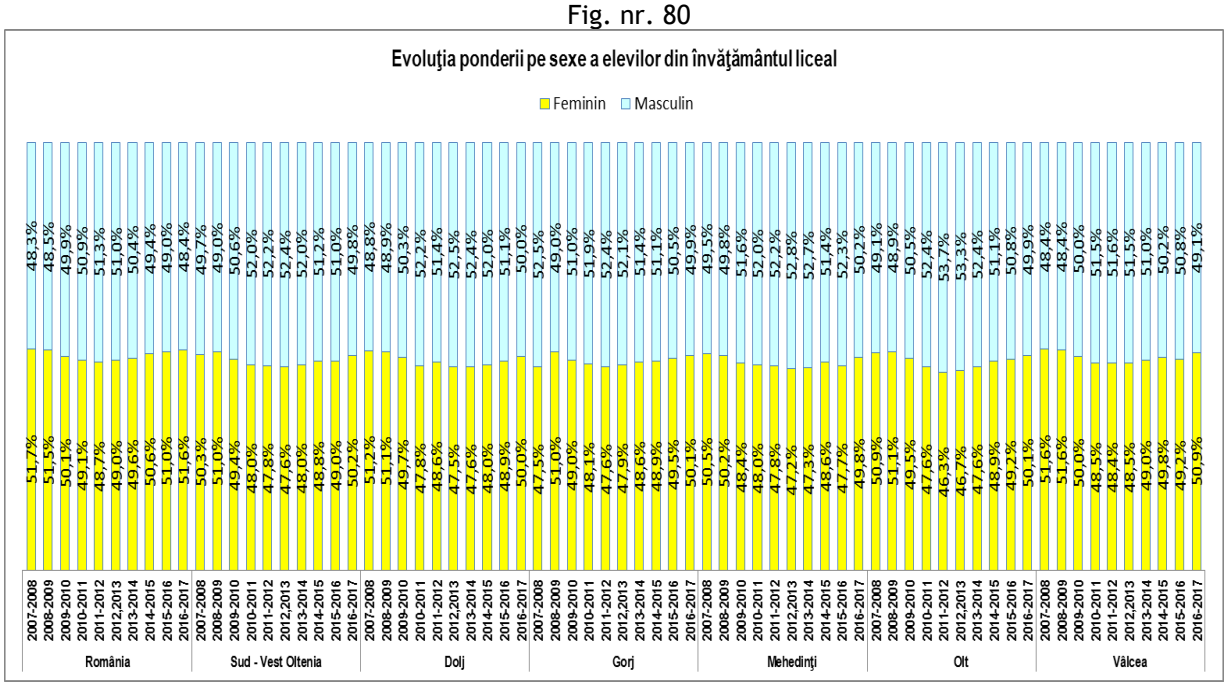

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Distribuția pe medii de rezidență în funcție de locația școlii, scoate în evidență faptul că procentul covârșitor al elevilor de liceu se regăsește în unitățile școlare din mediul urban, dată fiind distribuția rețelei școlare, cu un mare număr de școli în mediul urban și un număr foarte redus în mediul rural (fig. nr. 81). La nivel de țară, situația este similară.

Analizând situația pe județe, se observă că cel mai mic procent de populație liceală rurală este în județul Vâlcea, iar cel mai mare este în județul Mehedinți, însă procentele se situează la niveluri foarte modeste, de maxim 18%.

Fig. nr. 81

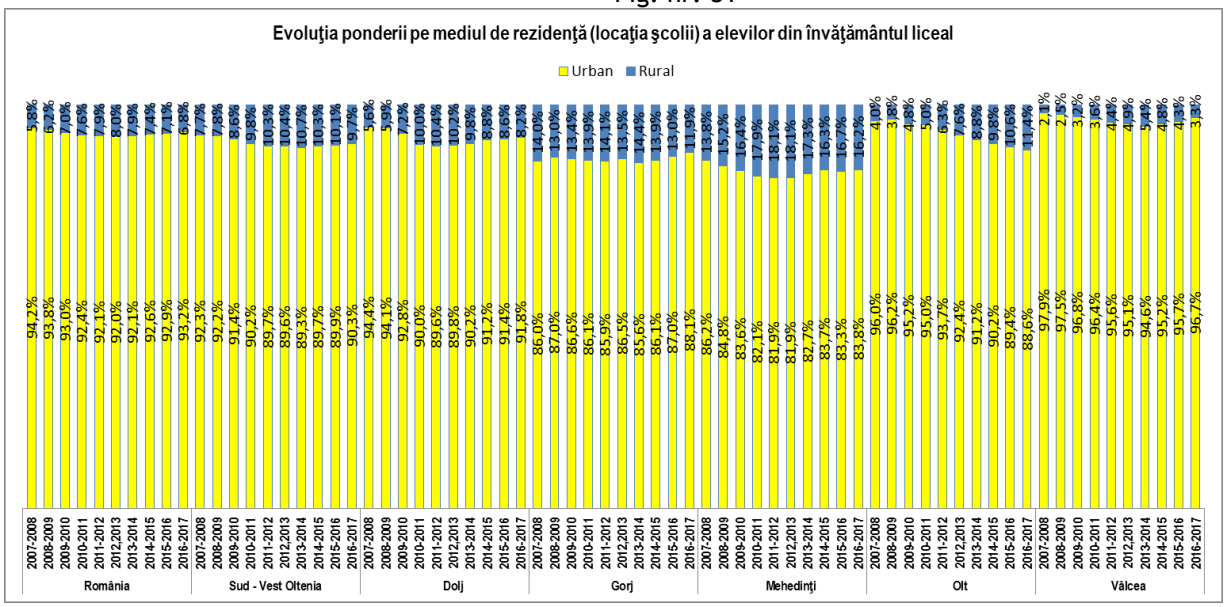

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Numărul de elevi din **învățământul profesional** analizat pentru perioada 2007/2008-2016/2017 a avut o descreștere continuă la începutul perioadei, în intervalul 2007/2008-2011/2012, din cauza nealocării de clase la acest nivel de educație în perioada 2009/2010-2011/2012. Începând cu anul 2012/2013 numărul începe să crească ușor, fiind reintrodus învățământul profesional, la început după clasa a IX-a (cu o durată de doi ani), iar din 2014-2015 după clasa VIII-a (cu durată de trei ani) (fig. nr. 82). Situația este similară în toate regiunile țării.

Fig. nr. 82

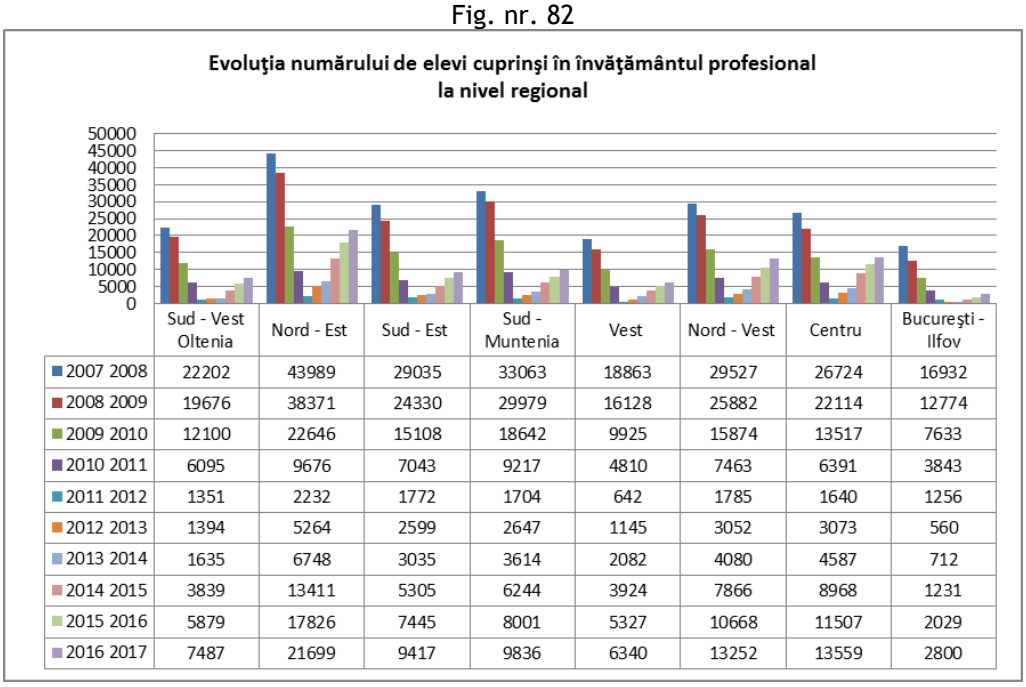

	Sud - Vest Oltenia	Nord - Est	Sud - Est	Sud - Muntenia	Vest	Nord - Vest	Centru	Bucureşti - Ilfov
2007 2008	22202	43989	29035	33063	18863	29527	26724	16932
2008 2009	19676	38371	24330	29979	16128	25882	22114	12774
2009 2010	12100	22646	15108	18642	9925	15874	13517	7633
2010 2011	6095	9676	7043	9217	4810	7463	6391	3843
2011 2012	1351	2232	1772	1704	642	1785	1640	1256
2012 2013	1394	5264	2599	2647	1145	3052	3073	560
2013 2014	1635	6748	3035	3614	2082	4080	4587	712
2014 2015	3839	13411	5305	6244	3924	7866	8968	1231
2015 2016	5879	17826	7445	8001	5327	10668	11507	2029
2016 2017	7487	21699	9417	9836	6340	13252	13559	2800

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

În județele componente ale regiunii Sud Vest Oltenia situația a avut aceeași evoluție, însă, chiar dacă s-au produs creșteri ale numărului de elevi în ultimii cinci ani școlari, acestea nu au reușit să să ajungă la nivelul anului 2007/2008 (fig. nr. .....). Începând din anul școlar 2014/2015, s-a acordat o atenție sporită învățământului profesional, agenții economici au

formulat solicitări de școlarizare exprese, la care ISJ din regiune au răspuns în procent foarte mare, acest fapt reflectându-se în numărul din ce în ce mai mare de elevi în toate județele (fig. nr. 83).

Nevoile pieței muncii regionale și locale se îndreaptă în continuare spre pentru calificări de nivel 3, astfel încât continuarea susținerii pentru învățământul profesional și investițiile în infrastructura educațională sunt măsuri necesare pentru dezvoltarea unei relații de tip ”câștig-câștig” între sistemul de învățământ și mediul economic.

Fig. nr. 83

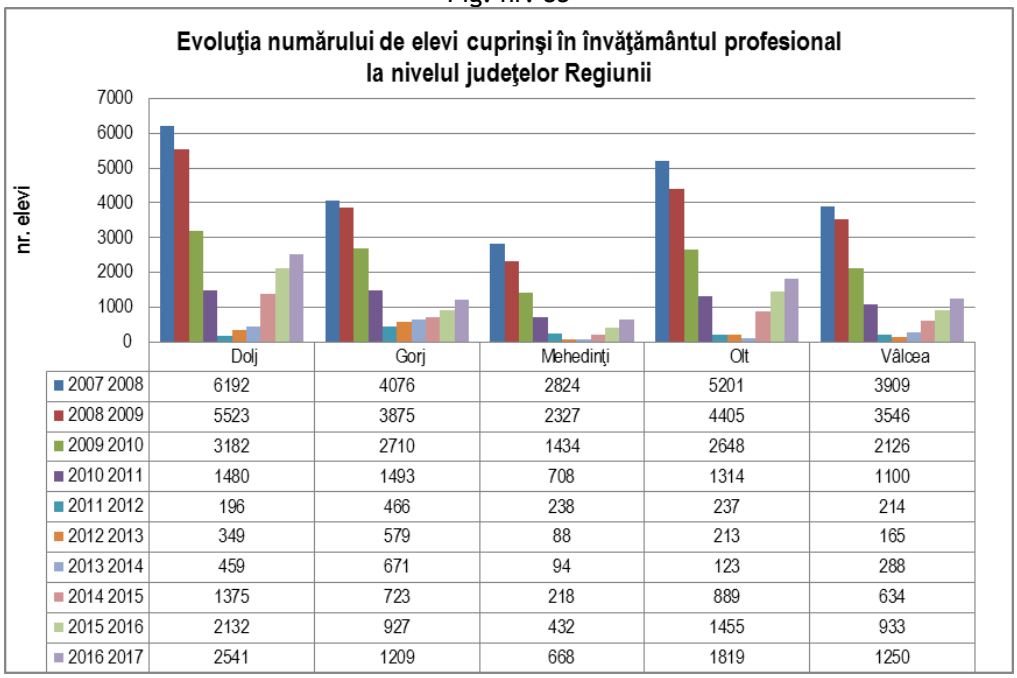

	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2007 2008	6192	4076	2824	5201	3909
2008 2009	5523	3875	2327	4405	3546
2009 2010	3182	2710	1434	2648	2126
2010 2011	1480	1493	708	1314	1100
2011 2012	196	466	238	237	214
2012 2013	349	579	88	213	165
2013 2014	459	671	94	123	288
2014 2015	1375	723	218	889	634
2015 2016	2132	927	432	1455	933
2016 2017	2541	1209	668	1819	1250

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Analiza ponderii pe sexe a elevilor din învățământul profesional din județele regiunii, arată că, acest nivel educațional este de mai mare interes pentru populație școlară de sex masculin, date fiind procentele majoritare pe acest segment (fig. nr. 84).

Fig. nr. 84

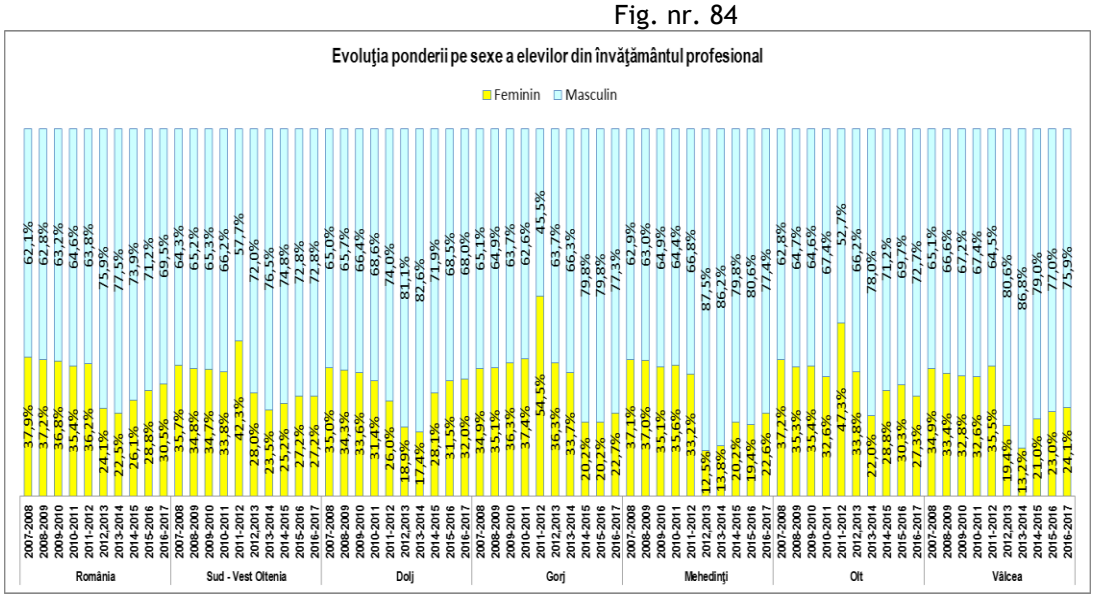

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Statistica pe medii de rezidență, arată că în județele componente ale Olteniei, marea majoritate a elevilor de la învățământ profesional sunt cuprinși în unități de învățământ din mediul urban, ca și în cazul învățământului liceal (fig. nr. 85)

Fig. nr. 85

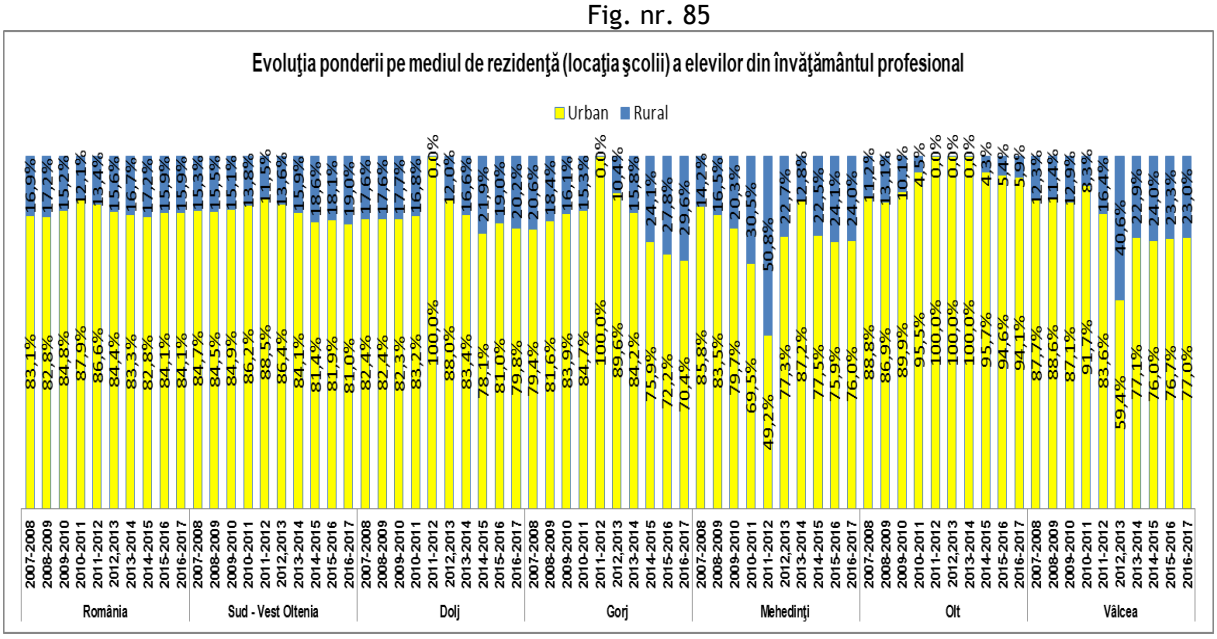

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Învățământul postliceal a cunoscut o dezvoltare accentuată începând din 2007/2008, de când a fost finanțat și de la bugetul național, acest lucru reflectându-se în numărul de elevi în toate regiunile țării. În intervalul 2007/2008-2014/2015, creșterea a fost continuă și spectaculoasă (fig. nr. 86). În perioada următoare, 2015/2016-2016/2017, se înregistrează o diminuare a numărului de elevi, însă nivelul se menține în continuare ridicat.

Fig. nr. 86

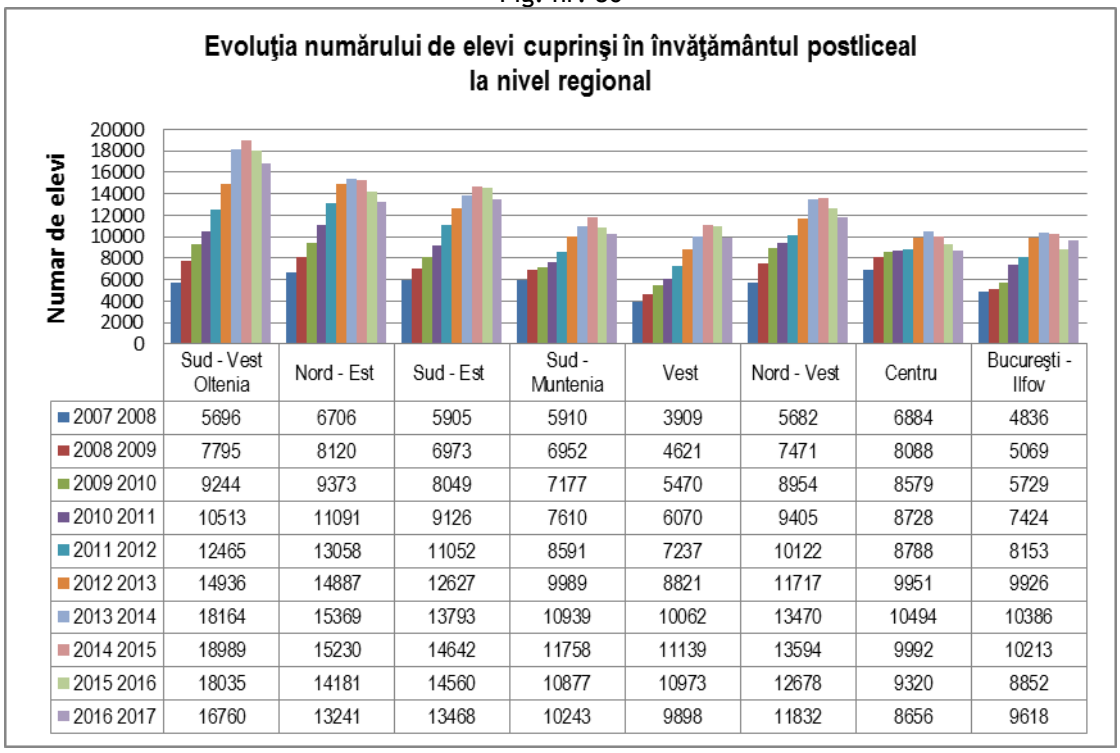

	Sud - Vest Oltenia	Nord - Est	Sud - Est	Sud - Muntenia	Vest	Nord - Vest	Centru	Bucureşti - Ilfov
2007 2008	5696	6706	5905	5910	3909	5682	6884	4836
2008 2009	7795	8120	6973	6952	4621	7471	8088	5069
2009 2010	9244	9373	8049	7177	5470	8954	8579	5729
2010 2011	10513	11091	9126	7610	6070	9405	8728	7424
2011 2012	12465	13058	11052	8591	7237	10122	8788	8153
2012 2013	14936	14887	12627	9989	8821	11717	9951	9926
2013 2014	18164	15369	13793	10939	10062	13470	10494	10386
2014 2015	18989	15230	14642	11758	11139	13594	9992	10213
2015 2016	18035	14181	14560	10877	10973	12678	9320	8852
2016 2017	16760	13241	13468	10243	9898	11832	8656	9618

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Majoritatea județelor din Sud Vest Oltenia păstrează aceeași tendință, de creștere a numărului de elevi la postliceal până în 2014/2015 și cu o ușoară scădere în 2015/2016-2016/2017. Singurul județ care face excepție este Vâlcea, care a avut un număr redus și fluctuant de elevi la postliceal în perioada 2007/2008-2012/2013, însă în anul școlar 2013/2014

creșterea a fost de 350%. Numărul de elevi s-a păstrat la nivel ridicat și în perioada anilor școlari următori (fig. nr. 87).

Fig. nr. 87

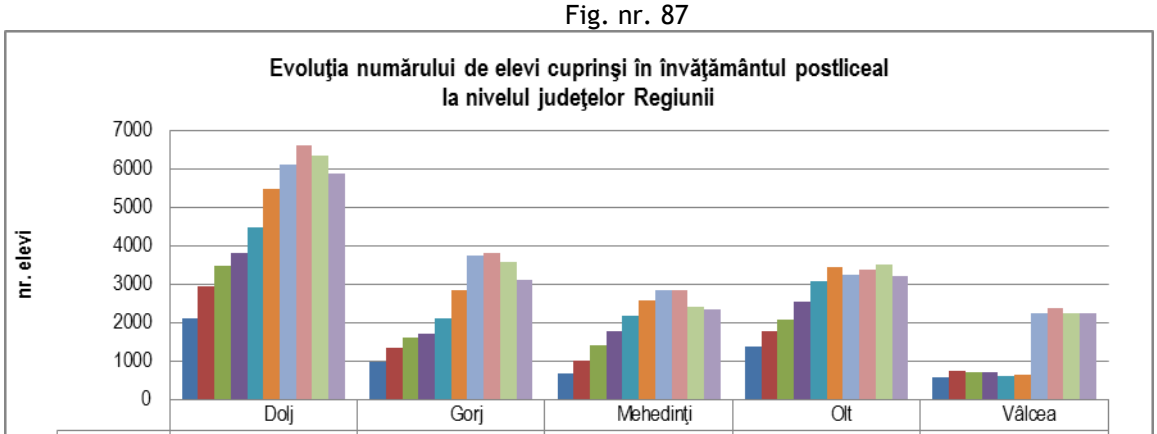

	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2007 2008	2114	965	673	1379	565
2008 2009	2926	1347	1000	1788	734
2009 2010	3466	1622	1395	2061	700
2010 2011	3802	1709	1776	2534	692
2011 2012	4485	2118	2170	3083	609
2012 2013	5460	2837	2570	3427	642
2013 2014	6105	3752	2827	3224	2256
2014 2015	6621	3795	2847	3366	2360
2015 2016	6324	3569	2392	3495	2255
2016 2017	5873	3100	2345	3210	2232

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Analiza cifrelor pe sexe indică faptul că, în general, în județele regiunii, populația de sex feminin are un interes mai mare pentru învățământul postliceal, date fiind procentele. Județul Gorj face excepție din acest punct de vedere, la începutul perioadei de analiză cei mai mulți elevi fiind de sex masculin. Începând din 2013/2014 și aici crește procentul de populație școlară feminină, depășind-o pe cea masculină (fig. nr. 88).

Fig. nr. 88

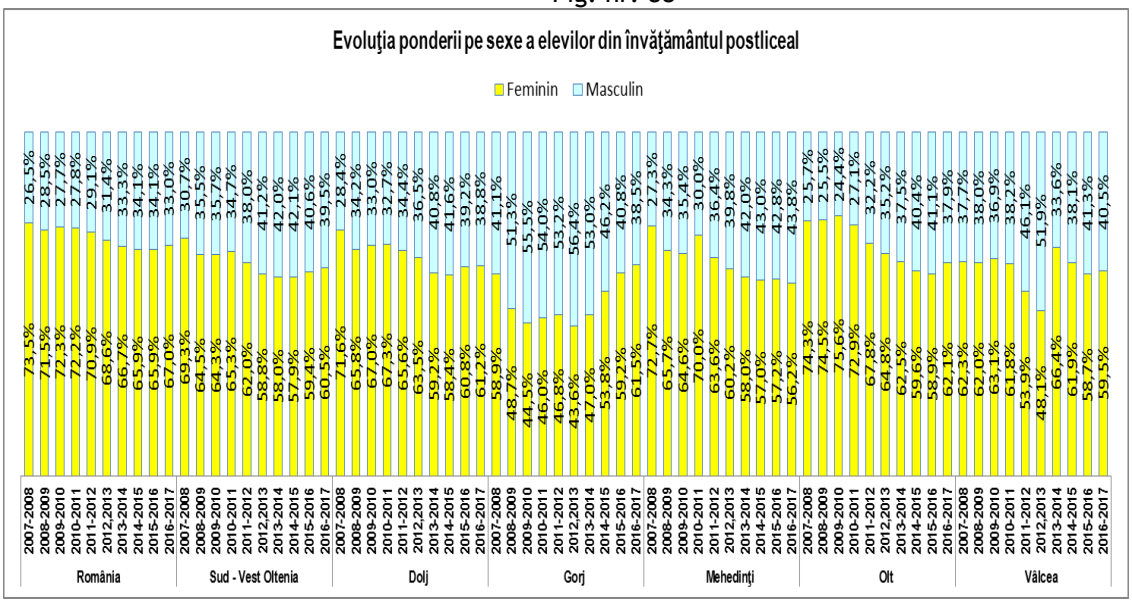

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Unitățile de învățământ postliceal din regiunea Sud Vest Oltenia sunt situate în cea mai mare parte în orașe, de aici și distribuția în cea mai mare proporție a elevilor în mediul urban (fig. nr. 89). Analiza de-a lungul perioadei, indică faptul că, în timp au apărut școli postliceale

și în mediul rural, în județele Dolj, Gorj și Mehedinți, dar în Olt și Vâlcea învățământul postliceal rămâne în continuare concentrat în urban.

Fig. nr. 89

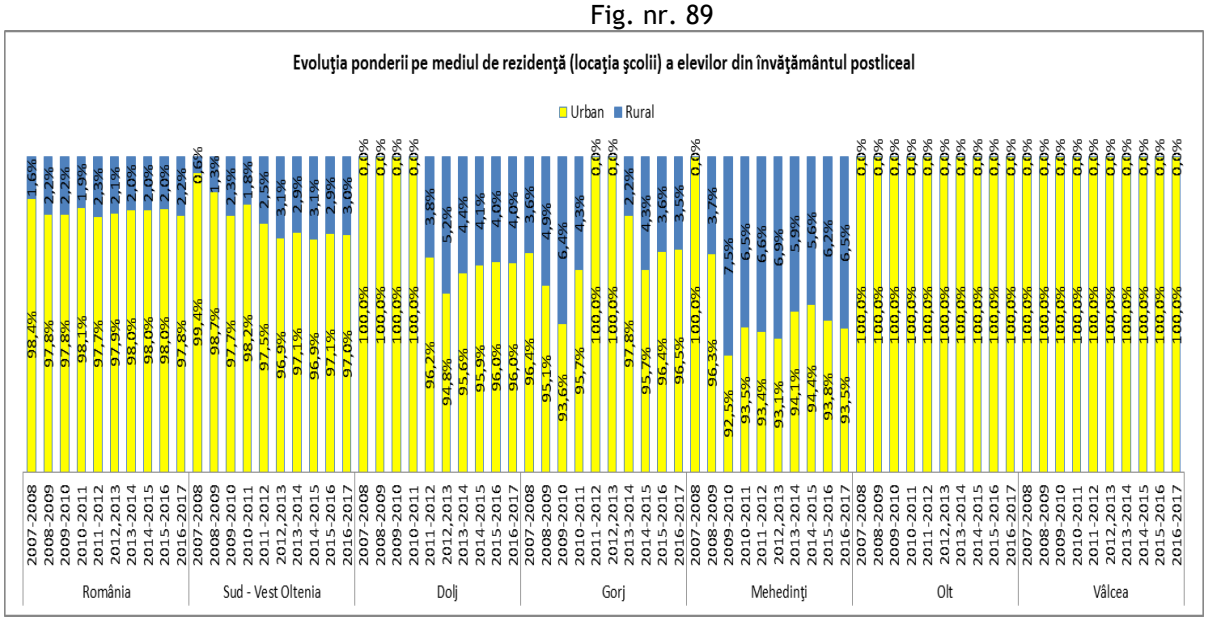

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Trebuie subliniat că analizele privind populație școlară pe toate nivelurile de educație, stau la baza lucrărilor elaborate de INS de proiecție a populației României la orizontul unor perioade de timp mediu îndepărtate.

Cea mai recentă lucrare de acest tip, elaborată în anul 2013 este ”Proiectarea populației României la orizontul anului 2060”, în care sunt prezentate posibilele schimbări în mărimea și structura populației. Conform acestor proiecții, se va produce scăderea accentuată a grupelor de vârstă preșcolară (de 3-6 ani) și cea școlară (de 7-14 ani și 15-24 ani). Cea mai semnificativă reducere va fi la populația de vârstă preșcolară, în varianta cu migrație externă, unde se anticipează un minus de 52,5%.

Pe fondul menținerii unor valori scăzute ale natalității și fertilității, precum și o dată cu înaintarea în vârstă a generațiilor, diferite ca mărime, structura pe grupe mari de vârstă a populației va continua să se modifice, în sensul reducerii numărului tinerilor și al creșterii numărului de persoane adulte și vârstnice.

Aceste modificări vor determina și diminuarea ponderii tinerilor (0-14 ani) în totalul populației, de la 3189,6 mii persoane (15,9%) la recensământul din 2011, la 1567,8 mii persoane (12,1%) în anul 2060.

6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)[40]

Indicatorul este definit ca procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de educație, din totalul populației de aceeași vârstă. Nivelul de agregare este regional, județean, pe niveluri educaționale, pe medii de rezidență (după locația școlii), sexe.

Datele statistice oficiale referitoare la gradul total de cuprindere în învățământ al populației de vârstă școlară (3-23 ani) din regiunea Sud Vest Oltenia, din perioada anilor școlari 2007/2008-2016/2017, relevă o evoluție ușor ascendentă din 2007/2008 până în 2010/2011 (de la 75% la 76,4%) pentru ca în intervalul 2010/2011-2016/2017 scăderea să fie aproape constantă (de la 76,4% la 69,3%).

[40]Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)” – pentru vizualizare clic aici

Procentele de cuprindere totale regionale se situează sub cele înregistrate la nivel național pe întreaga perioadă de analiză (fig. nr. 90).

Fig. nr. 90

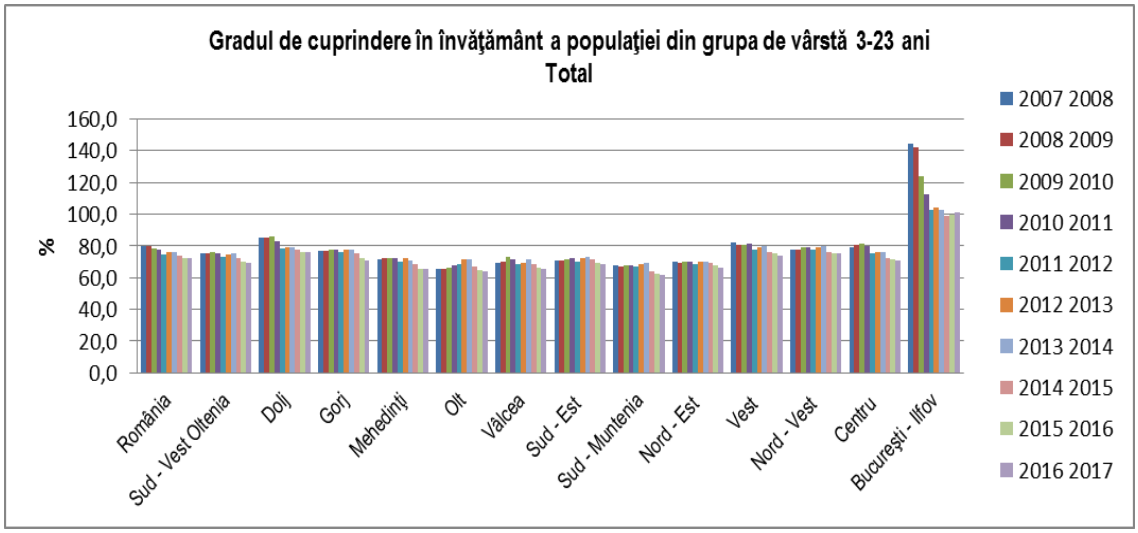

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Majoritatea județelor regiunii respectă același trend, de creștere a gradului total de cuprindere până în 2010/2011, pentru ca în anii școlari următori cifrele să fie în scădere. Fac excepție, județul Olt care a cunoscut o creștere continuă a procentului de cuprindere pe o perioadă mai lungă de timp, până în 2012/2013 și județul Vâlcea care a a avut o evoluție fluctuantă a gradului de cuprindere total.

Analiza pe sexe a gradului total de cuprindere în învățământ, indică faptul că acest indicator are valori ușor crescute pentru populația de sex masculin, dar procentele sunt ridicate pentru ambele sexe (în jurul valorii de 90%). Situația este similară atât la nivel regional, cât și la nivel județean.

Diferențele mari se înregistrează între gradele de cuprindere pe medii de rezidență, situația de la nivelul județelor translatându-se și la nivelul regional și la cel național.

Procentul de cuprindere în unitățile școlare din mediul urban este dublu față de cel din unitățile de învățământ din mediul rural, situația fiind similară în toate județele regiunii.

Analiza comparativă între regiuni indică aceeași situație în toate zonele țării. Numărul de elevi din școlile din mediul rural este un factor de natură să pună probleme, atât sistemului educațional, cât și dezvoltării resurselor umane în aceste zone.

Raportat la grupe de vârstă la nivelul regiunii, cuprinderea într-o formă de învățământ are cele mai mari valori pentru grupele corespunzătoare nivelurilor de educație primar - grupa de vârstă 7-10 ani (peste 90%) și gimnazial - grupa de vârstă 11-14 ani (peste 89%), însă și pe aceste segmente se observă aceeași tendință de scădere de-a lungul intervalului de analiză.

Pentru învățământul profesional și tehnic prezintă relevanță analiza gradului de cuprindere pentru grupa de vârstă 15-18 ani.

La nivel regional, aceștia sunt cuprinși într-o formă de învățământ în procent de peste 76%, în perioada de analiză. Evoluția este fluctuantă de-a lungul perioadei, însă este de remarcat scăderea înregistrată în regiune în intervalul 2014/2015-2016/2017, de la 80,8%, la 76,8%; situația aceasta se semnalează și la nivel național, însă intensitatea este mai mică. În județele regiunii, în aceeași perioadă de analiză, scăderea minimă se înregistrează în județul Dolj (2,9%), iar cea maximă în județul Vâlcea (5,2%) (fig. nr. 91).

Fig. nr. 91

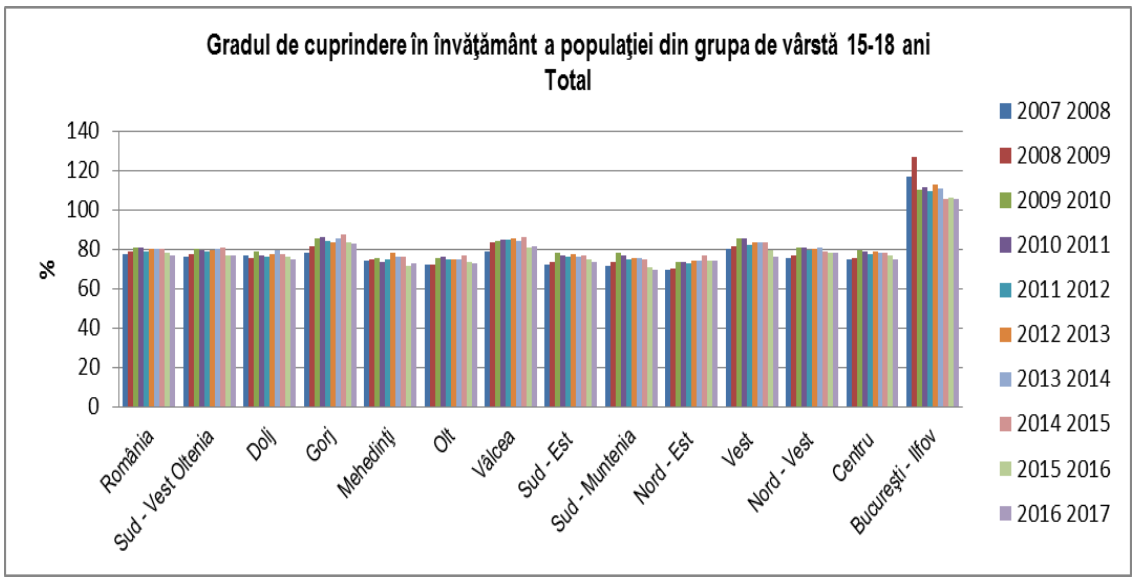

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Analiza pe sexe a cuprinderii pentru această grupă de vârstă, arată că procentele sunt destul de apropiate, diferențele fiind de maxim 2-3%. La nivel regiunii Sud Vest Oltenia, situația este înclinată ușor în favoarea populației feminine, până în 2009/2010, iar în perioada următoare, balanța se înclină în favoarea celei masculine. La nivelul județelor componente procentele sunt fluctuante, însă acestea variază în limitele de mai sus.

Discrepanța majoră se observă, din datele analizate, între procentele medii de rezidență ale școlilor. Gradul de cuprindere în mediul urban este mult mai mare față de rural pentru toate nivelurile de agregare și pe întreaga perioadă de analiză. Spre exemplu, în anul școlar 2016/2017, la nivelul regiunii, cuprinderea a fost de 158,1% în urban, față de 14,6% în rural.

Situația la nivel național, dar și la nivelul celorlalte regiuni este similară. Cele mai mici diferențe urban-rural sunt în București-Ilfov, în celelalte regiuni diferențele fiind de ordin mult mai mare.

Și în interiorul județelor componente ale Olteniei, studiul statisticilor arată aceleași diferențe majore.Raportându-ne la același an școlar 2016/2017, gradele de cuprindere pe județe sunt:

- Dolj: 144% în urban, față de 16% în rural;
- Gorj: 161,4% în urban, față de 21,1% în rural;
- Mehedinți: 151,6% în urban, față de 14% în rural;
- Olt: 165,1% în urban, față de 13,6% în rural;
- Vâlcea: 177,4% în urban, față de 7,6% în rural (cea mai mare diferență între mediile de rezidență).

Gradul cel mai scăzut de cuprindere din regiunea Sud Vest Oltenia, se regăsește la segmentul de populație cu vârsta între 19 și 23 de ani, sub 50% în majoritatea anilor școlari din intervalul de analiză. Fac excepție anii școlari 2014/2015 cu 55,6% cuprindere și 2015/2016 cu 51,6% cuprindere.

În interiorul regiunii, gradul de cuprindere este peste media regională în Dolj, în toată perioada de analiză și sub această medie în celelalte județe.

Trebuie menționat, însă, faptul că aceste procente au crescut începând cu anul școlar 2007-2008, acest lucru datorându-se și finanțării de la bugetul de stat a unui număr mare de locuri la școala postliceală. Totuși, un mare număr de tineri nu mai continuă studiile din cauza situației financiare precare, migrației forței de muncă tinere în afara țării, slabei motivații profesionale, sau angajării pe piața muncii fără a mai continua o formă de învățământ postliceală sau universitară.

6.1.3. RATA NETĂ DE CUPRINDERE ÎN SISTEMUL DE EDUCAȚIE ȘI FORMARE PROFESIONALĂ[41]

Indicatorul este definit ca numărul elevilor de vârstă oficială corespunzătoare fiecărui nivel de educație, cuprinși în acestea, ca raport procentual din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare fiecărui nivel educațional.
Nivelul de agregare este regional, județean, pe niveluri educaționale, medii de rezidență și sexe.

Datele analizate la nivelul regiunii SV Oltenia pentru persoanele de vârstă 7-16 ani, corespund perioadei anilor școlari 2007/2008-2016/2017 și arată că, la nivel total, rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a fost aproximativ constantă până în anul școlar 2010/2011 (85,2-85,5%), pentru ca, începând cu anul 2011/2012 să scadă, astfel încât, în anul 2016/2017 a atins minimul perioadei de analiză, de 79,9% (fig nr. 92). Tendința din SV Oltenia este concordantă cu cea de la nivelul celorlalte regiuni, dar și cu cea de la nivel național.

Fig. nr. 92

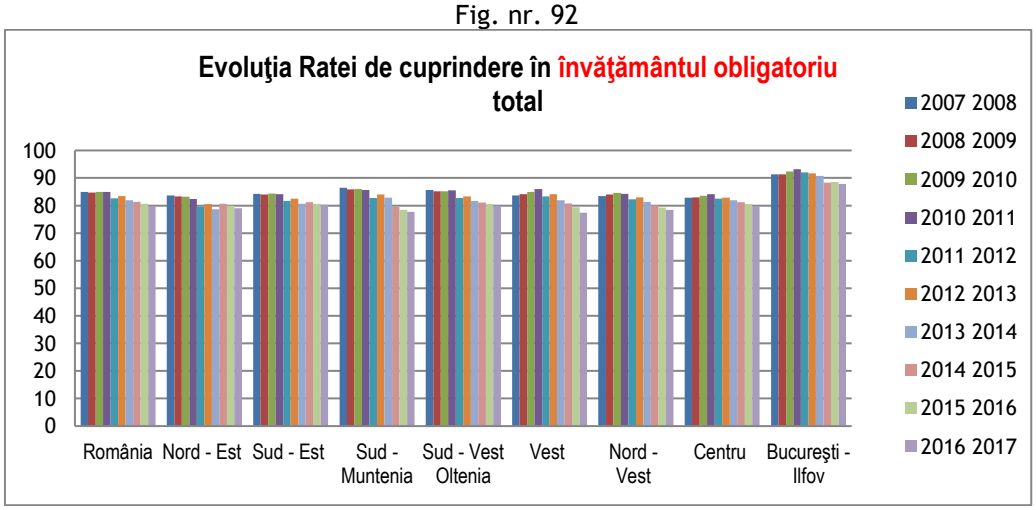

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

În județele regiunii, tendințele sunt similare pe perioada de analiză, cele mai ridicate valori ale ratei de cuprindere fiind înregistrate în județul Gorj (fig. nr. 93)

Fig. nr. 93

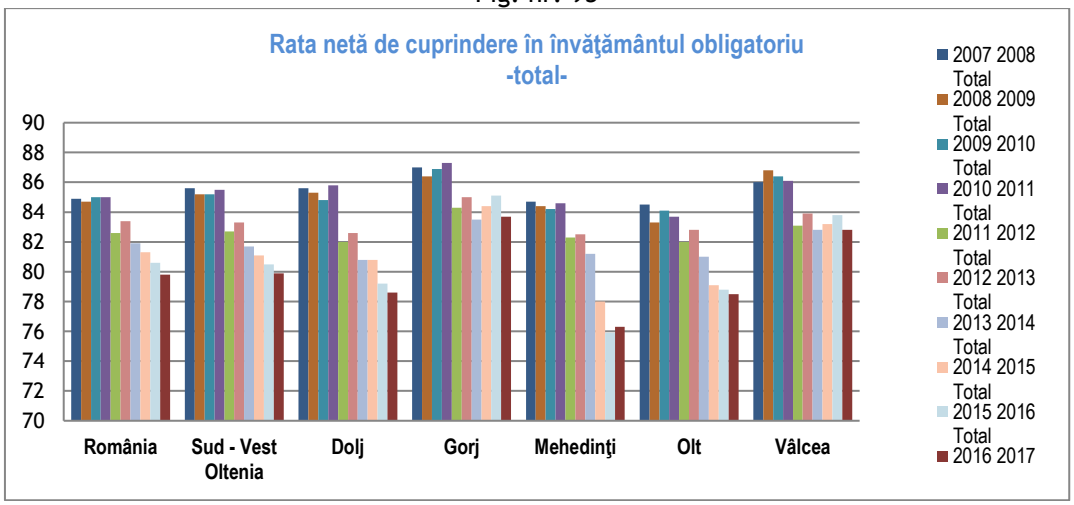

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

[41]Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 Rata neta de cuprindere (INS)" – pentru vizualizare clic aici

Analiza procentelor pe sexe, relevă faptul că, la nivel regiunii Sud Vest Oltenia și al județelor componente, procentele nete de cuprindere în învățământul obligatoriu, pe întreaga perioadă de analiză, sunt sensibil egale.

Datele furnizate la nivel regional, pe medii de rezidență ale școlilor, relevă faptul că, în mediul urban, rata netă de cuprindere este de peste 100%, în majoritatea anilor școlari din perioada de analiză, pe când în mediul rural valorile sunt sub 80%. Situația este similară în toate județele componente, cauzele determinante find, în primul rând, de natură demografică, dar și de faptul că o mare parte din părinții din mediul rural, își duc copiii la școli în mediul urban.

Referitor la cuprinderea netă în învățământul secundar superior (elevi de 15-18 ani), valorile înregistrate în regiunea Sud Vest Oltenia, indică o creștere aproape constantă în intervalul anilor școlari 2007/2008-2014/2015 (de la 70,6% la 76%), pentru ca în perioada următoare, 2015/2016-2016/2017, să scadă până la la 71,6%. Tendințele sunt similare cu cele de la nivelul țării și al celorlalte regiuni, însă valorile procentuale sunt diferite (fig. nr. 94).

Fig. nr. 94

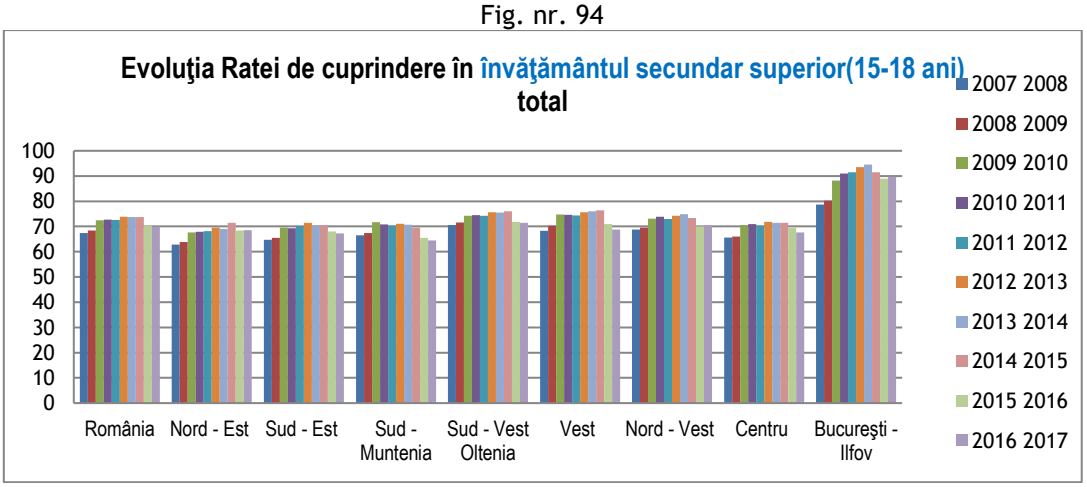

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Evoluția județelor din regiune, în ceea ce privește rata netă de cuprindere pentru grupa de vârstă 15-18 ani, este similară tendinței regionale, însă valorile sunt diferite: cifre peste media regională se înregistrează în Gorj și Vâlcea, iar sub media regională, în Olt (fig. nr. 95).

Fig. nr. 95

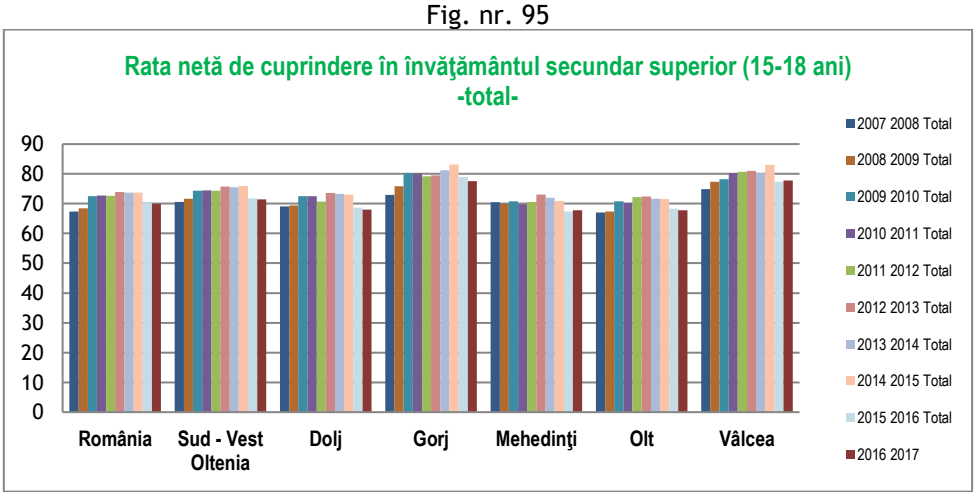

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Procentele nete de cuprindere din regiune și din județele componente sunt mai mari pentru populația de gen feminin, față de cea de gen masculin, pe întreaga perioadă de analiză.

De remarcat este procentul net de cuprindere în mediul urban din regiunea SV Oltenia, care are o valoare mult mai mare față de cel din mediul rural (spre exemplu, în anul școlar 2016/2017, 149,8% în mediul urban, față de 11,4% în mediul rural). Aceste diferențe sunt

explicate de faptul că o mare parte din absolvenții de gimnaziu din mediul rural, urmează o formă de educație și formare profesională, începând cu clasa a IX-a, în școli din mediul urban, unul din motive fiind insuficienta dezvoltare a rețelei școlare IPT în mediul rural. Prin acțiunile propuse se va avea în vedere dezvoltarea rețelei școlare IPT în zonele rurale cu populație școlară în număr suficinet pentru înființarea unor noi unități de învățământ.

Analiza datelor statistice disponibile pe întreaga perioadă (2007/2008-2016/2017) mai scoate în evidență o rată netă de cuprindere în clasele IX-X (elevi 15-16 ani) inferioară ratei de cuprindere în gimnaziu (elevi de 11-14 ani), diferențele situându-se în jurul a 15%. Acest lucru conduce la concluzia că un număr semnificativ de absolvenți de gimnaziu nu mai continuă o formă de educație, liceală sau profesională.

Pierderile se evidențiază și la trecerea în clasele XI-XII, rata de cupriondere netă scăzând pe acest segment cu minim 6% față de rata de cuprindere în clasele IX-X. Singurii ani în care procentele s-au menținut la aproximativ același nivel au fost 2013/2014 și 2014/2015.

Aceste discrepanțe constituie priorități care este necesar să fie avute în vedere la elaborarea strategiilor de dezvoltare a resurselor umane

O situaţie specială se înregistrează în cazul populaţiei romani, la nivelul regiunii neexistând şcoli ale acestei minorităţi Chiar dacă s-au implementat o serie de programe educaţionale pentru sprijin educaţional şi integrare pentru comunităţi de romi, cu scopul de a-i atrage pe copii romi să urmeze o formă de învăţământ, rata de cuprindere este încă redusă. Implicarea mediatorilor comunitari pentru a conştientiza populaţia romani de necesitatea de a-şi şcolariza copiii, asigurarea manualelor şi a cadrelor didactice specializate sunt elemente absolut necesare.

Pentru comunitățile defavorizate, se implementează proiecte specifice prin POCU 2014-2020, sau finanțate prin alte fonduri ale Uniunii Europene, prin care aceștia sunt susținuți, inclusiv financiar, pentru a frecventa o formă de educație și pentru a dobândi o meserie.

6.1.4. OFERTA UNITĂȚILOR ȘCOLARE DIN ÎPT - EVOLUȚIA ELEVILOR CUPRINȘI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL TEHNOLOGIC ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL[42]

Analiza cuprinderii în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional este realizată pentru perioada anilor școlari 2004/2005-2016/2017.

La nivel național, ponderea IPT în total elevi înscriși în învățământul liceal și profesional a avut o evoluție diferită de-a lungul perioadei de analiză. În intervalul 2004/2005-2007-2008 trendul a fost ușor crescător (de la 59,9% la 60,3%), pentru ca în perioada următoare, până în 2016/2017 să scadă în mod continuu, până la 49,49% (fig.nr.96).

Fig. nr. 96

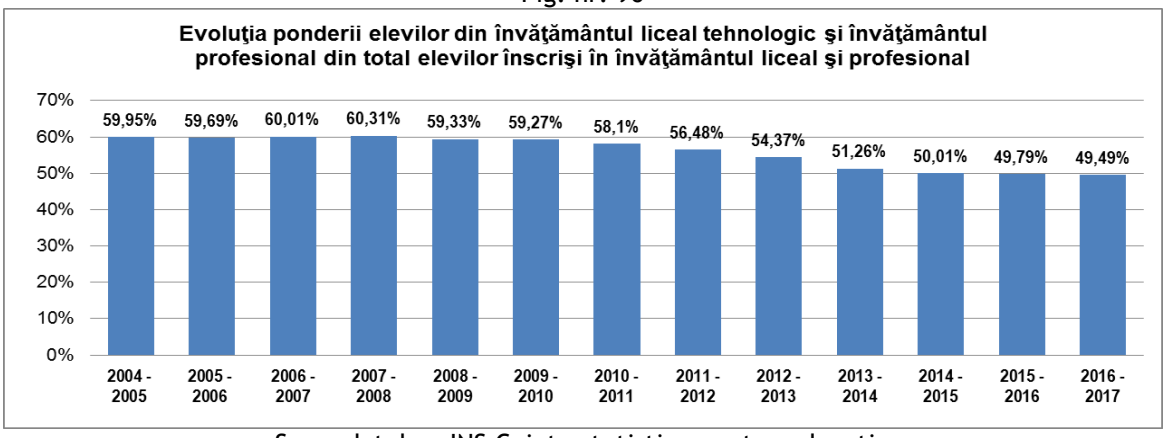

Sursa datelor: INS Caiete statistice pentru educație

În regiunea Sud Vest Oltenia, tendințele de la nivel național s-au menținut, însă procentele de cuprindere în IPT (învățământ liceal și profesional) au fost peste mediile naționale în toată perioada analizată (fig. nr. 97).

[42] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 Evoluția elevilor IPT(INS)"– pentru vizualizare clic aici și în anexa „05 Evoluția elevilor IPT liceu , sc prof (INS)"– pentru vizualizare clic aici

Fig. nr. 97

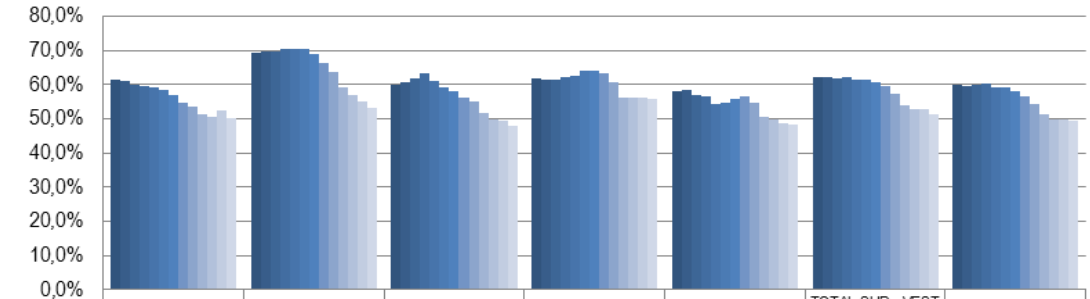

	Dolj	Gorj	Mehedinți	Olt	Vâlcea	TOTAL SUD - VEST OLTENIA	TOTAL NAȚIONAL
2004 2005	61,6%	69,3%	59,9%	61,8%	58,2%	62,3%	59,9%
2005 2006	61,1%	69,7%	60,9%	61,4%	58,3%	62,4%	59,7%
2006 2007	59,9%	69,8%	61,7%	61,4%	57,0%	62,0%	60,0%
2007 2008	59,6%	70,5%	63,2%	62,1%	56,6%	62,3%	60,3%
2008 2009	59,1%	70,3%	60,9%	62,6%	54,3%	61,5%	59,3%
2009 2010	58,4%	70,6%	59,3%	64,0%	54,9%	61,6%	59,3%
2010 2011	57,1%	68,8%	58,1%	64,0%	55,7%	60,9%	58,1%
2011 2012	54,7%	66,5%	56,3%	63,3%	56,6%	59,5%	56,48%
2012 2013	53,4%	63,5%	55,0%	60,7%	54,6%	57,5%	54,4%
2013 2014	51,4%	59,4%	51,8%	56,4%	50,7%	54,0%	51,3%
2014 2015	50,8%	56,9%	49,9%	56,1%	49,8%	52,8%	50,0%
2015 2016	52,3%	55,1%	49,5%	56,1%	48,8%	52,7%	49,8%
2016 2017	50,4%	53,1%	48,0%	55,7%	48,2%	51,3%	49,5%

Sursa datelor: Calculat pe baza datelor din Caiete statistice – INS

În județele componente ale regiunii situația este, în ansamblu, similară cu nivelul regional și național. Singura excepție este creșterea procentului de IPT în Dolj în anul 2015/2016, față de anul precedent, de la 50,85% la 52,3%. În anul școlar următor procentul a scăzut din nou, până la 50,4%.

Analizând numărul de elevi cuprinși în unități de învățământ, în funcție de forma de proprietate, se observă majoritatea elevilor din IPT se regăsesc în unitățile de învățământ public, sectorul privat fiind destul de slab reprezentat din acest punct de vedere.

Spre exemplu, în anul școlar 2016-2017, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, din totalul de 34397 de elevi la liceul tehnologic, 34067 erau în sectorul public de învățământ.

Cel mai recent an școlar pentru care statisticile oficiale oferă date, este 2016-2017. Analiza cuprinderii în IPT la nivelul regiunilor evidențiază faptul că cel mai ridicat procent se înregistrează în regiunea Vest (43,6%) și cel mai scăzut în București-Ilfov (31,6%). Regiunea Sud Vest Oltenia se situează pe locul doi la nivel național, cu 42,3% cuprindere a elevilor în IPT, procent situat peste media pe țară de 38,1% (fig. nr. 98).

Analizând aceste valori comparativ cu anul școlar anterior, se observă că ponderea IPT la nivelul regiunilor a scăzut, în medie, cu 10%, fapt care este de natură să îngrijoreze, în condițiile în care piața muncii este într-o puternică penurie de personal calificat de nivel 3 și 4.

Fig. nr. 98

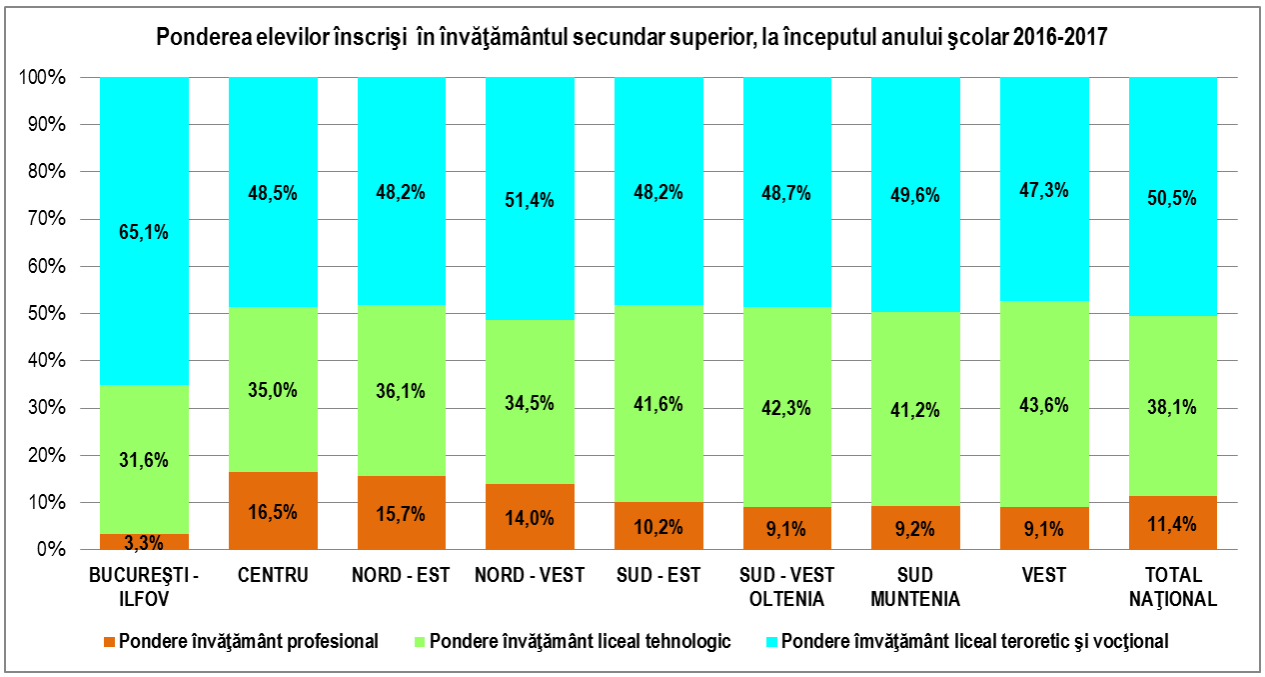

Sursa datelor: INS Caiet statistic

Se păstrează la nivel destul de scăzut cuprinderea în învățământul profesional, procentul maxim din regiunea Centru (16,5%), fiind destul de mic în comparație cu procentul de liceu tehnologic. Valoarea de 9,1% cuprindere în învățământul profesional din Sud Vest Oltenia este cea mai ridicată de la reintroducerea acestui tip de educație în anul 2012-2013, dar nu răspunde nevoii tot mai acute de calificări de nivel trei de pe piața muncii. Alocarea unui număr crescut de locuri în învățământul profesional va compensa această nevoie.

Comparativ cu anul școlar anterior, procentele de învățământ profesional au crescut în toate regiunile de dezvoltare, cu o medie de 2-3%.

Procentele de IPT în județele componente ale regiunii, în anul școlar 2016-2017, au fost:

-învățământ liceal tehnologic: Dolj-40,2%, Gorj-45,3%, Mehedinți-41,4%, Olt-45,2%, Vâlcea-39,6%;

-învățământ profesional: Dolj-10,2%, Gorj-7,8%, Mehedinți- 6,6%, Olt-10,5%, Vâlcea-8,5%.

6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal[43]

Perioada de analiză pentru învățământul postliceal, respectiv școala postliceală și școala de maiștri, este intervalul anilor școlari 2005/2006-2016/2017.

Începând din anul școlar 2007-2008, acest tip de învățământ a fost finanțat și de la bugetul național, ceea ce a făcut ca paleta de calificări să se diversifice și din ce în ce mai multe unități de învățământ să ofere formare pe acest nivel educațional.

În regiunea Sud Vest Oltenia, numărul de elevi din postliceal a crescut constant până în anul școlar 2014-2015, când s-a atins maximul perioadei de analiză, 12269 de elevi (fig. nr. 99). În perioada celor mai recenți doi ani școlari, pentru care sunt înregistrate date statistice oficiale, numărul elevilor s-a diminuat, dar continuă să fie o formă de învățământ căutată, în special de către absolvenții de liceu fără bacalaureat.

Fig. nr. 99

[43] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „06 Evoluția elevilor Înv. postliceal(INS)”- pentru vizualizare clic aici

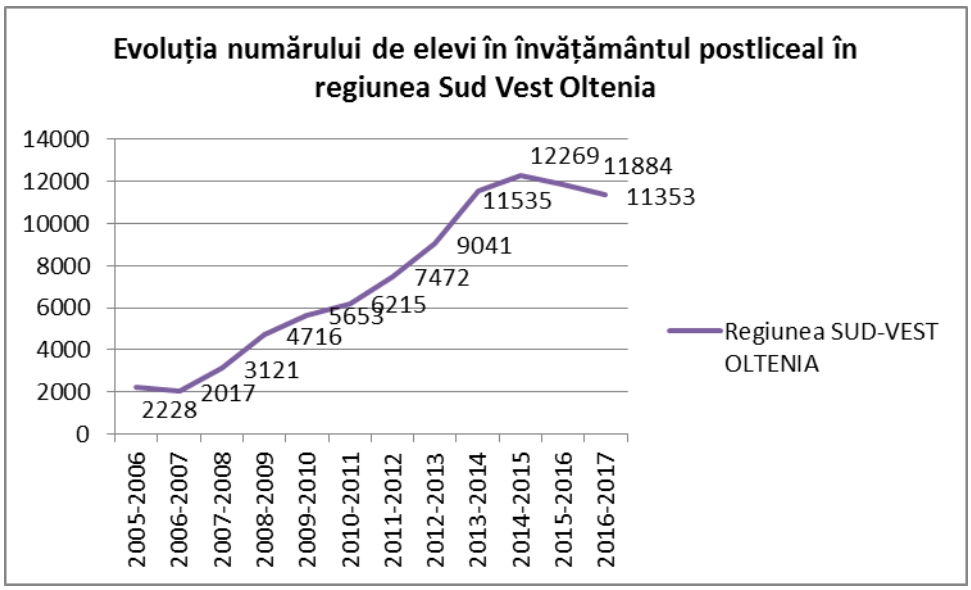

Sursa datelor: INS - TEMPO Online

În județele regiunii s-a menținut, în general, tendința de creștere a numărului de elevi la postliceal până în 2014/2015 și cu o ușoară scădere în intervalul 2015/2016-2016/2017. Face excepție Vâlcea, care a avut un număr redus și fluctuant de elevi la postliceal în perioada 2007/2008-201/2013, însă în anul școlar 2013/2014 numărul a crescut brusc cu 250%. Deși în perioada următoare, s-au înregistrat diminuări ale numărului de elevi, nivelul s-a menținut în continuare ridicat (fig. nr. 100).

Fig. nr. 100

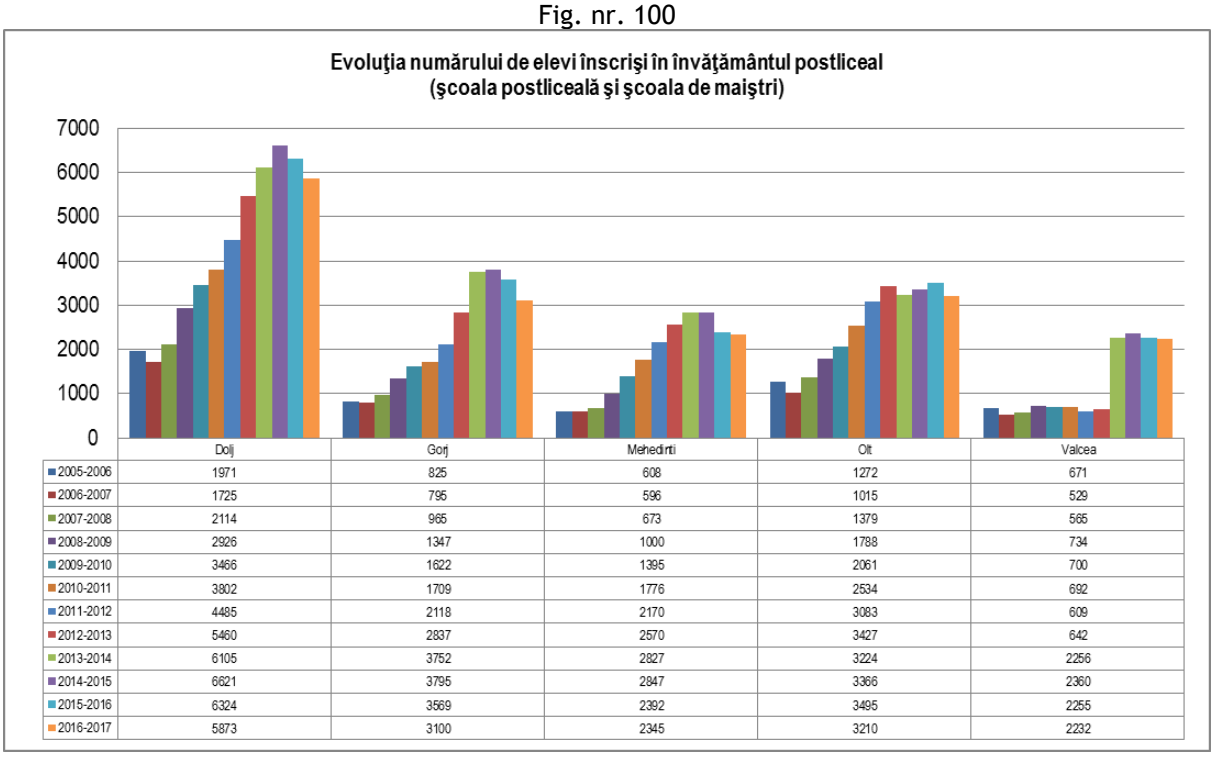

	Dolj	Gorj	Mehedinti	Olt	Valcea
2005-2006	1971	825	608	1272	671
2006-2007	1725	795	596	1015	529
2007-2008	2114	965	673	1379	565
2008-2009	2926	1347	1000	1788	734
2009-2010	3466	1622	1395	2061	700
2010-2011	3802	1709	1776	2534	692
2011-2012	4485	2118	2170	3083	609
2012-2013	5460	2837	2570	3427	642
2013-2014	6105	3752	2827	3224	2256
2014-2015	6621	3795	2847	3366	2360
2015-2016	6324	3569	2392	3495	2255
2016-2017	5873	3100	2345	3210	2232

Sursa datelor: INS - TEMPO Online

Cea mai mare cuprindere este în **școlile postliceale** din regiune, formă care dă de altfel și trendul întregului învățământ postliceal. Evoluția este evidentă în perioada 2006/2007-2014/2015, când a crescut continuu cuprinderea în această formă de învățământ. În intervalul 2015/2016-2016/2017 se observă un ușor regres al numărului de elevi , însă interesul absolvenților de liceu continuă să rămână la niveluri ridicate (fig. nr. 101), dovadă fiind și concurența la admitere.

Fig. nr. 101

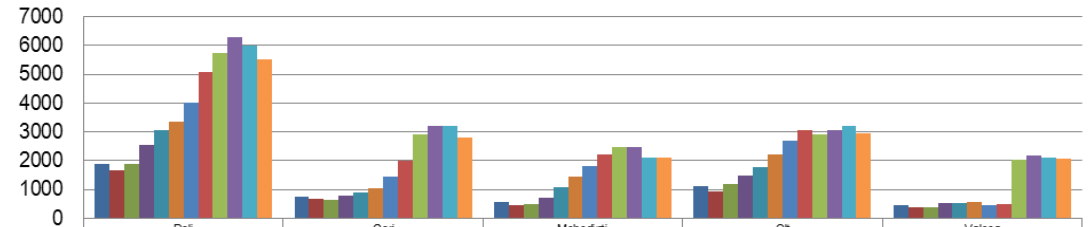

	Dolj	Gorj	Mehedinti	Olt	Valcea
2005-2006	1908	745	573	1104	454
2006-2007	1655	682	477	950	401
2007-2008	1905	636	487	1196	408
2008-2009	2558	804	712	1495	520
2009-2010	3057	913	1070	1778	551
2010-2011	3339	1062	1457	2209	560
2011-2012	4011	1437	1807	2703	464
2012-2013	5062	2009	2228	3071	504
2013-2014	5724	2920	2475	2902	2043
2014-2015	6281	3192	2474	3073	2175
2015-2016	5983	3199	2103	3203	2118
2016-2017	5529	2819	2127	2963	2069

Sursa datelor: INS - TEMPO Online

Pe forme de proprietate, evoluția a fost diferită. Dacă în anul școlar 2005/2006, numărul cel mai mare de elevi era în școlile postliceale private, pe parcursul perioadei de analiză situația s-a schimbat în favoarea școlilor postliceale publice, în condițiile creșterii numărului de elevi la ambele forme de proprietate. Este de specificat faptul că, în marea majoritate, peste 90%, școlile postliceale private au, ca domeniu de formare, sănătatea și asistența pedagogică

În școala de maiștri, la nivel regional, numărul de cursanți este mult sub cel din școlile postliceale. Cuprinderea a crescut până în anul școlar 2013-2014, pentru ca în perioada următoare să scadă continuu, până în anul școlar 2016-2017. Județele respectă, în general, același trend, cu excepția județului Vâlcea, în care evoluția a fost fluctuantă (fig. nr. 102).

Fig. nr. 102

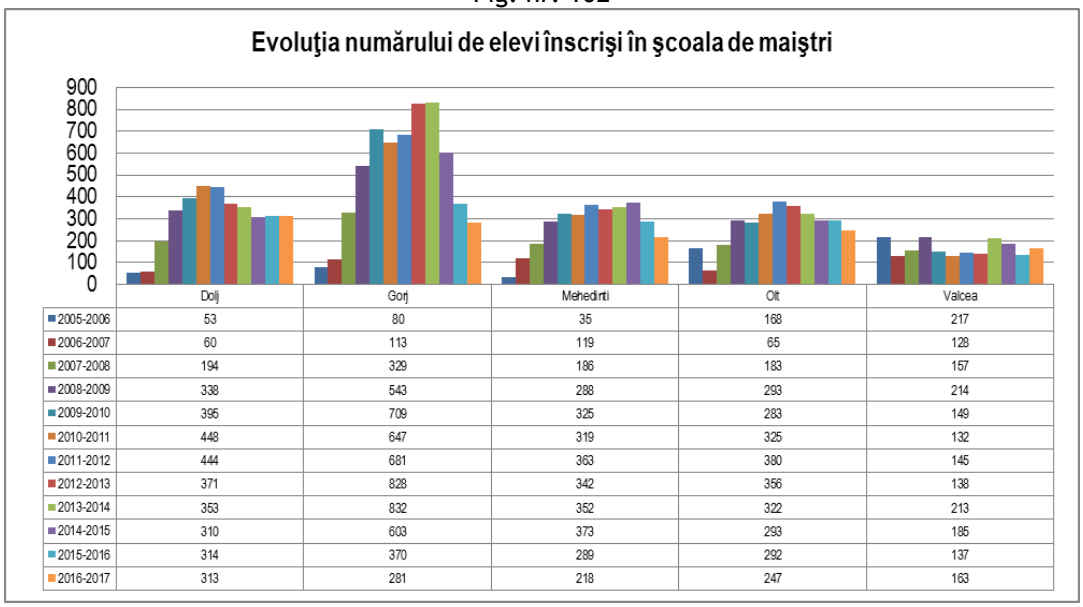

	Dolj	Gorj	Mehedinti	Olt	Valcea
2005-2006	53	80	35	168	217
2006-2007	60	113	119	65	128
2007-2008	194	329	186	183	157
2008-2009	338	543	288	293	214
2009-2010	395	709	325	283	149
2010-2011	448	647	319	325	132
2011-2012	444	681	363	380	145
2012-2013	371	828	342	356	138
2013-2014	353	832	352	322	213
2014-2015	310	603	373	293	185
2015-2016	314	370	289	292	137
2016-2017	313	281	218	247	163

Sursa datelor: INS - TEMPO Online

6.1.6. OFERTA UNITĂȚILOR ȘCOLARE DIN ÎPT – CUPRINDEREA ELEVILOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL TEHNOLOGIC ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ÎN ANUL ȘCOLAR 2017-2018[44]

Oferta educațională a școlilor se concretizează în planul de școlarizare realizat, care include numărul de clase și numărul de elevi, pentru fiecare calificare și fiecare domeniu de pregătire.

În anul școlar 2017-2018, în regiunea Sud Vest Oltenia sunt constituite în învățământul profesional și tehnic, un număr de 996 de clase, cu un număr de 23273 de elevi.

Pe ani de studiu, situația regională se prezintă astfel:

-la clasa a IX-a: 216 clase cu 5401 elevi;

-la clasa a X-a: 242 clase cu 5669 elevi;

-la clasa a XI-a: 268 clase cu 6273 elevi;

-la clasa aXII-a: 270 clase cu 5930 elevi.

Analiza pe medii de rezidență ale școlilor, relevă faptul că majoritatea claselor de liceu tehnologic sunt în mediu urban, 879 de clase cu 20512 elevi, față de 117 clase cu 2761 elevi în mediul rural.

Majoritatea unităților IPT din regiune sunt de stat, numai în județele Dolj și Mehedinți funcționând unități IPT particulare, cu un total de 15 clase și 233 elevi.

Oferta educațională pentru învățământ liceal tehnologic 2017-2018

Analiza numărului de elevi, pe domenii, **în învățământul liceal** din regiunea SV Oltenia în anul școlar 2017-2018, arată că procentul cel mai mare de cuprindere este la domeniul mecanică, urmat de domeniile economic, turism și alimentație, electric și electronică automatizări. Cele mai mici ponderi se înregistrează la domeniile silvicultură, chimie industrială și fabricarea produselor din lemn, care și ca sectoare economice au o slabă reprezentare în regiune (fig. nr. 103). Situația nu s-a schimbat față de anul anterior, ierarhizarea domeniilor de pregătire fiind identică.

Domeniile de pregătire sunt în concordanță cu sectoarele economice care se dezvoltă în județele regiunii și care solicită forță de muncă calificată.

Fig. nr. 103

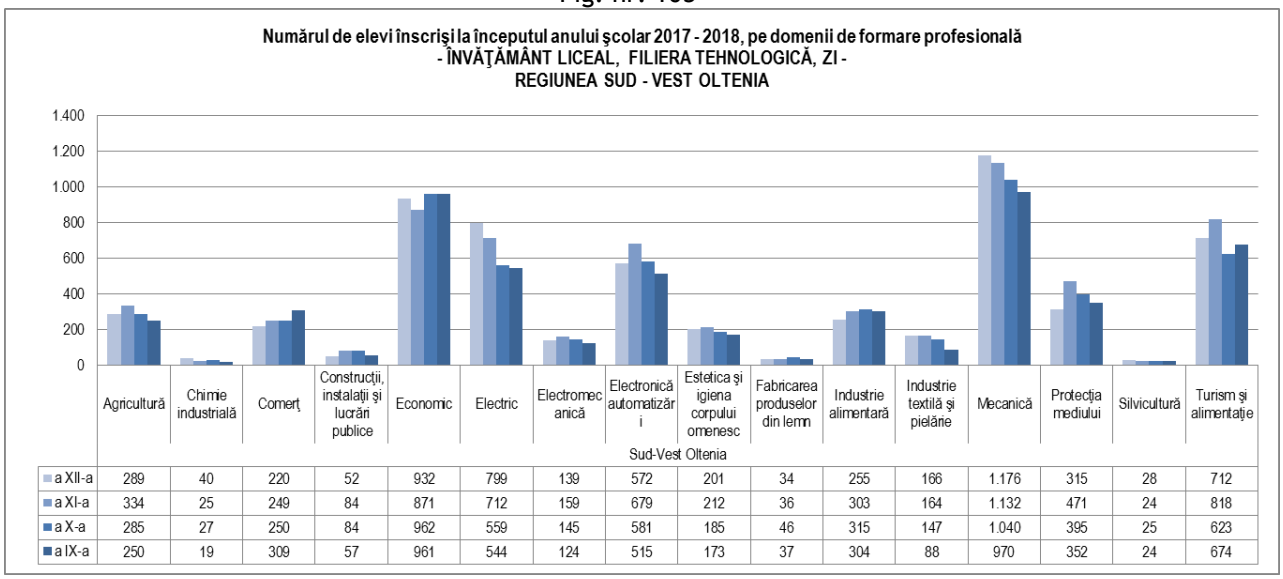

	Agricultură	Chimie industrială	Comerț	Construcții, instalații și lucrări publice	Economic	Electric	Electromecanică	Electronică automatizări	Estetica și igiena corpului omenesc	Fabricarea produselor din lemn	Industrie alimentară	Industrie textilă și pielărie	Mecanică	Protecția mediului	Silvicultură	Turism și alimentație
	Sud-Vest Oltenia															
a XII-a	289	40	220	52	932	799	139	572	201	34	255	166	1.176	315	28	712
a XI-a	334	25	249	84	871	712	159	679	212	36	303	164	1.132	471	24	818
a X-a	285	27	250	84	962	559	145	581	185	46	315	147	1.040	395	25	623
a IX-a	250	19	309	57	961	544	124	515	173	37	304	88	970	352	24	674

Sursa datelor: ISJ

Analiza pe calificări, în cadrul județelor regiunii, arată că situația este diferită, calificările cu cel mai mare grad de cuprindere fiind:

[44] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „07 Oferta IPT înv. liceal zi 2017-2018" – pentru vizualizare clic aici și în anexa „08 Oferta IPT înv. prof 2017-2018"- pentru vizualizare clic aici

-în judeţul Dolj: tehnician în activităţi economice, tehnician mecanic pentru întreţinere şi reparaţii şi tehnician în turism;

-în judeţul Gorj: tehnician în activităţi economice, tehnician ecolog şi protecţia calităţii mediului şi tehnician în instalaţii electrice;

-în judeţul Mehedinţi: tehnician mecanic pentru întreţinere şi reparaţii, tehnician în instalaţii electrice, tehnician în activităţi economice;

- în judeţul Olt: tehnician în activităţi economice, tehnician mecanic pentru întreţinere şi reparaţii, tehnician în gastronomie;

-în judeţul Vâlcea: tehnician în activităţi economice, tehnician ecolog şi protecţia calităţii mediului, tehnician în instalaţii electrice.

Oferta educațională pentru învățământ profesional 2017-2018

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, oferta pentru învățământ profesional pentru anul școlar 2017-2018, s-a concretizat în 111 clase a IX-a cu 2667 elevi. În clasa a X-a funcționează 109 clase cu 2369 elevi, iar la clasa a XI-a, 110 clase cu 2289 elevi (fig. nr. 104).

Fig. nr. 104

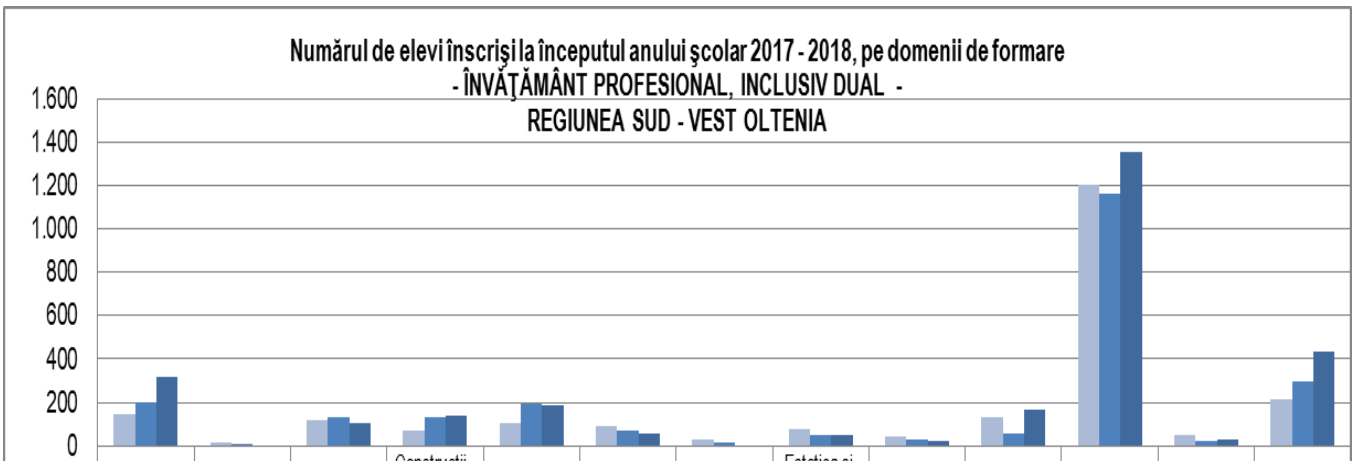

	Agricultură	Chimie industrială	Comerţ	Construcţii, instalaţii şi lucrări publice	Electric	Electromecanică	Electronică, automatizări	Estetica şi igiena corpului omenesc	Industrie alimentară	Industrie textilă şi pielărie	Mecanică	Silvicultură	Turism şi alimentaţie
	Sud-Vest Oltenia												
a XI-a	143	12	120	72	106	87	31	74	43	132	1.203	49	217
a X-a	199	11	132	134	194	73	12	50	30	53	1.162	21	298
a IX-a	314	0	103	137	184	58	0	46	20	168	1.353	28	431

Sursa datelor: ISJ

Pe domenii de formare, cuprinderea cea mai mare este la domeniul mecanică (47.6% clasa a IX-a, 49,1% clasa a X-a, 52,6% clasa a XI-a); la mare distanță urmează domeniile turism și alimentație (15,2 clasa aIX-a, 12,6%clasa a X-a, 9,5% clasa a IX-a%) și agricultură (11% clasa a IX-a,8,4% clasa a X-a, 6,2% clasaa XI-a) (fig. nr. 105). În domeniile materiale de construcții și fabricarea produselor din lemn, numărul de elevi este 0.

Fig. nr. 105

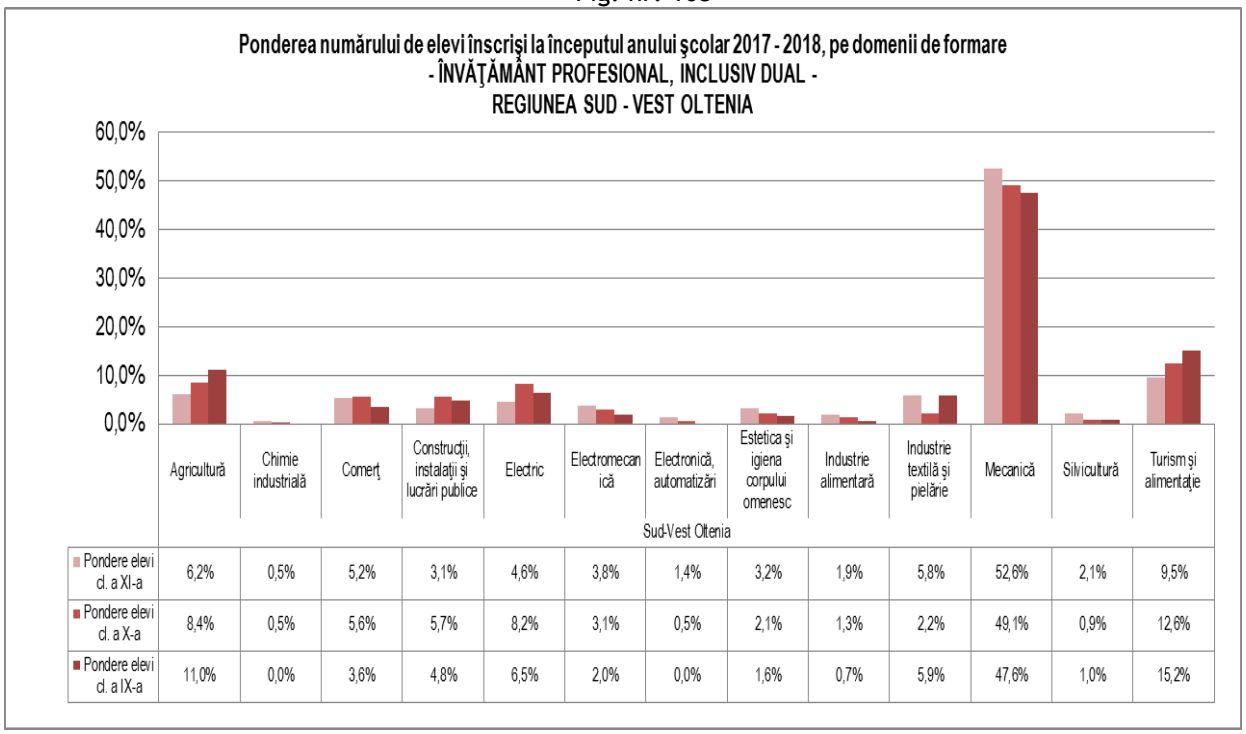

Sud-Vest Oltenia	Agricultură	Chimie industrială	Comerţ	Construcţii, instalaţii şi lucrări publice	Electric	Electromecanică	Electronică, automatizări	Estetica şi igiena corpului omenesc	Industrie alimentară	Industrie textilă şi pielărie	Mecanică	Silvicultură	Turism şi alimentaţie
Pondere elevi cl. a XI-a	6,2%	0,5%	5,2%	3,1%	4,6%	3,8%	1,4%	3,2%	1,9%	5,8%	52,6%	2,1%	9,5%
Pondere elevi cl. a X-a	8,4%	0,5%	5,6%	5,7%	8,2%	3,1%	0,5%	2,1%	1,3%	2,2%	49,1%	0,9%	12,6%
Pondere elevi cl. a IX-a	11,0%	0,0%	3,6%	4,8%	6,5%	2,0%	0,0%	1,6%	0,7%	5,9%	47,6%	1,0%	15,2%

Sursa datelor: ISJ

OFERTA EDUCAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT DUAL 2017-2018

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia au fost contituite, în anul școlar 2017-2018, un număr de opt clase a IX-a de învățământ dual, conform tabelului nr. 4

Tabel nr. 4

Regiunea	Jud	Forma de organizare	Domeniul de pregătire	Nr. clase a IX-a	Nr. elevi a IX-a	Procent /RO/ a IX-a
Sud-Vest Oltenia	DJ	înv. dual	Construcţii, instalaţii şi lucrări publice	1,5	31	1,2%
			Mecanică	2,5	69	2,7%
			Turism şi alimentaţie	1,0	25	1,0%
		înv.dual Total		**5,0**	**125**	**4,9%**
	MH	înv. dual	Agricultură	**1,0**	**26**	**1,0%**
		înv.dual Total		**1,0**	**26**	**1,0%**
	OT	înv. dual	Mecanică	1,0	28	1,1%
		înv.dual Total		**1,0**	**28**	**1,1%**
	VL	înv. dual	Mecanică	1,0	22	0,9%
		înv.dual Total		**1,0**	**22**	**0,9%**

Sursa datelor: ISJ

După cum se observă din tabelul de mai sus, numărul de clase din județele din Oltenia, este destul de mic în comparație cu alte regiuni, spre exemplu Centru sau Nord Vest, dar această formă de educație este în dezvoltare, iar în anul școlar următor numărul de clase va crește, conform proiectelor de plan de școlarizare aprobate pentru 2018-2019.

6.1.7. Oferta unităţilor şcolare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învăţământul postliceal în anul şcolar 2017-2018[45]

La nivelul regiunii SV Oltenia, **la școala postliceală**, în anul școlar 2017-2018, numărul cel mai mare de elevi cuprinși este la domeniul sănătate și asistență pedagogică (2836 de elevi); la mare distanță sunt domeniile transporturi (1430 elevi), informatică (1179 elevi), electronică automatizări (585 elevi) (fig. nr. 106).

OBS: Se are în vedere numărul de elevi cuprinși în toți cei trei ani de studii

Fig. nr. 106

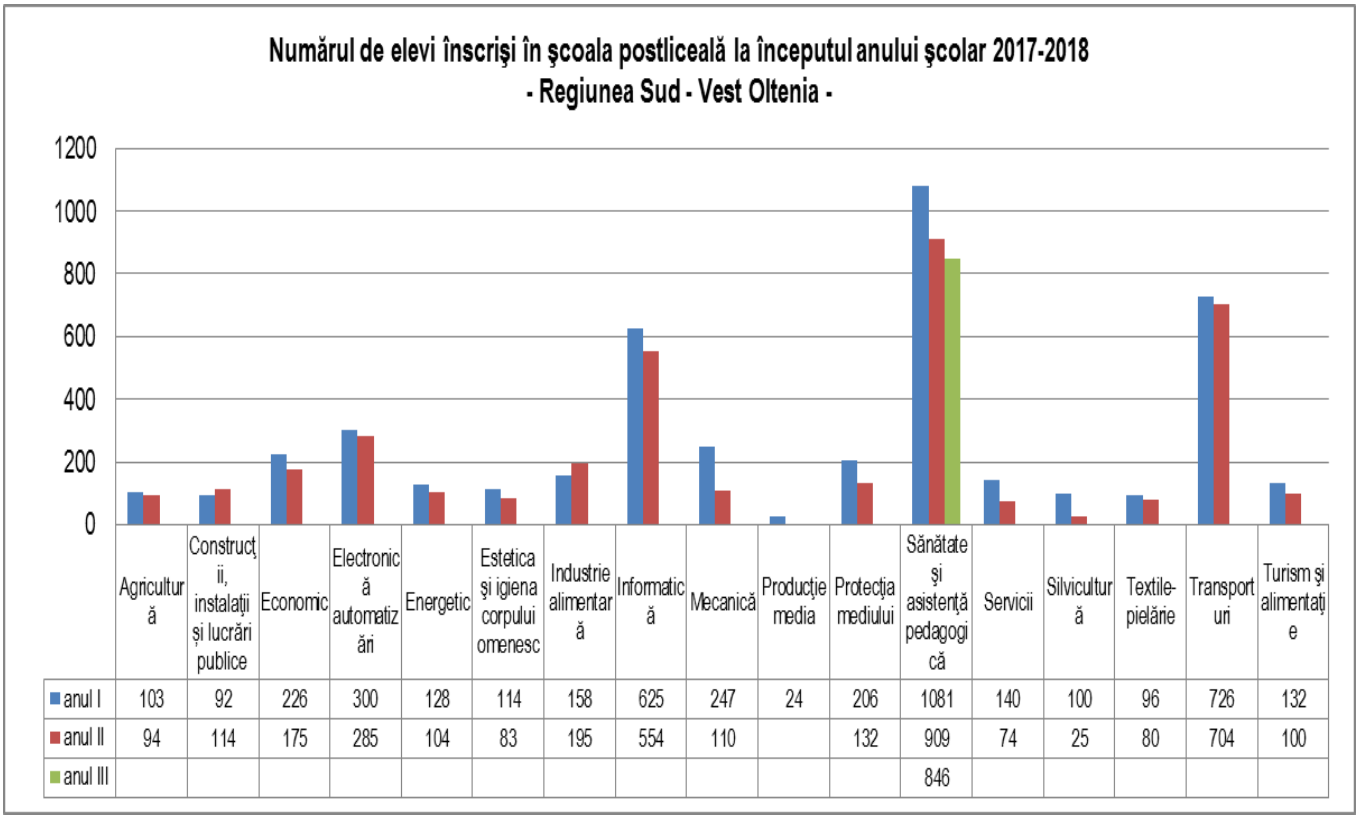

	Agricultură	Construcţii, instalaţii şi lucrări publice	Economic	Electronică automatizări	Energetic	Estetica şi igiena corpului omenesc	Industrie alimentară	Informatică	Mecanică	Producţie media	Protecţia mediului	Sănătate şi asistenţă pedagogică	Servicii	Silvicultură	Textile-pielărie	Transporturi	Turism şi alimentaţie
anul I	103	92	226	300	128	114	158	625	247	24	206	1081	140	100	96	726	132
anul II	94	114	175	285	104	83	195	554	110		132	909	74	25	80	704	100
anul III												846					

Sursa datelor: ISJ

Ierarhia se păstrează și la nivel județean, aceste domenii fiind reprezentate în toate cele cinci județe ale regiunii.

La **școala de maiștri**, cuprinderea este scăzută, numărul total de elevi, în anul școlar 2017-2018, fiind de 1289 în întreaga regiune (fig. nr. 107).

[45] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „09 Oferta IPT înv. postliceal 2017-2018" – pentru vizualizare clic aici

Fig. nr. 107

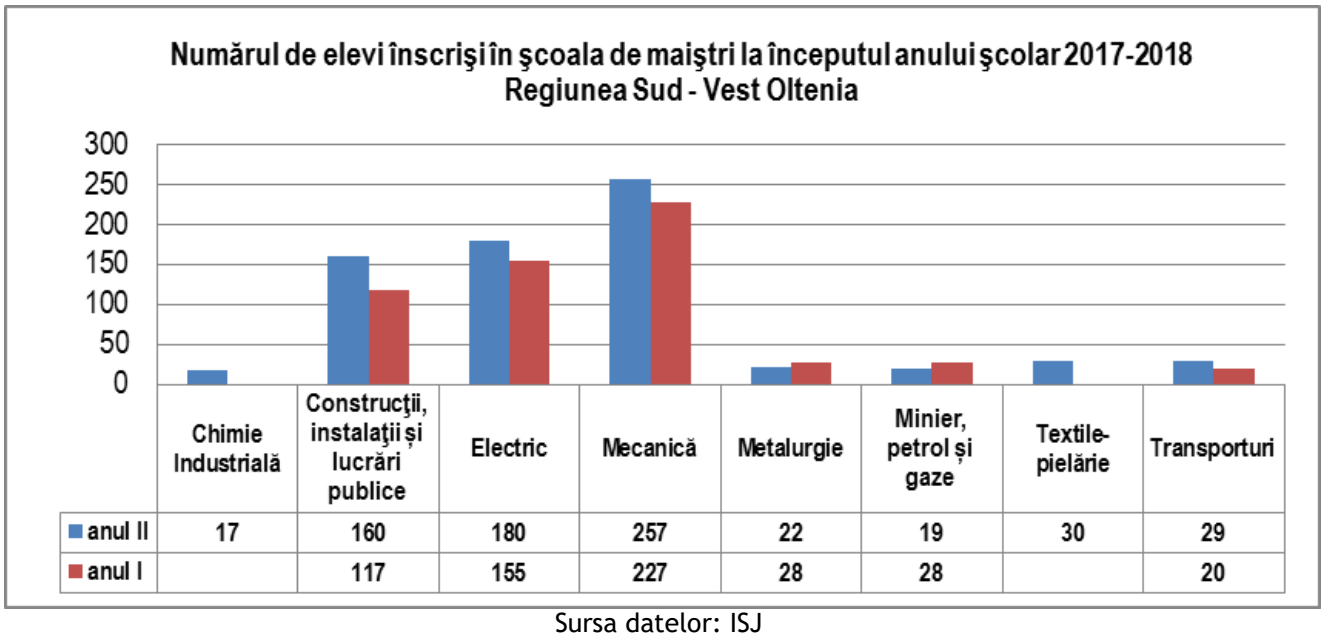

Sursa datelor: ISJ

Domeniile de pregătire cu cel mai mare număr de elevi sunt: mecanică și construcții, instalații și lucrări publice.

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, prin proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2018-2019, unitățile IPT au prevăzute contracte-cadru pentru pregătirea practică a elevilor din învățământul profesional, cu un număr de 272 operatori economici, care și-au manifestat astfel intenția de organiza stagii de instruire în sediile proprii. Din acest punct de vedere regiunea se află pe penultimul loc în țară (tabelul nr. 5).

Trebuie specificat faptul că numărul de solicitări din partea mediului economic a fost mult mai mare, însă capacitatea de absorbție a sistemului de educație și formare profesională din județe este limitată de numărul de absolvenți de gimnaziu, care a avut o involuție accentuată în ultimii ani, de existența autorizării/acreditării pentru anumite calificări și de nevoia de formare a formațiunilor de studiu.

Tabel nr. 5

Regiunea, Judeţul	Total locuri solicitate de op. Ec.	Nr locuri in proiect plan de şcolarizare	Diferente	Pondere rezovare solicitari	Număr de op. Ec. Cu care sunt încheiate contracte
Sud - Est	**6866**	**4838**	**-2028**	**70,5%**	**2**
Brăila	1504	910	-594	60,5%	2
Buzău	1447	904	-543	62,5%	
Constanța	1842	1148	-694	62,3%	
Galați	1097	1036	-61	94,4%	
Tulcea	467	364	-103	77,9%	
Vrancea	509	476	-33	93,5%	
Centru	**6511**	**4453**	**-2058**	**68,4%**	**714**
Alba	657	574	-83	87,4%	69

Brașov	947	674	-273	71,2%	94
Covasna	1076	602	-474	55,9%	89
Harghita	1478	756	-722	51,2%	181
Mureș	1325	1147	-178	86,6%	145
Sibiu	1028	700	-328	68,1%	136
Nord – Est	**9181**	**8094**	**-1087**	**88,2%**	**898**
Bacău	1983	1540	-443	77,7%	203
Botoșani	885	826	-59	93,3%	66
Iași	2467	2184	-283	88,5%	208
Neamț	882	812	-70	92,1%	94
Suceava	1787	1596	-191	89,3%	220
Vaslui	1177	1136	-41	96,5%	107
Nord – Vest	**8027**	**4872**	**-3155**	**60,7%**	**694**
Bihor	1519	952	-567	62,7%	132
Bistrița-Năsăud	868	868	0	100,0%	90
Cluj	1493	896	-597	60,0%	115
Maramureș	1917	924	-993	48,2%	159
Satu Mare	1577	672	-905	42,6%	121
Sălaj	653	560	-93	85,8%	77
Sud - Muntenia	**5112**	**4510**	**-602**	**88,2%**	**369**
Argeș	803	672	-131	83,7%	56
Călărași	725	700	-25	96,6%	57
Dâmbovița	1036	924	-112	89,2%	49
Giurgiu	563	310	-253	55,1%	36
Ialomița	527	448	-79	85,0%	76
Prahova	1178	1176	-2	99,8%	79
Teleorman	280	280	0	100,0%	16
Sud – Vest Oltenia	**4374**	**3192**	**-1182**	**73,0%**	**272**
Dolj	1859	1036	-823	55,7%	92
Gorj	877	644	-233	73,4%	63
Mehedinți	430	364	-66	84,7%	18
Olt	596	588	-8	98,7%	58
Vâlcea	612	560	-52	91,5%	41
Vest	**3109**	**2380**	**-729**	**76,6%**	**374**
Arad	1016	588	-428	57,9%	110
Caraș-Severin	558	504	-54	90,3%	69
Hunedoara	849	728	-121	85,7%	114
Timiș	686	560	-126	81,6%	81
București - Ilfov	**1856**	**1120**	**-736**	**60,3%**	**73**
Ilfov	262	252	-10	96,2%	17
Municipiul București	1594	868	-726	54,5%	56
Total	**45036**	**33459**	**-11577**	**74,3%**	**3396**

Sursa : ISJ

În cadrul județelor componente ale regiunii, se observă că numărul cel mai ridicat de solicitări din partea operatorilor economici este în județul Dolj, 1859 locuri solicitate, iar cel mai scăzut în județul Mehedinți, 430 de solicitări.

Se remarcă faptul că, în comparație cu anul școlar 2017-2018, numărul de solicitări pentru parteneriate de practică din regiune este în creștere (4374 de locuri solicitate pentru

2018-2019, față de 4019 solicitate pentru 2017-2018). În județe, a crescut numărul de solicitări în județele Dolj, Gorj și Vâlcea și a scăzut cel din Mehedinți și Olt.

Situația se compensează parțial prin solicitările în creștere ca număr, pentru învățământ dual.

Procentul de onorare al solicitărilor la nivel regional este 73%, apropiat de procentul la nivel național, de 74,3%.

Operatorii economici din regiuna Sud Vest Oltenia au solicitat pentru anul școlar 2018-2019 un număr de 495 de locuri în învățământul dual, optând pentru implicarea activă și susținerea financiară a formării profesionale a elevilor.

Inspectoratele Școlare Județene au răspuns acestor solicitări, alocând un număr de 492 de locuri pentru dual (tabelul nr. 6), singura restricție fiind cea a constituirii formațiunilor de studiu.

Tabelul nr. 6

Regiunea, Județul	Total locuri solicitate de op. ec.	Nr locuri in proiect plan scolarizare	Diferențe	Pondere rezolvare solicitari	Număr de op. ec. cu care sunt încheiate contracte
Sud - Vest Oltenia	**495**	**492**	**-3**	**99%**	**21**
Dolj	30	30	0	100,0%	1
Gorj	150	148	0	100,0%	1
Mehedinţi	56	56	0	100,0%	1
Olt	112	112	0	100,0%	4
Vâlcea	147	144	-3	98%	14

Sursa : ISJ

Procentul de onorare a solicitărilor este de 99% la nivel regional, în Dolj, Gorj, Mehedinți și Olt solicitările fiind rezolvate în procent de 100%, iar în Vâlcea procentul fiind de 98%, determinat numai de încadrarea în numărul maxim de elevi în clase.

Au solicitat implicarea în procesul de formare profesională în învățământul dual un număr de 21 de operatori economici, numărul de locuri fiind diferite de la un județ la altul și de la un operator economic la altul. Spre exemplu, un singur operator a solicitat 180 de locuri pentru dual, 150 în Gorj și 30 în Dolj, iar în județul Vâlcea au fost solicitate 147 de locuri de către 14 operatori economici, dintre care unul singur a solicitat 55 de locuri.

În Sud Vest Oltenia, cele mai multe solicitări au fost pentru calificări din domeniul mecanică (234 locuri), urmat de domeniul electric (113 locuri), electronică automatizări (56 locuri), electromecanică (45 locuri), industrie alimentară (30 locuri) și chimie industrială (14 locuri).

La nivel național, pentru anul școlar următor au fost alocate pentru învățământ dual un număr de 5603 locuri, în 203,5 clase de dual.

În funcție de numărul de locuri alocate pentru acest tip de învățământ, regiunea Sud Vest Oltenia se situează pe locul al cincilea, după Centru (1800 locuri), Nord Est (1225 locuri), Sud Muntenia (693 locuri) și Vest (671 locuri).

În raport cu situația pentru anul școlar 2017-2018, când au solicitat școlarizare în învățământul dual, un număr de 13 operatori economici la nivelul regiunii, pentru 274 de locuri, se observă o îmbunătățire evidentă a situației, cu atât mai mult cu cât au solicitat colaborarea cu sistemul IPT din regiune, operatori economici care nu au mai avut colaborări până acum.

6.1.9. PARTENERIATUL CU OPERATORII ECONOMICI[46]

Pentru anul școlar 2017-2018, în regiunea Sud Vest Oltenia, au fost încheiate un număr de 331 contracte de parteneriat între operatori economici și unitățile IPT pentru formarea profesională, din acest punct de vedere, regiunea situându-se pe penultimul loc în țară (fig. nr. 108).

Fig. nr. 108

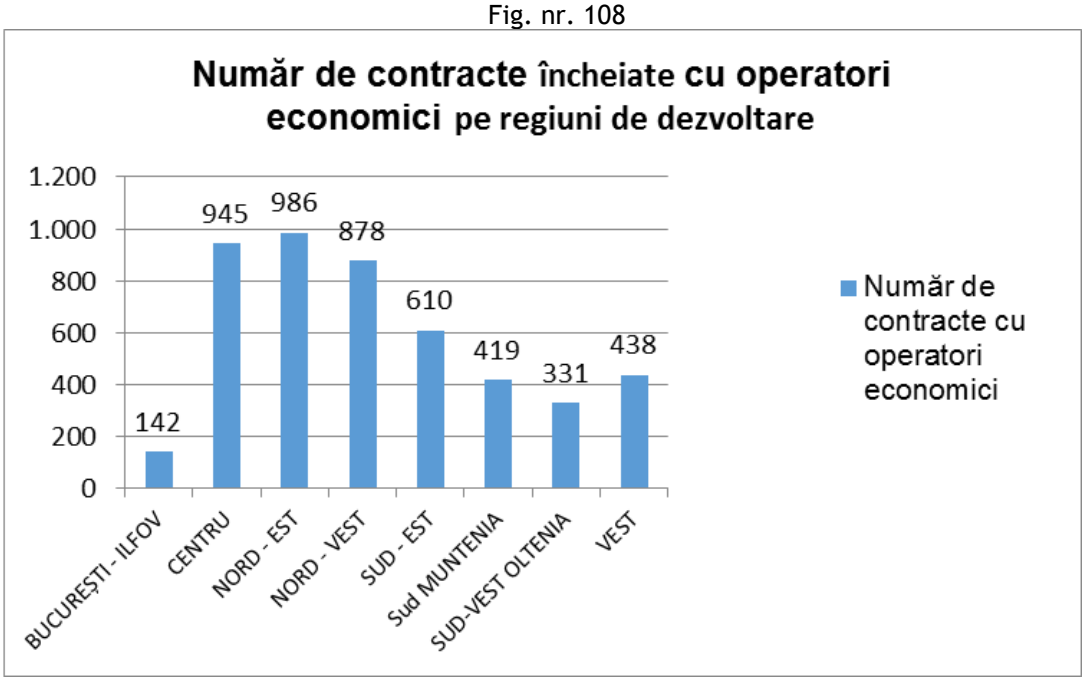

Sursa datelor: ISJ

Aceste contracte au fost încheiate pentru calificări din 13 domenii de pregătire, în funcție de nevoile de formare existente la nivel local.

Numărul cel mai mare de contracte au fost pentru calificări din domeniul mecanică (175), urmat, la distanță destul de mare de contracte semnate pentru calificări din turism și alimentație (57) (fig. nr. 109).

Fig. nr. 109

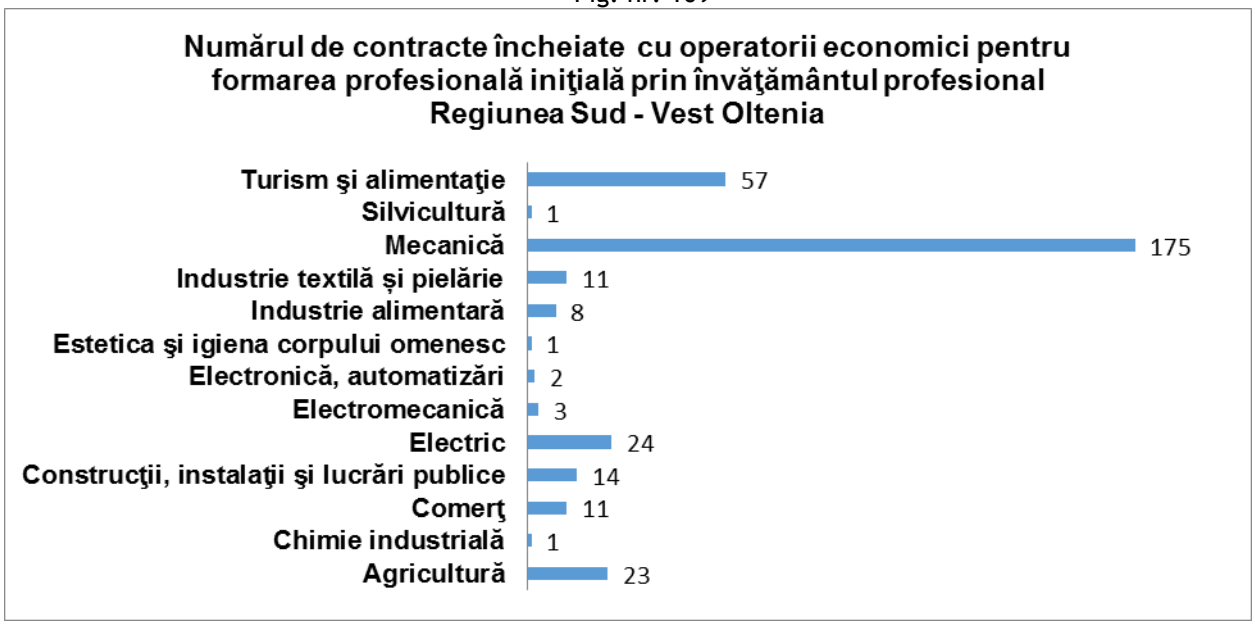

Sursa datelor: ISJ

[46] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „11 Parteneriatul cu operatori economici" - pentru vizualizare clic aici

În ceea ce privește numărul de operatori economici parteneri ai unităților IPT din regiunea Sud Vest Oltenia, acesta este, pentru anul școlar 2017-2018, de 224, reprezentând 6% din numărul total de operatori economici implicați în formarea profesională (fig. nr. 110)

Din acest punct de vedere, regiunea se situează pe antepenultimul loc în țară.

Fig. nr. 110

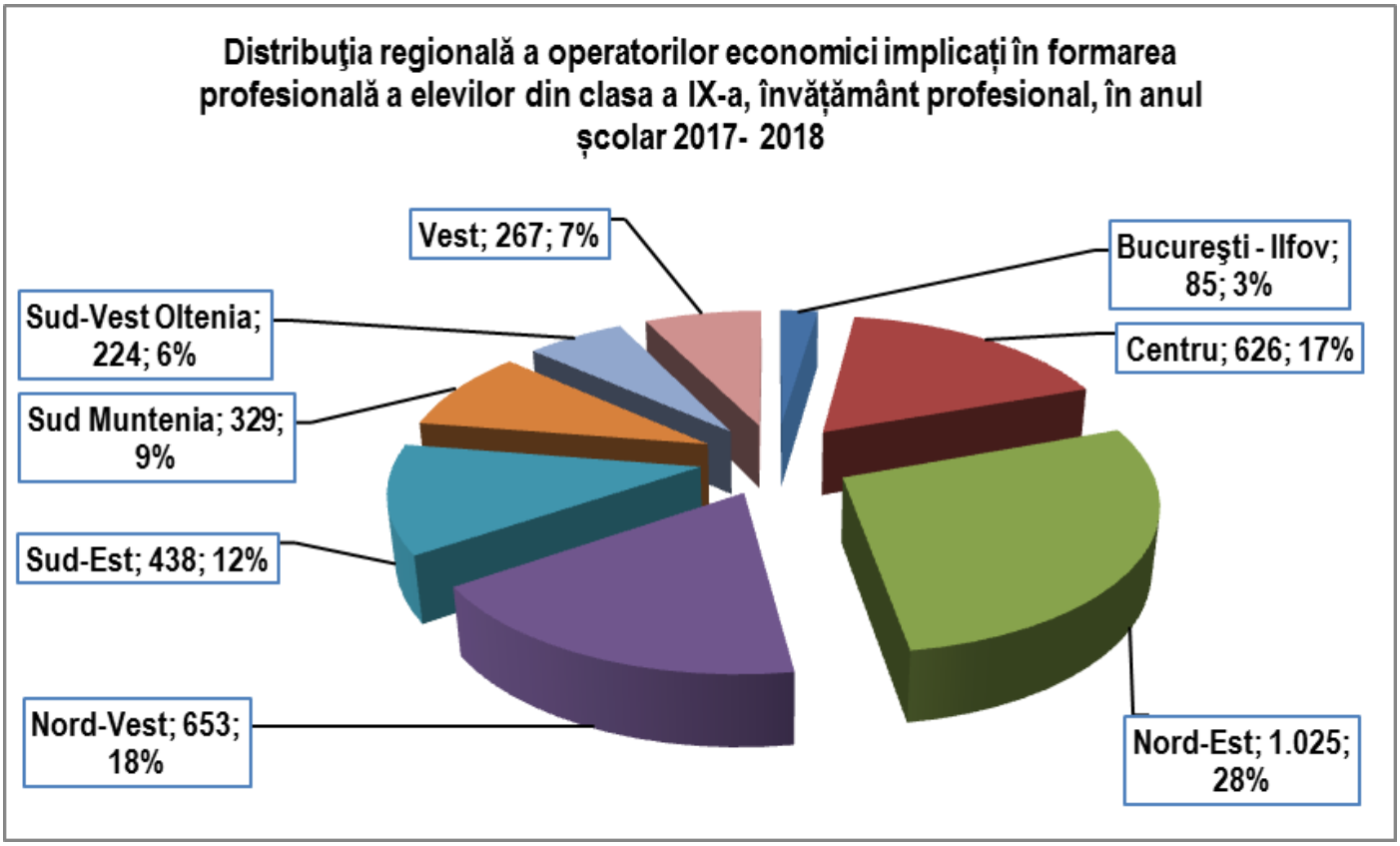

Sursa datelor: ISJ

În județele componente, situația numărului de operatori care au încheiat parteneriate cu unitățile IPT, este următoarea:

-Dolj-74 de operatori;
-Gorj-30 operatori;
-Mehedinți- 25 operatori;
-Olt-50 operatori;
-Vâlcea-45 operatori.

Începând din anul școlar 2017-2018, se implementează, în România, sistemul de învățământ dual, care este organizat la inițiativa directă a operatorilor economici interesați, în calitate de potenţiali angajatori și parteneri de practică.

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, și-au exprimat opțiunea un număr de 13 operatori, cu care au fost încheiate contracte de parteneriat (fig. nr. 111). Din acest punct de vedere, regiunea se situează pe locul cinci la nivel național.

Fig. nr. 111

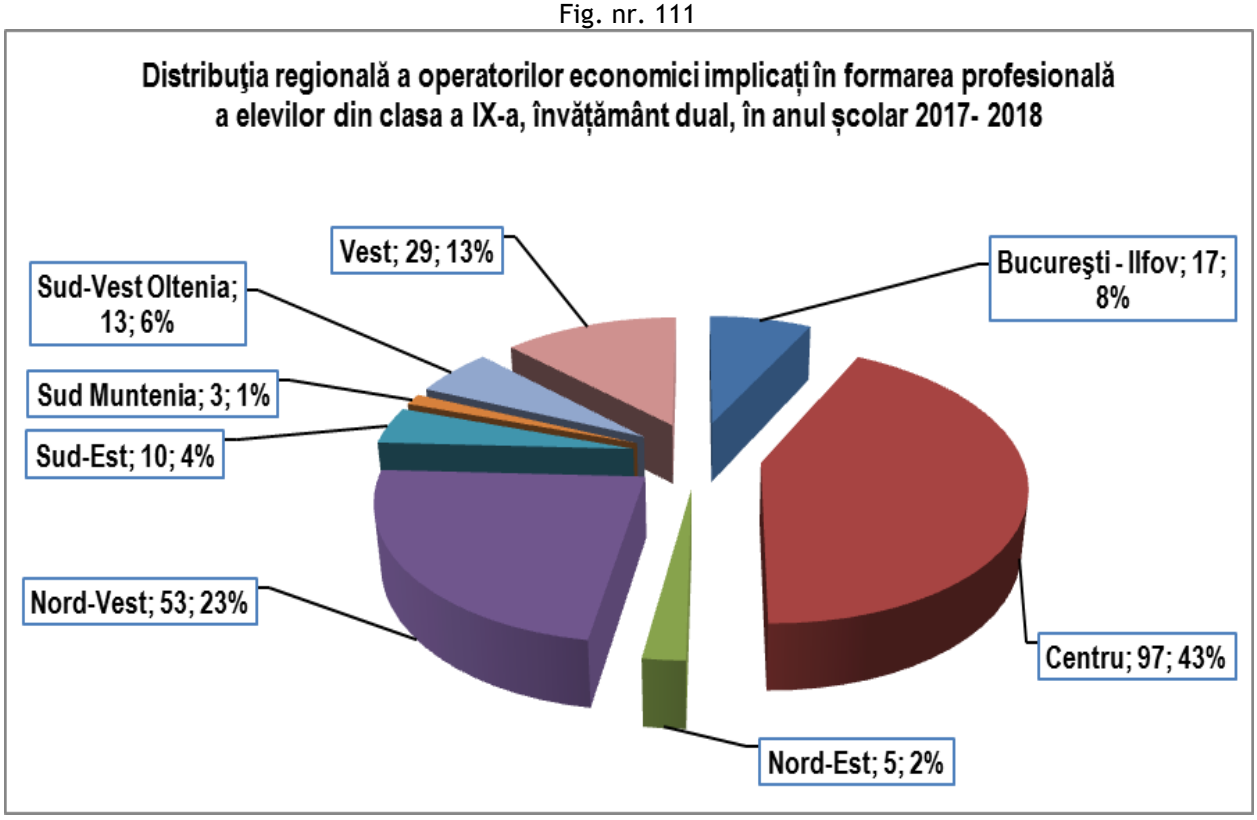

Sursa datelor: ISJ

În interiorul regiunii, a fost organizat învățământ dual în patru din cele cinci județe componente, singurul în care nu s-au ocupat locurile, chiar dacă în proiectul planului de școlarizare au fost propuse, a fost Gorjul.

Cei mai mulți operatori, 10, au optat pentru colaborarea cu unități IPT din județul Dolj, în Mehedinți, Olt și Vâlcea fiind câte un singur operator partener pentru învățământul dual.

6.1.10. REȚEAUA UNITĂȚILOR ȘCOLARE IPT[47]

Rețeaua unităților de învățământ profesional și tehnic face parte din rețeaua școlară constituită la nivelul fiecărui județ.

În regiunea Sud Vest Oltenia, în anul școlar 2017-2018 funcționează 114 școli IPT, din care 33 sunt în mediul rural (fig. nr. 112).

În județele componente, rețeaua IPT de stat este constituită astfel:

-în județul Dolj funcționează cel mai mare număr de unități IPTdin regiune, 31, din care 10 sunt în rural; în mediul rural se găsesc și singurele trei școli profesionale din județ;

-județul Gorj are o rețea școlară formată din 26 unități de învățământ profesional și tehnic, din care, în mediul rural, funcționează 10 unități;

-în județul Mehedinți în rețeaua școlară sunt cuprinse 13 unități IPT, în mediul rural funcționând trei unități școlare;

-în județul Olt rețeaua este formată din 22 de unități IPT, din care trei în mediul rural;

-**județul Vâlcea** are o rețea formată din 22 de unități IPT, din care trei funcționează în mediul rural.

Fig nr. 112

[47] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „10 Unități IPT de stat 2017-2018" – pentru vizualizare clic aici

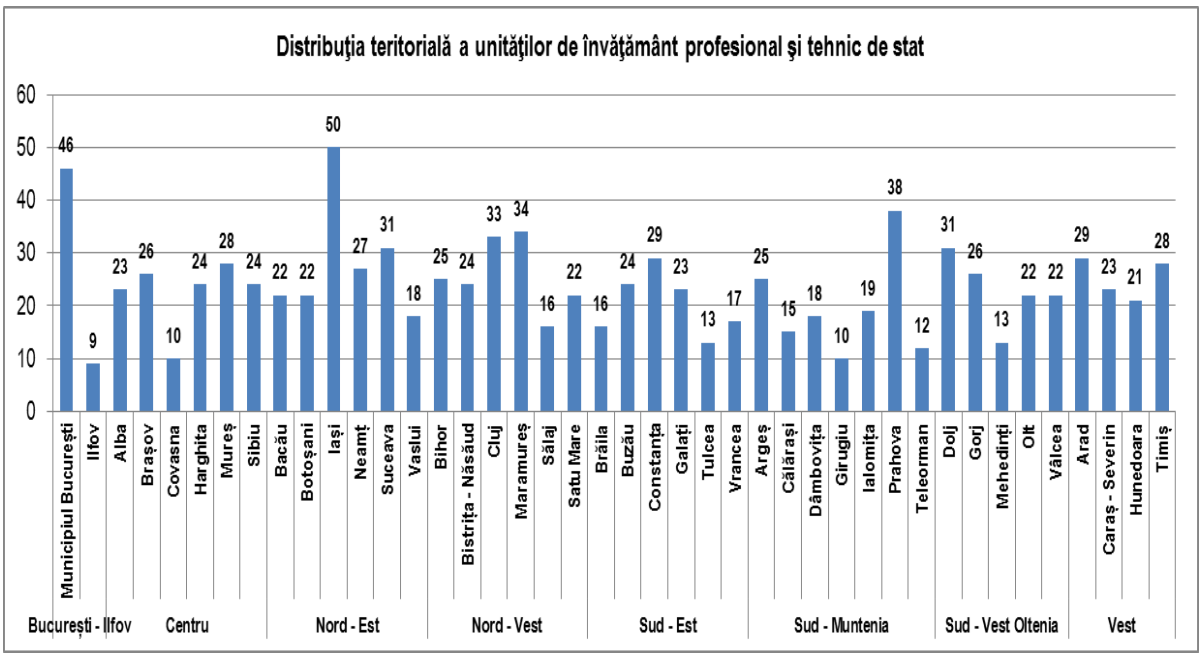

Sursa datelor: ISJ

6.1.11. IERARHIZAREA UNITĂŢILOR IPT FUNCŢIE DE NUMĂR DE ELEVI ÎNSCRIŞI ÎN ANUL ŞCOLAR 2016-2017 LA ÎNVĂŢĂMÂNTUL LICEAL TEHNOLOGIC ŞI ÎNVĂŢĂMÂNTUL PROFESIONAL, CURS DE ZI[48]

Datele statistice oficiale furnizează informații în legătură cu numărul de elevi înscriși în unitățile IPT în anul școlar 2016-2017, informații care au fost utilizate în analizele pentru acordarea de către Consorțiul Regional Sud vest Oltenia a avizelor consultative pentru depunerea proiectelor pe POR 2014-2020 pentru infrastructura educațională.

Conform acestor date, în anul școlar 2016-2017, în cadrul liceului tehnologic și învățământului profesional, curs de zi, învățau un număr de 32855 elevi în 16 domenii de pregătire. O clasificare a unităților școlare în funcție de numărul de elevi care se pregătesc în fiecare domeniu de pregătire este prezentată în A*nexa 12 Ierarhizare școli*.

Un număr de 26 de unități din regiune școlarizează în domeniul *agricultură*, numărul total cel mai mare de elevi fiind la Colegiul Tehnic „Ștefan Milcu" Calafat, Dolj (151 persoane).

Domeniul *chimie industrială* este reprezentat în patru din cele cinci județe ale regiunii (Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea), în patru unități de învățământ, numărul cel mai mare de elevi fiind în Colegiul Tehnic "Decebal" Drobeta Turnu Severin (99 persoane).

Paisprezece unități IPT școlarizează în domeniul *comerț*, pe locul întâi în privința numărului de elevi la acest domeniu fiind Colegiul Național Economic "Theodor Costescu" Drobeta Turnu Severin (232 persoane).

Domeniul *construcții, instalații și lucrări publice* este școlarizat în 12 unități IPT din patru județe din regiune (Dolj, Gorj, Olt, Vâlcea). Numărul cel mai mare de elevi (116) este la Liceul Tehnologic „Dimitrie Filișanu" Filiași, Dolj.

Domeniul *economic* este unul dintre cel mai bine reprezentate, chiar dacă este școlarizat numai la liceu tehnologic, în 27 de unități IPT din regiune. Pe primul loc, în privința populației școlare din domeniu, este Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Târgu Jiu, Gorj, cu 491 elevi în cei patru ani de studiu.

În domeniul *electric* sunt școlarizați un număr mare de elevi, în 38 de unități de învățământ din toate județele. Școala cu cel mai mare număr de elevi în domeniu este Liceul "Constantin Brâncoveanu" Horezu, Vâlcea (213 persoane).

[48] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „13 Ierarhizare scoli IPT" – pentru vizualizare clic aici

Domeniul *electromecanică* este prezent în 13 colegii și licee din toată regiunea, cel mai mare număr de elevi fiind la Liceul Energetic Târgu Jiu, Gorj (111 persoane).

În domeniul *electronică automatizări* au organizate clase 30 unități IPT, iar pe primul loc ca număr de elevi este Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea, Vâlcea (264 persoane).

Domeniul *estetica și igiena corpului omenesc* este prezent în 11 unități IPT, Colegiul Economic „Petre S. Aurelian", Slatina, Olt având numărul maxim de elevi (181).

Domeniul *fabricarea produselor din lemn* este unul dintre domeniile cu cea mai slabă reprezentare, în numai trei unități școlare din Mehedinți, Vâlcea și Olt). Numărul cel mai mare de elevi, 84, este la Colegiul Tehnic "Decebal" Drobeta Turnu Severin, Mehedinți.

În domeniul *industrie alimentară* școlarizează 14 unități IPT, Colegiul Tehnic General Gheorghe Magheru, Târgu Jiu, Gorj având cel mai mare număr de elevi, 198.

În 18 unități de învățământ din regiune este prezent domeniul *industrie textilă și pielărie*, iar la Colegiul Tehnic Matei Basarab, Caracal, Olt se găsește pe primul loc ca număr de elevi, respectiv 165.

Domeniul *mecanică* este cel mai bine reprezentat la nivel de regiune, 76 unități IPT având în oferta școlară acest domeniu de pregătire. Numărul maxim de elevi este la Liceul Tehnologic Auto, Craiova, Dolj (329 de persoane).

Domeniul *protecția mediului*, specific numai liceului tehnologic, este școlarizat în 22 colegii și licee, iar Colegiul Tehnic General Gheorghe Magheru, Târgu Jiu, Gorj are cel mai mare număr de elevi,182.

Domeniul *silvicultură* are o slabă reprezentare în regiune, fiind prezent în numai 3 unități de învățământ din Vâlcea și Dolj. Colegiul de Silvicultură și Protecția Mediului, Râmnicu Vâlcea, Vâlcea este pe primul loc în privința numărului de elevi (99 de persoane).

În domeniul *turism și alimentație* școlarizează 23 unități IPT din regiune, Colegiul National Economic „Gheorghe Chițu" Craiova, Dolj, fiind pe primul loc din punct de vedere al numărului de elevi, 648.

6.1.12. Resursele umane din ÎPT[49]

Cifrele din statisticile oficiale ale INS, de la nivel național, arată că ponderea **personalului calificat** este de peste 90% în întreaga perioadă de analiză a anilor școlari 201/2012-2016/2017. Minimul perioadei se înregistrează în anul școlar 2012/2013 (96%), procentele crescând continuu după acest an, astfel încât în 2016/2017 acesta se situează la 98,6%(fig. nr. 113), însă nereușind să atingă nivelul maxim din 2011/2012, de 99,2%.

Fig. nr. 113

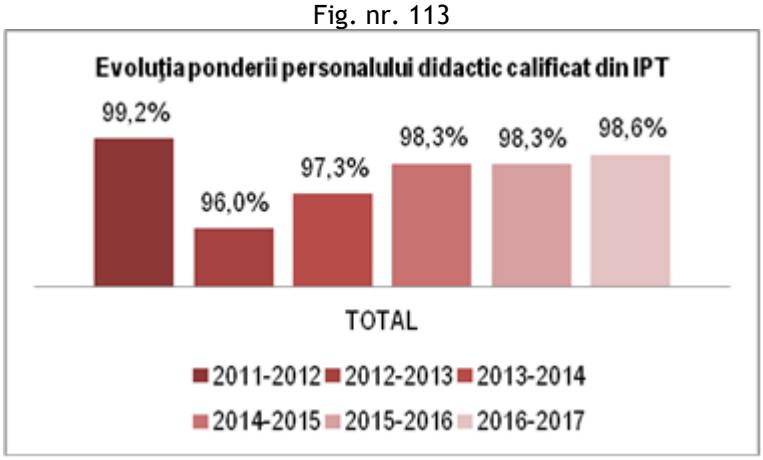

Sursa datelor: INS

Pe nivele de educație, statisticile arată că cele mai ridicate procente de cadre didactice calificate sunt în învățământul liceal, peste 96% în întreaga perioadă de analiză. În învățământul profesional, chiar dacă în anul școlar 2011/2012 procentul de calificați era de

[49] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „14 Resurse umane" – pentru vizualizare clic aici

100%, acesta a scăzut brusc în anul următor, la 77%, iar creșterile ulterioare nu au mai reușit să acopere diferențele, astfel că în anul școlar 2016/2017 procentul înregistrat era de 95%.

În învățământul postliceal, procentul de profesori calificați este fluctuant, cu valori peste 93% pe întreaga perioadă (fig. nr. 114).

Fig. nr. 114

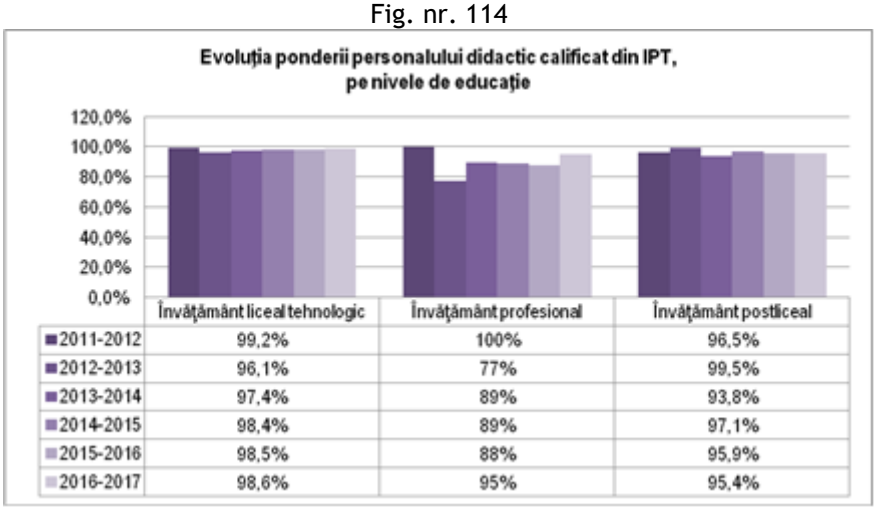

	Învăţământ liceal tehnologic	Învăţământ profesional	Învăţământ postliceal
2011-2012	99,2%	100%	96,5%
2012-2013	96,1%	77%	99,5%
2013-2014	97,4%	89%	93,8%
2014-2015	98,4%	89%	97,1%
2015-2016	98,5%	88%	95,9%
2016-2017	98,6%	95%	95,4%

Sursa datelor: INS

În cadrul învățământului liceal, procentele de cadre didactice calificate sunt destul de echilibrate pe profiluri și apropiate de valorile de ansamblu (fig. nr. 115) care se situează la nivel foarte ridicat, apropiat de 100%.

Fig. nr. 115

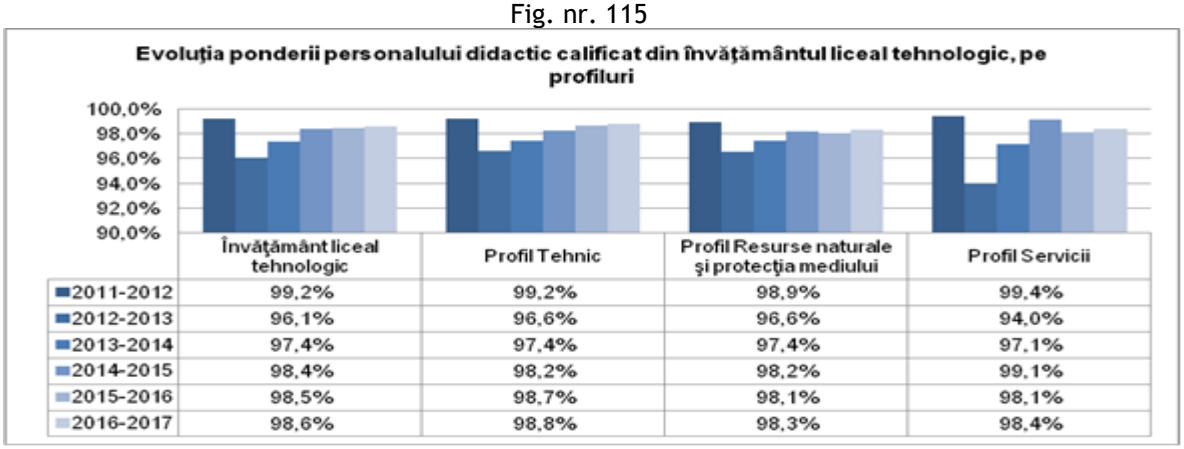

	Învăţământ liceal tehnologic	Profil Tehnic	Profil Resurse naturale şi protecţia mediului	Profil Servicii
2011-2012	99,2%	99,2%	98,9%	99,4%
2012-2013	96,1%	96,6%	96,6%	94,0%
2013-2014	97,4%	97,4%	97,4%	97,1%
2014-2015	98,4%	98,2%	98,2%	99,1%
2015-2016	98,5%	98,7%	98,1%	98,1%
2016-2017	98,6%	98,8%	98,3%	98,4%

Sursa datelor: INS

În România, **analiza pe grupe de vârstă a** personalului didactic, conduce în mod clar la concluzia că se acutizează pe parcursul anilor, fenomenul de îmbătrânire resurselor umane în educație.

Dacă în anul școlar 2011-2012, un procent de 26,1% erau cadre didactice sub 34 de ani, în anul școlar 2016-2017 acest procent a scăzut la 15,6%. Au crescut, în schimb, în perioada anilor școlari 2011/2012-2016/2017, procentele pentru cadrele didactice din celelalte grupe de vârstă:

- grupa de vârstă 35-54 ani, în creștere, de la 54,2% lșa 61,2%;
- grupa de vârstă 55-64ani, în creștere de la 19% la 21%;
- grupa de vârstă 65 ani și peste, în creștere de la 0,7% la 2,2% (fig. nr. 116).

Fig. nr. 116

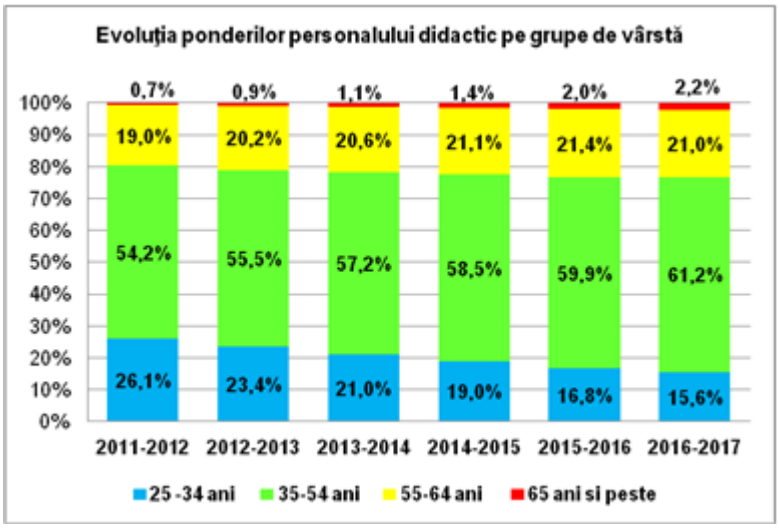

Sursa datelor: INS

Îmbătrânirea forței de muncă în sectorul educație este, pe de o parte, rezultatul scăderii populației școlare și dispariției unui număr mare de catedre care să poată fi ocupate de tineri absolvenți, iar pe de altă parte urmare a faptului că o carieră didactică nu a fost de interes pentru tineri o lungă perioadă de timp, din cauza slabei motivații financiare. Creșterile salariale vor fi de natură să determine tinerii să opteze pentru o catedră în învățământ, cu atât mai mult cu cât este recunoscut faptul că pornesc din start cu o pregătire științifică actualizată.

Studiul datelor statistice oficiale la nivel de regiuni, arată că procentul de personal calificat în învățământul liceal se apropie de maxim, fiind peste 96% în perioada de analiză 2011/2012-2016/2017, atât la nivel național cât și la nivelul regiunilor de dezvoltare (fig. nr. 117).

Fig. nr. 117

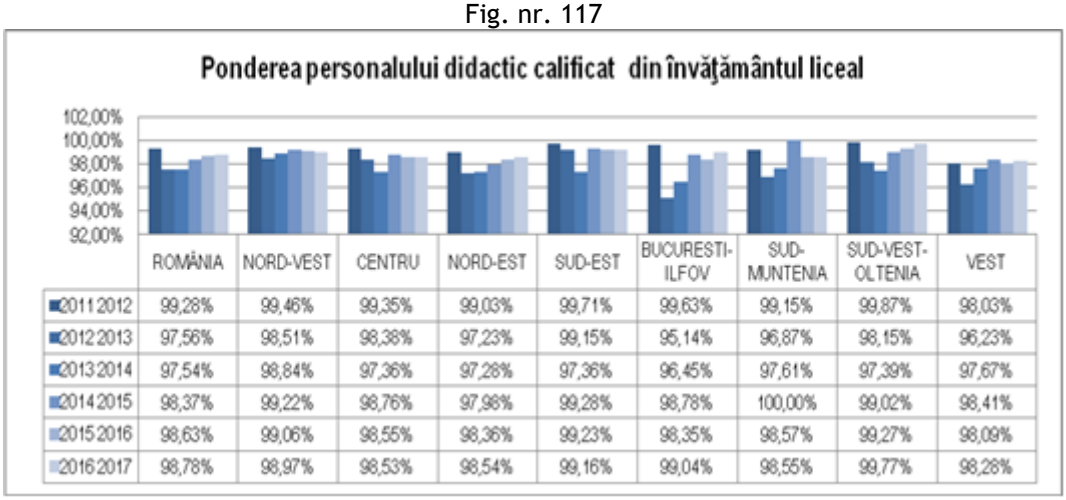

	ROMÂNIA	NORD-VEST	CENTRU	NORD-EST	SUD-EST	BUCURESTI-ILFOV	SUD-MUNTENIA	SUD-VEST-OLTENIA	VEST
2011 2012	99,28%	99,46%	99,35%	99,03%	99,71%	99,63%	99,15%	99,87%	98,03%
2012 2013	97,56%	98,51%	98,38%	97,23%	99,15%	95,14%	96,87%	98,15%	96,23%
2013 2014	97,54%	98,84%	97,36%	97,26%	97,36%	96,45%	97,61%	97,39%	97,67%
2014 2015	98,37%	99,22%	98,76%	97,98%	99,28%	98,78%	100,00%	99,02%	98,41%
2015 2016	98,63%	99,06%	98,55%	98,36%	99,23%	98,35%	98,57%	99,27%	98,09%
2016 2017	98,78%	98,97%	98,53%	98,54%	99,16%	99,04%	98,55%	99,77%	98,28%

Sursa datelor: INS

În interiorul regiunii Sud Vest Oltenia, situația este similară, diferențele între județele componente fiind sub 1%. Repartiția pe medii de rezidență arată că procentul de personal calificat din mediul rural este puțin mai mare decât în urban în majoritatea anilor de analiză(fig. nr. 118).

Fig. nr. 118

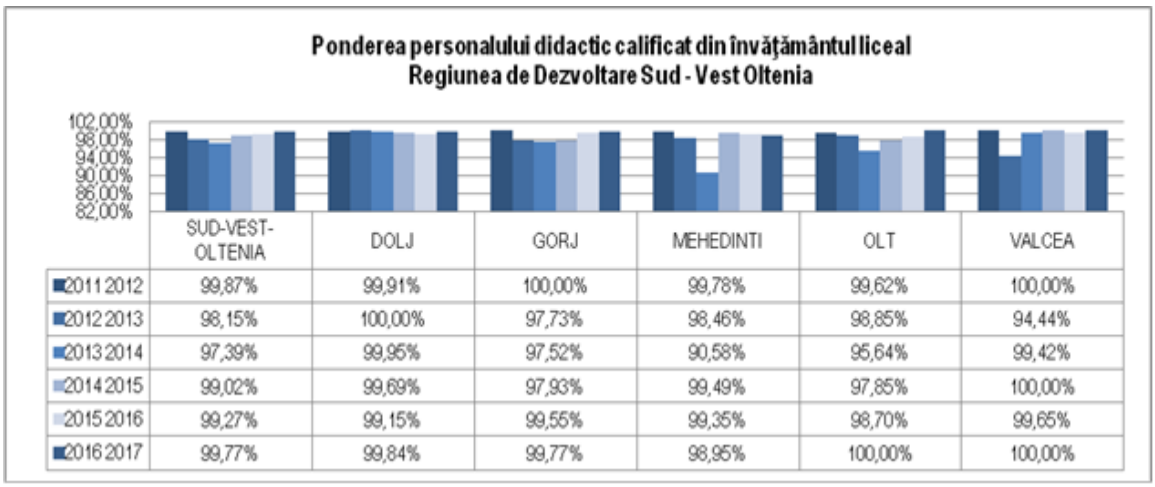

	SUD-VEST-OLTENIA	DOLJ	GORJ	MEHEDINTI	OLT	VALCEA
2011 2012	99,87%	99,91%	100,00%	99,78%	99,62%	100,00%
2012 2013	98,15%	100,00%	97,73%	98,46%	98,85%	94,44%
2013 2014	97,39%	99,95%	97,52%	90,58%	95,64%	99,42%
2014 2015	99,02%	99,69%	97,93%	99,49%	97,85%	100,00%
2015 2016	99,27%	99,15%	99,55%	99,35%	98,70%	99,65%
2016 2017	99,77%	99,84%	99,77%	98,95%	100,00%	100,00%

Sursa datelor: INS

Fluctuațiile sunt destul de reduse între un an școlar și altul, însă există încă posturi care nu sunt ocupate cu personal calificat în unitățile IPT din regiune, așa cum rezultă din datele administrative ale Inspectoratelor Școlare.

6.1.13. INFRASTRUCTURA UNITĂȚILOR ȘCOLARE DIN IPT[50]

Infrastructura educațională constituie un element vital ale mediilor de învățare din școli și universități. Rezultatele cercetărilor în domeniu sugerează că infrastructura de foarte bună calitate conduce la îmbunătățirea predării, a rezultatelor școlare ale elevilor și reducerea abandonului școlar, pe lângă alte beneficii.

Studiile recente au arătat că elementele de mediu și de proiectare ale infrastructurii școlare împreună explică 16% din variația progresului școlar al elevilor. Acest studiu evidențiază faptul că proiectarea infrastructurii educaționale influențează procesul de învățare prin trei factori interdependenți : *naturalețe* (de ex. lumina, calitatea aerului), *stimulare* (de ex. complexitatea, culoarea) și *individualizare* (de ex. flexibilitatea spațiilor de învățare).

Analiza datelor furnizate de INS, pentru perioada anilor școlari 2015/2016-2016/2017, referitoare la dotările existente in unitățile de învățământ profesional și tehnic, pune în evidență că numărul de laboratoare și de ateliere a avut o evoluție diferită de la o regiune la alta (fig. nr. 119).

Fig. nr. 119

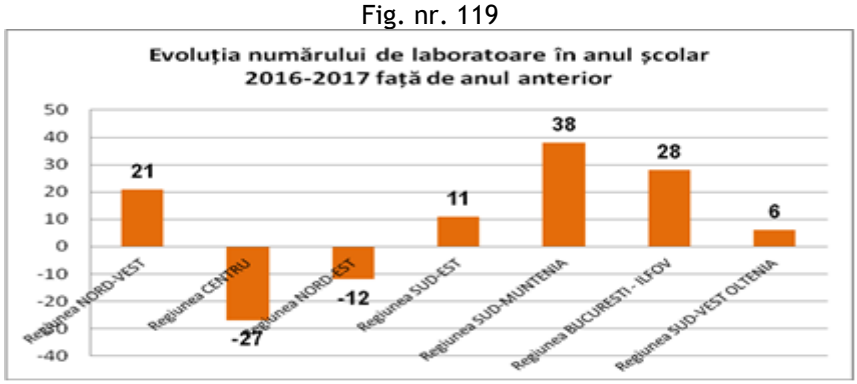

Sursa datelor: INS

În regiunea Sud Vest Oltenia, numărul laboratoarelor școlare a crescut de la 971 la 977, însă evoluția pe județele componente este diferită: în timp ce în Dolj, Gorj și Vâlcea numărul de laboratoare a crescut, în Mehedinți și Olt au fost înregistrate scăderi.

[50] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „15 Baza materiala” – pentru vizualizare clic aici

Numărul de ateliere școlare în învățământul liceal, profesional și postliceal a avut deasemenea o evoluție diferită la nivel regional, însă se remarcă faptul că regiunile în care numărul de ateliere este în creștere (Nord Vest, Sud Muntenia, Vest) este mai mic decât numărul de regiuni în care acest număr a scăzut (Centru, Nord Est, Sud Vest Oltenia, București Ilfov, Sud Est) (fig. nr. 120).

Fig. nr. 120

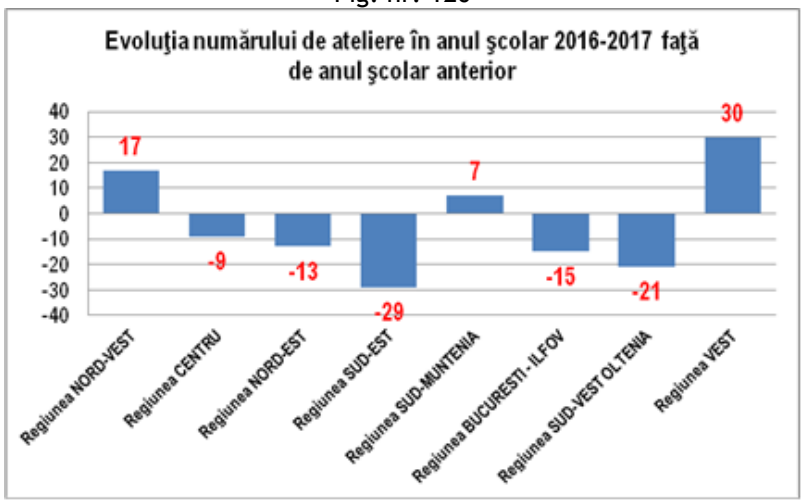

Sursa datelor: INS

Unul din posibilele motive pentru care s-a întâmplat acest lucru este acela că, în corelare cu dezvoltările curriculare pentru învățământul profesional, cea mai mare parte a instruirii practice se desfășoară la agentul economic.

În interiorul regiunii, județele Dolj și Gorj au înregistrat ușoare creșteri ale numărului de ateliere, Oltul a rămas la aceleași valori, iar Mehedinți și Vâlcea au avut scăderi, cea mai însemnată fiind în Vâlcea, unde numărul de ateliere s-a micșorat cu 22 de la un an școlar la altul.

Pentru desfășurarea procesului educațional, dar și pentru rezolvarea probemelor administrative, unitățile de învățământ din regiune sunt dotate cu PC-uri, acestea fiind tot mai des utilizate la orele de studiu, dar și în activitatea de laborator. În mod practic, nu există școală fără minim o rețea de calculatoare.

Cu toate acestea, numărul de computere utilizate în învățământul liceal, profesional și postliceal din Sud Vest Oltenia a înregistrat o scădere în anul 2016-2017 față de 2015-2016, regiunea noastră fiind singura din țară în care s-a intâmplat acest fapt (fig. nr. 121).

Fig. nr. 121

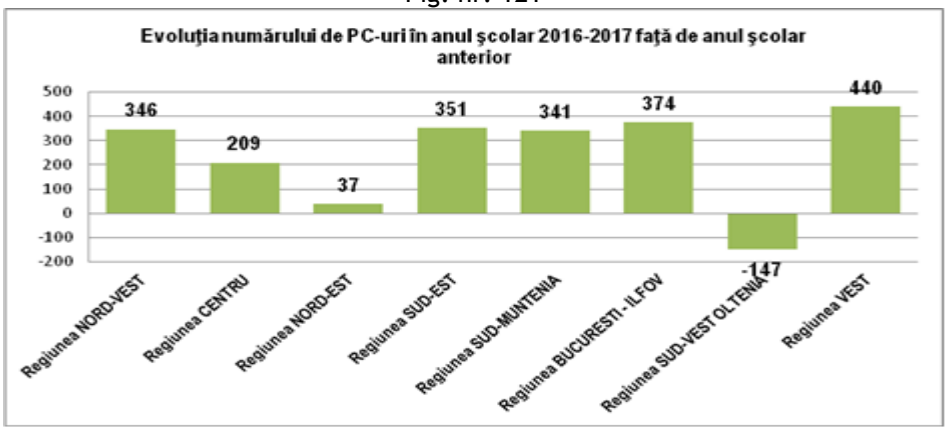

Sursa datelor: INS

Creșterea cea mai mare de număr de PC-uri este în regiunea Vest, unde numărul a fost cu 440 mai mare în 2016-2017, față de anul anterior.

În județele componente ale Olteniei, situația este diferită, în 2016-2017 față de 2015-2016: în timp ce în Dolj s-a înregistrat o creștere cu 47 a numărului de PC-uri, iar în Gorj o creștere de 7 PC, în celelalte trei s-au produs scăderi, în Mehedinți cu 33, în Olt cu 52 și în Vâlcea cu 117 (cea mai însemnată scădere).

Referindu-ne strict la baza materială a învățământului liceal din regiunea Sud Vest Oltenia, din cifrele statistice oficiale, rezultă că în anul 2016-2017, comparativ cu anul școlar anterior, s-au înregistrat:

-scădere cu 19 a numărului de săli de clasă și cabinete școlare;

-creștere cu 2 a numărului de săli de gimnastică;

-creștere cu 1 a numărului de laboratoare;

-scădere cu 28 a numărului de ateliere școlare;

-scădere cu 123 a numărului de PC-uri utilizate în procesul de învățământ (din care 76 utilizate de elevi și 47 utilizate de profesori);

-scădere cu 1 a numărului de unități școlare conectate la internet;

-creștere cu 13 a numărului de calculatoare conectate la internet.

Din cifrele de mai sus, se observă că în ceea ce privește creșterile, acestea nu sunt spectaculoase, însă se remarcă utilizarea mai redusă a tehnologiei moderne la clasă (în speță, PC-urile). Se semnalează acest lucru, mai ales în mediul urban din județele Gorj, Mehedinți și Olt și în mediul rural din Dolj și Vâlcea.

Ca stat membru UE, România are acces la finanțare extrabugetară pentru infrastructura educaţională. România beneficiază de Fondul European pentru Dezvoltare Regională şi Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală. În total, România are la dispoziţie aproximativ €850 milioane (puţin peste 1 miliard de dolari) pentru a investi în infrastructura şcolară până în 2023. Aceste fonduri constituie o oportunitate incredibilă de soluționare a decalajelor mari privind infrastructura educaţionale între cele peste 19.000 de unităţi de învăţământ în care sunt înscriși peste 3,4 milioane de elevi.

6.1.14. CHELTUIELI PUBLICE PENTRU EDUCAȚIE[51]

Având în vedere importanța pe care o are, educația trebuie să fie unul din sectoarele prioritare pentru finanțare publică.

Cheltuielile publice pentru educație evidenţiază proporţia din realizarea financiară naţională anuală (PIB) alocată de Guvern dezvoltării educaţiei.

Singurele date statistice oficiale cu privire la aceste cheltuieli sunt furnizate de Eurostat, care arată că în întreaga Europă, procentul alocat din PIB pentru educație este destul de ridicat, situație care nu este similară și în România. Analiza cifrelor furnizate de Eurostat, arată că România a alocat pentru educație, în perioada 2012-2014, cel mai scăzut procent din PIB, comparativ cu celelalte țări din UE. Spre exemplu, în anul 2014, în România, cheltuielile publice pentru educație, în afara educației timpurii, au avut alocat 2,75% din PIB (cel mai scăzut din Europa), în timp ce Suedia, a alocat un procent de 7,14%, cel mai ridicat din întreaga Europă (fig. nr. 122).

Fig. nr. 122

[51] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „ 16 Cheltuieli pentru educație" - pentru vizualizare clic aici

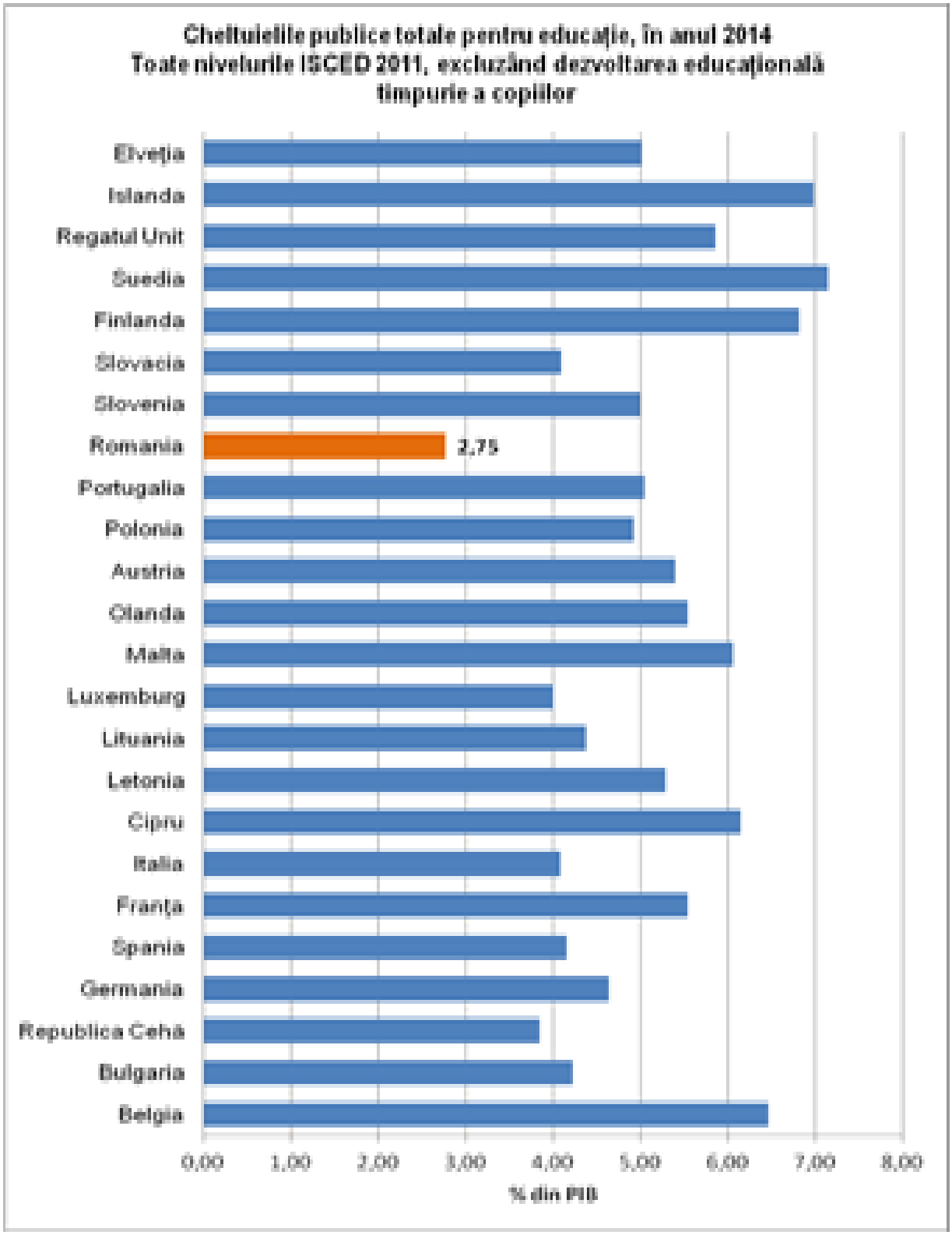

Sursa datelor: EUROSTAT

În același timp, însă, trebuie menționat faptul că acest procent a crescut ușor de la an la an, de la 2,64% în 2012, la 2,75% în 2014.

În anul 2014, pentru învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar, din care face parte și învățământul profesional și tehnic, nivelul de cheltuieli publice s-a menținut la un nivel modest, România fiind și aici pe ultimul loc în cadrul UE (fig. nr. 123).

Fig. nr. 123

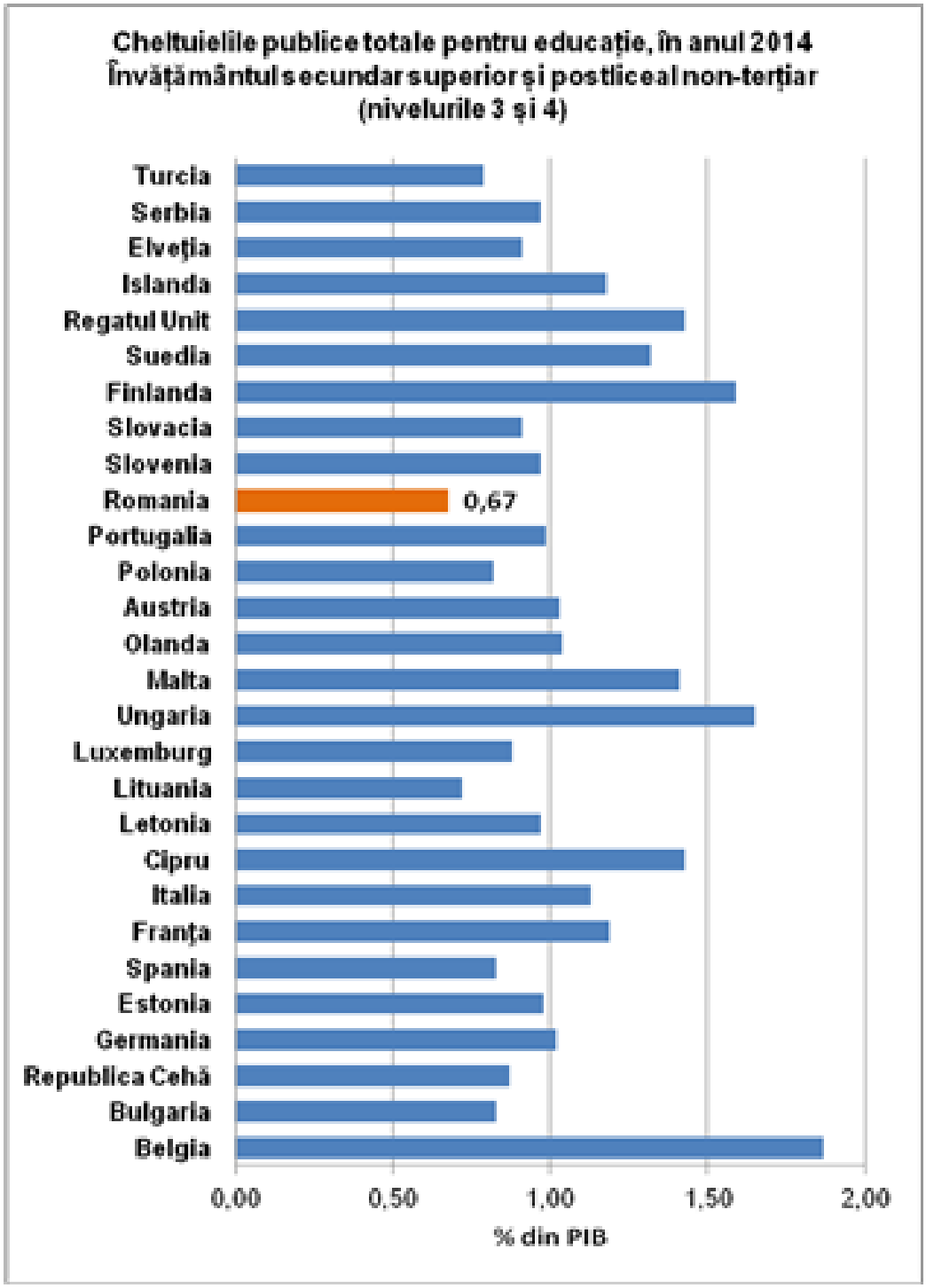

Sursa datelor: EUROSTAT

Chiar dacă cheltuielile pentru aceste niveluri de învățământ au crescut ușor pe parcursul anilor 2012-2014, de la 0,6% la 0,67%, ele au fost la un nivel extrem de modest pentru nevoile financiare pe care le are sisitemul IPT din România.

În mod specific, pentru învățământul secundar superior, alocarea bugetară națională, a fost în 2014 de 0,64% din PIB, din acest punct de vedere situându-ne pe penultimul loc în UE, înaintea Lituaniei (fig. nr. 124).

Fig. nr. 124

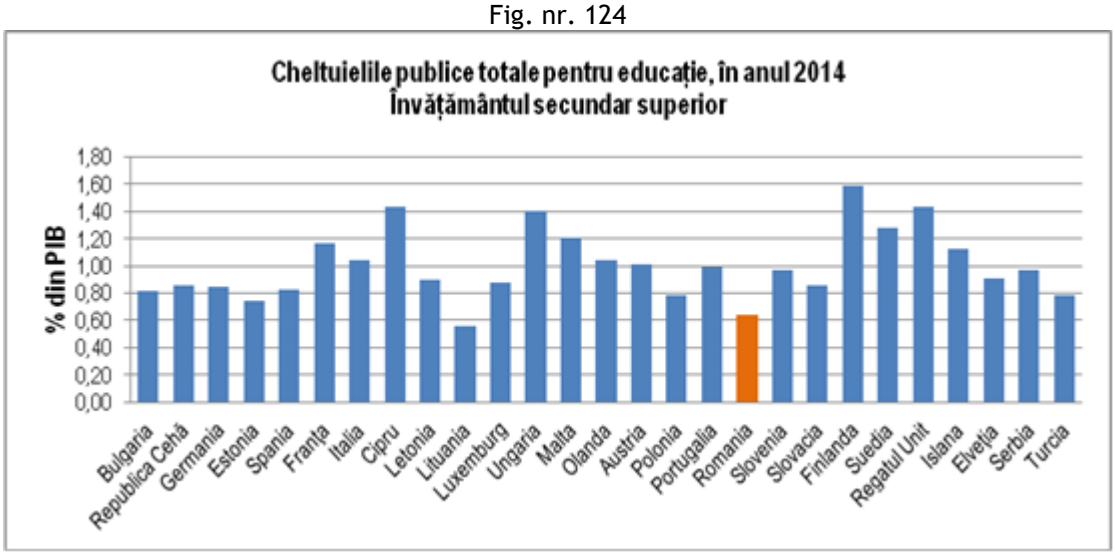

Sursa datelor: EUROSTAT

Evoluția din perioada 2012-2014 a procentului de cheltuieli publice alocate învățământului secundar superior și postlicealului non-terțiar în România, arată o creștere ușoară, dar insuficientă (fig. nr. 125).

Fig. nr. 125

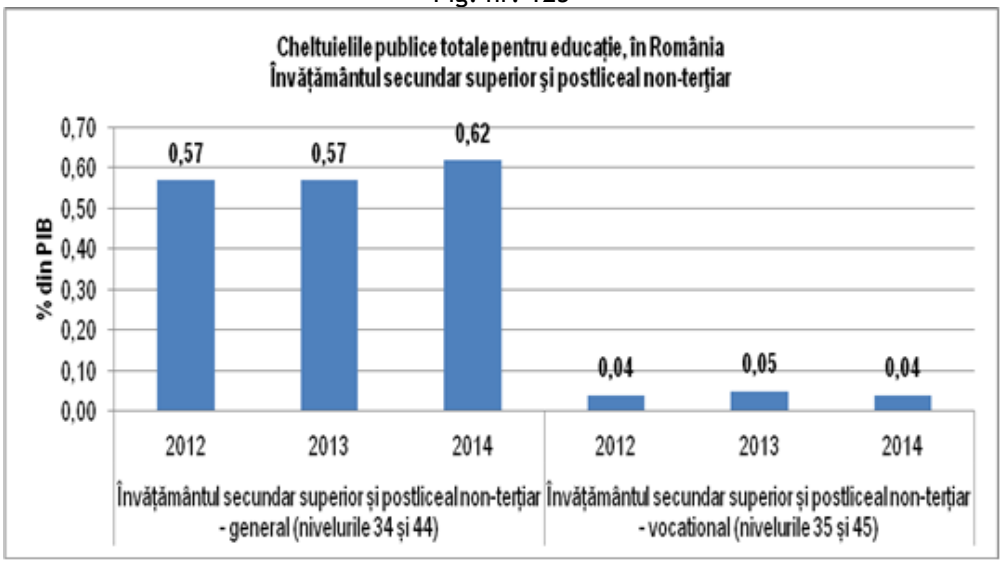

Sursa datelor: EUROSTAT

Fiind un sector în care finanțarea din partea statului are procentul cel mai semnificativ (peste 50%), este necesară mărirea procentului din PIB alocat educației, deoarece aceste cheltuieli vor influența toate procesele educaționale din sistemul de învățământ, având urmări directe asupra calității acestuia. Din datele oficiale furnizate pentru anul 2018, alocarea bugetară națională pentru educație este de 2,98% din PIB.

Finanțarea educației trebuie privită ca o investiție pe termen lung, care generează venituri și contribuie, în același timp la dezvoltarea societății.

6.1.15. EGALITATEA DE ȘANSE, NEDISCRIMINAREA ȘI EGALITATEA DE GEN

Adoptate în Legea Educației ca principii care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România, egalitatea de șanse și de gen și nediscriminarea se manifestă în mod concret în educația și formarea profesională din România, în primul rând prin drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de

învăţământ preuniversitar şi superior, precum şi la învăţarea pe tot parcursul vieţii, fără nicio formă de discriminare, pentru toţi cetăţenii României, aceste drepturi fiind recunoscute în mod egal minorilor care solicită sau au dobândit o formă de protecţie în România, minorilor străini şi minorilor apatrizi a căror şedere pe teritoriul României este oficial recunoscută conform legii.

Aceleași drepturi se asigură și cetățenilor celorlalte state membre ale Uniunii Europene, ai statelor aparţinând Spaţiului Economic European şi ai Confederaţiei Elveţiene.

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, numărul de locuri pentru învățământ profesional și tehnic, ca parte a ofertei educaționale anuale, este astfel propus încât să fie asigurată cuprinderea întregii generații de absolvenţi ai clasei a VIII-a în învăţământul liceal şi în învăţământul profesional, inclusiv dual, în vederea finalizării învăţământului obligatoriu, conform legii; sunt asigurate, în același timp, un număr de locuri sufieciente pentru persoanele care au întrerupt studiile și vor să revină în sistemul de educație.

Oferta pentru liceu tehnologic și pentru învățământ profesional, ca și pentru postliceal sau universitar, se adresează în egală măsură băieților și fetelor, nefiind restricții de admitere pe criterii de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități Numărul de tineri de sex masculin și feminin în clasele de învățământ preuniversitar și în grupele de învățământ universitar și non-universitar este în strictă concordanță cu opțiunile formulate de aceștia.

Ca recunoaştere şi garantare a drepturilor persoanelor aparţinând minorităţilor naţionale, fiecare ISJ din regiune prevede anual un număr de locuri speciale pentru tinerii de etnie roma, alocate peste numărul de locuri acordat prin planul de școlarizare, atât la liceu, cât și la învățământ profesional.

Învățământul special de nivel liceal și profesional are, deasemenea, un număr de locuri pentru fiecare an școlar, alocat în corelare cu numărul estimat de absolvenți de gimnaziu de învățământ special. Tinerii cu dizabilități absolvenți de gimnaziu pot opta pentru un loc în aceste clase, dar, în același timp, pot candida pentru clasele din învățământul de masă.

Aceleași principii nediscriminatoare sunt aplicate pentru personalul didactic, nedidactic și auxiliar din învățământul din regiune, aceștia având acces neîngrădit la un post în școlile din Oltenia, singurele criterii impuse fiind cele de competență profesională.

6.2. INDICATORI DE PROCES

6.2.1. MECANISME DECIZIONALE ŞI DESCENTRALIZAREA FUNCŢIONALĂ ÎN ÎPT

Strategia de descentralizare a învăţământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate şi resurse în privinţa luării deciziilor şi a managementului general şi financiar către unităţile de învăţământ şi comunitatea locală.

Descentralizarea funcţională implică şi antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educaţie. Cadrul instituţional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educaţie şi formare profesională se bazează pe structurile consultative iniţiate în sprijinul deciziei la nivel local şi regional.

Aceste structuri sunt:

-la nivel regional: Consorţiul Regional (CR) – ca structură partenerială consultativă în sprijinul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și al Inspectoratelor Școlare;

-la nivel local (judeţean): Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) – ca structură partenerială consultativă în sprijinul Inspectoratelor Școlare;

-la nivelul unităților de învățământ: Consiliile de administraţie/Consiliile profesorale

-la nivel național: Comitetele sectoriale.

Principalele atribuţii ale structurilor menţionate, în procesul de planificare a ofertei educaționale, sunt următoarele:

-Comitetele sectoriale (la nivel naţional): validarea Standardelor de Pregătire Profesională.

-Consorţiul Regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea/actualizarea Planului regional de acțiune pentru învățământ (PRAI), cu integrarea componentei privind contribuția specifică a învățământului superior la dezvoltarea regională;

-CLDPS: corelarea ofertei educaționale din învățământul profesional și tehnic cu comanda socială și cu nevoile de dezvoltare personală și profesională a beneficiarilor pregătirii profesionale; elaborarea/actualizarea Planului local de acțiune pentru învățământ (PLAI); analizarea și avizarea propunerilor prezentate de inspectoratul școlar privind proiectele planurilor de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic din județ;

-Consiliile de administrație/Consiliile profesorale: sprijinirea elaborării şi avizarea Planului de Acţiune a Şcolii (PAS)

În cadrul programului multianual Phare TVET, Consorţiile Regionale și Comitetele Locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de planificare strategică pe termen lung la nivel regional (PRAI) şi local (PLAI), pe baza cărora la nivelul fiecărei şcoli din program au fost elaborate planuri şcolare de acţiune (PAS).

La nivelul unităţilor şcolare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) şi extern este concretizat prin Planurile de acţiune ale şcolilor (PAS) Şcolile cuprinse în programul Phare TVET au beneficiat de formare şi asistenţă pentru elaborarea PAS şi în raport cu PRAI şi PLAI. Începând cu anul şcolar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea Planurilor de acţiune ale şcolilor (PAS) pentru toate unităţile de învăţământ profesional şi tehnic. În sprijinul elaborării documentului, şcolile au beneficiat de formare şi asistenţă din partea unităţilor de învăţământ cuprinse în programul Phare 2003 şi a inspectoratelor şcolare.

Având în vedere mecanismele de finanţare în vigoare şi autonomia comunităţii locale, este esenţială antrenarea autorităţilor locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

-slaba legătură şi controlul redus între nivelul regional de planificare şi nivelul decizional în învăţământ (inspectoratele şcolare judeţene şi şcolile, autorităţile locale);

-finanţarea învăţământului preponderent centrată pe activităţile curente/pe termen scurt şi foarte puţin pe nevoile şi priorităţile pe termen lung;

-antrenarea insuficientă a agenţilor economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT;

-neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor sociali din Consiliile de Administraţie ale Şcolilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul şcolii.

Un alt domeniu al descentralizării funcţionale este curriculum-ul în dezvoltare locală (CDL)–componentă importantă a planului de învăţământ, care vizează adaptarea conţinutului pregătirii la cerinţele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenţi economici, comunitate locală, elevi).

6.2.2. ASIGURAREA CALITĂŢII ÎN ÎPT

Nevoia unor mecanisme reglementate de asigurare a calităţii serviciilor de educaţie şi formare profesională care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire şi satisfacţia beneficiarilor (forţa de muncă şi angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calităţii educaţiei.

În IPT, introducerea unui sistem de asigurare a calităţii în educaţie s-a generalizat începând cu anul şcolar 2006-2007 pentru toate unităţile de învăţământ, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calităţii – "predarea şi învăţarea" şi a fost extins treptat astfel încât, în prezent, se aplică pentru toate cele 7 principii.

Mecanismul de asigurare a calităţii utilizat este construit pe autoevaluarea din partea şcolii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecţie şcolară), ambele fiind structurate pe acelaşi set de indicatori (descriptori de performanţă). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătăţire a calităţii.

Conducând la creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității vor avea, în același timp, un impact decisiv în motivarea și implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire a acesteia.

6.2.3. SITUAȚIA ȘCOLARĂ A ELEVILOR DIN IPT LA SFÂRȘITUL ANULUI ȘCOLAR[52]

Situația școlară la finalul unui an școlar pentru elevii din toate nivelurile de învățământ este evidențiată prin date oficiale în situații centralizatoare care furnizează date privind: numărul de elevi în evidență la sfârșitul anului școlar, elevii promovați și elevii repetenți.

Nivelul de învățământ liceal

Învățământul liceal este centrat pe dezvoltarea și diversificarea competențelor-cheie și pe formarea competențelor specifice în funcție de filieră, profil, specializare sau calificare.

Cuprinde următoarele filiere și profiluri: filiera teoretică, cu profilurile umanist și real; filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului; filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Aceste filiere sunt menite să ajute elevul în alegerea viitoarei cariere în funcție de afinități.

Datele statistice disponibile evidențiază faptul că, în Sud Vest Oltenia, din perioada anilor școlari 2014/2015-2015/2016, procentul elevilor promovați din totalul celor aflați în evidență **din învățământul liceal**, a avut o evoluție sensibil liniară (96,2% în 2014/2015 și 96,1% în 2015/2016). Valorile sunt apropiate de mediile naționale, de 96,3% și 96,4% pentru acești ani școlari (fig. nr. 126).

Cele mai ridicate procente de promovabilitate s-au înregistrat în regiunile Nord-Vest și Centru, care au depășit media națională.

Fig. nr. 126

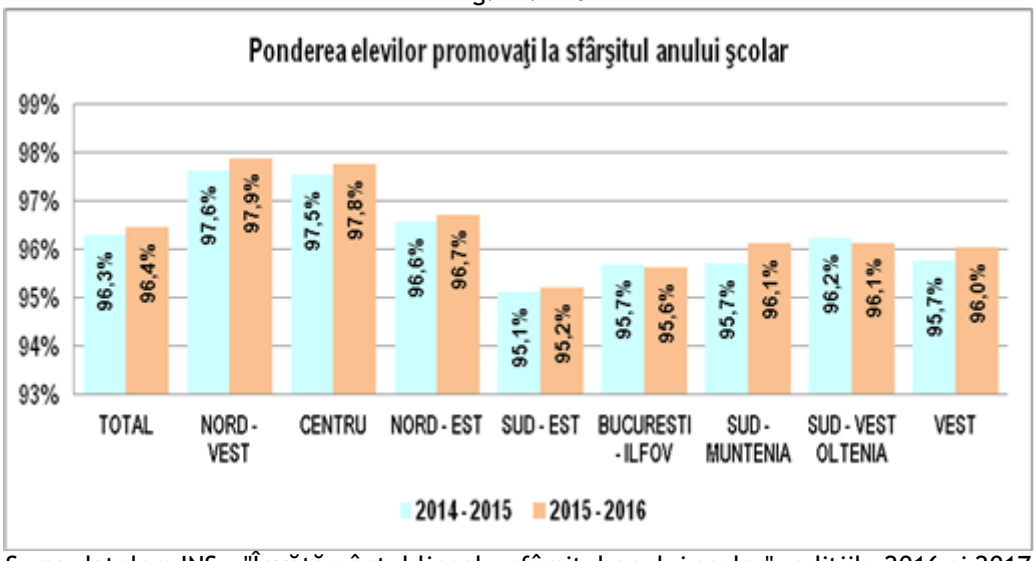

Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

În județele componente ale regiunii s-au înregistrat valori foarte apropiate unele de altele și, deasemenea, aproape de nivelul național (fig. nr. 127).

Fig. nr. 127

[52] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „17 Liceal sf de an" – pentru vizualizare clic aici ; „18 Profesional sf de an " – pentru vizualizare clic aici; „ 19 Postliceal sf de an " – pentru vizualizare clic aici

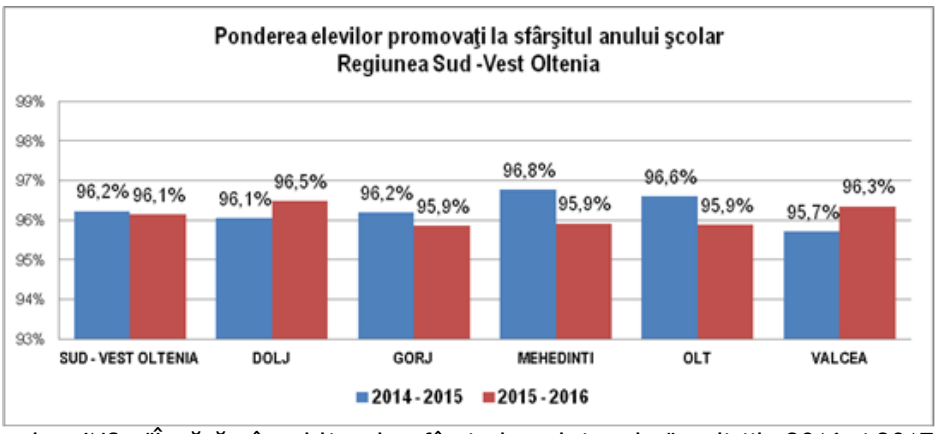

Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Evoluțiile pe parcursul perioadei de analiză arată că procentele de promovabilitate au fost în creștere în Dolj și în Vâlcea și au înregistrat scăderi în Gorj, Mehedinți și Olt.

Pe ani de studiu, analiza datelor privind promovabilitatea din regiunea Sud Vest Oltenia și județe, în intervalul 2014/2015-2015/2016, evidențiază următoarele:

-la clasa a IX-a, la nivel regional, procentul de promovare se păstrează în jurul valorii de 94%, iar la nivel județean, în Dolj și Vîlcea procentul este în creștere, iar în Gorj, Mehedinți, Olt în scădere;

-la clasa a X-a, regiunea păstrează procentul de 96% promovare, Doljul, Mehedințiul se păstrează la același nivel, Gorjul și Vâlcea sunt în creștere, iar Oltul în scădere;

-la clasa a XI-a, nivelul regional este în ușoară creștere de la 96,1%, la 96,6%, la Dolj crește procentul, la Mehedinți este în scădere, iar Gorjul, Oltul și Vâlcea rămân la aproximativ același nivel;

-la clasa a XII-a, regiunea este în ușoară scădere de la 98%, la 97,4% promovare, la Dolj și Vâlcea nivelul este aproape constant, Gorjul, Mehedințiul și Oltul sunt în scădere;

-la clasa a XIII-a, nivelul de promovabilitate regional este în scădere, similar cu situația din județe.

Învățământul profesional

În regiune, procentul de elevi promovați ai învățământului profesional a crescut în anul școlar 2015/2016, față de anul anterior (de la 87,5%, la 88,6%) (fig. nr. 128 și fig. nr. 129). La nivel județean, în Dolj, Mehedinți, Olt și Vâlcea au crescut procentele de promovabilitate, singurul județ în care procentul a scăzut fiind Gorj.

Fig. nr. 128

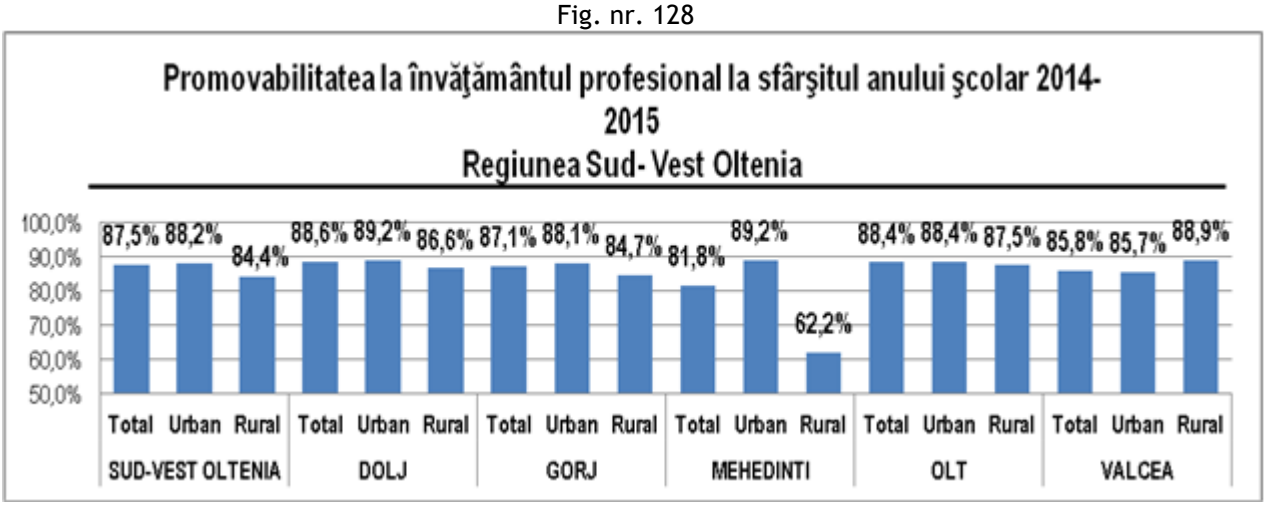

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educație

Fig. nr. 129

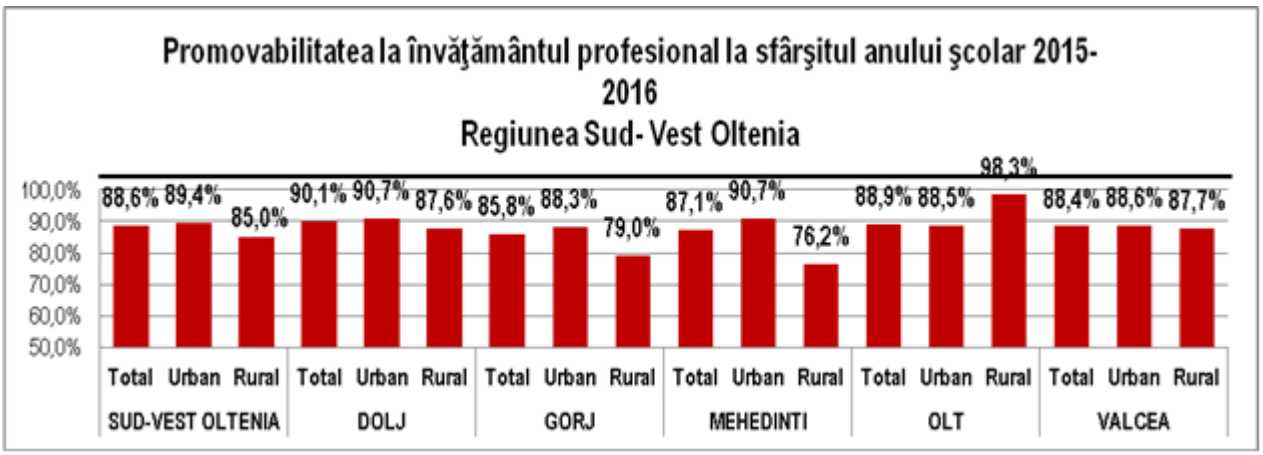

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educaţie

Analiza pe medii de rezidență ale școlilor din județele regiunii, relevă faptul că procentele superioare de promovabilitate se înregistrează, în general, în mediul urban, cu două excepții, în județul Vâlcea, în anul școlar 2014-2015 și în județul Olt, în 2015-2016, procentele de promovare din rural au fost superioare celor din urban.
De semnalat este și situația din județul Mehedinți, unde promovabilitatea în mediul rural a avut, în 2014-2015, valoarea cea mai scăzută din țară, 62,2%.

Învățământul postliceal

Numărul de elevi în evidență la sfârșitul anului școlar, din învățământul postliceal din Oltenia, a fost în scădere în 2015/2016 față de 2014/2015 (de la 16950, la 16235). În județe situația este la fel, cu excepția județului Olt, unde numărul de elevi a crescut de la un an la altul. Marea majoritate sunt promovați, respectiv, 16297, în 2014-2015 și 15618, în 2015-2016.

Numărul cel mai mare de elevi se găsește în **școlile postliceale** din regiune, însă a scăzut de la un an școlar la altul în Dolj, Gorj și Mehedinți, a crescut în județul Olt și a rămas constant în județul Vâlcea.

Procentul de promovabilitate are valori ridicate (peste 95%) și este în creștere la nivel regional, de la un an de analiză la altul. La nivel de județ, în Dolj, Gorj și Mehedinți promovabilitatea este în creștere, iar în Olt și Vâlcea în ușoară scădere.
Școlile de maiștri din Oltenia au un număr mai redus de elevi, 1665, în 2014-2015 și 1304, în 2015-2016. Promovabilitatea se situează la niveluri de peste 92% și înregistrează, de la un an școlar de analiză la altul, creșteri în Dolj și scăderi ale procentului în Gorj, Olt și Vâlcea, Mehedinții rămânând constant din acest punct de vedere.

6.2.4. SERVICIILE DE ORIENTARE ŞI CONSILIERE

Obiectivul orientării şcolare şi profesionale este de a îndruma tinerii în alegerea unui traseu educațional în concordanță cu aspirațiile personale și corelat cu interesele, abilitățile, aptitudinile și caracteristicile de personalitate ale fiecăruia. Nu există o definiție standard pentru indicatorii privitori la procesul de orientare şi consiliere. În practica serviciilor de consiliere din unele țări europene, se raportează în mod obișnuit indicatori cum ar fi numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi consiliați/consilier, etc.

În lipsa unor indicatori standard și a unui sistem unitar de raportare a rezultatelor din activitatea serviciilor de orientare şi consiliere, datele furnizate ca indicatori de către Centrele Județene de Asistență Psihopedagogică (CJAPP) nu sunt pe deplin comparabile între județele din regiune și sunt dificil de armonizat.

Totuşi, din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deşi ameliorat în ultimii ani, gradul de acoperire a serviciilor de orientare şi consiliere este insuficient la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, în special în mediul rural, din cauza numărului insuficient de consilieri în sistem, arondării inegale a numărului de elevi care revin unui consilier, numărului de mic al elevilor testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere/elev pentru orientarea

carierei – practic nu se poate vorbi de un mecanism sistematic de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

6.3. INDICATORI DE IEȘIRE

6.3.1. ABSOLVENȚI PE NIVELURI DE EDUCAȚIE[53]

Analiza numărului de absolvenți din regiune ne oferă o imagine sintetică asupra viitorului în aceste domenii.

La nivel liceal, evoluția numărului de absolvenți în perioada 2010-2015, scoate în evidență aspecte care pot constitui punctul de plecare în acțiuni viitoare.

Per ansamblu, în învățământul liceal, numărul de absolvenți a scăzut (de la 24311, în 2010, la 17859, în 2015), în principal, pe fondul scăderii demografice.

Pe filiere, scăderile cele mai însemnate s-au înregistrat la filiera tehnologică, scăderea în perioada 2010-2015 fiind de 5059 de persoane (fig. nr. 130). Numărul cel mai mare de absolvenți s-a înregistrat în anul 2012 (13927).

Fig. nr. 130

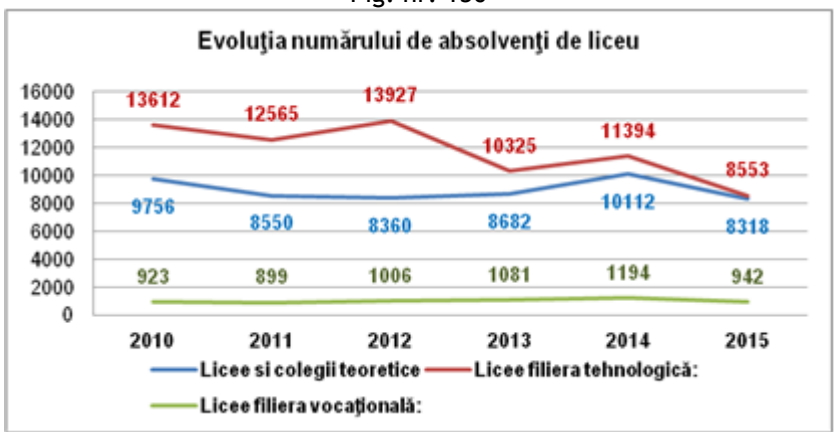

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-online

La filiera teoretică, numărul de absolvenți a scăzut, deasemenea, însă în proporție mult mai mică, scăderea între 2010 și 2015 fiind de 1438 de persoane. În anul 2014, s-a înregistrat un vârf al numărului de absolvenți de liceu teoretic, de 10112 persoane.

Filiera vocațională, a avut o evoluție crescătoare a numărului de absolvenți, în perioada 2010-2014 (de la 923, la 1194 în 2014), pentru ca în 2015 acest număr să scadă la 942 de persoane.

În județe, în ansamblu, sunt respectate tendințele de la nivel regional. Face excepție numărul de absolvenți de la filiere teoretică din județul Olt, care a crescut de la 1746, în 2010, la 1768, în 2015.

În învățământul profesional din regiune, numărul de absolvenți a avut o evoluție fluctuantă. De la 3945 de absolvenți în 2010, numărul a scăzut brusc la 254 în 2011, din cauza faptului că, pentru o perioadă, nu na mai fost acordată cifră de școlarizare la această formă de învățământ. Situația s-a redresat treptat în perioada următoare (fig. nr. 131), ajungând în 2015 la 793 de absolvenți, după ce a trecut printr-un maxim de 949 în 2013. Evoluția cifrelor este similară nivelului național.

Fig. nr. 131

[53] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „20 Absolvenți IPT” - pentru vizualizare clic aici

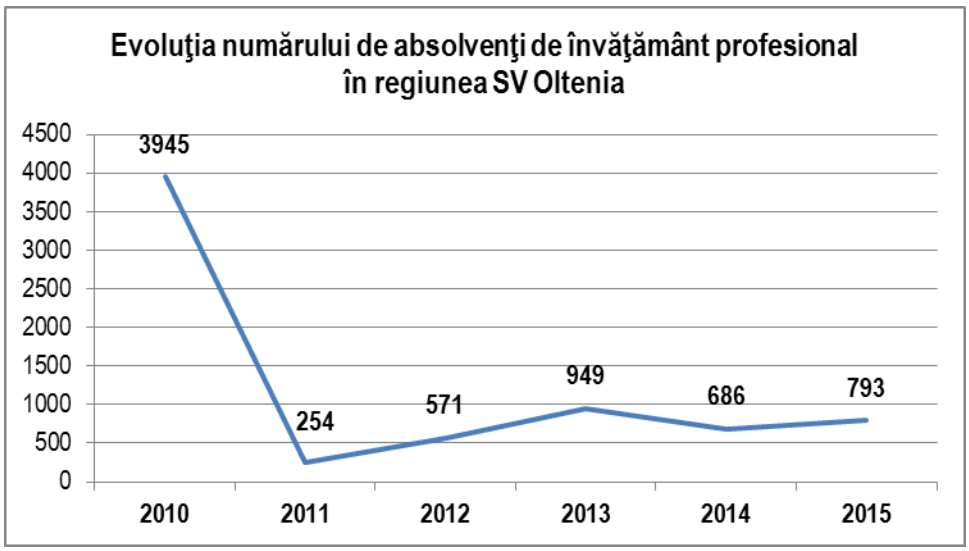

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-online

În județele componente ale regiunii, cei mai mulți absolvenți de învățământ profesional sunt în județul Dolj, urmat de Gorj, Olt, Vâlcea și Mehedinți.

Învățământul postliceal a cunoscut o dezvoltare accentuată în perioada 2010-2015, fapt dovedit și prin numărul de absolvenți în creștere.

Această dezvoltare este susținută în principal de **școlile postliceale**, numărul de absolvenți crescând continuu în perioada de analiză, fapt datorat și măririi numărului de clase din momentul finanțării de la buget a acestei forme de educație (fig. nr. 132).

Fig. nr. 132

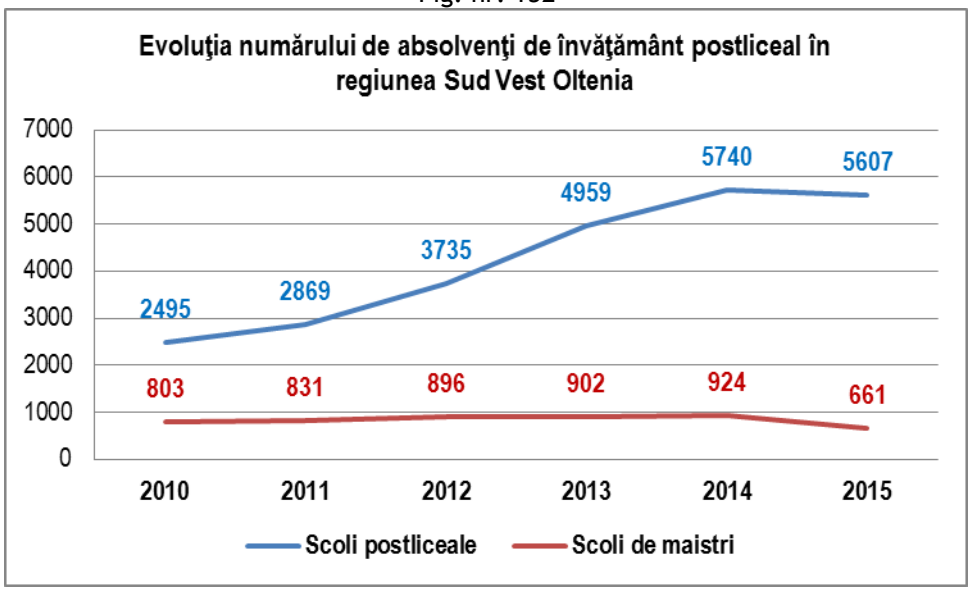

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-online

Aceeași tendință de creștere a avut și numărul de absolvenți ai **școlilor de maiștri** din regiune, în perioada 2010-2014, însă într-un ritm mult mai lent decât școlile postliceale. În anul 2015, numărul de absolvenți de învățământ de maiștri, a scăzut cu 263 de persoane față de anul precedent.

6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED[54]

[54] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „21Rata de absolvire (INS)" – pentru vizualizare clic aici

Pentru a se forma o privire de ansamblu asupra ieșirilor din sistemul IPT, sunt analizate ratele de absolvire în învățământul gimnazial, liceal, profesional și postliceal.

Indicatorul este definit ca procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație.

În învățământul gimnazial, datele statistice oficiale din perioada anilor școlari 2006/2007- 2015/2016 arată, la nivelul regiunii SV Oltenia, o fluctuație în jurul valorii de 85%. În anul 2010/2011 se înregistrează o creștere substanțială a absolvirilor, în toate regiunile țării, ca urmare a faptului că au finalizat studiile gimnaziale și o parte a celor care au abandonat studiile în anii anteriori (fig. nr. 133)

Fig. nr. 133

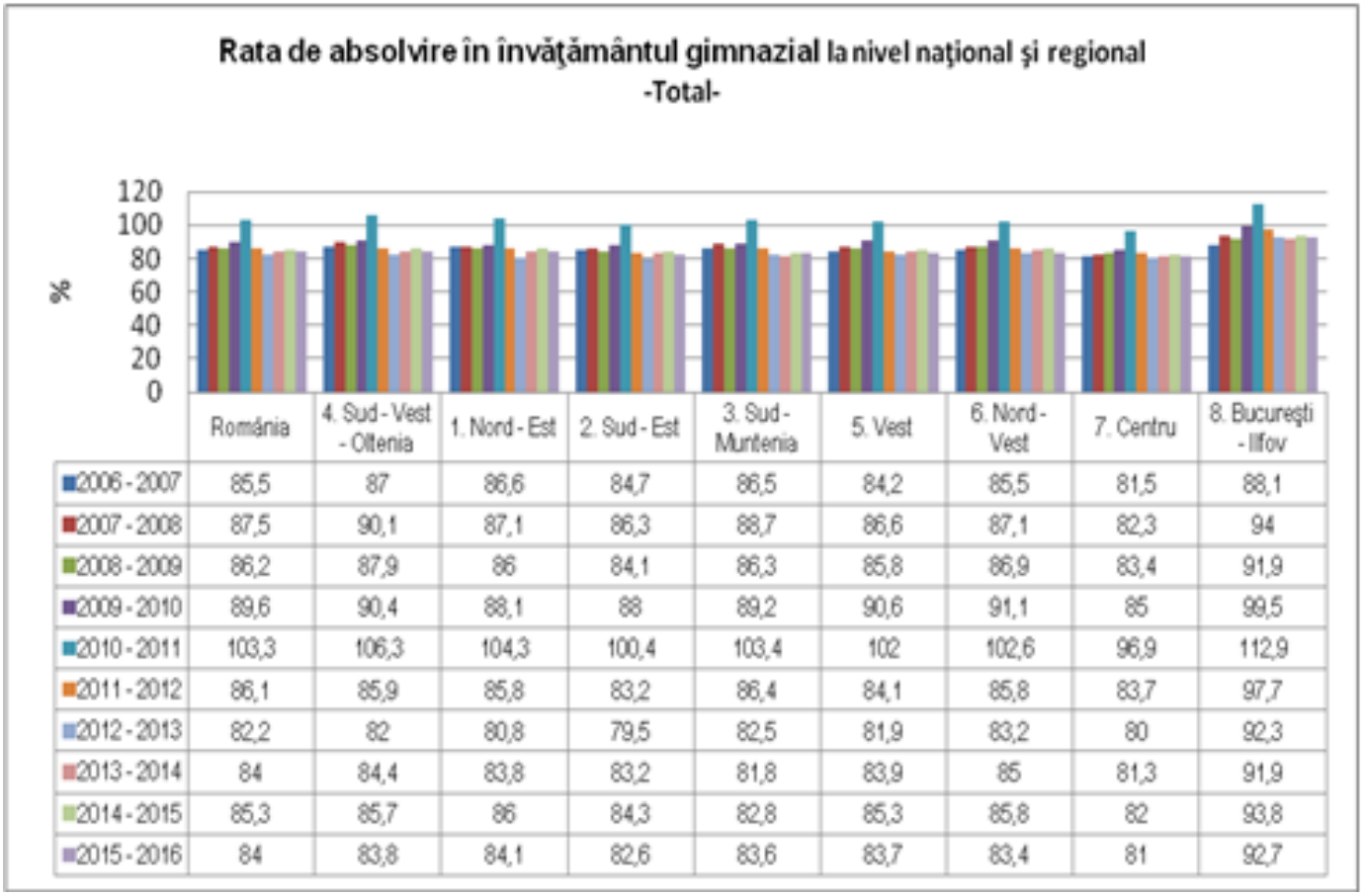

	România	4. Sud - Vest - Oltenia	1. Nord - Est	2. Sud - Est	3. Sud - Muntenia	5. Vest	6. Nord - Vest	7. Centru	8. Bucureşti - Ilfov
2006 - 2007	85,5	87	86,6	84,7	86,5	84,2	85,5	81,5	88,1
2007 - 2008	87,5	90,1	87,1	86,3	88,7	86,6	87,1	82,3	94
2008 - 2009	86,2	87,9	86	84,1	86,3	85,8	86,9	83,4	91,9
2009 - 2010	89,6	90,4	88,1	88	89,2	90,6	91,1	85	99,5
2010 - 2011	103,3	106,3	104,3	100,4	103,4	102	102,6	96,9	112,9
2011 - 2012	86,1	85,9	85,8	83,2	86,4	84,1	85,8	83,7	97,7
2012 - 2013	82,2	82	80,8	79,5	82,5	81,9	83,2	80	92,3
2013 - 2014	84	84,4	83,8	83,2	81,8	83,9	85	81,3	91,9
2014 - 2015	85,3	85,7	86	84,3	82,8	85,3	85,8	82	93,8
2015 - 2016	84	83,8	84,1	82,6	83,6	83,7	83,4	81	92,7

Sursa datelor: INS

Evoluția este similară și în județele regiunii, detașându-se anul școlar 2010/2011, cu valori mult peste celelalte medii anuale (fig.nr. 134).

Fig. nr. 134

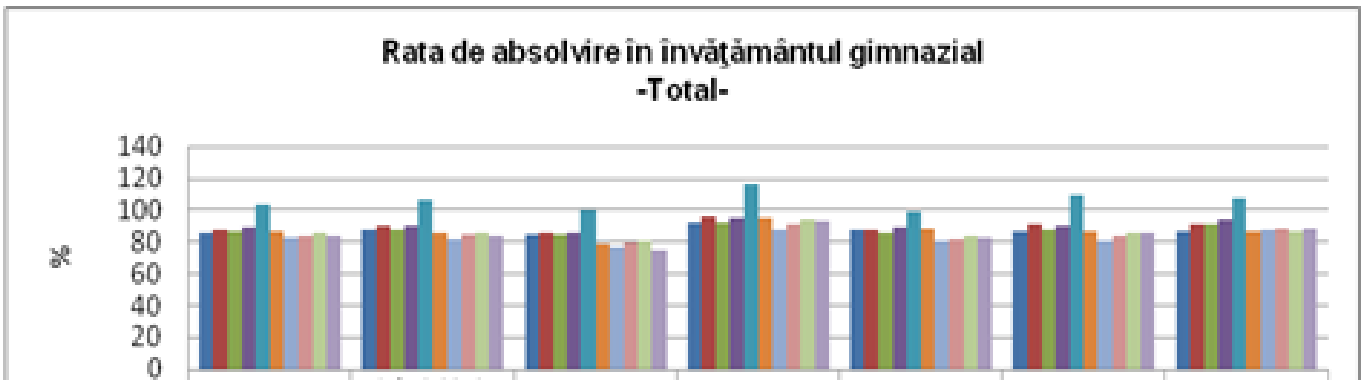

	România	4. Sud - Vest - Oltenia	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2006 - 2007	85,5	87	84,1	92,4	87,5	86,8	86,2
2007 - 2008	87,5	90,1	85,6	96	87,6	91,7	91,4
2008 - 2009	86,2	87,9	84,4	92,2	85,8	87,4	91,5
2009 - 2010	89,6	90,4	85,7	94,9	89,5	90,2	94,3
2010 - 2011	103,3	106,3	100,2	116,6	99,2	109,2	107,5
2011 - 2012	86,1	85,9	78,8	95,4	88,3	86,2	86
2012 - 2013	82,2	82	76,4	87,2	81,1	81,1	87,8
2013 - 2014	84	84,4	79,6	91,5	81,2	83,7	88,7
2014 - 2015	85,3	85,7	81	94,4	83,4	85,6	86,9
2015 - 2016	84	83,8	74,9	92,9	83,1	85,9	88,4

Sursa datelor: INS

Analiza pe medii relevă rate de absolvire mai mari în mediul urban decât în mediul rural, iar analiza pe sexe arată procente mai mari pentru populația feminină, pe întreaga perioadă.

În învățământul liceal din regiune rata de absolvire a crescut în perioada 2006/2007-2015/2016 (de la 59% la 77,8%), trend înregistrat în toate regiunile țării (fig. nr. 135). Se remarcă procentul de 98,5% al ratei de absolvire la nivel regional, înregistrat în anul școlar 2014-2015.

Fig. nr. 135

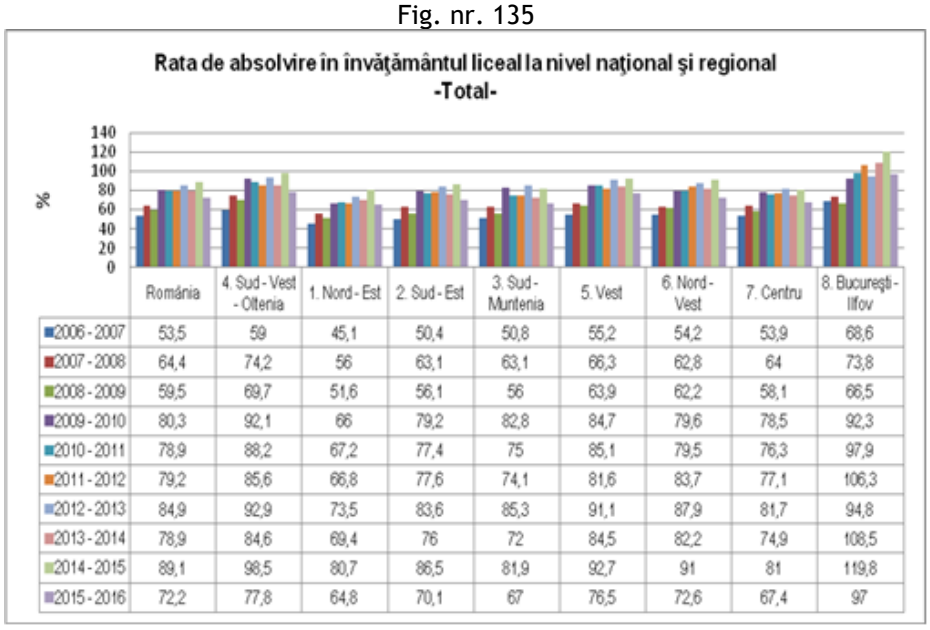

	România	4. Sud - Vest - Oltenia	1. Nord - Est	2. Sud - Est	3. Sud - Muntenia	5. Vest	6. Nord - Vest	7. Centru	8. Bucureşti - Ilfov
2006 - 2007	53,5	59	45,1	50,4	50,8	55,2	54,2	53,9	68,6
2007 - 2008	64,4	74,2	56	63,1	63,1	66,3	62,8	64	73,8
2008 - 2009	59,5	69,7	51,6	56,1	56	63,9	62,2	58,1	66,5
2009 - 2010	80,3	92,1	66	79,2	82,8	84,7	79,6	78,5	92,3
2010 - 2011	78,9	88,2	67,2	77,4	75	85,1	79,5	76,3	97,9
2011 - 2012	79,2	85,6	66,8	77,6	74,1	81,6	83,7	77,1	106,3
2012 - 2013	84,9	92,9	73,5	83,6	85,3	91,1	87,9	81,7	94,8
2013 - 2014	78,9	84,6	69,4	76	72	84,5	82,2	74,9	108,5
2014 - 2015	89,1	98,5	80,7	86,5	81,9	92,7	91	81	119,8
2015 - 2016	72,2	77,8	64,8	70,1	67	76,5	72,6	67,4	97

Sursa datelor: INS

În județele din SV Oltenia, se păstrează aceeași tendință de creștere a ratei de absolvire. Cele mai mari creșteri sunt înregistrate în județele Gorj și Vâlcea (de peste 20% în perioada studiată) (fig. nr. 136).

Fig. nr. 136

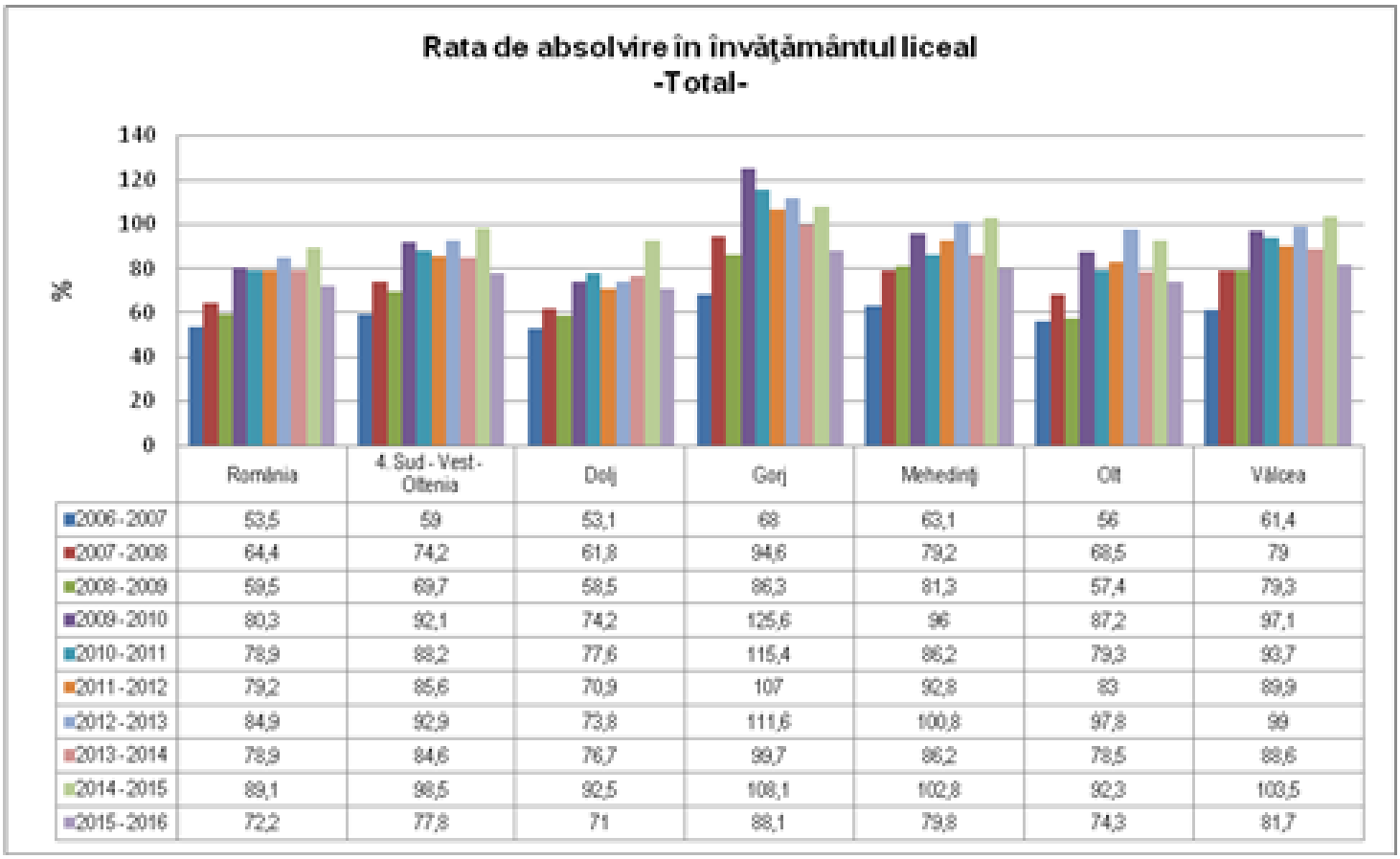

	România	4. Sud - Vest - Oltenia	Dolj	Gorj	Mehedinți	Olt	Vâlcea
2006-2007	53,5	59	53,1	68	63,1	56	61,4
2007-2008	64,4	74,2	61,8	94,6	79,2	68,5	79
2008-2009	59,5	69,7	58,5	86,3	81,3	57,4	79,3
2009-2010	80,3	92,1	74,2	125,6	96	87,2	97,1
2010-2011	78,9	88,2	77,6	115,4	86,2	79,3	93,7
2011-2012	79,2	85,6	70,9	107	92,8	83	89,9
2012-2013	84,9	92,9	73,8	111,6	100,8	97,8	99
2013-2014	78,9	84,6	76,7	99,7	86,2	78,5	88,6
2014-2015	89,1	98,5	92,5	108,1	102,8	92,3	103,5
2015-2016	72,2	77,8	71	88,1	79,8	74,3	81,7

Sursa datelor: INS

Din datele înregistrate, este evidențiat faptul că populația de sex feminin înregistrează procente mai mari ale ratei de absolvire, în detrimentul populației de sex masculin.

Studiul datelor pe medii de rezidență scoate în relief procentele mari de absovire în unitățile IPT din mediul urban și procente destul de mici în cele din mediul situație întâlnită atât șa nivel județean, cât și la nivel regional.

O situație specială este **în învățământul profesional**, având în vedere că, în perioada 2009/2010-2011/2012 nu s-a alocat cifră de școlarizare pentru acest tip de învățământ, calificările de specifice acestuia (de nivel 3 conform CNC) fiind dobândite numai prin stagii de pregătire practică, organizate după clasa a X-a liceu tehnologic.

Acesta este motivul principal pentru care rata de absolvire pentru învățământul profesional, a cunoscut o scădere bruscă în școlar 2011/2012 față de perioda anterioară, iar odată cu reînființarea învățământului profesional după clasa a IX-a, în anul 2012/2013 și după clasa aVIII-a, începând cu anul școlar 2014/2015, a cunoscut un ușor reviriment (fig. nr. 137).

Fig. nr. 137

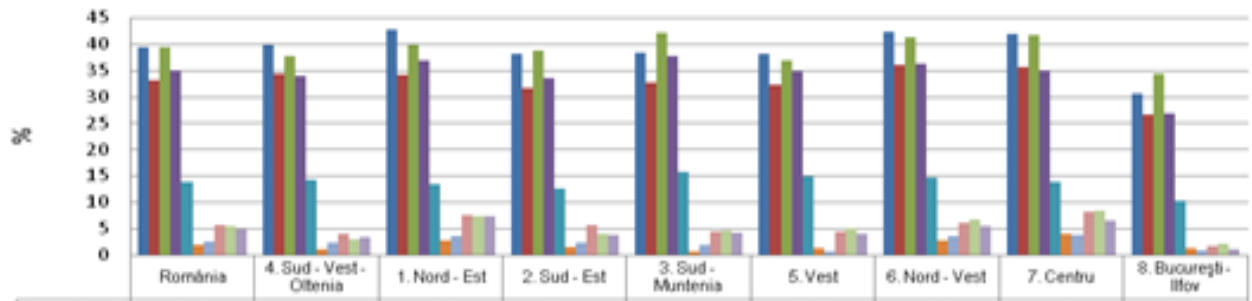

	România	4. Sud - Vest - Oltenia	1. Nord - Est	2. Sud - Est	3. Sud - Muntenia	5. Vest	6. Nord - Vest	7. Centru	8. Bucureşti - Ilfov
2006 - 2007	39,5	39,8	42,8	38,1	38,4	38,3	42,3	42	30,7
2007 - 2008	33,2	34,4	34,3	31,8	32,7	32,4	36,2	35,7	26,6
2008 - 2009	39,5	37,7	39,8	38,9	42,2	37	41,3	41,7	34,4
2009 - 2010	35	34,1	36,9	33,6	37,7	34,8	36,4	35,1	26,8
2010 - 2011	13,9	14,3	13,5	12,6	15,7	14,9	14,8	13,8	10,3
2011 - 2012	1,9	1	2,8	1,4	0,6	1,2	2,7	4	1,3
2012 - 2013	2,5	2,3	3,5	2,4	1,9	0,6	3,5	3,8	0,9
2013 - 2014	5,6	4,1	7,6	5,6	4,4	4,4	6,2	8,1	1,7
2014 - 2015	5,4	3	7,3	4	4,7	5	6,7	8,4	2,1
2015 - 2016	4,9	3,4	7,4	3,7	4,3	4	5,5	6,6	1

Sursa datelor: INS

Numărul de clase alocate formării profesionale de nivel 3 cunoaște o creștere continuă la nivel regional și județean în începând cu anul școlar 2014-2015, însă este nevoie în continuare de eforturi pentru creșterea gradului de atractivitate al acestei forme de învățământ. Se menține încă scăzută rata de absolvire a învățământului profesional, atât la nivel regional cât și național, având în vedere motivele expuse.

În județele regiunii, se regăsește trendul național și regional, situația fiind fluctuantă de la un an școlar la altul (fig. nr. 138).

Fig. nr. 138

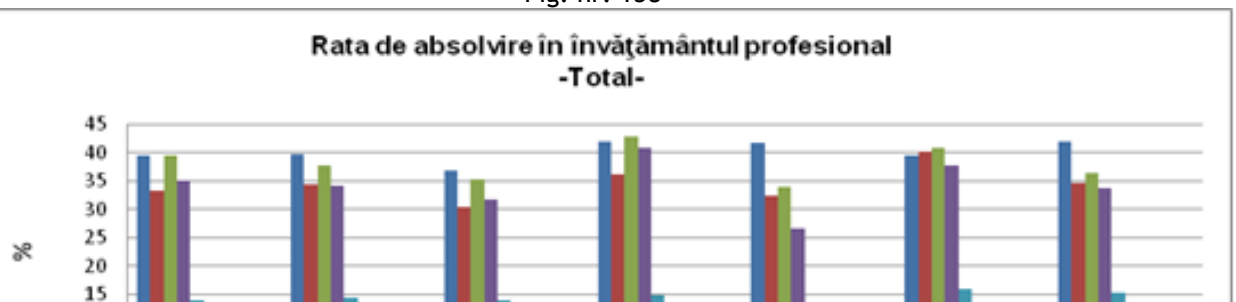

	România	4. Sud - Vest - Oltenia	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2006 - 2007	39,5	39,8	36,7	41,8	41,6	39,5	41,9
2007 - 2008	33,2	34,4	30,3	36,2	32,3	40,1	34,6
2008 - 2009	39,5	37,7	35,3	42,7	33,9	40,9	36,3
2009 - 2010	35	34,1	31,7	40,7	26,5	37,7	33,7
2010 - 2011	13,9	14,3	14	14,9	10	16	15,3
2011 - 2012	1,9	1	1,3	0,4	1,3	1,1	0,7
2012 - 2013	2,5	2,3	1,8	5,7	0,7	1,6	1,7
2013 - 2014	5,6	4,1	3,7	10,1	2,1	1,1	3,6
2014 - 2015	5,4	3	3,5	4,9	1,2	0,9	3,8
2015 - 2016	4,9	3,4	7,1	2,4	0,5	1,6	2,4

Sursa datelor: INS

Populația absolventă de sex masculin este în procent mult mai mare decât cea de sex feminin, iar în ceea ce privește analiza pe medii de rezidență, unitățile IPT din mediul rural au o rată de absolvire foarte modestă, în comparație cu cele din mediul urban.

Învățământul postliceal a cunoscut o dezvoltare puternică începând din anul școlar 2007-2008, de când s-a primit finanțare și de la bugetul național. Ca urmare, a crescut numărul de elevi și respectiv de absolvenți în învățământul terțiar non universitar, cifrele fiind relevante în acest sens la nivelul tuturo regiunilor de dezvoltare.

Și la nivelul județelor regiunii se menține aceeași tendință crescătoare a ratei de absolvire pe întreaga perioadă de analiză 2006/2007-2015/2016 (fig. nr. 139).

Fig. nr. 139

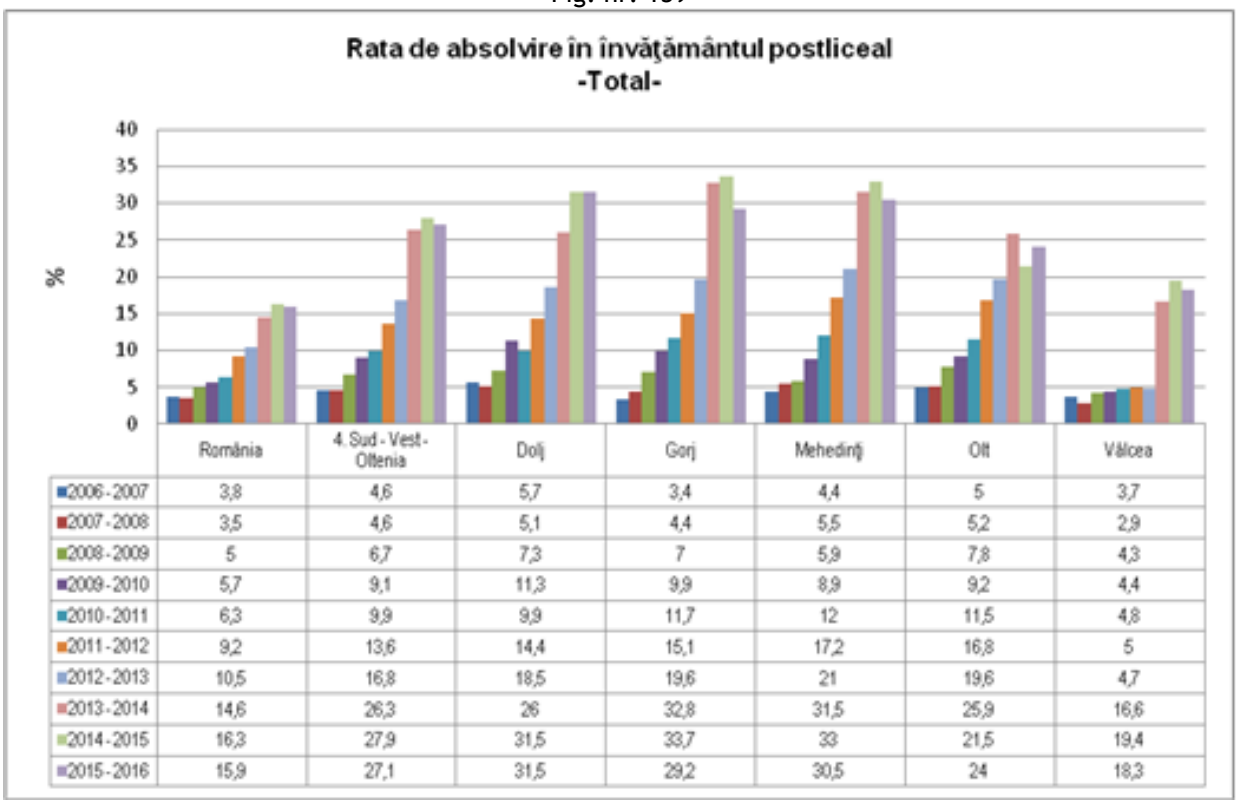

	România	4. Sud - Vest - Oltenia	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2006 - 2007	3,8	4,6	5,7	3,4	4,4	5	3,7
2007 - 2008	3,5	4,6	5,1	4,4	5,5	5,2	2,9
2008 - 2009	5	6,7	7,3	7	5,9	7,8	4,3
2009 - 2010	5,7	9,1	11,3	9,9	8,9	9,2	4,4
2010 - 2011	6,3	9,9	9,9	11,7	12	11,5	4,8
2011 - 2012	9,2	13,6	14,4	15,1	17,2	16,8	5
2012 - 2013	10,5	16,8	18,5	19,6	21	19,6	4,7
2013 - 2014	14,6	26,3	26	32,8	31,5	25,9	16,6
2014 - 2015	16,3	27,9	31,5	33,7	33	21,5	19,4
2015 - 2016	15,9	27,1	31,5	29,2	30,5	24	18,3

Sursa datelor: INS

Valori mai mari ale acestui indicator se înregistrează pentru populația de sex feminin, față de populația de sex masculin, iar în mediul rural absolvenții sunt puțini, motivul fiind și existența în număr mic sau deloc a claselor de învățământ postliceal în unitățile IPT rurale.

6.3.3. RATA DE TRANZIȚIE LA URMĂTORUL NIVEL DE EDUCAȚIE[55]

Indicatorul este definit ca numărul de elevi/studenţi admişi în primul an de studii al unui nivel superior ISCED, exprimat ca raport procentual din numărul de elevi înscrişi în anul terminal al nivelului ISCED inferior.

Studiul datelor statistice oficiale privind **tranziția în învățământul secundar superior** conduc la concluzia că marea majoritate a absolvenților de gimnaziu urmează cursurile liceale sau profesionale, valorile indicatorului în regiunea Sud Vest Oltenia fiind peste 95% în perioada de analiză 2007/2008-2016/2017 (fig. nr. 140).

Fig. nr. 140

[55] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „22 Rata tranziție (INS)" – pentru vizualizare clic aici

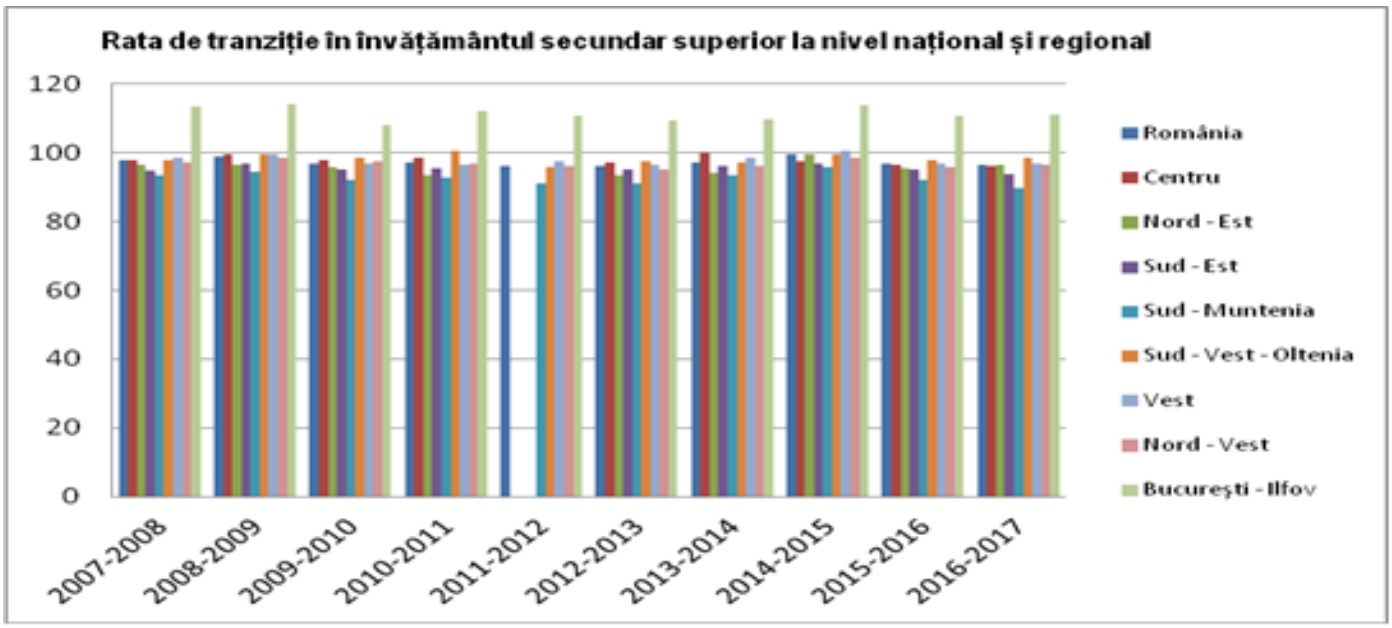

Sursa datelor: INS

Procentele la nivel de regiune sunt foarte apropiate de cele de la nivel național și printre cele mai ridicate din țară, exceptând București-Ilfov.

În cadrul regiunii, procentele cele mai ridicate de tranziție se înregistrează în județul Dolj, dar și în celelalte județe valorile sunt peste 90% în perioada de analiză.

Analiza pe medii de rezidență arată în mod clar că o mare parte din absolvenții de gimnaziu se regăsesc în unitățile de învățământ liceal din mediul urban, aici valorile fiind mult peste 100%, în toate județele și în întreaga perioadă de analiză. În schimb, în mediul rural, rata de tranziție este una foarte modestă, sub 25% per ansamblu. Motivul principal este că o mare parte a unităților de învățământ secundar superior se află în mediul urban, iar posibilitățile de a opta pentru o unitate din mediul rural sunt reduse. Se impun măsuri de susținere financiară pentru elevii din rural cu posibilități materiale precare și restructurarea rețelei școlare astfel încât să fie create oportunități pentru ca toți absolvenții de gimnaziu să acceadă la nivelul următor de educație.

Analiza pe sexe arată că nu sunt difere nțe semnificative între populația de sex masculin și cea de sex feminin în ceea ce privește tranziția la învățământ liceal sau profesional.

Tranziția în învățământul post-secundar non-terțiar/terțiar a fost în scădere continuă la nivel național în perioada anilor școlari 2007/2008-2012/2013 (de la 95,6% la 49,8%) și a cunoscut un ușor reviriment în anii următori, ajungând la 62% în 2016/2017. Cifrele la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia sunt mult sub procentul național situând regiunea pe penultimul loc în țară (fig.nr. 141). S-a menținut tendința de la nivel național, cu scădere până în 2012/2013 și cu o ușoară, dar constantă creștere în continuare.

Fig. nr. 141

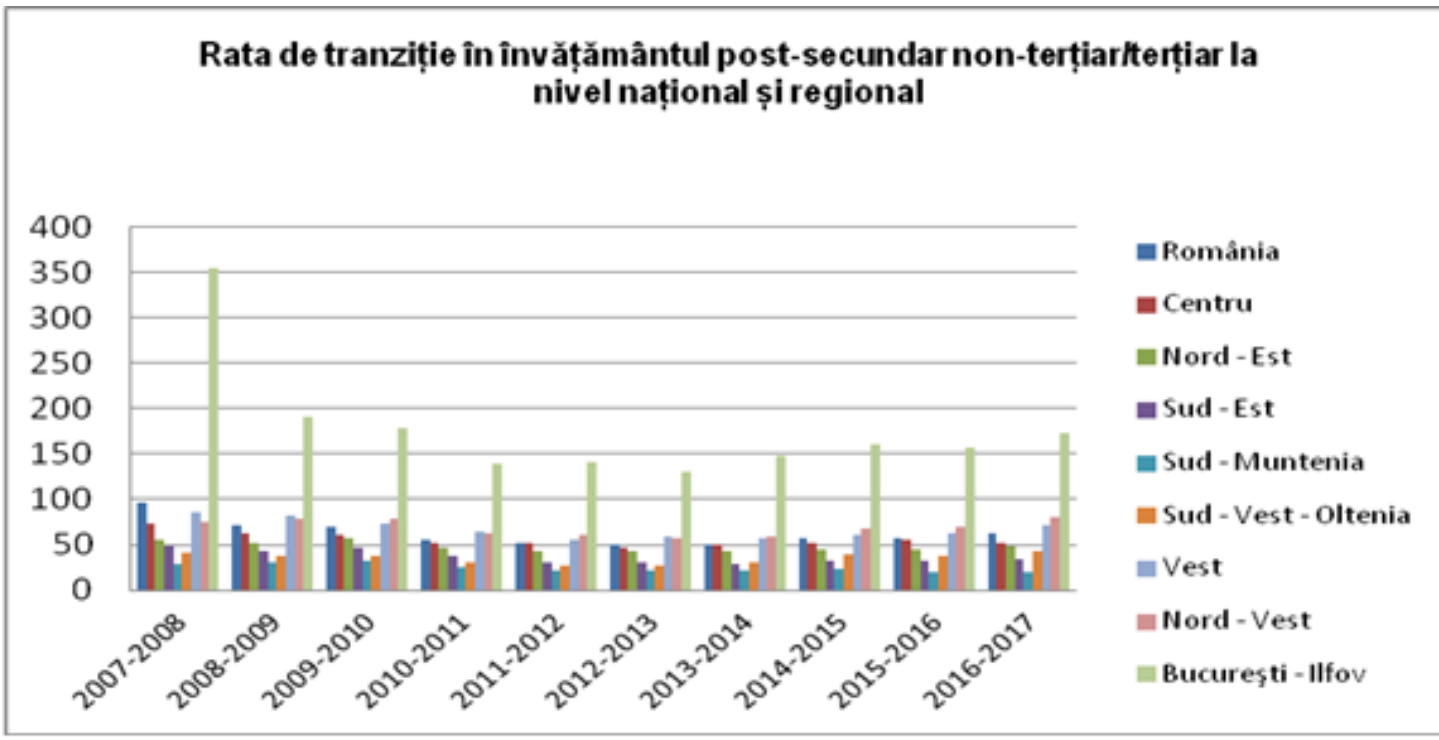

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-online

În județele regiunii, s-a menținut, în general, tendința de la nivel național și regional, cu scădere până în 2012/2013 și cu o ușoară creștere în continuare. Face excepție Oltul, care a cunoscut o creștere continuă a ratei de tranziție în perioada de analiză.

Județul cu nivelul cel mai ridicat de tranziție este Doljul, urmat de Gorj și Mehedinți și ca urmare a faptului că în aceste județe funcționează universități puternice, respectiv Universitatea din Craiova cu Centrul Universitar Drobeta Turnu Severin și Universitatea ”Constantin Brâncuși” Târgu Jiu, care absorb o mare parte a absolvenților de liceu care promovează examenul de bacalaureat.

6.3.4. RATA ABANDONULUI ȘCOLAR, PE NIVELURI DE EDUCAȚIE ISCED[56]

Abandonul școlar reprezintă un indicator foarte important pentru toate nivelurile de educație.

Cantitativ, acesta reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar. Perioada de analiză este cea a anilor școlari 2006/2007-2015/2016, pentru care există date statistice oficiale.

Cifrele cumulate pentru învățământul primar și gimnazial arată că procentul de abandon la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia este sub nivelul național sau egal cu acesta în întreaga perioadă, de interes fiind și faptul că procentele de abandon sunt la un nivel scăzut în toate regiunile (fig. nr. 142).

Fig. nr. 142

[56] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „23 Rata abandonului (INS)” – pentru vizualizare clic aici

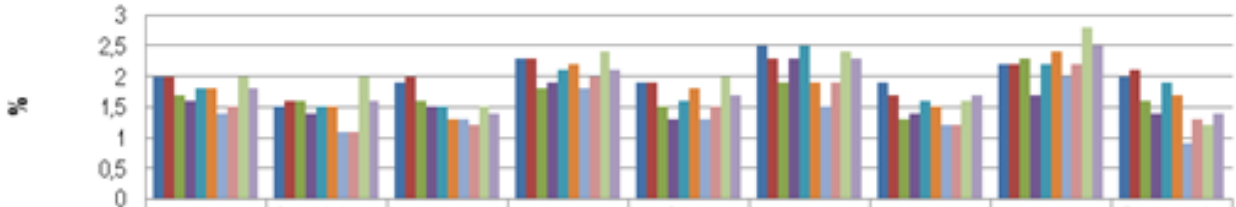

	România	Sud - Vest - Oltenia	Nord - Est	Sud - Est	Sud - Muntenia	Vest	Nord - Vest	Centru	Bucureşti - Ilfov
2006 2007	2	1,5	1,9	2,3	1,9	2,5	1,9	2,2	2
2007 2008	2	1,6	2	2,3	1,9	2,3	1,7	2,2	2,1
2008 2009	1,7	1,6	1,6	1,8	1,5	1,9	1,3	2,3	1,6
2009 2010	1,6	1,4	1,5	1,9	1,3	2,3	1,4	1,7	1,4
2010 2011	1,8	1,5	1,5	2,1	1,6	2,5	1,6	2,2	1,9
2011 2012	1,8	1,5	1,3	2,2	1,8	1,9	1,5	2,4	1,7
2012 2013	1,4	1,1	1,3	1,8	1,3	1,5	1,2	2	0,9
2013 2014	1,5	1,1	1,2	2	1,5	1,9	1,2	2,2	1,3
2014 2015	2,0	2,0	1,5	2,4	2,0	2,4	1,6	2,8	1,2
2015 2016	1,8	1,6	1,4	2,1	1,7	2,3	1,7	2,5	1,4

Sursa datelor: INS

Evoluțiile sunt însă diferite în cadrul județelor regiunii. Valorile cele mai scăzute ale abandonului școlar se înregistrează în județul Gorj, iar cele mai ridicate în județul Mehedinți (fig. nr. 143).

Fig. nr. 143

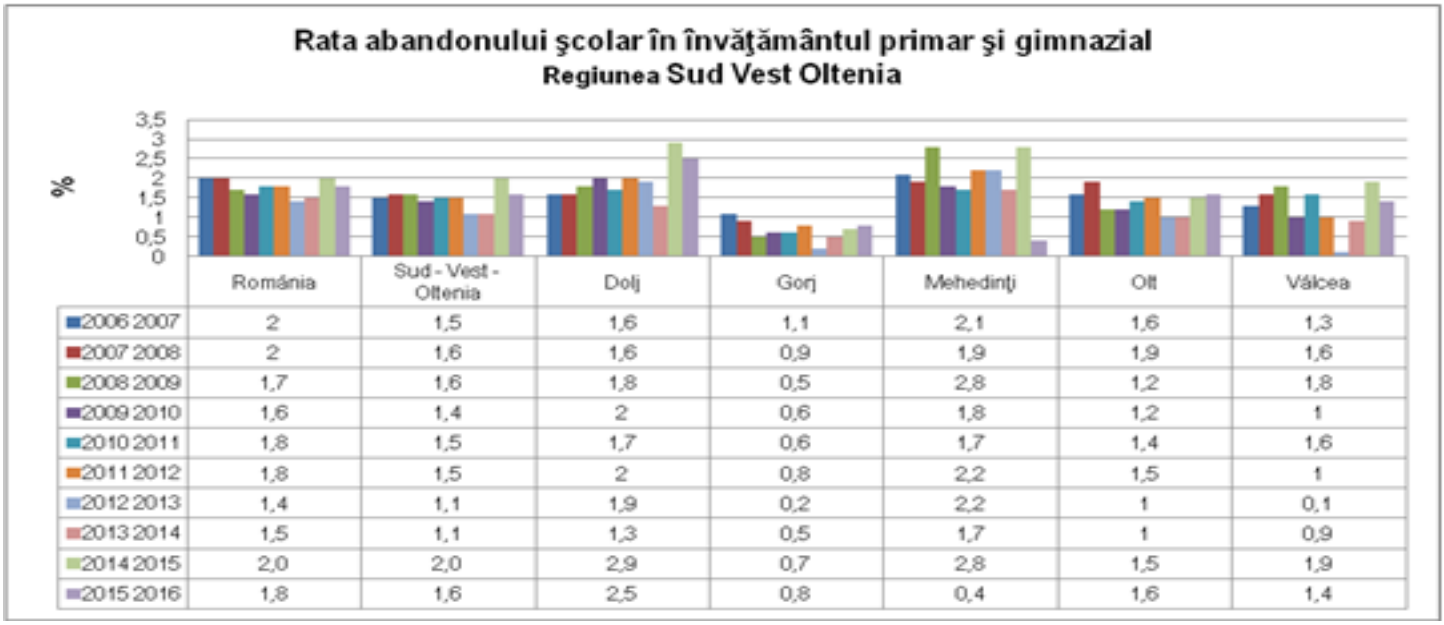

	România	Sud - Vest - Oltenia	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2006 2007	2	1,5	1,6	1,1	2,1	1,6	1,3
2007 2008	2	1,6	1,6	0,9	1,9	1,9	1,6
2008 2009	1,7	1,6	1,8	0,5	2,8	1,2	1,8
2009 2010	1,6	1,4	2	0,6	1,8	1,2	1
2010 2011	1,8	1,5	1,7	0,6	1,7	1,4	1,6
2011 2012	1,8	1,5	2	0,8	2,2	1,5	1
2012 2013	1,4	1,1	1,9	0,2	2,2	1	0,1
2013 2014	1,5	1,1	1,3	0,5	1,7	1	0,9
2014 2015	2,0	2,0	2,9	0,7	2,8	1,5	1,9
2015 2016	1,8	1,6	2,5	0,8	0,4	1,6	1,4

Sursa datelor: INS

Cele mai ridicate procente de abandon din perioada analizei s-au înregistrat în anul școlar 2014/2015, pe toate palierele, cifra regională fiind superioară celei naționale, iar în cadrul județelor valorile cele mai ridicate din același an au fost în județele Dolj și Mehedinți.

Analiza abandonului pe sexe și pe medii de rezidență indică faptul că, la nivelul învățământului primar și gimnazial, ratele sunt mai crescute în rândul populației masculine și în mediul rural.

Analiza separată a statisticii abandonului școlar pe nivel de **învățământ gimnazial** prezintă o mare importanță din perspectiva faptului că absolvenții acestui nivel educațional se vor regăsi ulterior în învățământul liceal și profesional, iar efectele abandonului din gimnaziu se translatează și la nivelul învățământului secundar superior.

În regiunea Sud Vest Oltenia, procentul de abandon școlar pe acest nivel de învățământ a avut, în perioada de analiză, o evoluție fluctuantă, însă sub valorile naționale anuale (fig. nr. 144).

Fig. nr. 144

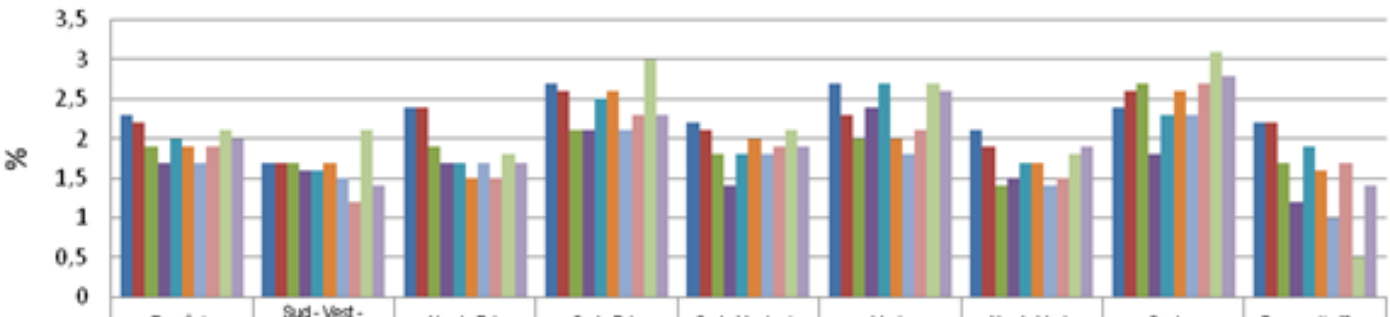

	România	Sud - Vest - Oltenia	Nord - Est	Sud - Est	Sud - Muntenia	Vest	Nord - Vest	Centru	Bucureşti - Ilfov
2006 2007	2,3	1,7	2,4	2,7	2,2	2,7	2,1	2,4	2,2
2007 2008	2,2	1,7	2,4	2,6	2,1	2,3	1,9	2,6	2,2
2008 2009	1,9	1,7	1,9	2,1	1,8	2	1,4	2,7	1,7
2009 2010	1,7	1,6	1,7	2,1	1,4	2,4	1,5	1,8	1,2
2010 2011	2	1,6	1,7	2,5	1,8	2,7	1,7	2,3	1,9
2011 2012	1,9	1,7	1,5	2,6	2	2	1,7	2,6	1,6
2012 2013	1,7	1,5	1,7	2,1	1,8	1,8	1,4	2,3	1
2013 2014	1,9	1,2	1,5	2,3	1,9	2,1	1,5	2,7	1,7
2014 2015	2,1	2,1	1,8	3	2,1	2,7	1,8	3,1	0,5
2015 2016	2	1,4	1,7	2,3	1,9	2,6	1,9	2,8	1,4

Sursa datelor: INS

La nivelul județelor componente, valorile cele mai însemnate ale ratei abandonului se înregistrează în Mehedinți, iar cele mai scăzute în Gorj. Este de semnalat valoarea crescută a abandonului școlar din anul școlar 2014-2015, atât la nivel național, cât și la nivelurile regional și al majorității județelor regiunii (face excepție județul Gorj, unde procentul a scăzut) (fig. nr. 145).

Fig. nr. 145

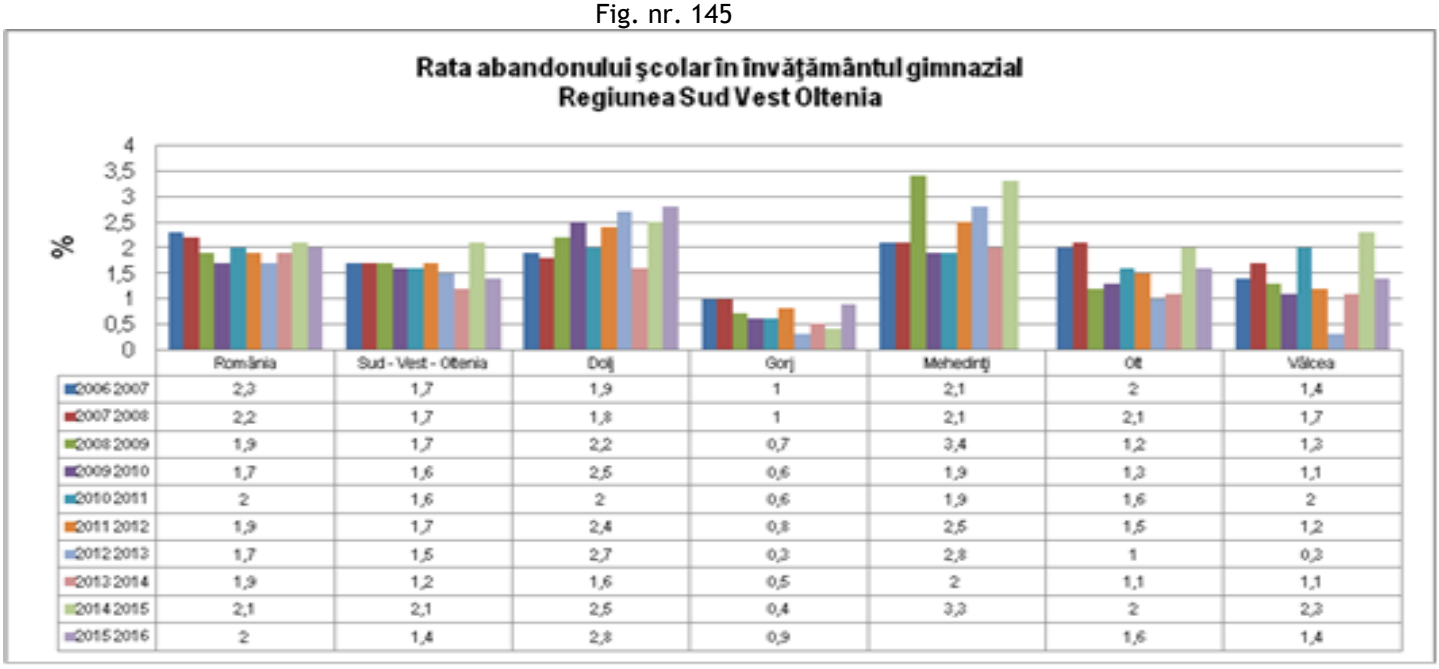

	România	Sud - Vest - Oltenia	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2006 2007	2,3	1,7	1,9	1	2,1	2	1,4
2007 2008	2,2	1,7	1,8	1	2,1	2,1	1,7
2008 2009	1,9	1,7	2,2	0,7	3,4	1,2	1,3
2009 2010	1,7	1,6	2,5	0,6	1,9	1,3	1,1
2010 2011	2	1,6	2	0,6	1,9	1,6	2
2011 2012	1,9	1,7	2,4	0,8	2,5	1,5	1,2
2012 2013	1,7	1,5	2,7	0,3	2,8	1	0,3
2013 2014	1,9	1,2	1,6	0,5	2	1,1	1,1
2014 2015	2,1	2,1	2,5	0,4	3,3	2	2,3
2015 2016	2	1,4	2,8	0,9		1,6	1,4

Sursa datelor: INS

Se mențin pe întreaga perioadă de analiză valorile mai mari pentru populația de sex masculin și cea din mediul rural.

În **învățământul secundar superior**, datele statistice oficiale privind abandonul școlar sunt defalcate pe fiecare formă de învățământ (liceal, respectiv profesional) până în anul școlar 2009/2010, iar din anul 2010/2011, date fiind schimbările legislative, statisticile sunt cumulate pentru învățământul profesional cu învățământul liceal.

Datele din perioada 2006/2007- 2009/2010 ilustrează faptul că abandonul în învățământul profesional a avut valori mai mari decât cel de la liceu, pe toate nivelurile de analiză.

În perioada ultimilor cinci ani școlari datele statistice oficiale regionale disponibile privind rata abandonului în învățământul liceal și profesional arată o scădere din 2010/2011 până în 2012/2013, pentru ca apoi procentul să crească din nou până în 2015/2016 (fig. nr. 146). Din punct de vedere al valorilor înregistrate, SV Oltenia se situează la mijlocul clasamentului pe regiuni.

Fig. nr. 146

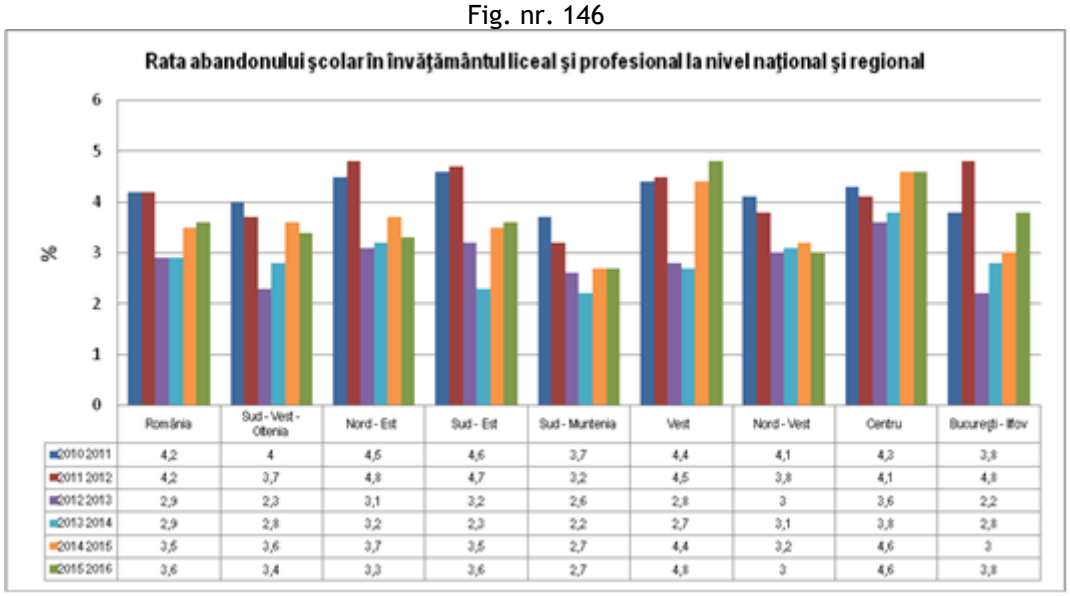

	România	Sud - Vest - Oltenia	Nord - Est	Sud - Est	Sud - Muntenia	Vest	Nord - Vest	Centru	Bucureşti - Ilfov
2010 2011	4,2	4	4,5	4,6	3,7	4,4	4,1	4,3	3,8
2011 2012	4,2	3,7	4,8	4,7	3,2	4,5	3,8	4,1	4,8
2012 2013	2,9	2,3	3,1	3,2	2,6	2,8	3	3,6	2,2
2013 2014	2,9	2,8	3,2	2,3	2,2	2,7	3,1	3,8	2,8
2014 2015	3,5	3,6	3,7	3,5	2,7	4,4	3,2	4,6	3
2015 2016	3,6	3,4	3,3	3,6	2,7	4,8	3	4,6	3,8

Sursa datelor: INS

În interiorul regiunii, situația este diferită de la un județ la altul, iar valorile sunt fluctuante. În anul 2015-2016, procentele de abandon au crescut față de anul anterior în Gorj și Vâlcea și au scăzut în Dolj, Mehedinți și Olt. (fig. nr. 147).

Fig. nr. 147

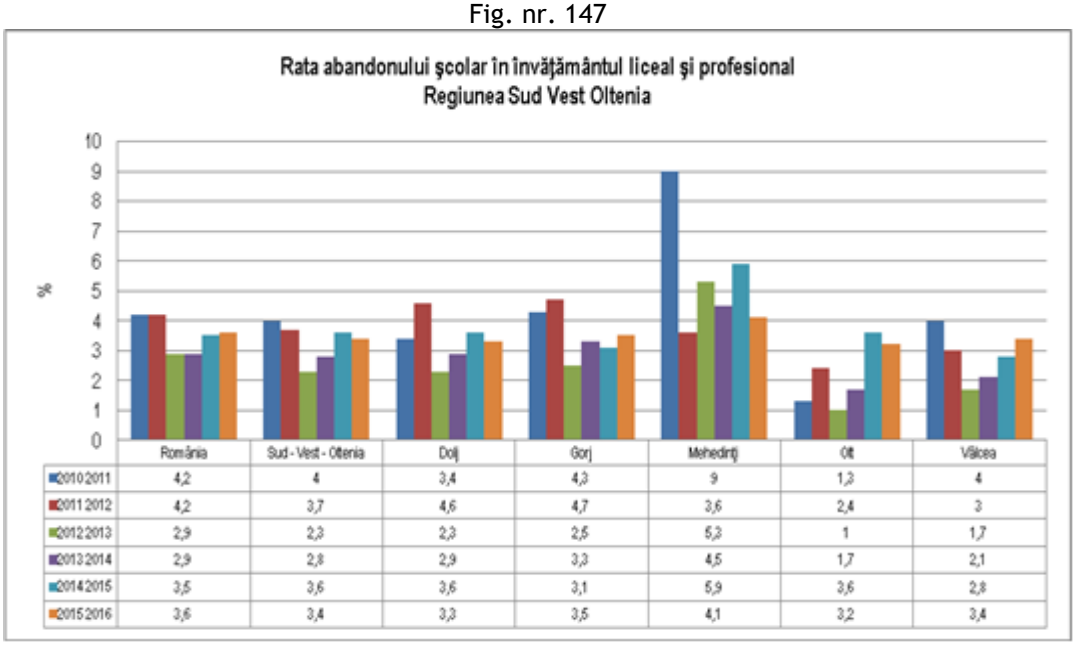

	România	Sud - Vest - Oltenia	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2010 2011	4,2	4	3,4	4,3	9	1,3	4
2011 2012	4,2	3,7	4,6	4,7	3,6	2,4	3
2012 2013	2,9	2,3	2,3	2,5	5,3	1	1,7
2013 2014	2,9	2,8	2,9	3,3	4,5	1,7	2,1
2014 2015	3,5	3,6	3,6	3,1	5,9	3,6	2,8
2015 2016	3,6	3,4	3,3	3,5	4,1	3,2	3,4

Sursa datelor: INS

Analiza cifrelor pe sexe și pe medii de rezidență, arată că abandonul este mai ridicat în rîndul adolescenților de sex masculin și în unitățile IPT din mediul rural.

Pe segmentul de **învățământ postliceal**, la nivel regional, abandonul are valori fluctuante, scăzând per ansamblu în perioada 2006/2007-2011/2012 (de la 9,1% la 5%), înregistrând apoi o creștere în perioada următoare și ajungând la valoarea de 10,7% în 2014/2015, pentru ca în anul 2015/2016 să înregistreze o ușoară scădere, până la 10% (situația regională este similară celei naționale) (fig. nr. 148).

Fig. nr. 148

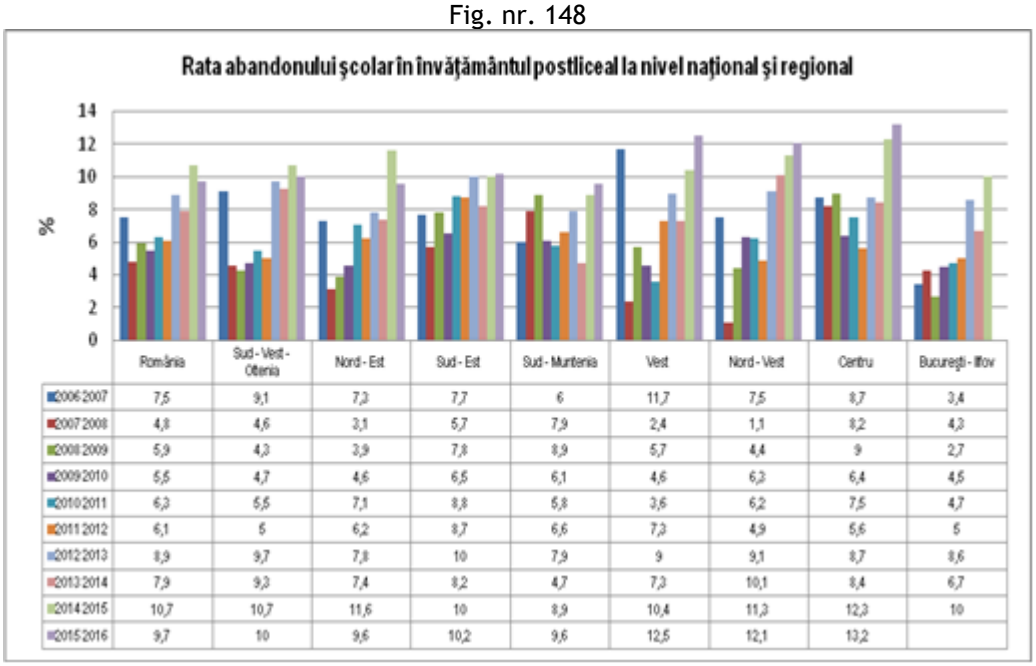

	România	Sud - Vest - Oltenia	Nord - Est	Sud - Est	Sud - Muntenia	Vest	Nord - Vest	Centru	Bucureşti - Ilfov
2006 2007	7,5	9,1	7,3	7,7	6	11,7	7,5	8,7	3,4
2007 2008	4,8	4,6	3,1	5,7	7,9	2,4	1,1	8,2	4,3
2008 2009	5,9	4,3	3,9	7,8	8,9	5,7	4,4	9	2,7
2009 2010	5,5	4,7	4,6	6,5	6,1	4,6	6,3	6,4	4,5
2010 2011	6,3	5,5	7,1	8,8	5,8	3,6	6,2	7,5	4,7
2011 2012	6,1	5	6,2	8,7	6,6	7,3	4,9	5,6	5
2012 2013	8,9	9,7	7,8	10	7,9	9	9,1	8,7	8,6
2013 2014	7,9	9,3	7,4	8,2	4,7	7,3	10,1	8,4	6,7
2014 2015	10,7	10,7	11,6	10	8,9	10,4	11,3	12,3	10
2015 2016	9,7	10	9,6	10,2	9,6	12,5	12,1	13,2	

Sursa datelor: INS

În cadrul regiunii, județul cu valorile cele mai mari de abandon este Vâlcea, iar cele mai mici sunt înregistrate în Mehedinți. În anul școlar 2015/2016 se semnalează scăderi ale ratei

de abandon față de anul precedent în toate județele regiunii, cu excepția Gorjului, unde aceasta a crescut (fig. nr. 149).

Fig. nr. 149

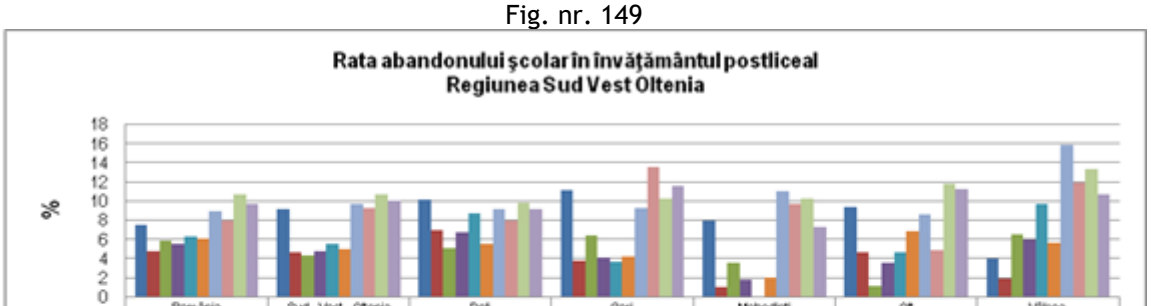

	România	Sud - Vest - Oltenia	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2006 2007	7,5	9,1	10,1	11,1	7,9	9,4	4
2007 2008	4,8	4,6	6,9	3,8	1	4,6	1,9
2008 2009	5,9	4,3	5,1	6,4	3,5	1,1	6,5
2009 2010	5,5	4,7	6,7	4,1	1,8	3,5	6
2010 2011	6,3	5,5	8,7	3,6		4,6	9,7
2011 2012	6,1	5	5,5	4,2	2	6,8	5,6
2012 2013	8,9	9,7	9,2	9,3	11	8,6	15,9
2013 2014	7,9	9,3	7,9	13,6	9,7	4,9	11,9
2014 2015	10,7	10,7	9,8	10,3	10,3	11,8	13,3
2015 2016	9,7	10	9,2	11,6	7,3	11,2	10,7

Sursa datelor: INS

Pe toată perioada de analiză și pe toate palierele, rata de abandon s-a menținut la nivel mai ridicat pentru populația de sex masculin.

6.3.5. RATA DE PĂRĂSIRE TIMPURIE A SISTEMULUI DE EDUCAȚIE[57]

Părăsirea timpurie a sistemului de educație este un fenomen monitorizat de Uniunea Europeană, prin măsurarea procentului de tineri cu vârsta de 18-24 ani, cu nivel de educație scăzut (elementar) și care nu au mai urmat o altă formă de educație.

EUROSTAT furnizează date statistice la nivel de Uniune, național și regional în ceea ce privește rata de părăsire timpurie. Analiza acestora scoate în evidență faptul că România se situează peste media europeană în ceea ce privește numărul persoanelor care părăsesc timpuriu școala de-a lungul întregii perioade de analiză, 2000-2016. Evoluția cifrelor pe plan național, arată o relativă scădere în perioada 2000-2008 (de la 22,9% la 15,9%) pentru a crește ușor în perioada următoare, până la 18,5% în 2016 (fig. nr. 150).

Fig. nr. 150

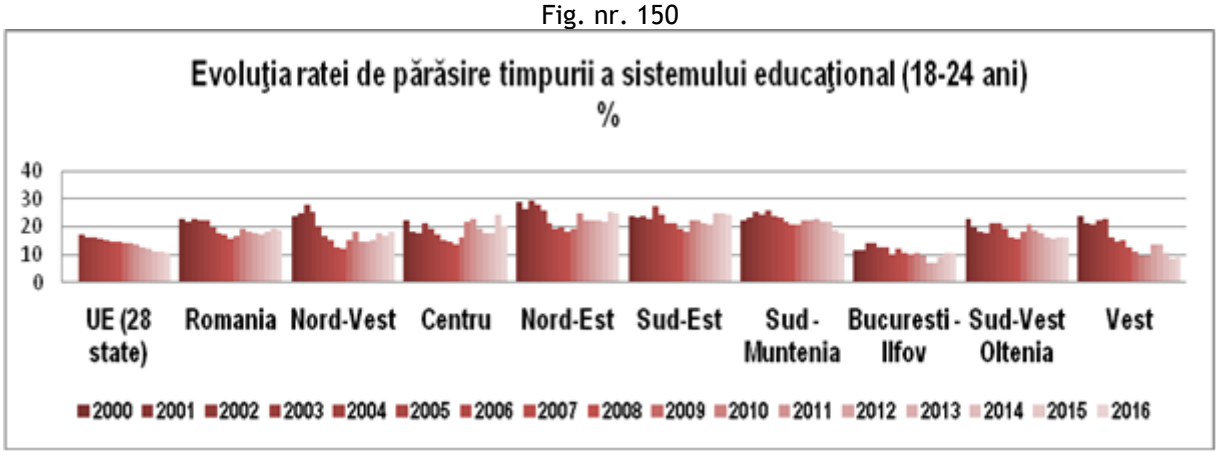

Sursa datelor: INS

[57] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „24 Rata de părăsire timpurie – EUROSTAT" – pentru vizualizare clic aici

Valorile înregistrate în Sud Vest Oltenia sunt sub mediile anuale naționale, iar tendința generală de-a lungul perioadei de analiză este de scădere.

Analiza datelor pe sexe, la nivel național, arată că rata de părăsire timpurie a școlii este, în general, ușor crescută în cazul populației masculine, față de cea feminină. La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, situația este inversată, în rândul populației feminine fenomenul manifestându-se mult mai acut, în cea mai mare parte a perioadei de analiză.

Reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii este una dintre țintele României în cadrul Strategiei Europa 2020, procentul asumat fiind 11,3% în anul 2020. Contribuții semnificative în acest sens pot avea parteneriatele locale, implicarea crescută a părinților în viața școlii, dar și îmbunătățiirea condițiilor materiale atât pentru elevi cât și pentru cadrele didactice.

Deasemenea sunt de interes proiectele finanțate prin POCU 2014-2020, care au ca obiective specifice stimularea participării la programele de educație.

6.3.6. PROCENTUL ELEVILOR CU NIVEL SCĂZUT AL COMPETENȚELOR (PISA)[58]

PISA este o evaluare standardizată internațional, proiectată împreună de către țările participante. România participă în Proiectul internațional PISA începând cu luna septembrie 2000. Testele acoperă trei domenii principale: citire/lectură; matematică; științe.

Administrarea testelor PISA este realizată de un consorțiu internațional, la fiecare trei 3 ani și arată nivelul de competență al elevilor de 15-16 ani în cele trei domenii.

Pregătirea și adaptarea instrumentelor de evaluare la nivelul fiecărei țări participante se realizează în cicluri de câte 4 ani consecutivi.

Fig. nr. 151

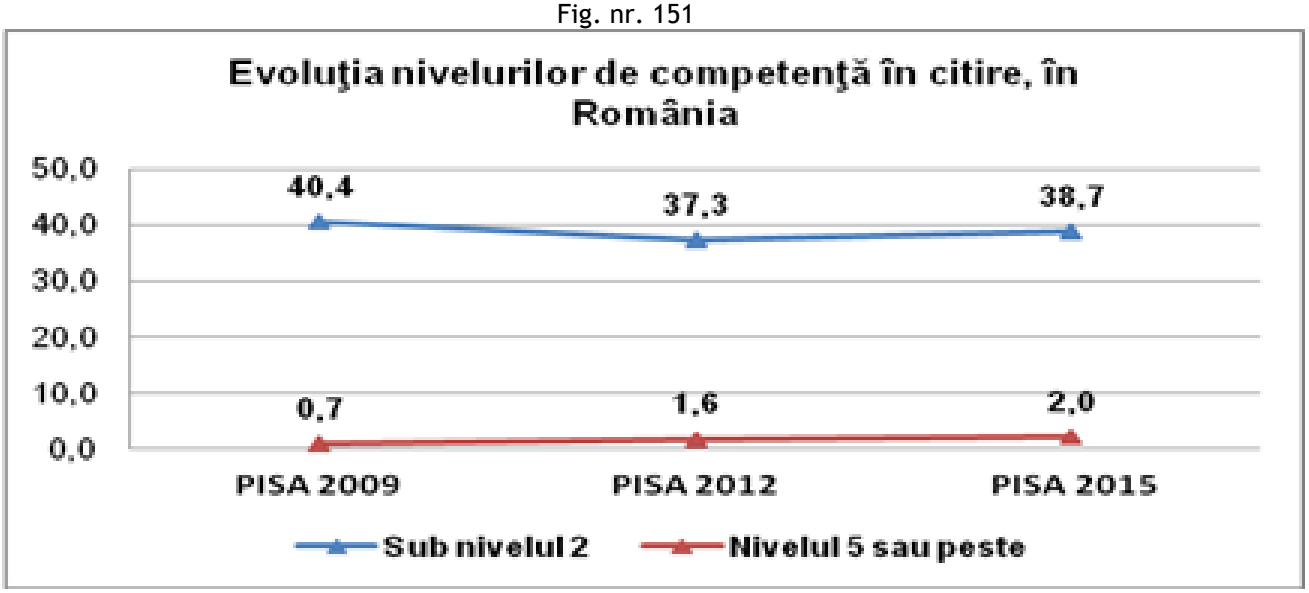

Sursa datelor: PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016

[58] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „25 PISA" – pentru vizualizare clic aici

Fig. nr. 152

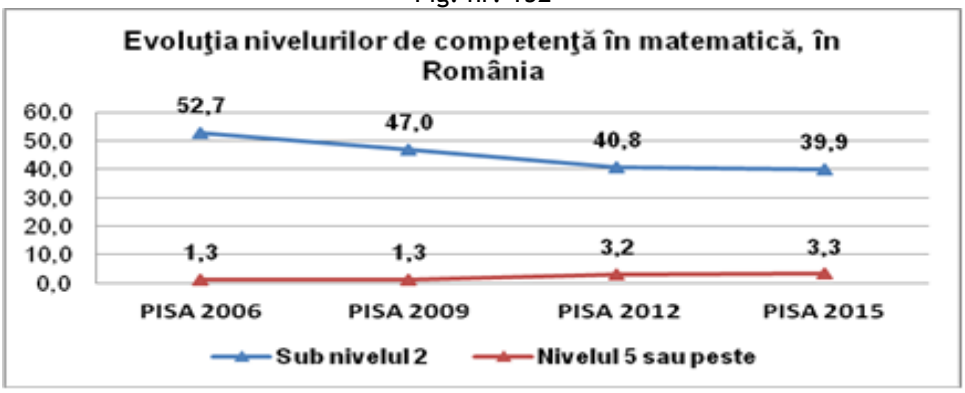

Sursa datelor: PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016

Fig. nr. 153

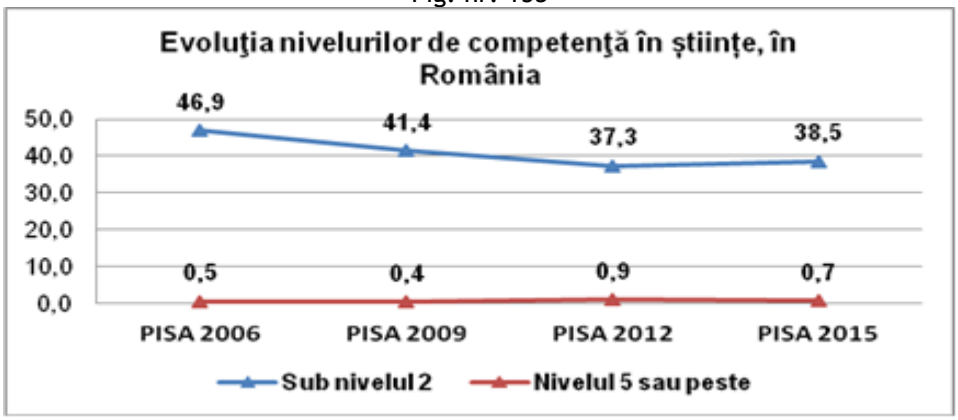

Sursa datelor: PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016

Analiza rezultatelor la cele mai recente etape arată că România și-a îmbunătățit performanțele în educație în 2015 față de 2009, dar este în ușor regres față de 2012, potrivit rezultatelor publicate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE). Testele realizate în 2015 și comparate cu rezultatele din 2009, arată că elevii români și-au îmbunătățit performanțele la toate cele trei domenii, iar comparate cu rezultatele din 2012 sunt mai slabe la citire și științe (fig. nr. 151 și fig. nr. 153) și ușor îmbunătățite la matematică (fig. nr. 152).

Cu toate acestea, România continuă să se situeze pe ultimele locuri în clasamentele pentru aceste teste.

Datele disponibile sunt numai la nivel național, nefiind prelucrate pentru nivel regional și județean.

România va participa și la testarea din 2018 din cadrul Programului pentru Evaluarea Internationala a Elevilor-PISA 2018, realizat de OECD, beneficiind de întregul suport pentru derularea evaluării, conform standardelor stabilite la nivel internațional. Administrarea internă a programului PISA 2018 va fi asigurată de Ministerul Educației Naționale, prin Institutul de Științe ale Educației, desemnat Centru Național PISA, care va coordona administrarea programului în țara noastră.

În comparație cu testările anterioare, tstele PISA 2018 vor include și evaluarea ”competențelor globale” care se referă la capacitatea de a analiza, din diferite perspective, teme globale sau interculturale.

6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare si nici nu au un loc de muncă (NEET)[59]

Acest indicator este studiat pe baza datelor statistice furnizate de EUROSTAT, pentru grupa de vârstă 20-24 ani.

În România procentul total al tinerilor aflați în afara sistemelor de educație, ocupare sau formare a fost peste 20%, începând din anul 2010. Valorile anuale au fost fluctuante, dar au atins praguri mai ridicate decât media europeană (fig. nr. 154).

Fig. nr. 154

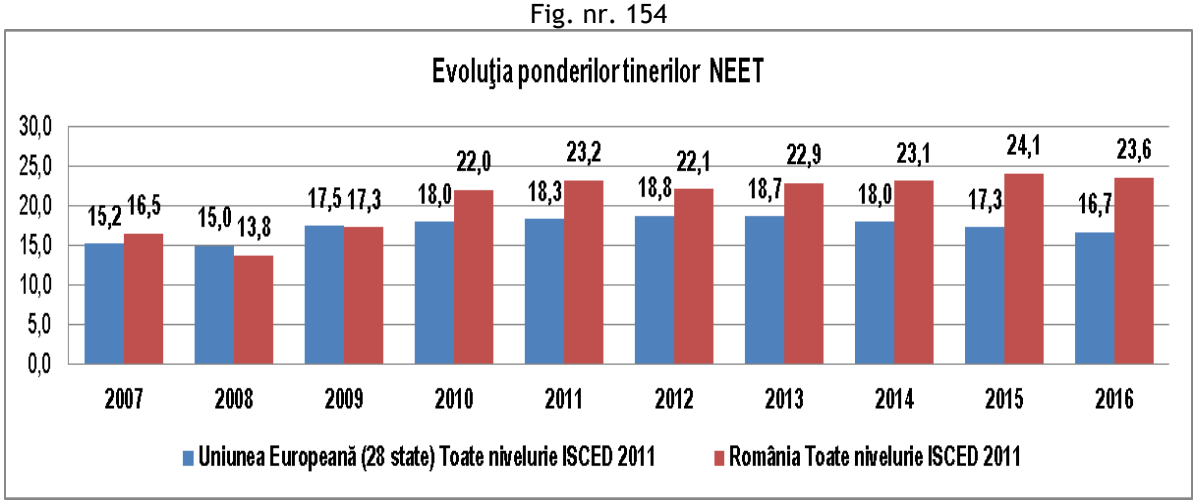

Sursa datelor: EUROSTAT

Pe niveluri de educație, situația cea mai alarmantă este pentru absolvenții de învățământ secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4), al căror procent a fost în creștere în perioada 2008-2016, mult peste media europeană. Se situează la niveluri mari și procentele de tineri NEETs care au studii reduse, mai puțin de învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0-2), deasemenea peste media europeană. O situație favorabilă României este în cazul tinerilor NEETs absolvenți de învățământ superior (nivelurile 5-8), al căror procent este sub valorile de la nivelul UE, în perioada de analiză (fig. nr. 155).

Fig. nr. 155

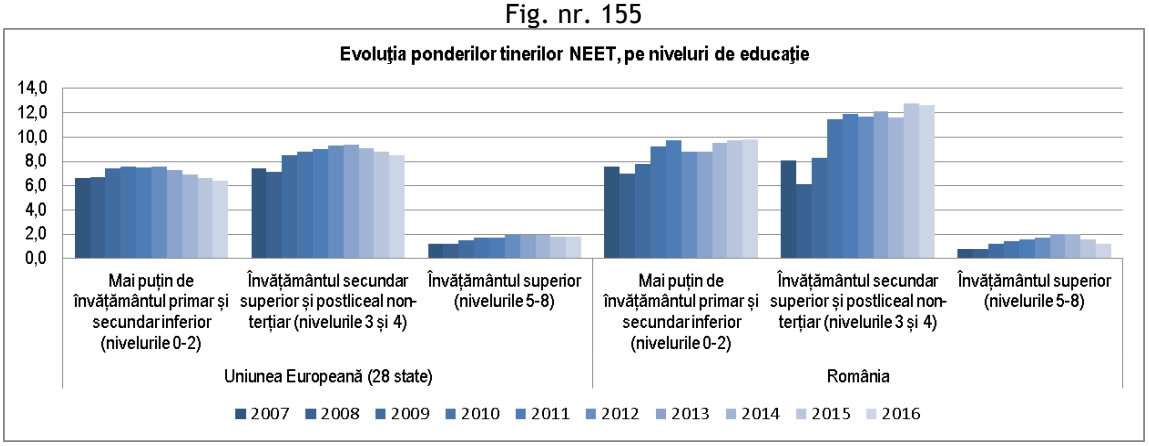

Sursa datelor: EUROSTAT

În România, preocuparea pentru tinerii aflați în afara sistemelor de educație, ocupare sau formare (NEETs) este relativ recentă și a venit ca răspuns la politicile europene în sprijinul acestei categorii, puternic afectată de criza economică din ultimii ani.

La momentul actual, sunt în implementare proiecte specifice pentru tinerii NEETs prin POCU 2014-2020, dar și în programe naționale, cu acțiuni dedicate acestei categorii de

[59] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „ 26 Tineri NEET" - pentru vizualizare clic aici

persoane, care se confruntă cu provocări în tranziția de la sistemul de învățământ la viața profesională, sau de la șomaj la viața profesională. Proiectee răspund în mod direct recomandării specifice de țară nr. 4 și în special celei privind activarea pe piața muncii a tinerilor neînregistrați.

6.3.8. RATA DE PARTICIPARE ÎN FORMAREA CONTINUĂ A POPULAȚIEI ADULTE (25-64 ANI)[60]

Datele furnizate de EUROSTAT arată că participarea la programe LLL a populației adulte din România în perioada anilor 2012-2016 a fost la un nivel mult sub media europeană, iar trendul a fost contrar celui european. Dacă în anul 2013, s-a înregistrat o creștere ușoară a procentului față de anul anterior, de la 1,4% la 2%, în anii următori aceste valori au scăzut continuu, ajungând în 2016 la 1,2% (fig. nr. 156).

Fig. nr. 156

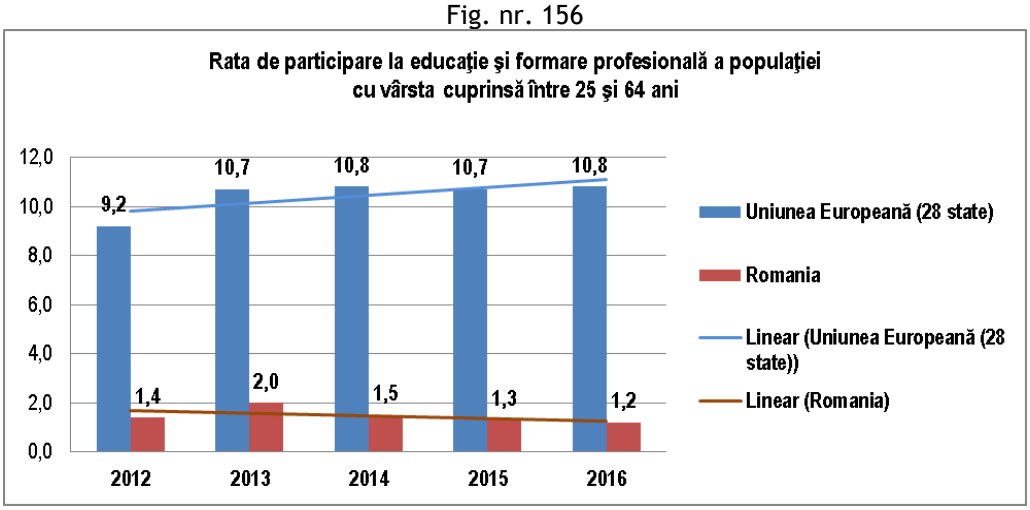

Sursa datelor: EUROSTAT

La nivel regional, rata de participare la educație și formare profesională a adulților a fost cea mai redusă din întreaga țară, în perioada 2012-2016 (fig. nr. 157).

Fig. nr. 157

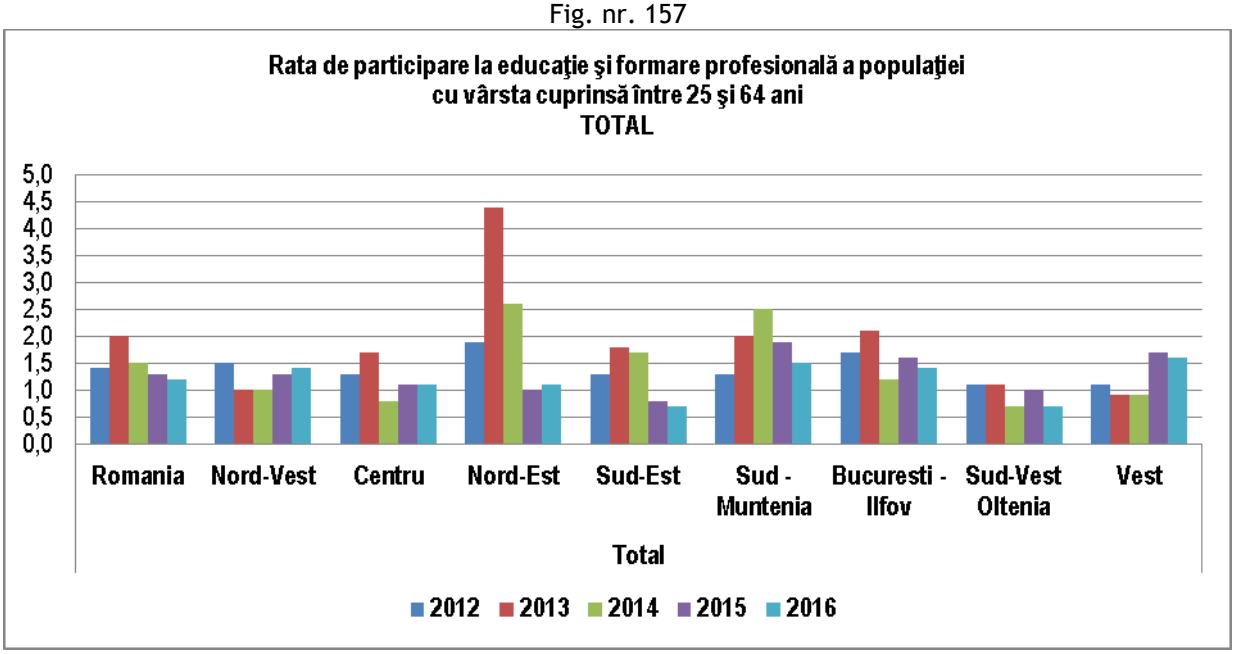

Sursa datelor: EUROSTAT

[60] Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „27 Formare continua" – pentru vizualizare clic aici

Alocarea de fonduri pentru formare în perioada de programare 2014-2020, prin programele operaționale dedicate, constituie o oportunitate pe care trebuie să o aibă în vedere permanent și unitățile IPT, fiind necesare în continuare eforturi suplimentare pentru a ridica nivelul competențelor populației și pentru a dobândi flexibilitate și securitate pe întreaga piață a forței de muncă.

6.4. INDICATORI DE IMPACT

6.4.1. IMPACTUL SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL ȘI TEHNIC ASUPRA ȘOMAJULUI

Poate fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului.

Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT. Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT. Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

6.4.2 INSERȚIA PROFESIONALĂ A ABSOLVENȚILOR IPT LA 6/12 LUNI DE LA ABSOLVIRE, PE NIVELURI DE EDUCAȚIE

La începutul anului școlar 2017-2018, Inspectoratele Școlare Județene din Sud Vest Oltenia au realizat o situație a inserției profesionale a bsolvenților de liceu tehnologic și învățământ profesional, prin informarea cu privire la statutul tinerilor care au finalizat studiile, prin liber consimțământ al acestora.

Această investigare a situației absolvenților este de natură să ofere o imagine generală asupra inserției profesionale, însă nu oferă un grad ridicat de precizie.

La nivel național sunt în vigoare metodologiile de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ profesional și tehnic (ordinul MECT 6011/21.11.2008) și metodologia și instrumentele de lucru privind studiile de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților de învățământ superior (ordinul MECT 6012/ 21.11.2008).

Metodologia de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților învățământului profesional și tehnic a fost aplicată în mai multe județe, în perioada 2010-2013, prin proiecte cofinanțate din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. În regiunea Sud Vest Oltenia au fost implementate proiecte în județele Gorj, Olt și Vâlcea.

Mecanismul de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților, este însă insuficient dezvoltat, deoarece nu sunt cuprinși toți absolvenții de programe de formare și, deasemena, lipsește componenta de monitorizare pe cale administrativă, aplicată sistematic și cuprinzător la nivel teritorial.

Deoarece capacitatea instituțională a instituțiilor cu responsabilități în implementarea metodologiei este limitată, iar costurile sunt foarte ridicate, nu este posibilă încă monitorizarea pe cale administrativă a tuturor absolvenților învățământului profesional și tehnic.

În Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020, este prevăzut ca obiectiv monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare, cu următoarele acțiuni specifice:

Crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserţiei profesionale a absolvenţilor de învăţământ profesional şi tehnic

Revizuirea Metodologiei pentru monitorizarea inserţiei socioprofesionale a absolvenţilor de învăţământ profesional şi tehnic, preponderent din perspectiva deficitului de competenţe

Realizarea sistematică a monitorizării inserţiei socioprofesionale a absolvenţilor de învăţământ profesional şi tehnic pe cale administrativă şi prin anchete la nivel național

6.5. CONCLUZII DIN ANALIZA ÎPT

•Creșterea treptată a ponderii învățământului profesional și tehnic în fiecare județ din regiune, astfel încât în anul 2020 să poată fi atinsă ținta de 60%, asumată la nivel de țară;

•Creșterea ponderii învățământului profesional și reducerea treptată a ponderii învățământului liceal tehnologic, în perspectiva echilibrării procentelor, având în vedere cerințele pieței muncii care arată că necesarul de forță de muncă pentru calificări de nivel 4 este în scădere, iar solicitările de calificări de nivel 3 în creștere;

•Dezvoltarea unor programe de promovare a ofertei de formare a unităților de învățământ profesional și tehnic în rândul societății civile;

•Dezvoltarea și furnizarea de servicii de orientare în carieră pentru elevii de gimnaziu;

•Dezvoltarea parteneriatelor între operatorii economici și școli, pentru o cunoaștere reciprocă și reală a nevoilor ambelor părți;

•Analiza nevoilor de autorizare/acreditare a unităților IPT în calificări noi, în concordanță cu noile tehnologii ale operatorilor economici.

6.5.1.ŢINTE PE TERMEN MEDIU PENTRU OFERTA IPT PE NIVELURI DE FORMARE PROFESIONALĂ ŞI DOMENII DE PREGĂTIRE

Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020, stabilește ca obiectiv strategic ”Creşterea participării şi facilitarea accesului la programele de formare profesională având ca țintă strategică **creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014”**

În concordanță cu acest document, la nivel regional, se recomandă ca ponderea învățământului profesional și tehnic să atingă în anul 2020 ponderea proiectată de 60% din totalul ofertei educaționale.

Pe niveluri de formare profesională, se recomandă ca minim 50% din totalul locurilor propuse să fie pentru calificări de nivel 3.

Pe domenii de pregătire, se propune alocarea numărului de locuri, conform tabelului nr. 7:

Tabel nr. 7

Domeniu de formare	Pondere recomandată PRAI
Agricultură	5,3%
Chimie industrială	1,2%
Comerț	6,7%
Construcţii, instalaţii şi lucrări publice	3,7%
Economic	8,5%
Electric	8,7%
Electromecanică	2,4%
Electronică automatizări	7,7%
Estetica şi igiena corpului omenesc	2,0%
Fabricarea produselor din lemn	2,0%
Industrie alimentară	4,1%
Industrie textilă şi pielărie	3,2%
Mecanică	29,8%
Protecţia mediului	5,5%
Silvicultură	1,3%
Turism şi alimentaţie	7,9%
Total Regiunea Sud-Vest Oltenia	**100,0%**

Ponderile recomandate, pot suferi modificări în funcție de evoluția sectoarelor economice din regiune și deasemenea la proiectele planurilor de școlarizare pe județe se va ține cont de solicitările exprese ale operatorilor economici.

6.5.2. ADAPTAREA OFERTEI IPT LA ŢINTELE PE TERMEN MEDIU (EȘALONARE ANUALĂ)

Eșalonarea anuală a ofertei de formare în vederea atingerii procentelor prognozate va avea în vedere rețeaua școlară, autorizările/acreditările existente, dar și nevoile de calificări noi solicitate de mediul economic.

7. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII PRAI

7.1. PROCESUL DE MONITORIZARE

Implementarea PRAI depinde în cea mai mare măsură de procesul de planificare bazat pe prioritizarea nevoilor regionale și locale și vor avea în vedere resursele materiale și umane disponibile.

Finanțarea activităților se va putea realiza din următoarele surse:

- bugetul de stat;
- bugetele locale;
- fonduri externe rambursabile și nerambursabile, în condițiile legii;
- alte surse de finanțare în conformitate cu legislația în vigoare (de ex: donații, sponsorizări, alte contribuții).

Vor fi încurajate proiectele dezvoltate în parteneriat, pe baza relațiilor anterior stabilite, însă nu vor fi neglijate și noi parteneriate, având în vedere că soluțiile la problemele identificate nu pot fi generate de o singură instituție sau organizație, ci implică o serie de măsuri succesive și complementare.

În aceste condiții, monitorizarea va avea drept scop atât aprecierea gradului de realizare al activităților propuse prin planul de acțiuni, per ansamblu, cât și fundamentarea eventualelor revizuiri și modificări ale obiectivelor și acțiunilor.

Monitorizarea rezultatelor este, deasemenea, importantă pentru evaluarea gradului de atingere a obiectivelor propuse prin planificare.

Monitorizarea planului de acțiuni va viza, implicit, implementarea PRAI la etapa respectivă, va fi analizat gradul de îndeplinire al indicatorilor, vor fi identificate cauzele eventualelor insuccese, precum și necesitatea unor acțiuni corective pentru îmbunătățirea performanței operaționale. Procesul de monitorizare va permite și analiza impactului acțiunilor și redefinirea priorităților, în funcție de realitățile decelate și evoluția nevoilor.

Evaluarea modului de implementare al PRAI presupune 2 modalități de lucru:

- **autoevaluare** - în funcție de modul de realizare a rezultatelor și în funcție de indicatorii de performanță stabiliți;
- **evaluare externă** - va fi realizată de o organizație externă care va asigura imparțialitatea și obiectivitatea procesului.

Rezultatele evaluării vor asigura continuitate în privința conturării și evidențierii în perspectivă a obiectivelor și acțiunilor, determinând elaborarea unui plan fezabil și viabil.

Monitorizarea urmărește și înregistrează informațiile și asigură, în același timp, controlul de calitate.

Monitorizarea implementării PRAI este un proces permanent dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora, respectiv furnizarea de feedback .

7.2. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PRAI

Planul de măsuri inclus în PRAI SV Oltenia 2016-2025 este structurat pe priorități, în cadrul căror sunt formulate obiective, fiecare obiectiv fiind prevăzut să fie atins prin acțiuni cu rezultate așteptate și indicatori de realizare, cu precizarea resurselor necesare, responsabililor și termenelor de realizare.

Au făcut obiectul monitorizării cele cinci priorități (notate prescurtat P), în cadrul cărora au fost definite 12 obiective (notate prescurtat O) și 34 de acțiuni (notate prescurtat A), iar raportul de monitorizare se bazează pe informații complete sau parțiale în legatură cu majoritatea acestora.

Au fost monitorizate complet 19 de acțiuni, stabilindu-se stadiul de progres, după cum urmează (Aprecierea progresului se face astfel: 0 – nici un progres, nesatisfăcător, 1 – progres satisfăcător dar întârziat, 3 – progres bun):

P1/O1-A1 Proiectarea anuală a planurilor de şcolarizare în concordanţă cu recomandările din PRAI, PLAI și cu cerințele angajatorilor- Apreciere progres: 0

P1/O1-A2 Redimensionarea numărului de clase/nr elevi cuprinşi în învăţământul TVET pe nivele de calificare în raport cu tendinţele de dezvoltare regională - Apreciere progres: 0

P1/O3-A2 Dezvoltarea firmelor de exerciţiu la nivelul unităţilor de învăţământ ÎPT și implementarea de proiecte specifice- Apreciere progres: 3

P1/O3- A.3. Lansarea competiției Business Plan pentru firmele nou create- Apreciere progres: 3

P1/O4-A.1. Implementarea la nivel regional și județean a mecanismului național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional şi tehnic- Apreciere progres: 3

P2/O1- A.2. Atragerea elevilor și părinților, cu accent pe grupurile vulnerabile, către serviciile de de orientare şi consiliere în carieră- Apreciere progres: 3

P2/O1- A.4. Proiectarea şi implementarea unui calendar obligatoriu de activităţi de informare și consiliere pentru:

-clasele a VII-a, VIII-a: calificări - cariera profesională;

-cls. a VIII-a: oferta de formare la nivel județean/regional

Apreciere progres: 3

P3/O1- A.1. Ierarhizarea unităţilor şcolare IPT în funcţie de prioritățile de dezvoltare a acestora ca răspuns la nevoile de calificare la nivel local- Apreciere progres: 3

P3/O1- A.2. Reabilitarea, consolidarea sau extinderea unităţilor de învăţământ- Apreciere progres: 3

P3/O1- A.3. Dotarea unităţilor de învăţământ cu echipamente didactice/şcolare şi IT- Apreciere progres: 3

P3/O2- A.1. Autorizarea unităţilor de învăţământ profesional și tehnic pentru formare adulţi- Apreciere progres: 1

P4/O1- A.2. Implicarea sporită a agenților economici în dezvoltarea ofertelor de educaţie, relevante pentru nevoile de învăţare individuală şi pentru nevoile mediului economic- Apreciere progres: 3

P5/O1-A.1. Informarea furnizorilor de formare profesională privind accesarea fondurilor europene destinate mobilității internaționale în formarea profesională prin ERASMUS+- Apreciere progres: 3

P5/O1-A.2. Organizarea de schimburi de experiență/ vizite de studiu în vederea multiplicării şi transferării exemplelor de bună practică şi a experienţelor acumulate- Apreciere progres: 3

P5/O1-A.3. Publicarea de materiale şi broşuri împreună cu partenerii şcolilor TVET din UE şi furnizorii de FPC- Apreciere progres: 3

P5/O2-A.1. Elaborarea de programe comune de educație incluzivă intre unitățile de învăţămât TVET în parteneriat cu şcoli din UE- Apreciere progres: 1

P5/O2-A.2. Atragerea elevilor și a cursanților adulți în programele de educaţie inclusivă- Apreciere progres: 1

P5/O2-A.3. Formarea cadrelor didactice și a lectorilor care participă la programe de instruire în domeniul educației inclusive- Apreciere progres: 3

P5/O3- A.2. Publicarea de materiale şi broşuri împreună cu partenerii Consorţiului Regional din UE- Apreciere progres: 0

Un număr de cinci acțiuni au fost parțial monitorizate, respectiv au putut fi colectate o parte din date, dar care nu fac posibilă aprecierea unui anumit grad de progres. Acestea sunt prezentate în continuare împreună cu motivele realizării parţiale a monitorizării:

P1/O2- A.1. Identificarea deficitului de cadre didactice din sectorul învăţământ cu specializări cerute de piața muncii şi sprijinirea mobilității ocupaționale-indicatorul se monitorizează din date administrative, la nivel de județe, începând cu anul școlar 2018-2019

P1/O2- A.2. Elaborarea de programe specifice de formare, în parteneriat cu universitățile din regiune și asociațiile patronale/agenții economici, în funcție de nevoile identificate- Sunt încheiate anual acorduri de parteneriat între Universitatea din Craiova și ISJ din regiune, în care sunt prevăzute cursuri deperfecționare pentru cadrele didactice care susțin gradele didactice.Termenul pentru implementare este 2019

P3/O3- A.1. Acordarea de burse/facilități de transport elevilor care provin din familiile defavorizate /sau aflate în dificultate prin fonduri cu destinație specifică- Date insuficiente pentru monitorizare completă

Programe naționale aplicate la nivelul regiunii:

-Bani de liceu

-Bursa profesională

-Decontarea cheltuielilor de transport pentru elevi

P4/O1-A.1. Realizarea de parteneriate funcționale între universitățile din regiune, agenți economici, asociații patronale, unități de învățământ și alte organizații parteneriale, pentru adaptarea ofertei educaționale la specificul pieței muncii- Acțiune în desfășurare, termenul de implementare este anul 2020

P4/O1- A.3. Facilitarea angajării absolvenților la partenerii unităților de învățământ- Indicator cuantificat numai pentru anul 2017, la nivelul fiecărui județ, astfel că nu poate fi măsurat progresul

Din diferite cauze, precizate în continuare, nu au fost monitorizate următoarele acțiuni:

P1/O2- A3. Facilitarea accesului la programele de perfecționare/specializare sau reconversie profesională- termenul de implementare este anul 2020;

P1/O3-A.1. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale prin introducerea în CDL a temelor practice în funcție de tendințele locale- date insuficiente pentru monitorizare, din cauza gradului mare de detaliere a acțiunii;

P1/O3- A.4. Extinderea acțiunii Forumul Carierei (inițiată de Universitatea din Craiova) la nivel de liceu și gimnaziu- se monitorizează începând din anul 2018

P2/O1-A.1. Sprijinirea dezvoltării și extinderii rețelei de centre de informare, consiliere și orientare profesională, atât în mediul urban, cât și în mediul rural, în vederea participării la formarea inițială și continuă, cu accent pe grupurile vulnerabile-date insuficiente pentru monitorizare;

P2/O1-A.3. Dezvoltarea și furnizarea de programe de formare profesională continuă pentru persoanele cu atribuții în domeniul informării, consilierii și orientării în carieră, asigurării de servicii comunitare de sprijin respectiv personalul centrelor de consiliere, consilieri școlari și diriginți- date insuficiente pentru monitorizare;

P3/O2- A.2. Atragerea adulților în procesul de formarea continuă în unitățile IPT- nemonitorizată din lipsă de date

P3/O2- A.3. Crearea unei rețele de formare continuă constituită din unități IPT, Universități- date insuficiente pentru monitorizare parțială

P3/O3-A.2. Atragerea elevilor care provin din familii defavorizate /aflate în dificultate, printr-o ofertă educațională adaptată nevoilor și aspiratiilor lor, în vederea reducerii abandonului școlar- nemonitorizată, termen de implementare 2020

P4/O1-A.4. Crearea de Consorții Școlare organizate în jurul unităților școlare dotate cu spații și echipamente la nivelul cerut de standardele de pregătire, care să asigure desfășurarea orelor de pregătire din aria curriculară Tehnologii- termen de implementare 2020

P5/O3- A.1. Organizarea de campanii de informare privind exemplele de bună practică din UE și sprijinirea parteneriatelor la nivel european- termenul de implementare este 2019

Aprecierea generală asupra progresului înregistrat în implementarea este: 2- progres bun

Justificare:

Din totalul de 34 acțiuni din planul propus, au fost monitorizate 19, stabilindu-se următoarele grade de progres: pentru 13 dintre ele s-a constatat un progres bun, pentru trei acțiuni progres satisfăcător, dar întârziat și numai trei acțiuni nu au înregistrat progres.

Din cele cele 10 acțiuni nemonitorizate și cele cinci monitorizate parțial, majoritatea sunt în desfășurare și nu au încă rezultate, termenul de implementare fiind 2018-2020, iar pentru o

parte dintre ele nu au putut fi înregistrate dovezi scrise, deși există informații cu privire la realizarea/implementarea lor.

Se vor solicita dovezi certificate la instituțiile abilitate (ISJ, CJ, CL) cu privire la nivelul de realizare al acțiunilor care în prezent nu dețin dovezi suficiente pentru monitorizare.

Având în vedere cele menționate, se apreciază că implementarea planului de acțiuni din PRAI SV Oltenia 2016-2025 a înregistrat un progres bun.

Se apreciază că acțiunile propuse sunt, în general, posibile și realizabile, fiind condiționate, însă și de resursele materiale și umane necesare.

Completarea informațiilor la nivelul fiecărui județ va oferi o imagine completă privind implementarea planului de acțiuni.

Pentru ameliorarea aspectelor constatate ca deficitare se recomandă solicitarea de dovezi cu privire la stadiul de implementare al tuturor acțiunilor și pentru aprecierea obiectivă și fundamentată a gradului de realizare a indicatorilor.

Unul dintre aspectele care necesită o atenție deosebită în procesul de actualizare și revizuire a PRAI SV Oltenia se referă la reformularea unor acțiuni și a unor indicatori, astfel încât să aibă un grad de reprezentativitate apreciabil pentru regiune, iar gradul de detaliere să fie rezonabil.

8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA

Puncte tari	Puncte slabe
Ofertă educațională IPT care acoperă la nivel regional toate domeniile de pregătire cuprinse în nomenclatorul de calificări Calificări profesionale apreciate de către elevi, care sunt în concordanță cu cerințele de pe piața muncii la nivel local: mecanic auto, mecanic agricol, bucătar, cofetar-patiser, electrician exploatare joasă tensiune, horticultor Număr în creștere pentru elevii cuprinși în învățământul profesional, începând cu anul școlar 2012-2013 Procent de abandon pentru învățământul primar și gimnazial, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, sub nivelul național în perioada anilor școlari 2006/2007-2015/2016 Existența a 28 unități de învățământ ÎPT beneficiare a Programului multianual TVET (dezvoltare instituțională, reabilitare și dotare cu echipamente didactice) Buna funcționare a structurilor parteneriale la nivel regional (CR) și la nivel județean (CLDPS) Generalizarea sistemului de asigurare a calității Existența rețelelor școlare constituite în cadrul Programului Phare TVET cu rolul de a disemina bunele practici	Gradul de cuprindere în învățământ al populației de vârstă școlară (3-23 ani), a scăzut constant în intervalul 2010-2016 de la 76,4% la 70,2% Numărul de elevi cuprinși în învățământul liceal au cunoscut scăderi, începând din anul școlar 2011-2012 Finanțarea insuficientă a IPT determină calitatea slabă a pregătirii practice în ateliere, din cauza lipsei materiilor prime și materialelor pentru învățare Neatractivitatea pentru elevi a unor calificări profesionale care oferă un număr mare de locuri de muncă (ex: sudor, calificările din construcții) Insuficiente parteneriate școală – agent economic care să fie reciproc avantajoase Lipsa unei baze de date regională privind inserția absolvenților din ÎPT Consiliere și orientare deficitară în perioada gimnaziului, care să conducă la o alegere a traseului profesional în cunoștință de cauză a absolvenților Lipsa unei strategii de dezvoltare a resurselor umane din educație la nivel de ISJ Lipsa programelor de reconversie profesională în domenii cerute de piața muncii
Oportunități	**Amenințări**
Creșterea numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune Condiții favorabile dezvoltării agricole la nivel superior în zonă Infrastructura educațională se poate dezvolta prin proiecte POR, PNDR Dezvoltarea resurselor umane prin dezvoltarea de programe de formare în parteneriat cu universitățile din regiune	Scădere semnificativă a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ, precum și de fenomenul migrator al populației către alte zone Scăderea accentuată populației regiunii pentru grupa de vârstă 0-14 ani Migrația în creștere în afara regiunii și a țării având ca efect reducerea populației de vârstă școlară Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă în contrast cu nevoia tot mai mare de formare a adulților

9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ŞI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI

La nivel regional analiza situației actuale a identificat o scădere semnificativă a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ, precum și de fenomenul migrator al populației către alte zone

Analiza evoluției grupelor de vârstă 10-14 ani, 15-19 ani și 20-24 ani, relevante pentru educație, arată scăderea ponderii pe toate aceste segmente, scăderi care sunt reflectate în mod direct planul de școlarizare propus/realizat la clasa a IX-a zi, unde s-au evidențiat scăderi importante în perioada analizată, mai ales la învățământul profesional și tehnic.

Tendința de scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani a constituit și una din cauzele de diminuare a cifrelor de școlarizare în învățământul superior și cel postliceal, atât în regiune, cât și la nivel național.

Nu poate fi ignorat fenomenul îngrijorător al emigrației necontabilizate la nivel național, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu.

ECONOMIE

Diminuarea disparităților interregionale în ceea ce privește sectoarele economice trebuie susținute și prin educație și formare de calitate, care să ofere absolvenților posibilitatea să acceadă pe piața muncii și în același timp să își dezvolte aptitudinile antreprenoriale.

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - diversitatea activităților industriale, ponderea crescută a serviciilor, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a agriculturii.

Adaptările structurale din economie presupun competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Se desprind două direcții de acțiune la nivel regional și local:

- aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională;
- adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL).

Ponderea crescândă a IMM reclamă din partea ÎPT un răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse, prin:

- asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide
-consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.)
- promovarea învățării pe parcursul întregii vieți

PIAȚA MUNCII

Concluziile rezultate din analiza indicatorilor de piața muncii la nivel regional trebuie să se reflecte și în adaptarea sistemului de educație și formare profesională în sprijinul unei mai bune corelări a ofertei educaționale cu cerințele angajatorilor, prin:

-anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii;
-intensificarea acțiunilor de informare, orientare și consiliere a elevilor privind cariera;
-îmbunătățirea calității și relevanței programelor de educație și formare profesională și a celor de FPC pentru piața muncii;
-îmbunătățirea nivelului de calificare a tinerilor prin participarea la programe de formare personalizată/stagii;
-certificarea competențelor obținute în context formal, non-formal sau informal;
-susținerea reconversiei profesionale în funcție de nevoile pieței muncii;
-încurajarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu prin furnizarea de servicii de consiliere și formare pentru crearea de întreprinderi, precum și programe de tutorat/mentorat pentru creșterea și consolidarea afacerilor;

-consolidarea parteneriatelor cu agenţii economici, cu AJOFM, autorităţi şi alte organizaţii care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenţilor – prioritate permanentă a managementului şcolar;

-formarea profesională a profesorilor, a formatorilor și a tutorilor, în scopul dezvoltării și furnizării unor programe relevante de învățare la locul de muncă;

-îmbunătățirea accesului la educație și formare profesională în mediul rural și în comunitățile dezavantajate, prin susținerea dezvoltării centrelor regionale de formare, reorganizarea rețelei școlare de nivel profesional și liceal și înființarea de unități IPT în mediul rural, acolo unde este cazul.

IPT REGIONAL

-creșterea treptată a ponderii învățământului profesional și tehnic în fiecare județ din regiune, astfel încât în anul 2020 să poată fi atinsă ținta de 60%, asumată la nivel de țară;

-creșterea ponderii învățământului profesional și reducerea treptată a ponderii învățământului liceal tehnologic, în perspectiva echilibrării procentelor, având în vedere cerințele pieței muncii care arată că necesarul de forță de muncă pentru calificări de nivel 4 este în scădere, iar solicitările de calificări de nivel 3 în creștere;

-dezvoltarea unor programe de promovare a ofertei de formare a unităților de învățământ profesional și tehnic în rândul societății civile;

-dezvoltarea și furnizarea de servicii de orientare în carieră pentru elevii de gimnaziu;

-îmbunătățirea calității formării și prin perfecționarea cadrelor didactice tehnice pentru noile tehnologii, în perspectiva unei adaptări cât mai facile a absolvenților la cerințele locului de muncă;

-dezvoltarea parteneriatelor între operatorii economici și școli, pentru o cunoaștere reciprocă și reală a nevoilor ambelor părți;

-analiza nevoilor de autorizare/acreditare aunităților IPT în calificări noi, în concordanță cu noile tehnologii ale operatorilor economici.

10. PLANUL DE MĂSURI

Obiectivul general

Creşterea calităţii sistemului de educație și formare profesională la nivel regional pentru adaptarea la cerințele pieței muncii și la nevoile beneficiarilor direcți

PRIORITATEA 1: Îmbunătățirea ofertei educaționale la nivel regional, în scopul unei adaptări optime la cerințele pieței muncii din Sud Vest Oltenia
Obiective O 1.1: Adaptarea planurilor de școlarizare și a rețelei școlare regionale în scopul creșterii gradului de satisfacere a cerinţelor angajatorilor și în raport cu tendințele de dezvoltare economică O 1.2: Elaborarea/implementarea de programe de perfecţionare/specializare pentru cadrele didactice de discipline tehnice pentru noile tehnologii și în conformitate cu cerințele agenților economici parteneri O 1.3: Dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor din regiune O 1.4: Monitorizarea inserției absolvenților IPT
Indicatori de impact: - Până în 2020, rata șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani: maxim 12% la nivel regional (conform AMIGO) - Până în 2020, ponderea șomerilor din grupa 15-24 ani în numărul total de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM: max. 10% la nivel regional

<u>Obiectivul 1.1</u> : Adaptarea planurilor de școlarizare și a rețelei școlare regionale în scopul creșterii gradului de satisfacere a cerinţelor angajatorilor și în raport cu tendințele de dezvoltare economică **<u>Indicatori:</u>** - Ponderea IPT în planurile de şcolarizare va fi de minim 60% din totalul planului de şcolarizare în anul şcolar 2019-2020 - În anul şcolar 2019-2020 vor fi aliniate la ţintele PRAI, PLAI și la cerințele angajatorilor cel puţin 10 domenii de formare profesională. Abaterile maxime la domeniile aliniate vor fi în anul şcolar 2019 – 2020 echivalente cu ponderea unei clase. - Ponderile profilurilor la liceul tehnologic sunt aliniate 100% la țintele PRAI, PLAI și la cerințele angajatorilor în anul şcolar 2019-2020 -100% din solicitările operatorilor economici satisfăcute prin proiectele planurilori de şcolarizare					**Precondiţii şi riscuri:** -ISJ își asumă recomandările PRAI, PLAI și CR și pun în aplicare măsurile necesare adaptării ofertei de şcolarizare prin IPT - Piața muncii regională și județeană nu suportă dezvoltări imprevizibile pe termen scurt
Acţiuni - Activităţi	**Rezultate**	**Termene**	**Instituţii responsabile**	**Indicatori**	**Precondiţii şi riscuri**
A.1.1.1. Proiectarea anuală a planurilor de şcolarizare în concordanţă cu	Planuri de şcolarizare la nivel de judeţe în	Anual	ISJ, CLDPS	-100% planuri de	-Asumarea de decizii de către IȘJ și CLDPS privind adaptarea planurilor

recomandările din PRAI, PLAI și cu cerințele angajatorilor	concordanță cu nevoile de de dezvoltare avizate de către CLDPS			școlarizare la IPT realizate	de școlarizare în concordanță cu recomandările PRAI, PLAI și cu solicitările angajatorilor
A.1.1.2. Adaptarea ofertei educaționale anuale la cerințele exprese ale mediului economic din regiune și la tendințele de dezvoltare regională	Planuri de școlarizare corelate cu cerințele angajatorilor la nivel regional/județean	Anual	ISJ, CLDPS	-100% solicitări de școlarizare onorate în planurile de școlarizare la IPT	-Unități IPT neautorizate/neacreditate pentru domenii de formare/calificări cerute de operatorii economici

Obiectivul 1.2 : Elaborarea/implementarea de programe de perfecționare/specializare pentru cadrele didactice de discipline tehnice pentru noile tehnologii și în conformitate cu cerințele agenților economici parteneri **Indicatori:** - Ponderea cadrelor didactice necalificate la disciplinele de specialitate va fi sub 2 % în 2020 - 80% din cadrele didactice de discipline tehnice din regiune au urmat cursuri de formare pentru noul curriculum național - Minim 2 parteneriate pentru formarea cadrelor didactice cu universitățile din regiune - Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020					**Precondiții și riscuri:** -Dificultatea monitorizării impactului cursurilor de formare asupra activităților la clasă
Acțiuni - Activități	**Rezultate**	**Termene**	**Instituții responsabile**	**Indicatori**	**Precondiții și riscuri**
A.1.2.1. Identificarea deficitului de cadre didactice din sectorul învățământ cu specializări cerute de piața muncii și sprijinirea mobilității ocupaționale	-Setul de măsuri pentru asigurarea cu cadre didactice de specialitate la specializări cu deficit de cadre calificate este elaborat și aplicat începând cu 2018-2019. -Ponderea cadrelor didactice necalificate la disciplinele de specialitate este sub 2 % în 2019	Anual	ISJ, Universități	100% cadre calificate în IPT în anul 2020	-Rezistența la schimbare a unor cadre didactice

A.1.2.2. Elaborarea de programe specifice de formare, în funcție de nevoile identificate	-Cadre didactice formate pentru	2020	Consorţiul Regional, ISJ,CCD, unităţi de învăţământ	Minim 2 programe de formare propuse în 2020	-Neparticiparea la cursuri a cadrelor didactice necalificate/slab calificate
A.1.2.3. Facilitarea accesului la programele de perfecţionare/specializare sau reconversie profesională	-Acces crescut la cursuri de formare pentru cadrele didactice -Cadre didactice formate pentru aplicarea noului curriculum național și în concordanță cu noile tehnologii	2020	Consorţiul Regional, ISJ,CCD, Unităţi de învăţământ	Minim 100 cadre didactice perfecționate la nivel regional	-Costuri de formare din resurse proprii -Impactul participării la cursuri este greu de măsurat în activitatea la clasă

<u>Obiectivul 1.3</u> : Dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor din regiune **<u>Indicatori:</u>** - Creșterea cu 30% a numărului de firme de exercițiu nou înființate de către unitățile IPT - Creșterea cu 30% a numărului de proiecte dezvoltate de către unitățile IPT, pentru firme de exercițiu - Minimum 15 unităţi IPT participante anual la târgul regional al firmelor de exercițiu (Business Plan)					**Precondiţii şi riscuri:** - lipsa de motivație în carieră pentru tineri - dezvoltarea insuficientă a spiritului antreprenorial
Acţiuni - Activităţi	**Rezultate**	**Termene**	**Instituţii responsabile**	**Indicatori**	**Precondiţii şi riscuri**
A.1.3.1. Dezvoltarea firmelor de exercițiu la nivelul unităților de învăţământ ÎPT și implementarea de proiecte specifice	Dezvoltarea competențelor manageriale pentru elevii din IPT	Perioada 2018-2021	ISJ, CLDPS, unităţi de învăţământ	Minimum 5 firme de exercițiu înființate anual la nivelul fiecărui județ	-la profilele tehnic și resurse firmele de exercițiu pot fi dezvoltate numai ca activitate extracurriculară, nefiind inclusă în programe
A.1.3.2. Lansarea competiției Business Plan pentru firmele nou create	Regulament de competiție elaborat și implementat	Perioada 2018-2021	ISJ, CR, unităţi de învăţământ	Minimum 5 firme de exercițiu participante din partea fiecărui județ la competiția	-posibila lipsă a resurselor financiare pentru susținerea competiției

				regională anuală	
A.4. Extinderea acțiunilor în parteneriat cu universitățile din regiune	Parteneriate încheiat între universități și ISJ din regiune pentru derularea acțiunilor	Anual, începând din 2018	Universități din regiune, ISJ, CR	Minimum o activitate în parteneriat derulată anual	- posibila lipsă a resurselor financiare, dată fiind amploarea activităților

Obiectivul 1.4: Monitorizarea inserției absolvenților IPT **Indicatori:** - 100% din absolvenți monitorizați - 60% din absolvenți sunt încadrați pe piața muncii în calificarea absolvită					**Precondiții și riscuri:** -lipsa resurselor financiare și umane -realizarea unor statistici cu marjă mare de eroare
Acțiuni - Activități	**Rezultate**	**Termene**	**Instituții responsabile**	**Indicatori**	**Precondiții și riscuri**
A.1.4.1. Implementarea la nivel regional și județean a mecanismului național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic	Grad de adaptare crescut a ofertei educaționale la cerințele pieței muncii	2020	ISJ, AJOFM, ITM, parteneri sociali	- 100% din unitățile de învățământ realizează monitorizarea inserției și datele sunt agregate la nivel județean	-lipsa resurselor financiare și umane -realizarea unor statistici cu marjă mare de eroare

PRIORITATEA 2 : Îmbunătățirea capacității de informare, orientare și consiliere în carieră în perspectiva accesului absolvenților pe piața muncii
Obiective O2.1: Facilitarea accesului la servicii de orientare și consiliere în carieră pentru elevi și părinți
Indicatori de impact: - Creșterea numărului de absolvenți de gimnaziu care optează pentru ÎPT până în 2020 - Grad de acoperire ridicat și servicii de orientare și consiliere în carieră de calitate la nivel de regiune

Obiectivul 2.1: Facilitarea accesului la servicii de orientare şi consiliere în carieră pentru elevi şi părinţi **Indicatori:** - 60% din absolvenţii de gimnaziu optează pentru ÎPT până în 2020 - Sistem unitar de raportare şi indicatori calitativi de evaluare a activităţilor şi rezultatelor serviciilor de consiliere din regiune, adoptat şi implementat la nivel regional până în 2020 -Sistem unitar de investigare a opţiunilor elevilor adoptat şi implementat la nivel regional până în 2020					**Precondiţii şi riscuri:** - Existenţa resurselor financiare, umane şi logistice necesare - Mentalitatea părinţilor
Acţiuni - Activităţi	**Rezultate**	**Termene**	**Instituţii responsabile**	**Indicatori**	**Precondiţii şi riscuri**
A.2.1.1 Atragerea elevilor şi părinţilor, cu accent pe grupurile vulnerabile, către serviciile de de orientare şi consiliere în carieră	Interes crescut pentru ÎPT din partea elevilor și părinților	Anual	ISJ, CR, CLDPS, parteneri sociali	Plan de acțiuni elaborat și implementa t la nivelul fiecărui ISJ	- resurse limitate de timp - mentalitatea părinților
A.2.1.2. Dezvoltarea şi furnizarea de programe de formare profesională continuă pentru persoanele cu atribuţii în domeniul informării, consilierii şi orientării în carieră, asigurării de servicii comunitare de sprijin respectiv personalul centrelor de consiliere, consilieri şcolari şi diriginţi	Îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice pentru îndrumarea în carieră a elevilor	2020	ISJ, CJRAE, parteneri sociali	Minim 3 programe de formare derulate în regiune până în anul 2020	-resurse financiare limitate -colaborare IȘJ,CJRAE pentru asumarea rolurilor
A.2.1.3. Proiectarea şi implementarea unui calendar obligatoriu de activităţi de informare şi consiliere pentru: - clasele a VII-a, VIII-a: calificări - cariera profesională; - cl. a VIII-a: oferta de formare la nivel judeţean/regional	Calendar activități de informare și consiliere	2020	ISJ, CJRAE, CCD	100% elevi de gimnaziu incluși în activități	-colaborarea IȘJ,CJRAE și AJOFM din regiune -asumarea rolurilor de către IȘJ CJRAE și AJOFM

PRIORITATEA 3 : Creşterea calităţii formării profesionale, a accesului la educaţie pentru tinerii din regiune şi reducerea abandonului şcolar
Obiective O 3.1: Îmbunătăţirea infrastructurii educaţionale de bază şi a dotării şcolilor TVET cu echipamente didactice/şcolare şi IT O 3.2: Extinderea accesului la formarea continuă

O 3.3: Consolidarea susţinerii educaţiei şi formării în sistemul TVET a tinerilor din categorii defavorizate
Indicatori de impact: - Creșterea ratei de tranziție a absolvenților învățământului gimnazial în IPT - Creșterea ratei de tranziție a absolvenților învățământului profesional - Extindere numărului de unități IPT reabilitate, consolidate sau extinse la nivelul regiunii - Creșterea numărului de unități IPT dotate cu echipamente didactice/școlare și IT

<u>Obiectivul</u> 3.1: Îmbunătăţirea infrastructurii educaţionale de bază şi a dotării şcolilor TVET cu echipamente didactice/şcolare şi IT **<u>Indicatori:</u>** - Până în 2022, toate școlile IPT din regiune vor fi dotate conform standardelor de funcționare -Anual sunt cuprinse în programe de reabilitare și dotare 10-20% din unitățile școlare IPT începând cu 2018					**Precondiţii şi riscuri:** - existența surselor de finanțare interne și externe - preocuparea autorităților locale pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale
Acţiuni - Activităţi	**Rezultate**	**Termene**	**Instituţii responsabile**	**Indicatori**	**Precondiţii şi riscuri**
A.3.1.1. Ierarhizarea unităților școlare IPT în funcție de prioritățile de dezvoltare a acestora ca răspuns la nevoile de calificare la nivel local	Ierarhizarea unităților IPT de la nivelul regiunii în funcție de relevanța lor în raport cu nevoile de formare profesională inițială	Anual	CJ, CL, unități de învățământ, ISJ	Ierarhie realizată și asumată de autorități anual	- autoritățile decid prin consens ierarhia și prioritățile de reabilitare/dezvoltare/dotare a unităților școlare IPT la nivel regional
A 3.1..2. Reabilitarea, consolidarea sau extinderea unităților de învățământ	Creșterea numărului de unități IPT cuprinse în reabilitare și dotare	2020	CJ, CL, unități de învățământ, ISJ	Minimum 5 proiecte depuse la nivel regional pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale în unitățile IPT	-existența sursele de finanțare necesare - unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe
A.3.1.3. Dotarea unităților de învățământ cu echipamente didactice/școlare și IT	Unitățile școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din fonduri bugetare, Europene sau alte fonduri atrase, până în 2020	2020	CJ, CL, unități de învățământ, ISJ	Minimum 5 proiecte depuse la nivel regional pentru dezvoltarea infrastructurii	-existența sursele de finanțare necesare - unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe

				educaționale în unitățile IPT	

Obiectivul 3.2: Extinderea accesului la formarea continuă **Indicatori:** - 50% din unităţile de învăţământ din regiune autorizate pentru formarea adulţilor -Creşterea cu 30% a numărului de cursuri de formare furnizate comparativ cu 2016					**Precondiţii şi riscuri:** - taxe mari de autorizare. - concurența din partea ONG - promovare insuficientă a cursurilor furnizate
Acţiuni - Activităţi	**Rezultate**	**Termene**	**Instituţii responsabile**	**Indicatori**	**Precondiţii şi riscuri**
A.3.2.1. Autorizarea unităţilor de învăţământ profesional și tehnic pentru formare adulți	Creșterea numărului de unităţi de învăţământ autorizate ca furnizoare de formare a adulților	Anual	AJOFM, ISJ, Unităţi de învăţământ	Minimum 10 unități de învățământ autorizate pentru FPC la nivelul regiunii până în 2020	-taxe mari de autorizare -lipsa fondurilor proprii pentru unitățile IPT
A.3.2.2. Atragerea adulților în procesul de formarea continuă în unitățile IPT	Creșterea numărului de cursuri de formare profesională a adulților furnizate de unităţi ÎPT	Anual	AJOFM, ISJ, Unităţi de învăţământ	Minim 10 de cursuri FPC derulate până în anul 2020	- concurența din partea ONG sau a altor instituții autorizate - promovare insuficientă a cursurilor furnizate
A.3.2.3. Crearea unei rețele de formare continuă constituită din unităţi IPT, Universităţi	Îmbunătățirea impactului FPC la nivelul regiunii	2020	ISJ, Unităţi de învăţământ, Universităţi	Rețea constituită la nivel regional	-stabilitate legislativă în domeniul FPC

Obiectivul 3.3: Consolidarea susţinerii educaţiei şi formării în sistemul TVET a tinerilor din categorii defavorizate **Indicatori:** - 80% din elevi beneficiază de burse profesionale/bani de liceu pe toată perioada școlarizării - Reducerea cu 5% a abandonului şcolar în ÎPT până în 2020.					**Precondiţii şi riscuri:** - Existența resurselor financiare
Acţiuni - Activităţi	**Rezultate**	**Termene**	**Instituţii responsabile**	**Indicatori**	**Precondiţii şi riscuri**
A.3.3.1. Acordarea de burse/facilităţi de transport elevilor care provin din familiile defavorizate	Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilităţi specifice de	Anual	ISJ, Unităţi de învăţământ, CJ, CL	Creșterea cu 30% a numărului	-existența resurselor financiare -unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU

/sau aflate în dificultate prin fonduri cu destinație specifică	acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT			de elevi beneficiari de susținere financiară până în 2020	
A.3.3.2. Atragerea elevilor care provin din familii defavorizate /aflate în dificultate, printr-o ofertă educațională adaptată nevoilor și aspiratiilor lor, în vederea reducerii abandonului școlar	Abandon școlar redus pentru elevii din categoriile defavorizate	2020	ISJ, Unități de învățământ, CJ, CL, agenti economici/asociații patronale	Ofertă adaptată în proporție de 100% la nevoile și aspirațiile elevilor până în 2020	-existența resurselor financiare -unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU

PRIORITATEA 4 : Dezvoltarea parteneriatului social în școlile TVET
Obiective O 4.1: Dezvoltarea parteneriatului școală-întreprindere și a celui public-privat pentru o mai bună adaptare a ofertei educaționale la specificul pieței muncii și pentru integrarea socio-profesională a tinerilor absolvenți
Indicatori de impact: -Structuri parteneriale funcționale și eficiente

<u>Obiectivul 4.</u>1: Dezvoltarea parteneriatului școală-întreprindere și a celui public-privat pentru o mai bună adaptare a ofertei educaționale la specificul pieței muncii și pentru integrarea socio-profesională a tinerilor absolvenți **<u>Indicatori:</u>** - Eficientizarea deciziei privind IPT pe cele 3 nivele de management participativ: - regional prin Consorțiul regional - local (județean) prin CLDPS - școlii prin CA					**Precondiții și riscuri:** - Asumarea rolurilor pentru dezvoltarea parteneriatului de către instituțiile reprezentate în CR, CLDPS cu unitățile școlare IPT și operatorii economici
Acțiuni - Activități	**Rezultate**	**Termene**	**Instituții responsabile**	**Indicatori**	**Precondiții și riscuri**

A.4.1.1. Realizarea de parteneriate funcţionale între universităţile din regiune, agenţi economici, asociaţii patronale, unităţi de învăţământ şi alte organizaţii parteneriale, pentru adaptarea ofertei educaţionale la specificul pieţei muncii	Îmbunătățirea eficienței parteneriatelor pentru formarea profesională	2020	Instituţiile din Consorţiul regional, Unităţi de învăţământ	Creșterea cu 40% a numărului de parteneriate pentru formarea profesională	- Asumarea rolurilor pentru dezvoltarea parteneriatului, de către toate părțile implicate
A.4.1.2. Implicarea sporită a agenţilor economici în dezvoltarea ofertelor de educaţie, relevante pentru nevoile de învăţare individuală şi pentru nevoile mediului economic	Ofertă de formare regional corelată cu nevoile mediului economic la nivel regional	Anual	CR, CLDPS, Unitățile de învățământ, ISJ, agenți economici parteneri	100% din solicitările agenților economici satisfăcute de sistemul IPT din regiune	-Imposibilitatea sistemului de educație și formare de a răspunde tuturor solicitărilor agenților economici
A.4.1.3. Facilitarea angajării absolvenţilor la partenerii unităţilor de învăţământ	Îmbunătățirea accesului pe piața muncii a absolvenților de IPT	Anual	Unitățile de învățământ, CLDPS/agenți economici parteneri	Creșterea cu 50% a numărului de absolvenți angajați la agenții economici parteneri	-asumare roluri de monitorizare a calității formării profesionale prin IPT de către ISJ, CR și CLDPS

PRIORITATEA 5 : Dezvoltarea cooperării naţionale şi internaţionale în domeniul formării profesionale și sprijinirea parteneriatelor la nivel european

Obiective
O 5.1: Dezvoltarea mobilităţii internaţionale în formarea profesională
O 5.2: Dezvoltarea de programe comune de educaţie prin formare iniţială şi continuă
O 5.3: Extinderea schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piaţă a muncii europene incluzive

Indicatori de impact:
-Extinderea experiențelor de învățare ale elevilor din IPT la nivel european
-Îmbunătățirea relațiilor parteneriale ale unităților IPT din regiune cu instituții similare din UE

Obiectivul 5.1: Dezvoltarea mobilităţii internaţionale în formarea profesională	**Precondiţii şi riscuri:**

Indicatori: - 10% din școlile IPT și furnizori FPC participanți la vizite de studiu/schimburi de experiență cu instituții din UE					- lipsa de experiență a unor școli în scrierea de proiecte - informarea deficitară privind posibilitățile de finanțare -valorificarea oportunităților pe care le oferă departamentele de specialitate din ISJ
Acţiuni - Activităţi	**Rezultate**	**Termene**	**Instituţii responsabile**	**Indicatori**	**Precondiţii şi riscuri**
A.5.1.1. Informarea furnizorilor de formare profesională privind accesarea fondurilor europene destinate mobilității internaționale în formarea profesională prin ERASMUS+	Acces îmbunătățit la bunele practici europene în domeniul TVET	Anual	CR, CLDPS, Unitățile de învățământ, ISJ	Minim 3 proiecte ERASMUS+ inițiate la nivel regional	- lipsa de experiență a unor școli în scrierea de proiecte - informarea deficitară privind posibilitățile de finanțare
A.5.1.2. Organizarea de schimburi de experiență/ vizite de studiu în vederea multiplicării și transferării exemplelor de bună practică și a experiențelor acumulate	Acces îmbunătățit la bunele practici europene în domeniul TVET	Anual	Unitățile de învățământ, ISJ	Minim 3 proiecte ERASMUS+ implementate la nivel regional	-valorificarea oportunităților pe care le oferă departamentele de specialitate din ISJ
A.5.1.3. Publicarea de materiale și broșuri pentru diseminarea bunelor practici	Diseminarea experiențelor europene la nivel de regiune și județ	Anual	Unitățile de învățământ, ISJ	Minim 3 materiale publicate și diseminate	- valorificarea oportunităților pe care le oferă departamentele de specialitate din ISJ

Obiectivul 5.2: Dezvoltarea de programe comune de educație prin formare inițială și continuă **Indicatori:** - 20% din elevi/ adulți participă la programele comune - 20% din cadre didactice/lectori participă la stagii de formare pentru programele comune					**Precondiţii şi riscuri:** - lipsa de colaborare între școli în domeniul educației incluzive - insuficienta susținere a comunităților
Acţiuni - Activităţi	**Rezultate**	**Termene**	**Instituţii responsabile**	**Indicatori**	**Precondiţii şi riscuri**
A.5.2.1. Elaborarea de programe comune de educație între unitățile de învățămât IPT în parteneriat cu școli din UE	Sporirea participării elevilor din IPT la programe de educație incluzivă	2020	Unitățile de învățământ, ISJ, CLDPS	Minimum 4 proiecte dezvoltate la nivel de regiune	-lipsa de informație de specialitate la nivel european

A.5.2.2. Atragerea elevilor și a cursanților adulți în programele comune de educație și formare	Promovarea accesului, calității și participării la educație a tuturor tinerilor	Anual	Unitățile de învățământ, ISJ, CLDPS	Minimum 4 proiecte dezvoltate la nivel de regiune	- insuficienta susținere a comunităților
A5.2.3. Formarea cadrelor didactice prin participarea la activități comune cu cadrele didactice din UE	Dezvoltarea de programe de formare în domeniul educației și formării profesionale	Anual	CCD,Unitățile de învățământ, Universități, ISJ	Minimum 4 proiecte dezvoltate la nivel de regiune	-aplicarea la clasă în proporție redusă a valorilor europene în educație și formare

<u>Obiectivul 5.</u>3: Extinderea schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive **<u>Indicatori:</u>** - Parteneriate dezvoltate cu structuri similare din UE					**Precondiții și riscuri:** - instabilitate legislativă - fluctuații în componența CR
Acțiuni - Activități	**Rezultate**	**Termene**	**Instituții responsabile**	**Indicatori**	**Precondiții și riscuri**
A.5.3.1. Organizarea de campanii de informare privind exemplele de bună practică din UE și sprijinirea parteneriatelor la nivel european	Dezvoltarea de parteneriate cu structuri similare din UE	2020	CR	Minimum o campanie de informare derulată la nivel regional până în 2020	- instabilitate legislativă - fluctuații în componența CR
A.5.3.2. Publicarea de materiale și broșuri împreună cu partenerii Consorțiului Regional din UE	Diseminarea exemplelor de bună practică în dezvoltarea parteneriatelor	Anual	CR	Minimum un material publicat la nivel regional până în 2020	- instabilitate legislativă - fluctuații în componența CR

11. CONTRIBUȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR LA DEZVOLTAREA REGIONALĂ

11.1 CONTEXT

Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015 – 2020

• **Contextul sectorului educațional**[61]

- **Strategia Guvernului pentru atingerea obiectivelor Europa 2020 include direcții de acțiune și măsuri privind sistemul educațional.** Strategia UE 2020 pune accent pe obiectivele legate de educație și formare, datorită influenței acestora asupra creșterii economice. Această influență se concretizează prin creșterea ocupării, a productivității, a participării, formării de competențe ș.a.

În tabelul nr. 8 sunt prezentate ”obiectivele Europa 2020” și ”țintele pentru România”, conform *Strategiei Europa 2020*.

Tabel nr. 8 Obiective ale Strategiei Europa 2020

Obiectivele Europa 2020	Țintele pentru România
75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani trebuie să fie	70
Cel puțin 40% dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între30 și 34 de ani trebuie să aibă finalizate studii terțiare	26,7
Cel puțin 15% dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani trebuie să participe la învățarea pe tot parcursul vieții	10

Sursa: Comisia Europeană

În cazul în care estimările actuale se dovedesc corecte, **numărul elevilor va scădea cu 40% în 2025**[62], determinând necesitatea unor reforme pentru educație care să abordeze calitatea, eficiența, echitatea și relevanța. Populația activă și **numărul de studenți în scădere** au implicații, imediate și pe termen lung, asupra capitalului uman din România și agendei macroeconomice pentru promovarea ocupării forței de muncă și a creșterii economice. Capitalul uman este esențial pentru toate sectoarele de activitate.

- **Populația rurală are cea mai scăzută rată de participare la educație și formare.** Potrivit datelor curente de la INS, din cei aproximativ 45% tineri români care trăiesc în mediul rural, **numai 24% din numărul total de studenți provin din mediul rural.** Părăsirea timpurie a școlii este un fenomen cu precădere întâlnit în mediul rural din România. Pe măsură ce tinerii avansează în sistemul de învățământ, sub-reprezentarea celor din mediul rural se amplifică, având cea mai mare valoare în învățământul superior.
- **Programele existente de învățare pe tot parcursul vieții** (IPV) sunt greu accesibile, în condițiile unui număr redus de centre de formare în mediul rural și în zonele dezavantajate, dar și dată fiind reducerea ofertei de pregătire disponibilă pentru învățământul profesional și tehnic începând cu anul 2009.
- **Părăsirea timpurie a școlii și neparticiparea** contribuie la nivelurile relativ scăzute înregistrate de România în învățământul obligatoriu. Pentru indivizii afectați, accesul la piața muncii și incluziunea socială sunt cu un nivel ridicat de risc.

• **Contextul politicii învățământului terțiar la nivel național**[63]

- În contextul acestei strategii și respectând prevederile Legii educației naționale nr.1/2011 cu modificările și completările ulterioare, **„învățământul terțiar”** este definit ca acel

[61] STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 – 2020
[62] În comparație cu nivelurile din 2005
[63] STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 – 2020

sector educațional care include învățământul superior și învățământul terțiar nonuniversitar (școli postliceale).

- **Prin Legea nr. 88/1993 privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor s-a introdus un sistem de evaluare și acreditare pentru noile specializări și instituții.** Legea nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare a reorganizat sistemul de învățământ superior din România pe trei cicluri: studii universitare de licență, studii universitare de masterat și studii universitare de doctorat, compatibile cu Cadrul European al Calificărilor și Procesul Bologna. În anul 2005, a fost înființată Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ARACIS) prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității.
- **Stimularea accesului și participării în învățământul terțiar include următoarele grupuri dezvantajate**: studenți cu dizabilități, studenți care provin din familii cu venituri scăzute, studenți orfani sau din centre de plasament, etnici români din afara granițelor, studenți romi și studenți din zonele rurale (de exemplu: alocarea de burse pe criterii sociale şi de performanță; subvenții pentru transportul în comun; sistem de credite pentru studii).
- **Dezvoltarea învățământului terțiar.** Cu toate că în intervalul 2012 – 2015, nivelul finanțării a înregistrat o tendință de creștere la toate capitolele, acesta nu corespunde necesităților reale din instituțiile de învățământ.
- **Pentru promovarea calității sistemului de educație și formare profesională inițială și continuă, inclusiv a învățământului superior și a cercetării**, au fost implementate proiecte care au vizat dezvoltarea şi implementarea instrumentelor şi *mecanismelor pentru îmbunătățirea învățământului superior, dezvoltarea sistemului național al calificărilor în învățământul superior, dezvoltarea și implementarea sistemului de asigurare a calității în universități, creșterea accesului la educația universitară, dezvoltarea învățământului superior bazat pe competențe (programe de licență și masterat), sprijin pentru dezvoltarea rețelelor între universități, institute de cercetare, promovarea antreprenoriatului, formarea continuă a cercetătorilor, stimularea și dezvoltarea carierei în cercetare*.

Un rol important l-a avut, în acest sens, utilizarea Fondului Social European pentru cofinanțarea unor intervenții care au susținut **asigurarea calității în învățământul suprerior, derularea programelor doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării, facilitarea tranziției studenților de la universitate la piața muncii**.

STRATEGIA NAȚIONALĂ DE CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE 2014 – 2020

A. VIZIUNEA PRIVIND CERCETAREA ŞI INOVAREA DIN ROMÂNIA ÎN 2020[64]

În 2020, România va deveni competitivă la nivel regional și global, prin inovare alimentată de cercetare-dezvoltare.

Viziunea privind Cercetarea şi Inovarea din România în 2020 stabileşte un set de principii de acțiune, sprijinite pe 3 piloni principali.[65]

Pilonul 1. Afirmare la nivel regional, afirmare la nivel global: firmele devin operatori cheie ai inovării. Economia românească mobilizează IMM-uri inovatoare, cu orientare și perspective globale, care au interesul și capacitatea de a intra pe lanțurile de valoare adaugată regionale și mondiale.

Pilonul 2. Excelență prin internaționalizare: sectorul CDI ca spațiu de oportunitate. Sectorul CDI românesc se dezvoltă în jurul unor domenii strategice, este integrat internațional și oferă un mediu atractiv pentru membrii comunitatii științifice globale – pentru tineri, pentru cercetătorii de vârf din întreaga lume, pentru carierele duble în cercetare și antreprenoriat. Stabilitatea necesară este asigurată de fluxul predictibil de proiecte, de infrastructurile de cercetare naționale și europene.

[64] STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU COMPETITIVITATE 2014 – 2020
[65] Ibidem

Pilonul 3. „Leadership" regional la frontiera ştiinţei şi în tehnologie: străpungeri în domenii strategice. România se poziţionează, prin CDI, alături de mari iniţiative europene și internaționale şi prin stimularea concentrărilor tehnologice (*clustere*) de frontieră.

B. ȚINTE

Ţintele Strategiei au fost fixate în spiritul convergenţei României cu media UE. Provocatoare, dar realiste, ţintele stabilite au la bază premisa că, până în 2020, cheltuielile publice pentru cercetare vor creşte treptat, până la 1% din PIB, la care se adaugă facilităţile fiscale – ajutorul indirect – pentru firmele private.

C. PRIORITĂȚI [66]

Strategia CDI 2014-2020 vizează următoarele tipuri de priorităţi:

- *Priorităţile de specializare inteligentă* presupun definirea şi consolidarea unor domenii de competenţă ridicată, în care există avantaje comparative reale, sau potențiale, și care pot contribui semnificativ la PIB. Prin concentrarea de resurse şi mobilizarea unei mase critice de cercetători, aceste domenii pot asigura, inclusiv în dimensiunea lor regională, competitivitatea pe lanţurile de valoare adăugată regionale și/sau globale.
- *Priorităţile cu relevanţă publică* vizează alocarea de resurse în domenii în care cercetarea şi dezvoltarea tehnologică răspund unor nevoi sociale concrete şi presante. Aceste priorităţi presupun dezvoltarea capacităţii sectorului public de a supraveghea spaţiul tehnologiilor emergente şi de a solicita soluţii inovatoare de la operatorii CDI publici şi privaţi.
- *Cercetarea fundamentală* rămâne prioritară în cadrul Strategiei CDI 2014-2020, incluzând disciplinele umaniste şi socio-economice, ca sursă pentru cercetarea de frontieră și interdisciplinară.

11.2. PROFILUL DEMOGRAFIC AL REGIUNII S-V OLTENIA DIN PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

11.2.1. ANALIZA EVOLUȚIILOR ȘI PROGNOZELOR DEMOGRAFICE

11.2.1.1. ANALIZA EVOLUȚIILOR DEMOGRAFICE

Structura pe categorii de vârstă a populației Regiunii SV Oltenia relevă apariția unui proces lent, dar constant de îmbătrânire demografică cu implicații negative pentru economie și societate, fenomen caracteristic tuturor județelor componente, datorită ratei scăzute a natalității, care contribuie în mod direct la reducerea ponderii populației tinere.

În perioada 2008-2016 evoluția populației totale în județele din Oltenia nu a avut o dinamică favorabilă dezvoltării regionale. (fig. nr. 158)

Fig. nr. 158

[66] Ibidem

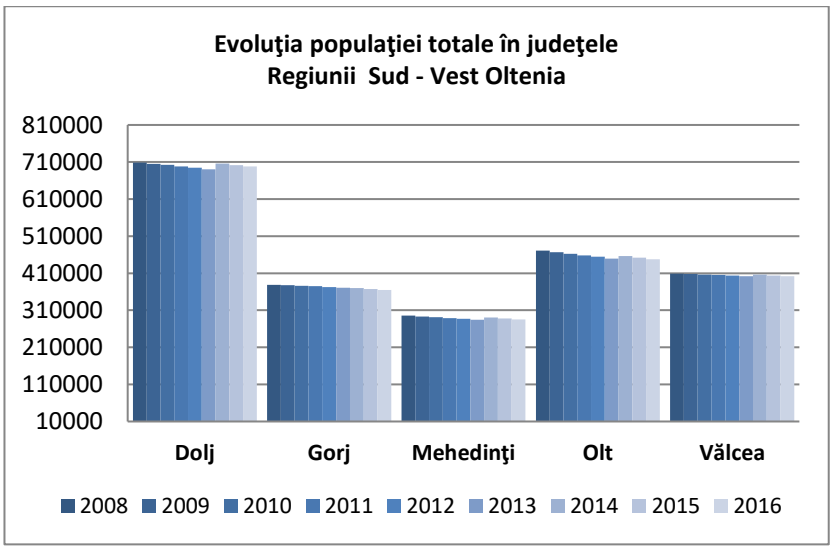

Datele statistice oficiale de la nivelul regiunii evidențiază faptul că sunt înregistrate creșteri ale ponderii populației numai pentru grupele de vârstă matură (peste 25 ani), fenomen prezent în toate județele din Sud Vest Oltenia.[67]

Pentru recalibrarea diferitelor paliere și stabilirea strategiilor de dezvoltare a IS este importantă analiza evoluției grupelor de vârstă 20-24 ani. (fig. nr. 159)

Analiza evoluţiei structurii pe grupe de vârstă a populaţiei regiunii Sud-Vest Oltenia relevă apariţia unui proces lent, dar constant de îmbătrânire demografică cu implicaţii negative pentru economie şi societate, fenomen caracteristic tuturor judeţelor componente, cauzat de rata scăzută a natalităţii, ce contribuie în mod direct la reducerea ponderii populaţiei tinere.

Scăderea populației este mai pregnantă, în perioada analizată, în cadrul grupei de vârstă 15-19 ani, regiunea Sud Vest Oltenia înregistrând o scădere în 2016 față de 2008. Tendința de scădere a populației pentru această grupă de vârstă a constituit una dintre cauzele de **diminuare a cifrelor de școlarizare în învățământul tehnologic, dar și în învățământul superior** atât în regiune, cât și la nivel național. (conform prelucrării datelor furnizate de Institutul Naţional de Statistică TEMPO Online)

Fig. nr. 159

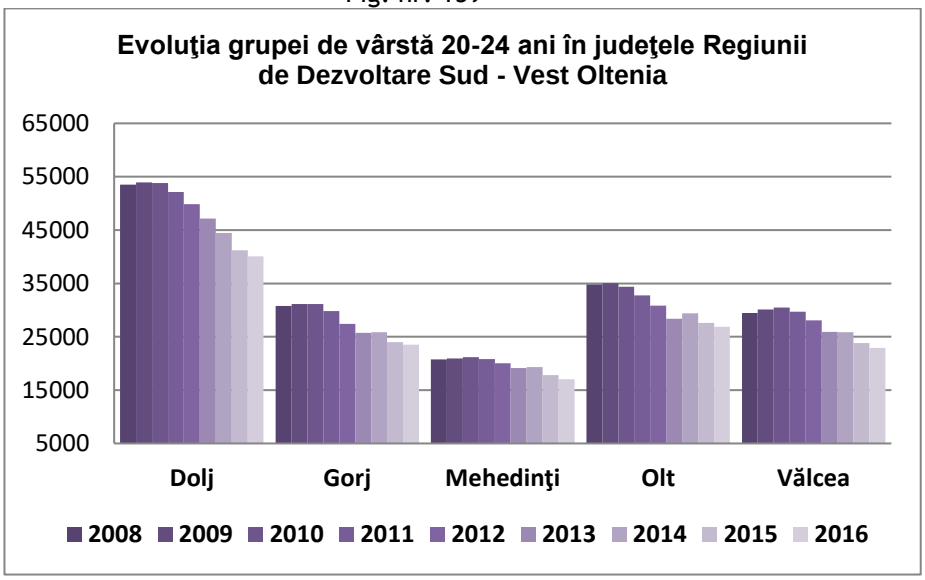

Pentru populația din grupa de vârstă 20-24 ani se constată o diminuare în toate județele din regiunea S-V Oltenia. (fig. nr. 159) - (conform prelucrării datelor furnizate de Institutul Naţional de Statistică - TEMPO Online).

[67] *Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 - 2020*

11.2.1.2. ANALIZA PROGNOZELOR DEMOGRAFICE

Efectivele numeroase din anul 1990 şi pierderile relativ mici suferite pe parcurs până în anul 2005 au făcut ca **învăţământul superior să beneficieze, ca suport al expansiunii, de populaţii numeroase în vârstă de 20-24 ani.**

Prima scădere semnificativă a populaţiei din această grupă de vârstă se evidenţiază abia în anul 2010 şi are drept cauză emigrarea masivă din anul 2007 şi următorii, ca urmare a aderării României la UE.

După anul 2010, descreşterea populaţiei din grupa de vârstă de 20-24 ani se accentuează ca urmare a propagării declinului populaţiei în vârstă de 0-4 ani începând din anul 1991, prin migraţie şi prin scăderea natalităţii.

Reluând mecanismul de propagare în generaţii succesive a evoluţiei populaţiei de 0-4 ani, adăugând de această dată şi grupa de vârstă de 20-24 ani specifică învăţământului superior, se constată că **populaţia în vârstă de 20-24 ani va evolua, în deceniile următoare descendent începând, însă, de la un palier cu aproape 800 mii persoane mai mic decât în anul 1990.** (Tabelul nr. 9)[68]

Tabelul nr. 9 Pierderea de populaţie în vârstă de 20-24 ani ca urmare a efectului de propagare a scăderii populaţiei din grupa de vârstă 0-4 ani

Grupa de vârstă	1990	1995	2000	2005	2010	2015
0-4	**1.811,4**	**1.280,7**	1144,7	1.090,9	1.051,7	953,3
5-9	1.720,3		**1.268,5**	1.129,8	1.056,6	1.052,6
10-14	1.976,8			?	1.097,7	1.052,5
15-19	1.894,6				**1.128,7**	1.092,4
20-24	1.908,4					**1.191,7**

Importanţa unei prognoze pe următorii 25 de ani rezidă în faptul că se creează o imagine asupra evoluţiei populaţiei de vârstă şcolară, activă economic şi retrasă din activitate (dependentă de populaţia activă).

Strategiile pe termen scurt şi mediu în domeniul învăţământului trebuie să se elaboreze în baza acestor prognoze şi să fie în concordanţă cu dezvoltarea economică a regiunii.

În studiul evoluţiei populaţiei din România se poate avansa ipoteza că fluxurile migratorii puternice şi în salturi din perioada 1990-2015 s-au atenuat semnificativ. În Tabelul nr. 10 este prezentată prognoza evoluţiei populaţiei rezidente a României în perioada 2015-2040, în varianta unui flux migrator moderat.[69] (s-a preluat prognoza Eurostat pe următorii 25 ani pentru România)

Tabelul nr. 10 Prognoza evoluţiei populaţiei rezidente a României în perioada 2015-2040
(mii persoane)

[68] RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANŢEI - *Analiza fundamentării şi evoluţiei situaţiei obiectivului privind creşterea procentului absolvenţilor de învăţământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020, elaborat de* Curtea de Conturi a României

[69] Ibidem

	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Total, din care:	19.840,9	19.669,2	19.334,8	18.892,3	18.506,2	18.179,1
0-4 ani	953,3	1.009,9	940,1	876,2	833,3	810,7
5-9 ani	1.052,6	973,2	1.008,8	934	876,4	840,5
10-14 ani	1.052,5	1.072,5	972	1.003,2	933,9	882,4
15-19 ani	1.092,4	1.060,3	1.071,1	966,8	1.004,3	940,3
20-24 ani	1.191,7	1.094,3	1.060,1	1.062,5	973	1.020,6
0-19 ani	4.150,8	4.115,9	3.992	3.780,2	3.648,2	3.473,9
20-64 ani	12.432,9	11.875,3	11.379,2	11.144,7	10.564,80	10.106
65 ani şi peste	3.257,2	3.678	3.963,6	3.967,4	4.293,5	4.599,2

În ceea ea ce priveşte populaţia din grupa de vârstă 20-24 ani, care se suprapune în mare parte peste limitele oficiale de vârstă ale *învăţământului universitar*, se constată o scădere de 171,6 mii persoane în anul 2040 faţă de anul de referinţă 2015. Cea mai mare parte din această scădere de efective în populaţia de 20-24 ani se va produce până în anul 2020. După acest an nivelul efectivelor din această grupă de vârstă se va stabiliza pe orizontul de prognoză în jurul cifrei de 1 milion persoane.

La *Centrul de Cercetări Demografice al Academiei Române* au fost elaborate variante de prognoză mult mai pesimiste, care estimează o populaţie în anul 2040 cu încă un milion mai mică, astfel că există şi prognoze mult mai alarmante, varianta prezentată aici putând fi considerată moderat-optimistă.[70]

În deceniile ce vor urma, scăderea populaţiei tinere se va răsfrânge asupra populaţiei active din punct de vedere economic şi, prin urmare, asupra potenţialului economic al ţării.

11.2.2. IMPLICAŢIILE EVOLUŢIILOR DEMOGRAFICE PENTRU ÎNVĂŢĂMÂNTUL SUPERIOR

Strategia Europa 2020 este o strategie pe 10 ani a Uniunii Europene (UE), care a fost adoptată în cadrul Consiliului European din 17 iunie 2010, pe fondul crizei economice profunde şi al intensificării provocărilor pe termen lung, precum globalizarea, presiunea asupra utilizării resurselor şi îmbătrânirea populaţiei.

Strategia *Europa 2020* îşi propune să asigure o creştere economică: [71]

- **inteligentă,** prin investiţii mai eficiente în educaţie, cercetare şi inovare;
- **durabilă**, prin promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice şi mai competitive;
- **favorabilă incluziunii**, prin punerea accentului pe crearea de locuri de muncă şi pe reducerea sărăciei.

Pentru a defini acţiunile necesare aplicării Strategiei *Europa 2020*, Comisia Europeană a propus atingerea, până în anul 2020, la nivel european, a următoarelor cinci **obiective**:

1. **Ocuparea forţei de muncă -** o rată de ocupare a forţei de muncă de 75 % în rândul populaţiei cu vârste cuprinse între 20 şi 64 de ani.
2. **Cercetare şi dezvoltare -** o alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare şi dezvoltare.
3. **Schimbările climatice şi utilizarea durabilă a energiei**
4. **Educaţie**
   - ***reducerea sub 10% a ratei de părăsire timpurie a şcolii***
   - ***o creşterea la peste 40% a ponderii absolvenţilor de studii superioare în rândul populaţiei în vârstă de 30-34 de ani.***

[70] Ibidem
[71] EUROPA 2020 O strategie europeană pentru o creştere inteligentă, ecologică şi favorabilă incluziunii

5. **Lupta împotriva sărăciei şi a excluziunii sociale -** o reducerea cu cel puţin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei şi a excluziunii sociale.

Pentru definirea, stabilirea şi monitorizarea indicatorilor aferenţi domeniului Educaţie, Guvernul României a constituit Grupul de Lucru Sectorial pentru Educaţie, care a stabilit pentru România un set de ţinte referitoare la **ponderea absolvenţilor de studii superioare în rândul populaţiei în vârstă de 30-34 de ani**. (Tabelul nr. 11)

Tabelul nr. 11 Rata populaţiei cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educaţie terţiară

Obiectiv UE 27	Obiectiv România				
	Valoare iniţială (2008)	Valoare preliminară			Valoare finală (2020)
		2010	2013	2015	
Rata populaţiei cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educaţie terţiară (absolvenţi de învăţământ	**15,96**	**17,61**	**20,25**	**22,17**	**26,7%**

Setul final de valori pentru obiectivele naţionale *Europa 2020* a fost aprobat şi asumat în şedinţa Guvernului României din data de 07.07.2010, prin **Memorandumul cu tema „Aprobarea valorilor finale ale obiectivelor României pentru Strategia *Europa 2020*”**.

Pentru atingerea obiectivelor s-a ajuns la concluzia că trebuie realizat un echilibru între trei factori:[72]

- nivelul susţinerii financiare (din surse publice şi private);
- numărul de locuri finanţate de la bugetul de stat (nivelul finanţării publice);
- nivelul de bunăstare al populaţiei.

Monitorizarea măsurilor luate pentru atingerea ţintei este realizată de Ministerul Educaţiei Naţionale şi Cercetării Ştiinţifice (MENCS), în colaborare cu Agenţia Română pentru Asigurarea Calităţii în Învăţământul Superior (ARACIS), Consiliului Naţional al Rectorilor şi conducerile universităţilor.

La nivel național, pentru perioada 2009-2014, se observă o scădere a numărului de studenți care au fost înscriși la ciclul I – licență (L), fig. nr. 160, (conform prelucrării datelor furnizate de **Institutul Naţional de Statistică -** TEMPO Online).

Fig. nr. 160

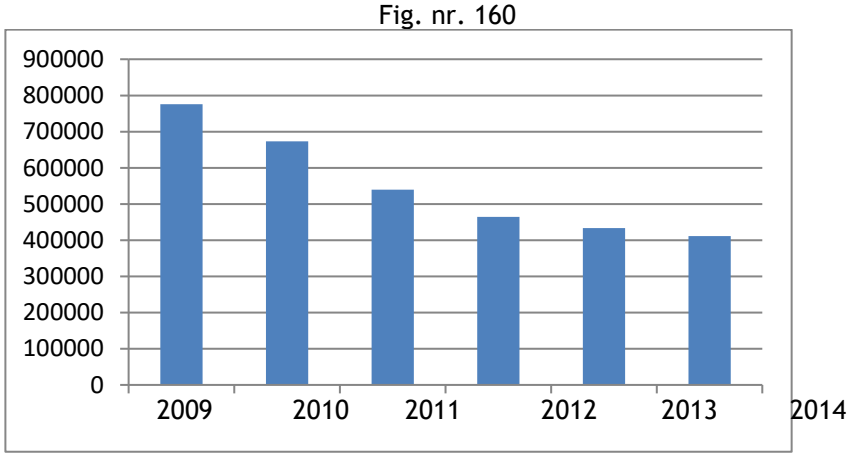

Distribuția studenților și cursanților înscriși, în anul 2014, în învățământul superior în universitățile publice și private, este prezentată în fig. nr. 161 (conform prelucrării datelor furnizate de **Institutul Naţional de Statistică -** TEMPO Online)

Fig. nr. 161

[72] *Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 - 2020*

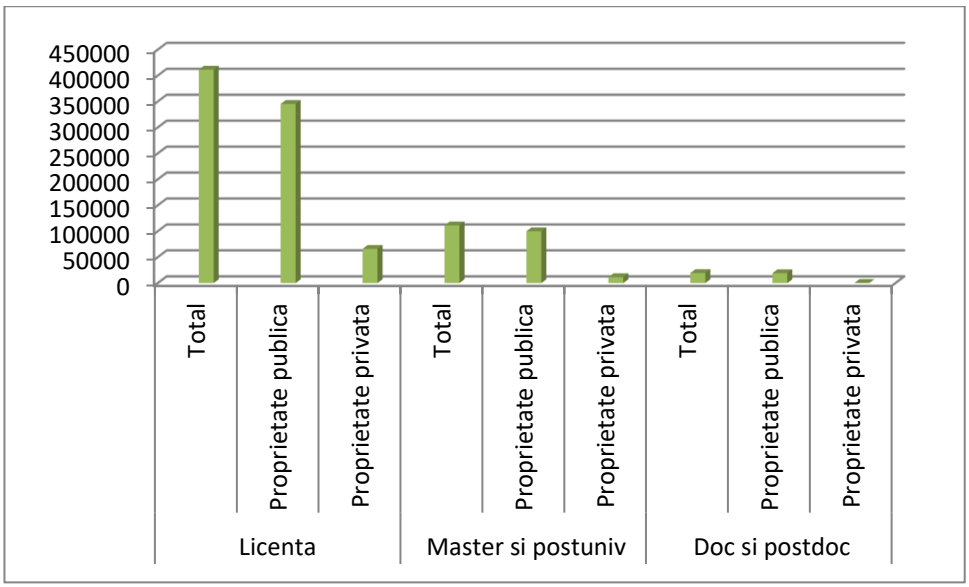

Pentru perioada 2007/2008-2016/2017 se prezintă, în tabelul nr. 12 - evoluția numărului de studenți la nivelul regiunilor din România, iar în tabelul 13 - evoluția numărului de studenți la nivelul județelor din regiunea SV Oltenia.

Tabelul nr. 12

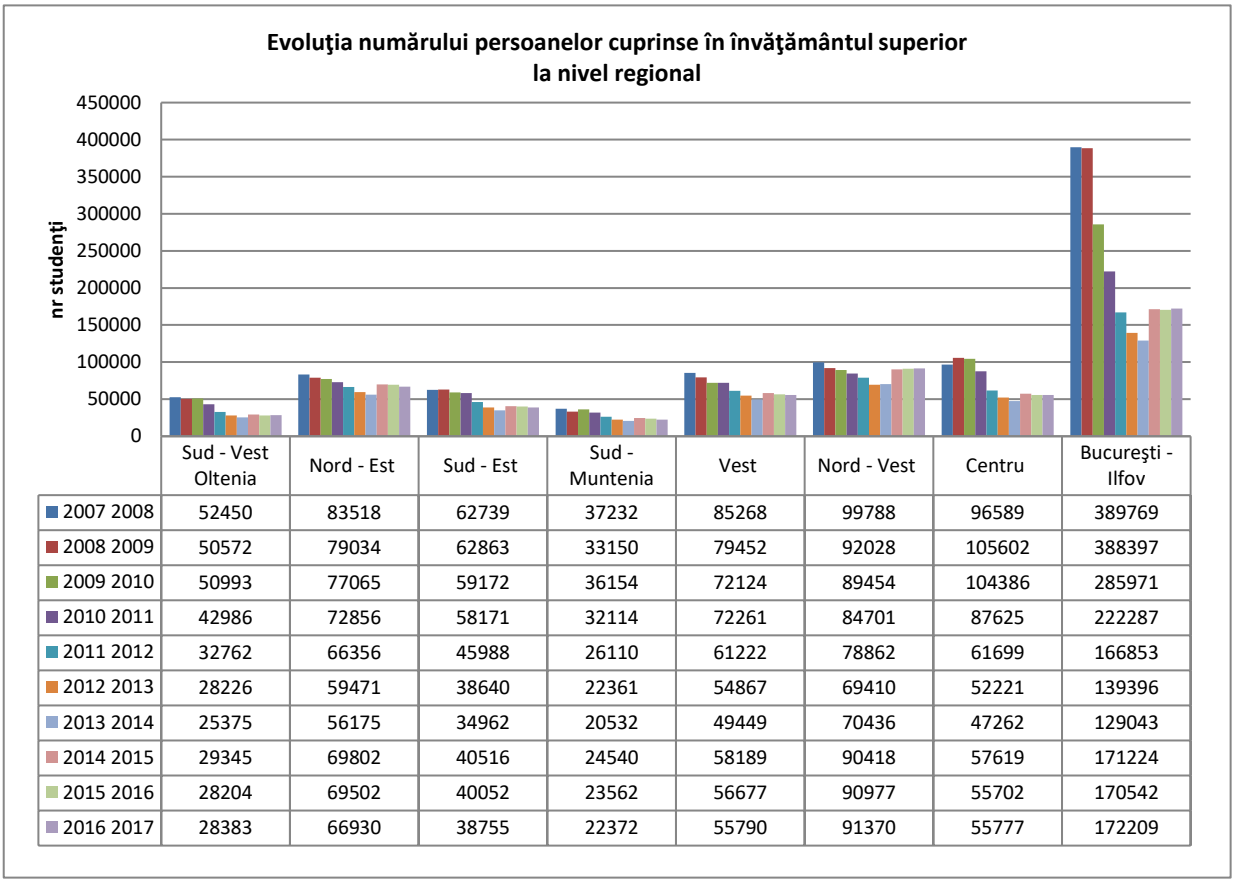

	Sud - Vest Oltenia	Nord - Est	Sud - Est	Sud - Muntenia	Vest	Nord - Vest	Centru	Bucureşti - Ilfov
2007 2008	52450	83518	62739	37232	85268	99788	96589	389769
2008 2009	50572	79034	62863	33150	79452	92028	105602	388397
2009 2010	50993	77065	59172	36154	72124	89454	104386	285971
2010 2011	42986	72856	58171	32114	72261	84701	87625	222287
2011 2012	32762	66356	45988	26110	61222	78862	61699	166853
2012 2013	28226	59471	38640	22361	54867	69410	52221	139396
2013 2014	25375	56175	34962	20532	49449	70436	47262	129043
2014 2015	29345	69802	40516	24540	58189	90418	57619	171224
2015 2016	28204	69502	40052	23562	56677	90977	55702	170542
2016 2017	28383	66930	38755	22372	55790	91370	55777	172209

Tabelul nr. 13

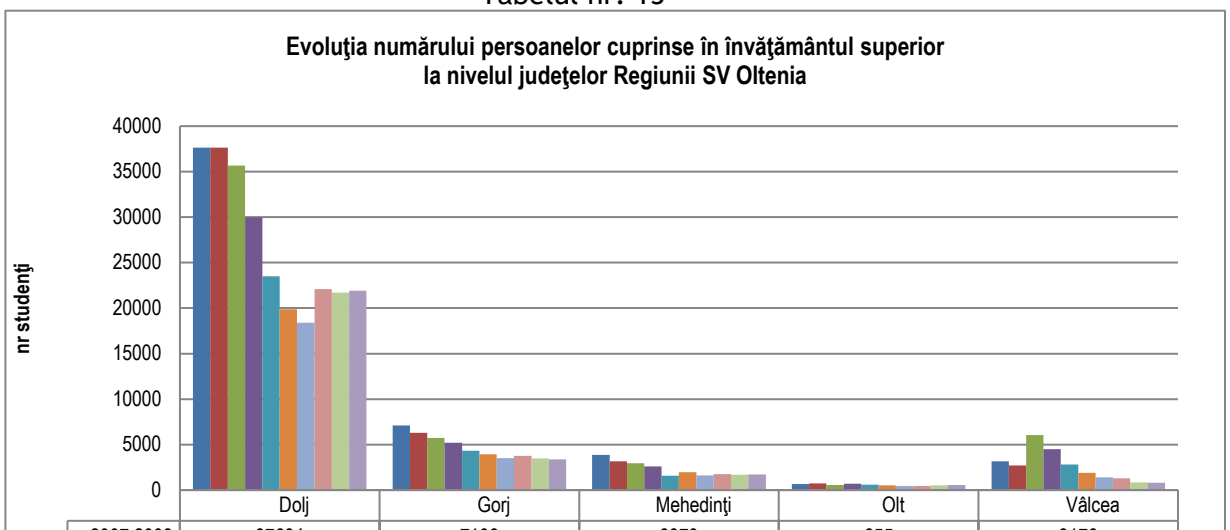

	Dolj	Gorj	Mehedinţi	Olt	Vâlcea
2007 2008	37634	7106	3879	655	3176
2008 2009	37650	6307	3176	730	2709
2009 2010	35667	5749	2960	557	6060
2010 2011	29956	5215	2611	690	4514
2011 2012	23488	4310	1569	593	2802
2012 2013	19876	3953	1973	512	1912
2013 2014	18382	3519	1634	446	1394
2014 2015	22087	3758	1744	453	1303
2015 2016	21687	3474	1680	522	841
2016 2017	21929	3363	1710	575	806

Cea mai mare pondere a studenților s-a înregistrat în județul Dolj datorită existenței Universității din Craiova, centru universitar cu tradiție. Cea mai mică pondere a studenților s-a înregistrat în județul Olt.

Conform RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANȚEI - ***Analiza fundamentării şi evoluţiei situaţiei obiectivului privind creşterea procentului absolvenţilor de învăţământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020, elaborat de*** **Curtea de Conturi a României "Contracţia sistemului de învăţământ preuniversitar** nu este o opţiune politică subiectivă, ci un **imperativ al unei realităţi demografice".**

Populaţia din grupa de vârstă 0-19 ani s-a redus cu 3,3 milioane persoane în anii 1990-2015, iar pentru anii 2015-2040 se prevede o reducere de aproape 0,7 milioane persoane. Unda de şoc a diminuării drastice a populaţiei de vârstă şcolară din grupele de vârstă 0-4 ani, 5-9 ani, 10-14 ani şi 15-19 ani s-a propagat, începând cu anul 2010, şi în populaţia de 20-24 ani, specifică educaţiei superioare. ***Conform prognozei Eurostat, populaţia din grupa de vârstă 20-64 de ani va scădea cu 2 milioane în 2040 faţă de anul 2015.***[73]

Concurenţa acerbă de pe piaţa serviciilor de educaţie superioară va obliga universităţile să se reformeze şi să crească calitatea serviciilor educaţionale furnizate.[74]

Consideraţii asupra fundamentării şi evoluţiei Indicatorului ***„Ponderea populaţiei cu studii superioare în grupa de vârstă 30-34 ani"***, conform RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANȚEI - *Analiza fundamentării și evoluției situației obiectivului privind creșterea*

[73] RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANȚEI - *Analiza fundamentării și evoluției situației obiectivului privind creșterea procentului absolvenților de învățământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020, elaborat de* Curtea de Conturi a României

[74] RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANȚEI - *Analiza fundamentării și evoluției situației obiectivului privind creșterea procentului absolvenților de învățământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020, elaborat de* Curtea de Conturi a României

procentului absolvenților de învățământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020, elaborat de Curtea de Conturi a României:

- **Indicatorul *„Ponderea populației cu studii superioare în populația de 30-34 ani"*** nu este un indicator de sine stătător, care poate fi extras din contextul în care a fost definit – *Strategia Europa – 2020. **Învățământul superior este un factor de susținere a unei creșteri economice inteligente, durabile și favorabilă incluziunii**. Pentru a îndeplini acest rol, învățământul superior trebuie să fie de calitate, competitiv pe o piață globală și adaptat la nevoile economico-sociale*.
- Nivelurile *Indicatorului* analizat au fost influențate substanțial de emigrația populației tinere cu studii superioare. Dacă nu ar fi existat această emigrație, România ar fi depășit încă din anul 2014 ținta de 40% fixată de Strategia Europa-2020 pentru media UE-28 la orizontul anului 2020. Cu alte cuvinte, **eforturile României de a școlariza la nivel superior populația tânără sunt anihilate în bună măsură de această emigrație**, astfel că se internalizează costurile acestei pregătiri și se externalizează beneficiile.
- În perioada 2015-2020, conform prognozei, *Indicatorul* asumat prin *Strategia Europa-2020* va fi superior țintei asumate de 26,7%. **După anul 2020, *Indicatorul* va intra pe un trend descendent** ajungându-se la valori mai mici decât această țintă, datorită ***scăderii numărului de înmatriculări în învățământul superior*. Singura cale de redresare este ameliorarea semnificativă a calității învățământului superior și participarea tot mai activă pe piața studenților internaționali.**[75]

Universitățile din regiunea SV Oltenia trebuie să răspundă cerințelor exprimate de o piață a muncii dinamică și flexibilă. Dezvoltarea universităților trebuie să aibă în vedere realitatea demografică a regiunii și să analizeze în profunzime studiile și rapoartele publicate în ultimii ani.

Contracția învățământului superior va fi considerabilă, iar concurența pe piața serviciilor educaționale acerbă. S-ar putea ca aceasta să reprezinte o șansă pentru învățământul superior românesc, în sensul creșterii calității instruirii universitare.[76]

11.3. PROFILUL ECONOMIC AL REGIUNII S-V OLTENIA DIN PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

11.3.1. ANALIZA EVOLUȚIILOR ȘI PROGNOZELOR ECONOMICE

11.3.1.1. EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI

Datele statistice oficiale furnizate de Eurostat arată că **produsul intern brut/locuitor** (PIB/locuitor) a avut, în regiunea Sud Vest Oltenia, o creștere continuă în perioada 2005-2008 (de la 2900 la 5100 euro), a înregistrat o cădere la 4500 euro în 2009, pentru ca după 2010 să crească în mod continuu până la 5600 euro în anul 2014. Se poate sublinia faptul că trendul a fost identic cu cel național, dar valorile absolute au fost mult sub media națională, situând regiunea pe penultimul loc în țară. (v. Capitolul 4).

O problemă importantă, la nivelul României, o constituie disparitățile regionale. **Indicele de disparitate regional** a avut pentru perioada 2005-2015, valori sub 77%, cu excepția anului 2006 când a înregistrat o valoare ușor mai ridicată, respectiv 78,3%.

[75] Ibidem
[76] Ibidem

Disparitățile interregionale sunt reflectate clar în capitolul 4, spre exemplu valoarea regională pentru SV Oltenia a indicatorului PIB/locuitor în anul 2014, a fost de 31,6% din valoarea înregistrată în București-Ilfov.

Disparitățile sunt evidente și la nivel intraregional. În perioada 2004-2011, județul cu cea mai mare valoare a PIB/locuitor a fost Gorjul, cu valori de peste 120% față de media regională. Pe locul doi s-a situat județul Vâlcea, urmat de Dolj. Valorile mai scăzute au fost înregistrate în județele Olt și Mehedinți, acesta din urmă fiind și în scădere accentuată de-a lungul perioadei (de la 91,3% în 2004 la 78,7% în 2011).

Analiza valorilor produsului intern brut pe locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), conduce la concluzii similare: regiunea SV Oltenia se situează pe penultimul loc în țară.

Un alt indicator pe baza căruia se pot trage concluzii cu privire la dezvoltarea economică regională este **valoarea adăugată brută** (VAB) care reprezintă valoarea nou creată (rezultată din valoarea noilor produse și servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora).

În capitolul 4 se prezintă o analiză privind evoluția contribuției regiunilor la formarea VAB națională. Se observă că regiunea Sud-Vest Oltenia are ponderea cea mai scăzută în perioada 2008-2014. După o creștere cu 0,2% în perioada 2008-2010 (de la 7,8% la 8%), VAB regională a scăzut continuu în perioada 2011-2014, ajungând la 7,5% în anul 2013 și 7,2% în anul 2014.

Activitățile economice care se derulează în Oltenia au avut o contribuție diferită la formarea VAB regională. Datele oficiale ilustrează faptul că procentul cel mai mare de contribuție l-a avut *sectorul industrie (A02)* (inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor), cu peste 28% pe întreaga perioadă 2008-2014. Maximul de contribuție a fost atins de acest sector economic în anul 2011 (38,3%). Este de remarcat faptul că procentul în care industria a contribuit la VAB regională este peste nivelul național de contribuție.

Pe locul doi se situează activitatea *A04-Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare,* urmată de activitatea *A09 - administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială.*

Activitatea *A03 – construcții* a avut o scădere continuă, de la 12,6% în 2008 la 7,9% în 2014.

De remarcat este creșterea continuă a VAB în activitatea de tranzacții imobiliare (A07) (de la 8,3% în 2008, la 10,3% în 2014) și saltul de 3% în 2014 al activității din administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială (A09).

Agricultura se situează încă la un nivel scăzut de contribuție regională în ceea ce privește VAB (sub 10,5% pe întreaga perioadă) cu toate că există condiții favorabile dezvoltării agricole. Principalele cauze identificate au fost: nivelul scăzut de productivitate și practicarea agriculturii de subzistență.

În ultimii ani s-a observat un interes constant al candidaților pentru Facultatea de Agronomie din cadrul Universității din Craiova.

11.3.1.2. PROIECȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI

Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial, elaborată de Comisia Națională de Prognoză (apărută în mai 2017) furnizează informații referitoare la setul de indicatori în perspectiva anului 2020. Conform acestui document, evoluția prognozată a PIB/locuitor la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, este de creștere până în 2020, plusurile fiind de minim 5,6% de la an la an, începând cu anul 2017 (fig. nr. 162). (Prognoza în profil teritorial s-a realizat pe baza prognozei pe termen mediu 2017-2020, varianta 2017, pentru Programul de Convergență.) (v. Capitolul 4)

Fig. nr. 162

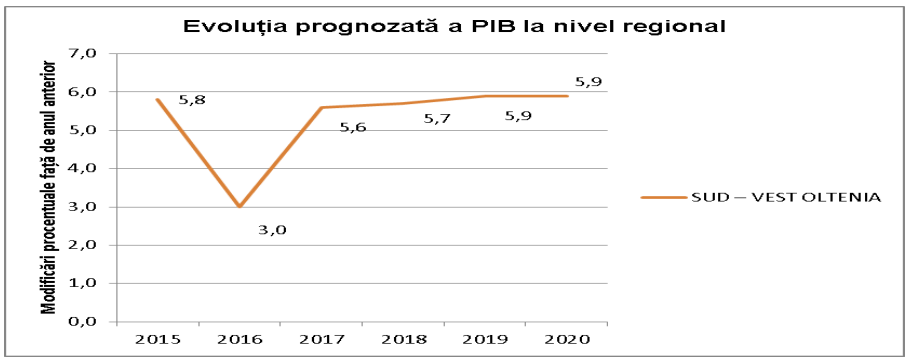

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză

Creșterea PIB regional în 2020, față de valoarea din 2015 se preconizează a fi cu 41,6%. Prognoza PIB pe județe urmărește evoluția regională, cea mai însemnată creștere față de anul 2015 fiind estimată în județul Mehedinți (cu 44,39%), urmat de Vâlcea (cu 43,47%), Gorj (cu 41,19%), Dolj (cu 41,02%) și Olt (cu 39,86%) (fig. nr. 163).

Fig. nr. 163

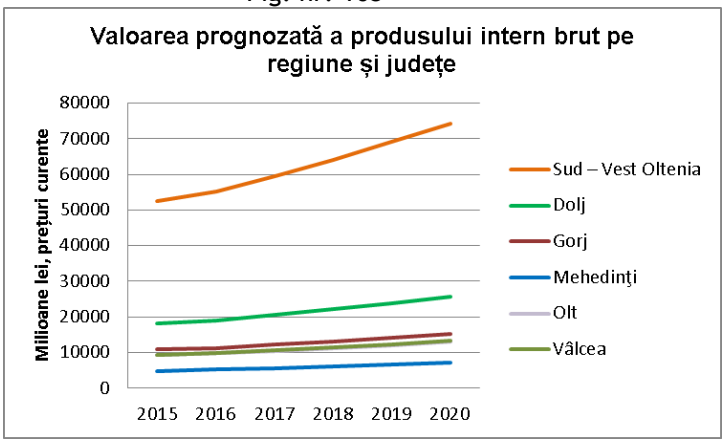

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoză

Numărul mediu de angajați în regiune va avea de asemenea un trend ascendent, fiind prognozată o creștere de 23,2% în 2020 față de 2015. În județe creșterile vor fi: Olt (+29,6%), Gorj (+26,7%), Dolj (+22,1%), Gorj (+20,7%) și Vâlcea (+ 20,1%). (v. Capitolul 4)

Indicii de disparitate la nivel regional, calculați conform metodologiei Institutului Național de Statistică, prin raportarea nivelului regional la nivelul național, relevă faptul că se prognozează în medie o creștere a ponderii PIB/locuitor regional în PIB/locuitor național, de la 73,2% în 2018, la 74,5% în perspectiva anului 2020.

Câștigul salarial mediu net lunar este prognozat a se situa la circa 85% din salariul net la nivel național, regiunea Sud Vest Oltenia situându-se în anul 2020 pe ultimul loc în clasamentul regiunilor de dezvoltare din acest punct de vedere. (v. Capitolul 5)

11.3.1.3. STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI ORIZONTURI 2013-2020-2030[77]

În *Raportul de analiză a Strategiei de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene* se prezintă o imagine de ansamblu asupra progreselor realizate la nivelul UE în ceea ce privește provocările cheie și domeniile transversale:

- Schimbările climatice și energia ecologică
- Transportul durabil
- Consumul și producția durabile

[77] **Strategia națională pentru dezvoltare durabilă a României - Orizonturi 2013-2020-2030.**

- Conservarea şi gestionarea resurselor naturale
- Sănătate publică
- Incluziune socială, demografie şi migraţie
- Educaţie şi formare
- Cercetare şi dezvoltare
- Finanţare şi instrumente economice.

Uniunea Europeană se confruntă cu o provocare importantă: valorificarea la maximum a potenţialului demografic al Europei (creşterea ratelor de ocupare a forţei de muncă, a productivităţii şi a integrării reuşite a migranţilor).

La nivelul Uniunii Europene s-a arătat că obiectivele şi principiile strategiei de dezvoltare durabilă a UE trebuie să fie mai bine integrate în politica de coeziune pentru a permite abordarea noilor provocări de dezvoltare durabilă, cum ar fi provocările legate de schimbările demografice şi de schimbările climatice. Politica de coeziune poate contribui atât la acţiunile de atenuare, în special prin sprijinirea tranziţiei către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon, cât şi la acţiunile de adaptare.

În domeniul politicii de coeziune, UE investeşte în acţiuni menite să promoveze dezvoltarea durabilă prin integrarea iniţiativelor de dezvoltare durabilă în strategiile naţionale şi regionale de dezvoltare. Politica de coeziune promovează elaborarea de mecanisme de politică, precum strategia de programare şi guvernanţa pe mai multe niveluri, care sprijină dezvoltarea durabilă în cadrul structurilor de gestionare a programelor şi încurajează regiunile să continue dezvoltarea durabilă.[78]

Lumea s-a obişnuit cu ideea că poate să aleagă - într-o lume perfectă este mai uşor să faci cele mai bune alegeri. Conceptul de dezvoltare durabilă este un mijloc eficient pentru a găsi un bun echilibru între un mare număr de variabile, conducând la optimizarea deciziilor noastre.[79]

Respectarea cerinţelor dezvoltării durabile ”reclamă soluţii ce se înscriu pe toată gama, de la cele sociale şi politice la cele economice, demografice şi tehnice. Angajând eforturile pe o paletă atât de variată, dezvoltarea durabilă nu poate fi abordată decât aşa cum se deschide ea studiului, multidimensional şi multidisciplinar.” [80]

În centrul dezvoltării durabile, se găseşte necesitatea de a ţine seama simultan de trei piloni importanţi: societatea, economia şi mediul. Oricare ar fi contextul, ideea de bază rămâne aceeaşi: persoanele, habitatele şi sistemele economice sunt în interdependenţă.[81]

Strategia Naţională pentru Dezvoltare Durabilă a României - Orizonturi 2013-2020-2030, elaborată în anul 2008, reprezintă un proiect comun al Guvernului României, prin Ministerul Mediului şi Dezvoltării Durabile (MMDD) şi Programului Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), prin Centrul Naţional pentru Dezvoltare Durabilă.

Ca orientare generală, lucrarea vizează realizarea următoarelor ***obiective strategice*** pe termen scurt, mediu şi lung:

- *Orizont 2013: Încorporarea organică a principiilor şi practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor şi politicilor publice ale României, ca stat membru al UE.*
- *Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al ţărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.*
- *Orizont 2030: Apropierea semnificativă a României de nivelul mediu al ţărilor membre ale U.E. din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.*

Se vizează astfel îndeplinirea obligaţiilor asumate de România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene în conformitate cu Tratatul de aderare, precum şi implementarea efectivă a principiilor şi obiectivelor Strategiei Lisabona şi Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă reînnoite a U.E. (2006).

[78] ibidem
[79] Strange T. ş.a., Le développement durable – A la croisée de l’économie, de la société et de l’environnement, OCDE
[80] Pohoaţă, I., Dezvoltarea durabilă şi politica de mediu în UE, Iaşi, 2004.
[81] Libaert, T. S.a., Le développement durable – DUNOD , Paris, 2008

11.3.2. IMPLICAȚIILE EVOLUȚIILOR ECONOMICE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

Dezvoltarea învățământului superior din regiunea SV Oltenia ara ca bază evoluțiile economice. Adaptările structurale din economie presupun competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă.

Principalele domenii sunt:

- **Industria** (*informații preluate din PDR SVO 2014-2020)* – (v.Capitolul 4)

Pe județe, principalele firme care concentrează importante resurse umane, specialiști care au absolvit cursurile unei facultăți:

în Dolj:
- *Complexul Energetic Craiova S.A* care are ca obiect de activitate producția și distribuția energiei electrice și termice și exploatarea minelor și carierelor de lignit; aceasta este compusă din 3 sucursale: Sucursala Electrocentrale Ișalnița, Sucursala Electrocentrale Craiova II și Sucursala Minieră Prigoria;
- *CEZ Distribuție*, care deservește șapte județe, respectiv Dolj, Gorj, Olt, Mehedinți, Vâlcea, Argeș și Teleorman;
- *Ford România S.A* a cărui activitate economică este aceea de fabricare a autovehiculelor de transport rutier;

În Gorj:
- *Complexul Energetic Turceni* - cea mai mare termocentrală din România, care include termocentrala Turceni, carierele Jilț Sud , Jilț Nord și mina Tehomir;
- *Complexul Energetic Rovinari* - companie de stat producătoare de energie electrică și termică, pe bază de lignit, în principal din minele Rovinari, Tismana și Pinoasa;

în Mehedinți:
- *C&C MH Confort S.R.L.* care activează în construcții civile și industriale;
- *Regia Autonomă pentru Activități Nucleare R.A.* având în componenţă sucursale de producere a apei grele, de producere a energiei electrice și termice, de inginerie tehnologică pentru obiective nucleare și de cercetări nucleare;
- șantierul naval *SEVERNAV*.

în Olt:
- *Alro SA*, cea mai mare companie producătoare de aluminiu din Europa Centrală și de Est (exceptând Rusia);
- *Pirelli Tyres România*, parte din Grupul de firme Pirelli & C Spa, care produce anvelope perfomante;
- *TMK Artrom Slatina* specializată în producția de țevi din oțel fără sudură;
- *SC Cord România SRL*, societate comercială unde sunt acționari companiile Pirelli și Continental, care produce fir otonat destinat fabricării anvelopelor;
- *Prysmian Group*, companie specializată în dezvoltarea, proiectarea, producerea, furnizarea și instalarea unei game variate de cabluri pentru o mare diversitate de aplicații la nivelul industriei energetice și de telecomunicații.

în Vâlcea:
- *Oltchim S.A.*, companie de produse chimice, care deține și Fabrica de conserve Râureni, complexul Suinprod, firma Avicola Băbeni și fabrica de nutrețuri Băbeni;
- *S.C. Vel Pitar S.A.*, reprezentativă pentru morărit și panificație;
- *US Govora* care produce sodă calcinată ușoară si grea, silicat de sodiu lichid, silicat de sodiu solid și derivați ai sodei.

Creșterea numărului de firme la nivelul regiunii SV Oltenia reprezintă o provocare pentru universitățile din regiune. Facultățile trebuie să regândească rețeaua de specializări și să urgenteze procesul de recalibrare a planurilor de învățământ, plecând de la cerințele pieței.

- **Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicaţii şi de mediu** (*informații preluate din PDR SVO 2014-2020)* - (v.Capitolul 4)

Domeniul transporturi reprezintă o zonă de interes în ceea ce privește formarea specialiștilor în cadrul universităților din regiune.

Din analiza datelor din cele 8 regiuni de dezvoltare rezultă că regiunea Sud-Vest Oltenia ocupă locul 7 în ceea ce privește lungimea totală a *rețelei feroviare* și are cea mai mică densitate a rețelelor feroviare din țară.

Traficul pe căi navigabile este în exclusivitate realizat pe Dunăre. În regiunea S-V Oltenia se află 5 porturi fluviale: Orșova, Drobeta Turnu-Severin, Calafat, Bechet și Corabia. Pe lângă acestea, regiunea Oltenia mai dispune și de porturile din comunele: Svinița, Dubova (unde se află și portul Tisovița), Gruia, Cetate și Rast.

Traficul aerian este asigurat prin aeroportul Craiova, administrat de Consiliul Județean Dolj. Dotarea tehnică a Aeroportului Craiova permite operarea în regim de Aeroport Internațional, având în vedere cele mai recente lucrări de modernizare și achiziție de echipamente. La momentul actual, aeroportul este în continuă dezvoltare, fiind adăugate noi rute și noi destinații.

În orașele din Regiunea Oltenia *transportul în comun* este marcat de dificultăți, principalul mijloc de transport în comun il reprezintă un parc uzat moral și fizic format din autobuze și microbuze.

Eforturile de a reduce impactul asupra mediului sunt minime. De exemplu, numărul călătorilor care utilizează mijloace ecologice de transport în comun reprezintă 18,57% în Oltenia, comparativ cu 40,75% în România și 70,48% în Regiunea Vest.

O altă problemă identificată o constiuie *infrastructura de comunicații* - regiunea Oltenia se afla în 2010 pe antepenultimul loc între regiuni în ceea ce privește dotarea gospodăriilor cu calculatoare. În vreme ce în regiunea București-Ilfov în 27% dintre gospodării nu există calculator, în Sud-Vest Oltenia 55% dintre gospodării nu aveau un calculator.

Universitățile din regiune trebuie să gândească o strategie de formare a personalului, plecând de la constatarea că aceste domenii se confruntă cu numeroase probleme, dar având în vedere și rolul important pe care îl joacă în dezvoltarea regiunii.

- **Agricultura** *(informații preluate din PDR SVO 2014-2020),* (v.Capitolul 4)

Deși regiunea are un real potențial agricol și în acest domeniu au fost identificate o serie de probleme care au condus la decalaje importante față de celelalte regiuni ale României.

În stabilirea ofertei educaționale trebuie avut în vedere că 40,09% din populația ocupată în economia regiunii la sfârșitul anului 2011, era reprezentată de populația ocupată în agricultură. Ponderi superioare mediei regionale se înregistrau în județele Olt (48,09%), Mehedinți (46,77%) și Dolj (41,94%) și ponderi inferioare mediei regionale în județele Vâlcea (34,47%) și Gorj (28,43%).

Sunt necesare măsuri active în scopul dezvoltării unor calificări din sectorul agricol, cât și de dezvoltare a infrastructurii educaționale agricole, de natură să dezvolte sectoarele direct productive din agricultură, inclusiv prin antreprenoriat.

Universitățile au demarat un proces de identificare a posibilităților de a încheia parteneriate cu institutele, centrele și stațiunile de cercetare-dezvoltare.

Plecând de la potențialul agricol al regiunii și analizând decalajele față de cerințele Uniunii Europene, universitățile din regiunea SV Oltenia trebuie să propună o strategie de corelare a ofertei de formare cu cerințele identificate.

- **Turismul** (*conform PDR SVO 2014-2020)* - (v.Capitolul 4)

Turismul reprezintă pentru regiunea Sud-Vest Oltenia un sector economic care dispune de un valoros potențial de dezvoltare, neexploatat încă suficient și care poate deveni o sursă de atractivitate atât a investitorilor cât și a turiștilor (români și străini). Marele avantaj al acestei regiuni pentru dezvoltarea turismului este oferit de prezența resurselor naturale și culturale de o mare diversitate și armonios repartizate în teritoriu, care dau posibilitatea practicării întregii game de forme de turism.

Dezvoltarea turismului în regiune trebuie să aibă ca bază formarea resurselor umane pe toate palierele, inclusiv formarea profesională continuă a adulților.

- La elaborarea strategiilor de dezvoltare pe domenii de studiu trebuie analizată și **evoluția întreprinderilor nou create.**

Forța de muncă din întreprinderile active nou înființate cu capital străin din Sud Vest Oltenia reprezintă încă un procent scăzut din totalul forței de muncă regionale.

În ceea ce privește profilul educațional al întreprinzătorilor, din analiza datelor oficiale disponibile pentru intervalul 2014-2015, cele mai multe întreprinderi noi, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, **au fost inițiativa absolvenților de învățământ liceal și universitar.** (v. Capitolul 4)

Fig. nr. 164

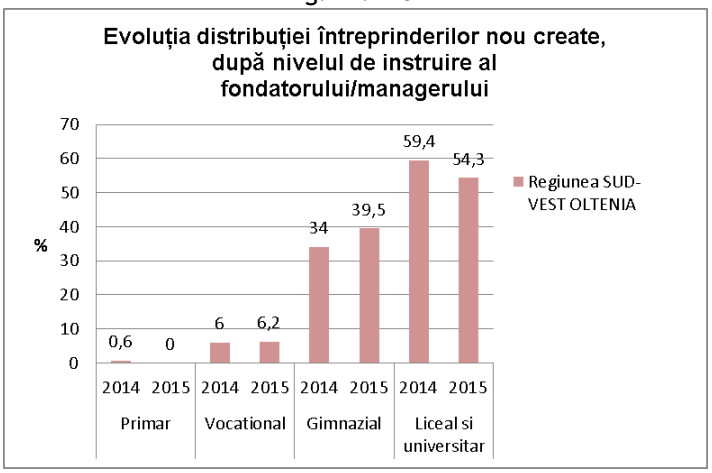

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, în anul 2015, Sud Vest Oltenia se situa pe al treilea loc în ceea ce privește întreprinderile active nou create de absolvenții de gimnaziu, la mijlocul clasamentului la cele înființate de către absolvenții de **învățământ liceal și universitar** și pe ultimul loc la întreprinderile noi inițiate de absolvenții de învățământ vocațional (fig. nr. 164).

Fig. nr. 165

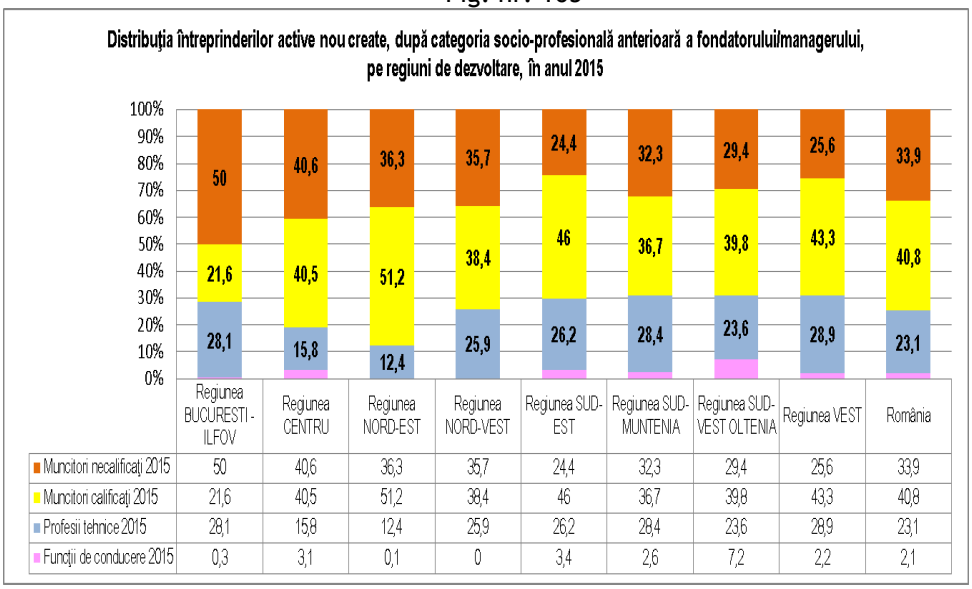

	Regiunea BUCURESTI - ILFOV	Regiunea CENTRU	Regiunea NORD-EST	Regiunea NORD-VEST	Regiunea SUD-EST	Regiunea SUD-MUNTENIA	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	Regiunea VEST	România
Muncitori necalificați 2015	50	40,6	36,3	35,7	24,4	32,3	29,4	25,6	33,9
Muncitori calificați 2015	21,6	40,5	51,2	38,4	46	36,7	39,8	43,3	40,8
Profesii tehnice 2015	28,1	15,8	12,4	25,9	26,2	28,4	23,6	28,9	23,1
Funcții de conducere 2015	0,3	3,1	0,1	0	3,4	2,6	7,2	2,2	2,1

Sursa datelor: INS. Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor

Dezvoltarea unei afaceri proprii este susținută de competențele dobândite. Comparativ cu restul regiunilor de dezvoltare, Sud Vest Oltenia se situează pe primul loc în ceea ce privește procentul întreprinderilor nou create fondate/conduse de persoane care au deținut, anterior înființării întreprinderii, funcții de conducere. (fig. nr. 165)

- **Cercetare – Dezvoltare – Inovare** - (v.Capitolul 4)

În regiunea Sud Vest Oltenia, conform datelor statistice oficiale disponibile în perioada 2008-2014, sectorul de cercetare-dezvoltare a avut un număr redus de salariați, sub 6% din totalul persoanelor implicate în acest sector la nivel național, iar în perioada 2011-2014 numărul se află în continuă scădere. Județul cu cel mai mare număr de cercetători este Doljul, urmat de Vâlcea, Gorj, Olt și Mehedinți (fig. nr. 166).

Fig. nr. 166

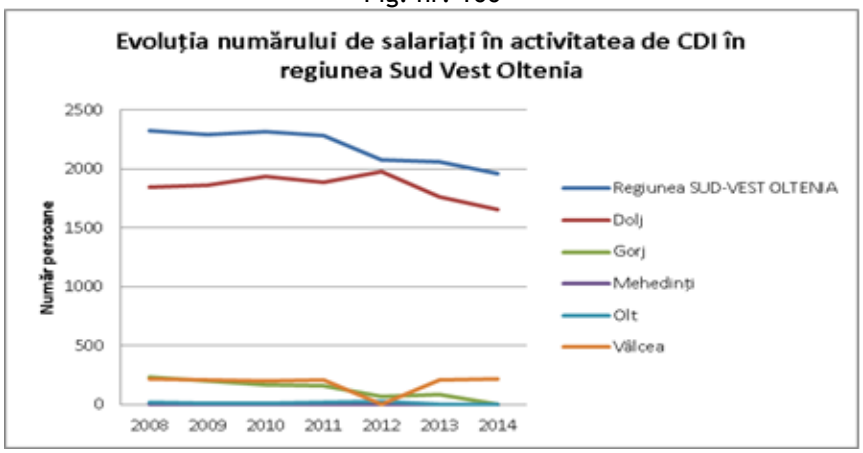

Sursa: INS-Baza de date TEMPO online

Cheltuielile pentru CDI au avut o evoluție modestă în anii 2008-2014, regiunea clasându-se pe ultimul loc în țară la acest indicator (fig. nr. 167). Implicarea în CDI, la nivelul județelor a fost diferită: în județul Vâlcea sumele alocate au avut o creștere în perioada 2013-2014, iar in județul Dolj se observă o scădere importantă. Îngrijorător este faptul că în 2014 sumele dedicate activităților CDI s-au redus.

Fig. nr. 167

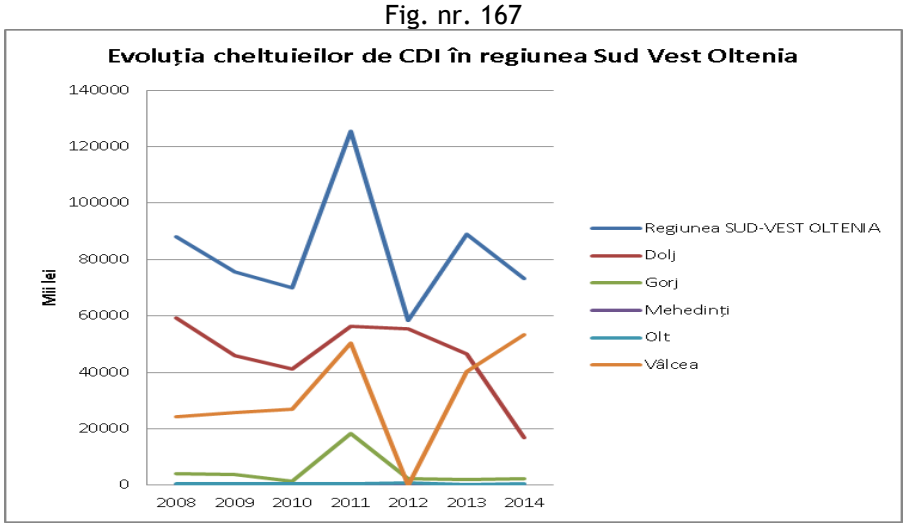

Sursa: INS-Baza de date TEMPO online

Conform PDR SV Oltenia 2014-2020, unitățile CDI active în regiunea SV Oltenia sunt: (v. Capitolul 4)

Județul Dolj:

- Institutul Național de Cercetare Dezvoltare și Încercări pentru Electrotehnică (ICMET) Craiova,
- IPA - CIFAT Craiova,
- Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Pomicolă Craiova,
- Stațiunea de Cercetări Agricole Șimnicu de Jos,
- Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Legumicolă Ișalnița,
- Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare pentru Cultura Plantelor de Nisipuri Dăbuleni,
- Stațiunea Didactică Experimentală Craiova;

Județul Vâlcea:

- Institutul de Criogenie și Separări Izotopice în cadrul căruia funcționează și Centrul Național de Cercetare pentru Hidrogen și Pile de Combustie,
- Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare în Pomicultură,
- Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Viti-vinicolă Drăgășani;

Județul Gorj:

- Stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă Tg. Jiu,
- Stațiunea de Cercetare Pomicolă Strejești.

În paralel cu unitățile de cercetare - dezvoltare, unele firme desfășoară propriile activități de cercetare punând accentul pe dezvoltarea de noi produse (Artego SA Tg Jiu, Popeci Craiova, INDA Craiova, INAS Craiova, Softronic Craiova etc.).

Direcțiile prioritare CDI, la nivel de național / regional trebuie să constituie puncte centrale de interes în formarea specialiștilor în cadrul programelor de licență / master / doctorat.

Universitățile din regiunea SV Oltenia trebuie să coreleze axele prioritare cu cerințele de dezvoltare regională.

11.4 PROFILUL DE PIAȚA MUNCII AL REGIUNII S-V OLTENIA DIN PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

11.4.1. ANALIZA EVOLUȚIILOR ȘI PROGNOZELOR PRIVIND PIAȚA MUNCII

11.4.1.1. PARTICIPAREA LA FORȚA DE MUNCĂ (VEZI CAPITOLUL 5)

- **Populația activă** (v. Capitolul 5)

Populația activă din regiunea Sud-Vest Oltenia în anul 2016 era de 873.649 persoane, reprezentând 10,27% din populația activă a țării. Analiza evoluției pentru perioada 2002-2016 a scos în evidență următoarele aspecte:

- O reducere cu 25% (în 2016 față de 2002) a populației active la nivelul regiunii, procent mult mai mare față de reducerea la nivel național, de 11% în aceeași perioadă. Scăderea este aproape constantă pe perioada analizată, excepție făcând anii 2006, 2008 și 2014 când s-au înregistrat ușoare creșteri ale numărului de persoane active față de anii precedenți.
- Pe sexe, situația este similară, scăderea fiind mai evidentă pentru populația activă feminină (32% scădere față de 18% în cazul populației masculine).
- Pe medii rezidențiale, analiza relevă faptul că, în mediul urban, populația activă a crescut în perioada 2002-2006, iar în restul perioadei de analiză a avut o evoluție descendentă cu fluctuații, consemnându-se o scădere în 2016 față de 2002 de 11,5%. În mediul rural situația a fost mai drastică, scăderea în 2016 față de 2002 ajungând la 34%.

- scăderile de la nivelul regiunii sunt mult peste cele de la nivel național, fapt de natură să conducă la dezechilibre majore în ceea ce privește asigurarea forței de muncă în sectoarele economice.

Pentru analiza principalilor indicatori, care se referă la piața muncii, se utilizează două serii de date statistice: Balanța Forței de Muncă (BFM) și Ancheta Forței de Muncă în Gospodării (AMIGO). BFM permite comparabilitatea teritorială, pe nivelele de agregare național, regional și județean, iar AMIGO permite comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și comparabilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT) (vezi Capitolul 5)

- **Rata de activitate** totală din regiune a înregistrat în perioada 2014-2016 o scădere cu peste 4 % (de la 66,8% în 2014, la 62,2% în 2016). Analiza pe sexe relevă faptul că rata de activitate a populației feminine din Sud Vest Oltenia a scăzut cu 9% în anul 2016, față de anul 2002, cea mai însemnată scădere anuală fiind de 5,5% (în 2015 față de 2014). Rata de activitate pentru populația masculină regională a avut evoluții fluctuante, în 2016 înregistrând 71,9%, una dintre cele mai scăzute valori din perioada de analiză 2002-2016. **Din punct de vedere al educației și formării profesionale este relevantă rata de activitate a tinerilor din grupa de vârstă 15-24 an**i. La nivel regional acest indicator are valori sub 37%, cea mai ridicată valoare fiind în 2002, de 36,8%, sub media națională, de 38,9% . În anul 2016 rata regională de activitate a tinerilor era de 26,6%, sub media națională. Analiza pe medii de rezidență scoate în evidență faptul că, în intervalul 2002-2016, rata de activitate a tinerilor în mediul urban are valori mai mici decât media totală la nivel regional, în timp ce în mediul rural procentul depășește media regională. Situația este similară cu cea de la nivel național pentru cea mai mare parte a perioadei de analiză. Tendința generală este de diminuare a activității tinerilor, indiferent de mediul de rezidență.

Populația ocupată (v. Capitolul 5)

Regiunea Sud Vest Oltenia avea în anul 2016 un număr de 787161 persoane ocupate și deținea 9,31% din totalul populației ocupate a României, cifrele arătând o descreștere continuă a ocupării în perioada 2002-2007, urmată de o ușoară creștere în 2008, pentru a scădea apoi constant până în 2014. În anul 2015 s-a înregistrat cea mai mare scădere a populației ocupate față de anul precedent (cu 109 mii persoane), pentru ca în anul 2016 scăderea să continue, însă în ritm mai lent. Procentul total de scădere în perioada 2002-2016 este de 27,3%.

- **Rata de ocupare** totală a populației de 15-64 ani din regiunea Sud Vest Oltenia a avut, în intervalul 2002-2014 o evoluție oscilantă în jurul valorii de 60%. Ca și în cazul ratei de activitate, în anul 2015 s-a înregistrat o diminuare însemnată, de circa 6% față de anul precedent (56,2% în 2015 față de 62,1% în 2014) ca rezultat al unor dezechilibre structurale accentuate, cât și a deficitului de performanță economică și competitivitate. În 2016 procentul a continuat să scadă, ajungând la 55,7%. **Grupa de vârstă 15-24 ani** din regiunea SV Oltenia, este analizată din perspectiva accesului acesteia pe piața muncii. Rata de ocupare pentru această categorie a avut valori reduse, sub 30%, situându-se mult sub procentele totale de ocupare în întreg intervalul 2002-2016. Scăderea procentului de populație tânără ocupată s-a manifestat și mai acut în perioada 2011-2016, astfel că procentul total de scădere în 2016 față de 2002 este de 9,7% . Scăderea înregistrată la nivel regional este peste cea națională, de 8,2% în același interval.

Fig. nr. 168 Evoluția structurii populației ocupate pe nivele de educație în regiunea SV Oltenia

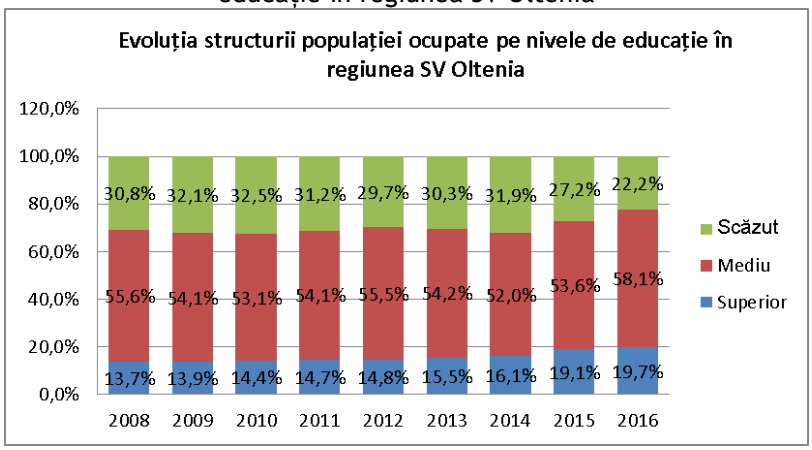

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Din punctul de vedere al învățământului superior
Valorile totale înregistrate în perioada 2008-2016 relevă creșterea procentului de populație ocupată cu nivel de educație superior la nivelul regiunii SV Oltenia, de la 13,7% în 2008 la 19,7% în 2016. (Fig. nr. 168). (v. Capitolul 5).

Analiza pe sexe scoate în evidență faptul că populația ocupată de sex feminin cu **nivel de pregătire de nivel superior** a înregistrat o creștere mai accentuată (de la 14,2% în 2008 la 21,8% în 2015) față de populație de nivel masculin, care a avut o creștere cu 4% în aceeași perioadă (de la 13,2% la 17,1%).

11.4.1.2. OCUPAREA ȘI ȘOMAJUL ÎN ANUL 2016[82]

Conform Institutului Național de Statistică, sunt prezentate în continuare rezultatele principale referitoare la **Ocuparea și șomajul în anul 2016** (Comunicat de presă Nr. 98 / 18 aprilie 2017)

- **Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani)** a fost de 61,6%, în creștere față de anul 2015 cu 0,2 puncte procentuale. Acest indicator a avut valori mai ridicate pentru bărbați (69,7%, față de 53,3% pentru femei) și valori mai apropiate pe cele două medii de rezidență (62,6%, în mediul urban și 60,2% în mediul rural). Erau ocupați 22,3% dintre tineri (15-24 ani) și 42,8% dintre persoanele vârstnice (55-64 ani). (Fig. nr. 3)
- **Rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani** a fost de 66,3%, la o distanță de 3,7 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020.
- În anul 2016 populația activă a României era de 8979 mii persoane, din care 8449 mii erau persoane ocupate și 530 mii erau șomeri. (fig. nr. 169)

Fig. nr. 169. Categorii de populație în anul 2016

- mii persoane -

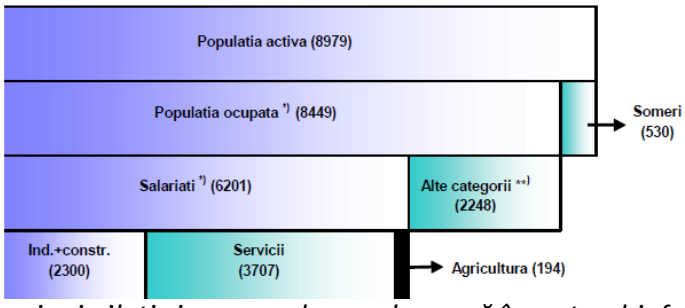

** Inclusiv forțele armate și asimilați și persoanele care lucrează în sectorul informal și la negru.*
*** Alte categorii: patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiali neremunerați și membrii ai unei societăți*
agricole sau ai unei cooperative neagricole.

[82] COMUNICAT DE PRESĂ Nr. 98 / 18 aprilie 2017

Sursa: Comunicat de presă Nr. 98 / 18 aprilie 2017

Fig. nr. 170. Evoluția ratei de ocupare a populației de 15 ani și peste, pe grupe de vârstă

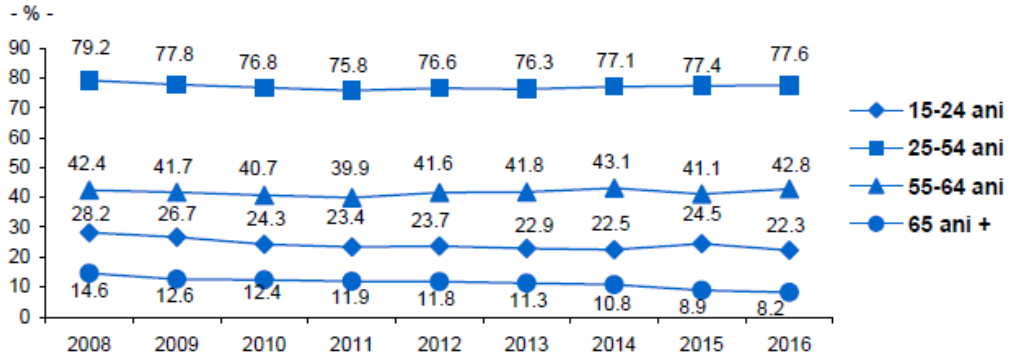

Sursa: Comunicat de presă Nr. 98 / 18 aprilie 2017

Nivelul cel mai ridicat al ratei de ocupare pentru persoanele în vârstă de muncă s-a înregistrat în rândul absolvenţilor învăţământului superior (86,2%). Erau ocupate 65,2% dintre persoanele cu nivel mediu de educaţie şi numai 41,0% dintre cele cu nivel scăzut de educaţie.

Salariaţii, în creştere faţă de anul precedent (+139 mii persoane), au deţinut în continuare cea mai mare pondere (73,4%) în totalul populaţiei ocupate. În anul 2016 lucrătorii pe cont propriu şi lucrătorii familiali neremuneraţi reprezentau 25,6% din populația ocupată.

Lucrătorii calificaţi în agricultură, silvicultură şi pescuit reprezentau 19,4% din totalul populaţiei ocupate. Ponderi însemnate în totalul populaţiei ocupate deţineau şi muncitorii calificaţi (16,6%), specialiştii în diverse domenii de activitate (15,2%) şi lucrătorii în domeniul serviciilor (14,9%).

Din totalul persoanelor ocupate, 23,1% lucrau în sectorul agricol, 29,9% în industrie sau construcţii şi 47,0% în servicii. În activităţile neagricole erau ocupate 6497 mii persoane, ponderi semnificative în rândul acestora fiind deţinute de cele care îşi desfăşurau activitatea în industria prelucrătoare (24,6%), comerţ (18,1%) şi construcţii (10,4%).

Comparativ cu anul 2015, a scăzut numărul persoanelor care şi-au desfăşurat activitatea în agricultură, silvicultură şi pescuit (-232 mii persoane), dar şi al celor care au lucrat în învăţământ (-9 mii persoane), administraţie publică şi apărare (-8 mii persoane), industria extractivă, informaţii şi comunicaţii şi tranzacţii imobiliare (toate în scădere cu 4 mii persoane faţă de anul precedent). Cele mai semnificative creşteri faţă de anul precedent s-au înregistrat în industria prelucrătoare (+46 mii persoane), construcţii (+42 mii persoane), comerţ (+28 mii persoane) și hoteluri și restaurante (+19 mii persoane).

Nivelul de educaţie al populaţiei[83]

Repartizarea populaţiei de 15 ani şi peste după **nivelul de educaţie** relevă că puţin peste jumătate (50,8%) avea nivel *mediu* de educaţie.

Persoanele cu *studii superioare* deţineau o pondere de 13,2%.

Majoritatea absolvenţilor învăţământului superior domiciliau în mediul urban (85,6%) şi erau femei (51,9%).

Populaţia în vârstă de 30-34 ani cu nivel superior de instruire reprezenta 25,6% din totalul populaţiei aparţinând acestei grupe de vârstă. Pe sexe, valorile indicatorului au fost relativ apropiate (27,4% pentru persoanele de sex feminin şi 23,9% pentru cele de sex masculin), diferenţa pe medii de rezidenţă fiind însă semnificativă (37,9% în mediul urban faţă de 7,4% în mediul rural).

Distribuţia populaţiei în vârstă de 25-64 ani după nivelul şcolii de cel mai înalt grad absolvite arată că, în anul 2016, majoritatea persoanelor din această grupă de vârstă (59,4%) avea nivel *mediu* de educaţie. **Persoanele cu *studii superioare* deţineau o pondere de 17,4%;**

[83] Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

pe sexe proporţia a fost apropiată (16,5% pentru persoanele de sex masculin şi 18,2% pentru cele de sex feminin). Diferenţe mai accentuate s-au înregistrat tot pe medii de rezidenţă: 25,9% pentru persoanele cu domiciliul în mediul urban faţă de 5,7% pentru persoanele cu domiciliul în mediul rural. (tabel nr. 14)

Tabel nr. 14 Structura persoanelor în vârstă de 25-64 ani după nivelul de educaţie, pe sexe şi medii, în anul 2016

	Total	Masculin	Feminin	Urban	Rural
TOTAL PERSOANE ÎN VÂRSTĂ DE 25-64 ANI *(mii persoane)*	**11097**	**5582**	**5515**	**6397**	**4700**
Nivelul şcolii absolvite	*- în % faţă de total -*				
Superior (universitar de scurtă şi lungă durată, inclusiv masterat, doctorat, postdoctorat şi studii postuniversitare)	17,4	16,5	18,2	25,9	5,7
Mediu (postliceal de specialitate, liceal inclusiv treapta I şi profesional, complementar sau de ucenici)	59,4	62,4	56,3	61,4	56,6
Scăzut (gimnazial, primar şi fără şcoală)	23,2	21,1	25,5	12,7	37,7

Sursa : Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

Tinerii în vârstă de 20-24 ani cu nivel de educaţie cel puţin mediu reprezentau 79,9% din totalul tinerilor aparţinând acestei grupe de vârstă.

Rata de activitate a persoanelor adulte (25-54 ani) de 81,9% a fost cu mult mai mare comparativ cu alte grupe de vârstă (8,2% pentru persoanele de 65 ani şi peste, 28,0% pentru tinerii de 15-24 ani şi 44,2% în cazul persoanele în vârstă de 55-64 ani). Pentru bărbaţii în vârstă de 35-44 ani rata de activitate a atins nivelul cel mai ridicat (93,2%).

În funcţie de nivelul de instruire, cele mai active din punct de vedere economic erau persoanele în vârstă de 15-64 ani cu nivel de educaţie *superior* (universitar de scurtă şi lungă durată, inclusiv masterat, doctorat, postdoctorat şi studii postuniversitare), rata de activitate a acestora fiind de 89,0%.

Fig. nr. 171- Rata de activitate a populației în vârstă de muncă după nivelul de educație, pe sexe și medii, în anul 2016

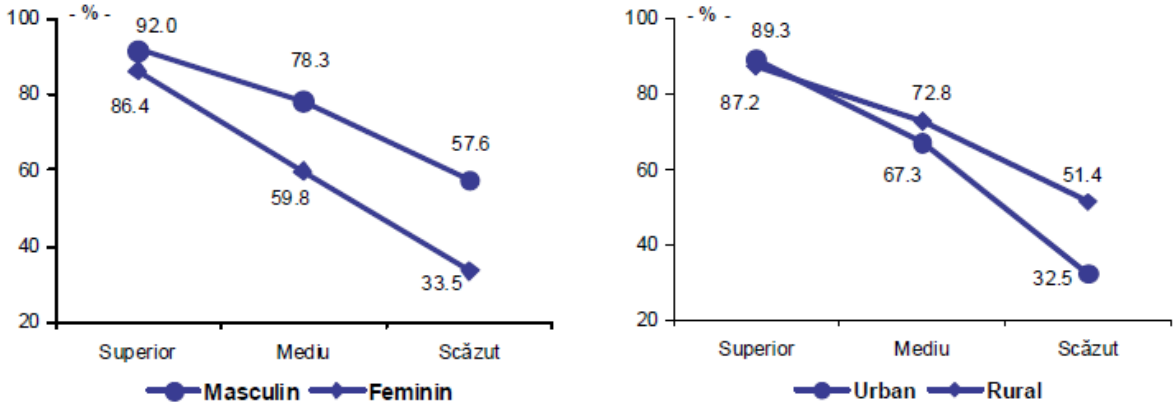

Sursa : Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

Pe sexe, rata de ocupare a bărbaţilor cu studii superioare o depăşea cu 5,5 puncte procentual pe cea a femeilor cu acelaşi nivel de educaţie, iar pe medii, s-au înregistrat +2,5 puncte procentuale în favoarea persoanelor din mediul urban, faţă de mediul rural.

Tabel nr. 15- Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă după nivelul de educație, pe sexe și medii, în anul 2016

%

	Total	Masculin	Feminin	Urban	Rural
TOTAL	**61,6**	**69,7**	**53,3**	**62,6**	**60,2**
Superior (universitar de scurtă şi lungă durată, inclusiv masterat, doctorat, postdoctorat şi studii postuniversitare)	86,2	89,1	83,6	86,6	84,1
Mediu (postliceal de specialitate, liceal inclusiv treapta I şi profesional, complementar sau de ucenici)	65,2	72,9	56,5	63,3	67,8
Scăzut (gimnazial, primar şi fără şcoală)	41,0	52,1	31,1	28,1	47,8

Sursa : Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

Analiza după **nivelul de instruire** reflectă faptul că **rata de ocupare a persoanelor în vârstă de muncă (15-64 ani) cu nivel *superior* de educaţie a fost de 86,2%.** (tabel nr. 15)

Analizând **repartizarea populaţiei ocupate după nivelul de instruire**, se observă că ponderile cele mai mari reveneau persoanelor cu studii liceale (38,3%).
(Fig. nr. 172)

Ponderea persoanelor cu studii universitare a fost de 20,5% (din care 50,8% erau femei), iar cea a persoanelor cu nivel de instruire primar sau fără școală absolvită era de 3,0%, ponderea bărbaților în această categorie de persoane fiind de 57,9%.

Fig. nr. 172 - Populația ocupată după nivelul de instruire, în anul 2016

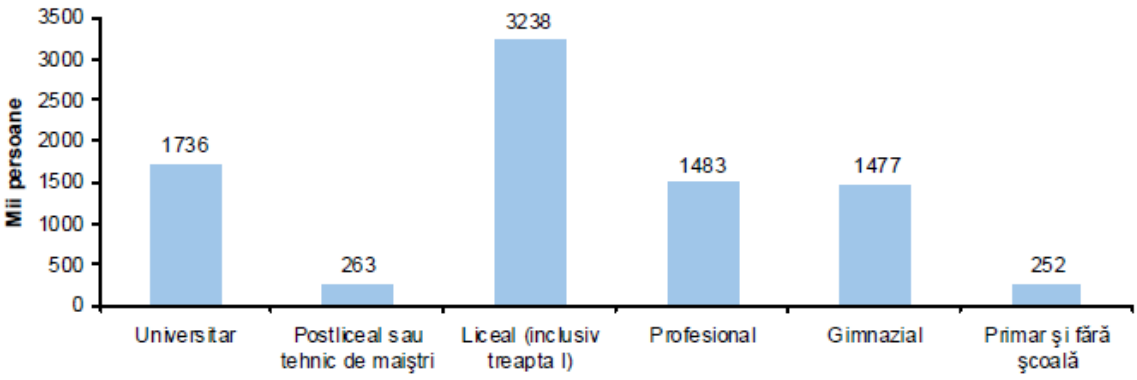

Sursa : Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

Șomajul[84,85]

În anul 2016 **Rata şomajului a fost de 5,9%, în scădere faţă de anul precedent (6,8% în 2015).** Pe sexe, ecartul dintre cele două rate ale şomajului a fost de 1,6 puncte procentuale (6,6% la bărbaţi faţă de 5,0% la femei), iar pe medii de rezidenţă de 0,7 puncte procentuale (6,3% în rural faţă de 5,6% în urban). (Fig. nr. 173)

Rata şomajului avea nivelul cel mai ridicat (20,6%) în rândul tinerilor (15-24 ani)

[84] COMUNICAT DE PRESĂ Nr. 98 / 18 aprilie 2017
[85] Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

Fig. nr. 173 Rata şomajului pe grupe de vârstă, sexe şi medii, în anul 2016

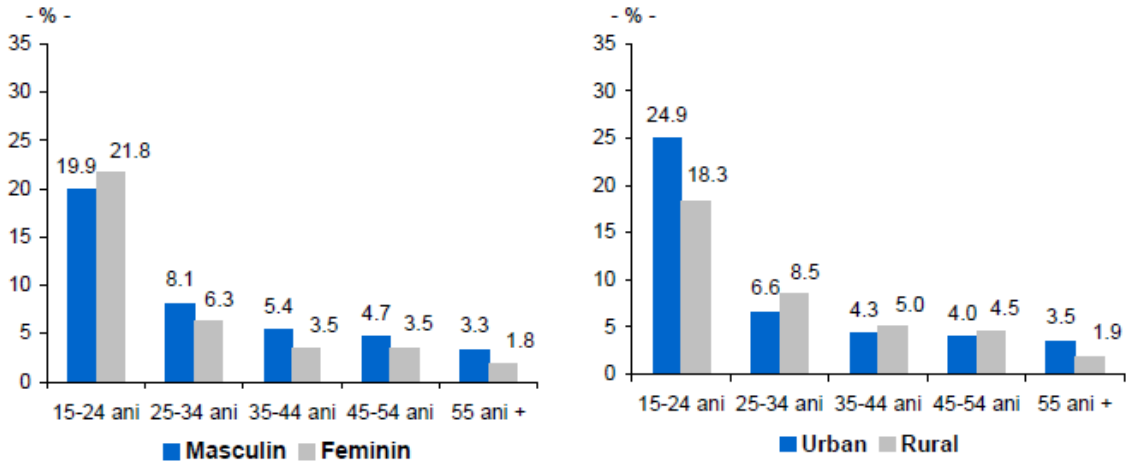

Sursa : Comunicat de presă Nr. 98 / 18 aprilie 2017

Şomajul a afectat în măsură mai mare absolvenţii învăţământului mediu, pentru care rata şomajului a fost de 6,2%. **Rata şomajului, în cazul persoanelor cu studii superioare, a fost de 3,1%.**

Pentru tineri (15-24 ani), rata şomajului de lungă durată (în şomaj de şase luni şi peste) a fost de 13,0%, iar incidenţa şomajului de lungă durată în rândul tineretului de 63,1%.

Din repartizarea după **nivelul de instruire absolvit** se observă că ponderile cele mai mari în totalul şomerilor le deţineau şomerii cu pregătire liceală (43,9%), 21,9% erau absolvenţi ai învăţământului gimnazial, iar 16,2% şomerii absolvenţi ai şcolilor profesionale, complementare sau de ucenici.

În totalul şomerilor, absolvenţii învăţământului universitar deţineau o pondere de 10,6%, iar dintre aceştia, femeile reprezentau 51,3%.

Fig. nr. 174 Distribuţia şomerilor după nivelul de educaţie, pe sexe, în anul 2016

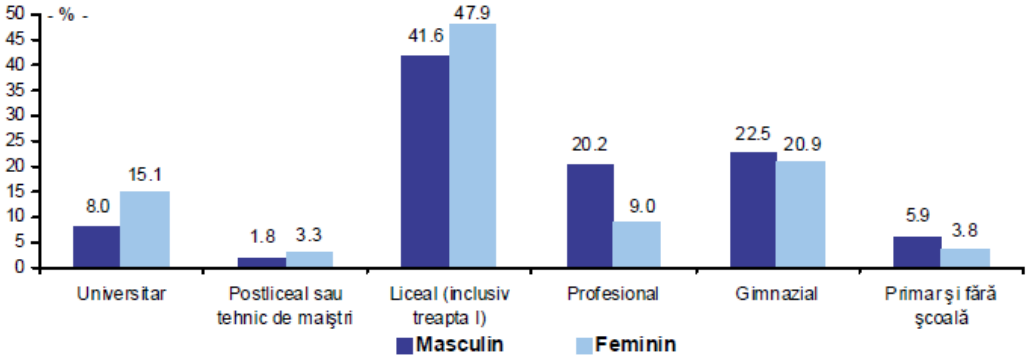

Sursa : Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

Şomajul a afectat în măsură mai mare absolvenţii învăţământului de nivel *scăzut* şi *mediu*, pentru care rata şomajului a fost de 7,6%, respectiv 6,2%. **Pentru şomerii cu studii *superioare*, rata şomajului era de 3,1%.** (Tabel nr. 16)

Cea mai ridicată rată a şomajului s-a înregistrat pentru şomerii cu nivel scăzut de educaţie din mediul urban (13,2%), iar cea mai mică (3,1%) pentru şomerii cu nivel superior de educaţie. Aceeași rată (3,1%) s-a înregistrat și pentru șomerii de sex masculin și din mediul urban, tot cu nivel superior de educație.

Tabel nr. 16 - Rata şomajului după nivelul de educaţie, pe sexe şi medii, în anul 2016

	Total	Masculin	Feminin	Urban	Rural
TOTAL	**5,9**	**6,6**	**5,0**	**5,6**	**6,3**
Superior (universitar de scurtă şi lungă durată, inclusiv masterat, doctorat, postdoctorat şi studii postuniversitare)	3,1	3,1	3,2	3,1	3,6
Mediu (postliceal de specialitate, liceal şi profesional, complementar sau de ucenici)	6,2	6,8	5,4	5,8	6,7
Scăzut (gimnazial, primar şi fără şcoală)	7,6	8,8	6,1	13,2	6,0

Sursa : Sursa : Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a atins cele mai ridicate valori în regiunea Nord-Est (69,0%) și în regiunea București-Ilfov (67,8%), iar **cele mai scăzute în regiunile Sud-Vest Oltenia (55,7%)** și Sud-Est (56,5%). (Fig. nr. 175)

Rata de ocupare a persoanelor în vârstă de muncă a fost mai mare la *bărbați* decât la *femei*, ecartul pe sexe având valori cuprinse între 11,4 puncte procentuale în regiunea București-Ilfov și 21,0 puncte procentuale în regiunea Sud-Est.

Fig. nr. 175 - Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) pe regiuni, sexe și medii, în anul 2016

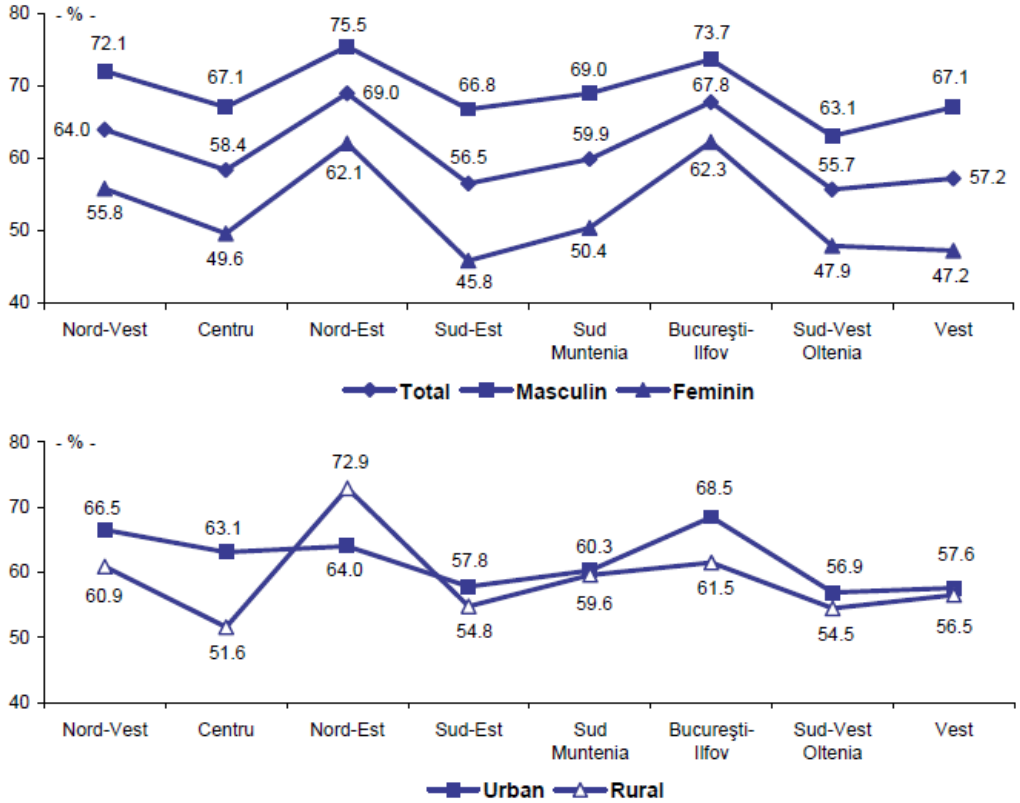

Sursa : Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

În anul 2016, regiunea Sud Muntenia concentra 23,1% din totalul **șomerilor,** urmată de **regiunea Sud-Vest Oltenia (16,3%)** și de regiunea Sud-Est (15,0%). Cea mai mică pondere (6,9%) o deținea regiunea Vest, cu numai 37 mii șomeri.

Rata șomajului a atins valorile cele mai ridicate în regiunile Sud-Vest Oltenia (9,9%) și Sud Muntenia (8,9%), iar cele mai mici în regiunile Nord-Est (3,0%) și Nord-Vest (4,3%). (Fig. nr. 176)

Fig. nr. 176 - Numărul șomerilor și rata șomajului pe regiuni, în anul 2016

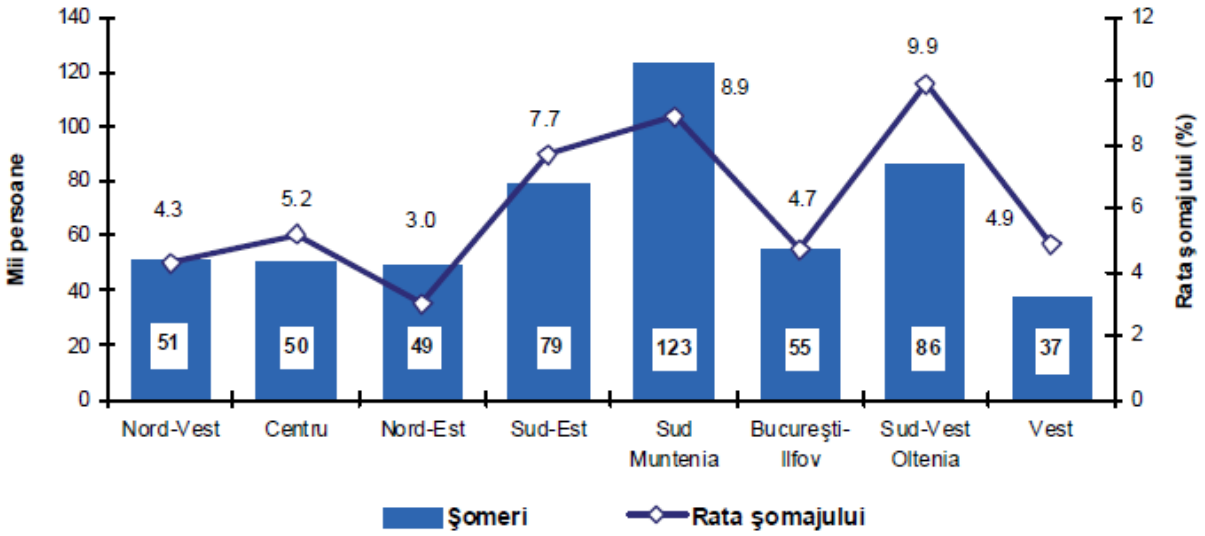

Sursa : Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

Ecartul pe *sexe* al ratei șomajului (exprimat prin diferența dintre rata șomajului în rândul *bărbaților* și rata șomajului în rândul *femeilor*) evidențiază că, rata șomajului la bărbați a fost mai mare decât cea a femeilor.

Cea mai mare diferență între cele două rate (masculin față de feminin) s-a înregistrat în regiunea Sud-Vest Oltenia (4,4 puncte procentuale).

Fig. nr. 177 - Rata șomajului pe regiuni și sexe, în anul 2016

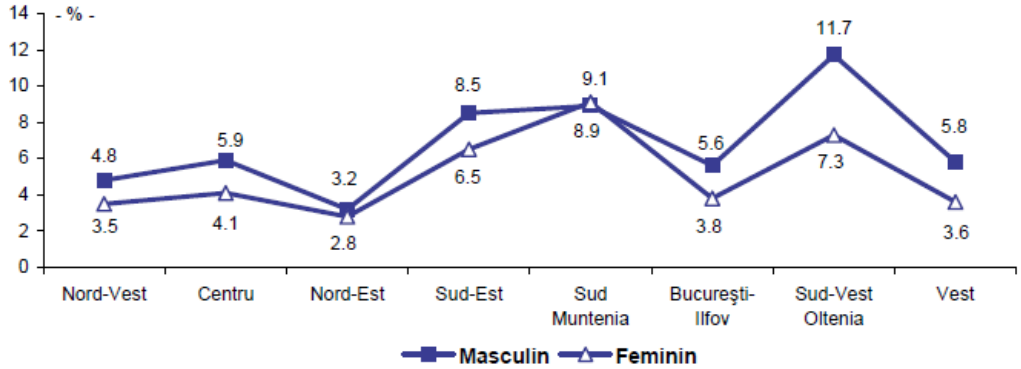

Sursa : Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

Cea mai ridicată rată a șomajului din mediul *urban* s-a înregistrat în regiunea Sud Muntenia (9,7%), iar cea mai mică în regiunea Nord-Vest (3,6%).

Fig. nr. 178 - Rata șomajului pe regiuni și medii, în anul 2016

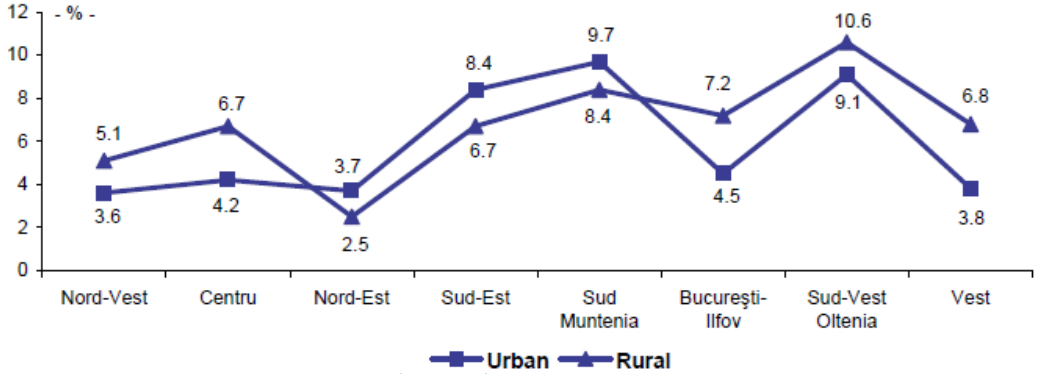

Sursa : Forța de muncă în România – Ocupare și șomaj 2016, INS 2017

Cea mai mare rata a șomajului din mediul rural s-a înregistrat în regiunea Sud-Vest Oltenia (10,6%) iar cea mai mică, în regiunea Nord-Est (2,5%). (Fig. nr. 178)

11.4.1.3. OCUPAREA ŞI ŞOMAJUL ÎN ANUL 2017[86]

Conform Institutului Naţional de Statistică, sunt prezentate în continuare rezultatele principale referitoare la **Ocuparea şi şomajul În trimestrul al II-lea al anului 2017**- Cercetare statistică asupra forţei de muncă în gospodării (AMIGO) - (Comunicat de presă Nr. 240 / 27 septembrie 2017)

- **Rata de ocupare a populaţiei în vârstă de muncă (15-64 ani)** a fost de 65,5%, în creştere faţă de trimestrul anterior
- **Rata de ocupare a populaţiei în vârstă de 20-64 ani** a fost de 70,5%, depăşind ţinta naţională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020 cu 0,5 puncte procentuale.
- **Rata de ocupare a tinerilor (15-24 ani)** a fost de 27,3%.

În al doilea trimestru al anului 2017, populaţia activă a României era de 9418 mii persoane, din care, 8967 mii persoane erau ocupate şi 451 mii persoane erau şomeri. (Fig. nr. 179)

Fig. nr. 179 Categorii de populaţie în trimestrul II 2017

- mii persoane -

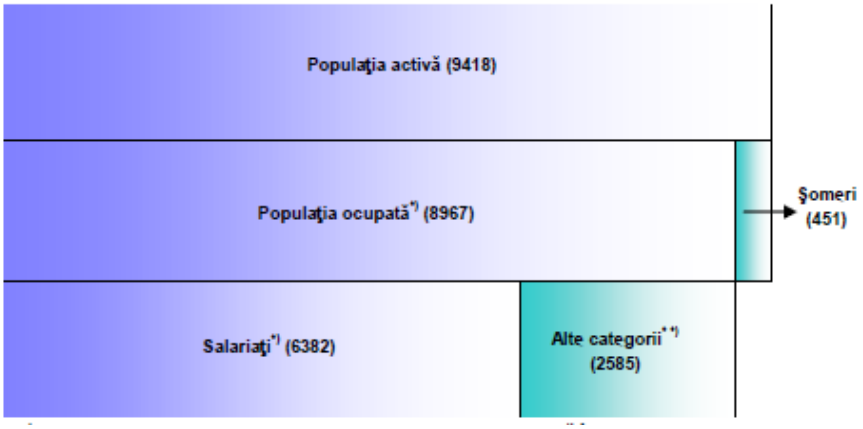

** Inclusiv forţele armate şi asimilaţi şi persoanele care lucrează în sectorul informal şi la negru.*
*** Alte categorii: patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiali neremuneraţi şi membrii ai unei societăţi*
agricole sau ai unei cooperative neagricole.

Sursa: Comunicat de presă Nr. 240 / 27 septembrie 2017

Fig. nr. 180 Evoluţia ratei de ocupare a populaţiei de 15 ani şi peste, pe grupe de vârstă

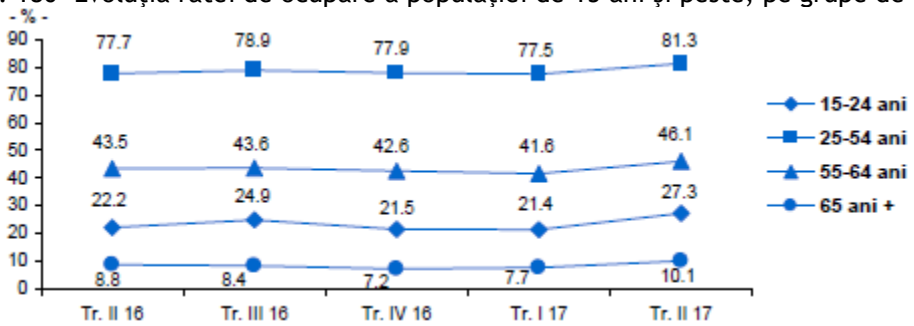

Sursa: Comunicat de presă Nr. 240 / 27 septembrie 2017

Rata şomajului în trimestrul II 2017 a fost de 4,8%, în scădere faţă de trimestrul anterior (5,5%).

[86] COMUNICAT DE PRESĂ Nr. 240 / 27 septembrie 2017 - Ocuparea şi şomajul

Fig. nr. 181 Rata şomajului pe grupe de vârstă, sexe şi medii, în trimestrul II 2017

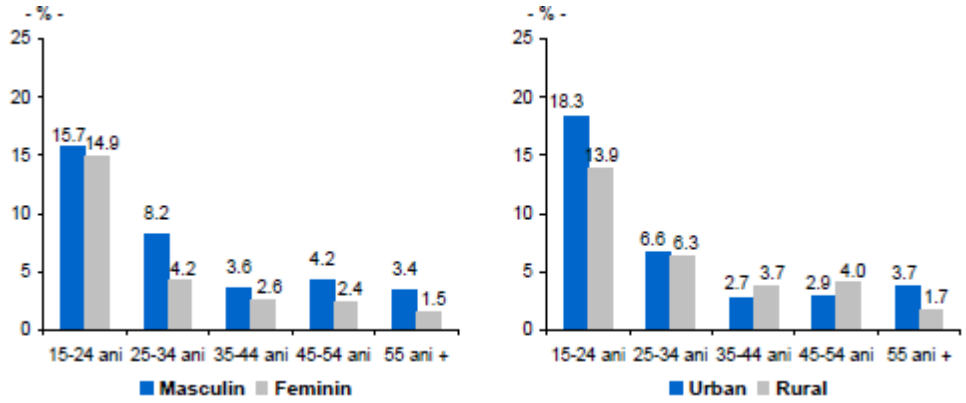

Sursa: Comunicat de presă Nr. 240 / 27 septembrie 2017

Pe sexe, ecartul dintre cele două rate ale şomajului a fost de 2,1 puncte procentuale (5,7% la bărbaţi faţă de 3,6% la femei), iar pe medii rezidenţiale, de 0,2 puncte procentuale (4,9% în mediul rural, faţă de 4,7% în mediul urban).
Rata şomajului a atins nivelul cel mai ridicat (15,4%) în rândul tinerilor (15-24 ani).

La sfârşitul lunii octombrie 2017, rata şomajului înregistrat la nivel naţional a fost de 4,04%, mai mică cu 0,10 pp faţă de luna anterioară şi cu 0,72 pp faţă de luna octombrie a anului 2016. [87]

Dintre cele 353.292 de persoane înregistrate în evidenţele agenţiilor teritoriale pentru ocuparea forţei de muncă, 66.081 primeau indemnizaţie de şomaj. În funcţie de mediul de rezidenţă, numărul şomerilor la finele lunii octombrie 2017 se prezenta astfel: 103.233 şomeri erau din mediul urban şi 250.059 şomeri din mediul rural.

Cei mai mulţi şomeri aveau între 40 – 49 de ani (99.738), urmaţi de cei din grupa de vârstă 30 – 39 de ani (69.097), la polul opus aflându-se persoanele între 25 – 29 de ani (26.232). (Fig. nr. 182)

Fig. nr. 182 Distribuţia şomerilor pe grupe de vârstă la 31.10.2017

Grupa de vârstă	Stoc în luna de raportare
Total general	353.292
< 25 ani	46.555
între 25 si 29 ani	26.232
între 30 si 39 ani	69.097
între 40 si 49 ani	99.738
între 50 si 55 ani	49.729
peste 55 ani	61.941

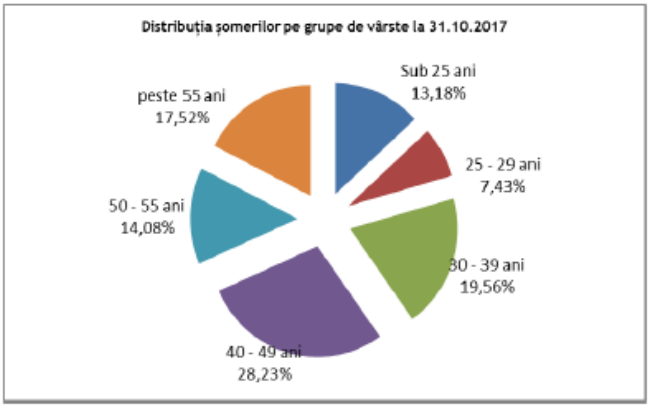

Sursa : Comunicat de presă - 29 Noiembrie 2017. ANOFM

Referitor la **structura şomajului după nivelul de instruire**, şomerii fără studii şi cei cu nivel de instruire primar, gimnazial şi profesional aveau ponderea cea mai mare în totalul şomerilor înregistraţi în evidenţele ANOFM (78,53%), în timp ce şomerii cu nivel de instruire liceal şi postliceal reprezentau 16,72%, iar cei cu **studii universitare 4,75 %.**

[87] COMUNICAT DE PRESĂ - 29 Noiembrie 2017. ANOFM

Structura populației ocupate după nivelul de educație devine tot mai importantă în ultima vreme, când instruirea se constituie în unul din factorii esențiali ai progresului unei națiuni. În estimarea nivelul de educație se pornește de la considerentul că acesta reprezintă forma de învățământ de cel mai înalt nivel absolvită „cu succes", în conformitate cu Standardul Internațional de Clasificare a Educației 1997 (International Standard Classification of Education 1997 – ISCED 1997), care se traduce prin obținerea unei diplome sau certificat. În cazul în care nu există o certificare se consideră doar finalizarea cu frecvență completă. Când studiile generale sunt urmate de cursuri de educație sau formare profesională, acestea se vor lua în considerare. Pentru estimarea structurii populației ocupate după nivelul studiilor se consideră trei grupe convenționale: nivelul primar, care include studiile preprimare, primare și educația secundară de nivel redus; nivelul secundar, care include educația secundară superioară și postsecundară neterțiară; educație terțiară.

După nivelul educației, în structura populației ocupate la nivelul UE, în anul 2010, predomina nivelul secundar, care reprezenta pe total 49% (în cazul forței de muncă masculine ponderea acestui nivel de educație a fost de 50%, iar în cazul celei feminine de 48%). **Pe locul al doilea în structura populației ocupate în UE se plasa, în același an, nivelul terțiar**, cu o pondere de 29% pe total (26% pentru bărbați și respectiv 32% pentru femei), urmat de cel primar, cu o pondere de 22% pe total (23% în cazul bărbaților și respectiv 20% în cazul femeilor).

Prin prisma nivelului educațional, în anul 2010 România se plasa la un nivel similar cu media din UE în privința nivelului primar (22% pe total, 21% pentru bărbați și 24% pentru femei). Ca nivel secundar, ponderea nivelului secundar era superioară mediei europene (61% pe total, 64% pentru bărbați și 57% pentru femei).

Deficitul major în materie de educație în cazul României, față de media UE, se manifestă în cazul nivelului terțiar, unde ponderea în populația ocupată pe total reprezenta în 2010 doar 17% (15% pentru bărbați și 19% pentru femei).

În prezent economia românească se confruntă cu probleme serioase în domeniul utilizării forței de muncă, cu o serie de distorsiuni pe piața muncii, care se traduc prin coexistența unui deficit de forță de muncă, în anumite ramuri economice sau zone geografice, cu slaba utilizare a acesteia pe ansamblu. Rata de ocupare a forței de muncă la nivel național este în continuare scăzută, iar șomajul este semnificativ.

O analiză la nivelul Regiunii SV Oltenia, prezentată în *Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 – 2020, subliniază următoarele aspecte:*[88]

- **Dinamica ratei șomajului și ratei de ocupare după nivelul de educație**

Comparând ratele șomajului și cele ale ocupării după nivelul de educație, observăm faptul că la nivel regional se manifestă următoarele tendințe:

- există o relație direct proporțională între nivelul de educație și rata de ocupare. Astfel, **cele mai ridicate rate ale ocupării le înregistrează populația cu studii superioare,** cu valori în jur de 80%, urmată fiind de populația cu studii medii (60%).
- cele mai ridicate rate ale șomajului se înregistrează în rândul populației cu studii medii, în timp ce în rândul populației cu nivel de educație scăzut se înregistrează și cele mai scăzute rate ale șomajului.

- Din punct de vedere al structurii de ocupare, se pot observa diferențe importante între județele regiunii. Se pot contura două profile: unul cu ocupare ridicată în sectorul agricol și redusă în servicii (Olt, Dolj și Mehedinți) și unul cu ocupare relativ mică în agricultură și mai ridicată în servicii (Gorj, Vâlcea).

În capitolul 5 se prezintă o sinteză a informațiilor și a datelor disponibile referitoare la dinamica generală și demografia firmelor din regiunea SV Oltenia.

[88] Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 – 2020

11.4.2. IMPLICAȚIILE EVOLUȚIILOR PIEȚEI MUNCII PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

Analizând dinamica principalelor investiții străine în Regiunea SV Oltenia în funcție de țara de origine și valoarea investiției, se observă că sectorul industrial a fost cel mai atractiv pentru investitorii străini. Astfel, acesta a atras peste 75% din totalul investițiilor în perioada analizată, confirmându-se încă o dată potențialul de dezvoltare economică industrială a regiunii. Din punct de vedere al localizării, majoritatea investițiilor, respectiv 47% dintre acestea, au fost efectuate în județul Dolj, urmat de județul Olt. Din punct de vedere al țării de origine, cele mai multe fonduri au fost atrase din Olanda, acestea fiind investite preponderent în industrie. Pe lângă Olanda, se observă contribuția importantă adusă și de investitori din Germania, Italia și Cehia.[89]

Analizând atât dorința de dezvoltare a Regiunii S-V Oltenia, cât și calitatea forţei de muncă şi nivelul de abilităţi dobândite prin învăţământul universitar s-a ajuns la concluzia că este posibil ca în perioada următoare să asistăm la un proces important prin care să fie create firme noi, mai ales din categoria IMM- uri (de exemplu în industria orizontală din domeniul construcţiei de automobile).

Deoarece în strategia pe termen mediu şi lung a companiilor existente în regiune (Ford România S.A., Electroputere S.A., Cummins Generator Technologies România etc.) este prevăzută schimbarea / adaptarea proceselor de producţie la noile cerințe impuse pe plan mondial, universităţile trebuie să devină furnizori de formare profesională continuă, să participe activ la procesul de perfecționare a resursei umane.

Având în vedere ultimele investiţii străine în regiune, forţa de muncă cu studii superioare se împarte în două categorii:

- o categorie este dispusă să se mute în alte zone din ţară sau din străinătate urmărind oportunităţile economice (de ex: Renault Technologie Roumanie, Dacia Group Renault etc.);
- o categorie se va putea integra pe piata muncii regionale, beneficiind de oportunităţile noilor investiţii.

Universităţile din Regiunea S-V Oltenia sunt preocupate de formarea şi înzestrarea absolvenţilor cu abilităţi care au caracter mai general. Pe lângă formarea abilităţilor personale ale studenţilor s-a pus un accent deosebit pe dezvoltarea aptitudinilor legate de experienţa de muncă (hard skills), propunându-se o ofertă de abilităţi necesare absolvenţilor pentru a se adapta mai uşor şi pentru a-şi mări capacitatea de a ocupa un loc de muncă.

Regiunea S-V Oltenia se confruntă cu o problemă importantă, care subliniază faptul că piaţa muncii are caracter integrat naţional pentru absolvenţii instituţiilor de învăţământ superior. Absolvenţii din Regiunea S-V Oltenia, când fac alegeri privitoare la angajare, iau în considerare oportunităţile existente la nivelul regiunilor vecine sau Bucureşti.

În cazul în care absolvenţii universităţilor din regiunea S-V Oltenia găsesc oportunităţi de angajare departe de domiciliul actual, o mare parte a acestora migrează. Această migraţie a forţei de muncă poate să conducă la accentuarea diferenţelor dintre regiuni în ceea ce priveşte numărul de persoane cu diplome universitare care au un loc de muncă în domeniul în care s-au format. Considerăm că acesta este principalul motiv care poate să genereze diferenţe între regiuni, referitor la concentrarea forţei de muncă cu studii superioare şi nu calitatea procesului de învăţământ.

De exemplu, Universitatea din Craiova formează specialiști în domeniul automotive pentru unul dintre investitorii strategici la nivelul României - Groupe Renault. Absolvenții sunt angajați la Dacia – Groupe Renault, cu sediul la Mioveni (Regiunea Sud Muntenia), la Renault Technologie Roumanie (RTR), cu sediul la București și la Centrul Tehnic Titu.

Deoarece Universitatea din Craiova a făcut eforturi pentru a propune o ofertă a programelor de studiu compatibilă cu cerinţele Renault Technologie Roumanie - primul centru de concepţie Renault din Europa de Est, s-a reuşit semnarea unor convenţii de colaborare, care au ca punct central organizarea unor programe de formare Master / Cursuri postuniversitare, începând cu anul universitar 2007-2008. Forţa de muncă formată la Universitatea din Craiova

[89] Ibidem

care este angajată la RTR Bucureşti accentuează procesul de migrare. De asemenea, în programele de studiu ale facultăţilor tehnice de la Universitatea din Craiova, au fost introduse perioade de formare (min 3 luni) pentru pregătirea proiectelor de diplomă/disertaţie. Aceste stagii personalizate, în timpul cărora studenţii îşi desfăşoară activitatea în cadrul unor departamente de profil, au la bază convenţii încheiate între universitate şi agenţii economici. Subliniem faptul ca studenţii au fost integraţi in echipe de lucru şi în cadrul proiectelor de diplomă/disertaţie au rezolvat la partenerii din mediul economic probleme punctuale din domenii de vârf. (de ex: construcţia de autovehicule)

Datorită performanţelor obţinute, o parte dintre absolvenţii facultăţilor tehnice din Craiova, au fost angajaţi la Renault Technologie Roumanie – Bucureşti, unde îşi desfăşoară activitatea în cadrul echipelor de concepţie automobile. În urma procesului de selecţie, organizat de Dacia Groupe Renault, un mare număr de studenţi au fost integraţi în diferite tipuri de proiecte. Studenţii de la Universitatea din Craiova au obţinut în fiecare an rezultate foarte bune, având în vedere baza solidă pe care au primit-o în universitate şi majoritatea au fost angajaţi la Mioveni, contribuind la accentuarea migraţiei forţei de muncă către o altă regiune (Regiunea Sud Muntenia).

În regiunea Sud Vest Oltenia, un alt partener din industria automobilelor este Ford România S.A., care oferă oportunităţi pentru sistemul educaţional superior, atât pentru formare iniţială cât şi pentru formarea continuă.

Un alt investitor strategic este Pirelli Tyres cu sediul la Slatina, care derulează proiecte importante în parteneriat cu Universitatea din Craiova.

În cadrul acestor colaborări au rezultat proiecte de succes pe mai multe paliere: cercetare / consultanţă / prestări servicii / formarea studenţilor (module de curs, laboratoare, stagii de practică, programe de internship, stagii ERASMUS plasament etc.) / formarea personalului din companiile partenere.

Universitatea din Craiova susţine creşterea investiţiilor în capitalul uman şi combaterea excluziunii sociale, prin corelarea ofertei educaţionale cu cerinţele de dezvoltare durabilă, plecând de la analiza celor trei piloni: dezvoltare economică, dezvoltare socială şi protecţia mediului. Priorităţile agenţilor economici obligă la transmiterea unor cunoştinţe exploatabile prin conversia în produse şi servicii. Universitatea nu mai funcţionează doar ca o entitate dedicată cunoaşterii, ci adoptă o mare deschidere către mediul socio-economic, având la bază cunoaşterea profundă a cerinţelor potenţialilor beneficiari de formare.

Obiectivul major al planificării strategice a UCv constă în creşterea contribuţiei învăţământului la tranziţia rapidă şi eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare şi cunoaştere, participativă şi incluzivă, prin trecerea de la un parteneriat consultativ la unul colaborativ şi durabil, cu implicaţii directe atât pentru angajatori care au nevoie de personal motivat, cât şi pentru mediul universitar care trebuie să răspundă standardelor europene.

Având ca exemple de bună practică colaborările Universităţii din Craiova cu Group Renault, Ford România și Pirelli Tyres România recomandăm universităţilor din regiunea SV Oltenia să-și diversifice oferta educaţională şi să dezvolte parteneriate în domeniile identificate ca prioritare pe piaţa muncii.

Universităţile din regiune trebuie să accelereze procesul de recalibrare a programelor de învăţământ prin corelarea acestora cu cerinţele actuale și adaptarea forţei de muncă cu studii superioare la cerinţele de pe piaţa muncii.

11.5. ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN REGIUNEA S-V OLTENIA

11.5.1. EVOLUȚIA OFERTEI ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR DIN REGIUNE

După anul 1990, numărul înmatriculărilor în învățământul superior a crescut vertiginos, România înregistrând cea mai mare rată de creștere dintre toate țările membre UE. Dar, *evoluția învățământului superior a avut o dinamică proprie, necorelată cu cea a economiei*.

Studiile sociologice din anii 2009-2011 au pus în evidență inadecvări între oferta universitară și cerințele angajatorilor. Angajatorii doresc o mai bună pregătire practică în timpul studiilor și specializarea absolvenților chiar din ciclul de licență. În consecință, **legătura dintre universități și piața muncii trebuie consolidată. Ratele de angajare a absolvenților trebuie să devină criterii de performanță ale universităților.**[90]

În timp ce, după o scădere cu 25%, Produsul Intern Brut al României a atins valoarea din anul 1989 abia în anul 2004, în toată această perioadă de regres și restructurare a economiei naționale reflectată și în scăderea ratei de ocupare a forței de muncă cu cca 20%, numărul studenților înmatriculați în învățământul superior a crescut de aproape 4 ori. După încă trei ani de creștere (5,5 ori față de 1989), trendul numărului de studenți înmatriculați își inversează sensul, dar de această dată pe fondul unei tendințe de creștere a PIB. Așa cum rezultă din Figura 122, învățământul superior a avut în perioada 1990 – 2013 o dinamică autonomă, necorelată cu cea a economiei naționale.

Fig. nr. 183 Dinamica învățământului superior în perioada 1990 – 2013

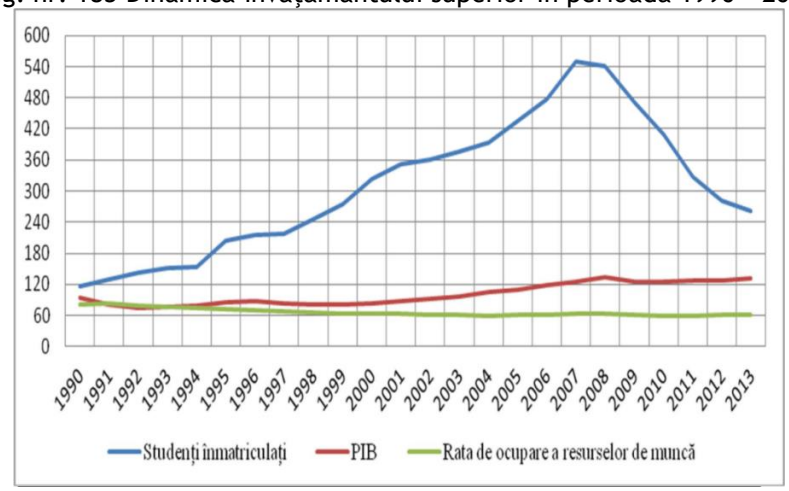

Sursa: Baza date INS

Rata de creștere a învățământului superior din România a fost cea mai mare din Europa. Această rată s-a situat cu mult peste media țărilor membre UE-27. Creșterea numărului de studenți înmatriculați în învățământul superior din România în anul 2009 (anul de vârf al înmatriculărilor) față de anul 1998 a reprezentat 20% din creșterea pe total UE-27 (exclusiv România) în aceeași perioadă, în timp ce populația în vârstă de 19-24 ani a României reprezintă numai 4,4% din populația întregii UE-27 din aceeași grupă de vârstă.[91] (Figura 184)

[90] RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANȚEI - *Analiza fundamentării și evoluției situației obiectivului privind creșterea procentului absolvenților de învățământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020, elaborat de* Curtea de Conturi a României

[91] Ibidem

Fig. nr. 184 Rata de creștere a învățământului superior din România comparativ cu media UE-27 în perioada 1998 – 2012 (1998=100)

(%)

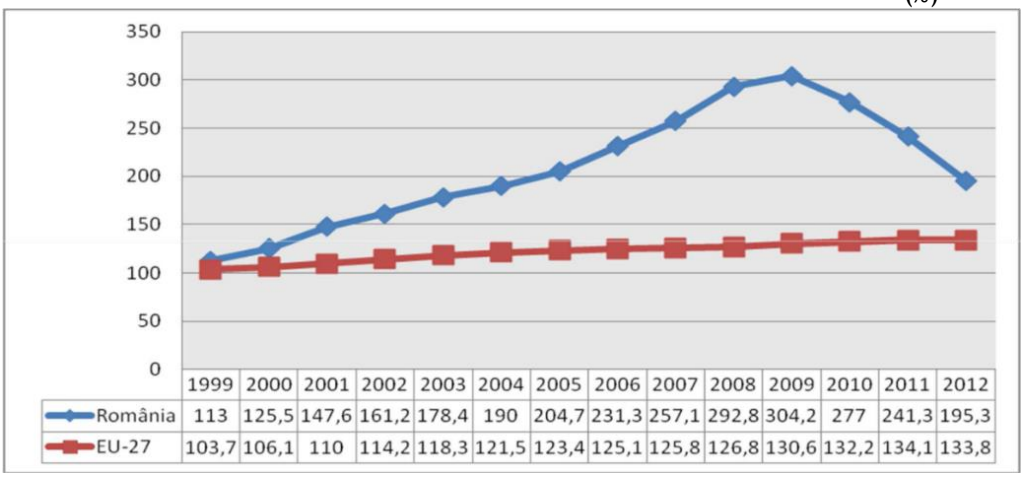

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
România	113	125,5	147,6	161,2	178,4	190	204,7	231,3	257,1	292,8	304,2	277	241,3	195,3
EU-27	103,7	106,1	110	114,2	118,3	121,5	123,4	125,1	125,8	126,8	130,6	132,2	134,1	133,8

Această creștere masivă a numărului de înmatriculări în învățământul superior a condus la un grad foarte înalt de cuprindere în învățământ a populației în vârstă de 19 – 23 ani și peste. (Figura 185)

Fig. nr. 185 Gradul de cuprindere în inv

ățământ a populației în vârstă de 19 – 23 ani și peste
în perioada 1998/1999 – 2013/2014

(%)

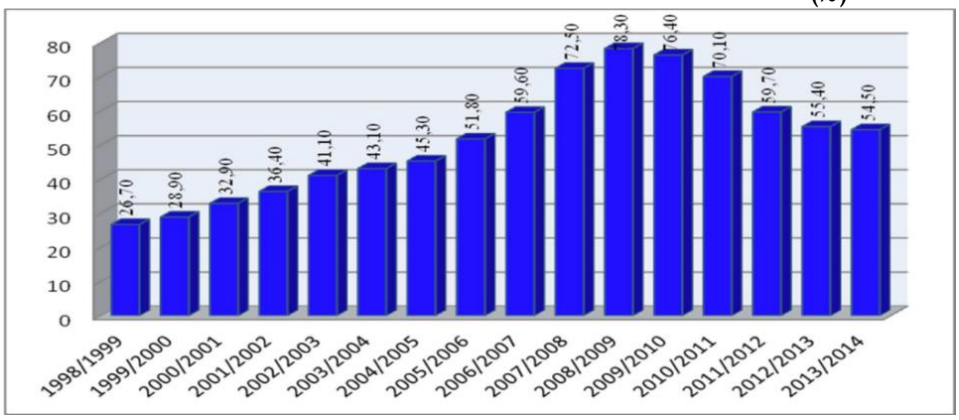

Sursa: INS, Anuarul statistic – 2014 – serii de date

Oferta universităților din regiune este corelată cu strategia de dezvoltare a facultăților, având ca punct central ***Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015 – 2020***.

a) **Viziunea asupra dezvoltării învățământului superior din regiune** are ca bază o structură inter-relaționată de *condiții de sprijin și piloni*. Pentru a face din această viziune o realitate, strategia se axează pe *domeniile principale de acțiune*:[92]
   - încurajarea și susținerea unei participări mai largi în învățământul terțiar, în special pentru grupurile sub-reprezentate;
   - îmbunătățirea calității și relevanței învățământului terțiar;
   - dezvoltarea legăturii cu piața muncii.

[92] STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 – 2020

Viziunea propusă privind dezvoltarea învățământului terțiar din România pentru perioada 2015-2020[93] se axează pe prioritățile stabilite pentru învățământul terțiar în Programul Național de Reformă 2012-2014 (PNR)[94], care vizează cinci aspecte:

- Dezvoltarea Cadrului Național al Calificărilor;
- Dezvoltarea unui sistem de recunoaștere a aptitudinilor și competențelor dobândite în context non-formal sau informal pentru intrarea în ÎT;
- Analiza inserției absolvenților pe piața muncii;
- Creșterea participării la ÎT prin stimulente financiare;
- Dezvoltarea unui sistem ÎPTV.

b) **Obiectivul principal al viziunii pentru dezvoltarea învățământului terțiar din România :** ***Concentrarea eforturilor pentru ca România să se alăture, până în anul 2030, statelor din Europa cu economii avansate.*** Potrivit acestei viziuni, în anul 2020, învățământul terțiar foarte performant va constitui motorul creșterii economice, va contribui la creșterea productivității și va promova coeziunea socială, punând astfel fundamentele unei economii bazate pe cunoaștere. **Învățământul superior va pregăti specialiști care pot să dezvolte o societate competitivă într-o economie globală. Instituțiile de învățământ superior vor putea să catalizeze creativitatea și inovarea în întreaga societate din România și, în special, să susțină economia în dezvoltarea de produse și servicii.** [95]

c) **Direcțiile de acțiune pentru îmbunătățirea participării, calității și eficienței învățământului terțiar**[96]

Strategia se bazează pe trei considerente principale:

- România este angajată în valorificarea oportunităților oferite de Uniunea Europeană și Statele Membre și utilizează documentele de bază și directivele politice ale UE în dezvoltarea acestei strategii;
- România folosește bunele practici pentru construirea unui învățământ terțiar relevant, eficient și eficace pe termen scurt, mediu și lung;
- România este angajată în dezvoltarea învățământului terțiar ca instrument important în strategia generală de dezvoltare socio-economică, sprijinind toate celelalte planuri și inițiative de dezvoltare ale statului, în special, Programul Național de Reformă, Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020 şi Strategia Cercetare-Dezvoltare-Inovare.

În Regiunea SV Oltenia își desfășoară activitatea următoarele universități:

- **Universități de stat**
  - Universitatea din Craiova: www.ucv.ro
  - Universitatea de Medicină și Farmacie Craiova: www.umfcv.ro
  - Universitatea ”Constantin Brâncuși” Târgu Jiu: http://www.utgjiu.ro
  - Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară - Facultatea de Management, Inginerie Economicã în Agriculturã si Dezvoltare Rurală - filiala Slatina: http://www.usamvslatina.ro/
  - Universitatea din Pitesti - Facultatea de Științe ale Educației Slatina https://www.upit.ro/

- **Universități particulare**
  - Universitatea ”Spiru Haret” București - Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova: http://sjea-dj.spiruharet.ro/
  - Universitatea ”Titu Maiorescu” București- filiala Târgu Jiu: http://www.utm.ro/facultatea-de-stiinte-economice-tg-jiu/#
  - Universitatea ”Constantin Brâncoveanu” Pitești - Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice Rm Vâlcea: http://www.univcb.ro/p-17-rm..valcea.html

[93] STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 – 2020
[94] Guvernul României (2012) Programul național de reformă, București.
[95] Ibidem
[96] Ibidem

La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia au fost preluate informațiile referitoare la oferta educațională, oferite de site-urile oficiale ale universităților din regiune.

- **UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA** (ANEXA 1.A – Licență și ANEXA 1.B - Master)
  - Facultatea de Agronomie
  - Facultatea de Automatică, Calculatoare și Electronică
  - Facultatea de Drept
  - Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor
  - Facultatea de Educație fizică și sport
  - Facultatea de Horticultură
  - Facultatea de Inginerie Electrică
  - Facultatea de Litere
  - Facultatea de Mecanică
  - Facultatea de Științe
  - Facultatea de Științe Sociale
  - Facultatea de Teologie Ortodoxă
- **UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE CRAIOVA** (ANEXA 2)
  - Facultatea de Medicină
  - Facultatea de Medicină Dentară
  - Facultatea de Farmacie
  - Facultatea de Moașe și Asistență medicală
- **UNIVERSITATEA "CONSTANTIN BRÂNCUȘI" TÂRGU JIU (**ANEXA 3)
  - Facultatea de Inginerie și dezvoltare durabilă
  - Facultatea de Științe economice
  - Facultatea de Științe ale educației și management public
  - Facultatea de Științe juridice
  - Facultatea de Științe medicale și comportamentale
- **UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ – Filiala Slatina** (ANEXA 4)
  - Facultatea de Management, Inginerie Economică în Agricultură și Dezvoltare Rurală
- **UNIVERSITATEA DIN PITEȘTI** - **Filiala Slatina** (ANEXA 5)
  - Facultatea de Științe ale Educației
- **UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"** (ANEXA 6)
  - Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova
- **UNIVERSITATEA "TITU MAIORESCU" BUCUREȘTI-Filiala Targu-Jiu** (ANEXA 7)
  - Facultatea de Drept și științe economice
  - Facultatea de Asistență medicală
- **UNIVERSITATEA "CONSTANTIN BRÂNCOVEANU" PITEȘTI** – **Filiala Râmnicu Vâlcea** (ANEXA 8)
  - Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice

Din analiza ofertelor educaționale, pentru anul universitar 2016-2017, propuse de universitățile din regiune (v. ANEXA 1 ÷ ANEXA 8), rezultă că există o preocupare pentru a acoperi paleta de cereri de locuri de muncă existente la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia.

La Univeristatea din Craiova s-au făcut eforturi pentru a corela numărul de locuri pe domenii, la admiterea în învățământul superior, cu specificul dezvoltării economice locale, regionale și naționale.

Exemple:

- Domeniiile: Inginerie electrică; Inginerie energetică; Științe inginerești aplicate corelate cu cerințele specifice agenților economici - Grup CEZ, S.C. Electroputere S.A. Craiova, Pirelli Tyres România, Hidrocentralele Porțile de Fier I și II; Termocentrale; SC Cummins Generator Technologies România SA; RELOC Craiova etc.
- Domeniile Calculatoare și Tehnologia informației corelate cu cerințele specifice agenților economici - Hella România-R&D Craiova, CS România S.A., Ford România S.A., Continental Automotive România etc.
- Domeniiile: Ingineria autovehiculelor; Ingineria transporturilor; Inginerie industriala; Inginerie mecanică, Electromecanică, Mecatronică - corelate cu cerințele specifice agenților economici: Ford România S.A, Dacia Groupe Renault, Renault Technologie Roumanie; Pirelli Tyres România, SMC România etc.

- Universitatea din Craiova a înființat la Drobeta Turnu Severin specializările: Navigație și Transport Maritim și Fluvial, Ingineria Sudării pentru a răspunde cerințelor locale.

Universitățile din Regiunea Sud-Vest Oltenia, în special în județele Dolj și Gorj, au încercat să coreleze cerințele pieței muncii cu sistemul de formare, existând astfel o dinamică a numărului facultăților în perioada 2009-2014. (Figura 186)

Fig. nr. 186 Evoluția facultăților în regiunea S-V Oltenia și repartiția pe județe

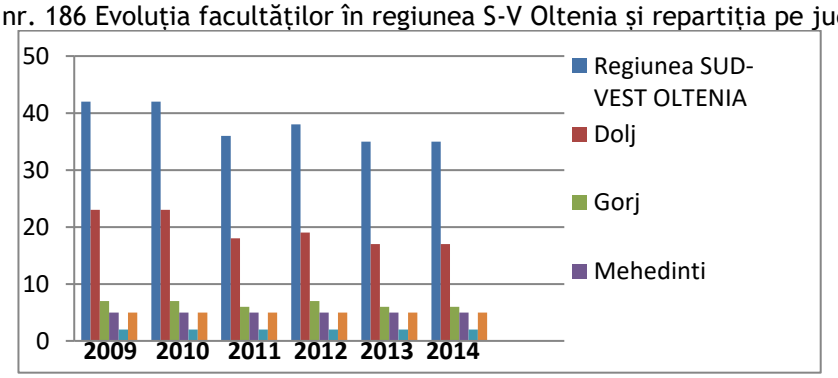

Conform prelucrării datelor furnizate de *Institutul Național de Statistică* - TEMPO Online

În *Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 – 2020* este prezentată distribuția absolvenților pe niveluri de educație pentru perioada 2009-2011, reieșind clar că un număr relativ mic de tineri sunt absolvenţi de învățământ superior (tabelul nr. 17)

Tabel nr. 17 Absolvenţi de învățământ superior în regiunea SV Oltenia

	2009/2010	2010/2011
TOTAL Absolvenţi în Regiunea SV Oltenia	**73.091**	**70.210**
din care:		
- feminin	35.962	35.401
➢ **Absolvenţi învăţământ superior**	**13.444**	**12.983**
din care:		
- feminin	7.987	7.729

Sursa-Breviar statistic –Direcția Regională de Statistică

Din analiza datelor furnizate de *Institutul Național de Statistică* **-** TEMPO Online, se poate pune în evidență evoluția numărului de absolvenți din învățământul superior, în regiunea SV Oltenia, pe grupe de specializări și județe. (figura 187, figura 188, figura 189 și Figura 190)

Fig. nr. 187 Invățământ universitar - absolvenți cu diplomă (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale) Anul 2014

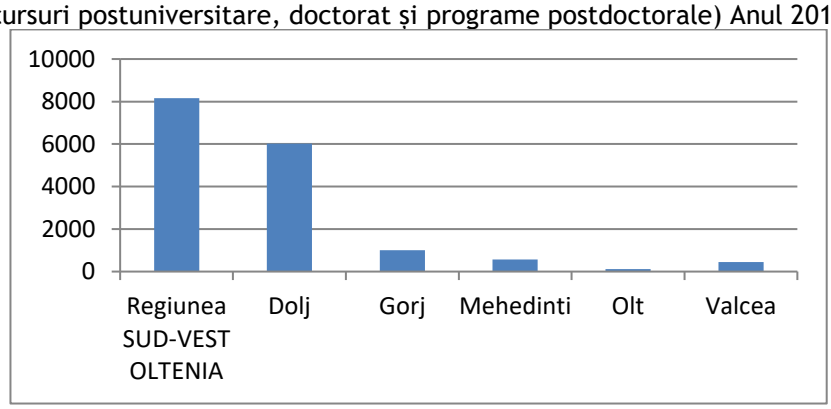

Fig. nr. 188 Absolvenți în învățământul superior (2012 și 2013) TEHNICE (industrie, transport și telecomunicații, arhitectură și construcții, agricultură, silvicultură), pe județe

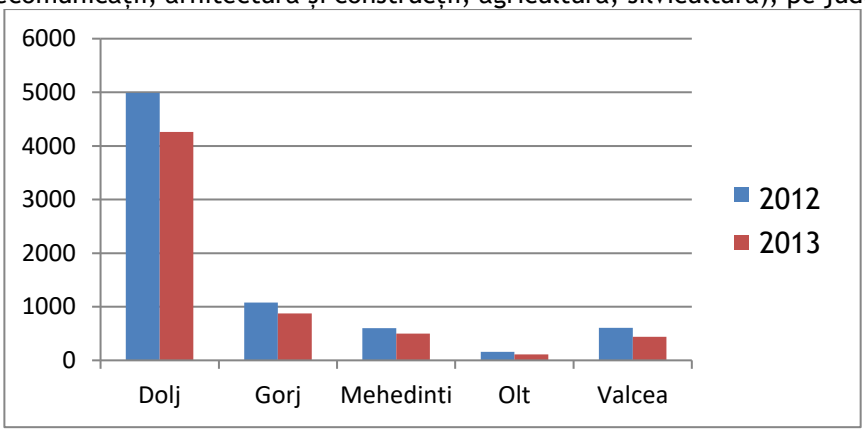

Fig. nr. 189 Absolvenți în învățământul superior (2012 și 2013) INDUSTRIE, pe județe

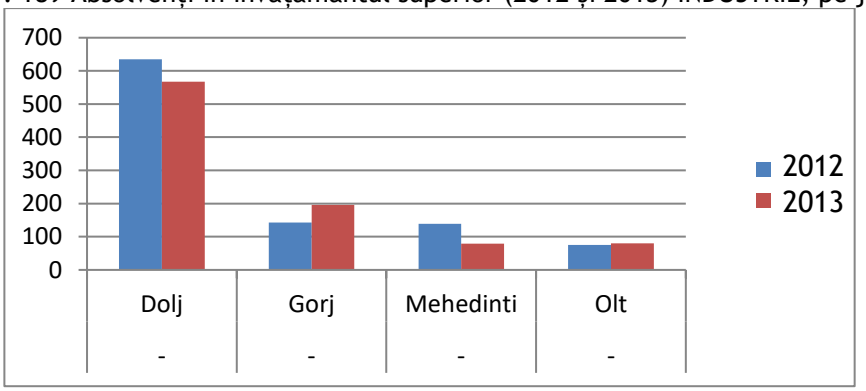

Fig. nr. 190 Absolvenți în învățământul superior (2012 și 2013) Energie electrică și electrotehnică, pe județe

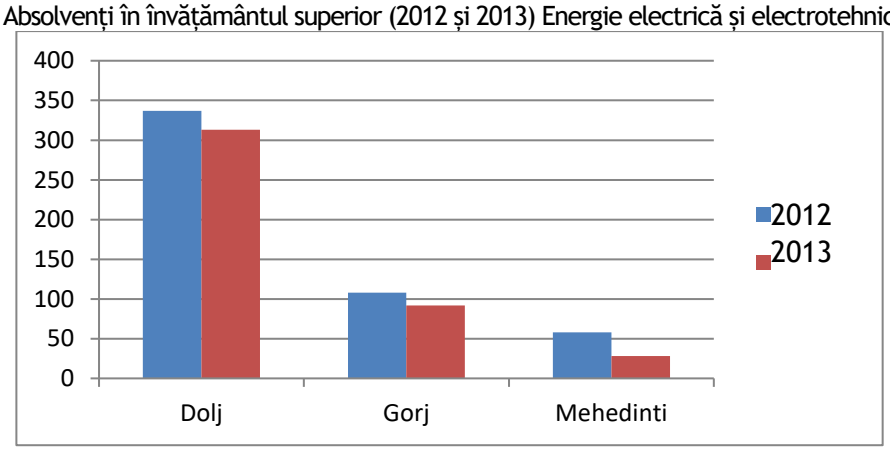

Analizând informațiile prezentate se pot sublinia principalele dificultăți, care se pot corela cu un set de probleme identificate și în *"Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar 2015-2020"*, ca ***bariere în calea realizării obiectivelor strategice***: [97]

- După înmatricularea unui număr foarte mare de studenți la începutul anilor 1990, acesta a scăzut începând cu 2007-2008;

[97] Ibidem

- Cu toate că în intervalul 2012 – 2015, nivelul finanțării a înregistrat o tendință de creștere la toate capitolele, acesta nu corespunde necesităților reale din instituțiile de învățământ;
- Mecanismele de finanțare nu sunt suficient de flexibile pentru a oferi stimulente pentru modernizare, eficiență și inovare ;
- Calitatea pe diferitele niveluri și forme ale învățământului terțiar este inegală, în special în învățământul terțiar privat și non-universitar;
- Corelarea cu cerințele pieței muncii trebuie consolidată – în special în ceea ce privește competențele transversale;
- Participarea în învățământul superior a tinerilor din mediul rural, a populației sărace și a minorităților este inferioară celei din rândul studenților proveniți din mediul urban, care au în general venituri mai mari;
- Mobilitatea internațională și schimburile de experiență pentru studenți și personalul didactic sunt mult sub media UE.

11.5.2. CERCETARE-DEZVOLTARE ŞI INOVARE

Conform *Strategiei naționale de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020*, în 2020, România va deveni competitivă la nivel regional prin inovare alimentată de cercetare-dezvoltare.

Universitățile din regiunea SV Oltenia promovează strategii de cercetare, dezvoltare și inovare plecând de la obiectivele propuse de *Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020:* [98]

- **Obiective generale**

OG1. Creşterea competitivităţii economiei prin inovare. Obiectivul vizează susţinerea performanţei operatorilor economici pe lanţurile globale de valoare. Strategia susține tranziția de la competitivitatea bazată pe costuri la cea bazată pe inovare.

OG2. Creşterea contribuţiei la progresul cunoaşterii de frontieră. Strategia susține creșterea vizibilității internaționale a cercetării și dezvoltării experimentale. Activitățile CD la frontiera cunoașterii presupun formarea unei mase critice de cercetători în domeniile cele mai promițătoare.

OG3. **Creşterea rolului ştiinţei în societate**. Cercetarea şi inovarea răspund nevoilor concrete ale mediului economic şi ale sectorului public, în special celor de creștere a calității serviciilor oferite (precum sănătatea sau securitatea cetăţenilor). Strategia urmărește atât rezolvarea problemelor societale prin soluții inovatoare, cât și furnizarea de expertiză în elaborarea politicilor publice.

- **Obiective specifice**

OS1. Crearea unui mediu stimulativ pentru iniţiativa sectorului privat, prin instrumente de antrenare a antreprenoriatului şi a comercializării rezultatelor CD, precum şi prin credibilizarea parteneriatelor dintre operatorii publici şi cei privaţi.

OS2. Susţinerea specializării inteligente, prin concentrarea resurselor în domenii de cercetare şi inovare cu relevanţă economică şi cu potenţial CD demonstrat, prin parteneriate public-public care să conducă la concentrare, eficienţă şi eficacitate şi public-privat, care să deblocheze potențialul identificat.

OS3. Concentrarea unei părţi importante a activităţilor CDI pe probleme societale, pentru dezvoltarea capacității sectorului CDI public de a solicita şi adopta rezultatele cercetării şi de a răspunde unor teme legate de provocările globale de importanţă pentru regiune.

OS4. Susţinerea aspiraţiei către excelenţă în cercetarea la frontiera cunoaşterii prin internaționalizarea cercetării, evaluare internațională, creșterea atractivității sistemului CDI, prin mobilitate și parteneriate.

- **Obiective specifice transversale**

[98] Ibidem

OS5. Atingerea până în 2020 a masei critice de cercetători necesară pentru transformarea CDI într-un factor al creşterii economice, prin asigurarea unei evoluţii rapide şi sustenabile, numerice şi calitative, a resurselor umane din cercetare, dezvoltare şi inovare.

OS6. Dezvoltarea unor organizaţii de cercetare performante, capabile să devină operatori regionali şi globali, prin stimularea defragmentării sistemului CDI, concentrarea resurselor şi prioritizarea alocării lor, încurajarea parteneriatelor public-public şi public-privat, finanţarea ştiinţei şi evaluarea impactului acesteia, noi modele de finanţare pentru a facilita inovarea.

- **Direcţii principale de acţiune** [99]

Principalele direcţii de actiune sunt orientate către dezvoltarea de proiecte iniţiate de firme, centre de competenţă, infrastructură de inovare (acceleratoare şi incubatoare de afaceri, centre de transfer tehnolologic), programe de doctorat şi postdoctorat în domenii prioritare, infrastructuri de cercetare ("roadmap" naţional), performanţă şi concentrare organizaţională.

- **Priorităţi** [100]

Experienţa ultimului ciclu strategic arată că rezultatele ciclului următor depind de **construirea şi menţinerea unui larg parteneriat pentru inovare**. Acest parteneriat presupune o perspectivă coordonată, integrată asupra sistemului CDI şi exprimă un angajament pe termen lung în următoarele privinţe:

- *Asigurarea resurselor*. Statul planifică şi aprobă bugete publice multianuale pentru CD, cu respectarea ţintei angajate pentru 2020.
- *Predictibilitatea*. Mediul CDI se bucură de reguli clare şi stabile, de repere de excelenţă internaţionale, care încurajează colaborarea şi competiţia în sistem.
- *Credibilizarea parteneriatului public-privat*. Sectorul public şi cel privat evoluează corelat, mobilizând cheltuieli private pentru CD care să atingă 1% din PIB, în 2020.

Detalii referitoare la activitatea de cercetare se pot consulta pe site-urile fiecărei universităţi: Universitatea din Craiova (http://www.ucv.ro/cercetare/); Universitatea de Medicină și Farmacie Craiova (http://www.umfcv.ro/); Universitatea "Constantin Brâncuși" Târgu Jiu (http://www.utgjiu.ro); Universitatea "Spiru Haret" București - Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova (https://sjea-dj.spiruharet.ro/); Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară-Facultatea de Management, Inginerie Economică în Agricultură si Dezvoltare Ruralã-filiala Slatina: http://www.usamvslatina.ro/; Universitatea din Pitesti - Facultatea de Științe ale Educației Slatina https://www.upit.ro/; Universitatea "Titu Maiorescu" București- filiala Târgu Jiu (http://www.utm.ro/facultatea-de-stiinte-economice-tg-jiu/#); Universitatea "Constantin Brâncoveanu" Pitești - Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice Rm Vâlcea: http://www.univcb.ro/p-17-rm..valcea.html

Dezvoltarea economică a Regiunii SV Oltenia presupune un parteneriat, un dialog și o cooperare constantă între participanții la activitățile economice. Astfel trebuie realizată o conexiune reală între sectorul de cercetare-dezvoltare și cel al întreprinderilor ce desfășoară activități productive, pentru a valorifica rezultatele cercetării, realizându-se astfel premisele necesare atingerii obiectivului general stabilit la nivel european prin Strategia Europa 2020: dezvoltarea economică regională bazată pe cunoaștere.

În *Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 – 2020* sunt prezentate informații despre entitățile acreditate sau autorizate provizoriu din infrastructura de inovare si transfer tehnologic (Tabelul 18)[101]

[99] Ibidem
[100] Ibidem
[101] *Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 – 2020*

Tabel nr. 18 Entităţi acreditate sau autorizate provizoriu din infrastructura de inovare si transfer tehnologic in regiunea Sud-Vest Oltenia

Nr. Crt.	Denumire entitate	Tipul de entitate	Domeniul
1.	Centrul de Informare Tehnologică CIT- C.C.I.A. Mehedinţi	Centru de Informare Tehnologică	Industria de prelucrare a carnii, morarit si panificatie Industria de prelucrare a lemnului Cultura cerealelor, horticultura, exploatare forestiera
2.	IPA S.A. CIFATT Craiova	Incubator Tehnologic şi de Afaceri	Automatizări industriale, servicii; Software, electronică;
3.	ITA – ICSI	Incubator Tehnologic şi de Afaceri	Chimie, criogenie, energie, nuclear,
4	Centrul interuniversitar pilot de comunicare şi valorificare a proprietăţii intelectuale-CTT INCESA	Centru de transfer tehnologic	Energie, mediu. energii regenerabile, material, mecanica, produse chimice, comunicatii, informatica

Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 – 2020

Cercetare Dezvoltare Inovare - Exemple de bună practică în Regiunea SV Oltenia:

- ***Infrastructura de cercetare în ştiinţe aplicate - INCESA*** http://www.incesa.ro/#/ este o investiţie a **Universităţii din Craiova** în valoare de aproape 15 milioane de euro, realizată cu finanţare europeană în cadrul Programului Operaţional Sectorial Creşterea Competitivităţii Economice (POSCCE). Axa prioritară 2: Competitivitate prin Cercetare, Dezvoltare Tehnologică şi Inovare. Operaţiunea: 2.2.1. Dezvoltarea infrastructurii C-D existente si crearea de noi infrastructuri C-D (laboratoare, centre de cercetare). INCESA dispune de patru centre şi 12 laboratoare de cercetare–inovare, cu perspective de dezvoltare în domeniile consultanţă economică şi management, construcţii şi dezvoltare durabilă.
  INCESA operează centrat pe proiecte, conjugând resursele proprii cu cele atrase, pentru a oferi soluţii personalizate sau replicabile, după caz. Sunt promovate parteneriate durabile pentru a oferi stabilitate pe termen lung pentru proiectele CDI comune. Acest hub al cercetarii din Oltenia doreşte să inoveze util, împreună cu partenerii săi, pentru rezolvarea problemelor identificate la nivelul regiunii. INCESA va acomoda toate tipurile uzuale de cercetare şi servicii asociate: pe bază de contract, în colaborare/parteneriat, în asociere, găzduirea cercetării beneficiarilor pe infrastructura INCESA, asistenţă şi consultanţă, elaborare de strategii etc.
- ***Centrul interuniversitar pilot de comunicare şi valorificare a proprietăţii intelectuale*** **CTT INCESA** este un centru de transfer tehnolgic, fără personalitate juridică, care face parte din reţeaua naţională de inovare şi transfer tehnologic şi acţionează pentru dezvoltarea acesteia şi pentru dezvoltarea economico-socială durabilă, prin asigurarea accesului la performanţă tehnologică, prin dezvoltarea mediului inovativ, introducerea sistemelor de calitate totală şi dezvoltarea resurselor umane.
  Interfaţă între cercetarea academică şi piaţă, CTT-INCESA are ca vocaţie maximizarea impactului socio-economic al rezultatelor cercetării şi favorizarea procesului de creare a locurilor de muncă în regiunea S-V Oltenia, simplificând, accelerând şi facilitând transferul de tehnologii.
  CTT-INCESA îşi desfăşoară activitatea în strânsă legătură cu infrastructura de cercetare INCESA, în scopul introducerii în circuitul economic a rezultatelor cercetării, transformate în produse, procese şi servicii noi sau îmbunătăţite. CTT-INCESA are rolul de a stabili o legătură între cererea şi oferta de CI în funcţie de condiţiile din piaţă. Activităţile se desfăşoară pe mai multe paliere, incluzând şi diseminarea informaţiilor referitoare la rezultatele CD, documentarea tehnologică şi instruirea agenţilor economici, în scopul

stimulării valorificării rezultatelor şi dezvoltării comportamentului inovativ al mediului socio-economic.

- Universitatea din Craiova şi-a stabilit ca prioritate susţinerea parteneriatelor cu mediul socio-economic prin constituirea unor ***poli de competitivitate la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia***. Consolidarea procesului de interacţiune dintre universitate şi mediul extern va favoriza implementarea noilor tehnologii, creşterea productivităţii, creşterea numărului de furnizori şi clienţi ai membrilor polilor de competitivitate. Partenerii beneficiază de o abordare integrată incluzând avantajele managementului corporativ şi ale unor surse de finanţare adecvate. Deoarece companiile care au semnat parteneriatele fac parte din categoria agenţilor economici importanţi din regiune care vor să valorifice atât componenta de cercetare dezvoltare cât şi componenta de transfer tehnologic s-a decis participarea în parteneriat inclusiv la competiţii care presupun cofinanţare.

  Universitatea din Craiova participă la dezvoltarea a 2 poli de competitivitate cu vizibilitate atât la nivel regional, cât şi la nivel naţional, care stau la baza depunerii a două aplicaţii POS CCE AXA Prioritară 1. „Un sistem de producţie inovativ şi ecoeficient" Domeniul major de intervenţie 1.3 „Dezvoltare durabilă a antreprenoriatului" Operaţiunea „Dezvoltarea structurilor de sprijin a afacerilor de interes naţional şi internaţional - POLI DE COMPETITIVITATE":

  - Polul de Competitivitate "Cercetare-Dezvoltare-Inovare Automotive Sud-Vest Oltenia"
  - Polul de Competitivitate "Turism Oltenia-Inovare si Tradiţii în Turism -TurOlt InoTT"

  Obiectivul general al polilor de competitivitate este încurajarea dezvoltării unor structuri de afaceri în jurul unor activităţi concrete cu scopul de a produce bunuri cu valoare adăugată cât mai mare. Dezvoltarea celor 2 poli de competitivitate are ca scop stimularea concentrărilor economice prin finanţarea unor pachete de proiecte, implementate în parteneriat, care să conducă la accelerarea procesului de creare şi/sau dezvoltare a activităţilor inovative, cu potenţial ridicat de interacţiune, în scopul creşterii numărului de furnizori şi clienţi permiţând astfel membrilor polului să concureze pe pieţele naţionale şi internaţionale.

Probleme identificate

Regiunea SV Oltenia nu are destui cercetători. Lipseşte masa critică de resurse umane pentru dezvoltarea unor domenii promiţătoare şi, în mod special, pentru cercetarea şi inovarea interdisciplinară. Numărul de cercetători din mediul de afaceri este în scădere, iar marile companii cu filiale în România se arată reticente în privinţa dezvoltării unor centre de cercetare locale şi a încadrării activităţilor specifice ca activităţi de cercetare-dezvoltare. Mobilitatea intra- şi intersectorială este limitată, având un impact nedorit asupra circulaţiei cunoştinţelor tehnice şi inovării. Acccesul sectorului privat la infrastructurile publice de cercetare este dificil, serviciile oferite sunt limitate.

Problemele identificate la nivelul regiunii se regăsesc şi în *Strategia Naţională pentru Competitivitate* 2014-2020: Sectorul CD din ţară este subdimensionat. Aceasta se datorează finanţării reduse. În cifre absolute, în România se cheltuieşte pentru cercetare şi dezvoltare, pe cap de locuitor, de aproape 20 de ori mai puţin decât media europeană. Cererea de cercetare şi dezvoltare este scazută, nu este stimulată suficient şi nici nu stimulează suficient alte sectoare economice. Sectorul CD se dovedeşte slab conectat, atât cu mediul de afaceri, cât şi cu publicul în general. În aceste condiţii, inovarea nu reprezintă un factor central al dezvoltării economice şi sociale în România. [102]

[102] STRATEGIA NAŢIONALĂ PENTRU COMPETITIVITATE 2014 – 2020

11.5.3. EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ

11.5.3.1. COLABORAREA CU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

Universitatea din Craiova a semnat protocoale de colaborare cu toate Inspectoratele Școlare Județene din regiune (ISJ Dolj, ISJ Olt, ISJ Gorj, ISJ Mehedinți, ISJ Vâlcea).

UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA

Activităţi derulate de Centrul de Consiliere şi Orientare în Carieră (CCOC) în colaborare cu Departamentul de Relații cu mediul socio-economic și cultural (DR-MESC) din cadrul Universităţii din Craiova:

- Programe de orientare profesională adresate elevilor, în calitatea acestora de potenţiali candidaţi:
  - ”Forumul carierei” – Eveniment care își propune să contribuie la formarea unor reflexe de orientare în carieră, să stimuleze mecanisme complementare de formare profesională și să susțină evoluția în carieră prin învățarea pe întreaga durată a vieții;
  - „Caravana Educației” – constând în vizite și prezentări tematice în licee, având ca obiectiv principal furnizarea de informaţii complete şi corecte potenţialilor candidaţi cu privire la oferta educaţională a Universităţii din Craiova ;
  - „Zilele Porţilor Deschise” – cuprinde două secţiuni :
    - acțiune centralizată, în maniera târgurilor educaţionale organizate anual de marile universităţi româneşti, în cursul căreia facultăţile oferă celor interesaţi date actualizate referitoare la cifrele de şcolarizare, modalitatea de admitere etc.
    - acţiuni individuale la sediile facultăţilor, prin care elevii au posibilitatea să ia contact direct cu mediul academic, să viziteze spaţiile de învăţământ, să asiste la activităţi didactice şi să poarte discuţii directe cu studenţii și cadrele didactice, astfel putând obţine detalii punctuale referitoare la procesul educaţional şi la condiţiile de studiu oferite de Universitatea din Craiova.
- Programe de training, urmărind formarea la participanţi a aptitudinilor de bază pentru planificarea propriei cariere, care să le permită alegerea şi urmarea unui traseu profesional optim, având în vedere schimbările de pe piaţa muncii. Acestea sunt organizate periodic, pe baza înscrierii celor interesaţi, iar metodele folosite sunt specifice predării / învăţării la grupuri mici: studii de caz, lucrul în echipă, brainstorming etc. (Exemple de traininguri: Căutarea unui loc de muncă, Curriculum Vitae şi Scrisoarea de intenţie, Interviul de selecţie etc.) În funcţie de cerere şi de resursele disponibile este posibilă organizarea şi de alte programe de formare şi dezvoltare aptitudinală, conform ariei de activitate specifică orientării profesionale;
- Elaborarea de ghiduri, materiale informative şi alte publicaţii de specialitate (Ghidul candidatului, Ghid de redactarea a unui Curriculum Vitae, Ghid de prezentarea la interviu, Pliante cu rol promoțional etc.);
- Studii şi analize de specialitate referitoare la orientarea în carieră în rândul segmentelor de populaţie cuprinse în sfera de interes, care să vizeze: evaluarea opţiunilor academice ale potenţialilor candidaţi, analiza motivaţiilor şi a factorilor de influenţă, evaluarea impactului şi a imaginii Universităţii din Craiova în rândul elevilor de liceu, cunoaşterea modalităţilor de informare şi a nevoilor de consiliere ale candidaţilor, studierea modului de proiectare a carierei de către studenţi, analiza implicării acestora în procesul de instruire şi formare profesională, evaluarea angajabilităţii absolvenţilor, determinarea nevoilor de informare şi consiliere profesională pentru elevi, studenţi şi absolvenţi.

La nivelul UCv – Departamentul de Relații cu mediul socio-economic și cultural au fost organizate întâlniri de lucru cu reprezentanţii inspectoratelor şcolare și ai mediului economic în vederea dezvoltării relațiilor de colaborare în cadrul triadei : universitate, mediul socio-

economic şi liceele cu profil tehnic din regiunea SV-Oltenia. http://www.ucv.ro/cercetare/organizare/dr-msec/evenimente.php

Un învăţământ superior performant nu se poate „clădi" decât pe un învăţământ preuniversitar performant. Efectele negative ale unei politici orientate prioritar spre învăţământul superior au început deja să se vadă în însăşi evoluţia viitoare a acestuia. Fără o bază solidă în învăţământul preuniversitar, învăţământul superior riscă să eşueze calitativ.[103]

11.5.3.2. PARTENERIATE ALE UNIVERSITĂŢILOR CU MEDIUL ECONOMIC

UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA

Relaţia dintre Universitatea din Craiova și mediul economic a devenit un factor esenţial în atragerea investitorilor.

Universitatea din Craiova susţine creşterea investiţiilor în capitalul uman şi combaterea excluziunii sociale, prin corelarea ofertei educaţionale cu cerinţele de dezvoltare durabilă, plecând de la analiza celor trei piloni: dezvoltare economică, dezvoltare socială şi protecţia mediului. Prioritătile agenţilor economici obligă la transmiterea unor cunoştinţe exploatabile prin conversia în produse şi servicii. Universitatea nu mai funcţionează doar ca o entitate dedicată cunoaşterii, ci adoptă o mare deschidere către mediul socio-economic, având ca bază cunoaşterea profundă a cerinţelor potenţialilor beneficiari de formare.

Obiectivul major al planificării strategice a UCv constă în creşterea contribuţiei învăţământului la tranziţia rapidă şi eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare şi cunoaştere, participativă şi incluzivă, prin trecerea de la un parteneriat consultativ la unul colaborativ şi durabil, cu implicaţii directe atât pentru angajatori care au nevoie de personal motivat, cât şi pentru mediul universitar care trebuie să răspundă standardelor europene.

La nivelul Universităţii din Craiova a fost creat Departamentul de relaţii cu mediul socio-economic şi cultural (DR-MESC) care are ca principală misiune dezvoltarea şi monitorizarea activităţilor de colaborare cu mediul socio-economic şi cultural la nivelul Universităţii din Craiova, în colaborare cu facultăţile. http://www.ucv.ro/cercetare/organizare/dr-msec/informatii_generale.php

Activitatea DR-MESC se derulează pe mai multe direcţii:

A. Dezvoltarea parteneriatului dintre UCv şi mediul socio-economic şi cultural

A1. Asigurarea interfeţei dintre Universitatea din Craiova şi mediul socio-economic prin promovarea unor programe de cercetare care să răspundă cerinţelor pieţei pentru retehnologizare, restructurare şi modernizare;
A2. Susţinerea unor programe care să încurajeze dialogul dinamic și continuu între UCV și mediul economic;
A3. Utilizarea parteneriatului cu mediul economic pentru obţinerea feedback-ului necesar corelării programelor educaţionale cu cerinţele pieţei muncii;
A4. Stimularea interesului unor firme de profil din ţară şi implicarea acestora în dezvoltarea învăţământului în domeniile de vârf oferite de universitate prin: participare în comisiile de licenţă şi disertaţie, prezentarea unor module de curs, organizarea unor seminarii și ateliere de lucru, organizarea unor conferinţe tematice etc.);
A5. Atragerea unor agenţi economici importanţi în susţinerea financiară a unor programe de formare, mastere sau cursuri postuniversitare;
A6. Realizarea în parteneriat a unor aplicaţii la programe europene care oferă posibilitatea implicării studenţilor în activităţi complementare, prin participarea la programe de formare în ţară şi în străinătate.

[103] RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANŢEI - *Analiza fundamentării şi evoluţiei situaţiei obiectivului privind creşterea procentului absolvenţilor de învăţământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020, elaborat de* Curtea de Conturi a României

A7. Identificarea unor colaborări cu agenţi economici şi universităţi din străinătate în vederea organizării unor programe de practică a studenţilor, finanţate din fonduri europene. (ex: componenta ERASMUS – plasament).

A8. Promovarea unor proiecte de colaborare cu agenţi economici şi universităţi din ţară şi din străinătate care să se încadreze în axele prioritare ale Agence Universitaire de la Francophonie (ex: inserţie profesională, stagii de practică pentru licenţă, stagii de cercetare pentru masteranzi şi doctoranzi etc.)

A9. Organizarea unor acţiuni de prezentare a oportunităţilor oferite studenţilor şi cadrelor didactice de către reprezentanţii mediului socio-economic şi cultural (ex:Forum Economic; Seminar "Strategii de dezvoltare a parteneriatului dintre mediul universitar şi mediul socio-economic"; Seminar „Cariere de succes"; Promovarea ofertelor de locuri de muncă / stagii de practică / programe de internship etc.).

B. Promovarea unor programe de formare care să corespundă solicitărilor exprimate de agenţii economici

B1. Identificarea cererilor agenților economici pentru formarea personalului din regiune;

B2. Organizarea unor module de formare a resursei umane din regiunea Sud-Vest Oltenia, conform cererilor agenților economici (ex: Ford România S.A; Pirelli Tyres România, Cummins Generator Technologies România etc.);

B3. Pregătirea forței de muncă pentru a genera creștere economică la nivel regional (Ford România S.A.);

B4. Promovarea unor module de pregătire a formatorilor (formare de formatori) pentru diferite domenii, conform solicitării agenţilor economici (Ford România S.A.);

B5. Promovarea relațiilor de colaborare cu instituțiile care dezvoltă programe de formare (Camera de Comerţ şi Industrie, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă, Inspectoratele şcolare etc.).

C. Sprijinirea dezvoltării personale a studenților în perspectiva inserţiei pe piața forței de muncă

C1. Promovarea unui sistem de transfer de cunoștințe în parteneriat (mediu academic-mediu economic) care să permită formarea unor absolvenți care au calificări, competențe și abilități compatibile cu standardele de calitate și cu cerințele de pe piața muncii;

C2. Organizarea unor întâlniri periodice cu angajatorii din regiunea Sud-Vest Oltenia, la nivelul universității / fiecărei facultăţi, în vederea adaptării ofertei educaționale din universitate la specificul pieţei muncii;

C3. Implicarea partenerilor din mediul economic şi socio-cultural în desfăşurarea activităţii de practică a studenţilor pentru dezvoltarea competențelor, abilităţilor și aptitudinilor necesare integrării rapide a absolvenților pe piața muncii;

C4. Stabilirea, împreună cu partenerii din mediul socio-economic, a unui portofoliu de teme de cercetare pentru studenţi. (proiecte de diplomă/disertaţie în cotutelă);

C5. Promovarea stagiilor personalizate în vederea realizării proiectelor de an pe baza unor teme formulate în colaborare cu reprezentanţi ai mediului economic şi socio-cultural;

C6. Organizarea unor întâlniri periodice cu angajatorii din regiunea Sud-Vest Oltenia în cadrul cărora să fie prezentate performanțele absolvenților universității;

C7. Promovarea ofertelor de locuri de muncă (portofoliu de oferte) în vederea creşterii gradului de inserţie a absolvenților;

C8. Organizarea, în parteneriat cu mediul de afaceri, CCOC și asociațiile de studenți, a unor proiecte educaționale, de voluntariat și de dezvoltare personală adresate studenților.

D. Consolidarea rolului universităţii în viaţa socio-economică a regiunii S-V Oltenia

D1. Promovarea parteneriatelor cu autoritățile locale și regionale pentru dezvoltarea de proiecte comune, adresate comunităţii;

D2. Participare la elaborarea strategiilor de dezvoltare regională / locală;

D3. Dezvoltarea de centre de analiză, consultanţă, evaluare şi audit care să ofere servicii mediului economic şi social la nivel regional şi local;

D4. Dezvoltarea unor colaborări cu agenţii economici şi autorităţile locale şi regionale în cadrul Polilor de competitivitate / clusterelor;

D5. Identificarea unor colaborări în cadrul Consorţiului Regional Sud Vest Oltenia (ADR S-V Oltenia, Asociaţia Patronatelor, agenţi economici, Camera de Comerţ şi Industrie, AJOFM, Inspectoratele şcolare Dolj, Gorj, Olt, Vâlcea, Mehedinţi etc.)

Departamentul de relaţii cu mediul socio-economic şi cultural (DR-MESC) derulează numeroase activităţi: http://www.ucv.ro/cercetare/organizare/dr-msec/evenimente.php

Universitatea din Craiova susţine dezvoltarea relaţiilor de colaborare pe mai multe paliere: http://www.ucv.ro/cercetare/organizare/dr-msec/informatii_generale.php

- **Autorităţi publice regionale / locale şi instituţii de interes regional / local** (contribuţii la elaborarea planurilor strategice de dezvoltare regională / locală; formularea de propuneri sau de soluţii pentru problemele comunităţii - Planul Regional de Acţiune pentru Învăţământ (PRAI), Planul Local de Acţiune pentru Învăţământ (PLAI), Planul Regional de Acţiune pentru Mediu (PRAM), Planul Local de Acţiune pentru Mediu (PLAM), analiză, consultanţă, evaluare şi audit, stagii de practică etc.)**:** Agenţia pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia; Agenţia Regională pentru Protecţia Mediului; Centrul Regional Meteorologic; Compania de Apă Oltenia; Regia Autonomă de Transport din Craiova; Mişcarea Română pentru Calitate Craiova, Agenţia Judeţeană pentru Ocuparea Forţei de Muncă Dolj, Inspectoratele şcolare din Regiunea Sud-Vest Oltenia (Inspectoratul Şcolar Judeţean Dolj, Inspectoratul Şcolar Judeţean Olt, Inspectoratul Şcolar Judeţean Vâlcea, Inspectoratul Şcolar Judeţean Mehedinţi, Inspectoratul Şcolar Judeţean Gorj) etc.

- **Mediul socio-economic şi cultural**
  Peste 100 de parteneri – companii multinaționale, IMM-uri, bănci, instituţii publice, muzee, teatre etc. (stagii de practică; module de formare la cererea agenţilor economici; cercetare ştiinţifică; module de curs în colaborare cu specialişti recunoscuţi la nivel naţional şi internaţional; comisii de licenţă / disertaţie; obţinerea de burse pentru studenţii performanţi; constituirea unor poli de competitivitate; organizarea de schimburi de experienţă, seminarii, workshop-uri etc.)**:** Ford România S.A, Pirelli Tyres România SRL**,** Groupe Renault, ELECTROPUTERE S.A., Cummins Generator Technologies România, ADIENT Johnson Controls România, KAUTEX Craiova S.R.L., SC Kirchhoff Automotive România SRL, S.C. ADREM INVEST SRL, SC IPA SA CIFATT Craiova, Bitdefender, Hella România - R&D Craiova, UBISOFT SRL, SC POPECI UTILAJ GREU SA, SCL PCB Solutions Group, S.C. RELOC S.A. Craiova, Prysmian Cabluri și Sisteme S.A., Bekaert, S.C. PRIMASERV SRL, Auchan România S.A., S.C. International Automotive Components Group SRL, S.C. Lugera & Makler SRL, UCMS Group România, Banca Comercială Română, Asociaţia Junior Achievement of România, Cerealcom Dolj SRL, Vimetco Extrusion SRL, Helpan SRL, Haba Research SRL, SC AFMECH SRL etc.

Detalii referitoare la relațiile de colaborare cu mediul socio-economic și cultural pot fi consultate:

- ***la nivelul UCV***
  - http://www.ucv.ro/cercetare/organizare/dr-msec/legatura_univ.php
  - http://www.ucv.ro/pdf/cercetare/organizare/dr-msec/2015/Conventii_de_cooperare_Contracte_Programe_la_nivel_de_UCv_final.pdf
- ***la nivelul fiecărei facultăţi*** - conform domeniilor specifice

- **Parteneriate în structuri asociative la nivel regional şi local:** Consorţiul Regional S-V Oltenia; Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru formare profesională (CLDPS).

UNIVERSITATEA "CONSTANTIN BRÂNCUŞI" din TÂRGU JIU

Regândirea relaţiei dintre UCB şi mediul economic reprezintă un element strategic pentru misiunea viitoare a universităţii, printr-o reformulare a politicilor de colaborare reciprocă. Schimbările rapide, din ce în ce mai sofisticate, în domeniul tehnologic şi în diversele medii sociale conduc spre modificări structurale fără precedent, în care metodele şi abordările clasice nu mai pot oferi soluţii viabile. Se impune, astfel, luarea în considerare a unor mecanisme de intervenţie inovative în vederea susţinerii căilor corecte şi sustenabile de realizare a legăturilor cu mediul socio-economic. Elementele necesare pentru aceste abordări trebuie să includă

informaţii, experienţe şi oameni pregătiţi la nivelul structurilor de învăţământ superior. http://www.utgjiu.ro

În ceea ce priveşte colaborarea universităţii cu mediul socio-economic, este de remarcat legătura dezvoltată şi consolidată de universitate, prin Facultatea de Inginerie și Dezvoltare Durabilă, cu Complexul Energetic Oltenia, Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare Horticolă Târgu-Jiu, Administrația Naturală Gorjul Nordului de Vest, Ocolul Silvic Gorj, Oficiul pentru Studii Pedologice și Agrochimice Gorj, SC Succes Nic Com SRL, Agenţia de protecţia Mediului Gorj, MIRFO SA, GRIMEX SA, fapt ce s-a materializat în participarea la mai multe proiecte de cercetare sau proiecte instituţionale, o bună relaţie cu Inspectoratul Şcolar Judeţean Gorj, cu toate liceele din Gorj, cu Direcţia Judeţeană de Tineret şi Sport, cu Primăria Municipiului Târgu-Jiu, cu alte instituţii sau autorităţi locale din Gorj.

Relaţia dintre universităţi şi mediul economic reprezintă un domeniu complex, cu interacţiuni multiple, aflat în prezent în faţa unor provocări deosebite atât la nivel global, cât şi naţional. În cadrul unei societăţi şi economii globalizate, în care cunoaşterea a devenit principalul factor de creştere economică, atât universitatea, cât și partenerii sociali sunt nevoiţi să îşi redefinească poziţia în raport cu demersul academic. În actualul context social, rolurile universităţii în raport cu mediul economic ar putea fi redefinite astfel: http://www.utgjiu.ro

- Rolul de formatoare de resurse umane competente: prin procesul de învăţământ, atât cel iniţial cât şi cel continuu, universitatea urmăreşte să dezvolte la absolvenţi competenţele care le creează un avantaj competitiv pe piaţa muncii;
- Rolul de generatoare a elementelor de noutate în cunoaştere: prin cercetare dezvoltare - inovare, universitatea urmăreşte rezultate convertibile de către mediul economic în produse şi servicii cu înaltă valoare adăugată.

11.5.3.3. OFERTA IS DIN REGIUNE PENTRU FORMAREA ADULȚILOR

Fondurile structurale ale UE sprijină eforturile statelor membre de a reduce sărăcia și excluziunea socială. Numărul familiilor de șomeri, inegalitatea veniturilor și șomajul de lungă durată au scăzut, însă nu au apărut schimbări în ceea ce privește numărul lucrătorilor sărăci și riscul general de sărăcie. Tendințele demografice indică faptul că numărul persoanelor de vârstă activă din Uniunea Europeană va începe să descrească, cunoscând o scădere de aproximativ 39 de milioane (12%) până în 2050, în comparație cu 2008. În anul 2009, Comisia a elaborat un Raport privind îmbătrânirea populației, unde se analizează în profunzime impactul economic și bugetar al îmbătrânirii populației pe termen lung, până în 2060. [104, 105]

Educația permanentă a devenit una dintre preocupările importante la nivelul Uniunii Europene, considerându-se că poate sta la baza dezvoltării durabile:

- Comisia a elaborat *Cadrul strategic actualizat pentru cooperare europeană în domeniul educației și formării profesionale*, care va orienta cooperarea în acest domeniu până în anul 2020.[106]
- *Programul de învățare de-a lungul vieții* reprezintă un instrument principal de dezvoltare a rolului sistemelor de educație și formare.

Începând cu luna noiembrie 2006, la nivel comunitar a început să funcționeze Programul de Învățare pe tot parcursul vieții (LLP –Lifelong Learning Programme), program ce a integrat sub o singură umbrelă proiecte distincte de educație sau de formare precum Socrates și Leonardo da Vinci.

Prioritatea LLP este să întărească contribuția adusă de educație și formarea profesională în atingerea obiectivului Lisabona de transformare a Uniunii Europene "în cea mai competitivă economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de o creștere economică durabilă însoțită de o creștere cantitativă și calitativă a numărului locurilor de muncă și de o mai mare coeziune socială", potrivit unui document al Comisiei Europene.

Pentru perioada 2014-2020 Comisia Europeană a propus un singur program-Erasmus pentru toți, care să cuprindă actualele programe: Programul de învățare de-a lungul vieții (LLP) + Tineretul în acțiune + Erasmus Mundus + Sport.

[104] Raport de analiză a Strategiei de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene
[105] COM(2009) 180,29.4.2009
[106] COM(2008) 865, 16.12.2008

Programele destinate învățământului superior au printre obiectivele cheie creșterea calității și volumului mobilităților studenților și cadrelor didactice în Europa, cooperarea multilaterală între instituțiile de învățământ superior din Europa, precum și mărirea gradului de transparență și compatibilitate între învățământul superior și calificarile profesionale obținute în Europa.

Generaţiile viitoare trebuie să continuie să facă alegeri din ce în ce mai durabile în vederea evitării problemelor pe care încercăm să le reglăm azi. Acest mesaj trebuie transmis de părinţi, de media şi de instituţiile de învăţământ. UNESCO a declarat perioada 2005-2014 <deceniul educaţiei în domeniul dezvoltării durabile>. [107]

În *Le développement durable - A la croisée de l'économie, de la société et de l'environnement* se arată că „un student poate să aleagă dintr-o paletă de discipline opţionale. Programele Erasmus din UE încurajează tinerii să studieze în străinătate, să învețe o limbă străină, să cunoască o altă cultură. Mondializarea afacerilor, ştiinţei şi culturii a mărit numărul posibilităţilor de alegere: oamenii lucrează în alte oraşe, în străinătate sau călătoresc adesea de la un birou la altul traversând lumea. În ansamblu, noi suntem mai bogaţi, trăim mai mult, suntem mai educaţi şi mai mobili. Dar, putem oare continua în acest ritm? Acest stil de viaţă va fi adoptat şi de generaţiile viitoare? Şi peste tot în lume?" Lumea s-a obişnuit cu ideea că poate să aleagă - într-o lume perfectă este mai uşor să faci cele mai bune alegeri. Conceptul de dezvoltare durabilă este un mijloc eficient pentru a găsi un bun echilibru între un mare număr de variabile, conducând la optimizarea deciziilor noastre. [108]

Pentru perioada 2014-2020, comparativ cu anteriorul cadru financiar multianual 2007-2013, bugetul total propus pentru educație este în mod considerabil mai mare - Uniunea Europeană va avea la dispoziția sa 15 miliarde, comparativ cu 8,7 miliarde.

Comisia încurajează eforturile statelor membre de a crea abordări strategice în ceea ce priveşte schimbul de cunoştinţe şi de bune practici în vederea stimulării educaţiei pentru dezvoltare durabilă. Ponderea persoanelor cu un nivel redus de educaţie a scăzut în toate grupurile de vârstă. Cu toate acestea, creşterea numărului de persoane implicate în activităţi de învăţare de-a lungul vieţii şi scăderea numărului de tineri care abandonează școala sunt fenomene care nu se produc suficient de rapid pentru a atinge obiectivele specifice.[109]

Învăţarea continuă de-a lungul vieţii, o posibilă implicare a universităţilor

Comisia Europeană şi statele membre au optat pentru o strategie comprehensivă de implementare a învăţării permanente la nivel individual şi instituţional în toate sferele vieţii publice şi private. În cadrul acestei strategii, un loc prioritar îl ocupă perfecţionarea continuă prin învăţare a forţei de muncă, care trebuie să facă faţă schimbării rapide a tehnologiilor. De aceea participarea la programe de formare continuă de-a lungul vieţii active este considerat un indicator principal al angajării statelor membre la implementarea acestei strategii comune.[110]

Dintre țările membre UE, România are cea mai mică rată de participare a populației active în vârstă de 25-64 ani la o formă de educație sau formare profesională. (Figura 191)

Fig. nr. 191 Ponderea populației în vârstă de 25-64 ani care participă la o formă de educație sau formare profesională în total populație din aceeași grupă de vârstă
și ierarhizarea descrescătoare a țărilor membre UE după nivelul indicatorului în anul 2014

[107] Strange T. ș.a., Le développement durable – A la croisée de l'économie, de la société et de l'environnement, OCDE
[108] ibidem
[109] Raport de analiză pe anul 2009 a Strategiei de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene
[110] RAPORTULUI DE AUDIT AL PERFORMANȚEI - *Analiza fundamentării și evoluției situației obiectivului privind creșterea procentului absolvenților de învățământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020, elaborat de* Curtea de Conturi a României

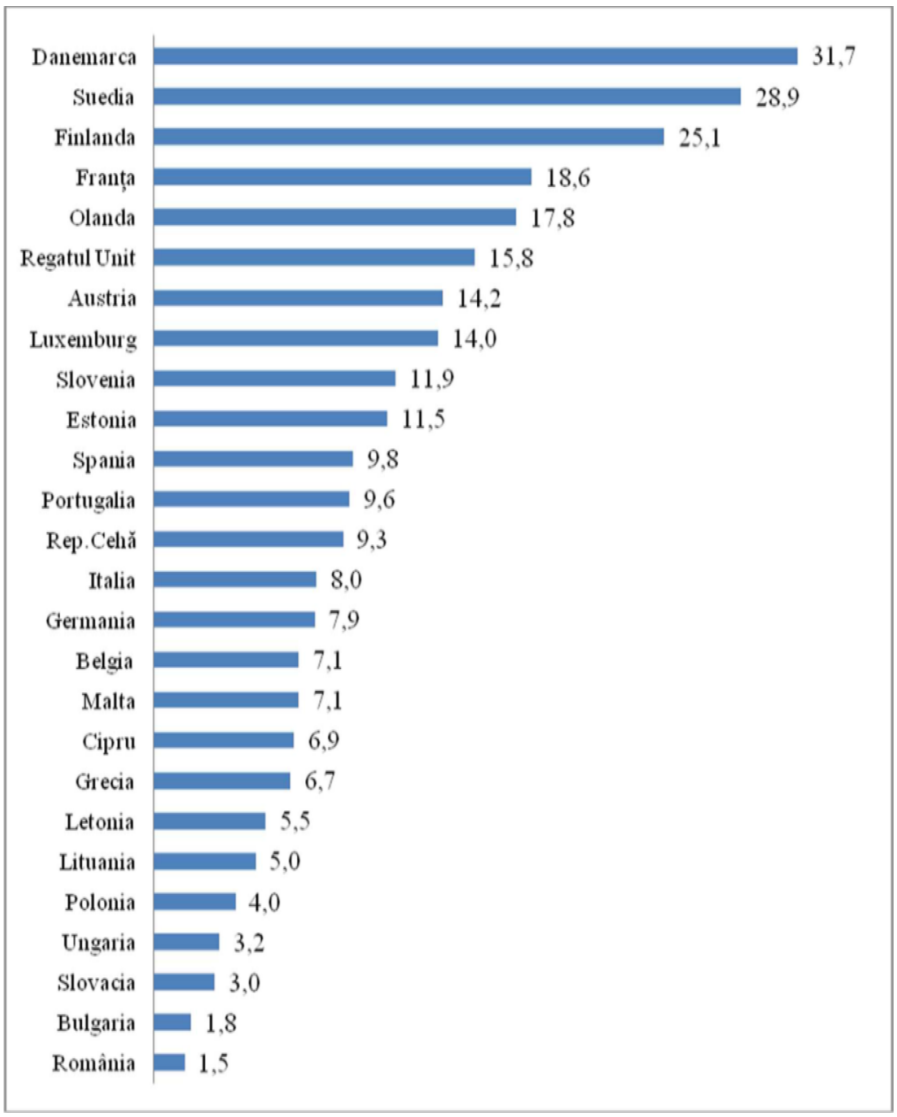

Sursa :Eurostat

Întreprinderile din România sunt cele mai puţin interesate în a acorda angajaţilor lor pregătire profesională continuă.

Domeniul învăţării continue este foarte puţin dezvoltat în România. El ar putea fi explorat mai intens de universităţi. Conceperea unor programe educaţionale pe teme de interes ar permite universităţilor să contribuie la dezvoltarea sectorului şi să suplinească, cel puţin parţial, scăderea numărului de studenţi înmatriculaţi în învăţământul formal tradiţional. De asemenea, accesarea domeniului formării continue contribuie semnificativ la adaptarea ofertelor educaţionale la cerinţele pieţei şi la consolidarea unor relaţii permanente între universităţi şi firme, cu beneficii reciproce.

În strategia de dezvoltare a **Universităţii din Craiova** se subliniază importanţa activităţii de identificare a nevoilor de formare a personalului din Regiunea Sud-Vest Oltenia şi promovarea unor programe de formare care să corespundă solicitărilor exprimate de agenţii economici, prin: reconversia profesională și policalificarea resursei umane, pentru a asigura flexibilizarea forței de muncă în acord cu schimbările de pe piața muncii; promovarea unor module de pregătire a formatorilor (formare de formatori) pentru diferite domenii (Ford România S.A); identificarea cererilor agenţilor economici pentru formarea personalului (Ford România S.A, Pirelli Tyres România SRL, Groupe Renault, Cummins Generator Technologies România etc.); promovarea relaţiilor de colaborare cu instituţiile care dezvoltă programe de formare, cum ar fi: Camera de Comerţ şi Industrie, Agenţia Judeţeană pentru Ocuparea Forţei de Muncă, Inspectoratele şcolare judeţene etc. (v.p.11.5.3.2)

Universitatea din Craiova susţine creşterea investiţiilor în capitalul uman prin corelarea ofertei educaţionale cu cerinţele de dezvoltare durabilă. Prioritățile agenţilor economici obligă la transmiterea unor cunoştinţe exploatabile prin conversia în produse şi servicii. Universitatea nu mai funcţionează doar ca o entitate dedicată cunoaşterii, ci adoptă o mare deschidere către mediul socio-economic, având la bază cunoaşterea profundă a cerinţelor potenţialilor beneficiari de formare.

UCv va susține dezvoltarea regiunii cu propria sa dinamică - își va adapta permanent oferta de formare și de soluții la cerințele beneficiarilor, oferind servicii personalizate de perfecționare a personalului actorilor socio-economici din regiune.

În actualul context social, **Universitatea "Constantin Brâncuşi" din Târgu Jiu,** și-a definit rolul de formator de resurse umane competente prin procesul de învăţământ, atât cel iniţial cât şi cel continuu, urmărind să dezvolte la grupul țintă competenţele care pot creea un avantaj competitiv pe piaţa muncii. http://www.utgjiu.ro

11.5.3.4. COLABORĂRI ALE UNIVERSITĂȚILOR PENTRU SPRIJINIREA DEZVOLTĂRII REGIONALE

UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA acționează, conform misiunii sale, pentru a asigura o dezvoltare în ritm accentuat a regiunii și o reducere a decalajelor față de celelalte regiuni.

Obiectivul major al planificării strategice a UCv constă în creșterea contribuției învățământului la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și incluzivă, prin trecerea de la un parteneriat consultativ la unul colaborativ și durabil, cu implicații directe atât pentru angajatori care au nevoie de personal motivat, cât și pentru mediul universitar care trebuie să răspundă standardelor europene.

Obiective ale UCV referitoare la implicarea în dezvoltarea regională şi inovare

1. UCv trebuie să devină polul științei și cunoașterii în regiunea Oltenia.
   - UCv contribuie la elaborarea politicilor regionale și locale, în care integrează și feedback-ul obținut de la studenți și de la partenerii din mediul socio-economic;
   - UCV este motorul dezvoltării și creșterii economice bazate pe cunoaștere și înaltă calificare;
   - UCv va susține dezvoltarea regiunii cu propria sa dinamică - își va adapta permanent oferta de formare și de soluții la cerințele beneficiarilor.
2. UCv va deveni unul dintre cele mai importante atuuri pentru atragerea de investiții străine în regiune.
3. INCESA este locul în care agenții economici își pot externaliza activitatea CDI în căutare de soluții inovative.
4. CTT INCESA caută, identifică (între realizările UCV sau la terți), transferă și pune în operă soluțiile și / sau tehnologiile care convin nevoilor și așteptărilor agenților economici din regiune.
5. UCv oferă servicii personalizate de perfecționare a personalului actorilor socio-economici din regiune.
6. Studenții UCv sunt motorul sau promotorii unor inițiative sau activități de voluntariat.
7. Valoarea adăugată de UCv determină tinerii valoroși să nu părăsească regiunea nici pentru formare, nici pentru angajare.

Implicarea UCv în susținerea dezvoltării regionale este în concordanță cu Strategia regională de inovare pentru specializare inteligentă.

Noțiunea de "triunghi al cunoașterii" (educație, cercetare și inovare) reprezintă un element central al strategiei Universității din Craiova, având în vedere că Regiunea SV Oltenia se află printre regiunile "mai puțin dezvoltate" ale României, cu un grad ridicat de șomaj, dar cu un potențial real în ceea ce privește intensificarea corelării rezultatelor activităților de cercetare și inovare cu nevoile mediului de afaceri.

ACTIVITĂȚI http://www.ucv.ro/; http://www.ucv.ro/cercetare/organizare/dr-msec/evenimente.php

- Participare la implementarea strategiei de dezvoltare regională :

- Ateliere de lucru, coordonate de ADR S-V Oltenia, în vederea implementării strategiei de dezvoltare a Zonei Metropolitane Craiova, pentru perioada 2014-2020;
- Întâlniri de lucru pentru stabilirea strategiei de implementare a POSCCE în perioada 2014-2020 la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia;
- Participare la elaborarea :
  - Planului Regional de Acţiune pentru Mediu (PRAM);
  - Planului Local de Acţiune pentru Mediu (PLAM);
  - Planului Regional de Acţiune pentru Învăţământ (PRAI);
  - Planului Local de Acţiune pentru Învăţământ (PLAI).

- Organizarea unor întâlniri de lucru în cadrul Consorţiului Regional Sud-Vest Oltenia
- Organizarea unor întâlniri de lucru cu reprezentanţi din mediul socio-economic şi ADR pentru identificarea partenerilor în vederea depunerii de aplicaţii conform axelor prioritare POS CCE pentru perioada de programare 2014-2020
- Organizarea unor întâlniri de lucru cu agenţii economici în vederea semnării unor noi parteneriate (cercetare, prestări servicii etc.) sau dezvoltării colaborărilor existente.
- Întâlniri de lucru în cadrul Comitetului Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formare Profesională (CLDPS Dolj).
- Organizarea unor întâlniri de lucru cu reprezentanţii inspectoratelor şcolare în vederea dezvoltării relaţiilor de colaborare dintre mediul socio-economic, universitate şi liceele cu profil tehnic din regiunea SV-Oltenia
- Dezvoltarea unor colaborări cu agenţii economici şi autorităţile locale/ regionale *în cadrul Polilor de competitivitate / Clusterelor*
- Colectarea feedback-ului de la angajatori care să fundamenteze politicile regionale: Susținerea unor programe care să încurajeze dialogul dinamic și continuu între UCv și mediul economic.
- Promovarea de parteneriate cu autorităţile locale şi regionale pentru dezvoltarea de proiecte comune, adresate comunităţii.

Implicarea în dezvoltarea regională și inovare este reflectată prin activitatile de cercetare și de predare din UCv :

Proiectele derulate au vizat implementarea instrumentelor şi mecanismelor pentru îmbunătăţirea sistemului de predare, dezvoltarea şi implementarea sistemului de asigurare a calităţii în UCV, creşterea accesului la educaţia universitară, promovarea învăţământului bazat pe competenţe în cadrul programelor de licenţă şi masterat, consolidarea cooperării strategice, a parteneriatelor și dezvoltarea capacităţii administrative.

UCv susține dezvoltarea reţelelor - universităţi, institute de cercetare, companii -, promovează antreprenoriatul, formarea continuă a cercetătorilor, stimularea şi dezvoltarea carierei în cercetare.

Prioritățile agenţilor economici obligă la transmiterea unor cunoştinţe exploatabile prin conversia în produse şi servicii. Universitatea nu mai funcţionează doar ca o entitate dedicată cunoaşterii, ci adoptă o mare deschidere către mediul socio-economic, având la bază cunoaşterea profundă a cerinţelor potenţialilor beneficiari de formare.

Consolidarea rolului Universităţii din Craiova în viaţa socio-economică a regiunii prin :

- INCESA (INFRASTRUCTURĂ DE CERCETARE ÎN ȘTIINȚE APLICATE) http://www.incesa.ro/
  - Maturizarea capacitatii de cercetare a Universităţii din Craiova prin dezvoltarea complexă a infrastructurii de C-D in scopul ridicării nivelului de competitivitate stiinţifică
  - Stimularea ofertei de servicii performante pentru intreprinderi prin imbunătăţirea calităţii si eficienţei activităţii de cercetare dezvoltare (CD)
  - Asigurarea unui mediu de cercetare si educaţie de un inalt nivel tehnico-stiinţific
- CTT-INCESA (CENTRU DE TRANSFER TEHNOLOGIC) - Centru interuniversitar pilot de comunicare şi valorificare a proprietăţii intelectuale

  Asigurarea accesului la performanţă tehnologică, prin dezvoltarea mediului inovativ, introducerea sistemelor de calitate totală şi dezvoltarea resurselor umane

Introducerea în circuitul economic a rezultatelor cercetării, transformate în produse, procese şi servicii noi sau îmbunătăţite

Accelerarea şi facilitarea transferului de tehnologii cu scopul de a maximiza impactul socio-economic al rezultatelor cercetării şi a favoriza procesul de creare a locurilor de muncă în regiunea S-V Oltenia

Stabilirea unei legături între cererea şi oferta de CI în funcţie de condiţiile din piaţă.

Diseminarea informaţiilor referitoare la rezultatele CD, documentarea tehnologică şi instruirea agenţilor economici, în scopul stimulării valorificării rezultatelor şi dezvoltării comportamentului inovativ al mediului socio-economic.

ACTIVITĂȚI http://www.ucv.ro/cercetare/organizare/dr-msec/evenimente.php

- Asigurarea interfeţei dintre Universitatea din Craiova şi mediul socio-economic prin promovarea unor programe de cercetare care să răspundă cerinţelor pieţei pentru retehnologizare, restructurare şi modernizare
- Dezvoltarea de centre de analiză, consultanţă, evaluare şi audit care să ofere servicii mediului economic şi social la nivel regional
- Conectarea învăţământului universitar din UCV la mediul de afaceri și la societate pentru a stimula dezvoltarea regională
  - Crearea unui punct de legătură cu agenţii economici - DEPARTAMENTUL DE RELAȚII CU MEDIUL SOCIO-ECONOMIC ȘI CULTURAL (DR-MESC) http://www.ucv.ro/cercetare/organizare/dr-msec/informatii_generale.php
  - Dezvoltarea și implementarea de programe de formare în parteneriat - inclusiv pentru crearea şi implementarea unor programe de învățare la locul de muncă.
  - Înființarea CENTRULUI DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE ÎN CARIERĂ (CCOC), în cadrul căruia funcționează unități de analiză și gestiune previzională a solicitărilor pieței muncii.
  - Crearea unor structuri consultative formate din reprezentanți ai mediului economic, academic, cultural și profesional extern.
  - Organizarea unor întâlniri periodice, la nivelul universităţii / fiecărei facultăţi, în vederea dezvoltării parteneriatului cu mediul socio-economic pentru adaptarea ofertei educaţionale din universitate la specificul pieţei muncii
- Pregătirea forţei de muncă pentru a genera creștere economică la nivel regional
  - Implicarea angajatorilor în proiectarea și furnizarea de programe, sprijinirea schimburilor de personal și includerea experienței practice în cursuri
  - Elaborarea unor programe de masterat susținute de agenții economici cu scopul promovării cercetării și dezvoltării competențelor cerute pe piața muncii
- Sprijinirea dezvoltării personale a studenţilor în perspectiva inserţiei lor pe piaţa muncii, a satisfacerii cererii de competenţă a mediului socio-economic şi cultural
  - Stabilirea împreună cu partenerii din mediul socio-economic a unui portofoliu de teme de cercetare pentru studenţi (proiecte de diplomă / disertaţie în cotutelă);
  - Introducerea unor module de curs opţionale care să răspundă cerinţelor pieţei muncii;
  - Dezvoltarea unor programe de internship, în colaborare cu agenţi economici din ţară şi din Uniunea Europeană, utilizând: componenta ERASMUS +; proiecte finanţate din fonduri europene; proiecte care se încadrează în axele prioritare ale Agence Universitaire de la Francophonie
  - Realizarea de întâlniri periodice cu angajatorii din zona Sud-Vest Oltenia în cadrul cărora să fie prezentate performanţele absolvenţilor universităţii în vederea asigurării inserţiei profesionale pe piaţa muncii;
- Prezentarea oportunităţilor oferite studenţilor şi cadrelor didactice de către reprezentanţii mediului economic
- Stimularea interesului unor firme de profil din regiune şi implicarea acestora în dezvoltarea învăţământului în domeniile de vârf oferite de universitate prin:
  - participare în comisiile de licenţă şi disertaţie,
  - prezentarea unor module de curs,
  - organizarea unor seminarii şi ateliere de lucru,

- organizarea unor conferinţe tematice.

- Utilizarea parteneriatului cu mediul economic pentru obţinerea feedback-ului necesar corelării programelor educaţionale cu cerinţele pieţei muncii.
- Identificarea cererilor agenţilor economici pentru formarea resursei umane din regiune
  - Promovarea relaţiilor de colaborare cu instituţiile care dezvoltă programe de formare;
  - Crearea cadrului corespunzător în vederea implementării activităţilor de formare prin identificarea nevoilor / aşteptărilor specifice mediului socio-economic şi corelarea cu oferta universităţii;
  - Organizarea unor module de formare a resursei umane din regiunea Sud-Vest Oltenia, conform cererilor agenţilor economici;
  - Promovarea unor module de pregătire a formatorilor (formare de formatori) pentru diferite domenii, conform solicitării agenţilor economici.

Principalele provocări și bariere identificate
Bariere

- Mecanismele de finanțare nu sunt suficient de flexibile pentru a oferi stimulente pentru modernizare, eficiență și inovare.
- Mediul socio-economic nu are reflexul de a oferi feed-back spontan. Răspunsul la chestionarele UCv are o componentă protocolară care îi diminuează eficiența
- Actorii socio-economici nu oferă stagii și internship-uri în număr suficient, cu teme și încadrare corespunzătoare.
- Tendința accentuată ca absolvenții de liceu de calitate să părăsească țara sau regiunea în căutarea unor condiiții economice mai favorabile.

Provocări

- Transformarea întârzierii economiei Olteniei într-un motor de dezvoltare, din perspectiva cererii de locuri de muncă și a așteptărilor salariale.
- Utilizarea eficientă a fondurilor europene cu rată de cofinanțare redusă pentru investitii, cu factor de multiplicare mare atât pe orizontală cât și pe verticală.
- Reconversia profesională și policalificarea resursei umane, pentru a asigura flexibilizarea forței de muncă, în acord cu schimbările de pe piața muncii
- Convingerea agenților economici să își dezvolte activități CDI externalizate la UCv.
- Intărirea colaborării cu învățământul preuniversitar în pregătirea candidaților pentru studii universitare.
- Actualizarea ofertei de programe de studii a UCv și a conținutului acestora, în acord cu strategiile regionale și cu prioritățile agenților economici.
- Centrarea mai pronunțată a educației pe student prin personalizarea parcursului și oferirea de stagii practice complementare.
- Implicarea mai pronunțată în angajarea absolvenților și în monitorizarea parcursului lor profesional, cu obținerea unui feed-back periodic.
- Schimbarea mentalității profesionale a angajaților și angajatorilor, prin convingerea acestora că învățarea pe tot parcursul vieții nu mai este un avantaj, ci o necesitate.

11.5.3.5. MECANISME ŞI INSTRUMENTE DE CORELARE A OFERTEI EDUCAŢIONALE A IS DIN REGIUNE CU NEVOILE DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ

În concordanţă cu *Strategia regională de inovare pentru specializare inteligentă* şi având în vedere că Regiunea SV Oltenia se află printre regiunile ”mai puţin dezvoltate” ale României, cu un grad ridicat de şomaj, dar cu un potenţial real în ceea ce priveşte intensificarea corelării rezultatelor activităţilor de cercetare şi inovare cu nevoile mediului de afaceri se impune introducerea unor mecanisme și instrumente de corelare a ofertei educaţionale a IS din regiune cu nevoile de dezvoltare socio-economică.

Pentru a se asigura o valorificare eficientă a avantajelor comparative, în funcţie de resursele naturale, de accesibilitatea la pieţele şi la lanţurile de aprovizionare din Europa de Vest, este foarte important ca investiţiile să urmărească consolidarea domeniilor prioritare rezultate la nivel regional.

Trebuie realizată o concentrare a eforturilor de investiţii pentru susţinerea facultăților, care să funcţioneze exclusiv pe baza semnalelor primite din piaţă - prin corelarea ofertei educaţionale din regiune cu nevoile de dezvoltare socio-economică.

În scopul încurajării procesului de aplicare a rezultatelor cercetării în cadrul IMM-urilor, universitățile trebuie să pună accentul pe dezvoltarea / crearea unor competenţe la nivel regional, orientate spre piaţă şi capabile să furnizeze servicii de inovare pentru sectorul privat.

Intervenţiile trebuie să fie stabilite strategic, având ca punct de plecare al abordării sectoarele economice dominante din Oltenia - specificate în *Planul pentru Dezvoltare Regională* şi / sau *Strategia regională de inovare pentru specializare inteligentă*.

Se recomandă susținererea procesului de punere în aplicare a rezultatelor cercetării în cadrul IMM-urilor prin transfer tehnologic. Astfel, capacitatea de absorbţie a inovării la nivel de firmă se poate îmbunătăţi prin sprijinirea dezvoltării Centrelor de Transfer Tehnologic acreditate (ex: CTT-INCESA), orientate spre piaţă şi capabile să furnizeze inclusiv servicii de inovare de tip broker pentru sectorul privat.

Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic

Strada Spiru Haret nr. 10-12, Sector 1
010176, București, ROMÂNIA
Tel: +4021.311.11.62
Fax: +4021.312.54.98
E-mail: vet@tvet.ro

www.tvet.ro

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

Titlul proiectului: Cadrul strategic pentru infrastructura educațională și sprijin în planificarea strategică a educației și formării profesionale - INFRAED

Editorul materialului: Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
Data publicării: septembrie 2018

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material gratuit